

**Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till
ändring av lagstiftningen om kommunikationsmarknaden**

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att en ny kommunikationsmarknadslag stiftas samt att lagen om televisions- och radioverksamhet, lagen om statens televisions- och radiofond, lagen om Rundradion Ab, radiolagen samt vissa andra lagar ändras.

Genom propositionen understöds nätfärsverksamhet, televisions- och radioverksamhet samt innehållsproduktion. Avsikten är att genom propositionen skapa allt bättre lagstiftningsmässiga förutsättningar för inbördes konkurrerande affärsverksamhet, kommunikationsteknologins utveckling och innovationer. Sålunda främjas näringslivets konkurrenskraft, en jämställd tillgång på kommunikationstjänster samt yttrandefriheten.

Skyldigheterna för teleföretag gäller i huvudsak endast teleföretag med betydande marknadsinflytande. Om grunderna för skyldigheterna bestäms i lag. Kommunikationsverket fattar utifrån en analys av relevanta marknader beslut om vilka skyldigheter som skall införas för teleföretag. Teleföretagens specialskyldigheter gäller användningen av resurser som är centrala i produktionen av kommunikationstjänster. De är i huvudsak skyldigheter att överlåta nyttjanderätten till ett sådant nätelement eller en sådan nätkapacitet som anges i lagen. Teleföretag kan bl.a. åläggas skyldigheter som gäller prissättningen av nyttjanderätten.

I syfte att främja marknaden för europeiska kommunikationstjänster skall Kommunikationsverket höra Europeiska gemenskapernas kommission och regleringsmyndigheterna i stater som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet om större beslut. En marknadsdefinition som avviker från kom-

missionens rekommendation om relevanta marknader görs av kommunikationsministeriet. Kommissionen kan i vissa fall förhindra Kommunikationsverkets eller kommunikationsministeriets beslut. Enligt propositionen är tillhandahållandet av mobilnät och digitala markbundna masskommunikationsnät, vilket förutsätter radiofrekvenser, även i fortsättningen koncessionsberoende televerksamhet. Utövande av annan televerksamhet är anmälningspliktig näringsverksamhet.

Användarna skall ha rätt till vissa samhällsomfattande tjänster, t.ex. rätt att kräva en anslutning till det allmänna telefonnätet. Användarna skall också ha tillgång till en telefonkatalogtjänst och nummerupplynings-tjänst till skäligt pris samt kostnadsfria nödtjänster. Användaren får rätt att behålla sitt telefonnummer även vid byte av mobiltjänst-televerantör.

Propositionen gör verkställigheten av kommunikationslagstiftningen effektivare. Straffbestämmelserna i gällande kommunikationsmarknadslag stryks och marknadsdomstolen får i vissa fall av missbruk debitera teleföretagen en påföljdsavgift. Lösningen på tvister som gäller televerksamhet görs snabbara genom en lagstadgad skyldighet för Kommunikationsverket att avgöra dem i regel inom fyra månader. För vissa ärenden förkortas ändringssökande genom besvär så att Kommunikationsverkets beslut kan överklagas direkt hos högsta förvaltningsdomstolen.

Genom den nya kommunikationsmarknadslagen genomförs Europaparlamentets och rådets direktiv om ett gemensamt regelverk för elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster, Europaparlamentets och rådets direktiv om auktorisation

för elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster, Europaparlamentets och rådets direktiv om tillträde till och samtrafik mellan elektroniska kommunikationsnät och tillhörande faciliteter samt Europaparlamentets och rådets direktiv om samhällsomfattande tjänster och användares rättigheter avseende elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster. Dessutom uppdateras regleringen av kommunikationsmarknaden så att den överensstämmer med den nya grundlagen.

Genom propositionen ändras överförings-skyldigheterna för teleföretag som verkar i kabel-tv-nät så att en överföringsskyldighet utan ersättning endast gäller Rundradion Ab:s programutbud. Kommersiella aktörers riksomfattande kanaler omfattas också av skyldigheten. För överföringen av dem kan enligt överenskommelse dock högst betalas ett kostnadsorienterat pris

Det föreslås att radiolagen ändras så att utsläppandet av teleterminalutrustning på marknaden och saluföringen av den samt utredandet av störningar som orsakas av teleterminalutrustning regleras i radiolagen.

Lagen om televisions- och radioverksamhet föreslås bli ändrad så att koncessioner för kortvarig televisions- och radioverksamhet

samt televisions- och radioverksamhet i liten skala beviljas av Kommunikationsverket. I propositionen skapas även förfarandebestämmelser för sådana fall där det är nödvändigt att ingripa i utövandet av rättigheter för televisering av samhällseligt betydelsefulla evenemang.

Avsikten med propositionen är att effektivisera Kommunikationsverkets verksamhet genom att ändra vissa bestämmelser om televisionsavgiften i lagen om statens televisions- och radiofond.

Enligt propositionen skall årligen två nya berättelser ges om Rundradion Ab:s verksamhet. Förvaltningsrådet skall avge en berättelse om bolagets verksamhet till riksdagen. Rundradion Ab skall dessutom lämna en berättelse om den allmännyttiga verksamheten till Kommunikationsverket, som i sin tur ger ett utlåtande om berättelsen till statsrådet.

Propositionen är den andra etappen i en mera omfattande totalreform av kommunikationslagstiftningen. De lagändringar som gjordes i första etappen av reformen av lagstiftningen om kommunikationsmarknaden trädde i kraft den 1 juli 2002.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft den 25 juli 2003, då direktiven skall genomföras.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
INNEHÅLLSFÖRTECKNING.....	3
ALLMÄN MOTIVERING.....	7
1. Inledning.....	7
2. Nuläge	8
2.1. Lagstiftning och praxis.....	8
2.1.1. Aktörer på kommunikationsmarknaden.....	8
2.1.2. Kommunikationsmarknadens ekonomi.....	12
2.1.3. Kommunikationsmarknadslagens tillämpningsområde	13
2.1.4. Koncessionsberoende och anmälningspliktig televerksamhet.....	14
2.1.5. Betydande marknadsinflytande.....	15
2.1.6. Upplåtelse av egendom och kapacitet samt prisreglering i anslutning där- till	16
2.1.7. Sammankoppling och anknytande prisreglering.....	19
2.1.8. Innehållsproducentens ställning.....	20
2.1.9. Priskontroll, kostnadsredovisning och särredovisning	20
2.1.10. Samhällsomfattande tjänster.....	21
2.1.11. Nätens säkerhet och kvalitetskrav	25
2.1.12. Beredskap för undantagsförhållanden	26
2.1.13. Teleavlyssning och teleövervakning.....	27
2.1.14. Utläggning av telekablar.....	27
2.1.15. Teleentreprenad.....	27
2.1.16. Teleterminalutrustning	28
2.1.17. Myndighetsnät	28
2.1.18. Offentlighet för, offentliggörande och utbyte av uppgifter	29
2.1.19. Lösande av tvister och sökande av ändring	30
2.1.20. Straffbestämmelser	30
2.1.21. Skadeståndsbestämmelser	30
2.1.22. Tvångsmedel	31
2.1.23. Styrnings- och tillsynsmyndigheter.....	31
2.1.24. Abonnenttelevisionstjänster	31
2.1.25. Allmännyttig verksamhet	31
2.1.26. Koncessionsberoende televisions- och radioverksamhet.....	32
2.1.27. Distributionsskyldigheter.....	32
2.1.28. Televiseringsrättigheter till evenemang av samhällelig betydelse.....	33
2.1.29. Kontroll över radiofrekvenser.....	33
2.1.30. Kommunikationsverkets ställning	33
2.1.31. Författningsnivå	34
2.2. Europeiska gemenskapens lagstiftning.....	34

2.2.1.	Direktivet om ett gemensamt regelverk för elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster	34
2.2.1	Direktiv om tillträde till och samtrafik mellan elektroniska kommunikationsnät och tillhörande faciliteter	39
2.2.2	Direktivet om auktorisation för elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster	43
2.2.3	Direktivet om samhällsomfattande tjänster och användares rättigheter avseende elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster	46
2.2.4	Beslut om ett regelverk för radiospektrumpolitiken inom Europeiska Gemenskapen.....	51
2.2.5	Annan lagstiftning inom Europeiska gemenskapen	52
2.3	Internationell jämförelse	54
2.3.1	Sverige.....	54
2.3.2	Norge.....	57
2.3.3	Danmark.....	60
2.3.4	Förenade konungariket	63
2.3.5	Nederländerna.....	66
2.3.6	Tyskland	68
2.3.7	USA	71
2.3.8	Japan.....	74
2.3.9	Frankrike.....	76
2.4	Nuläge.....	77
2.4.1	Direktivbestämmelser som inte förutsätter ändringar i lagstiftningen ...	77
2.4.2	Innehållsproducenternas ställning	83
2.4.3	Effektivering av Kommunikationsverkets verksamhet.....	84
2.4.4	Allmännyttig verksamhet.....	84
2.4.5	Lagen om televisions- och radioverksamhet.....	85
2.4.6	Lagen om statens televisions- och radiofond.....	86
2.4.7	Författningsnivå.....	86
3	Propositionens mål och de viktigaste förslagen	87
3.1	Mål och medel	87
3.2	De viktigaste förslagen.....	87
3.2.1	Genomförande av direktiven om elektronisk kommunikation.....	87
3.2.2	Innehållsproducenternas ställning	93
3.2.3	Effektivering av Kommunikationsverkets verksamhet.....	93
3.2.4	Snabbare behandling av tvistemål	93
3.2.5	Reglering av myndighetsnät	94
3.2.6	Resttrafik	94
3.2.7	Allmän tillsynsavgift för teleföretag.....	95
3.2.8	Ändringar som gäller teleentreprenad	95
3.2.9	Ändringar i kommunikationslagstiftningen som förutsätts av grundlagen.....	96
3.2.10	Bedömning av allmännyttig verksamhet.....	96
3.2.11	Beviljande av programkoncession	96
3.2.12	Ensamrätt till televisering av betydelsefulla evenemang	97

4	Propositionens mål	97
4.1	Verkningar på statsekonomin.....	97
4.2	Verkningar i fråga om organisation och personal	99
4.3	Verkningar för medborgarna	99
4.4	Verkningar för företagens ställning och ekonomi.....	100
4.5	Miljökonsekvenser	102
5	Beredningen av propositionen.....	102
5.1	Beredning och utlåtanden.....	102
5.2	Synpunkter i utlåtandena	102
6	Andra omständigheter som inverkat på propositionens innehåll	103
6.1	Samband med andra propositioner	103
6.2	Samband med internationella fördrag och förpliktelser	104
6.3	Propositionens samband med Ålands självstyrelse.....	104
	DETALJMOTIVERING.....	106
1.	Lagförslag	106
1.1.	Kommunikationsmarknadslagen	106
	1 kap. Allmänna bestämmelser	106
	2 kap. Utövande av televerksamhet	111
	3 kap. Skyldigheter för teleföretag.....	120
	4 kap. Teleföretags skyldigheter vid överlåtelse av nyttjanderätten	129
	5 kap. Teleföretagets skyldigheter vid sammankoppling.....	141
	6 kap. Numrering.....	145
	7 kap. Användarens rättigheter	156
	8 kap. Prissättning och tillsyn över prissättningen.....	168
	9 kap. Teleföretagets skyldigheter i anslutning till biträdande av myndigheter	172
	10 kap. Utläggning av telekablar.....	180
	11 kap. Utlämnande och offentliggörande av uppgifter samt skyldighet att höra	184
	12 kap. Övervakning, påföljder och avgörande av tvister.....	188
	13 kap. Allmänna bestämmelser om kommunikationsnät och kommunikationst- jänster	197
	14 kap. Särskilda bestämmelser	202
	15 kap. Ikraftträdelse- och övergångsbestämmelser	211
	1.2. Lag om ändring av lagen om televisions- och radioverksamhet.....	213
	1.3. Lag om ändring av lagen om statens televisions- och radiofond	224
	1.4. Lag om ändring av lagen om Rundradion Ab.....	228
	1.5. Lag om ändring av 2 § lagen om kommunikationsförvaltningen.....	231
	1.6. Lag om ändring av 25 i § upphovsrättslagen	231
	1.7. Lag om ändring av radiolagen.....	231
	1.8. Lag om ändring av lagen om konkurrensbegränsningar.....	233
	1.9. Lag om ändring av lagen om integritetsskydd vid telekommunikation och dataskydd inom televerksamhet.....	234
	1.10. Lag om ändring av sjöräddningslagen.....	234
	1.11. Lag om ändring lagen om nödcentraler	234

1.12.	Lag om ändring av lagen om räddningsväsendet	234
2.	Ikraftträdande.....	234
3.	Lagstiftningsordning	235
3.1.	Inledning	235
3.2.	Yttrandefrihet	235
3.3.	Näringsfrihet	236
3.4.	Egendomsskydd	236
3.5.	Normgivningsbefogenheter	238
3.6.	Bedömning av lagstiftningsordningen	239
LAGFÖRSLAGEN.....		240
	Kommunikationsmarknadslag	240
	om ändring av lagen om televisions- och radioverksamhet	277
	om ändring av lagen om statens televisions- och radiofond	283
	om ändring av lagen om Rundradion Ab	286
	om ändring av 2 § lagen om kommunikationsförvaltningen	288
	om ändring av 25 i § upphovsrättslagen.....	289
	om ändring av radiolagen	290
	om ändring av lagen om konkurrensbegränsningar	297
	om ändring av lagen om integritetsskydd vid telekommunikation och dataskydd inom televerksamhet.....	298
	om ändring av 16 § sjöräddningslagen	299
	om ändring av 8 § lagen om nödcentraler	300
	om ändring av 43 § lagen om räddningsväsendet.....	301
BILAGA.....		302
PARALLELLTEXTER.....		302
	om ändring av lagen om televisions- och radioverksamhet	302
	om ändring av lagen om statens televisions- och radiofond	315
	om ändring av lagen om Rundradion Ab	321
	om ändring av 2 § lagen om kommunikationsförvaltningen	323
	om ändring av 25 i § upphovsrättslagen.....	324
	om ändring av radiolagen	325
	om ändring av lagen om konkurrensbegränsningar	338
	om ändring av lagen om integritetsskydd vid telekommunikation och dataskydd inom televerksamhet.....	339
	om ändring av 16 § sjöräddningslagen	341
	om ändring av 8 § lagen om nödcentraler	342
	om ändring av 43 § lagen om räddningsväsendet.....	343

ALLMÄN MOTIVERING

1. Inledning

Europaparlamentets och rådets direktiv om ett nytt regelverk för elektronisk kommunikation, nedan *direktiven om elektronisk kommunikation*, antogs den 14 februari 2002. Med direktiven om elektronisk kommunikation avses i denna proposition Europaparlamentets och rådets direktiv om ett gemensamt regelverk för elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster 2002/21/EG, nedan *ramdirektivet* direktivet om tillträde till och samtrafik mellan elektroniska kommunikationsnät och tillhörande faciliteter 2002/19/EG, nedan *tillträdesdirektivet* direktivet om auktorisation för elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster 2002/20/EG, nedan *auktorisationsdirektivet* direktivet om samhällsomfattande tjänster och användares rättigheter avseende elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster 2002/22/EG, nedan *direktivet om samhällsomfattande tjänster* samt beslutet om ett regelverk för radiospektrumpolitiken i Europeiska gemenskapen 676/2002/EG, nedan *radiospektrumbeslutet*. Rättsakterna har publicerats i Europeiska gemenskapernas Officiella tidning den 24 april 2002 och skall införlivas med den nationella lagstiftningen den 25 juli 2003.

Kommunikationsmarknadslagen, f.d. telemarknadslagen (396/1997), som är den mest centrala författningen inom lagstiftningen om kommunikationsmarknaden, är ett slags ramlag som innehåller grundläggande bestämmelser för tillämpningsområdet. Mera detaljerade bestämmelser har utfärdats genom förordning och genom beslut av trafikministeriet. En ny grundlag trädde i kraft den 1 mars 2000. Grundlagen kringsskär kännbart statsrådets och ministeriernas normgivningsrätt. I 80 § grundlagen föreskrivs att genom lag skall utfärdas bestämmelser om grunderna för individens rättigheter och skyldigheter samt om frågor som enligt grundlagen i övrigt hör till området för lag. Även andra

myndigheter än statsrådet eller ett ministerium kan genom lag bemyndigas att utfärda rättsnormer i bestämda frågor, om det med hänsyn till föremålet för regleringen finns särskilda skäl för detta och regleringens betydelse i sak inte kräver att den sker genom lag eller förordning. Tillämpningsområdet för en sådan fullmakt skall vara exakt avgränsat. Gällande kommunikationslagstiftning uppfyller inte till alla delar kraven i den nya grundlagen.

Kommunikationsverkets betydelse i egenkap av tillsynsmyndighet i telebranschen underställd kommunikationsministeriet har i synnerhet på grund av lagstiftningsutvecklingen i Europeiska gemenskapen ökat under de senaste åren och dess uppgifter har utökats. Det direktivpaket gällande elektronisk kommunikation som nyligen antogs ökar ytterligare kommunikationsförvaltningens uppgifter. En effektiv verkställighet av dessa uppgifter förutsätter att det finns ett tillräckligt urval av metoder tillgängligt också vid övervakningen av bestämmelserna. Tillnärmningen och digitaliseringen av kommunikationsformerna ökar efterfrågan på innehåll och ökar behovet av en högklassig innehållsproduktion.

En viktig del av den finländska innehållsproduktionen är den allmännyttiga programverksamheten inom televisions- och radioverksamhet. Allmännyttig verksamhet definieras i lag. Finansieringen av Rundradion Ab, som utövar allmännyttig verksamhet, bygger på de televisionsavgifter som tas ut hos tv-tittarna samt på de koncessionsavgifter som tas ut hos kommersiella aktörer inom televisionsverksamheten. Inom Europeiska gemenskapen har förts en diskussion om i vilken mån de allmänna bestämmelserna om konkurrens och statsunderstöd kan tillämpas på offentliga rundradiobolag. Enligt ett meddelande från kommissionen hösten 2001 skall medlemsstaterna tydligt definiera de allmännyttiga uppgifterna och ett oberoende organ skall utvärdera hur uppgifterna full-

gjorts. Fullgörandet av skyldigheten förutsätter reglering i saken.

2. Nuläge

2.1. Lagstiftning och praxis

2.1.1. Aktörer på kommunikationsmarknaden

Allmänt

Kommunikationsmarknadslagen skall enligt 3 § 1 mom. tillämpas på televerksamhet och tillhandahållande av abonnentkataloger. Med televerksamhet avses enligt definitionen i lagen byggande och underhåll av telenät samt styrning av telekommunikationen i telenät. Televerksamheten är sålunda uppdelad i tillhandahållandet av telenättjänster och teletjänster. Med abonnentkatalog avses enligt 4 § 21 a-punkten kommunikationsmarknadslagen en allmänt tillgänglig telefonkatalog eller annan tryckt eller i elektronisk form tillgänglig förteckning eller adresslista som innehåller abonnenters och användares personuppgifter eller uppgifter om andra abonnenter eller användare.

Teleföretag är ett överordnat begrepp i kommunikationsmarknadslagen som avser både telenätföretag och teletjänstföretag. Telenätföretag tillhandhåller nättjänster genom att bygga eller underhålla antingen fasta nät, mobilnät eller digitala tv- eller radionät. Teletjänsteföretagen äger inte ett eget telenät utan hyr telenätkapacitet från telenätföretag. Ett teleföretag kan vara både telenätföretag och teletjänstföretag, men kan också tillhandahålla endast antingen telenättjänster eller teletjänster.

De flesta finländska teleföretagen har en dubbelroll, dvs. de är både telenätföretag och teletjänstföretag.

Nära anknutna till televerksamhet är även utövare av televisions- och radioverksamhet, innehållsproducenter och utrustningstillverkare. Utövandet av markbunden televisions- och radioverksamhet förutsätter programkoncession som beviljas av statsrådet. Innehållsproducenter är mediehus eller tjänsteföretag som producerar ett innehåll som distribueras via operatörernas telekommunikationsnät.

Leverantörer av stödtjänster producerar t.ex. krypterings- och andra säkerhetstjänster eller system för elektronisk betalning. Utrustningstillverkarna är företag som producerar t.ex. nätelement och terminaler för slutanvändarna, t.ex. mobiltelefoner.

Telenätföretag

De tre huvudföretagsgrupperingarna inom den s.k. traditionella televerksamheten i Finland är Elisa-gruppen, Finnet-gruppen och Sonera. Teleföretag som hör till dessa grupperingar är både nät- och tjänsteoperatörer.

Koncernen Elisa Communications Abp består av moderbolaget Elisa Communications Abp samt koncernbolag, varav mobiltjänster tillhandahålls av Oy Radiolinja Ab, dataöverföringstjänster av Oy Datatie Ab och Internetjänster av Kolumbus Oy. Koncernens dotter- och intressebolag är Soon Communications Oy, KSP yhtiöt Oy, Tikka Communications Oy, Lounet Oy, Riihimäen Puhelin Oy och Oy Finnet International Ab, som tillhandahåller utrikessamtal. År 2001 var Elisa-gruppens sammanlagda omsättning 1,4 mrd. euro och dess andel av teleföretagens omsättning 31 procent. Elisa Communications Abp verkar både lokalt och på riksplan i Finland. I den internationella verksamheten koncentrerar sig koncernen på Östersjöområdet. Tyngdpunkten ligger på Tyskland och Baltikum.

Till Finnet-förbundet hör 44 självständiga bolag, varav 37 är lokala telefonbolag och sju riksomfattande bolag. Finnet-förbundet är en närings- och verksamhetspolitisk intresseorganisation för de regionala telefonbolagen och de samfund de bildar samt ett samarbetsforum. Förbundet svarar också för sina medlemmars påverkan både nationellt och internationellt. Senast har de riksomfattande bolagen Finska 2G Ab, Finska 3 G Ab, DNA Finland Ab och Nätporten Ab, som ägs av regionala teleföretag, anslutit sig som medlemmar till förbundet. Medlemsbolagens sammanlagda omsättning år 2001 var 669 miljoner euro och andelen av den totala omsättningen för teleföretag i Finland 14 procent.

Sonera Abp jämte dotterbolag tillhandahåller tjänster både i ett fast nät och ett mobilnät

i Finland och utomlands samt olika nya tjänster. Av dotterbolagen är Sonera Smarttrust Ab specialiserat på dataskydd och informationsadministration, Sonera Zed Ab på servicehelheter för trådlösa terminaler, Sonera Plaza Ab på Internettjänster, Sonera Juxto på utvecklandet av tillämpningar för trådlösa terminaler, Sonera Entrum Ab på fasta förbindelser, Sonera Solutions Oy på mobil-tjänster och Internettjänster för storkunder, Sonera Carrier Networks Ab på nättjänster samt Telering Ab och Data-Info Oy på handel med utrustning för mobilkommunikation samt data- och teleteknik. Sonera Abp:s omsättning år 2001 var 2,2 mrd. mk och andelen av den totala omsättningen för teleföretagen i Finland 46 procent.

Sedan bestämmelserna i regeringens proposition (RP 241/2001 rd) om den första etappen i totalreformen av kommunikationslagstiftningen trätt i kraft betraktas även digitala markbundna tv-nät som sådana telenät som avses i kommunikationsmarknadslagen. Telenätföretaget Digita Ab äger ett markbundet digitalt tv- och radionät som byggts i Finland och utövar anmälningspliktig televerksamhet när det svarar för den markbundna distributionen av tv- och radiosändningar. Rundradion Ab äger 51 procent och det franska Télédiffusion de France S.A. 49 procent av Digita Ab:s aktier.

Telenätföretag enligt kommunikationsmarknadslagen är inom digitala markbunden televisions- och radioverksamhet dessutom sådana företag som avseende kommunikationsministeriet har beviljats nätkoncession för ett digitalt markbundet tv- och radionät. Koncessionshavarna svarar för kontrollen och fördelningen av frekvenskapacitet i anslutning till användningen av digitala kanalknippen.

Analog tv- och radionät står i regel utanför kommunikationsmarknadslagens tillämpningsområde, men även de bör kort nämnas i detta sammanhang. Digita Ab förmedlar Rundradion Ab:s båda tv-kanaler samt MTV Ab:s och Oy Ruutunelonen Ab:s sändningar i det analoga tv-nätet. Programmen kan distribueras från sändningsplatsen till Digita Ab:s sändningsnät antingen med hjälp av radiovågor i ett länknät, längs fiber i ett optokablnät eller via satellit. I det analoga radionätet svarar Digita Ab för distributionen av Rundradi-

on Ab:s, Oy Suomen Uutisradio Ab:s samt vissa kommersiella special- och lokalradiokanalers program. För den tekniska förmedlingen av vissa kommersiella special- och lokalradiokanaler svarar Telemast Nordic Oy. Några lokalradiokanaler har ordnat sändningen av programmen själva.

En egen grupp bland telenätföretagen utgörs av de för närvarande ungefär 50 bolagen i Finland som verkar i kabel-tv-nät. I slutet av år 2001 hade ca 1 000 000 hushåll en kabel-tv-anslutning, dvs. drygt 42 procent av alla hushåll.

Teletjänstföretag samt utövare av televisions- och radioverksamhet

Sedan konkurrensen öppnades har i synnerhet antalet tjänsteföretag ökat märkbart. I Finland finns 155 företag gjort televerksamhetsanmälan till kommunikationsministeriet. Ovan nämnda telenätföretag verkar alla även som teletjänstföretag. Av de andra tjänsteoperatörerna hör Jippii Group Abp, RSL Com Finland Oy, Song Networks Ab och Cubio Communications till de största.

I och med ändringarna i den första etappen av totalreformen av kommunikationsmarknadslagstiftningen blev även utövare av televisions- och radioverksamhet i digitala tv- eller radionät teletjänstföretag. De koncessioner som statsrådet beviljat för digital televisionsverksamhet trädde i kraft den 1 september 2000. Aktörerna inledde sändningsverksamhet i augusti 2001, men i början var verksamheten inte ännu fullskalig på grund av att så få hade mottagarutrustning.

Digitala markbunden televisionsverksamhet utövas i tre kanalknippen, dvs. multiplex. Kanalknippe A har i frekvensplanen reserverats för Rundradion Ab. Koncessioner för kanalknippe B har beviljats MTV Ab, Sub-TV Oy, Suomen Urheilutelevisio Oy och Wellnet Oy. Koncessioner för kanalknippe C beviljades ursprungligen Oy Ruutunelonen Ab, Helsinki Media Company Oy, Werner Söderström Oy och Deuterium Oy. Werner Söderström Oy uppgav sedermera att det avstår från den beviljade koncessionen. Helsinki Media Company Oy:s och Deuterium Oy:s koncessioner har förfallit sedan de avbrutit utövandet av regelbunden sändningsverk-

samhet. De digitala koncessionerna gäller fram till den 31 augusti 2010. Tills vidare har inga kommersiella aktörer beviljats koncessioner för digital radioverksamhet. Rundradion Ab har tre digitala radiokanaler.

Analog televisions- och radioverksamhet i markbundna nät är inte sådan teletjänstverksamhet som avses i kommunikationsmarknadslagen, men för att skapa en helhetsbild behandlas även utövare av analog televisions- och radioverksamhet i detta sammanhang. Riksomfattande analog televisionsverksamhet utövas i Finland på fyra tv-kanaler. Utöver dessa finns det i södra Finland en programkanal som består av program från kanal ett och två i Sveriges television (SVT Europa). Rundradion Ab svarar för TV1:s och TV2:s verksamhet med stöd av lagen om Rundradion Ab och för SVT Europas verksamhet med stöd av en koncession som beviljats Rundradion Ab. För MTV3:s verksamhet svarar MTV Ab och för den fjärde riksomfattande tv-kanalens verksamhet Oy Ruutunelonen Ab, båda med stöd av koncessioner som beviljats dem. MTV Ab:s och Oy Ruutunelonen Ab:s koncessioner gäller fram till den 31 december 2006. Utöver de riksomfattande kanalerna utövas lokal markbunden televisionsverksamhet i Tammerfors, Kristinestad och Närpes.

Det analoga radioprogramutbud som tillhandahålls av Rundradion Ab består av tre finska, två svenska och en samisk radiokanal. Det finns nästan 70 kommersiella radiokanaler, varav en del är halvriksomfattande specialradiokanaler som profilerar sig på olika sätt. Radio Nova är den enda riksomfattande kommersiella radiokanalen.

Förutom utövare av televisions- och radioverksamhet som verkar i ett markbundet tv- och radionät finns även tv-kanaler som verkar endast i kabelnät, t.ex. Moon TV, Oy Aluetelevisioyhtiö ATV Ab samt flera lokala kabel-tv-kanaler.

I kabel-tv-nät förmedlas både inhemska och utländska markbundna tv-sändningar, utländska satellitsändningar och inhemska sändningar som förmedlas endast i kabel-tv-nät. Direkt satellitmottagning blev allmänna under 1990-talet. Enligt uppskattningar tog 360 000 hushåll emot satellitprogram antingen via en egen parabolantenn eller via ett

husbolags antennsystem i slutet av år 2001.

Största delen av omsättningen för utövare av kabel-tv-verksamhet utgörs av försäljningen av kabel-tv-anslutningar samt underhåll av nätet och s.k. bastjänster. Som analoga bastjänster i kabel-tv-nätet har i genomsnitt tillhandahållits 11 tv-kanaler samt största delen av de radiokanaler som hörs inom kabel-tv-nätets område. En tredjedel av bastjänsterna utgörs av tv- och radiokanaler som omfattas av distributionsskyldigheten i 42 § tv- och radiolagen (den s.k. must carry-skyldigheten). Det näst viktigaste med avseende på kabel-tv-verksamhetens omsättning är betal-tv-verksamheten. För närvarande finns det i genomsnitt 20 avgiftsbelagda tv-kanaler i kabel-tv-nät. I vissa kabel-tv-nät finns dessutom avgiftsbelagda radiokanaler.

Allt fler utövare av kabel-tv-verksamhet har under de senaste åren börjat bjuda ut Internetförbindelser i kabel-tv-nät. De första leverantörerna av digitala tv-tjänster i kabel-tv-nät inledde sin verksamhet i medlet av år 2001. Numera tillhandahåller nästan alla utövare av kabel-tv-verksamhet digitala tv-tjänster och mottagare. I kabel-tv-nät finns tiotals digitala tv-kanaler som också inbegriper alla de kanaler som förmedlas i det digitala markbundna tv-nätet.

Nätkommunikationen håller på samma sätt som tv-kanalerna på att organisera sig till olika program- och materialpaket. Många av de populäraste inhemska nätsidorna upprätthålls av traditionella massmedier. I Finland fanns våren 2002 över 300 nätpublikationer som klassificeras som tidningar. En betydande del av de nätpublikationer som regelbundet kontrollerar sina användarsiffror är nätversioner av traditionella medier.

Satellittelevisionsverksamhet

I slutet av år 2001 uppskattades att mer än 360 000 hushåll (14 procent av alla hushåll) tar emot satellitförmedlade program antingen via en egen parabolantenn eller via ett husbolags centralantennsystem.

I Finland kan man ta emot satellit-tv-kanaler från flera satelliter (t.ex. Eutelsat, Thor, Astra och Sirius). Inte ett enda av de företag som äger satelliterna har etablerat sig i Finland. I den plan för frekvensanvänd-

ningen som godkänts av den världsomfattande radiokonferensen har Finland reserverats en viss mängd frekvenser för satellitsändningsverksamhet. Tills vidare finns det dock inga realistiska förväntningar på att någon finländsk aktör vill ta frekvenserna i bruk. Satellit-tv-verksamheten i Finland bygger sålunda för närvarande på förmedlingen av programutbud via satelliter som ägs av andra än finländska företag och på andra frekvenser än sådana som administreras av finländska företag.

En dryg tredjedel av hushåll som använder satellittjänster tar emot sändningarna via en egen parabolantenn. En del av de utländska tv-kanaler som förmedlas via satellit kan tas emot kostnadsfritt, för en del behövs ett avgiftsbelagt avkodningskort.

Satellit-tv-tjänster tillhandhålls även i form av kanalpaket. Paketerare av satellitkanaler som etablerat sig i Finland är för närvarande Canal Digital Finland Oy och Oy Viasat Ab. De digitala kanalpaket som bolagen tillhandahåller kan endast tas emot med hjälp av ett avgiftsbelagt avkodningskort. Via båda de nämnda bolagen distribueras flera utländska satellitkanaler. Canal Digital Finland Oy distribuerar dessutom inhemska MTV Ab:s MTV3, Oy Ruutunelonen Ab:s Nelonen samt Suomen Urheilutelevisio Oy:s Urheilukana-

va. Ungefär två tredjedelar av satellithushållen tar emot satellit-tv-kanaler via husbolagens centralantennsystem. Det största företaget som tillhandahåller satellit-tv-tjänster i centralantennsystem är Maxisat Ab. I de största centralantennsystemen kan också tillhandahållas Internettjänster. Ett centralantennsystem som förmedlar satellitkanaler har traditionellt klassificerats som satellit-tv-verksamhet, även om systemet tekniskt påminner om ett kabel-tv-nät. Televisions- och radioverksamhet som utövas via en centralantenn är så småskalig att den också blir utanför tillämpningsområdet för lagen om televisions- och radioverksamhet. Enligt 4 § tillämpas lagen inte på televisions- eller radioverksamhet, om nätet för distribution av televisions- eller radioprogramutbud har högst 250 anslutningar.

Utöver tjänster som riktar sig till tittare bosatta i Finland sänds även program som riktar

sig till utomlands bosatta finländare via satellit. Den satellitförmedlade TV Finlands programutbud består av program ur Rundradion Ab:s och MTV Ab:s egen produktion. TV Finlands satellitsändningar sköts av Telenor och för försäljningen av betalkort svarar Canal Digital Finland Oy samt dess nordiska systerbolag.

Innehållsproducenter

Centrala aktörer på kommunikationsmarknaden är innehållsproducenter som producerar program och tilläggstjänster för olika kommunikationsnät: tv, mobilterminaler och Internet. Ägaren till innehållet äger upphovsrätten till innehållet och får ersättning då innehållet används som en del av en kommunikationstjänst. De stora mediehusen, t.ex. SanomaWSOY Abp, Alma Media Abp samt Rundradion Ab, fungerar också själva som innehållsproducenter. En innehållsproducent kan dock även vara ett litet företag eller en enskild person. Den som äger innehållet är inte nödvändigtvis den som producerar innehållet.

Antalet företag på innehållstjänstmarknaden beskrivs av det antal nummer för textmeddelandetjänster som Kommunikationsverket beviljat. Efter april 1999 har över tusen nummer reserverats för olika ändamål. Antalet beviljade nummer anger inte direkt antalet tjänster, eftersom man via ett enskilt nummer kan använda flera tjänster. Ungefär 400 företag har ansökt om nummer.

Portalerna är Internet- eller mobiltelefonisdor via vilka kunden kan använda många tjänsteleverantörers tillämpningar och tjänster. De populäraste portalerna var enligt en undersökning i april 2001 Sonera Plaza, Sausalahahti.fi, MTV3, Scandinavia Online samt msn.fi. För mobiltjänster har utvecklats portaler, varav de kändaste är 2ndhead (Sanoma WSOY Abp), Iobox (Terra Mobile Oy), Jippii (Jippii Group Abp), Portalma (Alma Media Interactive Oy), Radiolinja (Oy Radiolinja Ab), Speedytomato (Telia AB) samt Zed (Sonera Abp).

Omsättningen för självständiga eller oberoende produktionsbolag inom televisionsverksamheten uppskattades år 2001 till 70 milj. euro, varav de tio största bolagens andel ut-

gör ca 65 procent. De största bolagen i branschen är Crea Video Oy, Solar Films Oy, Broadcasters Oy samt det finska dotterbolaget till den brittiska mediekoncernen Pearson. I Finland är graden inhemskt tv-programutbud relativt hög. År 2000 var den 53 procent för Rundradion Ab, 59 procent för MTV Ab samt 23 procent för Oy Ruutunelonen Ab. Andelen programutbud som köpts av oberoende producenter var 32 procent för Rundradion Ab, 28 procent för MTV Ab och 23 procent för Oy Ruutunelonen Ab. När de digitala tv-sändningarna ökar kommer även andra aktörer än de ovan nämnda tv-bolagen att använda oberoende innehållsproducenters tjänster.

2.1.2. *Kommunikationsmarknadens ekonomi*

Allmänt

Finlands kommunikations- och teleteknikbransch är internationellt konkurrenskraftig. På dess nyckelområden verkar dator- och terminaltillverkare samt teleföretag. I och med tillnärmningen och digitaliseringen av kommunikationsteknologierna håller även de s.k. innehållsproducenterna (medierna, underhållningsindustrin och vissa andra traditionella branscher) på att inta en central position i branschen. När traditionella teleföretag går samman med innehållsproducenter uppstår helt nya service- och innehållstjänster vid sidan av bastjänsterna i nätet, tal och data. På grund av de statistikföringsmetoder som används måste man dock vid behandlingen av kommunikationens ekonomi hålla sig till den traditionella indelningen och behandla traditionell televerksamhet och masskommunikation som separata helheter.

Traditionell televerksamhet

Teleföretagens totala omsättning uppgick år 2001 till 4 691,2 milj. euro. Därav utgjorde andelen mobilkommunikation 1 997,9 milj. euro (42,6 procent), lokaltelefoni 811,4 milj. euro (17,3 procent), internationell telefoni 231,1 milj. euro (4,9 procent), fjärrtele-

foni 62,0 milj. euro (1,3 procent) samt annan verksamhet, t.ex. företagssystem, kabel-tv-verksamhet samt utrustningshandel 1 588,9 milj. euro (33,9 procent). Den största förändringen under de senaste åren har i huvudsak varit att lokaltelefonin minskat. Dess andel av teleföretagens omsättning uppgick 1996 till 36 procent. Däremot har mobiltelefonins och den övriga televerksamhetens andel ökat.

De enligt omsättning största teleföretagen år 2001 var Sonera Abp (2 187 mrd. euro), Elisa Communications Abp (1 439 mrd. euro) samt Telia-bolagen 112 milj. euro.

När man jämför teleföretagens omsättning med bruttonationalprodukten kan man märka, att verksamhetens betydelse har ökat avsevärt under 1990-talet. Den totala omsättningen i proportion till bruttonationalprodukten uppgick år 1990 till 1,62 procent och år 2000 redan till 3,31 procent.

Traditionell masskommunikation

När man talar om den elektroniska masskommunikationens ekonomi måste man också kort nämna pressen, eftersom den tillsammans med den elektroniska masskommunikationen utgör masskommunikationen som helhet. På grund av depressionen minskade masskommunikationens totalomsättning klart i början av 1990-talet. Sedan 1994 har tillväxten åter varit kraftig. Enligt Statistikcentralen var totalomsättningen år 2001 ungefär ca 3,5 mrd. euro, vilket endast är knappt en procent mer än året innan.

I proportion till bruttonationalprodukten var masskommunikationens andel år 2001 enligt Statistikcentralen ca 2,6 procent. Bruttonationalproduktens andel har i någon mån sjunkit sedan mitten av 1980-talet.

Jämfört med den genomsnittliga nivån i de västeuropeiska länderna har grafisk kommunikation (tidningar, böcker, reklamtrycksaker) bibehållit en stark ställning på kommunikationsmarknaden i Finland. Totalomsättningen för den grafiska kommunikationen år 2001 uppgick till 2,6 mrd. euro, dvs. 71,9 procent av omsättningen för hela masskommunikationen.

Den elektroniska masskommunikationens (tv, radio, Internets informationstjänster) relativa andel ökade klart under de första åren

av 1990-talet, vilket till största delen berodde på att depressionen påverkade tidningspressens inkomster mer än televisionsverksamhetens inkomster. Efter 1995 har den grafiska kommunikationens andel åter blivit större. Den elektroniska kommunikationens andel av masskommunikationens totalomsättning uppgick år 2001 till 19,4 procent.

Tre fjärdedelar av den elektroniska kommunikationens totalomsättning på 688 milj. euro utgörs av den riksomfattande televisions- och radioverksamhetens totalomsättning, till vilken räknas Rundradion Ab, MTV Ab, Oy Ruutunelonen Ab samt Oy Suomen Uutisradio Ab:s omsättning.

Televisions- och radioverksamhetens omsättning har under de senaste åren ökat långsammare än väntat. Den kommersiella televisionsverksamheten finansieras i Finland i huvudsak med reklaminkomster. Minskningen av den kommersiella televisionens reklaminkomster, 8,6 procent, var år 2001 större än för den övriga mediereklamen, vars minskning var 5,4 procent. Tv-reklamens andel av hela mediereklamen har under fyra års tid hållit på att sjunka. År 1997 var tv-reklamens andel av mediereklamen 21,7 procent, medan åter motsvarande andel år 2001 var 18,9 procent.

Kabel-tv-näten utvidgades i slutet av 1980-talet med ungefär hundratusen anslutningar per år. Antalet anslutningar har ökat klart långsammare på 1990-talet. Det totala antalet anslutningar år 2001 ökade uppskattningsvis fem procent. Kabel-tv-branschens omsättning år 2001 uppgick till uppskattningsvis 72 milj. euro.

De kommersiella radiokanalernas omsättning uppgick år 2001 till uppskattningsvis ca 43 milj. euro, vilket är ca fem procent mer än året innan.

Omsättningen för Internet- och andra onlinetjänster ökade snabbt på 1990-talet, men under de senaste åren har tillväxten jämnats ut. Omsättningen år 2001 var 72 milj. euro, den blev alltså på samma nivå som året innan. Avgiftsbelagda Internettjänster är till största delen tjänster som främst är riktade till företag. Omsättningen för avgiftsbelagda innehållstjänster som riktar sig till konsumenterna kan bedömas vara liten. Även den ekonomiska volymen på Internetreklamen är

tills vidare liten. Endast 11 milj. euro användes till nätreklam år 2001. Utöver den egentliga mediereklamen har Internet dock fört med sig andra slags marknadsföringsformer, som kan jämföras med reklam. Dessa är t.ex. elektronisk direktreklam och företagens egna hemsidor. Enligt en grov uppskattning är totalbeloppet av Internetreklamen mångfaldig.

Till följd av fusioner och företagsaffärer under de senaste åren har de största masskommunikationsföretagens storlek ökat betydligt. Företaget med den största omsättningen är Sanoma-WSOY Abp, vars omsättning år 2001 var 1 730 milj. euro. Alma Media Abp:s koncernomsättning år 2001 var 478 milj. euro. Det tredje största masskommunikationsbolaget är YLE-koncernen, vars omsättning år 2001 var ca 381 milj. euro. TS-Yhtymä Oy:s omsättning år 2001 var 276 milj. euro och Otava-Kuvalehdet Oy-koncernens omsättning 209 milj. euro.

2.1.3. *Kommunikationsmarknadslagens tillämpningsområde*

Kommunikationsmarknadslagen tillämpas enligt 3 § 1 mom. på televerksamhet och tillhandahållande av abonnentkataloger. Med televerksamhet avses enligt definitionen i lagen byggande och underhåll av telenät samt styrning av telekommunikationen i telenät. Lagen tillämpas utom på s.k. traditionell televerksamhet dessutom på all verksamhet i digitala markbundna tv- och radionät samt kabel-tv-nät.

Televerksamheten är uppdelad i tillhandahållande av telenättjänster och teletjänster. Med telenättjänst avses enligt 4 § 5 punkten kommunikationsmarknadslagen en tjänst i vilken telenät erbjuds för tillhandahållande av teletjänster. En teletjänst är enligt 4 § 6 punkten en tjänst vars tillhandahållande helt eller delvis består av överföring av meddelanden eller routing i telenätet. Med teletjänst avses med andra ord styrning av telekommunikation, dvs. samtal, bild, data eller tv- och radioprogramutbud i telenät.

Undantagen från kommunikationsmark-

nadslagens tillämpningsområde räknas upp i 3 §. Lagen gäller inte televerksamhet för eget behov, användning av radioanläggningar för annan än allmän televerksamhet, återförsäljning av telenät och teletjänster, televerksamhet som hänför sig huvudsakligen till annan telekommunikation än förmedling av samtal eller televerksamhet som är av ringa betydelse. Lagen tillämpas i regel inte på televisions- och radioverksamhet som utövas i ett analogt markbundet tv- och radionät. Kommunikationsministeriet kan dock bestämma att ett telenätföretag som tillhandahåller ett analogt markbundet tv- och radionät är ett teleföretag med betydande marknadsinflytande och att den avgift som tas ut för användningen av ett sådant företags nät kan uppskattas på basis av 18 § 3 mom. 8 punkten. Lagen gäller inte heller sändning eller tillhandahållande av tv-programutbud via satellit.

Det finns många undantag från kommunikationsmarknadslagens tillämpningsområde som inte räknas upp i 3 §, som gäller lagens tillämpningsområde. På grund av delegeringsbestämmelserna i 3 § 3 mom. 5 punkten och 3 § 4 mom. bestäms lagens tillämpningsområde också delvis med stöd av bestämmelser på lägre författningsnivå. En författning som är relevant för kommunikationsmarknadslagens tillämpningsområde är trafikministeriets beslut om telemarknadslagens tillämpningsområde och om anmälningsplikt för televerksamheten (475/1997). Det undantag i anslutning till lagens tillämpningsområde som i praktiken har störst betydelse är undantaget som gäller Internetoperatörer. Kretskopplad dataöverföring, t.ex. nät på Internet, har enligt 3 § 1 mom. 1 punkten i ovan nämnda trafikministeriets beslut i huvudsak ställts utanför kommunikationsmarknadslagens tillämpningsområde. På Internettät tillämpas enligt 3 § 3 mom. kommunikationsmarknadslagen dock 3 kap. kommunikationsmarknadslagen, som gäller sammankoppling samt 9 kap., som gäller tillsyn och skyldighet att lämna uppgifter. En Internetleverantör kan sålunda t.ex. i fråga om sammankopplingsskyldigheten jämföras med ett sådant teleföretag som avses i kommunikationsmarknadslagen.

2.1.4. *Koncessionsberoende och anmälningspliktig televerksamhet*

För televerksamhet behövs i regel inte koncession, utan i enlighet med 5 § kommunikationsmarknadslagen räcker det med att teleföretaget gjort televerksamhetsanmälan innan det inleder allmän televerksamhet. I lagen konstateras att ministeriet skall befria televerksamhet från anmälningskyldighet, om anmälningskyldighet för sådan televerksamhet inte längre behövs för att lagens syften enligt 1 § kommunikationsmarknadslagen skall kunna uppnås. Televerksamhetsanmälan skall göras till ministeriet och i anmälan skall läggas fram de uppgifter som ministeriet bestämmer.

Tillhandahållandet av sådana telenättjänster som kräver radiofrekvenser i mobilnät samt digitala tv- och radionät är beroende av koncession. Administreringen av ett kanalknippe kräver koncession i ett digitalt markbundet tv- och radionät. Ett centralt syfte med koncessionsregleringen är att reglera användningen av radiovågor som utbreder sig fritt. Regleringen behövs, eftersom antalet tillgängliga frekvenser är begränsat.

Koncession för tillhandahållande av telenättjänster beviljas av kommunikationsministeriet (7 § 1 mom.). Innan koncession beviljas skall kommunikationsministeriet offentligt meddela om möjligheten att ansöka om koncession (7 § 2 mom.). Koncession skall beviljas, om sökanden har tillräckliga ekonomiska resurser att sörja för telenätföretagets skyldigheter, om sökanden iakttar bestämmelserna och föreskrifterna om televerksamhet samt om det finns radiofrekvenser för utövande av den verksamhet som ansökan gäller (7 § 3 mom.). Om koncession på grund av den knappa tillgången på radiofrekvenser endast kan beviljas en del av sökandena, skall koncession beviljas de sökande vars verksamhet bäst främjar de allmänna målen i kommunikationsmarknadslagen (7 § 4 mom.). Koncession beviljas för högst 20 år. I koncessionen fastställs teleföretagets verksamhetsområde.

Nätkoncessionen för markbundna digitala tv- och radionät kan dessutom förenas med villkor som gäller sändningsteknik, den ka-

pacitet som Rundradion Ab samt en sådan programkoncessionshavare som avses i 7 § lagen om televisions- och radioverksamhet (744/1998) behöver och reservering av den för verksamhetsutövarna, upplåtelse av ledig kapacitet till andra teleföretag samt annan administrering av ett kanalknippe.

När det gäller markbundna tv- och radionät förutsätter utövandet av televisions- och radioverksamhet koncession enligt lagen om televisions- och radioverksamhet (*programkoncession*). När det gäller analoga tv- och radionät innehåller programkoncessionen i praktiken även en nätkoncession, eftersom den berättigar till kontroll över sådana radiovågor som utbreder sig fritt.

2.1.5. *Betydande marknadsinflytande*

I enlighet med 4 § 15 punkten kommunikationsmarknadslagen avses med betydande marknadsinflytande ett teleföretags ställning på telemarknaden, om teleföretaget med beaktande av bland annat omfattningen av dess affärsverksamhet och dess marknadsandel på det relevanta geografiska området, dess möjlighet att behärska användarnas access till telenäten, dess till buds stående ekonomiska resurser och dess erfarenhet av tillhandahållande av tjänsterna i fråga, på ett betydande sätt kan påverka verksamhetsbetingelserna på marknaden. Begreppet betydande marknadsinflytande är inte det samma som begreppet dominerande ställning på marknaden i lagen om konkurrensbegränsningar. Ett företags marknadsinflytande kan enligt gällande lagstiftning vara betydande även när det inte är i en dominerande ställning på marknaden på det sätt som avses i konkurrensrätten.

Enligt 5 § kommunikationsmarknadslagen bestämmer ministeriet enligt Europeiska gemenskapernas rättsakter vilka teleföretag som har ett betydande marknadsinflytande. I enlighet med artikel 4.3 i Europaparlamentets och rådets direktiv 97/33/EG om samtrafik inom telekommunikation i syfte att säkerställa samhällsomfattande tjänster och samverka genom tillämpning av principerna om tillhandahållande av öppna nät (ONP) innebär betydande marknadsinflytande i regel att

ett teleföretag har en andel som är större än 25 procent av en särskild telemarknad inom sitt verksamhetsområde. I motiveringen till regeringens proposition med förslag till kommunikationsmarknadslagen (RP 163/1996 rd) konstateras dock att procentandelen endast är riktgivande. Enligt motiveringen kan ministeriet dock bestämma att ett teleföretags marknadsinflytande är betydande även om dess marknadsandel är mindre än så, eller att teleföretagets marknadsinflytande inte är betydande även om dess marknadsandel är över 25 procent. Marknadsandelen bestäms utifrån affärsverksamhetens omfattning. Med det avses teleföretagets hela affärsverksamhet som skall jämföras med storleken på den kommunikationsmarknad där marknadsinflytandet bedöms. Marknadsandelen bedöms särskilt för varje relevant marknad och varje geografiskt område.

I enlighet med kommunikationsministeriets beslut om betydande marknadsinflytande som fattats efter ändringen av kommunikationsmarknadslagen 2002 klassificerades sammanlagt 68 företag som företag med betydande marknadsinflytande. Av dessa utövar 53 lokal televerksamhet, sex fjärteleverksamhet, sex internationell televerksamhet, fem mobilkommunikation samt 50 tillhandahåller nättjänster i kabeltelevisionnät. Gällande beslut om betydande marknadsinflytande trädde i kraft den 1 juli 2002 och gäller tills vidare.

Efter den första etappen i reformen av kommunikationsmarknadslagstiftningen tillämpas bestämmelserna om betydande marknadsinflytande i kommunikationsmarknadslagen även på analoga tv- och radionät, även om dessa annars står utanför kommunikationsmarknadslagens tillämpningsområde. Kommunikationsministeriet kan bestämma att ett telenätföretag som tillhandahåller ett analogt markbundet tv- och radionät är ett teleföretag med betydande marknadsinflytande. I praktiken innebär detta att den avgift som skall tas ut för användningen av ett sådant företags nät kan uppskattas på grundval av 18 § 3 mom. 8 punkten kommunikationsmarknadslagen. Den avgift som tas ut för nätanvändningen skall enligt 18 § kommunikationsmarknadslagen vara rättvis och rimlig med hänsyn till kost-

naderna för framställande av prestationen.

Skyldigheter som skall åläggas företag med betydande marknadsinflytande behandlas nedan.

2.1.6. Upplåtelse av egendom och kapacitet samt prisreglering i anslutning därtill

I kommunikationsmarknadslagen åläggs teleföretag många skyldigheter att till ett kostnadsorienterat pris upplåta särskild egendom i sin besittning för andra teleföretag. Avsikten har varit att genom upplåtelseskyligheterna göra det lättare för nya teleföretag att komma in på marknaden och att utöka konkurrensen. Det är dyrt att bygga telenät och produktionskostnaderna för tjänster som tillhandahålls via nätet är små jämfört med de investeringar som ett nät kräver. Upplåtelseskyligheten har på grund av egendomens specialkaraktär ansetts vara ett nödvändigt och godtagbart förfarande för att häva t.ex. den konkurrensbegränsning som lokala telenät bildar. Som motvikt till upplåtelseskyligheten har man i bestämmelserna sört för att man genom bestämmelserna om upplåtelseskylighet dock inte kränker ägarens rätt att använda egendomen.

Enligt 15 § 1 mom. 2 punkten kommunikationsmarknadslagen har var och en rätt att av telenätföretagen inom gränserna för det allmänna telenätets förmedlingskapacitet hyra abonnentförbindelser och fasta förbindelser mellan punkter som han anvisar i telenätet och använda dem för telekommunikation eller för tillhandahållande av teletjänster för att användas vidare. Begreppen abonnentförbindelse och fast förbindelse ansluter sig till det traditionella telefonnätet. Med abonnentförbindelse avses den del av telenätet som finns mellan anslutningen och den närmast den belägna teleutrustning med hjälp av vilken meddelanden kan styras, t.ex. en lokalväxel. Med fast förbindelse avses den del av telenätet som finns mellan två anslutningspunkter i telenätet och som inte har någon utrustning som styr meddelanden. Syftet med bestämmelsen är att garantera var och en, dvs. både teleföretag och andra telenätanvändare rätt att

ansluta sig till telenätet vid en viss plats. Med undantag för teleföretag med betydande marknadsinflytande har teleföretag rätt att fritt prissätta de abonnentförbindelser och fasta förbindelser de hyr ut.

Enligt 15 § 1 mom. 2 a-punkten kommunikationsmarknadslagen har var och en rätt att av telenätföretagen hyra ledig förmedlingskapacitet i en abonnentförbindelse i ett fast telenät, om förbindelsen hör till en användare som ingått

anslutningsavtal, i syfte att förse abonnentförbindelsen med teknisk utrustning så att flera tjänster samtidigt kan tillhandahållas via abonnentförbindelsen, om inte förmedlingskapaciteten behövs för telenätföretagets eget bruk eller rimliga framtida behov. Begreppet ledig förmedlingskapacitet i en abonnentförbindelse ansluter sig till det traditionella telefonnätet. På grund av teknikens utveckling kan en abonnentförbindelse i dagens läge utnyttjas effektivare genom att både samtal och data kan förmedlas via den. Genom skyldigheten att hyra ut ledig förmedlingskapacitet i en abonnentförbindelse tryggas t.ex. rätten för företag som tillhandahåller Internetförbindelser att komma in på marknaden utan eget telenät.

Enligt 15 § 1 mom. 2 b-punkten kommunikationsmarknadslagen har var och en rätt att hyra sådana utrustningsutrymmen i ett fast telenät vilka behövs för placering av mindre utrustning som är nödvändig för tillhandahållandet av tjänster med hjälp av ett telenät och vilka inte behövs för telenätföretagets eget bruk eller rimliga framtida behov. Rätten att hyra utrustningsutrymmen har samband med rätten att hyra ledig förmedlingskapacitet i en abonnentförbindelse. Att styra ledig förmedlingskapacitet i en abonnentförbindelse till ett annat teleföretag förutsätter oftast att olika tekniska anordningar placeras i en lokalväxel. För att hyresrätten skall realiseras skall teleföretag som är intresserade av att hyra ledig förmedlingskapacitet i en abonnentförbindelse garanteras tillträde till ett annat teleföretags utrustningsutrymmen och rätt att placera mindre utrustning i utrymmena.

Tv- och radionät är i sitt nuvarande tekniska utvecklingsskede i egenskap av nät avsedda för masskommunikation konstruerade på annat sätt än traditionella telenät för mål-

gruppskommunikation. På grund av att ett masskommunikationsnät har andra tekniska egenskaper kan inte alla de skyldigheter för telenätföretag som nämns i kommunikationsmarknadslagen tillämpas på utövare av televisions- och radioverksamhet. Att utsträcka samma reglering till tv- och radionät anses kunna leda till svåra tolkningsproblem. För att säkerställa en klar reglering och en rättvis behandling av telenätföretag ingår i 9 d § kommunikationsmarknadslagen en uttrycklig bestämmelse om skyldigheten att upplåta ett digitalt markbundet tv- och radionät samt en programkanal i ett kabel-tv-nät.

Ett teleföretag som äger eller besitter ett markbundet tv- eller radionät är enligt 9 d § 1 mom. kommunikationsmarknadslagen skyldigt att hyra ut tv- eller radionätet till ett annat teleföretag. Enligt definitionen i 4 § 3 b-punkten avses med markbundet tv- och radionät ett tv- och radionät i vilket tv- och radioprogramutbud sänds eller tillhandahålls med hjälp av radiovågor som utbreder sig fritt. Ett kabel-tv-nät är inte ett markbundet tv- och radionät, eftersom terminalerna är kopplade till nätet via kabel. Eftersom analoga markbundna tv- och radionät i huvudsak har ställts utanför lagens tillämpningsområde, avses här med markbundet tv- och radionät endast ett digitalt markbundet tv- och radionät. Ett markbundet digitalt tv- och radionät är ett nät som består av tre funktionella delar. Då ett kanalknippe sätts ihop slås koncessionshavarnas tv-kanaler och det övriga innehållet samman till ett kanalknippe. Efter detta överförs kanalknippesändningen via överföringsnätet till de regionala sändningscentralerna. Till slut sänds tv-sändningar och övrig information via radiosändare i luften till allmänheten. Uthyrningsskyldigheten gäller hela det ovan beskrivna systemet jämte utrustning. Uthyrningsskyldigheten kan gälla antingen hela nätet eller en separat del av nätet.

Enligt 9 d § 2 mom. kommunikationsmarknadslagen är ett teleföretag som äger eller besitter ett annat än ett markbundet tv- eller radionät skyldigt att hyra ut en ledig programkanal till ett annat teleföretag. Med annat än ett markbundet tv- eller radionät avses i lagen ett kabel-tv-nät. Ett kabel-tv-nät är på grund av sin tekniska konstruktion en helhet

där man inte på samma sätt som i ett traditionellt telenät eller ett markbundet tv- och radionät kan urskilja självständiga delar av nätet som kan hyras ut. Uthyrningsskyldigheten i ett kabel-tv-nät kan däremot gälla en ledig programkanal. Ett telenätföretag som verkar i ett kabel-tv-nät är skyldigt att på en programkanal som är ledig sedan det tillhandahållit sina egna tjänster och fullgjort distributionsskyldigheten enligt 42 § tv- och radiolagen förmedla ett annat teletjänstföretags tv-programutbud. Uthyrningsskyldigheten finns dock inte, om tv- eller radionätet eller den lediga programkanalen behövs för ägarens eller innehavarens nuvarande eller skäliga framtida behov.

Vid sidan av ovan nämnda skyldighet att upplåta ett nät eller en del av nätet skall en innehavare av nätkoncession för ett digitalt markbundet tv- och radionät enligt 8 § 2 mom. 10 punkten kommunikationsmarknadslagen sörja för att innehavare av programkoncession enligt tv- och radiolagen på lika villkor får tillgång till sådan kapacitet som behövs för att idka verksamheten. I koncessionsvillkoren kan närmare definieras hur mycket kapacitet som skall reserveras för varje programkanal och hur kapaciteten skall fördelas mellan programkoncessionshavarna eller mellan Rundradion och programkoncessionshavarna inom kanalknippet.

Enligt 8 § 2 mom. 11 punkten kommunikationsmarknadslagen skall innehavare av nätkoncession för ett digitalt markbundet tv- och radionät utöver skyldigheten i 10 punkten upplåta ledig kapacitet i tv- och radionätet för andra teleföretag. Företräde vid användningen av kapaciteten i kanalknippet har enligt 8 § 2 mom. 10 punkten kommunikationsmarknadslagen Rundradion Ab samt de utövare av televisions- och radioverksamhet som statsrådet har beviljat programkoncession. Med ledig kapacitet som Rundradion Ab och programkoncessionshavare inte behöver kan förmedlas t.ex. data. Om en nätkoncessionshavare inte har användning för den kapacitet som blir över, utan kapaciteten är ledig, är nätkoncessionshavaren skyldig att mot ersättning upplåta den lediga kapaciteten för ett annat teleföretag. Syftet med bestämmelsen är att sörja för att kapaciteten i ett kanalknippe blir fullständig utnyttjad, även om

nätkoncessionshavaren själv inte har någon användning för den.

I 18 § 3 mom. kommunikationsmarknadslagen bestäms att teleavgifterna mellan teleföretagen skall vara rättvisa och rimliga med hänsyn till kostnaderna för framställande av prestationen i vissa särskilt nämnda fall. Sådana fall är hyresavgifter som företag med betydande marknadsinflytande tar ut för en abonnentförbindelse samt även andra teleavgifter som tas ut av företag med betydande marknadsinflytande, om den fria prissättningen annars anses leda till att kommunikationsmarknadslagens allmänna syften inte uppnås. Avgifter som andra företag än företag med betydande marknadsinflytande tar ut hos andra teleföretag kan endast regleras i några specialfall med anknytning till hyrande av en ledig del i en kabelkanal och en ledig antennplats i en radiomast samt när reglering av sådana avgifter förutsätts i EG-rättsakter. I enlighet med 18 § kommunikationsmarknadslagen utfärdar kommunikationsministeriet vid behov bestämmelser om teleföretagens inbördes avgifter.

Teleföretag har ålagts upplåtelse-skyldigheter även av orsaker som hänger samman med miljövård, planläggning eller regionplanering. En sådan upplåtelse-skyldighet gäller antennplatser i telekablar och på radiomaster. Med kabelkanal avses en skyddskonstruktion för telekablar och med antennplats den del av en radiomast där en antenn kan sättas fast. Enligt 8 § 2 mom. 4 punkten skall teleföretaget till andra teleföretag på deras begäran hyra ut en ledig del av sådana kabelkanaler som byggts för utövande av allmän televerksamhet och lediga antennplatser på radiomaster som hör till det allmänna telenätet, om det av miljövårdsskäl eller orsaker som sammanhänger med planläggning eller regionplanering inte är ändamålsenligt att bygga parallella kabelkanaler eller radiomaster och om kabelkanalerna och antennplatserna inte behövs för teleföretagets egna användares nuvarande och rimliga framtida behov.

Ett slags skyldighet att upplåta egendom är även den skyldighet som teleföretag enligt 8 § 2 mom. 9 punkten har att lämna ut sådana uppgifter vilka de användare som ingått anslutningsavtal med företaget har uppgett för

publicering i en abonnentkatalog. Det är fråga om de uppgifter som ett teleföretag får från sina kunder i samband med försäljningen av en anslutning, t.ex. abonnentens namn, adress och yrke. Abonnentuppgifterna skall lämnas ut för abonnentkatalogen, dvs. t.ex. för en telefonkatalog, utom till ett annat teleföretag också till vilket som helst annat företag som behöver uppgifterna för att kunna sammanställa en abonnentkatalog. Abonnentuppgifterna skall lämnas ut i en form som är användbar med tanke på publicering. Abonnentuppgifterna skall lämnas ut på lika och skäligen villkor så att de avgifter som tas ut för utlämnandet är skäligen i förhållande till kostnaderna för prestationen. Skyldigheten att lämna ut abonnentuppgifter gäller endast traditionella teleföretag som verkar i nät för målgruppskommunikation.

I kommunikationsmarknadslagen finns en annan skyldighet att upplåta egendom som gäller andra än teleföretag. Enligt 9 § är en sådan ägare eller innehavare till ett telenät som tillåter att hans nät används för tillhandahållande av teletjänster skyldig att upplåta en ledig del av telenätet för att användas av varje teletjänstföretag. Enligt 19 § kommunikationsmarknadslagen skall upplåtelsen ske till ett skäligt pris. I praktiken har 9 § kommunikationsmarknadslagen inte tillämpats i någon större utsträckning. Detta kan bero på att bestämmelsen lämnar rum för tolkning. Man har försökt skriva 9 § teknologineutralt för att bestämmelsens tillämpningsområde skall vara så omfattande som möjligt. De separata nät som avses i bestämmelsen, t.ex. elnäten, är dock inte enhetliga vad gäller den tekniska konstruktionen. På grund av den teknologineutrala formuleringen har bestämmelsens konkreta syfte förblivit oklart.

I 9 a, 9 b och 9 c § kommunikationsmarknadslagen behandlas roaming, som avser nyttjanderätt till GSM-nät som av ett teleföretag som verkar i ett GSM-nät tillhandahålls teleföretag som verkar i ett tredje generationens mobilnät. I lagen föreskrivs om teleföretagets skyldighet att förhandla om roaming samt om roaming som genom ett beslut av Kommunikationsverket skall vara obligatorisk. Enligt 9 a § kommunikationsmarknadslagen har ett telenätföretag rätt att kräva att ett telenätföretag som har ett betydande

marknadsinflytande och tillhandahåller ett GSM-nät skall förhandla om roaming på det verksamhetsområde som definierats för ett telenätföretags tredje generationens mobilnät. Om förhandlingarna inte leder till avtal inom sex månader, kan det teleföretag som anholder om roaming föra ärendet till Kommunikationsverket för avgörande. Kommunikationsverket kan under de förutsättningar och villkor som nämns i lagen bestämma att roaming skall vara obligatoriskt.

Ett teleföretag som anholder om roaming är skyldigt att ersätta de direkta kostnader som åsamkas ägaren till ett GSM-nät på grund av att förmedlingskapaciteten utökats i nätet för att roaming skall kunna ordnas. GSM-nätets ägare är inte skyldig att göra tilläggsinvesteringar på grund av obligatorisk roaming, men det kan vara ändamålsenligt att utöka förmedlingskapaciteten för att servicenivån för GSM-nätets egna användare skall tryggas. Eftersom det i praktiken är ytterst svårt att avgöra om behovet av större förmedlingskapacitet har berott på roaming eller på behoven bland kunderna till ett teleföretag som verkar i ett GSM-nät, regleras ersättningskyldigheten på ett sätt som tryggar båda parternas intressen. För att det teleföretag som anholder om roaming skall bli ersättningskyldigt förutsätts att mängden telekommunikation i ett GSM-nät som är föremål för roaming permanent har ökat minst 10 procent. Uppkomsten av ersättningsskyldighet förutsätter alltså att behovet av en utökad förmedlingskapacitet är större än obetydligt samt bestående.

2.1.7. *Sammankoppling och anknytande prisreglering*

Med sammankoppling av telenät och tjänster avses enligt definitionen i kommunikationsmarknadslagen en fysisk och logisk sammankoppling av teleföretagens funktioner. Med sammankoppling avses sålunda utöver sammankoppling av fysiska telefonnät, t.ex. mobilnät och fasta telefonnät, också en funktionell sammankoppling av de teletjänster som tillhandahålls i dem. Syftet med sammankoppling är att säkerställa att teletjänsterna kan användas så att användaren

från ett teleföretags telenät har tillgång även till ett annat teleföretags tjänster.

Sammankoppling är en teknisk förutsättning för all telekommunikation mellan olika telenät. En sammankoppling av telenät och tjänster är förutsättningen för att man från en teletjänsteleverantörs anslutning kan ringa till en annan tjänsteleverantörs anslutning.

Sammankoppling är enligt vedertagen tolkning inte det samma som att upplåta ett telenät eller någon annan egendom som hör till ett teleföretag utan en teknisk förutsättning för att egendomen skall kunna användas rationellt. Vid sammankoppling slås teleföretagens egendom ihop på ett sätt som gynnar alla teleföretag.

Sammankopplingen av telenät och tjänster regleras i 6 kap. kommunikationsmarknadslagen, trafikministeriets beslut om sammankoppling av teleföretags telenät och teletjänster (1393/1997) samt Teleförvaltningscentralens föreskrift om tillställande av avtal om sammankoppling och om avtalens offentlighet (THK 44/1998 M).

Ett teleföretag som på basis av ministeriets beslut har ett betydande marknadsinflytande är enligt kommunikationsmarknadslagen i regel skyldigt att godkänna alla rimliga krav som gäller sammankoppling. Andra teleföretag är skyldiga endast att förhandla om sammankoppling (10 § 3 mom. kommunikationsmarknadslagen).

Teleföretag avtalar sinsemellan om sammankopplingsavgifter (18 § 1 mom. 1 punkten kommunikationsmarknadslagen). Avgifterna för företag som har betydande marknadsinflytande bör dock vara rättvisa och rimliga med hänsyn till prestationskostnaderna (16 § 2 mom., TMb 1393/1997). Sammankopplingsavgifterna bör dessutom vara offentliga och tillräckligt specificerade. Företag med betydande marknadsinflytande bör hålla gällande tariffer tillgängliga för de teleföretag som anholder om sammankopplingen (2 §, THK 44/1998 M).

Ett viktigt undantag från sammankopplingskyldigheten är 10 a § kommunikationsmarknadslagen, enligt vilken bestämmelserna om sammankoppling av telenät inte tillämpas på markbundna tv- och radionät. Främst på grund av att tv- och radionät är enkelriktade är det inte meningsfullt att till-

lämpa sammankopplingskyldigheten på teleföretag som verkar i ett markbundet tv- och radionät. Sammankopplingskyldigheten gäller dock kabel-tv-nät till de delar det är tekniskt möjligt. Ett kabel-tv-företag som på basis av ministeriets beslut har betydande marknadsinflytande är alltså i regel skyldigt att godta alla rimliga krav på sammankoppling. Andra kabel-tv-företag är endast skyldiga att förhandla om sammankoppling. I motsats till i dubbelriktade kabel-tv-nät där returkanalen kan användas för att tillhandahålla Internetanslutningar har sammankopplingsbestämmelserna inte någon praktisk betydelse för kabel-tv-nät.

Bestämmelser om ersättning för sammankoppling ingår för närvarande i 16 § 2 mom. i ovan nämnda beslut av trafikministeriet. Ersättningen skall enligt bestämmelsen vara offentlig, tillräckligt specificerad och stå i rimlig proportion till prestationskostnaderna, om det sammankopplingskyldiga kabelnätföretaget har betydande marknadsinflytande.

2.1.8. *Innehållsproducentens ställning*

Gällande lagstiftning om elektronisk kommunikation fokuserar på regleringen av kommunikationsnät och den anknyttande marknaden. I gällande kommunikationsmarknadslag regleras inte innehållsproducenternas ställning. Den enda bestämmelsen som uttryckligen gäller oberoende innehållsproducenters ställning är 17 § lagen om televisions- och radioverksamhet, enligt vilken en utövare av televisionsverksamhet för program som producerats av oberoende producenter skall reservera femton procent av sin sändningstid, till vilket inte räknas tid som reserverats för nyheter, idrottsevenemang, tävlingsinriktade underhållningsprogram, reklam, teleköpsändningar och text-tv-sändningar, eller alternativt 15 procent av budgeten för sitt programutbud.

Innehållsproducenten och en teleföretagskund har egentligen ingen direkt kundrelation, utan kunden och teleföretaget samt innehållsproducenten och teleföretaget står i skilda avtalsförhållanden.

2.1.9. *Priskontroll, kostnadsredovisning och särredovisning*

Teleföretagens inbördes avgifter bestäms i allmänhet kommersiellt. De allmännaste inbördes avgifterna mellan teleföretag är avgifter för sammankoppling av telenät och teletjänster. I kapitel 2.1.6 och 2.1.7 utreds de situationer i samband med upplåtande av egendom och kapacitet samt sammankoppling där teleföretagens inbördes avgifter regleras i lag.

Priskontroll förutsätter insyn, dvs. information om intäkter och kostnader samt medel och skulder för olika funktioner. I syfte att underlätta övervakningen av prissättningen innehåller kommunikationsmarknadslagen och beslut som kommunikationsministeriet fattat med stöd av den bestämmelser om teleföretagets kostnadsredovisnings- och särredovisningsskyldighet.

Bestämmelser om särredovisning ingår i 6 kap. kommunikationsmarknadslagen och i trafikministeriets beslut om särredovisning av televerksamhetens funktioner (472/1997). Enligt kommunikationsmarknadslagen skall teleföretaget särredovisa den affärsverksamhet som omfattar tillhandahållande av telenätjänster och teletjänster skilt från varandra och från sin övriga affärsverksamhet. För de särredovisade funktionerna skall enligt 21 § 1 mom. kommunikationsmarknadslagen uppgöras resultaträkning och för telenätverksamheten dessutom balansräkning. Resultaträkningen och balansräkningen, som skall kunna härledas ur företagets bokföring, skall i tillämpliga delar göras upp enligt bokföringslagen (1336/1997).

Bestämmelser om skyldigheter angående kostnadsredovisning ingår i trafikministeriets beslut om teleavgifter (TMB om vissa teleavgifter som avses i Europeiska gemenskapernas lagstiftning 1300/1997, nedan teleavgiftsbeslutet). Enligt 5 § 1 mom. teleavgiftsbeslutet skall teleföretagen använda sådana redovisningssystem varav framgår kostnadernas fördelning enligt huvudtitel samt reglerna för fördelningen. Enligt 5 § 5 mom. teleavgiftsbeslutet skall teleföretagen lämna en beskrivning av det redovisningssystem som används till kommunikationsministeriet. Ministeriet anses ha godkänt redovisningssy-

stemet, om ministeriet inte har meddelat teleföretaget något annat inom en månad efter att beskrivningen inlämnats.

Övervakningen av teleföretagens prissättning fungerar så att Kommunikationsverket i efterskott undersöker om ett teleföretags priser är skäliga och vid behov ålägger teleföretaget att ändra sin prissättning. Kommunikationsverket kan undersöka om teleföretagets priser är rimliga antingen på begäran av en part eller på eget initiativ.

Kommunikationsverkets utredningar av om prissättningen är rimlig har i första hand gällt avgifter som teleföretag med betydande marknadsinflytande tar ut hos andra teleföretag. Övervakningen har alltså i huvudsak gällt prissättningen på den s.k. partimarknaden. Det har i praktiken varit nödvändigt att ingripa i prissättningen på partimarknaden innan man har bedömt om de avgifter som tas ut hos användarna, dvs. priserna på detaljmarknaden är skäliga.

Eftersom begreppet rimligt pris inte definieras närmare i kommunikationsmarknadslagen, har Kommunikationsverket prövningsrätt då det väljer enligt vilket förfarande det skall utredas om priserna är rimliga och då det överväger hurdana utredningar om kostnaderna som skall läggas fram vid bedömningen av om prissättningen av en enskild produkt eller tjänst är rimlig. Bedömningen av om prissättningen är skälig har i första hand gjorts med hjälp av teleföretagets kostnads kalkyler. Kommunikationsverket har bedömt om de framlagda kostnaderna är riktiga och om det intäktskrav för placerat kapital som framförts i kalkylerna är motiverat. Kommunikationsverket har inte i sina beslut i detalj tagit ställning till vad som skall anses vara skälig avkastning på kapitalet. I utredningarna har problem i synnerhet uppstått vid indelningen i nät- och tjänsteverksamhet, fördelningen av kostnaderna samt i sätten att beräkna avskrivningar och intäkter. I några fall som Kommunikationsverket undersökt ledde det till orimlig prissättning när avskrivningar och avkastning beräknades även för sådana delar av telenätet som redan var helt avskrivna.

Kommunikationsverket utförde under hösten 2001 en kontroll av ekonomiförvaltningen i tio teleföretag. I samband

med kontrollerna upptäcktes att kostnadsredovisningssystemet endast i några företag möjliggör kostnadsredovisning per produkt. I vissa teleföretag hade kostnadsredovisningen gjorts endast för affärsfunktioner eller kostnadsställen eller för funktioner som enligt kommunikationsmarknadslagen skall särredovisas. Systemet med fördelning av kostnaderna förhindrade inte i alla företag en dubbel fördelning av kostnaderna. Sambandet mellan redovisningssystemet och teleföretagets prissättning var enligt de observationer som gjordes vid kontrollerna i genomsnitt obetydligt. Kommunikationsverket har på basis av kontrollerna konstaterat att nivån på de kostnadsredovisningssystem som användes år 2000 inte till alla delar uppfyllde de mål som ställts i lagen.

2.1.10. Samhällsomfattande tjänster

Rätt till telefonanslutning

Bestämmelser om användarens rättigheter ingår i 15 § kommunikationsmarknadslagen. Enligt 1 mom. 1 punkten har var och en rätt att av teleföretagen få anslutningar till de allmänna telenäten på de punkter i nätet de önskar. Enligt 2 punkten kan ministeriet i enskilda fall bestämma något annat om anslutningen är tekniskt oändamålsenlig på den önskade punkten i telenätet, leder till att datskyddet äventyras eller annars är oskälig från teleföretagets synpunkt. Ett undantag förutsätter dock att användarens telekommunikationsbehov i övrigt kan tillgodoses på ett tekniskt och ekonomiskt ändamålsenligt sätt.

Enligt 1 mom. 3 punkten har var och en rätt att använda riksomfattande teletjänster som tillhandahålls genom de allmänna telenätens förmedling och enligt 4 punkten till anslutningspunkterna koppla teleterminalutrustningar som överensstämmer med kraven och är funktionsdugliga. Bestämmelser om minimiutbudet av avancerade funktioner i det fasta allmänna telefonnätet ingår i trafikministeriets beslut om vissa teletjänster som avses i Europeiska gemenskapernas lagstiftning (471/1997) samt Kommunikationsverkets föreskrift om användaranslutningar

till allmänt telefon/ISDN-nät och om tjänster som erbjuds via dem (Kommunikationsverket 40 A/2002 M).

Enligt 15 § 2 mom. kommunikationsmarknadslagen fastställer ministeriet de allmänna grunderna för leveransvillkoren för teletjänsterna, och i dem meddelas närmare bestämmelser om vad som skall beaktas för trygghet av användarens rättigheter. Innehållet i trafikministeriets beslut om de allmänna grunderna för villkor vid leverans av teletjänster (478/1997) utreds nedan i samband med anslutningsavtal.

Kommunikationsverket har årligen tagit emot några besvär över att priset på ett teleföretags anslutning till ett fast nät enligt den ändringsökande är oskäligt. Vissa kunder har klagat över att det inte är möjligt att få en mobilanslutning till ett visst område eller att det inte finns något fält på området.

Teleföretagen strävar nu efter att tillhandahålla användarna mobilnätanslutningar till de platser där man kräver att det byggs en ny ledning till det fasta nätet. För användningen av en mobilanslutning tas i dessa fall ut endast en avgift som motsvarar användningen av anslutningen till det fasta nätet.

Abonmentkataloger och nummerupplysning

Enligt 8 § 2 mom. 8 punkten kommunikationsmarknadslagen skall teleföretaget sörja för att användarna får de uppgifter som gäller dem och som är nödvändiga för identifieringen införda i en allmänt tillgänglig, uppdaterad abonmentkatalog, samt tillsammans med andra teleföretag sörja för att de uppgifter som behövs för att dess användare skall kunna identifieras är tillgängliga för alla användare i en öppen riksomfattande abonmentkatalog som innehåller de uppgifter som behövs för att alla användare skall kunna identifieras, med beaktande av bestämmelserna i lagen om integritetsskydd vid telekommunikation och dataskydd inom televerksamhet (565/1999, nedan *lagen om datasekretess vid telekommunikation*). I 20 § i nämnda lag föreskrivs om abonmentkataloger. Enligt 1 mom. får endast sådana uppgifter publiceras i

en abonmentkatalog som är nödvändiga för att identifiera en abonnent eller användare, om inte den vars uppgifter publiceras tydligt har givit sitt samtycke till att andra uppgifter publiceras. I 2 mom. föreskrivs om abonnentens och användarens rättigheter och i 3 mom. om teleföretagets skyldighet att sörja för att abonnentens eller användarens krav vidarebefordras.

Enligt 8 § 2 mom. 9 punkten kommunikationsmarknadslagen skall teleföretaget lämna ut sådana uppgifter vilka de användare som ingått anslutningsavtal med företaget har uppgett för publicering i en abonmentkatalog, i en med tanke på publiceringen användbar form på lika och skäliga villkor, så att de avgifter som tas ut för utlämnandet är skäliga i förhållande till kostnaderna för prestationen, med beaktande av vad som föreskrivs i lagen om datasekretess vid telekommunikation. I 19 § i nämnda lag föreskrivs om utlämnande av kataloguppgifter och tillhandahållande av abonmentkataloger. Enligt 1 mom. får teleföretagen med tanke på publicering i en annan abonmentkatalog lämna ut sådana uppgifter som abonnenten har lämnat för en abonmentkatalog. En leverantör av abonmentkatalog har rätt att föra och tillhandahålla abonmentkataloger. Dessutom föreskrivs i trafikministeriets beslut om utlämnande av uppgifter i abonmentkataloger (759/1999) bl.a. om användaruppgifter i abonmentkataloger, omfattningen av skyldigheten att lämna ut uppgifter, utlämnande av uppgifter om användare samt teleföretagets rätt att vägra lämna ut uppgifter.

Det finns inga bestämmelser om ordnande av nummerupplysning. Förfarandet bygger på inbördes avtal och samarbete mellan teleföretagen samt på ovan nämnda bestämmelser om förande av abonmentkataloger och utlämnande av uppgifter.

Vid Kommunikationsverket behandlas besvär där en konkurrerande leverantör av katalogtjänster inte enligt egen åsikt har fått abonmentuppgifterna i önskad form eller till ett skäligt pris. Saken har inte ännu avgjorts.

Teleföretagen har i allmänhet i samarbete skött publiceringen av kataloger (Finlands Gula Sidor) samt 118-servicen.

Allmänna telefoner

Det finns inga bestämmelser om allmänna telefoner. Enligt 8 § 2 mom. 1 punkten kommunikationsmarknadslagen skall teleföretaget för sin del sörja för att det för användarna står till buds möjligheter till telekommunikation enligt 1 §. Enligt 1 § 1 punkten är syftet med lagen att främja effektiviteten på telemarknaden i Finland så att de till buds stående möjligheterna till telekommunikation överensstämmer med användarnas rimliga behov av telekommunikation. Från dessa allmänna bestämmelser har i praktiken härletts teleföretagens skyldighet att för sin del upprätthålla ett behövligt antal allmänna telefoner för användarna.

Enligt 8 § 2 mom. 5 punkten kommunikationsmarknadslagen skall teleföretaget tillhandahålla telenät och teletjänster som förutsätts i Europeiska gemenskapernas rättsakter samt andra tjänster som har nära samband med dem, så som därom föreskrivs särskilt. Enligt 8 § 3 mom. 2 punkten skall ministeriet med iakttagande av Europeiska gemenskapernas rättsakter fastställa de föreskrifter som avses i 2 mom. 5 punkten. I 2 § trafikministeriets beslut om den servicenivå vid teleföretag som avses i Europeiska gemenskapernas lagstiftning (417/1998) föreskrivs att beslutet tillämpas på sådana teleföretag med betydande marknadsinflytande som erbjuder tjänster inom fasta allmänna telefontät. Enligt 3 § skall ett teleföretag med betydande marknadsinflytande med tillämpning av de definitioner och mätmetoder som nämns i bilagan till beslutet uppställa egna mål och föra en tidsenlig förteckning över prestationsnivån när det gäller de indikatorer för leveranstid och tjänstens kvalitet som nämns i bilagan. En indikator på tjänstens kvalitet är antalet fungerande allmänna telefoner.

I och med att mobilkommunikationen har utvecklats kraftigt under de senaste åren har behovet av allmänna telefoner minskat betydligt. De allmänna telefonernas lönsamhet och affärsekonomiska betydelse för teleföretagen har sjunkit bl.a. på grund av den minskade efterfrågan till följd av att mobilterminaler blivit allmännare, ökningen av uppdaterings- och underhållskostnaderna för allmänna telefoner och teleföretagens strategiska

val att koncentrera sig på kärnaffärsfunktionerna. År 2001 fanns i Finland 8 851 allmänna telefoner (1,7/1000 invånare). Antalet allmänna telefoner har halverats under de senaste fem åren samtidigt som antalet mobiltelefoner har ökat. En viktig motivering till att bevara de allmänna telefonerna har varit att nödsamtalen skall tryggas. Allmänna telefoner används i enlighet med utredningar dock endast sällan till nödsamtal. Uppskattningsvis endast vart hundra samtal från en allmän telefon är ett nödsamtal.

Numreringsfrågor

Numrering anses i televerksamheten till sin karaktär vara en teknisk fråga i anslutning till sammankoppling av telenät. Enligt 37 § kommunikationsmarknadslagen fastställer Teleförvaltningscentralen (numera Kommunikationsverket) de tekniska föreskrifterna för telenät, teleterminalutrustningar och andra teleutrustningar.

En grundläggande bestämmelse om numrering ingår dock i trafikministeriets beslut om sammankoppling av teleföretags telenät och teletjänster. Enligt 4 § 1 mom. i beslutet förvaltar och fördelar Teleförvaltningscentralen på ansökan nummer och adresser till telenäten och teletjänsterna öppet, rättvist och utan att diskriminera någon samt publicerar och upprätthåller nummer- och adressplaner för telenäten. Teleförvaltningscentralen skall dessutom sörja för att ansökningar som gäller numrering och adresser behandlas utan dröjsmål.

Enligt 4 § 3 mom. i trafikministeriets beslut skall numreringen av telekommunikationen när det gäller servicenummer ordnas så, att det allmänna nödnumret är 112 och polisens nödnummer 10022 i hela landet. Det allmänna nödnumret skall ha förbindelse till alla av Teleförvaltningscentralen föreskrivna nödtjänster. Enligt 1 § 3 mom. i Kommunikationsverkets föreskrift om spärrkategorier inom teletrafiken (THK 35 F/2001 M) får trafik till det allmänna nödnumret 112, nödnumret till polisen 10022 och mottagning av felanmälan 10019 inte spärras med någon som helst spärrkategori. Trafiken i det allmänt uppkopplade telefontätet och i allmänna mobilnät får inte heller spärras även om

riktnumret för ett teleområde slås framför nödnumren 112 och 10022. Nödsamtalen skall styras till samma alarmeringscentral eller polisalarmscentral som i de fall då riktnumret för ett teleområde utelämnas.

Enligt 4 § 4 mom. trafikministeriets beslut skall användningen av de övriga servicenumren ordnas på det sätt som Teleförvaltningscentralen bestämmer. I Teleförvaltningscentralens föreskrift om numrering i ett allmänt appkopplat telenät (THK 32 E/2001 M) bestäms närmare om ett nummers uppbyggnad samt om numrering av telenät och teletjänster. I Teleförvaltningscentralens föreskrift om numrering och adressering av bredbandsnät (THK 42/1997 M) bestäms om numrering och adressering av bredbandsnät samt om samtrafik mellan bredbandsnät.

Enligt 18 § trafikministeriets beslut om de allmänna grunderna för villkor vid leverans av teletjänster skall teleföretagen effektivt och i god tid informera användarna om ändringar i numreringen. Ändring av abonnentnummer skall meddelas abonnenten senast sex månader innan ändringen träder i kraft.

Kommunikationsverket upprätthåller en numreringsplan och delar ut nummer till teleföretagen i enlighet med planen.

Nummerportabilitet

Bestämmelser om nummerportabilitet ingår i 4 § trafikministeriets beslut om sammankoppling av teleföretags telenät och teletjänster. Enligt 5 mom. skall nummerportabilitet ordnas på det sätt som Teleförvaltningscentralen bestämmer. Avgifterna för nummerportabilitet skall vara offentliga, tillräckligt specificerade och stå i rimlig proportion till prestationskostnaderna. Nummerportabiliteten har begränsats så att den endast gäller fasta nät. Enligt gällande bestämmelser finns nummerportabilitet inte i mobilnät.

Teleförvaltningscentralens föreskrift om telefonnummerportabilitet (THK 46/1999 M) innehåller bestämmelser om abonnentnummerportabilitet inom ett numreringsområde, riksomfattande telefonnummers portabilitet och servicenummerportabilitet.

Användaren kan behålla sitt geografiska abonnentnummer var som helst inom ett numreringsområde oberoende av teleföreta-

get som erbjuder tjänsten. Numreringsområdena är desamma som teleområdena, ett undantag utgör Nylands teleområde som är uppdelat i två numreringsområden. En användare kan ta i bruk ett icke-geografiskt riksomfattande portabelt telefonnummer och behålla numret var som helst i Finland oberoende av teleföretaget som erbjuder tjänsten. Användaren kan behålla sitt icke-geografiska servicenummer som börjar med 0600, 0700 eller 0800 var som helst i Finland oberoende av teleföretaget som erbjuder tjänsten.

I fasta nät har nummerportabilitet utnyttjats i mycket liten utsträckning, endast för ca 15 000 anslutningar. Även dessa är i huvudsak anslutningar som används av företag.

Minimivillkor i anslutningsavtal

Enligt huvudregeln i 15 § 1 mom. 1 och 3 punkten kommunikationsmarknadslagen har var och en rätt att få anslutningar till de allmänna telenäten på de punkter i nätet de önskar och att använda riksomfattande teletjänster som tillhandahålls genom de allmänna telenätens förmedling. Enligt 2 mom. fastställer ministeriet de allmänna grunderna för leveransvillkoren för teletjänsterna, och i dem meddelas närmare bestämmelser om vad som skall beaktas för tryggnad av användarens rättigheter.

Bestämmelser om anslutningskontrakt ingår i trafikministeriets beslut om de allmänna grunderna för villkor vid leverans av teletjänster. Med anslutningskontrakt avses ett kontrakt mellan ett teleföretag och en användare om leverans och användning av en anslutning och teletjänster.

I 4 § trafikministeriets beslut föreskrivs om anslutningskontrakt. Anslutningskontraktet skall göras upp skriftligen. Villkoren i anslutningskontraktet kan inte avvika från leveransvillkoren till nackdel för konsumenten. Användaren skall när anslutningskontraktet ingås utan ersättning meddelas alla leveransvillkor beträffande teletjänster som ingår i det anslutningskontrakt som användaren ingått. Enligt 5 § i beslutet skall teleföretaget leverera och flytta anslutningen inom en skälig tid från beställningen, om inget annat har avtalats.

Om innehållet i leveransvillkoren i anslutningskontrakt bestäms i 6 § i trafikministeriets beslut. I leveransvillkoren skall uppges att teleterminalutrustningen inte hör till teleanlutningen, att användaren är skyldig att hålla teleterminalutrustningen funktionsduglig, att teleföretaget i vissa fall är skyldigt att betala gottgörelse och att teleföretaget i vissa fall kan kräva en skälig säkerhet och förhandsbetalning för teleavgifterna. Teleföretaget kan också begränsa användningen av anslutningen i de fall som anges i beslutet.

Dessutom skall leveransvillkoren innehålla uppgifter om teleavgifter, teleräkning och användarens rättsskyddsmedel, uppgifterna i räkningen och indrivningen av obetalda räkningar, uppsägning av en anslutning och hävning av ett anslutningskontrakt, förändringar i leveransvillkoren samt villkor och förfarande vid uppsägning av användaren.

Bestämmelser om förbjudna leveransvillkor ingår i 7 § i beslutet. Förbjudna leveransvillkor gäller vissa centrala rättigheter för användaren och skyldigheter för teleföretaget.

Övriga frågor som gäller samhällsomfattande tjänster

Enligt 26 § kommunikationsmarknadslagen meddelar Teleförvaltningscentralen med stöd av 37 § enligt Europeiska gemenskapernas rättsakter tekniska föreskrifter om standarder som gäller televisionssignaler och sändning av sådana, televisionsmottagares och andra för mottagning av televisionssignaler avsedda konsumentutrustningars tekniska egenskaper, samt om abonnenttelevisionssystemens tekniska egenskaper.

I 27 § kommunikationsmarknadslagen bestäms om tillhandahållande av abonnenttelevisionstjänst. Enligt 1 mom. skall den som för allmänheten tillhandahåller abonnenttelevisionstjänster på objektiva, rättvisa och skäliga villkor tillhandahålla sådana tekniska tjänster för alla idkare av televisions- och radioverksamhet att användare kan ta emot digitala tv- och radiosändningar från idkare av rundradioverksamhet.

Teleförvaltningscentralens föreskrift om tillämpning av standarder för sändning av te-

levisionssignaler (THK 36/1997 M) innehåller föreskrifter om system för sändning av televisionssignaler, abonnenttelevisionssystem och vidare-sändning i kabeltelevisionssystem.

I trafikministeriets beslut om vissa tele-tjänster som avses i Europeiska gemenskapernas lagstiftning (471/1997) föreskrivs om avancerade funktioner som tillhandahålls av ett teleföretag. I 3 § i beslutet bestäms om sådana funktioner som ett teleföretag åtminstone skall tillhandahålla. Dessa funktioner är tonval, direktval eller andra motsvarande funktioner, vidarekoppling samt identifikation av anropande nummer. Enligt 2 mom. meddelar Teleförvaltningscentralen närmare tekniska föreskrifter om funktionerna.

I 7 § i Kommunikationsverkets föreskrift om användaranslutningar till allmänt telefon/ISDN-nät och om tjänster som erbjuds via dem (Kommunikationsverket 40 A/2002 M) bestäms om flera tillvalstjänster som skall tillhandahållas av teleföretag med betydande marknadsinflytande.

2.1.11. Nätens säkerhet och kvalitetskrav

En allmän bestämmelse om nätsäkerhet ingår i 1 § kommunikationsmarknadslagen, enligt vilken de till buds stående möjligheterna till telekommunikation bl.a. skall vara tekniskt utvecklade, hålla god kvalitet samt vara driftsäkra och trygga. I övrigt föreskrivs med stöd av fullmaktsbestämmelsen i 37 § kommunikationsmarknadslagen om telenätens säkerhet och tekniska egenskaper i Teleförvaltningscentralens föreskrifter. Enligt 12 § 1 mom. kommunikationsmarknadslagen skall ett telenät som ansluts till det allmänna telenätet som en del av det eller till en anslutning till nätet uppfylla de tekniska krav som med stöd av 37 § ställs på telenätet.

Kommunikationsverkets föreskrift om telenätens prestationsförmåga (Kommunikationsverket 29 B/2002 M) innehåller bestämmelser om allmänna krav på telenät, tillåten dämpning, krav på prestanda och dimensionering av trafikvägar. I praktiken bestäms nätens detaljerade tekniska egenskaper i standarder och i rekommendationer av International Telecommunications Union, ITU.

Enligt Teleförvaltningscentralens föreskrift skall viorna och centralerna dimensioneras så att värdena för nominell spärr inte överstigs. Högst 2,5 procent av kundens alla samtalsförsök inom ett år får förhindras av omständigheter som beror på nätet.

Kommunikationsverkets föreskrift om effektmatning i telenät (Kommunikationsverket 30 C/2002 M) innehåller bestämmelser om allmänna krav och krav på effektmatning och strömförsörjningsutrustningar.

Kommunikationsverkets föreskrift om telenätens uppbyggnad (Kommunikationsverket 27 C/2002 M) innehåller bestämmelser om krav på telenät, t.ex. fasta telefonnät, datanät, kundnät och intelligenta nät. Kraven gäller planering, byggande och underhåll av nät. Dessutom bestäms i föreskriften om krav på transmissionsvägar och transmissionssystem, krav på förmedlingssystem, prioritering och styrning av nödtrafik. En skild föreskrift har utfärdats om inomhustelefonnät (Kommunikationsverket 25 C/2002 M).

Kommunikationsverkets föreskrift om drift och underhåll av allmänna telenät (Kommunikationsverket 50 A/2002 M) innehåller bestämmelser om krav på telenätens och tele-tjänsternas kvalitet och servicesäkerhet, mätningar av trafikvolym, undersökning av trafikens kvalitet, mätningar av trafikens natur, kontroll över dirigeringen av trafiken, underhåll, service samt kontroll över fel- och störningssituationer.

Enligt 23 § 2 mom. 2 punkten lagen om datasekretess vid telekommunikation skall Teleförvaltningscentralen vid behov meddela tekniska föreskrifter om teleföretagens verksamhet samt om teleutrustningar, telenät och tele-tjänster på det sätt som denna lag förutsätter.

Teleförvaltningscentralens föreskrift om fysiskt skyddande av teleföretags utrymmen och telenät (THK 48/1999 M) innehåller bestämmelser om klassificering i viktighetsordning, allmänna krav på planering, byggande och skyddande av utrymmen samt krav på transmissionsvägar.

Teleförvaltningscentralens föreskrift om dataskydd i teleföretag (THK 47/1999 M) innehåller bestämmelser om teleföretagens skyldigheter att sörja för dataskyddet i verksamheten, säkerheten vid telekommunikation,

utrustnings- och programsäkerhet samt säkerhet hos informationsmaterial. Utöver föreskriften har Teleförvaltningscentralen meddelat en rekommendation om tillämpningen av föreskriften.

2.1.12. *Beredskap för undantagsförhållanden*

Allmänna bestämmelser om beredskaps-skyldigheten är beredskapslagen (1080/1991), lagen om tryggande av försörjningsberedskapen (1390/1992), lagen om räddningsväsendet (561/1999) och förordningen om räddningsväsendet (857/1999) samt lagen om försvarstillstånd (1083/1991). Ett slags beredskapsskyldighet som gäller alla företag ingår redan i 9 § 3 mom. lagen om räddningsväsendet och 10 § förordningen om räddningsväsendet i gällande lagstiftning.

I 8 § 2 mom. 3 punkten kommunikationsmarknadslagen föreskrivs om teleföretagens skyldighet att ha beredskap för undantagsförhållanden. Enligt punkten skall ett teleföretag säkerställa att dess uppgifter kan skötas så störningsfritt som möjligt också under undantagsförhållanden genom att delta i beredskapsplaneringen inom televerksamheten och på förhand bereda den verksamhet som skall utövas under undantagsförhållanden samt genom andra åtgärder.

I 3 mom. föreskrivs om kostnaderna för beredskapen. Om uppgifterna förutsätter åtgärder som klart avviker från televerksamhet som skall anses vara sedvanlig och som medför väsentliga merkostnader, kan dessa kostnader ersättas av statens medel, om inte den som beställer åtgärden betalar teleföretaget de kostnader som åsamkas det.

I synnerhet masskommunikationen har under undantagsförhållanden och i krissituationer en mycket viktig roll som förmedlare av information och den som styr medborgarnas beteende. Det är viktigt i olika krissituationer att den information som ges till medborgarna är korrekt, kommer i rätt tid och har samma innehåll för alla medborgare. Med masskommunikation kan man på ett betydande och positivt sätt påverka situationens förlopp och stämningen bland medborgarna.

2.1.13. *Teleavlyssning och teleövervakning*

Enligt 8 § 2 mom. 3 a-punkten kommunikationsmarknadslagen skall teleföretaget utrusta sina telenät och teletjänster så att teleavlyssning och teleövervakning enligt tvångsmedelslagen (450/1987) kan utföras i de telenät och teletjänster som ministeriet bestämmer.

År 2001 beviljade domstolarna polisen och tullen sammanlagt 787 teleavlyssningstillstånd och sammanlagt 621 teleanslutningar var föremål för teleavlyssning. Teleavlyssning kan anses vara ett effektivt redskap vid utredningen av grova brott.

Enligt 3 mom. skall den myndighet som svarar för teleavlyssning och teleövervakning till teleföretaget betala av ministeriet fastställda avgifter för de åtgärder som avses i 2 mom. 3 a-punkten, och då dessa avgifter bestäms skall beaktas de direkta kostnader som åtgärden har åsamkat teleföretaget samt en skälig ränta på det kapital som teleföretaget har varit tvunget att investera i utrustning och programvara.

Att ordna avlyssning i ett fast nät, radionät och andra system går i regel bra i praktiken. De direkta kostnader som myndigheterna åsamkas av avlyssning uppgår till ca 370 000 euro per år.

Vid teleövervakning samlar operatörerna in identifieringsuppgifter om telefonbindelser på uppdrag av myndigheterna. Verksamheten berör i huvudsak fasta och mobilnät. Operatörerna får ersättning för bearbetning och utlämnande av uppgifterna till polisen. Domstolarna beviljade polisen och tullen sammanlagt 1711 teleövervakningstillstånd år 2001. Sammanlagt 2296 teleanslutningar var föremål för teleövervakning. Den genomsnittliga längden på teleövervakningen har varit 130 dagar. Teleövervakning användes år 2001 vid förundersökning av över 50 olika brottsbenämningar. Polisen åsamkas årligen kostnader på 1,3—1,7 milj. euro för övervakningsfall.

Kommunikationsministeriet tillsatte den 12 april 2001 en arbetsgrupp som hade till uppgift att utreda vilken praxis som iaktas i fråga om ersättningar för teleutrustningar och teletjänster som ansluter sig till myndighe-

ternas behov samt behoven av att utveckla dem. Medlemmar i arbetsgruppen var företrädare för kommunikationsministeriet, inrikesministeriet, Kommunikationsverket samt de största teleföretagen. I arbetsgruppen behandlades även frågor som gäller teleavlyssning och teleövervakning. Arbetsgruppen lämnade ett enhälligt betänkande den 31 december 2001. Arbetsgruppens betänkande har publicerats i kommunikationsministeriets publikationsserie med numret B 5/2002.

2.1.14. *Utläggning av telekablar*

Om rätten att utlägga telekablar bestäms i 28 § kommunikationsmarknadslagen. Enligt paragrafen stadgas särskilt om rätt att lägga ut telekablar på annans mark för ett samhälls eller en fastighets behov. Vidare kan rätt att lägga ut telekablar grundas i en stråkplan som ett telenätföretag utarbetar för dragande av telekablar. I kommunikationsmarknadslagen finns dessutom bestämmelser om utarbetande av stråkplan (29 §), tillkännagivande och hörande (30 §), anmärkning (31 §), byggnadsrätt (32 §) och ersättningar (33 §). I telemarknadsförordningen (424/1997) föreskrivs närmare om frågor i anslutning till utläggning av telekablar och i synnerhet om stråkplanen.

I praktiken är det i allmänhet möjligt att nå en överenskommelse om hur telekablarna skall dras. Den stråkplan som nämns i kommunikationsmarknadslagen har använts mycket sällan. Bestämmelserna om stråkplanen påverkar dock teleföretagens verksamhet indirekt så att parterna har en drivfjäder att försöka nå en avtalslösning vid utläggningen av telekablar.

2.1.15. *Teleentreprenad*

I 12 § kommunikationsmarknadslagen föreskrivs om teleentreprenad. Enligt 2 mom. skall den person eller det företag som svarar för byggnads- eller underhållsarbete på ett telenät som ansluts som en del av det allmänna telenätet eller till en anslutning till nätet, dvs. t.ex. ett inomhusnät i en fastighet eller en byggnad, ha auktorisering. Teleförvaltnings-

centralen beslutar om villkoren för och förfarandet vid auktorisering. Ett sådant separat nät som avses i 12 § 1 mom. kommunikationsmarknadslagen får alltså anslutas till det allmänna telenätet endast av en auktoriserad teleentreprenör eller ett auktoriserat telenätföretag. Enligt 12 § 2 mom. kommunikationsmarknadslagen kräver små byggnads- och underhållsarbeten dock inte auktorisering enligt vad Teleförvaltningscentralen bestämmer.

Teleentreprenörer och anställda hos teleentreprenörer omfattas av tystnadsplikt enligt 50 § kommunikationsmarknadslagen för affärs- och yrkeshemligheter som de erhållit i samband med sina uppdrag. Om teleentreprenörers tystnadsplikt bestäms dessutom i 7 § 1 mom. lagen om datasekretess vid telekommunikation, där det konstateras att den som är anställd hos ett teleföretag inte olovligt får röja vad han eller hon i sitt uppdrag fått veta om innehållet i ett telemeddelande eller om de telekommunicerande parternas identifieringsuppgifter. Enligt 2 mom. gäller den tystnadsplikt som avses i 1 mom. också auktoriserade teleentreprenörer enligt 12 § telemarknadslagen och den som är anställd hos en teleentreprenör.

Kommunikationsverket föreskrift om auktorisering av teleentreprenörer (Kommunikationsverkets 23 D/2002 M) innehåller bestämmelser om ansökan om auktorisering, teleentreprenadklasser, teleentreprenad, behörighetskrav vid entreprenad, upphävande av auktorisering och arbeten som inte kräver auktorisering.

I dagens läge finns det ca 550 auktoriserade teleentreprenörer i Finland. Som auktoriserade teleentreprenörer verkar utom fysiska personer även juridiska personer, dvs. auktoriserade telenätföretag.

Annan teleentreprenad än teleentreprenad i separata nät regleras inte. T.ex. sammankoppling av två allmänna telenät är verksamhet som inte regleras i lag och som även får utövas av andra än sådana auktoriserade teleentreprenörer som nämns i lag.

2.1.16. Teleterminalutrustning

Teleterminalutrustning definieras i 4 § 18

punkten i kommunikationsmarknadslagen. Med teleterminalutrustning avses utrustning som för sändning, bearbetning eller mottagande av information är avsedd att via ledning, per radio, optiskt eller på något annat elektromagnetiskt sätt vara antingen direkt kopplad till en anslutning i det allmänna telenätet eller att direkt eller indirekt kopplad till en anslutning i det allmänna telenätet fungera i samband med det allmänna telenätet.

I 23 § kommunikationsmarknadslagen föreskrivs om import, försäljning och saluförande av teleterminalutrustning. Enligt 1 mom. får teleterminalutrustning inte importeras i försäljnings- eller vidareöverlåtelsesyfte eller saluföras, säljas eller annars överlätas förrän det har säkerställts att den uppfyller de krav som ställs med stöd av 37 §. Enligt 2 mom. meddelar Teleförvaltningscentralen närmare föreskrifter om tillämpningen av 23 §.

Kommunikationsverket har utfärdat en föreskrift om säkerställandet av teleterminalutrustningars överensstämmelse med uppställda krav och om märkningen av dem (Kommunikationsverket 22 E/2001 M). Bestämmelser om säkerställandet av överensstämmelse ingår i 3 kap. i föreskriften. En central princip kan anses vara att tillverkaren eller en av honom bemyndigad företrädare skall upprätta en handling där det försäkras att utrustningen uppfyller kraven i Kommunikationsverkets föreskrift. Tillverkaren skall dessutom upprätta en handling på basis av vilken det kan bedömas om de väsentliga tekniska kraven uppfylls. Bestämmelser om släppande på marknaden och saluförande av radioanläggningar samt deras överensstämmelse ingår i radiolagen.

I 38 § kommunikationsmarknadslagen föreskrivs om avhjälpan av störningar och i 39 § om marknadstillsyn över teleterminalutrustning.

2.1.17. Myndighetsnät

I Finland fungerar för närvarande ett riksomfattande kommunikationsnät som används för myndighetsändamål. Användningen förutsätter radiofrekvenser. Myndighetsradionä-

tet (VIRVE) är ett nytt digitalt radionät avsett för myndighetsbruk. Avsikten med nätet är att effektivisera myndigheternas samarbete främst i säkerhetsfrågor. Nätanvändarna är statliga och kommunala säkerhetsmyndigheter. Syftet med VIRVE är att gradvis fram till 2003 ersätta de föråldrade myndighetsradionäten som består av separata system. VIRVE:s verksamhet regleras inte för närvarande i lagstiftningen.

I Finland finns även myndighetsnät som fungerar i fasta telefonnät. Exempel på sådana myndighetsnät är försvarsmaktens fasta telefonnät samt det s.k. 2V-nätet, som är ett riksomfattande reservnät för kristider.

2.1.18. *Offentlighet för, offentliggörande och utbyte av uppgifter*

Enligt offentlighetsprincipen i 1 § lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999, nedan offentlighetslagen) är myndighetshandlingar offentliga, om inte något annat föreskrivs särskilt i lag. Enligt 2 § offentlighetslagen bestäms i lag om rätten att ta del av myndigheternas offentliga handlingar samt om tystnadsplikt för den som är verksam vid en myndighet, om handlingssekretess samt om andra för skyddande av allmänna och enskilda intressen nödvändiga begränsningar av rätten att ta del av en handling och bestäms om myndigheternas skyldigheter för att lagens syfte skall nås.

I 40 § kommunikationsmarknadslagen bestäms om ministeriets och Teleförvaltningscentralens rätt till upplysningar. Enligt 1 mom. har ministeriet och Teleförvaltningscentralen utan hinder av vad annanstans stadgas om hemlighållande rätt att för utförande av de uppgifter som stadgas i 9 kap. kommunikationsmarknadslagen av teleföretag, deras sammanslutningar, ägare och innehavare av telenät samt teleentreprenörer få behövliga uppgifter om uppgiftslämnarnas ekonomi samt om deras verksamhet som lyder under kommunikationsmarknadslagen. I 9 kap. kommunikationsmarknadslagen regleras bl.a. tillsyn över marknaden.

Enligt 2 mom. kan ministeriet ålägga ett teleföretag att anmäla sådana avtal som gäller förvärv av rörelse, köp av aktiemajoritet eller

förvärv av beslutanderätt som gäller en annan näringsidkares verksamhet och som är nödvändiga vid bedömningen av om teleföretaget har ett betydande marknadsinflytande.

I 19 § trafikministeriets beslut om sammankoppling av teleföretags telenät och teletjänster bestäms om offentliggörande och tillgång till uppgifter. Enligt 1 mom. skall ett teleföretag med betydande marknadsinflytande publicera och hålla villkoren för sammankoppling jämte specifikationer tillgängliga för teleföretag som anholder om sammankoppling. Enligt 2 mom. skall avtalen om sammankoppling inlämnas fullständiga till ministeriet där de är offentligt tillgängliga, med undantag av de av trafikministeriet bestämda delar som innehåller uppgifter om parternas strategier för affärsverksamheten. Trafikministeriet överförde denna uppgift på Teleförvaltningscentralen genom ett brev av den 22 januari 1998.

Enligt 2 § Teleförvaltningscentralens föreskrift om tillställande av avtal om sammankoppling och om avtalens offentlighet (THK 44/1998 M) skall ett företag med betydande marknadsinflytande skriftligen tillställa Teleförvaltningscentralen sina fullständiga avtal om sammankoppling jämte bilagor. Varje avtal skall vara uppdelat i en offentlig del och konfidentiell del. Båda delarna skall lämnas separat och förses med en anteckning som tydligt visar om dokumentet är offentligt eller konfidentiellt.

Den offentliga delen i sammankopplingsavtal skall åtminstone innehålla information om hur och vid vilka punkter sammankopplingen skall utföras samt om villkoren och avgifterna för sammankopplingen. Teleförvaltningscentralen skall vid behov ha möjlighet att fordra ändring i fördelningen gällande den offentliga och den konfidentiella delen.

I 50 § kommunikationsmarknadslagen föreskrivs om tystnadsplikt. Enligt 1 mom. får den som vid utförande av uppgifter som avses i denna lag eller i bestämmelser som utfärdats med stöd av den har fått vetskap om en affärs- eller yrkeshemlighet inte röja den för utomstående eller använda den till egen nytta. Enligt 2 mom. får ett teleföretag använda de uppgifter som det har fått av andra teleföretag som begär sammankoppling av telenät eller teletjänster endast för det syfte

som de tillhandahålls för. Teleföretaget skall enligt bestämmelsen ordna sin verksamhet så att dessa uppgifter inte lämnas ut till teleföretagets övriga avdelningar, dotterbolag eller andra som kan få konkurrensfördelar genom dem.

2.1.19. Lösande av tvister och sökande av ändring

En utgångspunkt för kommunikationsmarknadslagen kan allmänt taget anses vara teleföretagets skyldighet att förhandla sinsemellan om frågor i anslutning till televerksamhet. Detta gäller i synnerhet sammankopplingsskyldigheten. Det allmänna ingriper i teleföretagets verksamhet endast om en lösning inte nås vid förhandlingarna. I 36 § kommunikationsmarknadslagen föreskrivs om lösande av meningsskiljaktigheter.

Enligt 1 mom. kan den som anser att ett teleföretag handlar i strid med kommunikationsmarknadslagen eller stadganden och bestämmelser som utfärdats med stöd av den föra saken till ministeriet eller Teleförvaltningscentralen för prövning. Enligt 2 mom. skall ministeriet och Teleförvaltningscentralen enligt lagens syften främja teleföretagets serviceverksamhet och inbördes samarbete samt i första hand försöka lösa meningsskiljaktigheter genom förhandlingar mellan parterna.

I ministeriets och Teleförvaltningscentralens beslut får ändring enligt 48 § kommunikationsmarknadslagen sökas enligt förvaltningsprocesslagen (586/1996). Enligt 2 mom. får ändring inte sökas genom särskilda besvär i ett beslut om föreläggande av vite som ministeriet eller Teleförvaltningscentralen har meddelat med stöd av 42 §. Enligt 3 mom. får ändring i ett beslut som en kommunal byggnadsnämnd har fattat med stöd av 31 § 2 mom. sökas så som stadgas om sökande av ändring i byggnadsnämndens beslut.

De besvär som under de senaste åren har behandlats vid Kommunikationsverket har främst gällt frågan om priserna är kostnadsorienterade. Under tidigare år har det också förekommit besvär t.ex. över tillgången på

abonmentledningar eller tekniska frågor i anknytning till sammankopplingen av nät.

2.1.20. Straffbestämmelser

Straffbestämmelser ingår i 44 och 45 § kommunikationsmarknadslagen. I 44 § föreskrivs om olovlig televerksamhet. Den som utövar televerksamhet utan koncession eller utan att göra televerksamhetsanmälan eller den som i strid med ett förbud utövar televerksamhet eller den som utövar televerksamhet i strid med denna lag eller stadganden eller bestämmelser som utfärdats med stöd av den eller den som utövar televerksamhet i strid med koncessionsvillkoren döms för utövande av televerksamhet utan tillstånd. Enligt 45 § kommunikationsmarknadslagen skall den som uppsåtligen i strid med bestämmelserna ansluter teleterminalutrustning till det allmänna telenätet, bryter mot stadgandena om import, försäljning och saluförande av teleterminalutrustning, utför entreprenadarbete utan auktorisering eller försummar de skyldigheter som stadgas för ägare av telenät skall för brott mot stadgandena om televerksamhet dömas till böter.

2.1.21. Skadeståndsbestämmelser

Enligt 47 § 1 mom. kommunikationsmarknadslagen är ett teleföretag som genom ett förfarande som strider mot de föreskrifter som med stöd av 10 eller 11 § har meddelats om sammankopplingsskyldighet har vållat något annat teleföretag skada, skyldigt att ersätta skadan. Enligt 2 mom. gäller samma ersättningsskyldighet även en sådan ägare eller innehavare av ett telenät som nämns i 9 § kommunikationsmarknadslagen. Bestämmelsen är utvidgad jämfört med skadeståndslagen när det gäller skadeslag som ersätts i situationer som omfattas av den s.k. lagstadgade skadeståndsskyldigheten. Syftet med bestämmelsen har varit att införliva ekonomiska skador som orsakats genom vållande och som bygger på brott mot bestämmelserna om sammankoppling med skador som skall ersättas.

2.1.22. *Tvångsmedel*

Kommunikationsministeriet eller Kommunikationsverket kan enligt 42 § kommunikationsmarknadslagen ålägga den som bryter mot stadganden eller bestämmelser att rätta sitt fel eller sin försummelse. Beslutet kan förstärkas genom föreläggande av vite eller äventyret att verksamheten avbryts helt eller delvis eller att den försummade åtgärden vidtas på den försumliges bekostnad. Enligt 2 mom. betalas kostnaderna för en åtgärd som vidtagits på den försumliges bekostnad av statens medel och uppbärs hos den försumlige i den ordning som stadgas i lagen om indrivning av skatter och avgifter i utsökningsväg (367/1961).

2.1.23. *Styrnings- och tillsynsmyndigheter*

Enligt 35 § kommunikationsmarknadslagen ankommer den allmänna styrningen och utvecklandet av televerksamheten på kommunikationsministeriet. Kommunikationsverket övervakar för sin del att kommunikationsmarknadslagen och bestämmelser som utfärdats med stöd av den iakttas.

Enligt 6 § 2 mom. radiolagen fastställer statsrådet vilka frekvenser som skall användas för televisions- och radioverksamhet samt televerksamhet som är beroende av koncession. Kommunikationsverket bestämmer om fördelningen till användare av andra frekvenser.

Kommunikationsministeriet svarar också för den allmänna styrningen, utvecklandet och övervakningen av televisions- och radioverksamheten. Kommunikationsverket övervakar att lagen om televisions- och radioverksamhet samt bestämmelser som utfärdats med stöd av den iakttas. Detta gäller inte 23 och 25 § tv- och radiolagen som övervakas av konsumentombudsmannen.

För kontroll av statens televisions- och radiofonds förvaltning, ekonomi och räkenskaper tillsätter statsrådet årligen två revisorer. Kommunikationsverket godkänner fondens bokslut, som fastställs av statsrådet. Statsrådet bestämmer också varje kalenderår i dispositionsplanen hur televisions- och radio-

fondens medel skall fördelas mellan olika ändamål.

Rundradion Ab styrs och övervakas av ett förvaltningsråd som utsetts av riksdagen. Bestämmelser om förvaltningsrådets uppgifter ingår i 6 § lagen om Rundradion Ab.

2.1.24. *Abonmenttelevisionstjänster*

Med abonnenttelevisionstjänster avses ett system med vars hjälp användaren kan ta emot avgiftsbelagda tjänster från ett företag som tillhandahåller programtjänster. Tjänsterna sänds skyddade och kan användas endast av sådana användare som använder ett avkodningssystem. Bestämmelser om abonnenttelevisionstjänster ingår i 27 § kommunikationsmarknadslagen. Enligt 1 mom. skall den som för allmänheten tillhandahåller abonnenttelevisionstjänster på objektiva, rättvisa och skäliga villkor tillhandahålla sådana tekniska tjänster för alla koncessionsberoende leverantörer av programtjänster att de användare, som i sitt bruk har en avkodningsutrustning som tillhandahållaren besitter, kan ta emot digitala sändningar från dessa. Enligt 2 mom. skall det företag som tillhandahåller abonnenttelevisionstjänst ha separat bokföring över denna verksamhet.

2.1.25. *Allmännyttig verksamhet*

I lagen om Rundradion Ab (1380/1993) regleras ställningen för bolaget Rundradion Ab (nedan *bolaget*) samt dess rätt att utöva televisions- och radioverksamhet samt annan verksamhet.

Bolagets uppgift är att tillhandahålla ett heltäckande tv- och radioprogramutbud jämte special- och tilläggstjänster för alla på lika villkor. Dessa och andra innehållstjänster i anslutning till allmännyttig verksamhet kan tillhandahållas i alla telenät.

Den allmännyttiga verksamheten som har anförtrots bolaget definieras i 7 § 2 mom., enligt vilket verksamheten särskilt skall stöda en fungerande demokrati genom att tillhandahålla ett mångsidigt utbud av fakta, åsikter och diskussioner i samhällsfrågor, även för minoriteter och specialgrupper. Bolaget skall också stöda, skapa och utveckla den inhems-

ka kulturen och förmedla dess resultat till allas förfogande, främja programutbudets allmänbildande karaktär, stöda medborgarna i deras studier samt tillhandahålla andaktsprogram, behandla de finskspråkiga och svenskspråkiga medborgarna på lika grunder i programverksamheten och tillhandahålla tjänster på samiska, romani och teckenspråk och i tillämpliga delar även för andra språkgrupper i landet, förmedla myndighetsmeddelanden som anges närmare genom förordning och bereda sig på att sköta rundradioverksamheten under undantagsförhållanden samt framställa, producera och sända finländska program och förmedla nyheter och program mellan Finland och andra länder.

Den allmännyttiga uppgiften är inte i dagens läge förknippad med någon utomståendes bedömning av om bolaget använder sina resurser till skötseln av den allmännyttiga verksamheten eller om finansieringen av bolaget står i rätt proportion till de allmännyttiga uppgifternas omfattning.

2.1.26. *Koncessionsberoende televisions- och radioverksamhet*

Enligt 7 § lagen om televisions- och radioverksamhet skall koncession för utövande av televisions- och radioverksamhet med hjälp av radiovågor som utbreder sig fritt sökas hos statsrådet. Rundradion Ab får utöva televisions- och radioverksamhet utan koncession på de frekvenser som har reserverats för bolaget i den frekvensplan som fastställts av statsrådet. I fråga om annan televisions- och radioverksamhet skall anmälan göras till Kommunikationsverket.

Enligt 10 § skall koncessionsmyndigheten när koncessioner ledigförklaras och beviljas sträva efter att främja yttrandefriheten och göra programutbudet mångsidigare samt tillgodose behoven hos särskilda grupper bland allmänheten med beaktande av den sammantagna televisionsverksamhet och radioverksamhet som utövas på området. Koncession kan beviljas en fysisk person, sammanslutning eller stiftelse som är solvent och har en uppenbar förmåga att utöva sådan regelbunden verksamhet som koncessionen avser.

Enligt 13 § får en koncession som har be-

viljats för televisions- eller radioverksamhet inte överföras på någon annan. Om den faktiska bestämmanderätten i förhållande till koncessionshavaren förändras, skall detta betraktas som överföring av koncessionen, varvid koncessionen upphör att gälla. Om koncessionshavaren försätts i konkurs, upphör koncessionen omedelbart att gälla.

En koncession som har beviljats för televisions- eller radioverksamhet förfaller, om sådan regelbunden verksamhet som koncessionen avser inte har inletts inom ett år från koncessionens första giltighetsdag eller om den regelbundna sändningsverksamheten har avbrutits för längre tid än 30 dygn.

Statsrådet kan enligt 37 § återkalla en koncession som har beviljats för televisions- eller radioverksamhet eller bestämma att annan än sådan koncessionsberoende televisions- och radioverksamhet skall avbrytas, om utövaren av verksamheten trots åtgärder som bestämts enligt 36 § allvarligt och upprepade gånger bryter mot denna lag eller med stöd av den utfärdade bestämmelser. Statsrådet kan återkalla en koncession som har beviljats för televisions- eller radioverksamhet även i det fall att den radiofrekvens som verksamheten förutsätter inte längre kan anvisas för ifrågavarande verksamhet.

2.1.27. *Distributionsskyldigheter*

Enligt 42 § lagen om televisions- och radioverksamhet är ett teleföretag som tillhandahåller telenättjänst i annat än markbundet telenät skyldigt att i telenätet utan ersättning distribuera sändningar som kan tas emot med sedvanliga mottagningsanordningar i den kommun där nätet finns och som är avsedda för mottagning i hela landet och som görs av sådana utövare av televisions- och radioverksamhet som har beviljats koncession av statsrådet samt Rundradion Ab:s sändningar.

I och med de digitala sändningarna har antalet tv-kanaler ökat och det har uppstått olika åsikter om vilka kanaler som omfattas av distributionsskyldigheten. Teleförvaltningscentralen kom den 21 juni 2001 med ett preliminärt ställningstagande i saken, enligt vilket digitala tv-sändningar som omfattas av

den ersättningsfria distributionsskyldigheten är alla Rundradion Ab:s regionala och riks-omfattande sändningar samt sändningar som kan tas emot utan avgiftsbelagd avkodning och som tillhandahålls av innehavare av en riksomfattande digital koncession.

2.1.28. *Televiseringsrättigheter till evenemang av samhällelig betydelse*

Målet för evenemang av samhällelig betydelse är att de skall kunna ses avgiftsfritt över ett stort område genom ett system som har skapats i artikel 3a i televisionsdirektivet och artikel 9a i ändringsprotokollet till Europeiska konventionen om television över gränserna (FördrS 87/1994), nedan Europarådets *televisionskonvention*. För att trygga sebarheten kan utövandet av rättigheterna att televisera olika evenemang begränsas. I Finland har systemet genomförts genom 20 § lagen om televisions- och radioverksamhet.

Systemet förutsätter övernationella arrangemang. Varje EU-stat och varje stat som ratificerat televisionskonventionen kan göra upp en förteckning över de evenemang som en stor del av allmänheten skall kunna följa på en avgiftsfri tv-kanal. Enligt punkt 3 i artikel 3a skall medlemsstaterna säkerställa att inte en utövare av televisionsverksamhet som omfattas av deras lagstiftningsbehörighet förhindrar att ett evenemang i ett annat medlemsland sänds i enlighet med bestämmelserna där. Därför kan utövandet av ensamrätt begränsas. Enligt 20 § 4 mom. lagen om televisions- och radioverksamhet är den som har ensamrätt skyldig att till en annan utövare av televisionsverksamhet överlåta sändningsrätten som gäller ett evenemang, om denna inte själv kan sända evenemanget i tillräcklig omfattning på en avgiftsfri tv-kanal. Sändningsrätt till evenemanget skall dock begäras minst sex månader innan evenemangets början. Den som överlåter sändningsrätten har rätt till full ersättning. Lagen innehåller inga närmare bestämmelser om förfarandet.

2.1.29. *Kontroll över radiofrekvenser*

Kommunikationsverket svarar för förvaltningen av radiofrekvenser, planerar deras användning samt anvisar radiofrekvenser för olika användningsändamål. Tryggandet av en rättvis tillgång på radiofrekvenser och tillräckligt många radiofrekvenser förutsätter en grundlig och noggrann frekvensplanering där användarna placeras ut på olika frekvenser och frekvensområden utifrån frekvensernas ändamål, förbindelseavstånd, modulationslag och andra motsvarande omständigheter. Frekvensplanering som har tillräckliga förutsättningar för en flexibel, effektiv och rättvis verksamhet behövs även för att trygga en effektiv och ändamålsenlig användning av radiofrekvenser samt en tillräckligt störningsfri verksamhet. Statsrådet fastställer dock genom förordning vilka frekvenser som skall användas för koncessionsberoende televerksamhet samt televisions- och radioverksamhet och som har ansetts vara av stor samhällelig betydelse.

2.1.30. *Kommunikationsverkets ställning*

Kommunikationsverket sköter de uppgifter som ålagts verket i kommunikationsmarknadslagen, radiolagen, lagen om televisions- och radioverksamhet, lagen om statens televisions- och radiofond samt andra uppgifter som hör till verket enligt andra bestämmelser eller kommunikationsministeriets föreskrifter.

Ovan har utretts Kommunikationsverkets befogenheter i enlighet med kommunikationsmarknadslagen. Regleringen av kommunikationsmarknaden är till många delar detaljerad och inom olika sektorer på kommunikationsmarknaden har av tradition funnits många olika nät- och tjänsteföretag av olika storlekar. Kommunikationsverkets viktigaste uppgift har varit att sörja för att marknaden fungerar. I detta avseende har Kommunikationsverket i princip strävat efter att lösa meningsskiljaktigheter genom förhandlingar och medling. Kommunikationsverket har utfärdat många tekniska bestämmelser för kommunikationsmarknaden. Det överva-

kar också att teleterminalutrustningar överensstämmer med kraven samt utreder vilka störningar teleterminalutrustningar och radioutrustningar orsakar andra terminalutrustningar eller nät.

Som ett exempel på sådan övervakning som Kommunikationsverket har utövat kan nämnas Kommunikationsverkets inspektioner i teleföretag. Kommunikationsverket för rättar s.k. allmänna tekniska inspektioner i teleföretag där ämbetsverket bl.a. övervakar att teleföretagen har fullgjort skyldigheterna i Kommunikationsverkets tekniska föreskrifter. Vid tekniska allmänna inspektioner övervakas även indirekt konkurrensläget på marknaden genom en kontroll av att teleföretagen inte förvärvar konkurrensfördel t.ex. genom att försumma sina tekniska skyldigheter. Årligen förrättas inspektioner i ca tio teleföretag. I gällande lag finns inga bestämmelser om Kommunikationsverkets inspektionsrätt utan verksamheten bygger på praxis.

Kommunikationsverket övervakar också att lagen om televisions- och radioverksamhet samt bestämmelser som utfärdats med stöd av den iakttas. Enligt bestämmelserna är det dock konsumentombudsmannen som övervakar att de reklametiska principerna följs och att minderåriga skyddas i tv- och radioreklam. Om en utövare av televisions- och radioverksamhet handlar i strid med lagen, kan Kommunikationsverket ge aktören en anmärkning och ålägga denna att rätta sitt fel eller sin försummelse. Kommunikationsverket kan också förena sitt beslut med vite. Kommunikationsverket har i sina övervakningsuppgifter rätt att få uppgifter från utövare av televisions- och radioverksamhet.

Med stöd av lagen om statens televisions- och radiofond svarar Kommunikationsverket för förvaltningen av fonden och tar ut koncessionsavgifter hos utövare av televisions- och radioverksamhet. Ämbetsverket har rätt att få de uppgifter som behövs för skötseln av uppgifterna från dem. Om en koncessionshavare bryter mot den aktuella lagen, kan Kommunikationsverket ålägga denna att rätta sitt fel eller sin försummelse och förstärka beslutet med vite. Till fonden avsätts även televisionsavgifter för användningen av tv-apparater. Tv-användaren skall för uppbördens av avgiften göra en anmälan till Kom-

munikationsverket om att tv-apparaten tagits i bruk. Kontrollörer som utsetts av Kommunikationsverket övervakar att anmälningsplikten iakttas. Om anmälan inte har gjorts, kan det bestämmas att televisionsavgiften skall tas ut till dubbelt belopp för högst ett år. Kommunikationsverket kan också ta ut en kontrollavgift på 500 mk för försummelse av anmälningsplikten.

2.1.31. *Författningsnivå*

Centrala författningar i det nuvarande regleringssystemet är förutom kommunikationsmarknadslagen och tv- och radiolagen dessutom telemarknadsförordningen samt kommunikationsministeriets beslut. Den snabba tekniska och övriga utvecklingen i branschen, som är föremål för reglering, har förutsatt ett flexibelt system där man kunnat genomföra snabba och ofta återkommande författningsändringar. Därför är kommunikationsmarknadslagen ett slags ramlag och mer detaljerad reglering ingår i telemarknadsförordningen som givits med stöd av kommunikationsmarknadslagen samt i många beslut av trafikministeriet.

Centrala rättsbestämmelser för marknaden är också de tekniska föreskrifter om telenät, teleterminalutrustningar och andra teleutrustningar som Kommunikationsverket utfärdar med stöd av 37 § kommunikationsmarknadslagen.

2.2. **Europeiska gemenskapens lagstiftning**

2.2.1. *Direktivet om ett gemensamt regelverk för elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster*

Mål

Syftet med ramdirektivet är att skapa ett harmoniserat regelverk för elektroniska

kommunikationstjänster och kommunikationsnät samt tillhörande funktioner och tjänster inom Europeiska unionen. Syftet med ramdirektivet är att möta konvergensfenomenet genom att låta direktivet omfatta alla elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster. Man vill klargöra de nationella regleringsmyndigheternas ställning genom bestämmelser om principerna för deras verksamhet samt om regleringsmyndighetens mål och uppgifter. Regleringens öppenhet utökas genom bestämmelser om regleringsmyndighetens skyldighet att höra berörda instanser innan beslut fattas. En harmoniserad europeisk regleringspraxis eftersträvas genom bestämmelser om ett förfarande genom vilket hörande av kommissionen och regleringsmyndigheterna i de övriga medlemsstaterna införlivas med den nationella regleringsmyndighetens beslutsfattande.

Genom ramdirektivet skapas ramar för regleringsmyndigheternas ingripande i störningar på marknaden för elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster. Utgångspunkten är att regleringsmyndigheten inte skall ingripa i verksamheten på marknaden. Särskilda skyldigheter för företag grundar sig på att störningar på marknaden konstaterats genom marknadsanalys.

Tillämpningsområde, syfte och definitioner

I artikel 1 i ramdirektivet bestäms om direktivets tillämpningsområde och syften. Syftet är att skapa ett harmoniserat regelverk som täcker alla både fasta och trådlösa markbundna och satellitbaserade nät, dvs. fasta och mobila nät, satellitnät, nät för radio- och tv-sändningar samt kabel-tv-nät. I ramdirektivet bestäms om principer för de nationella regleringsmyndigheternas verksamhet samt om de mål och uppgifter för regleringsmyndigheten som ansluter sig till kontrollen över knappa resurser som t.ex. radiofrekvenser och nummertilldelning. Ramdirektivet gäller inte tjänster som tillhandahålls med hjälp av elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster och det begränsar inte åtgärder som genomförs i enlighet med gemenskapsrätten och genom vilka man försöker uppnå mål som överensstämmer med det

allmänna intresset, i synnerhet i anslutning till målen för regleringen av innehållet och den audiovisuella politiken.

Artikel 2 innehåller de definitioner som används i ramdirektivet samt i andra ramdirektiv som reglerar elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster.

Nationella regleringsmyndigheter

Principerna för den nationella regleringsmyndighetens ställning och verksamhet regleras i kap. II i ramdirektivet. I enlighet med artikel 3 skall medlemsländerna säkerställa myndighetens oberoende av organisationer som tillhandahåller elektroniska kommunikationsnät, kommunikationstjänster eller kommunikationsutrustning. Om en medlemsstat har ägandeandelar eller bestämmanderätt i de aktuella organisationerna, skall medlemsstaten säkerställa att en faktisk åtskillnad görs mellan regleringsverksamheten och verksamhet som har samband med ägande eller bestämmanderätt.

Vid sidan av oberoende betonas öppenheten i regleringsmyndighetens verksamhet i ramdirektivet. Det skall finnas information i lättillgänglig form om de uppgifter som hör till myndigheten och om hur de eventuellt är fördelade mellan olika myndigheter. Samarbete mellan olika myndigheter skall vid behov säkerställas. I synnerhet betonas samarbetet mellan den nationella regleringsmyndigheten och konkurrensmyndigheten. Regleringsmyndigheten och konkurrensmyndigheten skall vid behov utbyta information.

Artikel 4 innehåller rätten att överklaga regleringsmyndighetens beslut. För besvär över regleringsmyndighetens beslut skall säkerställas effektiva och oberoende rättsmedel. Besvärsinstansen bör ha tillgång till tillräcklig sakkunskap för att kunna utföra sina uppgifter. Vid ändringsökande skall man förutom förfarandefrågor även beakta faktamaterialet till besvaren. Medan ändringsökandet pågår skall regleringsmyndighetens beslut fortsätta att gälla, om inte besvärsinstansen beslutar annorlunda. Om besvärsinstansen inte är en domstol, skall den alltid lämna en skriftlig motivering till sitt beslut, som skall

kunna överklagas hos domstol.

Syftet med artikel 5 i ramdirektivet är att trygga regleringsmyndighetens verksamhetsbetingelser förutsatt att företag som tillhandahåller elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster lämnar regleringsmyndigheten all den information som är nödvändig för att den skall kunna säkerställa att bestämmelserna i de ramdirektiv som reglerar elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster följs. Den information som begärs från företag skall stå i proportion till genomförandet av regleringsuppgifterna. Myndigheten skall motivera sin begäran.

Den nationella regleringsmyndigheten skall på motiverad begäran lämna information till kommissionen. När regleringsmyndigheten lämnar uppgifter om företagen till kommissionen, skall företagen underrättas om saken. Om den nationella regleringsmyndigheten inte inkommit med en motiverad begäran om motsatsen, får kommissionen överlämna informationen till regleringsmyndigheterna i andra medlemsstater. Vidare skall den nationella regleringsmyndigheten på motiverad begäran lämna inhämtade uppgifter till andra myndigheter, när det är nödvändigt för att dessa myndigheter skall kunna fullgöra sina uppgifter enligt gemenskapslagstiftningen. Vid utbyte av information som enligt gemenskapslagstiftning och nationell lagstiftning om affärshemligheter är konfidentiell skall denna sekretess tryggas.

Ramdirektivets viktigaste bestämmelser om öppenhet i beslutsfattande ingår i artikel 6 och 7. I artikel 6 bestäms om nationella förfaranden för hörande när en åtgärd som skall vidtas har betydande inverkan på marknaden. Ramdirektivet förutsätter att regleringsmyndigheten bereder parterna en möjlighet att avge utlåtanden om de föreslagna åtgärderna. Uppgifter om nationella förfaranden för hörande skall publiceras och information om alla aktuella höranden skall vara tillgänglig vid en informationspunkt. Resultaten av hörande skall vara allmänt tillgängliga inom ramen för bestämmelserna om affärshemlighet. För att trygga en enhetlig tillämpning av ramdirektiven om elektronisk kommunikation och verksamheten på den inre marknaden förutsätter artikel 7 att regleringsmy-

nigheterna i olika medlemsländer och kommissionen samarbetar och strävar efter att uppnå samförstånd om den reglering som tillämpas. Kommissionen och regleringsmyndigheterna i andra medlemsstater skall informeras om vissa av regleringsmyndighetens åtgärder samt ges möjlighet att yttra sig om åtgärdsförslaget. Åtgärder som påverkar handeln mellan medlemsländerna och som gäller nationella marknadsdefinitioner, marknadsanalys samt beslut om tillämpningen av vissa särskilda skyldigheter omfattas av förfarandet. Kommissionen och övriga medlemsländer skall ge utlåtande inom en månad eller inom den tidsfrist som iakttas i nationellt förfarande för hörande, om den är längre än en månad.

Sedan utlåtandena av regleringsmyndigheterna i de övriga medlemsländerna och kommissionen beaktats på så bred basis som möjligt kan den nationella regleringsmyndigheten godkänna åtgärdsförslaget sedan tidsfristen för utlåtandena gått ut, om man inte genom åtgärden definierar marknaden i strid med kommissionens rekommendation eller om inte beslutet handlar om att utse företag med betydande marknadsinflytande. Kommissionen skall underrättas om beslutet.

När regleringsmyndigheten definierar marknaden i strid med kommissionens rekommendation eller om beslutet handlar om att utse företag med betydande marknadsinflytande, kan kommissionen hindra regleringsmyndighetens åtgärd, om den anser att åtgärden hindrar verksamheten på den inre marknaden eller om den anser att åtgärden strider mot gemenskapsrätten och i synnerhet de regleringsmål som definieras i artikel 8 i ramdirektivet. I dessa fall skjuts regleringsmyndighetens beslutsfattande upp med två månader. Under denna period kan kommissionen enligt förfarande med rådgivande kommitté meddela ett beslut genom vilket regleringsmyndigheterna förbjuds att vidta åtgärden.

Avvikelser från de förfaranden och tidsfrister som anges i artikel 7 kan göras i undantagsfall, om brådskande åtgärder behövs för att trygga konkurrensen och konsumenternas intressen. Kommissionen skall underrättas om undantagsfall och anknyttande åtgärder.

Nationella regleringsmyndigheters uppgifter

Bestämmelser om regleringsmyndighetens uppgifter ingår i kapitel III i ramdirektivet. Bestämmelserna gäller allmänna regleringsmål och regleringsprinciper samt regleringsmyndighetens uppgifter som ansluter sig till förvaltning av begränsade resurser som radiofrekvenser och nummerresurser. Dessutom meddelas bestämmelser om rättigheter att installera system som ansluter sig till kommunikationsinfrastrukturen, om sam användning och samlokalisering av system samt om krav i anslutning till företagets bokföring.

Artikel 8 förutsätter att man inom regleringen på alla sätt skall sträva efter att undvika bindningar till enskilda teknologier. Regleringsmyndigheten skall främja konkurrens bl.a. genom att säkerställa användarnas möjlighet att dra nytta av mångsidiga, förmånliga och högklassiga kommunikationstjänster, genom att säkerställa att inte konkurrensen snedvrids eller begränsas, genom att främja effektiva investeringar och stöda innovation samt främja en effektiv förvaltning av radiofrekvenser och nummerresurser.

I syfte att främja den inre marknaden för elektronisk kommunikation skall regleringsmyndigheten undanröja hinder för ett utbud av tjänster i hela Europa, främja transeuropeiska nät och kompatibilitet mellan alleuropeiska tjänster, säkerställa att företagen bemöts lika i lika förhållanden och samarbeta med andra medlemsstater och med kommissionen för att säkerställa en enhetlig tillämpning av ramdirektiven.

I syfte att trygga nationella intressen skall regleringsmyndigheten garantera medborgarna allmän service inom elektronisk kommunikation, ett högklassigt skydd för konsumenten, personuppgifter och sekretess, främja en klar information om elektroniska kommunikationstjänster, beakta specialgruppers behov och säkerställa integritet och säkerhet i de allmänna kommunikationsnäten.

Artikel 9 i ramdirektivet förutsätter en effektiv förvaltning av radiofrekvenser samt opartiska, klara och icke-diskriminerande förfaranden när beslut fattas om frekvensernas användningsändamål och frekvenstilldelning. Den ger medlemsländerna möjligheten

att bestämma om förfaranden genom vilka företag kan överföra nyttjanderätten till radiofrekvenser på andra företag. Om denna överföringsmöjlighet tas in i lag, skall överföringen ske enligt det förfarande som regleringsmyndigheten fastställer.

Tilldelningen av nummerresurser och förvaltningen av nummeringsplaner skall övervakas av regleringsmyndigheten (artikel 10). Tillgången på nummer och nummeringsområden skall tryggas och förfarandena för beviljande av nummer skall vara opartiska, klara och icke-diskriminerande. Nummeringsplaner och tillägg och ändringar i dem skall publiceras. Detta krav kan frångås endast om den nationella säkerheten förutsätter annat.

I artikel 11 bestäms att de myndigheter som beviljar installeringsrättigheter skall bemöta å ena sidan företag som tillhandahåller allmänna elektroniska kommunikationsnät och å andra sidan företag som tillhandahåller privata nät i enlighet med klara, allmänt tillgängliga och icke-diskriminerande metoder. Villkor i anslutning till installeringsrättigheterna skall likaså vara öppna och icke-diskriminerande. När en myndighet är ägare eller utövar beslutanderätten i företag som tillhandahåller elektroniska kommunikationsnät eller kommunikationstjänster, skall funktioner som ansluter sig till beviljande av installeringsrättigheter strukturellt och effektivt särskiljas från de funktioner som ansluter sig till ägande och beslutandrätt. Vidare förutsätter artikel 11 att medlemsstaterna säkerställer ett effektivt och oberoende ändringsökande i beslut om installeringsrättigheter.

Ramdirektivet ålägger regleringsmyndigheterna att främja samlokalisering och gemensamt utnyttjande av sådan utrustning som kommunikationsinfrastrukturen kräver (artikel 12). När det av skäl som har att göra med miljövård, folkhälsa, allmän säkerhet, stadsplanering eller markanvändning inte finns alternativa placeringalternativ, kan en medlemsstat kräva att det företag som driver nätet tillhandahåller en möjlighet till sam användning av utrustningen eller egendomen. Vidare kan medlemsstaterna vidta åtgärder för att samordna installation och byggande av system. Innan ett företag kan åläggas att tillhandahålla sam användning och innan beslut om samordningen av installe-

rings- och byggarbeten fattas skall alla parter beredas möjlighet att yttra sig. I sam användnings- och samordningsarrangemang kan ingå regler för hur kostnaderna för en sam användning av systemen eller egendomen skall fördelas.

I ramdirektivets andra kapitel föreskrivs också om särredovisning och bokslut (artikel 13). Företag som tillhandahåller allmänna elektroniska kommunikationsnät eller kommunikationstjänster och som samtidigt verkar inom någon annan sektor med stöd av special- eller ensamrätt bör åläggas att särredovisa verksamhet som har samband med tillhandahållandet av elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster samt organisatoriskt särskilja dessa funktioner från övriga funktioner. Kravet gäller endast företag, vars årsomsättning i elektronisk kommunikation är minst 50 milj. euro.

Om företag som tillhandahåller elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster inte omfattas av bokföringsbestämmelserna i bolagsrätten och inte uppfyller kriterierna för små och medelstora företag enligt bokföringsbestämmelserna i gemenskapslagstiftningen, skall företagets bokslut underställas granskning av en fristående revisor. Boksluten skall offentliggöras.

Allmänna bestämmelser

Det centrala innehållet i IV kapitlet i ramdirektivet består av bestämmelser med stöd av vilka marknaden för den elektroniska kommunikationen och tillämpningen av särskilda skyldigheter för företag bedöms. I kapitlet ges även bestämmelser om främjandet av ett enhetligt utbud av nät och tjänster inom gemenskapen. Dessa bestämmelser gäller tillämpbara standarder samt harmoniseringen av tillämpningen av lagstiftningen inom gemenskapen. I kapitlet föreskrivs även om lösande av tvister mellan företag.

Särskilda skyldigheter kan i regel åläggas endast företag med betydande marknadsinflytande. Begreppet betydande marknadsinflytande har tillnärmats det konkurrensrättsliga begreppet dominerande ställning på marknaden. Enligt artikel 14 i ramdirektivet anses ett företag ha ett betydande marknadsinflytande om det, antingen enskilt eller till-

sammans med andra, har en sådan ekonomisk ställning att det i betydande omfattning kan uppträda oberoende av sina konkurrenter och av konsumenterna. Flera företag kan också tillsammans ha betydande marknadsinflytande. Om ett företag kan överföra nyttan av sitt betydande marknadsinflytande på en viss marknad till en närliggande marknad, kan företaget också anses ha betydande marknadsinflytande på den närliggande marknaden.

För definieringen av marknader kan kommissionen utfärda en rekommendation där relevanta produkt- och tjänstmarknader definieras (artikel 15). Kommissionen offentliggör också riktlinjer för marknadsanalys och bedömningen av om ett företag har betydande marknadsinflytande. Rekommendationen och riktlinjerna uppdateras vid behov. De nationella regleringsmyndigheterna definierar på nationell nivå marknaden utifrån från kommissionens rekommendation och riktlinjer och vid behov i samarbete med konkurrensmyndigheterna.

Om särskilda skyldigheter som skall införas för dem som tillhandahåller elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster bestäms i artikel 17, 18 och 19 i direktivet om samhällsomfattande tjänster samt i artikel 7 och 8 i tillträdesdirektivet. Beslut om huruvida särskilda skyldigheter skall införas, om de skall hållas i kraft eller om de skall slopas fattas utifrån ovan nämnda marknadsanalys. Enligt artikel 16 i ramdirektivet får särskilda skyldigheter inte införas, om det råder konkurrens på marknaden. Om konkurrensen på marknaden inte fungerar, skall regleringsmyndigheten definiera företag med betydande marknadsinflytande. Dessa företag åläggs särskilda skyldigheter på det sätt som bestäms i direktivet om samhällsomfattande tjänster och tillträdesdirektivet.

När det är fråga om gränsöverskridande alleuropeiska marknader utförs marknadsanalysen i samarbete med de berörda regleringsmyndigheterna. Analysen grundar sig på kommissionens beslut om relevanta alleuropeiska produkt- och tjänstmarknader.

Syftet med artikel 17, 18 och 19 i ramdirektivet är att främja ett harmoniserat utbud av elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster inom gemenskapen.

Artikel 17 gäller standardisering som även i fortsättningen i huvudsak är marknadsbaserad. Om det för att säkerställa tjänsternas driftskompatibilitet och öka användarnas valfrihet är absolut nödvändigt att göra tillämpningen av standarder och specifikationer obligatorisk, fattas beslut i enlighet med det kommittéförfarande som avses i ramdirektivet. I syfte att säkerställa kompatibilitet mellan interaktiva digital-tv-tjänster förutsätter artikel 18 att medlemsstaterna uppmuntrar användningen av ett öppet gränssnitt för tillämpningsprogram (API) för digitala televisionstjänster.

Enligt artikel 19 kan kommittéförfarandet användas för att ge rekommendationer till medlemsstaterna när en harmoniserad verkställighet av ramdirektiven om elektronisk kommunikation behövs för att säkerställa uppnåendet av de regleringsmål som definieras i artikel 8.

I artikel 20 och 21 bestäms om lösande av tvister. Artikel 20 gäller lösande av tvister mellan företag inom en medlemsstat. I ramdirektivet förutsätts att den nationella regleringsmyndigheten skall lösa en tvist mellan företag senast inom fyra månader efter att någon av parterna har framställt en begäran till regleringsmyndigheten om att tvisten skall lösas. Medlemsstaterna kan ge regleringsmyndigheten rätt att vägra lösa tvisten genom ett bindande beslut, om det finns andra snabbare förfaranden för att lösa tvisten. Om ett alternativt förfarande inte leder till resultat inom fyra månader och tvisten inte har förts till domstol, skall regleringsmyndigheten meddela ett bindande beslut i ärendet. Regleringsmyndigheten skall offentliggöra ett beslut om tvisten under iakttagande av bestämmelserna om affärshemlighet. Parterna skall ges fullständiga motiveringar till beslutet.

När det är fråga om gränsöverskridande tvister skall de berörda nationella regleringsmyndigheterna samarbeta för att lösa tvisten (artikel 21). Även i sådana fall kan alternativa förfaranden användas för att lösa tvisten.

Ramdirektivet hindrar inte parterna att i ett tvistemål anhängiggöra en rättegång vid domstol.

De övriga bestämmelserna i ramdirektivets

fjärde kapitel gäller den kommunikationskommitté som skall inrättas, utbyte av information om regleringssituationen beträffande elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster samt om de krav som åläggs myndigheterna att offentliggöra information om tillämpningen av ramdirektiven om elektronisk kommunikation. I kapitlet förpliktas kommissionen att regelbundet se över hur ramdirektivet fungerar och avge rapport till rådet och Europaparlamentet.

Slutbestämmelser

Ramdirektivets femte kapitel innehåller slutbestämmelser. Genom ramdirektivet upphävs de gamla direktiven som reglerar telekommunikation när det nya regelverket träder i kraft. Eventuella skyldigheter som följer av den gamla gemenskapslagstiftningen och som gäller tillträde, sammankoppling, prisreglering, val och förval av tjänsteleverantör samt utbud av fasta förbindelser förblir i kraft tills regleringsmyndigheten fattar beslut om dessa skyldigheter i enlighet med en sådan marknadsanalys som nämns i ramdirektivet. Bestämmelser enligt ramdirektivet skall införlivas med den nationella lagstiftningen inom 15 månader efter den dag ramdirektivet träder i kraft.

2.2.1 *Direktiv om tillträde till och samtrafik mellan elektroniska kommunikationsnät och tillhörande faciliteter*

Mål

Målet för tillträdesdirektivet är att harmonisera det sätt på vilket medlemsstaterna reglerar marknaden mellan leverantörer av elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster. Bestämmelserna i tillträdesdirektivet tillämpas på elektroniska kommunikationsnät på produkt- och tjänstmarknader som definierats i enlighet med ramdirektivet för att de marknadsproblem som upptäckts mellan leverantörer av tillträde och sammankoppling skall kunna lösas. Bestämmelserna gäller bl.a. tillträde till fasta och mobila nät samt till digitala sändnings-

nät, som också innehåller villkorligt tillträde till system och andra tillhörande funktioner, t.ex. tillträde till elektroniska programguider i digital-tv och gränssnitt för tillämpningsprogram. Syftet med tillträdesdirektivet är att garantera företagen en juridiskt stabil verksamhetsmiljö genom att definiera grunderna för deras rättigheter och skyldigheter.

Tillämpningsområde, mål och definitioner

I artikel 1 definieras tillämpningsområdet och målet för tillträdesdirektivet. Genom tillträdesdirektivet harmoniseras regleringen av tillträde till och sammankoppling mellan elektroniska kommunikationsnät och tillhörande utrustning. Syftet är att i enlighet med den inre marknadens principer upprätta ett regelverk, vilket skall leda till ökad nytta för konsumenterna med hjälp en hållbar konkurrens och kompatibla elektroniska kommunikationstjänster. Bestämmelserna i tillträdesdirektivet tillämpas på alla de nät som används till utbud av allmänt tillgängliga elektroniska kommunikationstjänster. Tillträdesdirektivet täcker tillträdes- och sammankopplingsarrangemang mellan tjänsteleverantörer.

I tillträdesdirektivet ställs inga andra skyldigheter än skyldigheter som gäller allmänna nät, om inte dessa andra nät ger tillträde till allmänna nät.

I tillträdesdirektivet bestäms om rättigheter och skyldigheter för de företag som ansöker om sammankoppling eller tillträde hos ett företag som driver ett allmänt elektroniskt kommunikationsnät och tillhörande utrustning. Tillträdesdirektivet ställer regleringsmål för den nationella regleringsmyndigheten och föreskriver om förfaranden enligt vilka skyldigheter som införs för företagen och deras nödvändighet bedöms.

Artikel 2 innehåller de definitioner som används i tillträdesdirektivet. Med tillträde avses att system eller tjänster görs tillgängliga för ett annat företag på fastställda villkor. Begreppet täcker bl.a. tillträde till nätelement samt tillhörande utrustning liksom även tillträde till fysisk infrastruktur (t.ex. byggnader, kabelkanaler, master). Vidare omfattar definitionen tillträde för roaming och virtuella nättjänster samt villkorligt tillträde för digita-

la televisionstjänster. Sammankoppling är en särskild typ av tillträde.

Allmänna bestämmelser

Kapitel II i tillträdesdirektivet består av allmänna bestämmelser. I artikel 3 bestäms om en allmän ram för tillträde och sammankoppling, i artikel 4 om rättigheter och skyldigheter för företag och i artikel 5 om nationella regleringsmyndigheters befogenheter och ansvarsområden när det gäller tillträde och sammankoppling.

Enligt artikel 3 skall medlemsstaterna säkerställa att det inte förekommer några restriktioner som hindrar företag från att träffa avtal med varandra om tekniska och affärsmässiga arrangemang för tillträde och/eller sammankoppling, i enlighet med gemenskapslagstiftningen. Ett företag som önskar tillträde eller sammankoppling behöver inte ha auktorisation för att bedriva verksamhet i den medlemsstat där företaget önskar tillträde eller sammankoppling, om företaget inte tillhandahåller några tjänster i den medlemsstaten. Medlemsstaterna får inte ha sådana bestämmelser i kraft som gör att ett företag som tillhandahåller sammankoppling och tillträde åläggs att erbjuda olika företag olika villkor för likvärdiga tjänster. Denna skyldighet gäller dock inte möjligheten i artikel 31 i direktivet om samhällsomfattande tjänster att införa överföringsskyldigheter i fråga om förmedling av vissa radio- och tv-tjänster.

I artikel 4 bestäms om rättigheter och skyldigheter för företag. Företag som tillhandahåller allmänt tillgängliga elektroniska kommunikationsnät skall ha rätt och, när så begärs av andra företag, skyldighet att förhandla om sammankoppling. Tillträde och sammankoppling skall tillhandahållas andra företag på villkor som är i linje med skyldigheter som regleringsmyndigheten eventuellt ålägger företaget i enlighet med tillträdesdirektivet. Allmänna nät som byggts för distribution av digitala televisionstjänster skall klara att distribuera televisionstjänster och program i breddbudsformat. Företag får använda sådana upplysningar som de fått vid förhandlingar om tillträde och sammankoppling endast för

det syfte för vilket de har lämnats. Upplysningarna får inte lämnas vidare.

I artikel 5 bestäms om den nationella regleringsmyndighetens befogenheter och ansvarsområden. I regel kan regleringsmyndigheterna endast för företag med betydande marknadsinflytande införa skyldigheter i fråga om tillträde och sammankoppling. Dock kan sådana företag som kontrollerar förbindelserna till slutanvändarna åläggas skyldigheter oberoende av marknadsställning för att de s.k. anslutningsmöjligheterna från början till slut skall kunna säkerställas. Företag kan också oberoende av marknadsställning åläggas skyldigheter enligt vilka tillträde till gränssnitt för tillämpningsprogram (API) och elektroniska programguider (EPG) skall tillhandahållas på rättvisa, rimliga och icke-diskriminerande villkor för att garantera slutanvändarna tillgång till digitala tv- och radioprogram som eventuellt angetts av en medlemsstat. Regleringsmyndigheterna kan, när nätets normala funktion så kräver, i enlighet med gemenskapslagstiftningen ställa tekniska villkor eller villkor för användningen för operatörer som tillhandahåller tillträde till sådan specifik nätutrustning som definieras i artikel 12.

Innan man kan ställa särskilda skyldigheter enligt artikel 5, skall regleringsmyndigheten höra olika parter i enlighet med ramdirektivet. Regleringsmyndigheten skall antingen på eget initiativ eller på begäran av någon av de berörda parterna kunna ingripa i tillhandahållandet av tillträde eller sammankoppling.

Operatörernas skyldigheter och förfaranden för översyn av marknaden

I kapitel III i tillträdesdirektivet föreskrivs om skyldigheter för företag och om förfaranden för översyn av marknaden. Artikel 6 gäller villkor som tillämpas på avkodningssystem. I artikel 7 bestäms om översyn av tidigare skyldigheter avseende tillträde och sammankoppling. Artikel 8 innehåller förfaranden i enlighet med vilka företag kan åläggas skyldigheter som avser tillträde och sammankoppling och artiklarna 9–13 reglerar mera detaljerat de skyldigheter som skall in-

föras för företag med betydande marknadsinflytande.

I artikel 6 och tillhörande bilaga 1 bestäms om de villkor som tillämpas på avkodningssystem när digitala tv- och radiosändningar tillhandahålls med deras hjälp. Villkoren gäller överföringskontrollen i systemen, den skyldighet som operatörerna för avkodningssystem har att tillhandahålla tekniska tjänster på rättvisa, rimliga och icke-diskriminerande villkor, skyldigheten att särredovisa i bokföringen samt skyldigheten för innehavare av immateriella rättigheter till produkter och system att bevilja licenser för tillverkare av konsumentutrustning på rättvisa, rimliga och icke-diskriminerande villkor.

Den nationella regleringsmyndigheten kan i enlighet med den marknadsanalys som nämns i ramdirektivet regelbundet bedöma om ovan nämnda villkor är nödvändiga. Om marknadsanalysen visar att det inte finns företag med betydande marknadsinflytande på den aktuella marknaden, kan de tidigare villkoren för dessa företag ändras eller strykas, om inte slutanvändarnas rätt till radio- och tv-sändningar som omfattas av överföringskyldigheter äventyras av att villkoren stryks eller en effektiv konkurrens på marknaden förhindras om villkoren ändras eller stryks.

Enligt tillträdesdirektivet får medlemsstaterna införa skyldigheter när det gäller utformningen av elektroniska programguider och liknande listnings- och navigeringsfunktioner.

I artikel 7 bestäms om översyn av tidigare skyldigheter avseende tillträde och sammankoppling. Skyldigheterna beträffande tillträde och sammankoppling enligt gällande gemenskapslagstiftning förblir i kraft tills regleringsmyndigheten i enlighet med en sådan marknadsanalys som anges i tillträdesdirektivet har sett över konkurrenssituationen på de aktuella marknaderna. Den första marknadsanalysen skall utföras så snart som möjligt när tillträdesdirektivet träder i kraft och därefter skall en analys regelbundet utföras.

Enligt artikel 8 skall medlemsstaterna se till att de nationella regleringsmyndigheterna har befogenhet att införa sådana särskilda skyldigheter för företag som avser tillträde och sammankoppling. Om företag på basis av en marknadsanalys konstateras ha bety-

dande marknadsinflytande, skall regleringsmyndigheten enligt behov ålägga dessa företag skyldigheter som gäller insyn, icke-diskriminering, särredovisning i bokföringen, tillträde till specifik nätutrustning samt priskontroll och kostnadsredovisning.

Om regleringsmyndigheten ämnar ålägga ett företag med betydande marknadsinflytande andra skyldigheter än dem som anges i tillträdesdirektivet, skall den framställa en begäran om detta till kommissionen. De skyldigheter som åläggs företag skall grunda sig på arten av ett uppdagat problem och stå i rimlig proportion till målet och vara motiverade i enlighet med regleringsmålen i artikel 8. Endast i särskilt definierade undantagsfall kan skyldigheter åläggas andra än företag med betydande marknadsinflytande. Innan företag kan åläggas skyldigheter, skall regleringsmyndigheten höra olika parter på det sätt som förutsätts i ramdirektivet. I artikel 9 bestäms om skyldigheter avseende insyn. Nationella regleringsmyndigheter får kräva att företag offentliggör vissa uppgifter som t.ex. bokföringsuppgifter, tekniska specifikationer, nåtegenskaper, villkor för utbud och användning samt priser. Om ett företag i enlighet med artikel 10 har ålagts skyldighet avseende icke-diskriminering, kan regleringsmyndigheten kräva att det offentliggör ett referensanbud som skall vara tillräckligt specificerat för att säkerställa att inte det företag som önskar tillträde eller sammankoppling åläggs att betala för funktioner som inte är nödvändiga för den begärda tjänsten. När det gäller ett specificerat referensanbud på tillträde till accessnät bestäms detaljerat om minimikraven på anbudets innehåll i tillträdesdirektivet.

Enligt artikel 11 får en regleringsmyndighet införa skyldigheter avseende särredovisning när det gäller specificerad verksamhet med anknytning till sammankoppling och tillträde till nät. Regleringsmyndigheten kan definiera vilket slags förfarande och vilken redovisningsmetod som skall användas. Regleringsmyndigheten skall ha befogenhet att kräva att företaget på begäran överlåter sin redovisning. Inom ramen för lagstiftning om affärshemligheter kan regleringsmyndigheten offentliggöra sådana uppgifter, om de bidrar till en öppen och konkurrensutsatt marknad.

I artikel 12 bestäms detaljerat om skyldig-

heter avseende tillträde till och användning av specifik nätutrustning. Företag kan åläggas en skyldighet att tillmötesgå alla rimliga begäranden om tillträde till och användning av nätdelar och tillhörande utrustning, bl.a. om ett nekat tillträde eller orimliga villkor skulle hindra uppkomsten av konkurrens på detaljmarknaden. När regleringsmyndigheten överväger att införa skyldigheter skall den bedöma de konkurrerande funktionernas lönsamhet, om det föreslagna tillträdet är genomförbart, nyinvesteringarna för ägaren till utrustningen och de risker som investeringarna medför, behovet av att värna konkurrensen på lång sikt, eventuella berörda immateriella rättigheter samt möjligheten att främja utbudet av alleuropeiska tjänster.

I enlighet med artikel 13 kan företag åläggas skyldigheter som rör kostnadsmotsvarighet och priskontroller, om en marknadsanalys visar att konkurrensen inte fungerar. När skyldigheter införs skall företagets investeringar och en rimlig avkastning på kapitalinvesteringen beaktas med hänsyn till de risker som investeringarna medför. Om ett företag har ålagts att iaktta en kostnadsorienterad prissättning, skall det kunna bevisa att priserna grundar sig på kostnaderna och en skälig avkastning på investeringarna.

Bestämmelser om förfaranden

Kapitel IV i tillträdesdirektivet innehåller bestämmelser om förfaranden och slutbestämmelser. I artikel 14 hänvisas till den kommunikationskommitté som skall inrättas med stöd av artikel 20 i ramdirektivet. Artikel 15 innehåller bestämmelser om regleringsmyndighetens skyldighet att offentliggöra information samt att lämna information till kommissionen. Regleringsmyndigheten skall inom 15 månader efter att tillträdesdirektivet antagits anmäla de nationella regleringsmyndigheterna till kommissionen (artikel 16). Regleringsmyndigheten skall dessutom anmäla namnen på de företag som anses ha ett betydande marknadsinflytande till kommissionen. Artikel 17 förpliktar kommissionen att regelbundet se över hur direktivet fungerar. Tillträdesdirektivet skall införlivas med nationell lagstiftning inom 15 månader efter att det har trätt i kraft.

2.2.2 *Direktivet om auktorisation för elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster*

Mål

Syftet med auktorisationsdirektivet är att skapa förutsättningar för en inre marknad för elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster genom harmonisering och förenkling av de bestämmelser och villkor som gäller för auktorisation. Syftet med auktorisationssystemet är att ta hänsyn till kommunikationsteknologiernas konvergens och behandla olika serviceformer på ett sätt som inte är beroende av teknologi. Målet är att genom enkla auktorisationsförfaranden främja en utveckling av elektroniska kommunikationstjänster samt alleuropeiska kommunikationsnät och kommunikationstjänster och sålunda gagna både operatörer och konsumenter.

Innehåll

I enlighet med artikel 1 är syftet med direktivet att göra det lättare att tillhandahålla elektroniska kommunikationstjänster och kommunikationsnät inom gemenskapen genom en harmonisering och förenkling av auktorisationsbestämmelserna. Auktorisationsdirektivet tillämpas på auktorisation för tillhandahållande av elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster. I artikel 2 definieras allmän auktorisation. Med allmän auktorisation avses en medlemsstats lagstiftning som tryggar rätten att tillhandahålla elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster och som föreskriver om skyldigheter som skall tillämpas på dessa nät och tjänster.

I artikel 3 bestäms om medlemsstaternas skyldighet att garantera frihet att tillhandahålla elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster i enlighet med förutsättningarna i auktorisationsdirektivet. Rätten att tillhandahålla nät och tjänster grundar sig på allmän auktorisation. Vid sidan om allmän auktorisation kan företag åläggas vissa särskilda skyldigheter samt vissa villkor och rättigheter i anslutning till användningen av ra-

diofrekvenser och nummer. Operatörer för elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster kan innan de inleder verksamhet endast förutsättas göra en anmälan till myndigheten, om inte verksamheten förutsätter beviljande av rättigheter för enskild användning av radiofrekvenser eller nummer.

Genom en anmälan till myndigheten underlättar en fysisk eller juridisk person myndigheten om att personen har för avsikt att börja tillhandahålla elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster. I anmälan skall ingå endast det minimum av information som den nationella regleringsmyndigheten behöver för att kunna föra ett register över leverantörer av elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster. Informationen skall inskränka sig till sådana uppgifter som är nödvändiga för att identifiera leverantören, en kortfattad beskrivning av nätet eller tjänsten samt den planerade tidpunkten för inledande av verksamheten. Inledandet av verksamheten får inte vara förknippat med ett uttryckligt beslut av myndigheten.

Enligt artikel 4 har innehavare av auktorisation rätt att tillhandahålla elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster samt rätt att ansöka om rätt att installera system. Om innehavaren av auktorisation tillhandahåller allmänheten nät eller tjänster, har innehavaren rätt att utöver ovan nämnda rättigheter förhandla om sammankoppling och tillträde med andra företag som tillhandahåller allmänheten elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster samt rätt att bli utsedd att tillhandahålla samhällsomfattande tjänster på det sätt som avses i direktivet om samhällsomfattande tjänster.

Om det är möjligt, skall medlemsstaterna inte kräva att individuella nyttjanderätter beviljas som förutsättning för användningen av radiofrekvenser (artikel 5). Om användningen av radiofrekvenser och nummer bygger på enskilda nyttjanderätter, skall denna rätt på begäran beviljas alla företag som omfattas av allmän auktorisation, om inte en kvantitativ inskränkning av rättigheterna är nödvändig för att en effektiv användning av radiofrekvenser skall kunna säkerställas.

Förfarandena för hur nyttjanderätterna till radiofrekvenser skall beviljas skall vara öppna för insyn, tydliga och icke-diskriminerande. Vid beviljandet av nyttjanderätter skall anges om denna kan överlåtas på rättsinnehavarens initiativ och på vilka grunder. Beslut om nyttjanderätt skall i fråga om vanliga nummer fattas inom tre veckor och i fråga om nummer med ett exceptionellt ekonomiskt värde samt radiofrekvenser inom sex veckor. Tidsfristen på sex veckor för radiofrekvenser kan förlängas med åtta månader, om urvalsförfaranden som bygger på konkurrens eller är jämförande används vid beviljandet av radiofrekvenser. Beslut om nyttjanderätter skall offentliggöras.

I artikel 6 i auktorisationsdirektivet definieras de maximivillkor som kan fogas till den allmänna auktorisationen samt till nyttjanderätter till radiofrekvenser och nummer. Villkoren skall kunna motiveras objektivt med tanke på nätet eller tjänsten och vara icke-diskriminerande, proportionella och öppet redovisade. Särskilda skyldigheter som med stöd av tillträdesdirektivet eller direktivet om samhällsomfattande tjänster införs för företag skall vara åtskilda från de rättigheter och skyldigheter som följer av den allmänna auktorisationen.

I artikel 7 bestäms om faktorer som skall beaktas när en begränsning av nyttjanderätterna till radiofrekvenser övervägs. När begränsningar övervägs skall medlemsstaten sträva efter att beakta nyttan för användarna samt underlätta konkurrensens utveckling. Alla berörda parter, inbegripet användarna och konsumenterna, skall ges tillfälle att lägga fram synpunkter på eventuella begränsningar. Ett beslut om begränsning jämte motiveringar skall offentliggöras. Sedan beslut fattats om fördelningsförfarandet skall medlemsstaten förklara nyttjanderätterna till radiofrekvenserna lediga att sökas.

Med skäliga intervall eller på motiverad begäran av de berörda företagen skall kontrolleras om begränsningarna av nyttjanderätterna till radiofrekvenserna är nödvändiga. Om fler nyttjanderätter kan beviljas, skall medlemsstaten offentliggöra denna information och förklara de nya nyttjanderätterna lediga att sökas.

Nyttjanderätter till radiofrekvenser skall

beviljas genom ett opartiskt, icke-diskriminerande och proportionellt förfarande med god insyn. I urvalsgrunderna skall uppnåendet av målen i artikel 8 i ramdirektivet betonas. Vid användningen av urvalsförfaranden som bygger på konkurrens eller är jämförande kan den allmänna tidsfristen på sex veckor för beviljande av nyttjanderätter förlängas med högst åtta månader för att garantera rättvisa, rimliga, tydliga och öppna förfaranden för alla berörda parter.

Artikel 8 reglerar tilldelningen av radiofrekvenser, om användningen av frekvenser är internationellt harmoniserad och villkor och förfaranden för tillträde har överenskommit internationellt. Då skall medlemsstaterna bevilja nyttjanderätter i enlighet med internationella överenskommelser och gemenskapens bestämmelser och inga ytterligare villkor, tilläggsgrunder eller förfaranden som kan begränsa, ändra eller fördröja en harmoniserad tilldelning av radiofrekvenserna får läggas till urvalsförfarandet.

Artikel 9 förutsätter att regleringsmyndigheten på begäran av ett företag som tillhandahåller elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster beviljar företaget ett standardutlåtande som fastställer att företaget har gjort en anmälan om sin verksamhet i enlighet med allmän auktorisation och som anger under vilka förhållanden företaget har rätt att ansöka om rätt att installera system och förhandla om tillträde och sammankoppling. Utlåtandet skall beviljas inom en vecka från det att begäran framställs. Syftet med utlåtandet är att göra det lättare för företaget att utöva dessa rättigheter på andra myndighetsnivåer eller i förhållande till andra företag. Ett sådant utlåtande kan också ges automatiskt när företaget gjort en sådan anmälan om sin verksamhet som avses i artikel 3.2 görs.

Artikel 10 reglerar iakttagandet av villkoren för den allmänna auktorisationen eller för nyttjanderätter och av särskilda skyldigheter och i artikel 11 uppgifter som krävs av företag. Av företag kan krävas den information som behövs för att iakttagandet av den allmänna auktorisationen, nyttjanderätterna eller de särskilda skyldigheterna skall kunna följas upp.

Om regleringsmyndigheten konstaterar att

ett företag inte iakttar villkoren eller de särskilda skyldigheter som ålagts företaget, skall den underrätta företaget om detta och ge företaget tillfälle att inom en månad lägga fram sina synpunkter eller åtgärda bristerna. Tidsfristen kan också med företagets samtycke eller genom regleringsmyndighetens ensidiga beslut vara kortare om det gäller en återkommande förseelse. Om företaget inte åtgärdar bristerna inom utsatt tid, skall regleringsmyndigheten vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att villkoren och skyldigheterna iakttas. Artikel 10 tillåter medlemsstaterna att auktorisera berörda myndigheter att vid behov bestämma om ekonomiska påföljder för företagen. Företaget skall inom en vecka underrättas om åtgärderna och motiveringarna till dem.

Regleringsmyndigheten kan förhindra ett företag att fortsätta med sin verksamhet eller dra in nyttjanderätterna tills vidare eller helt, om företaget allvarligt och upprepade gånger har brutit mot villkoren och de särskilda skyldigheterna och ovan beskrivna myndighetsåtgärder inte har lett till resultat. Om överträdelsen av villkoren och de särskilda skyldigheterna innebär ett direkt och allvarligt hot mot allmän ordning, säkerhet eller folkhälsa, eller orsakar allvarliga ekonomiska eller operativa problem för andra företag eller användare, kan regleringsmyndigheten vidta brådskande tillfälliga skyddsåtgärder.

I artikel 11 bestäms om med stöd av vilka skäl regleringsmyndigheten kan kräva avgifter från företagen. Uppgifter kan samlas in systematiskt eller i enskilda fall vid övervakningen av hur skyldigheter i anslutning till avgifter (administrativa avgifter och avgifter för nyttjanderätter samt eventuella avgifter för samhällsomfattande tjänster) samt sektorvisa specialskyldigheter som eventuellt ålagts företaget iakttas. Alla villkor i anslutning till allmän auktorisation samt nyttjanderätter för radiofrekvenser och nummer kan i enskilda fall kontrolleras om det har inkommit klagomål om företaget eller regleringsmyndigheten har skäl att anta att något villkor inte uppfylls. I samband med beviljandet av nyttjanderätter kan även begäras uppgifter från de berörda företagen. Som grund för insamlingen av uppgifter anges kvalitets- och prisöversikter, klart definierade statistiska syften

samt utförande av en sådan marknadsanalys som anges i ramdirektivet. Med undantag för förfaranden för beviljande av nyttjanderätter får uppgifter inte begäras in som villkor för ett marknadstillträde.

I artikel 12 och 13 bestäms om avgifter som tas ut hos företag. I enlighet med artikel 12 kan administrativa avgifter tas ut hos företag i syfte att täcka enbart de administrativa kostnaderna för administreringen av systemet med allmän auktorisation och särskilda skyldigheter som ålagts företag. Avgifterna skall fördelas mellan de enskilda företagen så att de är icke-diskriminerande, öppet redovisade och proportionella. När administrativa avgifter tas ut, skall regleringsmyndigheten årligen offentliggöra en översikt över sina administrativa kostnader och den sammanlagda summan av uppburna avgifter. Avgifterna skall vid behov kontrolleras med hänsyn till skillnaden mellan kostnaderna och de uppburna avgifterna.

Artikel 13 gör det möjligt för medlemsstaterna att bevilja myndigheterna rätt att ta ut avgifter för nyttjanderätter till radiofrekvenser och nummer samt rättigheter att installera system. Grunden för avgifterna skall vara att en möjligast effektiv användning av resurserna säkerställs.

Om ändring av rättigheter och skyldigheter som med stöd av auktorisationsdirektivet föreskrivits för företag bestäms i artikel 14. Medlemsstaterna skall anmäla sin avsikt att ändra rättigheter, villkor och förfaranden i anslutning till allmänna auktorisationer, nyttjanderätter eller rättigheter att installera system till berörda parter. Dessa skall ges en tillräcklig frist på minst fyra veckor för att de skall kunna lämna sina synpunkter på de föreslagna ändringarna. Beviljade rättigheter att installera system får inte begränsas eller återkallas före utgången av den tidsperiod för vilken de tilldelats utom när detta är berättigat. Enligt artikel 15 skall uppgifter om rättigheter, villkor, förfaranden, administrativa och andra avgifter samt beslut offentliggöras så att alla har tillgång till dem.

Artiklarna 16–20 innehåller slutbestämmelserna. Kommissionen rapporterar regelbundet till Europaparlamentet och rådet hur de nationella auktorisationssystemen fungerar och hur tillhandahållet av tjänster över

nationsgränserna inom gemenskapen utvecklas (artikel 16). Enligt artikel 17 skall befintliga auktorisationer anpassas till bestämmelserna i det nya auktorisationsdirektivet inom 15 månader efter att direktivet har antagits. Om de nya bestämmelserna innebär en inskränkning av de rättigheter eller en utvidgning av de skyldigheter som gäller enligt redan befintliga auktorisationer får tillämpningstiden för de nuvarande auktorisationerna förlängas med högst nio månader räknat från ovan nämnda tidsfrist. Undantagen skall anmälas till kommissionen och motiveras. Dessutom om de nya auktorisationsvillkoren medför oskäligen svårigheter för företagen kan medlemsstaterna anhålla hos kommissionen om att befintliga auktorisationer tillfälligt förlängs.

Auktorisationsdirektivet skall införlivas med nationell lagstiftning inom 15 månader efter att det trätt i kraft.

2.2.3 *Direktivet om samhällsomfattande tjänster och användares rättigheter avseende elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster*

Mål

Syftet med direktivet om samhällsomfattande tjänster och användares rättigheter är att garantera tillgång till samhällsomfattande kommunikationstjänster i en konkurrensmiljö. Målet för direktivet om samhällsomfattande tjänster är att garantera tillgången till allmänt tillgängliga elektroniska kommunikationstjänster av god kvalitet i första hand med hjälp av konkurrens. I den händelse att inte konkurrensen på ett tillfredsställande sätt kan garantera slutanvändarnas behov, bestäms i direktivet om tillhandahållande av samhällsomfattande tjänster och om täckandet av kostnaderna för detta. Genom bestämmelser om finansieringen av samhällsomfattande tjänster vill man minimera en snedvridning av konkurrensen. Utöver samhällsomfattande tjänster bestäms i direktivet om samhällsomfattande tjänster om rättigheter för användare och konsumenter av elektroniska kommunikationstjänster och på mot-

svarande sätt om företagens skyldigheter.

Tillämpningsområde, mål och definitioner

I artikel 1 definieras tillämpningsområde och mål. I direktivet om samhällsomfattande tjänster bestäms om tillhandahållandet av elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster för slutanvändarna. Målet är att genom konkurrens garantera högklassiga och allmänt tillgängliga elektroniska kommunikationstjänster, dock med hänsyn till situationer där slutanvändarnas behov inte på ett tillfredsställande sätt tillgodoses av marknaden.

Genom direktivet om samhällsomfattande tjänster fastställs slutanvändares rättigheter och motsvarande skyldigheter för företag som tillhandahåller allmänt tillgängliga elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster. Vidare definierar direktivet om samhällsomfattande tjänster ett minimiutbud av tjänster av en viss kvalitetsnivå som med hänsyn till de speciella nationella förhållandena skall garanteras alla slutanvändare till ett överkomligt pris utan att konkurrensen snedvrids. Direktivet om samhällsomfattande tjänster innehåller även bestämmelser om tillhandahållande av vissa obligatoriska tjänster, t.ex. fasta förbindelser.

Artikel 2 innehåller de definitioner som används i direktivet om samhällsomfattande tjänster.

Skyldigheter att tillhandahålla samhällsomfattande tjänster samt sociala skyldigheter

I kapitel II i direktivet om samhällsomfattande tjänster bestäms om miniminivån på samhällsomfattande tjänster, tillhandahållande samt finansiering. Dessutom innehåller kapitlet bestämmelser om specialåtgärder för handikappade och användare med sociala specialbehov samt bestämmelser om kvaliteten på tjänster som tillhandahålls av företag som utsetts till leverantörer av samhällsomfattande tjänster.

Enligt artikel 3 skall medlemsstaten säkerställa att de tjänster som anges i kapitlet mot bakgrund av särskilda nationella förhållanden görs tillgängliga för samtliga slutanvändare

oberoende av geografiskt läge och att dessa tjänster har en viss kvalitetsnivå. Medlemsstaterna skall besluta vilket tillvägagångssätt som är mest effektivt och lämpligt för att säkerställa genomförandet av samhällsomfattande tjänster och samtidigt sträva efter minsta möjliga snedvridning av marknaden.

Om minimitjänster som ingår i samhällsomfattande tjänster bestäms i artikel 4–6 i direktivet om samhällsomfattande tjänster. Minst ett företag skall kunna tillhandahålla en anslutning till det allmänna telefonnätet på en viss plats och möjliggöra användningen av allmänt tillgängliga fonitjänster. En medlemsstat kan begränsa tillhandahållandet av anslutningar till samhällsomfattande tjänster till slutanvändarens huvudsakliga boningsort. Det skall vara möjligt att från anslutningen ringa och ta emot när-, fjärr- och utrikessamtal samt sända och ta emot telefax. Anslutningen skall dessutom möjliggöra en ändamålsenlig Internetförbindelse, med beaktande av den tekniska genomförbarheten och den teknik som används av en majoritet av abonnenterna.

Slutanvändarna skall ha tillgång till minst en heltäckande förteckning över abonnenter i tryckt eller elektronisk form liksom även till en nummerupplysningstjänst. Ett företag eller företag som tillhandahåller dessa tjänster skall tillämpa principen om icke-diskriminering vid behandlingen av uppgifter som lämnats av andra företag.

Den nationella regleringsmyndigheten skall kunna ålägga företag en skyldighet att säkerställa tillhandahållandet av telefonautomater så att rimliga behov vad avser geografisk täckning, antalet telefoner, handikappades specialkrav och tjänsternas kvalitet tillgodoses. Regleringsmyndigheten kan dock besluta att inte införa skyldigheter att tillhandahålla telefonautomater, om den efter att ha hört parterna anser att det redan finns många telefonautomater eller motsvarande tjänster. Det skall vara möjligt att avgiftsfritt ringa från telefonautomater till det europeiska nödnumret 112 och även till andra nationella nödnummer.

I artikel 7 bestäms om särskilda åtgärder för handikappade användare. Handikappade användare skall vid behov genom särskilda åtgärder garanteras allmänt tillgängliga tele-

fonitjänster, inbegripet tillgång till larm- och räddningstjänster, nummerupplysningstjänster och kataloger till rimliga priser och på lika villkor som för övriga slutanvändare. Medlemsstaterna kan dessutom vidta åtgärder för att garantera handikappade användare samma möjligheter som en majoritet av slutanvändarna att välja mellan olika företag och tjänsteleverantörer.

Om valet av leverantör av samhällsomfattande tjänster bestäms i artikel 8. Medlemsstaterna kan utse ett eller flera företag till leverantörer av samhällsomfattande tjänster så att tjänsterna är tillgängliga i hela landet. Olika delar och det geografiska utbudet av en samhällsomfattande tjänst kan delas mellan flera olika företag. Förfarandena för valet av företag skall vara effektiva, opartiska, öppna för insyn och icke-diskriminerande så att vilket företag som helst kan bli leverantör av samhällsomfattande tjänster.

I artikel 9 bestäms om övervakning av prisnivån på tjänster som ingår i samhällsomfattande tjänster. Ytterligare bestäms i artikeln att ett företag som utsetts till leverantör av samhällsomfattande tjänster kan avkrävas sådana prisalternativ för låginkomsttagare och användare med särskilda sociala behov som avviker från de kommersiella priserna. Alternativt kan dessa konsumenter ges ett direkt stöd. Medlemsstaterna får också kräva att leverantörer av samhällsomfattande tjänster tillämpar gemensamma taxor inom hela medlemsstaten. Om ett företag som tillhandahåller samhällsomfattande tjänster tillämpar gemensam prissättning eller gemensamma pristak, skall villkoren för prissättningen vara klara och offentliga.

När företag som utsetts att tillhandahålla samhällsomfattande tjänster tillhandahåller tjänster eller utrustning som står utanför skyldigheten att tillhandahålla samhällsomfattande tjänster skall de definiera sina villkor för tjänsterna så att inte abonnenten tvingas betala för onödig utrustning eller tjänster som inte är nödvändiga med tanke på den begärda tjänsten. Vid sidan av detta bestäms i artikel 10 om sådan utrustning och sådana tjänster (specificerad teleräkning, avgiftsfria samtalsspärrar för utgående samtal, system för förhandsbetalning, möjlighet till delbetalningar av anslutningsavgifter, förfä-

randen vid utebliven betalning av räkningar), som man kan kräva av dem som tillhandahåller samhällsomfattande tjänster. Om den utrustning som krävs är allmänt tillgänglig, behöver myndigheten inte bestämma särskilt om dem.

Om kvaliteten på tjänster som tillhandahålls av företag som utsetts till leverantörer av samhällsomfattande tjänster bestäms i artikel 11. Om tjänster som omfattas av skyldigheten att tillhandahålla samhällsomfattande tjänster skall offentliggöras uppdaterade uppgifter enligt vad som definieras i direktivet om samhällsomfattande tjänster i den form som regleringsmyndigheten definierar. Regleringsmyndigheten kan dessutom definiera med vilka parametrar resultatnivån på tjänster som tillhandahålls handikappade användare kan utvärderas.

Regleringsmyndigheten kan efter att ha hört olika parter ställa resultatmål för företagen. Vidare skall regleringsmyndigheten ha fullmakt att granska resultatnivån på tjänsterna.

I artikel 12 och 13 bestäms om beräkning och finansiering av kostnader för skyldigheten att tillhandahålla samhällsomfattande tjänster. Om tillhandahållandet av samhällsomfattande tjänster blir oskäligt betungande för de utsedda företagen, skall regleringsmyndigheten beräkna nettokostnaderna för skyldigheten att tillhandahålla tjänsterna. De uppgifter som ligger till grund för beräkningen av nettokostnaderna skall granskas antingen av regleringsmyndigheten eller ett organ som är oberoende av de berörda parterna.

Om tillhandahållandet av samhällsomfattande tjänster blir oskäligt betungande för företaget, skall medlemsstaten på begäran av det aktuella företaget besluta om ett finansieringssystem för tillhandahållandet av samhällsomfattande tjänster. Finansieringen kan ordnas antingen av offentliga medel eller genom sektorfinansiering genom att nettokostnaderna för de samhällsomfattande tjänsterna fördelas mellan leverantörer av elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster. En kombination av dessa finansieringsformer är också möjlig.

När man tar till sektorfinansiering skall medlemsstaten införa ett fördelningssystem som administreras av regleringsmyndigheten

eller av ett organ som är oberoende av förmanstagarna med hjälp av vilket nettokostnaderna för tjänster som hör till de samhällsomfattande tjänsterna kan finansieras. Ett kostnadsfördelningssystem skall iakttå principerna om insyn, icke-diskriminering och proportionalitet samt sträva efter att minimera snedvridningen av marknaden. Eventuella avgifter i samband med kostnadsfördelningen skall skiljas från varandra och specificeras för varje företag särskilt. Medlemsstaterna kan besluta om en omsättningsgräns som lämnar mindre företag utanför fördelningssystemet.

I artikel 14 bestäms om insyn i fonden för samhällsomfattande tjänster. Uppgifter om kostnadsfördelningssystemet och fördelningsprinciperna skall vara allmänt tillgängliga. Vidare skall en årlig rapport offentliggöras om fondens verksamhet.

Kommissionen skall regelbundet se över omfattningen av de samhällsomfattande tjänsterna och vid behov föreslå för Europaparlamentet och rådet att omfattningen ändras (artikel 15). Den första översynen skall genomföras inom två år efter tillämpningsdagen för direktivet om samhällsomfattande tjänster och därefter vart tredje år.

Reglering av företag med betydande marknadsinflytande

I kapitel III i direktivet om samhällsomfattande tjänster bestäms om skyldigheter som skall införas på basis av betydande marknadsinflytande. Bestämmelserna gäller en översyn av nuvarande skyldigheter, reglering av detaljpriserna, minimiutbud av fasta förbindelser samt val och förval av tjänsteleverantörer.

I enlighet med artikel 16 skall medlemsstaterna bibehålla de skyldigheter för detaljpriser, val och förval av tjänsteleverantör samt utbud av fasta förbindelser som införts i enlighet med den tidigare gemenskapslagstiftningen tills detaljmarknaden och nödvändigheten av de aktuella skyldigheterna har bedömts i enlighet med marknadsanalysen i rambdirektivet. Beslut om att skyldigheterna skall upprätthållas, ändras eller upphävas fattas i enlighet med förfarandet för hörande i rambdirektivet.

I artikel 17 bestäms om reglering av detaljtjänster. Om regleringsmyndighetens marknadsanalys visar att det inte finns någon verklig konkurrens på detaljmarknaden och om regleringsmyndigheten anser att inte de regleringsmål som ställs i ramedirektivet uppnås genom de skyldigheter som införts med stöd av tillträdesdirektivet eller skyldigheterna gällande val och förval av tjänsteleverantör i direktivet om samhällsomfattande tjänster, skall regleringsmyndigheten införa behöriga skyldigheter avseende detaljtjänster. Skyldigheter kan införas endast för företag som har ett betydande inflytande på en relevant detaljmarknad. Om det råder verklig konkurrens på marknaden, får skyldigheter inte införas, om det inte är fråga om tjänster som ingår i de samhällsomfattande tjänsterna.

Skyldigheterna skall bygga på arten av ett uppdragat problem och vara proportionella och motiverade med hänsyn till regleringsmålen. Skyldigheterna kan innehålla bl.a. krav på att företagen inte får ta ut oskäliga priser eller förhindra marknadstillträde, begränsa konkurrensen genom att dumpa priserna, på ett osakligt sätt gynna slutanvändarna eller slå ihop osakligt många tjänster. Vidare kan regleringsmyndigheten tillämpa pristak, övervaka prissättningen eller införa skyldigheter i fråga om prissättningens kostnads Motsvarighet.

Regleringsmyndigheten skall se till att ett företag som är föremål för regleringen av detaljpriserna tillämpar ändamålsenliga kostnadsredovisningssystem och själv definierar systemens form och bokföringssed. Ett oberoende organ skall se till att kostnadsredovisningssystemet efterlevs. Regleringsmyndigheten skall se till att det årligen offentliggörs ett utlåtande där man konstaterar om redovisningssystemet har iakttagits eller inte.

Regleringsmyndigheten skall på kommissionens begäran lämna denna uppgifter om övervakningen av detaljpriserna och om de kostnadsredovisningssystem som företagen använder.

I artikel 18 bestäms om regleringen av minimiutbudet av fasta förbindelser. Om en marknadsanalys visar att det inte råder någon effektiv konkurrens när det gäller utbudet av fasta förbindelser, skall reglerings-

myndigheten ålägga företag med betydande marknadsinflytande behöriga skyldigheter som publicerats i Europeiska gemenskapens officiella tidning och som gäller minimiutbudet av fasta förbindelser. När en marknadsanalys visar att konkurrensen fungerar, skall skyldigheterna upphävas.

Om val och förval av tjänsteleverantör bestäms i artikel 19. Företag med betydande marknadsinflytande som tillhandahåller anslutningar och möjlighet till nätanvändning från en viss plats skall göra det möjligt för sina abonnenter att få tillgång till tjänster som erbjuds av leverantörer av allmänt tillgängliga telefonitjänster som företaget bedriver sammankoppling med så att abonnenten kan välja tjänsteleverantör både för enstaka samtal genom att slå ett prefix och genom att använda förval. Förvalet skall kunna förbigås för enstaka samtal med hjälp av ett prefix.

Regleringsmyndigheten skall se till att det pris som tas ut för nyttjanderätt och sammankoppling i samband med att dessa funktioner tillhandahålls är kostnadsorienterat och att de kostnader som eventuellt åsamkas konsumenterna inte hämmar användningen av funktionerna. Tillämpningen av val och förval av tjänsteleverantörer i andra nät bedöms i enlighet med förfarandet för marknadsanalys.

Slutanvändarnas fördelar och rättigheter

I kapitel IV i direktivet om samhällsomfattande tjänster bestäms om slutanvändarnas rättigheter. Bestämmelserna innehåller bl.a. krav på information om avtalens innehåll, priser och avtalsvillkor, tjänsternas kvalitet, nätsäkerhet, kompatibilitet mellan digital-tv-anordningar, telefonistjänster och larmnummer, nummerportabilitet samt skyldigheterna att distribuera tv- och radioprogram.

I artikel 20 bestäms om de uppgifter som skall anges i ett avtal mellan konsumenten och leverantören av en teletjänst. I de specificerade uppgifterna ingår leverantörens namn och adress, de tjänster som tillhandahålls och deras kvalitet, leveranstiden för basanslutningen, de typer av underhållstjänster som erbjuds, sätten för att erhålla aktuell prisinformation, avtalets giltighetstid och villkoren för uppsägning av avtalet, eventuel-

la ersättningssystem samt förfarandet vid tvister. Medlemsstaterna kan utsträcka dessa krav så att de också gäller avtal med andra slutanvändare än konsumenterna. Abonnenten har rätt att säga upp avtalet utan påföljder, när anmälan har gjorts om de ändringar som planeras i avtalsvillkoren.

Slutanvändarna skall ha tillgång till information om standardavtalsvillkor och gällande priser (artikel 21). Enligt artikel 22 skall de nationella regleringsmyndigheterna vid behov ha möjlighet att kräva att de företag som tillhandahåller allmänt tillgängliga elektroniska kommunikationstjänster offentliggör jämförbar och aktuell information om tjänsternas kvalitet. Vidare skall regleringsmyndigheten uppmuntra information till slutanvändarna så att dessa självständigt kan bedöma kostnaderna för de alternativa tjänsterna. Artikel 23 förutsätter att medlemsstaten garanterar säkerheten i allmänna telefontjänster och användningen av telefonitjänster vid avbrott i nätets verksamhet. Företag som tillhandahåller allmänna telefonitjänster skall garanteras en kontinuerlig larmverksamhet.

Medlemsstaterna skall garanteras att digitala televisionsutrustningar för konsumenterna är kompatibla. Detta förutsätter krav på utrustning för mottagning av digitala tv-signaler. Medlemsstaterna skall också se till att analoga och digitala tv-mottagare är kompatibla. Bestämmelser om dessa krav ingår i artikel 24 och den därtill anslutna bilagan VI.

Bestämmelser om tjänsteleverantörens telefonist- och nummerupplysningstjänster ingår i artikel 25. Abonnenter på allmänt tillgängliga telefonitjänster har rätt att upptas i den allmänt tillgängliga abonnentförteckningen. Företag som förvaltar abonnenternas nummer skall på rättvisa, opartiska, kostnadsorienterade och icke-diskriminerande grunder lämna ut uppgifter som behövs för tillhandahållandet av nummerupplysningstjänster och förteckningar. Alla slutanvändare som har en anslutning till det allmänna telefontjänstnätet skall ha möjlighet att använda en täckande telefonist- och nummerupplysningstjänst. Alla sådana restriktioner som hindrar slutanvändarna att använda nummerupplysningstjänster i en annan medlemsstat skall upphävas.

I enlighet med artikel 26 skall slutanvändarna avgiftsfritt kunna ringa nödsamtal.

Medlemsstaterna skall garantera att samtal till nödnumret 112 besvaras på tillbörligt sätt och på det sätt som passar bäst förmedlas till den nationella larmorganisationen. Myndigheter som behandlar nödsituationer skall inom ramen för de tekniska möjligheterna tillhandahålla information om varifrån samtalet kommer vad avser samtal till numret 112.

I artikel 27 och 28 bestäms om krav på europeiska prefix och icke-geografiska nummer. Enligt artikel 29 kan de nationella regleringsmyndigheterna kräva att företag som tillhandahåller allmänna telefontjänster åläggs skyldigheter att som tilläggstjänster tillhandahålla tonval och nummerpresentation. Om dessa tjänster är allmänt tillgängliga, kan medlemsstaten efter att ha hört olika parter bestämma att inte tillämpa dessa skyldigheter. De förfarandesätt vid uteblivna betalningar som anges i direktivet om samhällsomfattande tjänster kan ställas som krav utom på dem som tillhandahåller samhällsomfattande tjänster också på andra företag.

I artikel 30 föreskrivs om nummerportabilitet. Alla abonnenter på allmänt tillgängliga telefonitjänster, inklusive mobilabonnenter, skall på begäran kunna behålla sitt nummer då de byter tjänsteleverantör. Kravet gäller inte nummerportabilitet mellan fasta och mobila nät. Prissättningen för sammankoppling i samband med nummerportabilitet skall vara kostnadsorienterad och de avgifter som abonnenterna eventuellt åsamkas får inte bli ett hinder för användningen av tjänsterna. Den nationella regleringsmyndigheten får dock inte belägga nummerportabilitet med taxor som snedvrider konkurrensen.

Artikel 31 i direktivet om samhällsomfattande tjänster ger medlemsstaterna en möjlighet att ålägga företag som omfattas av deras jurisdiktion skäligen skyldigheter för överföring av vissa angivna radio- och tv-sändningskanaler samt radio- och tv-tjänster. Överföringsskyldigheterna kan gälla företag som tillhandahåller kommunikationsnät som använts för utsändning av radio- och tv-sändningar när en stor del av nätens slutanvändare i huvudsak använder näten till att ta emot sändningar. Skyldigheterna kan införas endast för att nödvändiga mål för det allmänna intresset skall uppnås. Skyldigheterna skall regelbundet ses över.

Medlemsstaterna kan fastställa en erforderlig ersättning för överföringsskyldigheter, om de samtidigt ser till att företag som tillhandahåller elektroniska kommunikationsnät behandlas på ett icke-diskriminerande sätt.

Allmänna bestämmelser och slutbestämmelser

Kapitel V i direktivet om samhällsomfattande tjänster består av slutbestämmelser. Enligt artikel 32 är det möjligt för medlemsstaterna att reglera sådana tjänster som inte omfattas av skyldigheten att tillhandahålla samhällsomfattande tjänster som skall vara allmänt tillgängliga inom medlemsstaten. Dessa tjänster kan dock inte finansieras ur ett sådant ersättningsystem för särskilda företag som regleras i direktivet.

I enlighet med artikel 33 skall de nationella regleringsmyndigheterna beakta olika parter, t.ex. slutanvändarnas, konsumenternas, utrustningstillverkarnas och teleföretagens åsikter när de fattar beslut om åtgärder som betydligt påverkar marknaden och berör slutanvändarnas rättigheter. Olika intressegrupper kan under regleringsmyndighetens ledning utveckla mekanismer, t.ex. förfaringsregler, genom vilka man försöker förbättra kvaliteten på utbudet av tjänster.

Enligt artikel 34 skall medlemsstaterna garantera att förfaranden för lösning av tvister utanför domstol är tillgängliga i frågor som hör till tillämpningsområdet för direktivet om samhällsomfattande tjänster och åtminstone för behandling av tvister som gäller konsumenterna. Artikel 35 ålägger kommissionen att företa behövliga ändringar i bilagorna till direktivet om samhällsomfattande tjänster när teknikens utveckling och efterfrågan på marknaden så kräver.

Artikel 36 förutsätter att medlemsstaterna till kommissionen anmäler namn på företag som har skyldighet att tillhandahålla samhällsomfattande tjänster samt namn på företag som i enlighet med direktivet om samhällsomfattande tjänster utsetts till företag med betydande marknadsinflytande. Dessutom skall kommissionen underrättas om de skyldigheter som ålagts dessa företag och om förändringar som påverkar dem. Kommissionen skall regelbundet göra en översyn av hur

direktivet fungerar och lämna sin första rapport till Europaparlamentet och rådet senast tre år efter tillämpningsdagen för direktivet om samhällsomfattande tjänster.

I artikel 37 bestäms om den kommunikationskommitté som skall biträda kommissionen. I enlighet med artikel 38 skall direktivet om samhällsomfattande tjänster införlivas med nationell lagstiftning senast 15 månader efter att direktivet trätt i kraft.

2.2.4 *Beslut om ett regelverk för radiospektrumpolitiken inom Europeiska Gemenskapen*

Mål

Målet för beslutet om radiospektrumpolitiken är att skapa politiska och juridiska ramar i gemenskapen för en harmonisering av radiospektrumpolitiken och som vid behov möjliggör harmoniserade villkor för tillgång till och effektiv användning av radiospektrum för områden för elektronisk kommunikation, transporter samt forskning och utveckling.

Innehåll

Målet för beslutet är enligt första artikeln att skapa politiska och juridiska ramar för en harmonisering av radiospektrumpolitiken inom gemenskapen. Genom beslutet harmoniseras vid behov villkor för tillgång till och en effektiv användning av radiospektrum för att trygga en fungerande inre marknad.

För att målet skall uppnås skapas genom beslutet förfaranden som underlättar den strategiska planeringen och harmoniseringen av användningen av radiospektrum, säkerställer ett effektivt genomförande av radiospektrumpolitiken i gemenskapen, tillgången på information om radiospektrum samt ett effektivt tillvaratagande av gemenskapens intressen när förvaltningen av radiospektrum diskuteras och avgörs i internationella sammanhang.

Genom radiospektrumbeslutet inrättas en radiospektrumkommitté som har till uppgift att på teknisk nivå garantera harmoniserade villkor för tillgång till och en effektiv användning av radiofrekvenser. Kommittén skall också bistå kommissionen genom att fungera som ett diskussionsforum i syfte att främja definitionen, beredningen och genomförandet av radiospektrumpolitiken i gemenskapen.

Radiospektrumbeslutet förutsätter att medlemsstaterna tillhandahåller aktuell information om användningen av radiospektrum och om rättigheter, villkor, förfaranden och avgifter vid användningen. Samtidigt skapar radiospektrumbeslutet även ramar för en harmonisering av information om frekvenser inom gemenskapen.

Radiospektrumbeslutet ålägger kommissionen att följa radiospektrumutvecklingen i länder utanför gemenskapen och i internationella organisationer. Medlemsstaterna är för sin del skyldiga att underrätta kommissionen om alla eventuella svårigheter för genomförandet av radiospektrumbeslutet som orsakas av tredje land eller av internationella organisationer.

Kommissionen skall varje år rapportera till Europaparlamentet och rådet om åtgärder som utvecklats och fastställts i enlighet med beslutet samt om de framtida åtgärder som planeras inom radiospektrumpolitiken med stöd av beslutet.

2.2.5 Annan lagstiftning inom Europeiska gemenskapen

Förslag till direktiv om behandling av personuppgifter och skydd för privatlivet inom sektorn för elektronisk kommunikation

Till de förslag till rättsakter som kommissionen offentliggjorde i juli 2000 hörde också ett förslag till ett direktiv om behandling av personuppgifter och skydd för privatlivet inom sektorn för elektronisk kommunikation. Behandlingen av detta direktivförslag har dock inte framskridit i samma takt som de andra förslagen i gemenskapens institutioner. Direktivet torde godkännas våren 2002 och

därefter införlivas med finländsk lagstiftning. Gällande direktiv om dataskydd inom telekommunikation (97/66/EG) är i kraft tills det nya direktivet om dataskydd inom elektronisk kommunikation har godkänts.

Övriga teledirektiv

De nya direktiven om elektronisk kommunikation ersätter en stor del av de tidigare direktiven. I kraft förblir direktiv 1999/5/EG om radioutrustning och teleterminalutrustning och om ömsesidigt erkännande av utrustningens överensstämmelse samt direktiv och beslut som gäller frekvensområden. Dessa är direktiv 87/372/EG om vilka frekvensband som skall reserveras för det samordnade införandet av allmänt tillgänglig, alleuropeisk, cellulär, digital, landbaserad mobilkommunikation inom gemenskapen (*GSM-direktivet*), direktiv 90/544/EEG om frekvensband för det samordnade införandet av alleuropeisk, landbaserad, allmänt tillgänglig, radiobaserad personsökning i gemenskapen (*ERMES-direktivet*), direktiv 91/287/EEG om det frekvensband som skall tilldelas för det samordnade införandet av digital europeisk trådlös telekommunikation (*DECT*) i gemenskapen, beslut 710/97/EG (*S-PCS-tillståndsbeslut*) samt beslut 128/1999/EG (*UMTS-beslutet*).

Direktiv om televisionsverksamhet

Rådets direktiv 89/552/EEG (nedan *televisionsdirektivet*) blev bindande för Finland när avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet trädde i kraft vid ingången av 1994. Televisionsdirektivet har preciserats och uppdaterats genom Europaparlamentets och rådets direktiv 97/36/EG som gavs 1997.

Syftet med televisionsdirektivet är att främja en spridning av europeiska tv-program och uppkomsten av ett enhetligt europeiskt marknadsområde för tv-programtjänster. I detta avseende harmoniserar televisionsdirektivet bl.a. bestämmelserna om reklam i tv-sändningar och programutbud.

Televisionsdirektivet är till karaktären ett s.k. minimidirektiv. Medlemsländerna kan

föreskriva att televisionsbolag inom deras jurisdiktion skall följa strängare bestämmelser om programverksamhet och reklam. Televisionsdirektivet bygger på principen om sändarland. Enligt den kan man inte i en medlemsstat med vissa särskilda undantag ställa hinder för vidare sändning och mottagning av programutbud om det programutbud som skall sändas uppfyller bestämmelserna i hemlandet och televisionsdirektivet för det aktuella bolag som bedriver televisionsverksamhet.

En revidering av televisionsdirektivet är aktuell och kommissionen torde avge ett förslag till nytt direktiv under 2002.

Europeiska gemenskapen och allmännyttiga tv- och radiobolag

Sambandet mellan finansieringen av offentliga rundradiobolag och deras verksamhet och EG:s bestämmelser om konkurrens och statsunderstöd har fortsättningsvis varit föremål för diskussion trots att man försökte lösa saken 1997 genom ett protokoll som fogades till Amsterdamfördraget och kompletterade grundfördraget. Enligt protokollet "skall bestämmelserna i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen inte påverka medlemsstaternas behörighet att svara för finansiering av radio och TV i allmänhetens tjänst i den utsträckning som denna finansiering beviljas radio- och TV-organisationerna för att de skall utföra det uppdrag att verka i allmänhetens tjänst som har tilldelats dem, utformats och organiserats av varje medlemsstat och i den utsträckning som finansieringen inte påverkar handelsvillkoren och konkurrensen inom gemenskapen i en omfattning som kan strida mot det gemensamma intresset, varvid kraven på att utföra uppdraget att verka i allmänhetens tjänst skall beaktas". Trots protokollet har kommissionen i de flesta fall inte kunnat lösa de besvär som anförts över finansieringen av offentliga tv-bolag och deras verksamhet.

I de besvär som anförts hos kommissionen har det i första hand varit fråga om de offentliga rundradiobolagens verksamhet på reklammarknaden. De ändringssökande anser att marknaden snedvrids när delvis offentligt

finansierade bolag kommer med i konkurrensen om reklampengar. I andra hand har det varit fråga om de priser som betalats för sändningsrättigheter för program och evenemang. Vissa besvär har också anförts över nya specialkanaler som inrättats av offentliga rundradiobolag, men kommissionen har ganska snabbt kunnat lösa dessa besvär som bl.a. gällt kanalerna BBC News 24 och Kinderkanal.

Kommissionens behandling av de äldsta besvären har redan pågått över tio år. Kommissionen gav hösten 2001 ett meddelande som den vill skall tjäna till ledning för medlemsländerna när de utarbetar bestämmelser som styr finansieringen av offentliga rundradiobolag och deras verksamhet. Kommissionen överlåter helt definitionen av rundradiobolagens uppgifter åt medlemsstaterna. Kommissionen förutsätter dock att uppgifterna definieras klart i den nationella lagstiftningen och att ett organ som är oberoende av de aktuella bolagen övervakar att uppgifterna uppfylls. Kommissionen anser dock att en allmän omfattande definition är berättigad. På grund av den återhållsamma linje som kommissionen antagit när det gäller innehåll tas inte heller ställning till de priser som betalas för programmen i meddelandet.

I meddelandet presenterar kommissionen ett proportionalitetstest för en analys av vilka marknadsstörningar finansieringen av rundradiobolag eventuellt åstadkommer. I proportionalitetstestet framhåller kommissionen följande kriterier: den genomförda åtgärden får inte vara oskälig, stödet får inte påverka handelsutveckling på ett sätt som strider mot gemenskapens intressen, stödet får inte överstiga de extra nettokostnader som uppstår när skyldigheten att tillhandahålla allmännyttig service har fullgjorts och den prisnivå som offentliga rundradiobolag tar ut på reklammarknaden får inte heller understiga marknadspriserna.

I kommissionens meddelande tas främst upp problem i anslutning till ett system med s.k. blandfinansiering. Mot bakgrunden av meddelandet verkar systemet i Finland vara ganska problemfritt vad gemenskapslagstiftningen beträffar.

2.3 Internationell jämförelse

Den internationella jämförelse av lagstiftningen som presenteras i detta avsnitt bygger i huvudsak på en undersökning som kommunikationsministeriet låtit göra om en internationell jämförelse av kommunikationsnätens reglering. Undersökningen har publicerats i kommunikationsministeriets publikationsserie B 34/2001.

2.3.1 Sverige

Lagstiftning

Den grundläggande rättsakten för telekommunikation är telelagen, vars tillämpningsområde omfattar förmedling av telemeddelanden i telenät och reservering av nätkapacitet för detta ändamål. Med telemeddelande avses ljud, text, bild, data eller information i övrigt som förmedlas med hjälp av radiovågor eller genom ljus eller elektromagnetiska svängningar som utnyttjar särskilt anordnad ledare. I princip täcker den televerksamhet och de teletjänster som definieras i telelagen även Internet och förmedlingen av Internettjänster med de undantag som definieras i lagen. En annan lag som gäller telekommunikation är lagen om radiokommunikation, som gäller telekommunikation med hjälp av radiovågor. Lagen innehåller bestämmelser om användningen av radioutrustning och radiovågor. En tredje lag om telekommunikation är lagen om radio- och teleterminalutrustning. Denna lag innehåller bestämmelser om radio- och teleterminalutrustning. Radio- och TV-lagen täcker alla sändningar av ljudradio- och TV-program som är riktade till allmänheten och avsedda att tas emot med tekniska hjälpmedel. Lagen gäller också sändningar med kabel och satellit, om sändningarna når fler än 100 bostäder. Utöver denna lag berörs digital sändningsverksamhet av förordningen om marksänd digital TV, som innehåller bestämmelser om tillstånd för digital sändningsverksamhet och ansökningar om tillstånd.

Regleringsmyndigheter

Telekommunikation och radioverksamhet övervakas av Post- och Telestyrelsen. Till post- och teleförvaltningsmyndighetens uppgifter hör att utveckla telekommunikation och radioverksamhet, säkerställa sund konkurrens samt bevilja tillstånd och utöva övervakning av telekommunikation och radioverksamhet. Övervaknings- och tillståndsmyndigheten för mediasidan är Radio- och TV-verket. Till dess uppgifter hör speciellt tillståndsärenden, registreringar och avgifter i anslutning till radio- och tv-sändningar för allmänheten liksom även uppföljning av utvecklingen inom mediasektorn. Dessutom finns det ett övervakningsorgan i Sverige (*Granskningsnämnden för radio och TV*), som bl.a. har till uppgift att övervaka att vissa bestämmelser i Radio- och TV-lagen och tillståndsvillkor i anslutning till tillstånden för sändningsverksamhet iakttas. För digitala sändningar finns det i Sverige en särskild parlamentarisk kommitté (*digital-TV-kommittén*) som har till uppgift att ge utlåtanden om markbunden digital sändningsverksamhet och utvärdera den inledande verksamheten.

Tillstånd

Tillstånd som krävs för utövande av televerksamhet har delats in i två grupper: anmälningar och tillstånd. De som i ett offentligt nät tillhandahåller (a) telefonitjänst till fast nätanslutningspunkt, (b) mobil teletjänst, (c) annan teletjänst som kräver tilldelning av kapacitet ur nummerplan samt (d) nätkapacitet är skyldiga att göra anmälan om televerksamhet. Den som tillhandahåller de tjänster som beskrivs i punkterna a, b och d är skyldiga att ansöka om tillstånd, om verksamheten med avseende på antalet användare på det inspekterade området eller andra motsvarande förhållanden skall anses vara betydande. Tillstånden kan förenas med villkor. Radio- och TV-lagen bygger i huvudsak på fri sändningsverksamhet, men i syfte att säkerställa en effektiv användning av frekvenserna är markbundna sändningar enligt lag beroende av tillstånd när det sker på frekvenser under 3 GHz. Annan sändningsverksamhet som inte

kräver tillstånd skall registreras genom en anmälning till Radio- och TV-verket. Markbunden digital sändningsverksamhet är beroende av tillstånd. Tillstånd beviljas av Sveriges regering på framställning av Radio- och TV-verket. Innan tillståndet beviljas hörs digi-TV-kommittén, som lyder under svenska riksdagen. Tillstånd delas ut på basis av en separat anmälan där tillstånden förklaras lediga att sökas. I Sverige har man haft två tillståndsrundor och den tredje pågår som bäst. Ansökningarna från den senaste omgången skulle överföras till regeringen för avgörande senast augusti 2001. Nya tillstånd bygger på regeringens beslut om användningen av frekvenser och grundandet av två nya digitala kanaler.

Samhällsomfattande tjänster

Telelagen innehåller inga bestämmelser om skyldigheten att tillhandahålla samhällsomfattande tjänster. Ett centralt mål för lagen är dock att garantera bastelefontjänster för alla på lika villkor och till ett rimligt pris. Bastelefontjänsterna innehåller bl.a. talförmedling och datakommunikation med långsamma modem. Skyldigheten att tillhandahålla samhällsomfattande tjänster införs redan i tillståndsvillkoren i Sverige. Dessa villkor har fogats till Telia Ab:s tillstånd och till tillstånden för några mindre tjänsteleverantörer.

Betydande marknadsinflytande

Myndigheterna kan bestämma att en innehavare av teletillstånd som har en dominerande ställning på marknaden i Sverige i bokföringen skall särredovisa funktioner i anslutning till televerksamhet från övriga funktioner.

Nummerportabilitet

Nummerportabilitet gäller fasta anslutningar och digitala mobiltjänster. När det gäller dem skall användaren ha möjlighet att behålla sitt eget nummer vid byte av tjänsteleverantör. I Sverige har man genomfört en reform där nummerportabiliteten även har utsträckts till nummer till textmeddelandetjänster. När det gäller tjänster som omfattas av

anmälningsplikten skall nummerportabiliteten genomföras endast inom samma områdeskod.

Sammankoppling

I telelagen hänvisas i några punkter (sammanskoppling, tariffer och särredovisning) antingen till en dominerande ställning på vissa marknader eller till betydande marknadsinflytande. Verksamheten skall normalt anses vara betydande när tjänsteleverantörens marknadsandel är minst 10–15 procent. Bestämmelser om dominerande marknadsställning ingår i konkurrenslagstiftningen.

Alla som bedriver televerksamhet och omfattas av anmälningsplikten är skyldiga att på begäran möjliggöra sammankoppling mellan näten.

Sammankopplingsskyldigheten gäller både fasta och mobila nät. I sammankopplingskyldigheten ingår (a) att bilda en länk mellan telekommunikationsnät, (b) att möjliggöra tillträde till telekommunikationstjänster från alla anslutningspunkter och (c) möjlighet för alla användare att få tillgång till tjänster som tillhandahålls i andra telenät. Företag som har ett betydande marknadsinflytande är dessutom skyldiga att bl.a. offentliggöra sin sammankopplingstariff, uppfylla alla skäliga begäranden om sammankoppling på lika villkor och tillställa tillsynsmyndigheterna sina sammankopplingsavtal.

Innehavare av tillstånd att tillhandahålla mobila teletjänster är skyldiga att på begäran garantera tillträde till nätkapaciteten i sina nät samt garantera en annan tillståndshavare rätt att överföra och ta emot telemeddelanden i sitt nät. Skyldigheten gäller dock inte situationer där den som framställer begäran är en annan innehavare av tillstånd att tillhandahålla mobila teletjänster.

Avkodningssystem

I det tillstånd som behövs för digital markbunden sändningsverksamhet finns bestämmelser om avkodningssystem, kanalknippen, elektroniska programguider samt nätkapacitet. I fråga om dessa hänvisas i ett modelltillstånd till det bifogade avtalet om användningen av egenskaperna hos ett digitalt nät

och som innehavaren av ett nytt tillstånd uppenbarligen har för avsikt att ansluta sig till. Avkodningssystem skall enligt avtalet bygga på öppen tillgång och ett gemensamt tillgångskort för hela det digitala nätet. Alla program som sänds skall vara krypterade. Radiotjänst i Kiruna Ab har i avtalet anförtrots behandlingen av tillgångskort och på motsvarande sätt har Sända i Sverige Ab tilldelats ensamrätt och skyldighet att antingen själv eller via Teracom Ab sörja för all sändning av förstärkningar och andra signaler i anslutning till avkodningssystem för program och tjänster i det digitala nätet. Sända i Sverige Ab sköter också bl.a. kodnycklar och programföretagens licenser för avkodningssystem. Enligt avtalet är parternas mål en gemensam dekoder som motsvarar europeiska standarder (DVB). I avtalet har överenskommit att Teracom Ab har till uppgift att sköta den tekniska användningen av kanalknippena. Syftet är att samla program som sänds av företag som beviljats tillstånd och som sänder digitala sändningar i ett kanalnippe. Detta begränsar dock inte programföretagets möjlighet att använda ett eget kanalnippe. För alla frekvenser i ett markbundet digitalt nät erbjuds en gemensam programguide som innehåller alla till buds stående program och tjänster. Dessutom har programproducenten rätt att tillhandahålla en egen programguide i sin egen sändningsmiljö, när detta är möjligt. Alla programföretag bör bemötas lika i programguiden som bör vara lättillgänglig för användarna. Som sändningsoperatör bör programproducenterna använda ägaren till ett digitalt sändningsnät, Teracom. Varje programproducent är skyldig att utarbeta ett individuellt avtal med Teracom om rätten att använda nätkapaciteten i det digitala nätet. Teracom är skyldig att upplåta nätkapacitet åt programföretaget i enlighet med dess tillstånd.

Överföringsskyldigheter

En ägare till ett kabelsändningsnät eller någon annan innehavare av nyttjanderätt, vars sändningsverksamhet når minst 10 hushåll, är skyldig att utan separat ersättning sända tillståndsberoende tv-sändningar i sitt kabelnät. Vidaresändningsskyldigheten gäller endast

sändningar som enligt tillståndet är opartiska och objektiva och som kräver ett mångsidigt programutbud. Skyldigheten gäller dock också sådana sändningar som inte är tillståndsberoende men genom vilka den ursprungliga sändaren täcker sin skyldighet beträffande sändningarnas geografiska utbredning. Vidaresändningsskyldigheten innehåller endast tre samtidiga offentligt finansierade program samt program av en annan tillståndshavare. Dessutom är lokala kabelsändningsbolag skyldiga att utan ersättning reservera överföringskapacitet för program av programproducenter som Radio- och TV-verket definierar särskilt. I fråga om digitala sändningsverksamhet finns vidaresändningsskyldigheten endast när ett företag som omfattas av skyldigheten även i övrigt bedriver digital sändningsverksamhet. Vidaresändningsskyldigheten gäller inte digital sändningsverksamhet till de delar detta sker via telekommunikationsnätet. De konsumentskyddsfrågor som ansluter sig till telekommunikation hör till tillämpningsområdet för konsumentskyddslagstiftningen och några särskilda bestämmelser om telekommunikation finns inte.

Bedömning av allmännyttig verksamhet

Enligt Radio- och TV-lagen definieras de allmännyttiga uppgifterna närmare i tillstånden för bolag som bedriver rundradioverksamhet. Dessa bolag är Sveriges Television (SVT), Sveriges Radio (SR) samt Sveriges Utbildningsradio (UR). Dessutom innehåller tillståndsvillkoren för den riksomfattande kommersiella tv-kanalen TV4 skyldigheter att idka allmännyttig verksamhet.

Granskningsnämnden, som tillsatts av landets regering, bedömer och övervakar hur de allmännyttiga uppgifterna fullgörs. Nämndens allmänna uppgift är att övervaka att all radio- och televisionsverksamhet överensstämmer med lag och tillståndsvillkor i Sverige. Bedömningen av hur den allmännyttiga verksamheten utövas är sålunda bara en av de uppgifter som ingår i nämndens verksamhetsområde. Nämnden består av sju ordinarie medlemmar som valts för fyra år samt av fem suppleanter. Medlemmar med förtroendeuppdrag representerar sakkunskap från olika områden i samhället samt kultur- och media-

områden. Ordföranden och vice ordföranden skall vara rättslärd. Nämnden samlades 14 gånger år 2000.

Bedömningen av hur den allmännyttiga verksamheten utövats bygger på två slags källor: verksamhetsberättelser som radio- och tv-bolagen lämnat till nämnden samt på utredningar och undersökningar om programutbudet som nämnden själv utfört. Bolagen (SVT, SR, UR samt TV4) skall i sina årliga verksamhetsberättelser utreda hur de har uppfyllt kraven på att programutbudet skall omfatta allmännyttig verksamhet. Granskningsnämndens uppgift är att för landets regerings presentera en bedömning av om dessa rapporter ger staten och allmänheten tillräcklig information om bolagens verksamhet. Nämndens uppgift är sålunda främst att bedöma kvaliteten på den information som givits och dess sakenlighet och inte så mycket hur själva programutbudsverksamheten följer bestämmelserna. Nämnden lämnar årligen sin bedömningsrapport till kulturdepartementet. Eftersom nämnden endast är ett rådgivande organ i fråga om bedömningen av allmännyttig verksamhet, har den ingen sanktionsrätt i anslutning därtill.

Framtida projekt

I Sverige utarbetades år 1999 en utredning (*Konvergens och förändring – Samordning av lagstiftningen för medie- och telesektorerna*) där man behandlar konvergensutvecklingen och dess inverkan på lagstiftningen inom medie- och telesektorn samt deras integration. Likaså har inletts en utredning i anslutning till den elektroniska kommunikationens utveckling och de lagstiftningsreformer som den kräver. Utredningen skall utarbetas före den 1 april 2002. Med elektronisk kommunikation avses i detta sammanhang verksamhet som bedrivs på nya verksamhetsområden, som uppstår till följd av konvergensutvecklingen och bl.a. Internet. I utredningen bör utföras en fullständig bedömning av telelagen och lagen om radiokommunikation, deras politiska mål samt en allmän granskning av radio- och TV-lagen. Ett annat prioritetsområde i utredningen är ikraftsättandet av de kommande EG-normerna om elektronisk kommunikation i

Sverige. En tredje sakgrupp är att kartlägga och utreda andra normer på lägre nivå som hör till området för elektronisk kommunikation. Ett fjärde delområde är att utreda den nuvarande myndighetsstrukturen samt det nuvarande samarbetet mellan olika myndigheter. I anslutning till detta skall man i utredningen ta ställning till vilka ändringar som krävs i myndighetsstrukturen. Avsikten är att det utifrån utredningen skall utarbetas lagförslag om ändringar som behövs inom området för elektronisk kommunikation. I synnerhet beaktas kraven inom horisontellt tillnärmade kommunikationssektorer samt behoven av en enhetlig reglering av infrastrukturen och tjänsterna inom elektronisk kommunikation.

2.3.2 Norge

Lagstiftning

Den lag som gäller telekommunikationen i Norge är telekommunikationslagen (*Lov om telekommunikasjon*). Den kompletteras av förordningen om allmänna telenät och tele-tjänster (*Forskrift om offentlig telenett og offentlig teletjeneste*) samt förordningen om privata telenät (*Forskrift om privat telenett*). Tillämpningsområdet för telekommunikationslagen omfattar all telekommunikationsverksamhet som inbegriper kommunikation med radiovågor och annan sändning av meddelanden med elektromagnetiska signaler. Telekommunikationslagen har alltså i princip gjorts teknologineutral så att den täcker alla kommunikationsnät som används för telekommunikation. Även förvaltningen av radiofrekvenser hör till tillämpningsområdet för denna lag. Radio- och tv-verksamheten har uttryckligen uteslutits från telekommunikationslagens tillämpningsområde. Sändningsverksamhet har i huvudsak reglerats genom lagen om sändningsverksamhet (*Kringkastinglov*) och den förordning om sändningsverksamhet som givits med stöd av lagen (*Kringkastingforskrift*). Med sändningsverksamhet avses sändning av tal, musik, bilder eller motsvarande direkt till allmänheten med radiovågor eller längs ledningar. Telekommunikation och datakom-

munikationstjänster har uttryckligen utesluts från lagens tillämpningsområde. För allmänna kabel-tv-nät finns också en egen förordning (*Forskrift om kabel-TV-nett*). I den mån kabelnät används till att överföra teletjänster tillämpas även telekommunikationslagen och förordningar som givits med stöd av den på dem.

Norges regering publicerade år 1999 ett betänkande om konvergensutvecklingen inom tele-, datateknik- och mediesektorerna (*Konvergens. Norges offentlige utredninger*, NOU 1999:26). Där konstateras att alla bestämmelser om kommunikationsnät bör ingå i telekommunikationslagen för att all distribution skall regleras horisontellt i samma lag. För närvarande innehåller lagen om sändningsverksamhet bestämmelser om tillstånd som krävs för uppförande och användning av utrustning som är avsedd för sändningsverksamhet och lokalsändningsverksamhet samt som krävs för vidareändning. I betänkandet föreslås att dessa upphävs. Det kan också vara ändamålsenligt att se över andra bestämmelser om nät i lagen om sändningsverksamhet. Enligt betänkandet bör regleringen av fasta och mobila nät i ökande mån byggas på samma slags tillvägagångssätt. Enligt betänkandet bör man först precisera definitionen på sändningsverksamhet i lagen om sändningsverksamhet och sålunda även lagens tillämpningsområde. I betänkandet föreslås att sändningsverksamhet definieras så att den förutsätter att sändningarna tas emot samtidigt. I det fallet skulle bestämmelserna om sändningsverksamhet täcka främst s.k. traditionell sändningsverksamhet och de flesta s.k. interaktiva tjänster skulle komma att stå utanför dessa. Ett långsiktigt mål enligt betänkandet är att all kommunikationslagstiftning skall samlas i en enda lag.

Regleringsmyndigheter

Norges post- och teleförvaltningsmyndighet (*Post- og teletilsynet, PT*) lyder under trafikministeriet (*Samferdselsdepartement*). Tillsyns- och förvaltningsmyndighet för mediebranschen är medieförvaltningen (*Statens medieforvaltning*), som lyder under kulturministeriet (*Kulturdepartementet*). Till dess uppgifter hör bl.a. att dela ut tillstånd för lo-

kalradio- och tv-verksamhet samt satellitsändningsverksamhet och att övervaka reklam och sponsring. Enligt betänkandet finns det på kort sikt inget behov att på annat sätt ändra behörighetsfördelningen eller uppgifterna för post- och teleförvaltningsmyndigheten och medieförvaltningen.

Tillstånd

Alla instanser som har ett betydande marknadsinflytande och som bygger, administrerar eller tillhandahåller allmänna telenät i syfte att erbjuda förbindelsekapacitet eller som tillhandahåller allmänna teletjänster skall ha tillstånd. Tillståndet kan förenas med villkor. Andra företag än företag med betydande marknadsinflytande behöver inte tillstånd men skall registrera sig hos telemyndigheten innan de får bedriva verksamhet i anslutning till allmänna telenät, allmänna teletjänster eller tillhandahållandet av överföringskapacitet. Andra än Norges rundradio-bolag (*NRK*) behöver ett tidsbestämt tillstånd för att bedriva sändningsverksamhet eller lokal sändningsverksamhet. Ministeriet beviljar tillstånd som kan förenas med villkor. Även byggande och användning av utrustning som är avsedd för sändningsverksamhet och lokalsändningsverksamhet samt vidareändning kräver ett tidsbestämt tillstånd som beviljas av medieförvaltningen. Om man samtidigt tar i bruk radiofrekvenser eller i det fall att sändningsnätet även används till att förmedla teletjänster, behövs tillstånd även från post- och teleförvaltningsmyndigheten. I betänkandet har föreslagits att alla bestämmelser som gäller nät överförs till telekommunikationslagen, varvid tillståndsförvaltningen i fråga om nät skulle koncentreras till post- och televerket. Enligt betänkandet minskar bristen på frekvenser när de digitala sändningarna inleds, och då kan man i sändningsverksamheten överväga att ersätta tillståndsskyldigheten med en registreringsskyldighet. För kabelnät som är avsedda för sändningsverksamhet behövs inte tillstånd.

Samhällsomfattande tjänster

I telelagstiftningen finns inga detaljerade bestämmelser om skyldigheter att tillhand-

hålla samhällsomfattande tjänster. Som ett mål för lagen har antecknats att basteletjänster inom hela landet skall tillhandahållas på lika villkor, vilket ungefär motsvarar definitionen på samhällsomfattande tjänster i Eglagstiftningen. Närmare bestämmelser meddelas i tillstånden. För närvarande har skyldigheter att tillhandahålla samhällsomfattande tjänster ålagts det statsägda Telenor. Enligt konvergensbetänkandet bör nätens hela överföringskapacitet kunna användas för att skyldigheterna att tillhandahålla samhällsomfattande tjänster skall kunna fullgöras. Därför bör inte skyldigheter att tillhandahålla samhällsomfattande tjänster kopplas till en viss nätinfrastuktur. Dessutom betonas i betänkandet att skyldigheten att tillhandahålla samhällsomfattande tjänster bör ges en klar definition.

Särredovisning

Televerksamhet får inte korssubventioneras med andra funktioner där ett företag eller ett annat företag som hör till en företagsgrupp har ensam- eller specialrättigheter. Televerksamhet skall särredovisas från verksamhet som utövas med ensamrätt eller specialrättigheter med hjälp av en separat resultat- och balansräkning. Dessutom har företag med betydande marknadsinflytande ålagts en skyldighet att i bokföringen särredovisa tillhandahållandet av allmänna telenätjänster, allmänna teletjänster och överföringskapacitet från andra affärsfunktioner.

Nummerportabilitet

Portabilitet för nummer till fasta anslutningar har i Norge funnits sedan år 1999. Enligt en förordning som gäller telefonnummer till telenät och teletjänster, nummerserier, namn och adresser (*Nummerforskriften*) skall åttasiffriga telefonnummer vara portabla förutsatt att det är tekniskt möjligt. Sedan november 2001 har nummerportabilitet förutsetts också när det gäller mobila tjänster.

Betydande marknadsinflytande

Ett företag anses ha betydande marknadsinflytande när dess marknadsandel överstiger 25 procent på det område där det tillhandahåller tjänster. Företag med betydande marknadsinflytande omfattas av specialbestämmelser i anslutning till tillståndet samt tillträdet till telenätet och villkoren för sammankoppling. I princip gäller bestämmelserna om betydande marknadsinflytande alla nät där telekommunikationstjänster tillhandahålls.

Sammankoppling

I Norge har alla relevanta EG-direktiv om sammankoppling och tillträde till nät genomförts i enlighet med EES-avtalet. Alla de som tillhandahåller tillträde till telenät och allmänna teletjänster är skyldiga att förhandla om sammankoppling med andra tjänsteleverantörer. Företag med betydande marknadsinflytande skall gå med på alla rimliga krav på sammankoppling. Sammankopplingskyldigheterna gäller även mobila nät och tjänster. Företag med betydande marknadsinflytande som tillhandahåller allmänna mobilnätjänster eller allmänna mobiltjänster är dock inte skyldiga att gå med på alla rimliga begäranden, om den som framställer begäran tillhandahåller mobiltjänster på samma geografiska område som det aktuella företaget. Enligt konvergensbetänkandet blir det möjligt att tillhandahålla tillträde till alla nät och utfärda bestämmelser om sammankoppling om alla nätbestämmelser överförs till telekommunikationslagen.

Avkodningssystem

Enligt konvergensbetänkandet är digitala dekodrar förknippade med sådana problem när det gäller deras portvaksställning att det är nödvändigt att ställa vissa juridiska ramar för marknaden. De teknologiska standarderna bör dock få utvecklas av marknadsaktörerna själva. I betänkandet konstateras att framtida reglering bör följa motsvarande EG-rättsakter. Enligt betänkandet skall de norska myndigheterna verka för att tillämpningsrådet för EG:s tv-standarddirektiv, som reglerar system för tillgångskontroll, utvidgas bl.a.

så att det också täcker interaktiva tjänster. Någon specialreglering av elektroniska programguider anses inte för närvarande vara nödvändig. Enligt betänkandet kan tillhandahållandet av elektroniska programguider antagligen karaktäriseras som sändningsverksamhet och omfattas följaktligen av lagen om sändningsverksamhet och förutsätter tillstånd. I tillståndet kan sålunda utfärdas bestämmelser också om programguider. I betänkandet föreslås dock att man i lagen om sändningsverksamhet tar in befogenheter att reglera utformningen av programguiderna. Dessutom tillämpas den allmänna konkurrenslagstiftningen i normal ordning på system med tillgångskontroll.

Överföringsskyldigheter

Kabelnätägare och kabelnätoperatörer är skyldiga att vidaresända NRK:s och TV 2:s sändningar samt markbundna allmänna lokal-tv-sändningar, för vilka beviljats behörigt tillstånd. I konvergensbetänkandet konstateras att den lagstadgade vidaresändningsskyldigheten egentligen inte har någon praktisk betydelse när den digitala sändningstekniken ökar kabelnätets kapacitet, eftersom det t.o.m. kan vara svårt för kabeloperatörerna att hitta en meningsfull användning för sin kanalkapacitet.

Bedömning av allmännyttig verksamhet

I Norge definieras allmännyttiga uppgifter i lagen och förordningen om allmän sändningsverksamhet samt närmare i tillstånden för bolag som bedriver rundradioverksamhet. Definitionerna är dock allmänna och en diskussion om att de borde preciseras har pågått redan länge. Skyldigheter att utöva allmännyttig verksamhet har i tillstånden framför allt ålagts det norska rundradiobolaget samt ett privat riksomfattande radiobolag och ett privat riksomfattande tv-bolag.

Rundradiorådet (*Allmennkringkastningsrådet*), som är ett rådgivande organ som har tillsatts av kultur- och kyrkoministeriet (*Kul-*

tur- og kirkedepartementet) och består av sakkunniga bedömer hur de allmännyttiga uppgifterna har förverkligats. Rundradiorådet lyder administrativt under Statens medieförvaltning (*Statens medieforvaltning*), vars radio- och tv-avdelning fungerar som rådets sekretariat. Kulturministeriet tillsatte första gången Rundradiorådet våren 1996. Ministeriet utnämner sju sakkunnigmedlemmar för en period på fyra år. Rådet har givits i uppgift att utvärdera NKR:s, TV 2:s samt P4 Radio Hele Norges programverksamhet utifrån lagstiftningen och tillståndsvillkoren. Uppgiften gäller inte att utvärdera enskilda program utan att granska programutbudsprofilen utifrån målen för den allmännyttiga verksamheten.

Rundradiorådets verksamhetsform är att årligen göra upp en rapport till kulturministeriet. Rapporten bygger i huvudsak på statistiska uppgifter som producerats av rundradiobolagen. Medlemmar i rådet har varit flera forskare i mediebranschen bl.a. från universitetet. Eftersom rådet är ett rent rådgivande organ, har det ingen självständig sanktionsrätt.

Framtida projekt

Det finns ingen lagstiftning om datatekniksektorn eller Internet i Norge. Både telekommunikationslagsiftningen och lagstiftningen om sändningsverksamhet tillämpas däremot på enskilda Internettjänster. T.ex. sändningsverksamhet på Internet uppfyller definitionen på sändningsverksamhet och därför tillämpas lagen om sändningsverksamhet. På motsvarande sätt omfattas olika Internetbaserade kommunikationstjänster av definitionen på telekommunikation och sålunda även av telekommunikationslagens tillämpningsområde.

2.3.3 Danmark

Lagstiftning

Till tillämpningsområdet för Danmarks lag om vissa förhållanden på telekommunikationsmarknaden (*Lov om vissa forhold på te-*

lekommunikationsområdet) hör frågor om vilka tillstånd som krävs för utrustning i anslutning till telenät och telecentraler. En annan grundläggande lag om telekommunikation är lagen om konkurrens- och konsumentförhållanden på telemarknaden (*Lov om konkurrence- og forbrugerforhold på telemarkedet*). I denna lag finns bestämmelser bl.a. om skyldigheten att tillhandahålla samhällsomfattande tjänster, numrering och sammankoppling. Det är endast definitionen på förmedling av teledeländan som är i en avgörande ställning med avseende på tillämpningen av denna lag och som också täcker t.ex. många Internettjänster. Mobilkommunikationen regleras i lagen om offentlig mobilkommunikation (*Lov om offentlig mobilkommunikation*), som innehåller bestämmelser bl.a. om tillstånd och övervakning i samband med mobilnät. För radiofrekvenser gäller en separat lag om radiokommunikation och frekvenstilldelning (*Lov om radiokommunikation og tildeling af radiofrekvenser*), som reglerar tilldelningen och användningen av frekvenser. Radio- och tv-sändningsverksamhet regleras i lagen om radio- och televisionsverksamhet (*Lov om radio- og fjernsynsvirksomhed*). Här finns bestämmelser om sändningsverksamhet och organiseringen av den. Det finns inga andra bestämmelser om sändningsverksamhet på lagnivå i Danmark. Andra bestämmelser om sändningsverksamhet är meddelanden (Bekendtgørelse). Dessa har utfärdats bl.a. om satellit- och lokalsändningsverksamhet.

Regleringsmyndigheter

Danmarks teleförvaltningsmyndighet (*Telestyrelse*) har huvudsakligen till uppgift att övervaka och fatta beslut om televerksamhet på basis av gällande lagstiftning. Enligt gällande verksamhetsavtal är säkerställandet av konkurrens på telekommunikationsmarknaden ett prioriteringsområde för övervakningen. Övervakningen gäller i synnerhet skyldigheten att tillhandahålla samhällsomfattande tjänster, numrering och sammankoppling. Inom telekommunikationssektorn verkar dessutom flera besvärinstanser, t.ex. konsumentnämnden (*Teleburgernævnet*), besvärnämnden (*Teleklagenævnet*) och 900-

servicenämnden (*Service-900-Nævnet*). Myndighet inom sändningsverksamhetssektorn är radio- och tv-nämnden (*radio- og TV-nævnet*), som lyder under kulturministeriet (*Kulturministeriet*) och som har till uppgift att bevilja tillstånd för sändningar med kabel eller via satellit. Dessutom har teleförvaltningsmyndigheten regleringsuppgifter i anslutning till gemensamma antennsystem och offentliga nät som används för sändningsverksamhet. Dessutom verkar lokala nämnder (*lokale nævne*) på området. Deras uppgifter ansluter sig till övervakningen av de lokala sändningsföretagen. Det är möjligt att inrätta en lokal radio- och tv-nämnd (*lokale radio- og fjernsynsnævnet*) under de lokala nämnderna, om behovet finns.

Tillstånd

Det behövs tillstånd för att tillhandahålla mobiltjänster. Tillstånden kan förenas med villkor. Till övriga delar finns det inga krav på separata tillstånd, anmälningar eller registreringar i Danmark.

Samhällsomfattande tjänster

Samhällsomfattande tjänster anses omfatta bl.a. bastelefontjänster, ISDN-tjänster, abonnentförbindelser (utom bredbandsförbindelser) och abonnentkataloger. Alla inresserade skall garanteras tillträde till dessa tjänster. Skyldigheten att tillhandahålla samhällsomfattande tjänster är infrastrukturneutral och formen på det förmedlande nätet har ingen betydelse. Teleförvaltningscentralen definierar för varje ovan nämnd tjänst vilka företag som anses vara skyldiga att tillhandahålla samhällsomfattande tjänster. Den är också skyldig att definiera maximipriserna för tjänster som omfattas av skyldigheten att tillhandahålla samhällsomfattande tjänster.

Betydande marknadsinflytande

Företag med betydande marknadsinflytande är skyldiga att särredovisa alla separata af-

färsverksamhetsområden. Dessutom är vissa företagsgrupper skyldiga att särredovisa telekommunikationsnät och telekommunikationstjänster. Dessa är bl.a. järnvägsbolag och offentliga bolag inom energisektorn. Dessutom gäller en särskild särredovisnings-skyldighet för bedrivandet av kabel-tv-verksamhet.

Leverantörer av telekommunikationsnät och telekommunikationstjänster får inte bedriva kabel-tv-verksamhet under samma rättsliga enhet som ovan nämnda verksamhet. Detta gäller endast situationer där leverantören av tjänsten har en dominerande marknadsställning i offentliga telenät eller telefonitjänster eller där kabel-tv-verksamhet med stöd av specialrättighet eller ensamrätt bedrivs inom ett visst geografiskt område.

Leverantörer av telekommunikationsnät och telekommunikationstjänster är skyldiga att säkerställa att användaren får behålla sitt nummer vid byte av tjänsteleverantör. Dessutom har alla företag med betydande marknadsinflytande skyldighet att på lika villkor förhandla om genomförandet av nummerportabilitet med andra tjänsteleverantörer. I princip har ett företag betydande marknadsinflytande när det har en marknadsandel på 25 procent på den relevanta marknaden. Beslut om att företag har betydande marknadsinflytande fattas alltid utifrån en bedömning från fall till fall. IT- och forskningsministeriet (*IT- og Forskningsministeriet*) har behörighet att utfärda närmare bestämmelser om vilka olika undermarknader det finns inom telekommunikationen.

Sammankoppling

Alla leverantörer av telekommunikationsnät och telekommunikationstjänster har både skyldighet och rättighet att förhandla med en annan leverantör av motsvarande tjänster om dataöverföring mellan dessa leverantörers tjänster. En tjänsteleverantör med betydande marknadsinflytande är skyldig att bifalla alla rimliga begäranden om sammankoppling. En leverantör av mobiltjänster har motsvarande sammankopplingskyldighet som företag med betydande marknadsinflytande.

Överföringsskyldigheter

Radio- och tv-program som DR eller TV2 har sänt med radioutrustning inklusive sändningar som är avsedda att tas emot inom ett visst område skall också distribueras via kabelsystem. DR:s och TV2:s digitala sändningar skall dock förmedlas endast när kabelsystemet även annars används till digitala sändningar. Det är dock inte tillåtet att vidare-sända digitala sändningar, om de inte annars samtidigt sänds med digital teknik.

Bedömning av allmännyttig verksamhet

I Danmark definieras de allmännyttiga uppgifterna i radio- och tv-lagen. De gäller Danmarks Radio samt TV2-bolagen som bedriver riksomfattande sändningsverksamhet samt den planerade fjärde och femte radiokanalerna.

Våren 2001 tillsattes ett råd för att bedöma hur den allmännyttiga verksamheten utövats (*Public Service Rådet*). Utnämningen sköttes av kulturministeriet (*Kulturministeriet*) och tillsattes i samband med sekretariatet för medieärenden och offentligt stöd (*Media- og Tilskudssekretariatet*), som lyder under ministeriet. Rådet för allmännyttig verksamhet består av sju medlemmar, varav fem är sakkunnigmedlemmar som utnämns av kulturministeriet och två har utsetts av lyssnar- och tittarorganisationen. Rådet har getts i uppgift att väcka en offentlig debatt om målen för den allmännyttiga verksamheten och hur de skall uppnås. Rådet är till karaktären ett rådgivande organ och har ingen självständig sanktionsrätt.

Rådet publicerar årligen en bedömning av den verksamhet som bedrivits av bolag som utövar allmännyttig verksamhet. Bedömningen bygger i huvudsak på bolagens rapporter där man enligt statistiska uppgifter om programutbud samt allmänheten kräver närmare information bl.a. om handikapptjänster (t.ex. textning, användning av teckenspråk), behandlingen och verkningen av tittar- och lyssnarrespons samt oberoende producenters programutbudsandelar. Rådet deltar i diskussionen om allmännyttig verksamhet förutom genom att publicera sin årliga bedömnings-

rapport även genom att arrangera diskussionsmöten, komma med ställningstaganden och verka som kulturministeriets sakkunnigorgan.

Framtida projekt

I Danmark bereds för närvarande en reform av lagstiftningen om telekommunikation (*Lovrevision etape II*). I reformen har man för avsikt att revidera regleringen av frekvenser, mobila teleapparater och radiomaster. Dessutom är avsikten att man i reformen skall förtydliga myndighetsstrukturen när det gäller telekommunikation. Avsikten är att reformen skall genomföras år 2002.

Dessutom har IT- och forskningsministeriet och kulturministeriet tillsammans utarbetat en rapport om konvergensen mellan olika medier, (*Konvergenz i netværksamfundet, IT- og Forskningsministeriet og Kulturministeriet*, 7.6.2001). I rapporten tas i och för sig inte ställning till vilka konkreta åtgärder som konvergensen eventuellt orsakar utan ämnet behandlas endast mycket allmänt, i synnerhet hur lagstiftningen skall anpassas till konvergensen. I utredningen konstateras att gällande lagstiftning och ändringar som redan gjorts i den motsvarar den nuvarande konvergensutvecklingen som kompletteras av reformens andra etapp. I rapporten konstateras att de nya kommunikationsformer som uppstår till följd av teknologins konvergens orsakar press i synnerhet på frekvenstilldelningen och en effektiv användning av frekvenserna. Dessutom behandlas i rapporten ett eventuellt behov av att ändra lagstiftningen om telekommunikation så att den blir ännu mer teknologineutral.

2.3.4 Förenade konungariket

Lagstiftning

Telebranschen i Förenade konungariket regleras genom en telekommunikationslag som trädde i kraft 1984. Telekommunikationslagen omfattar utan undantag all slags elektronisk dataöverföring och alla kommunikationsnät. Tv- och radiosändningsverksamhe-

ten regleras av sändningsverksamhetslagen som stiftades 1990 och 1996. År 2000 publicerades en vit bok där man föreslår ändringar i myndighetsfunktionerna och regleringens innehåll. De föreslagna ändringarna följer till många delar kommissionens förslag till ett nytt enhetligt regleringssystem för den konvergerande kommunikationssektorn.

Regleringsmyndigheter

Teleövervakningsmyndighet i Förenade konungariket är Oftel och den kommersiella tv- och radioverksamheten bygger på tillstånd som beviljas av en självständig tv- och radiokommission (*Independent Television Commission*). Det mest betydande ändringsförslaget i vita boken var att de myndigheter som reglerar branschen, bl.a. Oftel, den självständiga tv- och radiokommissionen och radiokommunikationsverket (*the Radiocommunications Agency*), skall slås ihop till ett tillsynsverk för kommunikationsområdet, Ofcom. Ofcoms verksamhetsfält skulle täcka telekommunikation samt tv- och radioverksamhet. Ofcoms reglering omfattar frekvenser, tillstånd, terminalutrustning, kommunikationsnät samt tjänster och innehåll som tillhandahålls i dem. Det skulle även höra till Ofcom att utveckla och upprätthålla regleringen av branschen. Ofcom skall enligt förslaget ha samma rättigheter som konkurrensmyndigheten att tillämpa konkurrenslagstiftningen i kommunikationsbranschen.

Tillstånd

Allt slags utövande av telekommunikation i Förenade konungariket förutsätter tillstånd antingen för en enskild sökande eller för en grupp. Tillstånd beviljas antingen av en minister eller en överdirektör med ansvar för området. Erhållandet av tillstånd hör regelmässigt ihop med en skyldighet att iakttäta detaljerade bestämmelser och anvisningar. Användning av frekvenser förutsätter dessutom ett tillstånd enligt lagen om trådlös televerksamhet (*Wireless Telegraphy Act 1949*, ändrad 1967 och 1998). Frekvenserna beviljas av radiokommunikationsverket. Tv- och radiosändningsverksamhet regleras av sändningsverksamhetslagen från 1990 och 1996.

Kommersiell tv- och radioverksamhet bygger på tillstånd som beviljats av den självständiga tv- och radiokommissionen. Den som bedriver sändningsverksamhet kan också behöva ovan nämnda frekvenstillstånd. Om det är fråga om kabel-tv-verksamhet, förutsätter bedrivandet av verksamhet även teletillstånd. Betal-videotjänster (*video-on-demand*) förutsätter inte sändningstillstånd. Enligt vita boken har man för avsikt att minska regleringen så att man övergår från tillståndssystemet till ett möjligast omfattande allmänt auktorisationssystem. Nät- eller serviceverksamhet som inte inbegriper programutbud, blir enligt förslaget anmälningspliktig. Användningen av frekvenser förutsätter dock tillstånd även i fortsättningen. Likaså behövs fortfarande tillstånd för att tillhandahålla programutbud och tillståndskravet gäller tillhandahållandet av programutbud i alla kommunikationsnät. Ofcom skall enligt förslaget genom kraftfullare åtgärder se till att administreringen av frekvenser är effektivt ordnad. Målet är att frekvenserna prissätts och att vidareförsäljning av frekvenser möjliggörs.

Samhällsomfattande tjänster

British Telecom har i tillståndet ålagts en skyldighet att för alla intresserade tillhandahålla en anslutning till det fasta nätet till ett rimligt pris för att få taltjänster, s.k. långsammare datatjänster eller faxtjänster samt skyldighet att tillhandahålla en tillräcklig mängd allmänna telefoner. Enligt vita boken är det möjligt att listan över förmånliga tjänster kompletteras om de nya tjänsterna blir nödvändiga. Ofcom skall ha befogenhet att införa ytterligare sådana skyldigheter för företagen i branschen som konsumenternas intresse förutsätter. Ofcom skall även sträva efter att så många som möjligt skall ha tillgång till bredbandstjänster.

Betydande marknadsinflytande

British Telecom skall skilja åt nät- och serviceaffärsverksamhet samt särredovisa dem. British Telecom får inte heller i sitt utbud av tjänster utnyttja information om slutkunderna som det på grund av ett parti- eller nätservi-

cekundförhållande har fått från konkurrenterna. BTCellnet och Vodafone är också skyldiga att särredovisa affärsverksamhet i fråga om nät- och överföringskapacitet samt slutkunder. Dessa operatörer måste också vid prissättningen av slutkundstjänster som kostnad räkna åtminstone samma pris som de tar ut för nätanvändning hos konkurrerande operatörer. BTCellnet och Vodafone skall också särredovisa mervärdestjänster och den underlagslösning som behövs för tillhandahålllet av dem, lagring av information samt andra tjänster som behövs för att förverkliga mervärdestjänster. BTCellnet och Vodafone får inte slå ihop försäljningen av mobiltelefoner eller andra konsumentprodukter med sin nät- och partiserviceaffärsverksamhet. De aktuella leverantörerna av mobiltjänster får inte heller koppla ihop tillhandahållandet av terminalutrustning för konsumenterna och överföringskapacitet.

En nättjänsteleverantör med betydande marknadsinflytande är skyldig att med en leverantör av teletjänster avtala om tillgång till nätet och access skall tillhandahållas vid någon annan punkt än vid den som erbjuds största delen av slutanvändarna. Priset på tillgången till nätet skall på samma sätt som priserna på andra tjänster som ett teleföretag med betydande marknadsinflytande tillhandahåller vara kostnadsorienterade, öppna för insyn och icke-diskriminerande. Oftel har vid behov rätt och skyldighet att avgöra en tvist mellan tjänsteleverantören och nättjänsteleverantören om skäliga villkor för tillgång till nätet. British Telecom skall tillhandahålla konkurrerande operatörer alla tjänster. British Telecom väntas tillhandahålla dessa tjänster till partipris, som är lägre än det pris som tas ut hos slutkunderna. Av mobiloperatörerna har BTCellnet och Vodafone i tillståndet ålagts en skyldighet att på skäliga villkor tillhandahålla överföringskapacitet för självständiga tjänsteoperatörer. De två andra mobiltjänsteleverantörerna har inte ansetts ha sådan marknadsställning att en sådan skyldighet skulle anses vara motiverad. Vad gäller rättigheter och skyldigheter i fråga om sammankoppling har EG:s direktiv som gäller sammankoppling tillämpats i Förenade konungariket sedan slutet av 1997.

Enligt teletillståndsvillkoren skall varje te-

letillståndstagare tillämpa ett sådant beräkningssystem på grund av vilket man kan bedöma om den avgift som tagits ut för sammankoppling är skälig. Om teletillståndstagarens omsättning överstiger 20 milj. euro, skall den enligt tillståndsvillkoren särredovisa sammankopplingsfunktionerna. Särredovisningen skall godkännas av en revisor.

Sammankoppling

Enligt vita boken kommer man att förutsätta att företag med betydande marknadsinflytande bl.a. bedriver icke-diskriminerande och kostnadsorienterad sammankoppling, särredovisning av vertikalt integrerade funktioner samt avhåller sig från korssubventionering och favorisering av egna tjänster. Skyldigheterna för företag med betydande marknadsinflytande skall enligt vita boken motsvara kommissionens direktivförslag. Specialskyldigheter gäller enligt förslaget alla kommunikationsnät och -tjänster.

Avkodningssystem

I Förenade konungariket har man redan i flera års tid reglerat avkodning för digitala tjänster och programguider. Tillstånd behövs för både tillhandahållande av tillgångskontrolltjänster och programguidentjänster. I tillståndet åläggs mottagare med betydande marknadsinflytande tillståndsvillkor i anslutning till tryggheten av konsumenternas ställning och konkurrensen. Oftel reglerar förutom traditionella telenät och teletjänster även dessa tillgångsfrågor. Iakttagandet av tillståndsvillkor gäller inte endast tv-miljön utan även alla andra kommunikationsnät. Enligt vita boken har Ofcom till uppgift att skydda konsumenterna och konkurrensen bör utsträckas även till regleringen av programguider och motsvarande nya tillgångsfrågor. I förslaget betonas i synnerhet en rättvis tillgång till programguider och motsvarande nya system för leverantörer av allmännyttiga programutbud. Regleringen av programguider och motsvarande nya porttjänster gäller enligt förslaget alla kommunikationsnätmiljöer.

Överföringsskyldigheter

Enligt vita boken skall Ofcom också övervaka att alla har kostnadsfri tillgång till tv-kanaler med allmännyttig verksamhet och BBC:s radiokanaler. I anslutning till detta föreslås att de obligatoriska överföringsskyldigheterna skärps och utvidgas så att de utom kabeloperatörer även gäller satellitaktörer. Likaså är leverantörer av allmännyttiga programutbud skyldiga att även låta satellitoperatörer distribuera sina tjänster. Enligt förslaget får inte priser på samma sätt som tidigare tas ut för distributionen och innehållet.

Bedömning av allmännyttig verksamhet

I Förenade konungariket tillämpas begreppet allmännyttig verksamhet i radio- och tv-verksamheten på ett mera omfattande sätt än i Norden. Därför är det klarast att granska offentlig och privat (kommersiell) radio- och televisionsverksamhet särskilt. Inom kort kommer situationen dessutom att ändra när det nya kommunikationsverket Ofcom som föreslagits i regeringens proposition med förslag till ny kommunikationslag (*Communication White Paper 2000*) inleder sin verksamhet.

Bedömningen av British Broadcasting Corporation (*BBC*) som bedriver offentlig rundradioverksamhet bygger på de principer för bolagets självstyrelse och självreglering som definierats i tillståndet och avtalet. Under perioderna mellan förnyandet av tillståndet och avtalet övervakas och leds bolagets verksamhet av en 12-personers direktion i förtroendesyssla (*Board of Governors*) som utnämns av premiärministern och samlas varje månad. Även bedömningen av hur skyldigheterna att utöva allmännyttig verksamhet har fullgjorts hör till direktionen. Direktionen tillsätts för en femårsperiod.

Direktionen är skyldig att årligen offentliggöra en omfattande rapport till parlamentet om bolagets verksamhet (*BBC Annual Report*). Likaså skall den årligen offentliggöra ett verksamhetsprogram för allmänheten (*Statement of Promises to Audiences*). Bedömningen av hur den allmännyttiga verksamhe-

ten genomförts bygger inte på entydiga kriterier. Till hjälp används kvantitativa mätare (t.ex. publiksiffror, strukturen på programutbudet, beaktande av minoriteter), men tolkningen av dem är informell. I enlighet med självstyrelsen har inte landets regering och myndigheter möjlighet att officiellt ingripa i BBC:s verksamhet annat än i samband med att tillståndet och avtalet regelbundet skall förnyas samt när direktionsmedlemmarna utnämns. Utvärderingen kan utnyttjas även när regeringen regelbundet fattar beslut om hur stor tv-avgiften skall vara.

De allmännyttiga uppgifterna inom kommersiell televisionsverksamhet definieras allmänt i radio- och tv-lagarna från år 1990 och år 1996. Skyldigheterna har skilt för varje kanal preciserats i de tillstånd som landets regering beviljat. Sammanlagt finns det tre riksomfattande reklamfinansierade tv-kanaler som räknas ha allmännyttig verksamhet: ITV (C3), C4 samt C5. Av dessa har C4 i lag definierats som icke-vinstbärande.

Ministeriet tillsätter en 12-personers oberoende kommitté, Independent Television Commission (*ITC*) som övervakar att kommersiell televisionsverksamhet följer lagen och tillståndsvillkoren. Kommitténs uppgiftsfält är stort: den svarar både för beviljande av tillstånd, övervakning av tekniska standarder och utvärdering av programverksamheten. En del av detta är utvärdering av skyldigheterna att utöva allmännyttig verksamhet. Alla reklamfinansierade kanaler skall årligen lämna en rapport till kommittén som utifrån deras och egna utredningar gör upp en offentlig årsrapport som den presenterar för ministeriet. Kommittén bedriver en omfattande egen forsknings- och utredningsverksamhet. Kommittén har också sanktionsrätt som utsträcker sig från varningar och förpliktelser till offentlig rättelse av förseelser och ända till viten och i ytterlighetsfall till att tillståndet återkallas. Kommitténs utvärdering används som kriterium även vid beviljandet av tidsbestämda tillstånd.

Uppgifter som i lag och tillstånd införts för kommersiell radioverksamhet har i allmänhet inte betraktats som allmännyttiga uppgifter. Däremot har de kallats förpliktelser i enlighet med det allmänna intresset (public interest). De inbegriper bl.a. bestämmelser i anslutning

till tryggheten av tillförlitlighet och opartiskhet samt en mångsidig programutbudsstruktur. Privat radioverksamhet övervakas av ett separat radioverk.

2.3.5 Nederländerna

Lagstiftning

I telekommunikationslagen (*Telecommunicatiewet*) ingår telekommunikationsbestämmelser om bl.a. telekommunikationsnät, nummerportabilitet, obligatoriska registreringar, sammankoppling och skyldigheten att tillhandahålla samhällsomfattande tjänster. Utöver dessa innehåller lagen bestämmelser om sändningsverksamhet bl.a. om sändningsnät, offentlig sändningsverksamhet och avkodningssystem. För telekommunikation gäller fortfarande många författningar på förordningsnivå som gäller nummerportabilitet, abonnentförbindelser och telefonitjänster, tillgång till nät samt skyldigheten att tillhandahålla samhällsomfattande tjänster. Dessutom har givits en förordning om användningen och tilldelningen av frekvenser som gäller både telekommunikation och sändningsverksamhet. För sändningsverksamhetens del återfinns bestämmelser om nät i telekommunikationslagen. Däremot ingår bestämmelser om själva sändningsverksamheten, dess organisation, innehåll och tillstånd i mediagen (*Mediawet*). Till den hör författningar som bl.a. gäller kommersiell sändningsverksamhet samt lokal och regional sändningsverksamhet. Dessutom innehåller lagen bestämmelser om pressens verksamhet. I fråga om sändningsverksamheten har givits en förordning som kompletterar lagen och som innehåller kompletterande bestämmelser bl.a. om tillstånd.

Regleringsmyndigheter

Ordinarie reglerings- och tillsynsmyndighet för telekommunikationen är OPTA (*Onafhankelijke Post en Telecommunicatie Autoriteit*). Dess huvudsakliga uppgift är att utveckla den konkurrens som råder på telekommunikationsmarknaden och att övervaka

hur lagstiftningen om telekommunikation förverkligas och iakttas. OPTA har behörighet att döma ut böter åt parter som har brutit mot bestämmelserna i telekommunikationslagen. Ordinarie tillsyns- och regleringsmyndighet inom mediesektorn är mediekommissionen (*Commissariaat voor de Media*). Utöver iakttagandet av medielagen har mediekommissionen till uppgift att bevilja och eventuellt återkalla tillstånd för kommersiell sändningsverksamhet samt att reservera sändningstid för lokala och regionala sändningar. I syfte att utföra övervakningsuppgifterna har mediekommissionen befogenheter att förrätta inspektioner i sändningsbolag samt få tillgång till dokumentation om sändningsverksamheten. Utöver dessa har mediekommissionen befogenheter att döma ut böter. Man skall dock märka att den fysiska distributionen av sändningsverksamheten hör till OPTA:s uppgifter och behörighet. I synnerhet frågor som gäller frekvenstilldelning hör till trafik-, kommunikations- och vattenförvaltningsministeriet (*Ministerie van Verkeer en Waterstaat*), som OPTA lyder under.

Tillstånd

I Nederländerna finns ingen egentlig skyldighet att söka tillstånd för bedrivande av telekommunikation eller för att inrätta ett sändningsnät och driva det. Inledandet av verksamhet skall dock registreras hos OPTA. Ett egentligt tillstånd som beviljas av trafik-, kommunikations- och vattenförvaltningsministeriet krävs dock för verksamhet som använder frekvenser. Skyldigheten att ansöka om tillstånd gäller sålunda mobila teleapparater, radio- och tv-sändningsverksamhet samt satellitkommunikation.

Samhällsomfattande tjänster

Vissa tjänster som uppfyller kravnivån skall vara tillgängliga för alla till ett skäligt pris. Skäligt pris definieras i en skild föreskrift av trafik-, kommunikations- och vattenförvaltningsministeriet. Tjänster som omfattas av skyldigheten att tillhandahålla samhällsomfattande tjänster är telefonitjänster, telefonautomater och abonnentkataloger. Om tjänster som omfattas av skyldigheten att till-

handahålla samhällsomfattande tjänster inte är tillgängliga eller tillgängliga till ett skäligt pris, kan trafik-, kommunikations- och vattenförvaltningsministeriet utfärda en föreskrift, där en viss tjänsteleverantör åläggs att leverera de tjänster som omfattas av skyldigheten att tillhandahålla samhällsomfattande tjänster. Föreskriften kan utfärdas för högst fem år. Detta sker vid ett offentligt förfarande som i synnerhet företag med betydande marknadsinflytande skall delta i.

I telekommunikationslagstiftningen finns flera bestämmelser som anknyter till skyldigheten att särredovisa. Syftet med dessa bestämmelser är att garantera att prissättningsbestämmelserna och konkurrensbestämmelserna i lagarna iakttas. Övervakningen av bestämmelserna om särredovisning hör till OPTA:s uppgifter.

Nummerportabilitet

Leverantörer av telekommunikationstjänster skall garantera nummerportabilitet för kostnadsfria nummer, för avgiftsbelagda nummer, för nummer som är bundna till ett geografiskt område och för nummer till digitala mobilteleapparater. Nummerportabilitet gäller också förhandsbetalda (pre-paid) samtalshort. Operatörerna kan dock ta ut en överföringsavgift hos kunden för nummerportabilitet.

Betydande marknadsinflytande

I telekommunikationslagen definieras betydande marknadsinflytande och företag med betydande marknadsinflytande åläggs specialskyldigheter i lagen. Ett företag har i allmänhet betydande marknadsinflytande när dess marknadsandel på en relevant marknad är minst 25 procent. Även ett sådant företag vars marknadsandel är mindre än 25 procent på någon annan (närliggande) marknad än en relevant marknad kan utses till ett företag med betydande marknadsinflytande. På motsvarande sätt behöver företaget enligt prövning inte utses till ett företag med betydande marknadsinflytande även om marknadsandelen överstiger 25 procent på en relevant marknad.

Sammankoppling

I telekommunikationslagen har genomförts i princip alla EU-normer om sammankoppling och tillgång till nät. Leverantörer av fasta och mobila nät samt sådana leverantörer av abonnentförbindelser som har betydande marknadsinflytande enligt OFTA:s definition är skyldiga att garantera särskild tillgång till nät. Särskild tillgång skall förverkligas endast på skälig begäran. Särskild access har i princip avsetts för tillhandahållande av progressiva tjänster, t.ex. snabba Internetförbindelser.

Avkodningssystem

Telekommunikationslagen innehåller bestämmelser om tillgång till avkodningssystem. Innehavare av avkodningssystem är skyldiga att registrera sin verksamhet hos OPTA. Leverantörer av avkodningssystem för sändningsverksamhet skall garantera alla de som tillhandahåller sändningstjänster tillgång till teknisk utrustning som för sin del gör det möjligt för abonnenterna att ta emot sändningstjänster. Villkoren för sådan tillgång skall vara rejäla, skäliga och icke-diskriminerande. Leverantörerna av avkodningssystem skall förverkliga sina system så att systemkontrollen tekniskt kan ordnas så förmånligt som möjligt och så att den som levererar sändningstjänster i systemet har full kontroll över de tjänster som sänds med hjälp av avkodningssystem. Dessutom kan närmare anvisningar om avkodningssystem utfärdas genom administrativa bestämmelser. Hitills har man dock inte utfärdat några sådana.

Överföringsskyldigheter

Sändningsnätoperatörer är skyldiga att sända minst 15 sändningsprogram som är avsedda för allmänt ändamål och minst 25 motsvarande radiosändningsprogram till alla som anslutit sig till sändningsnätet. En sändningsnätoperatör kan för förverkligandet av överföringsskyldigheten ta ut en avgift vars storlek kan variera mellan olika nät. Avgifternas storlek regleras i en separat föreskrift.

Framtida projekt

Utbildnings-, kultur- och vetenskapsministeriet (*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen*) har tillsammans med trafik-, kommunikations- och vattenförvaltningsministeriet beslutat att tilldela frekvenser för markbunden digital sändningsverksamhet. Frekvenstilldelningen bygger på tillståndansökningar som skall lämnas till utbildnings-, kultur- och vetenskapsministeriet. Enligt beslutet skall två tillstånd beviljas: ett för ett offentligt sändningsbolag och ett annat för ett kommersiellt sändningsbolag. Båda tillståndshavarna har inom ramen för beviljade frekvenser rätt att inrätta högst fyra kanalnippen, som var för sig kan innehålla fyra-fem separata kanaler. Administreringen av kanalnippena skall genomföras så att den leder till en möjligast effektiv användning av dessa resurser.

2.3.6 Tyskland

Lagstiftning

Grundförfattningen om telekommunikation är telekommunikationslagen (*Telekommunikationsgesetz*), vars tillämpningsområde omfattar telekommunikation. Med telekommunikation avses i lagen en teknisk process, genom vilken man sänder all slags information i form av tal, bild eller ljud med teknisk utrustning eller ett system som gör det möjligt att sända, överföra, förmedla, ta emot eller kontrollera elektromagnetiska eller optiska signaler. Telekommunikationslagens tillämpningsområde omfattar sålunda oberoende av kvaliteten på den tjänst som skall levereras den infrastruktur som krävs för informationsöverföring. Utöver dessa finns det en mängd andra lagar, förordningar och administrativa bestämmelser som t.ex. gäller tillgång till nät, teletjänster och frekvenstilldelning. Utöver dessa omfattas ordnandet av sändnings- och televisionsverksamhet av ett radiostatsfördrag mellan delstaterna (*Rundfunkstaatsvertrag*). Fördraget gäller offentlig sändningsverksamhet och privat sändningsverksamhet, som också omfattas av lagar på delstatsnivå. T.ex. i Bayern gäller en medie-

lag (*Bayerische Mediengesetz*) för privat rundradio- och medieserviceverksamhet inom Bayern. Digital sändningsverksamhet omfattas utöver av de ovan nämnda lagarna av lagen om överföring av televisionssignaler (*Fernsehsignalübertragung-Gesetz*), som i huvudsak gäller tillgång till digital teknik och utrustningsstandarder. Digitala avkodnings-system och utrustningsstandarder omfattas också av bestämmelser på delstatsnivå i varje delstat särskilt.

Regleringsmyndigheter

Regleringsmyndigheten för telekommunikation är post- och teleregleringsmyndigheten (*Regelierungs Behörde für Telekommunikation und Post, RegTP*). Till post- och teleregleringsmyndighetens uppgifter hör att övervaka användarnas intressen inom telekommunikation och radioverksamhet, att säkerställa en fungerande konkurrens, att säkerställa tillgången på täckande teletjänster, att säkerställa en störningsfri och effektiv användning av frekvenser, att trygga det allmänna intresset i telekommunikationen samt vissa tillståndsfrågor. Tillsynen över mediesektorn har utlokalisierats till mediemyndigheterna i delstaterna (*Landmedienanstalten*), vars uppgifter omfattar tillstånd för privat televisions- och radioverksamhet, reglering av lokal sändningsverksamhet samt övervakning och kontroll av annan privat sändningsverksamhet. Dessutom fungerar ett arbetslag bestående av mediemyndigheterna som myndighet i mediesektorn (*Arbeitsgemeinschaft der Landmedienanstalten, ALM*), vars uppgifter i synnerhet inbegriper skötseln av mediesektorärenden som hör till delstaternas gemensamma intresse och som gäller frågor om tillgång till nät, riktlinjer för sändningsprogrammets innehåll och reservering av sändningstid för tredje part. Samarbetet i mediemyndigheternas arbetslag sker vid ett ledarmöte (*Direktoratkonferenz, DLM*). Myndighetsstrukturens decentraliserade karaktär bygger på att lagstiftningsbehörigheten i grundlagens bestämmelser är tudelad vad gäller telekommunikation och mediesektorn.

Tillstånd

Enligt telekommunikationslagen skall leverantören av telekommunikationstjänster göra en anmälan om inledande, upphörande och ändring av verksamheten till post- och teleregleringsmyndigheten. Tillståndet omfattar administreringen av ett offentligt dataöverföringsnät, när denna sträcker sig utanför ett geografiskt område. Tillstånd enligt telekommunikationslagen är fördelade på fyra olika klasser: (a) mobilkommunikation, (b) satellitradioverksamhet, (c) övriga telekommunikationstjänster som tillhandahålls allmänt och (d) talförmedlingsverksamhet i eget telenät. I tillstånden kan åläggas skyldigheter som bl.a. gäller säkerställande av konkurrens.

Beredningen och genomförandet av digital sändningsverksamhet i Tyskland bygger på två olika utredningar. Enligt dessa skall redan genomförd digitalisering av sändningsverksamheten (via kabel och satellit) och digitalisering som håller på att genomföras (markbunden) i huvudsak bygga på gällande bestämmelser. Dessa är telekommunikationslagen, lagen om informations- och kommunikationstjänster (*Informations- und Kommunikationsdienstgesetz*), radiostatsfördraget, medietjänststatsfördraget (*Medien-Dienstestaatsvertrag*), lagen om överföring av televisionssignaler och ledarmötets föreskrift. Också när det gäller digital sändningsverksamhet hör nätinfrastrukturen till telekommunikationslagens tillämpningsområde. Sålunda är de som bedriver sändningsverksamhet med kabel eller via satellit skyldiga att ansöka om tillstånd enligt telekommunikationslagen hos post- och teleregleringsmyndigheten. Digitaliseringen av det markbundna nätet utgör den nya användningen av frekvenser som beskrivs i telekommunikationslagen och tilldelningen av dessa frekvenser skall bygga på grunderna i telekommunikationslagen.

Samhällsomfattande tjänster

Enligt telekommunikationslagen anses talförmedlingsverksamhet och verksamhet i ett dataöverföringsnät enligt den aktuella lagen vara verksamhet som omfattas av skyldigheten att tillhandahålla samhällsomfattande

tjänster, om denna verksamhet har blivit en nödvändig tjänst. Utöver dessa kan det bestämmas att en tjänst som har nära anknytning till ovan nämnda tjänster och som har blivit en nödvändig tjänst ingår i skyldigheten att tillhandahålla samhällsomfattande tjänster. Skyldigheten att tillhandahålla samhällsomfattande tjänster i telekommunikationslagen har definierats så vidsträckt som möjligt för att det vid behov skall vara möjligt att införliva nya tjänster med den. Förbundsrepublikens regering har inom ramen för sina befogenheter utfärdat en förordning enligt vilken följande tjänster ingår i skyldigheten att tillhandahålla samhällsomfattande tjänster: talförmedlingsverksamhet i ett digitalt nät och en abonnentförbindelse, vars bandbredd är 3,1 KHz, i synnerhet när dessa bygger på ISDN-standarden. Om skyldigheten att tillhandahålla samhällsomfattande tjänster inte fullgörs på ett tillfredsställande sätt på marknaden, kan alla aktörer som har en marknadsandel på minst 4 procent eller som har en dominerande ställning på marknaden förordnas att fullgöra denna skyldighet. Sålunda gäller inte skyldigheten att tillhandahålla samhällsomfattande tjänster automatiskt nya företag.

Konsumentskyddsfrågor inom telekommunikation regleras i en separat förordning (*Telekommunikations Kundenschutzverordnung*). I förordningen finns bestämmelser om skyldigheter och rättigheter för leverantören av telekommunikationstjänster. I huvudsak gäller förordningen endast talförmedlingsverksamhet.

Nummerportabilitet

En telekommunikationsnätoperatör skall garantera att en användare kan behålla sitt nummer vid byte av tjänsteleverantör. Detta gäller dock inte när användaren samtidigt byter bonings- eller hemort.

Betydande marknadsinflytande

Särredovisningsskyldigheten gäller företag som har en dominerande marknadsställning, varvid dessa skall bedriva telekommunikationsverksamhet via ett eller flera juridiskt

självständiga företag och garantera att de ekonomiska relationerna är öppna för insyn. Öppenheten skall förverkligas genom separata bokföringssystem.

I Tyskland finns ingen separat definition av dominerande marknadsställning i lagstiftningen om telekommunikation utan i lagen hänvisas i fråga om detta till lagen om konkurrensbegränsningar (*Gesetz gegen Wettbewerbsbeschränkungen*). Enligt denna är ett företag i dominerande marknadsställning om det saknar konkurrenter i fråga om efterfrågan och utbud av vissa produkter eller det inte förekommer beaktansvärd konkurrens på marknaden eller om det jämfört med de andra företagen på marknaden har betydande marknadsinflytande. Vid bedömningen beaktas vid sidan av marknadsandelar bl.a. ekonomisk ställning, det aktuella företagets tillträde till högre eller lägre marknader, hinder för marknadstillträde samt utbudets och efterfrågans ersättlighet. Telekommunikationslagen innehåller bestämmelser i anslutning till dominerande marknadsställning om företagsstruktur, skyldigheten att tillhandahålla samhällsomfattande tjänster, avgifter, tillgång till nätet och sammankoppling. Enligt telekommunikationslagen har post- och teleregleringsmyndigheten behörighet att definiera teleföretagens dominerande marknadsställning. Post- och teleregleringsmyndigheten är endast skyldig att förhandla med konkurrensmyndigheten (*Bundeskartellamt*) innan den fattar beslut i ärendet. Post- och teleregleringsmyndigheten har motsvarande behörighet i kartellfrågor som anknyter till telekommunikation.

Sammankoppling

Ett företag i dominerande ställning på telekommunikationsmarknaden är skyldigt att för andra företag på samma marknad ordna tillgång till sitt nät eller till en del av det. Detta kan genomföras antingen genom allmän eller särskild access. Ett företag i ovan nämnda ställning är i synnerhet skyldig att sammankoppla andra tjänsteleverantörers nät med sitt eget nät. Enligt förordningen om tillgång till nät och sammankoppling skall accessen genomföras separat så att den som beviljas access inte är skyldig att ta emot

andra tjänster. Detta gäller alla nätelement och i synnerhet abonnentförbindelser. Förordningen innehåller även bestämmelser om det tekniska genomförandet av access.

Avkodningssystem

Lagen om överföring av televisionssignaler gäller utrustningsstandarder och avkodningssystem i anslutning till digitalisering. Enligt lagen skall man i digital sändningsverksamhet använda ett överföringssystem som bygger på alleuropeiska godkända standarder. Innehavare av avkodningssystem skall garantera rundradioanläggningar lika, lämplig och icke-diskriminerande tillgång till dessa tjänster.

Utöver de föregående har ledarmötet på basis av radiostatsfördraget utfärdat en föreskrift som innehåller bestämmelser om avkodningssystem, tillgång till programguider och tillgång till kanalnippen. Dessa föreskrifter om avkodningssystem går delvis ovanpå varandra tillsammans med ovan nämnda bestämmelser i lagen om överföring av televisionssignaler. Innehavaren av ett sådant system är skyldig att garantera alla andra tjänsteleverantörer en lika, icke-diskriminerande tillgång till ett skäligt pris till system som gör det möjligt att hantera eller titta på program. Denna skyldighet gäller också olika kundkontrollsystem. Om innehavaren av ett sådant system har en dominerande marknadsställning på marknaden för programguider, skall avkodning erbjudas så att inte användarnas möjligheter att ta emot sändningar med alla slags dekodrar blir färre.

Innehavare av programguider är skyldiga att tillhandahålla en sådan tjänst för alla så att inte program diskrimineras på grund av deras innehåll. Programguiderna skall tekniskt förverkligas så att användarna har möjlighet att kombinera alla program och så att det är möjligt att använda programguiderna med alla dekodrar som överensstämmer med europeiska standarder. En innehavare av ett kanalnippe som har en dominerande ställning på marknaden är på motsvarande sätt skyldig att garantera tillgång till sitt kanalnippe på icke-diskriminerande villkor. Om ett sådant företag har en dominerande ställning även på marknaden för kabelsystem, kan den behöri-

ga mediemyndigheten föreskriva tilläggs-skyldigheter för det aktuella företaget.

Överföringsskyldigheter

Utövare av digital kabelsändningsverksamhet har ålagts en särskild överföringsskyldighet. Enligt denna skall en leverantör av kabelsystem säkerställa att kanalnippen innehåller erforderlig överföringskapacitet för särskilt angivna rundradiosändningar i varje delstat. Dessutom skall det både för lokala och offentliga analoga sändningar reserveras en tillräcklig överföringskapacitet i ett digitalt nät. Överföringsskyldighet för analog kabelverksamhet har uttryckligen överlåtit åt varje mediemyndighet att reglera skilt inom sitt eget verksamhetsområde.

Annan lagstiftning om kommunikation

I fråga om Internet är regleringen i Tyskland uppdelad på tre olika nivåer beroende på innehållet i den tjänst som tillhandahålls. Innehållsleverantörer omfattas i princip av teletjänstlagen (*Telekommunikationsgesetz*) och medietjänststatsfördraget. I fråga om dessa följer tillämpningen en indelning i tjänster för enskilda (teletjänstlagen) och tjänster för allmänheten (medietjänststatsfördraget).

Regleringen av en tjänsteleverantör som inte verkar i eget nät bygger på motsvarande sätt på teletjänstlagen men också på teletjänstdataskyddslagen (*Teledienstschutzgesetz*). I den senare finns bestämmelser om dataskydd för tjänsteleverantörernas verksamhet. För det tredje hör de nät som Internet kräver till telekommunikationslagens tillämpningsområde.

2.3.7 USA

Lagstiftning

Utvecklingen inom telekommunikationssektorn i USA präglas å ena sidan av det privata AT&T/Bell Systems historiska monopolställning och å andra sidan av statsmaktens lagstiftning som strävar efter att begränsa detta marknadsinflytande. Kommunika-

tionslagstiftningen i USA består i första hand av lagen om kommunikation mellan delstaterna och internationell kommunikation från 1934 (*The Communications Act of 1934*, ändrad 1996), delstaternas författningar (*state regulatory laws*), regleringsmyndighetens författningar och bestämmelser, författningar av delstaternas basservicekommissioner (*State Utility Commissions*) och konkurrenslagstiftningen.

Regleringsmyndigheter

När det gäller telekommunikationen mellan delstaterna, den internationella telekommunikationen samt radio- och televisionsverksamheten är behörigheten koncentrerad till en myndighet som heter Federal Communications Commission, nedan FCC. Delstaterna har behörighet att reglera sina interna kommunikationstjänster.

Tillstånd

Teleoperatörer som tillhandahåller fjärr- och utrikestjänster skall från FCC skaffa en fullmakt innan de kan bygga ett nytt nät och förmedla tjänster i det. För delstaternas interna verksamhet behövs inte fullmakt från FCC. FCC kan förena fullmakten med villkor som kan förutsättas av det allmänna intresset och nödvändigheten. Delstaternas interna tillståndspraxis varierar från delstat till delstat. T.ex. enligt grundlagen i delstaten Kalifornien är leverantörer av telefonitjänster företag som utövar allmännyttig verksamhet och som är föremål för författningar som utfärdas av delstatens basservicekommission. Leverantörer av telefonitjänster måste ansöka om tillstånd, som är en särskild rätt att tillhandahålla allmännyttiga tjänster utan att delstaten deltar eller ingriper i verksamheten som delstatens regering beviljar ett företag eller en enskild person. Radio- och televisionsverksamhet kräver alltid ett tillstånd av FCC, som förvaltar tilldelningen av radiofrekvenser. När kommissionen beviljar tillstånd skall den beakta det allmänna intresset och nödvändigheten. Tillstånden kan förenas med villkor och är inte överförbara. Endast för kabeltillstånd skall en avgift betalas. Till-

stånd som beviljas för televisionstjänster som utvecklats genom lagändringen 1996 (inklusive digital tv) begränsades genom lagens ordalydelse till endast redan befintliga sändningsbolag. FCC förpliktar alla tv-bolag att gå över till digital teknik före 2006. Digital televisionsverksamhet möjliggör ibruktagandet av olika abonnenttjänster. Sådana abonnenttjänster klassificeras dock som sekundära tjänster, för vars omsättning kommersiella sändningsbolag måste betala en fem procent avgift till FCC. FCC överväger också att tillåta icke-kommersiella tv-bolag att använda överbliven digital sändningskapacitet för ovan nämnda sekundära abonnenttjänster.

Samhällsomfattande tjänster

Skyldigheterna att tillhandahålla samhällsomfattande tjänster gäller operatörer som tillhandahåller telekommunikationstjänster mellan delstaterna. De gäller således inte t.ex. operatörer eller innehållsleverantörer med rent interna telekommunikationstjänster inom delstaterna eller internationella telekommunikationstjänster. I de samhällsomfattande tjänsterna ingår en mängd telekommunikationstjänster som håller på att utvecklas och som regelbundet fastställs av FCC. Ett samarbetsorgan mellan förbundsstaten och delstaterna (*Federal-State Joint Board*) lägger fram förslag till hur samhällsomfattande tjänster skall definieras och finansieras. Kommunikationslagen grundar ett system där tjänsteleverantörer som fyller vissa kriterier får stöd från förbundsstaten för att kunna uppfylla skyldigheten att tillhandahålla samhällsomfattande tjänster.

Betydande marknadsinflytande

Lokala s.k. Bell Operating-bolag som på grund av konkurrensmyndigheterna lösgjorts ur AT&T/Bell-koncernen förbjuds att bedriva affärsverksamhet i anslutning till elektronisk publikationsverksamhet. Med elektronisk publikation avses i princip förmedling av sådan information som telefonbolaget själv har skapat eller som den själv har bearbetat. Lokala telenätoperatörer får inte heller i regel förvärva mer än 10 procent av ett kabelnätbolag som tillhandahåller kabel-tv-

tjänster inom operatörens verksamhetsområde. Samma reglering gäller också andra vägen. Genom FCC:s författningar har man dessutom begränsat korsägandeförhållanden mellan radio- och tv- och kabelnätföretag samt mellan radio- och tv- och tidningsföretag.

Bestämmelserna om regleringen av marknadsinflytande i 1934 års lag gäller i första hand lokala Bell Operating-bolag. De har ålagts flera specialskyldigheter i syfte att öppna lokaltelekommunikationen för konkurrens. Dessutom klassificerar FCC operatörerna antingen som operatörer i dominerande marknadsställning (*dominant carriers*) eller som operatörer med icke-dominerande marknadsställning (*non-dominant carriers*). På operatörer med icke-dominerande marknadsställning tillämpas inte lagstiftning som gäller telekommunikationen mellan delstaterna eller internationell telekommunikation i sin helhet (t.ex. bestämmelserna om prissättning av tjänsterna). FCC har nämligen rätt att avstå från att tillämpa en bestämmelse om telekommunikationsoperatörer eller telekommunikationstjänster som ingår i 1934 års lag, om detta är i linje med det allmänna intresset.

Sammankoppling

Lagändringen från 1996 utvidgade avsevärt tillgången till nödvändiga funktioner och skyldigheten att tillhandahålla sammankoppling. För det första upphävdes alla lagstiftningshinder för lokaltelekommunikationens marknadstillträde. Alla berörda har rätt att tillhandahålla telekommunikationstjänster mellan delstaterna eller interna telekommunikationstjänster. Alla teleoperatörer har en allmän skyldighet att tillhandahålla sammankoppling, men s.k. etablerade lokaloperatörer (de som funnits före 1996 års lagändring) har dessutom ålagts en skyldighet att bl.a. förhandla om sammankoppling och tillgång på skäligen och icke-diskriminerande villkor.

Skyldigheterna att tillhandahålla sammankoppling gäller inte s.k. landsbygdsoperatörer, som äger mindre än två procent av delstatens abonnentförbindelser. Skyldigheten att tillhandahålla sammankoppling gäller alltså både traditionella leverantörer av telenät-tjänster och t.ex. kabel- eller elnät, om man

via dem kan tillhandahålla de telekommunikationstjänster som definieras i lagen.

Överföringsskyldigheter

En delstatsmyndighet kan i tillstånden ställa täckande krav på kabeloperatörer i fråga om skyldigheter att överföra offentligt, pedagogiskt eller statligt material. Lagen fastställer ett graderat system, hur de kanaler som operatören förfogar över skall fördelas mellan kommersiell samt lokal kommersiell och icke-kommersiell utbildnings-tv-verksamhet. Kabel-tv-bolagens överföringsskyldigheter gäller lokala tv-stationers markbundna signaler som täcker samma marknader som kabelbolagets nät. Mycket små kabelbolag åläggs inga överföringsskyldigheter medan åter upp till en tredjedel av de största bolagens kanalcapacitet kan vara reserverad för lokalbolagens programutbud. I princip betalar lokala tv-stationer inte kabelbolaget för distributionen av deras signaler, och kabelbolagen betalar inte tv-stationerna för tillgången till deras programutbud. Till kommunikationens och datateknikens konvergensutveckling anknyter FCC:s s.k. Computer Inquiries-reglering. Detta bygger på att telekommunikations- och databehandlingstjänster skall regleras på olika sätt även om datorer och datatekniken möjliggör båda. FCC skiljer mellan traditionella telekommunikationstjänster och utvecklade tjänster. Traditionella telekommunikationstjänster omfattas av regleringen av kommunikationen mellan delstaterna och den internationella kommunikationen medan åter alla andra än traditionella telekommunikationsnät blir utanför den.

Framtida projekt

I synnerhet Internetljudsamtalens utveckling har fått FCC att också se över regleringen av Internettjänster. Det har framförts argument för att samma reglering skall tillämpas på Internet-ljudsamtal som på traditionell telekommunikation för att en rättvis konkurrens skall bevaras. För närvarande överväger FCC också om kabeloperatörerna i lag bör åläggas en skyldighet att hyra ut överföringskapacitet till konkurrerande leverantörer av Internettjänster. Vissa regionala myndigheter

har redan ålagt lokala kabeloperatörer sådana sammankopplings- och uthyrningsskyldigheter. Från vissa håll har föreslagits att FCC skall behandla Internettjänster som tillhandahålls via kabel som kabel-tv-tjänster hellre än som telekommunikationstjänster. Detta leder dock till att samma Internettjänster omfattas av olika bestämmelser beroende på om de tillhandahålls med kabel eller telefonförbindelse.

FCC är skyldig att främja en spridning av avancerade telekommunikationssystem till alla amerikaner. Med avancerad telekommunikation avses i praktiken snabba dataöverföringssystem. Uppnåendet av detta mål är på ett väsentligt sätt förknippat med undersökningen av tekniker som möjliggör en snabb digital dataöverföring samt främjande av ibruktageandet av dem genom lagstiftning. För närvarande överväger FCC att vidta åtgärder bl.a. i följande frågor: (a) Internettjänstleverantörernas tillgång till kabeloperatörernas nät, (b) en smidigare frekvensförvaltning och frekvenstilldelning i syfte att främja avancerade tjänster, (c) möjliggörande av återförsäljning av frekvenser, (d) beviljande av befrielse från begränsningar för frekvenser för mobilkommunikation, om dessa visar sig hindra ibruktageandet av tredje generationens mobilteletjänster, (e) leverantörer av direkta satellitsändningar kan för närvarande använda 50 procent av sin kapacitet för att tillhandahålla kompletterande tjänster (ancillary services), vilka bl.a. är tjänster som bygger på snabba digitala förbindelser. FCC överväger att luckra upp denna gräns.

2.3.8 Japan

Lagstiftning

I Japan gäller två lagar som berör både telekommunikation och sändningsverksamhet. Tillämpningsområdet för kabeltelekommunikationslagen (*Cable Telecommunications Law*) omfattar inrättandet av nät och verksamheten i dem. En annan lag som gäller båda funktionerna är radiolagen (*Radio Law*), vars tillämpningsområde omfattar inrättandet av nät som använder radiovågor och verk-

samheten i dem. Den grundläggande lagen för telekommunikation i Japan är telekommunikationslagen (*Telecommunications Business Law*), vars tillämpningsområde omfattar telekommunikationsaffärsverksamhet. Med detta avses tillhandahållande av sändning, förmedling eller mottagning av koder, ljud eller bild via ledningar, radiovågor eller annan elektromagnetisk signal till tredje part i affärsverksamhetssyfte med hjälp av maskiner, utrustning, ledningar och kablar eller annan elektronisk utrustning. I lagen ställs dock uttryckligen bl.a. nättjänster i sändningsverksamhet, kabel-tv-sändningstjänster och tillstånd för sändningsverksamhet i kabelnät utanför tillämpningsområdet. När det gäller sändningsverksamhet finns två grundlagar. Sändningsverksamhetslagen (*Broadcast Law*) täcker regleringen av själva sändningsverksamheten och organiseringen av den offentliga sändningsverksamheten. Den andra lagen är kabel-tv-sändningslagen (*Cable Television Broadcast Law*), vars tillämpningsområde omfattar kabelsändningsaffärsverksamhet och delvis inrättandet av kabelnät och verksamheten i dem.

Regleringsmyndigheter

Av tradition har tillsyns- och regleringsuppgifter för kommunikationssektorn i Japan hört till post- och kommunikationsministeriet (*Ministry of Posts and Telecommunications*). Till följd av en reform av den offentliga förvaltningen slogs post- och kommunikationsministeriet och ministeriet för offentlig förvaltning och inrikesärenden ihop till ministeriet för offentlig förvaltning, inrikesärenden, post och kommunikation (*Ministry of Public Management, Home Affairs, Posts and Telecommunications, MPHPT*). Under ministeriet lyder en telekommunikationsbyrå (*Telecommunications Bureau*), som i synnerhet har till uppgift att utveckla konkurrensen i fråga om elektromagnetisk överföring av information. Dessutom hör utvecklande och förbättring av telekommunikationsaffärsverksamhet, tilldelning och övervakning av frekvenser och tillstånd samt fastställande av allmänna verksamhetsprinciper för kommunikationen till byråns uppgifter. Dessutom finns det inom telekommunikationssektorn ett telekommu-

nikationsråd (*Telecommunications Council*), som verkar som rådgivande organ samt lägger fram förslag och rekommendationer för ministeriet. Tillsynen över sändningsverksamheten hör till den informations- och kommunikationsbyrå som lyder under MPHPT (*Information and Communication Policy Bureau*), som har till uppgift att främja innehållet i informationen samt elektromagnetiska tillämpningar. Till byråns behörighet hör i synnerhet förvaltning i anslutning till sändningsverksamheten, utvecklande och ordnande av sändnings- och kabelverksamhet samt planering av allmänna verksamhetsprinciper. Dessutom säkerställer radioregleringsmyndigheten (*Radio Regulatory Authority*) en lika och effektiv förvaltning av radiovågor och sändningsverksamhet.

Tillstånd

I Japan delas telekommunikationsverksamheten in i två olika klasser. Som telekommunikationsverksamhet som hör till den första klassen (*Type I*) betraktas tillhandahållandet av telekommunikationstjänster genom inrättande av nätutrustning (*Circuit Facilities*). Till den andra klassen (*Type II*) hör all annan telekommunikationsverksamhet. De som hör till den första klassen skall ansöka om tillstånd hos MPHPT. Tjänster som hör till denna tillståndsklass delas in i ljudöverföring, dataöverföring och abonnentförbindelser. Dessutom anses det att tillhandahållandet av telefonitjänster i kabel-tv-nät hör till den första klassen. För denna verksamhet skall tillstånd också sökas. Tjänster som hör till den andra klassen delas ytterligare in i två klasser: en allmän klass (*General Type II*) och en specialklass (*Special Type II*). Till specialklassen hör produktion av telekommunikationstjänster för flera och på förhand okända personer som använder en abonnentförbindelse som i båda ändarna är sammankopplad med ett offentligt nät och tillhandahållande av telenät som riktar sig till utlandet. De övriga hör till den allmänna andra klassen. Tjänsteleverantörer som hör till specialklassen skall registrera sig hos MPHPT medan de som hör till den allmänna klassen endast behöver göra en anmälan till ministeriet. Dessutom skall leverantörer av telekommunikations-

tjänster ansöka om ett separat tillstånd, om leverantörens verksamhet inbegriper verksamhet med radiovågor.

Samhällsomfattande tjänster

I Japan finns ingen egentlig skyldighet att tillhandahålla samhällsomfattande tjänster eller bestämmelser om särredovisning. Som samhällsomfattande tjänster betraktas dock tillhandahållandet av bastelefontjänster, som enligt bestämmelserna hör till NTT:s verksamhet. Detta inbegriper tillhandahållandet av tillräckliga och permanenta telefonitjänster inom hela Japan på rättvisa och ändamålsenliga villkor.

Nummerportabilitet

Vad nummerportabilitet beträffar skall de som använder telefonitjänster ha rätt att behålla sitt nummer vid byte av tjänsteleverantör.

Betydande marknadsinflytande

Telekommunikationslagstiftningen i Japan innehåller ingen särskild definition på dominerande marknadsställning eller betydande marknadsinflytande och inte heller på särskilda skyldigheter som gäller dessa.

Sammankoppling

Tjänsteleverantörer som hör till den första klassen skall på begäran bedriva sammankoppling, om det inte finns ett godtagbart skäl att vägra. MPHPT har dock behörighet att bevilja undantagstillstånd från sammankopplingskyldigheten.

När det gäller digital sändningsverksamhet har man i Japan inlett sändningar både via satellit och med kabel. För båda funktionerna skall sökas tillstånd eller göras anmälan till MPHPT. När det gäller digital satellitsändningsverksamhet har sändningsverksamhetslagen ändrats genom att man i definitionerna också tagit in datasändningsverksamhet, för vilken inget separat tillstånd behövs. Vad kabelverksamhet beträffar har MPHPT möjliggjort en sam användning av terminaler (*Head-End Facilities*). Dessutom har kabel-tv-bolag

getts en möjlighet att hyra optiska kablar som abonnentförbindelser från telekommunikationsföretag för att en fungerande konkurrens skall råda på marknaden. Markbunden digital sändningsverksamhet skall enligt planerna inledas i Japan 2003.

Överföringsskyldigheter

I princip har kabel-tv-bolag inte rätt att ta emot eller vidareända andra sändningsföretags sändningar utan uttryckligt tillstånd. Kabel-tv-företag har dock ålagts en vidareändningsskyldighet.

Kabel-tv-företag skall sända sändningarna med samma innehåll och samtidigt på nytt på de områden som MPHPT särskilt anger och på vilka det förekommer störningar i de markbundna sändningarna. Det finns ingen särskild lagstiftning om Internet i Japan. Internettjänster anses ingå i definitionen på telekommunikation och sålunda även i tillämpningsområdet för telekommunikationslagen. På motsvarande sätt delas leverantörerna av Internettjänster in i två olika klasser och utifrån den indelningen skall de antingen ansöka om tillstånd för sin verksamhet eller göra registrering eller anmälan.

Framtida projekt

I Japan pågår för närvarande det andra skedet i en tredelad reform av kommunikationslagstiftningen. Endast allmänna linjer och mål har offentliggjorts med avseende på innehållet i tredje etappen. I det tredje skedet skall man enligt planerna öka konkurrensen på de lokala och internationella marknaderna. Ett annat mål är att skapa en bredbandigare Internetförbindelse. Ett tredje mål är att förbättra miljön på kommunikationsmarknaden, i vilket ingår att förbättra dataskyddet och datahanteringen samt att förhindra olaglig tillgång. Avsikten är att reformen skall genomföras genom en revidering av de grundläggande bestämmelserna, utveckling av nya teknologier som utnyttjar radiovågor och utöka en effektiv användning av frekvenserna och övervakningen av dem. Dessutom har Telekommunikationsrådet utarbetat en utredning (*Info-Communications Vision for the 21st Century*), där kommunikationslag-

stiftningens nuläge och framtida utvecklingsbehov behandlas. I utredningen betonas fem olika delområden som i synnerhet berörs av krav på förändringar. I dessa ingår bl.a. telekommunikationens och sändningsverksamhetens konvergens. Enligt utredningen kommer ändringar i det nuvarande regleringssystemet till följd av konvergensen att göras endast vid behov och eventuellt genom att bestämmelser stryks inom båda sektorerna.

I utredningen nämns dock inget om en överföring av bestämmelserna till en enda lag. Dessutom fäster man i utredningen uppmärksamhet vid att användarna skall ha en smidig och säker tillgång till tjänster med olika medieinstrument.

2.3.9 Frankrike

Bedömning av allmännyttig verksamhet

Beskrivningen av kommunikationslagstiftningen i Frankrike har i denna proposition förbigåtts utom i fråga om en bedömning av hur den allmännyttiga verksamheten genomförts. I Frankrike definieras de allmänna uppgifter som ingår i de allmännyttiga uppgifterna inom radio- och televisionsverksamheten i lagen om frihet för masskommunikation från 1986. Franska tv-kanaler som finansieras med offentliga medel är France 2, France 3 och La Cinquième. Det finns också tre offentliga radiokanaler. Även de kommersiella bolagen omfattas av 1986 års lag och närmare bestämmelser om innehållet i deras skyldigheter utfärdas i tillståndsvillkoren. I Frankrike finns tre kommersiella riksomfattande tv-kanaler.

All radio- och televisionsverksamhet, både offentlig och kommersiell, övervakas i Frankrike av en oberoende myndighet, det audiovisuella rådet (*Conseil supérieur l'audiovisuel CSA*). Rådets leds av ett organ med nio medlemmar som utnämns av Frankrikes president för en period på sex år. Tre medlemmar, däribland rådets ordförande, utnämns av presidenten själv, tre medlemmar av senaten och tre av talmannen för nationalförsamlingen. Rådet har befogenhet att utnämna ordföranden och fyra medlemmar till

direktionen för varje offentlig radio- och tv-station.

Rådet övervakar hur de allmännyttiga uppgifterna fullgjorts bl.a. genom att regelbundet observera och utvärdera programverksamheten och programmets innehåll. Rådet följer årligen ca 50 000 timmar riksomfattande radio- och tv-program. Det har även tillgång till administrativa sanktioner mot tillståndshavare som inte iakttar sina skyldigheter. Till sanktionerna hör att dra in tillståndet för en viss tid, att skärpa tillståndsvillkoren samt att i sista hand återkalla tillståndet. Enligt lagen skall rådet årligen publicera en omfattande rapport om sin verksamhet för presidenten, regeringen och parlamentet. I rapporten kan rådet också lägga fram förslag till lag- och författningsändringar. Rådet fungerar som regeringens och nationalförsamlingens sakkunnigorgan i frågor som gäller radio- och televisionsverksamhet. Det bedriver även aktiv forsknings- och publiceringsverksamhet.

2.4 Nuläge

2.4.1 *Direktivbestämmelser som inte förutsätter ändringar i lagstiftningen*

Ramdirektiv

Enligt artikel 3.2 och 3.3 i ramdirektivet skall medlemsstaterna säkerställa de nationella regleringsmyndigheternas oberoende och att de utövar sina befogenheter på ett sätt som är opartiskt och öppet redovisat.

Kommunikationsministeriet är ett statligt ämbetsverk och en del av statsrådet. Ministeriets omkostnader täcks ur statsbudgeten. Ministeriet både bereder lagstiftning om televerksamhet och kontrollerar telebranschen samt verkar som ägarorganisation. Bland de bolag som är verksamma inom ministeriets förvaltningsområde utövar Sonera Abp televerksamhet och dessutom deltar Suomen Erillisverkot Oy i underhållet av myndighetsradionätet. Också Banförvaltningscentralen som verkar som statligt ämbetsverk låter bygga ett kommunikationsnät. Rundradion Ab:s ägarstyrningsuppgifter hör med stöd av

speciallagen om bolaget till riksdagen.

Reglerings- och ägarstyrningsuppgifterna i branschen har vid kommunikationsministeriet differentierats mellan olika avdelningar, som självständigt bereder ärenden som hör till deras områden. För att en oberoende reglering skall garanteras och det uttryckliga kravet i direktivet skall genomföras föreslås i kommunikationsmarknadslagen dock en uttrycklig bestämmelse om saken (119 § 3 mom. kommunikationsmarknadslagen).

Kommunikationsverket är ett statligt ämbetsverk som verkar inom kommunikationsministeriets förvaltningsområde. Bestämmelser om ämbetsverkets uppgifter ingår i lagen (625/2001) och förordningen om kommunikationsförvaltningen (697/2001). Kommunikationsverket verkar som tillsynsmyndighet och normgivare i telebranschen. Kommunikationsverket är organisatoriskt oberoende av teleföretag och utrustningstillverkare. Kommunikationsverket är ett nettobudgeterat ämbetsverk, som täcker sina utgifter genom avgifter som tas ut hos teleföretag och andra användare. Grunderna för avgifterna och deras belopp fastställs av kommunikationsministeriet.

Kommunikationsministeriets och Kommunikationsverkets förvaltningsverksamhet regleras av den allmänna lagen om förvaltningsförfarande (598/1982), som innehåller bestämmelser bl.a. om myndighetens rådgivningsplikt, anhängiggörande av ärenden, hörande av part, myndighetens utredningsskyldighet och innehållet i och motivering av beslut samt delgivning.

Genomförandet av artikel 3.2 och 3.3 i ramdirektivet förutsätter av ovan nämnda skäl ingen separat lagstiftning med undantag för 119 § 3 mom. kommunikationsmarknadslagen.

Enligt artikel 4.1 i ramdirektivet skall medlemsstaterna säkerställa att användare eller företag som tillhandahåller elektroniska kommunikationsnät kan överklaga beslut av en nationell regleringsmyndighet. Kommunikationsverket är en förvaltningsmyndighet vars beslut enligt 4 § förvaltningsprocesslagen får överklagas enligt förvaltningsprocesslagen. Allmänna förvaltningsdomstolar är de regionala förvaltningsdomstolarna och högsta förvaltningsdomstolen. Enligt 98 §

Finlands grundlag bestäms angående specialdomstolar som utövar domsrätt på särskilt angivna områden genom lag och tillfälliga domstolar får inte tillsättas. Domsrätt får inte i Finland utövas av andra än domstolar.

Enligt artikel 4.2 i ramdirektivet skall en besvärinstans som inte har domstolskaraktär alltid lämna en skriftlig motivering till sitt beslut. Enligt 53 § förvaltningsprocesslagen skall förvaltningsdomstolens beslut motiveras. Av motiveringen skall framgå vilka omständigheter och utredningar som har påverkat avgörandet och på vilken rättslig grund man har stannat för avgörandet.

Genomförandet av artikel 4.2 i ramdirektivet förutsätter ingen ny lagstiftning, eftersom högsta förvaltningsdomstolen och de regionala förvaltningsdomstolarna, som är domstolar, är besvärinstanser i den föreslagna kommunikationsmarknadslagen.

Enligt artikel 5.3 i ramdirektivet skall kommissionen och de berörda regleringsmyndigheterna, om informationen av en nationell regleringsmyndighet betraktas som konfidentiell i enlighet med gemenskapslagstiftning och nationell lagstiftning om affärshemligheter, säkerställa denna sekretess. Om offentlighet för handlingar som lämnats till myndigheter bestäms i offentlighetslagen. Enligt offentlighetsprincipen är handlingar som lämnats till myndigheterna offentliga. Myndigheterna har också ålagts en särskild skyldighet att främja tillgången på information och offentligheten i sin verksamhet. Även lagstiftning och normer på lägre nivå är offentliga. I lagen finns dock en detaljerad förteckning över vilka handlingar som är sekretessbelagda. Sekretessbelagda uppgifter är enligt 24 § 20 punkten offentlighetslagen bl.a. uppgifter om företags affärs- eller yrkeshemligheter.

Genomförandet av artikel 5.3 och 5.5 i ramdirektivet förutsätter ingen ny lagstiftning utan principen i direktivet kan anses vara tryggad genom bestämmelserna i offentlighetslagen.

I artikel 6 i ramdirektivet bestäms om förfarande för hörande och insyn när det gäller regleringsmyndigheternas åtgärder. Enligt de förvaltningsrättsliga principerna och enligt lagen om förvaltningsförfarande skall en part innan ett ärende avgörs beredas tillfälle att

avge förklaring med anledning av andras yrkanden och över sådana utredningar i ärendet som kan inverka på avgörandet. Om skyldigheten att höra parterna föreslås trots denna grundläggande bestämmelse att en bestämmelse om vissa speciellsituationer tas in i kommunikationsmarknadslagen.

Enligt artikel 8.1 i ramdirektivet skall de nationella regleringsmyndigheterna, i samband med att de fullgör de regleringsuppgifter som anges i ramdirektivet och i särdirektiven, vidta alla rimliga åtgärder för att uppnå de mål som framgår av punkterna 2, 3 och 4. Åtgärderna skall stå i proportion till dessa mål. De grundläggande principerna i finländsk förvaltningsverksamhet är bl.a. jämlikhet och ändamålsbundenhet. I finländsk förvaltningsverksamhet iaktas den proportionalitetsprincip som nämns i artikel 8 i ramdirektivet.

Enligt artikel 8.2 i ramdirektivet skall de nationella regleringsmyndigheterna främja konkurrens vid tillhandahållandet av elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster samt tillhörande faciliteter och tjänster. Avsikten med den föreslagna kommunikationsmarknadslagen är att skapa ett harmoniserat europeiskt regelverk för den bransch som är föremål för reglering. Syftet med propositionen är att skapa en gynnsam författningsmiljö för kommunikationsmarknaden. Målet är också att främja konkurrensen i kommunikationsnät och kommunikationstjänster. Propositionen harmonierar med artikel 8 i ramdirektivet.

Enligt artikel 8.4 i ramdirektivet skall de nationella regleringsmyndigheterna främja de intressen som medborgarna i Europeiska unionen har. I punkt b föreskrivs om säkerställandet av ett gott skydd för konsumenter.

Utöver vad som bestäms i den föreslagna kommunikationsmarknadslagen och vad som ovan konstaterats om myndigheternas förvaltningsverksamhet och förvaltningsdomstolar, kan en konsument i enlighet med lagen om konsumentklagonämnden (42/1978) föra ett ärende till konsumentklagonämnden för behandling. Behandlingen i nämnden är avgiftsfri. Konsumentklagonämnden har enligt 1 § 1 punkten till uppgift att ge rekommendationer om hur tvister mellan näringsidkare och konsumenter skall avgöras i en-

skilda ärenden som gäller avtal om konsumtionsnyttigheter eller annat i anslutning till anskaffning av konsumtionsnyttigheter och som av konsumenterna förs till nämnden för behandling. I ett ärende som anhängiggjorts skriftligen i konsumentklagonämnden skall meddelas ett skriftligt beslut. Konsumentklagonämndens beslut är inte enligt 6 § verkställbara och har inte samma rättsverkningar som en dom. Behandling i nämnden utgör inget hinder för att ärendet förs till allmän underrätt för behandling.

Behandlingen i konsumentklagonämnden är öppen även för andra medborgare i Europeiska gemenskapernas medlemsstater, om det är fråga om verksamhet som idkas av ett finländskt företag eller ett företag som etablerat sig i Finland. Genomförandet av artikel 8.4 punkt b förutsätter sålunda ingen ny lagstiftning, utan principen i direktivet kan anses vara tryggad genom bestämmelserna i lagen om konsumentklagonämnden.

Enligt artikel 9 i ramdirektivet skall medlemsstaterna säkerställa en effektiv förvaltning av radiofrekvenserna för elektroniska kommunikationstjänster inom sitt territorium. De skall säkerställa att den allokering och tilldelning av sådana radiofrekvenser som utförs av nationella regleringsmyndigheter är baserad på objektiva, öppna redovisade, icke-diskriminerande och proportionella kriterier. Om användningen av radiofrekvenser bestäms i radiolagen. Syftet med radiolagen är bl.a. att främja en effektiv, ändamålsenlig och tillräckligt störningsfri användning av radiofrekvenser samt att trygga en rättvis tillgång på radiofrekvenser. Planeringen och tilldelningen av radiofrekvenser för olika ändamål har i radiolagen anförtrots Kommunikationsverket. Genomförandet av artikel 9 § i ramdirektivet förutsätter sålunda ingen ny lagstiftning utan saken regleras redan genom radiolagen.

Enligt artikel 11.2 i ramdirektivet skall medlemsstaterna i de fall där offentliga eller lokala myndigheter har äganderätt till eller kontroll över företag som driver elektroniska kommunikationsnät och/eller tillhandahåller kommunikationstjänster säkerställa att det råder en ändamålsenlig organisatorisk åtskillnad mellan den verksamhet som har ansvar för beviljande av rättigheter och de

verksamheter som har samband med ägande eller kontroll. I Finland utövas televerksamhet inom kommunikationsministeriets förvaltningsområde av Sonera Abp och Suomen Erillisverkot Oy. Reglerings- och ägarstyrningsuppgifterna i branschen har differentierats mellan olika avdelningar vid kommunikationsministeriet och avdelningarna bereder självständigt ärenden som hör till deras områden.

I Finland har kommunerna med några få undantag inte längre några betydande ägarandelar i de lokala teleföretagen. Vissa kommuner äger ensamma eller tillsammans med en annan kommun kommunikationsnät för kommunens eget behov. I Finland regleras televerksamhet dock inte på kommunnivå utan i lagstiftningen, och de kommunala myndigheterna kan sålunda inte påverka verksamhetsbetingelserna för sina eventuella elektroniska kommunikationsnät eller installeringsrättigheterna i anslutning till dem. Genomförandet av artikel 11.2 i ramdirektivet förutsätter av ovan nämnda skäl ingen separat lagstiftning.

Enligt artikel 18 i ramdirektivet skall medlemsstaterna uppmuntra leverantörer av digitala interaktiva televisionstjänster att använda ett öppet gränssnitt för tillämpningsprogram när tjänster tillhandahålls allmänheten och att leverantörer av digitala televisionsutrustning använder ett öppet gränssnitt för tillämpningsprogram i enlighet med minimikraven i relevanta standarder eller specifikationer.

Den mottagarstandard som i Finland skall tas i bruk så som utövare av televisionsverksamhet bestämmer är MHP (*Multimedia Home Platform*), som är ett öppet system i sig. Eftersom MHP är öppet, kan vem som helst göra tillämpningar som fungerar i vilken som helst mottagare som överensstämmer med MHP-standarden. Alla som vill har tillträde till programmeringsgränssnittet i systemet. Artikel 18 i ramdirektivet har sålunda redan genomförts i Finland.

Enligt artikel 21.1 i ramdirektivet skall förfarandet i punkterna 2, 3 och 4 tillämpas när en gränsöverskridande tvist uppkommer mellan parter i olika medlemsstater, om tvisten faller inom de nationella regleringsmyndigheternas behörighet i minst två medlemsstater. Enligt punkt 2 i artikeln får varje part

hänskjuta tvisten till de berörda nationella regleringsmyndigheterna. De nationella regleringsmyndigheterna skall samordna sina insatser. Enligt punkt 3 i artikeln kan medlemsstaterna gemensamt besluta att inte lösa en tvist, när det finns andra sätt att tillgå, t.ex. medling. Parterna skall utan dröjsmål underrättas om beslutet. Om tvisten inte har lösts inom fyra månader, skall de nationella regleringsmyndigheterna på begäran av någon av parterna samordna sina insatser för att lösa tvisten. Enligt punkt 4 i artikeln skall förfarandet inte hindra någon av parterna att väcka talan vid en domstol.

Teleföretag i en annan medlemsstat har alltid rätt att väcka talan vid en finländsk förvaltningsmyndighet eller förvaltningsdomstol, eftersom tillämpningsområdet för lagen om förvaltningsförfarande eller förvaltningsprocesslagen eller rätten att anhängiggöra ett ärende inte endast gäller finländare eller företag som är belägna i Finland. Kommunikationsverket har på motsvarande sätt alltid behörighet i ärenden som ansluter sig till Finland oberoende av vilken hemstat eller nationalitet den som är part i det aktuella ärendet har. Rätt att anföra besvär över Kommunikationsverkets beslut har enligt 6 § förvaltningsprocesslagen den som beslutet avser eller vars rätt direkt påverkas av beslutet. Artikel 21.2 i ramdirektivet förutsätter sålunda inget särskilt genomförande i Finland.

Enligt förslaget skall dessutom en sådan allmän bestämmelse tas in i 126 § 1 mom. kommunikationsmarknadslagen enligt vilken Kommunikationsverket är skyldigt att främja samarbete mellan teleföretag. Kommunikationsverket skall enligt bestämmelsen sträva efter att lösa meningsskiljaktigheter mellan teleföretag i första hand genom förhandlingar. Genom bestämmelsen genomförs artikel 21.3 och 21.4 i ramdirektivet.

Kommunikationsverket samarbetar även utan uttrycklig bestämmelse med regleringsmyndigheterna i andra EES-stater i flera officiella och inofficiella förbindelser.

Auktorisationsdirektivet

Enligt artikel 3.1 i auktorisationsdirektivet skall medlemsstaterna säkerställa friheten att tillhandahålla elektroniska kommunikations-

nät och kommunikationstjänster i enlighet med de villkor som anges i detta direktiv. Om risken för skadlig störning är mycket liten, får medlemsstaterna enligt artikel 5 i auktorisationsdirektivet inte kräva koncession för användningen av radiofrekvenser.

Näringsfrihet hör till de grundläggande rättigheter som tryggats i Finlands grundlag (18 § Finlands grundlag). Av detta följer bl.a. att bestämmelser om begränsning av näringsverksamhet, t.ex. beläggande med koncessionstvång, skall utfärdas genom lag som skall uppfylla de allmänna förutsättningarna som krävs av en lag som begränsar en grundläggande rättighet. Begränsningarna skall sålunda vara påkallade av ett vägande samhällsligt behov, exakta och klart avgränsade samt stå i proportion till målet. I propositionen föreslås att utbudet av nättjänster skall begränsas endast till de delar det är fråga om verksamhet som kräver radiofrekvenser. Regleringen uppfyller ovan nämnda förutsättningar enligt grundlagen bl.a. i fråga om regleringens proportionalitet och nödvändighet. Övrig televerksamhet skall enligt propositionen vara anmälningspliktig. Den föreslagna regleringen harmonierar med artikel 3.1 och 5.1 i auktorisationsdirektivet.

I artikel 12 i auktorisationsdirektivet föreskrivs om administrativa avgifter och i artikel 13 om avgifter för nyttjanderätter och rättigheter att installera faciliteter. Enligt artikel 12 i auktorisationsdirektivet skall administrativa avgifter fastställas så att de sammanlagt täcker enbart de administrativa kostnader som uppkommer för förvaltning, kontroll och genomförande av systemet för särskilda skyldigheter. Enligt punkt 2 i artikeln skall nationella regleringsmyndigheter när de tar ut avgifter årligen offentliggöra en översikt över sina administrativa kostnader och den sammanlagda summan av uppburna avgifter. Avgifterna skall justeras på behörigt sätt. Enligt artikel 13 får myndigheterna införa avgifter för nyttjanderätter till radiofrekvenser eller nummer. Avgifterna skall vara sakligt motiverade, öppet redovisade, icke-diskriminerande och proportionella.

Kommunikationsverkets avgifter bygger på lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992) samt kommunikationsministeriets förordning om Kommunikationsverkets av-

gifter (1245/2001). I lagen om grunderna för avgifter till staten föreskrivs om avgiftsbelagda prestationer av statliga myndigheter och om allmänna grunder för avgifternas storlek. Prestationerna är antingen avgiftsbelagda eller avgiftsfria. Storleken på den avgift som tas ut för offentligrättsliga prestationer skall motsvara de totalkostnader som staten åsamkas av framställande av prestationen. En prestation betraktas som en offentligrättslig prestation, när efterfrågan på prestationen bygger på lag eller förordning och myndigheten har faktisk ensamrätt att producera prestationen.

Kommunikationsverket avger årligen en verksamhetsberättelse om sin verksamhet till ministeriet. Verksamhetsberättelsen är offentlig. Verksamhetsberättelsen innehåller en beskrivning av verksamhetens effektivitet, lönsamhet och produktivitet inom varje verksamhetsområde, en utredning av uppburna kostnader samt en kostnadsmotsvarighetskalkyl för dem.

Eftersom Kommunikationsverkets avgifter motsvarar kostnaderna på det sätt som avses i lagen om grunderna för avgifter till staten och fördelningen av kostnaderna mellan tjänsteanvändarna är proportionell och icke-diskriminerande och ovan nämnda berättelse dessutom ges över kostnaderna, förutsätter inte genomförandet av artikel 12 och 13 i auktorisationsdirektivet någon särskild lagstiftning.

Direktivet om samhällsomfattande tjänster

I artikel 1 föreskrivs om tillämpningsområde och mål. Målet för direktivet är att genom effektiv konkurrens och valmöjligheter säkerställa att det i hela gemenskapen finns tillgång till allmänt tillgängliga tjänster av god kvalitet och hantera situationer där slutanvändares behov inte tillgodoses på ett tillfredsställande sätt av marknaden. Direktivets tillämpningsområde och mål genomförs i de detaljerade bestämmelserna i kommunikationsmarknadslagen samt genom bestämmelsen i 1 §.

Enligt artikel 6.1 skall medlemsstaterna säkerställa att de nationella regleringsmyndigheterna kan införa skyldigheter för företag för att säkerställa att telefonautomater till-

handahålls i rimlig utsträckning för att tillgodose slutanvändarnas behov när det gäller geografisk spridning, antal telefoner, tillgång till sådana telefoner för användare med funktionshinder och tjänsternas kvalitet. Enligt artikel 6.2 skall en medlemsstat säkerställa att dess nationella regleringsmyndighet kan besluta, på grundval av samråd med de berörda parterna enligt vad som avses i artikel 33, att inte införa skyldigheter enligt punkt 1 på hela eller delar av sitt territorium, om den är övertygad om att dessa resurser eller jämförbara tjänster är allmänt tillgängliga.

Målet för den föreslagna kommunikationsmarknadslagen är bl.a. att kommunikationstjänster på rimliga villkor skall finnas tillgängliga för alla användare i hela landet. Dessutom är målet för lagen att sörja för att de till buds stående möjligheterna till telekommunikation i Finland överensstämmer med användarnas rimliga behov, konkurrerar sinsemellan, är tekniskt utvecklade, håller god kvalitet, är driftsäkra och trygga samt har förmånliga priser. I de detaljerade bestämmelserna i lagen har varje teleföretag ålagts en skyldighet att sörja för att tjänster produceras för användarna. Detta gäller både fasta telefonnät och mobilnät.

Behovet av allmänna telefoner har minskat avsevärt i Finland samtidigt som mobilterminaler blivit allmännare. Utifrån förhandlingar med olika myndigheter och organisationer samt en undersökning om allmänna telefoner som kommunikationsministeriet lät utföra på våren 2001 har konstaterats att det i Finland inte finns något verkligt behov av att kräva att teleföretagen skall tillhandahålla allmänna telefoner. Genomförandet av artikel 6 i direktivet om samhällsomfattande tjänster förutsätter sålunda ingen lagstiftning.

I artikel 7 föreskrivs om specialåtgärder för användare med funktionshinder. Medlemsstaterna skall vid behov vidta särskilda åtgärder för slutanvändare med funktionshinder för att säkerställa tillgång till och överkomliga priser på allmänt tillgängliga telefonitjänster, t.ex. nödsamtal, nummerupplysnings-tjänster och abonnentförteckningar i samma utsträckning som för andra slutanvändare. Medlemsstaterna kan enligt punkt 2 i artikeln vidta särskilda åtgärder för att säkerställa att även handikappade slutanvändare har samma

möjlighet som majoriteten av användarna att välja mellan olika företag och tjänsteleverantörer.

Om service och stöd på grund av handikapp bestäms genom lag (380/1987, nedan handikappserviceagen). Syftet med lagen är att främja de handikappades förutsättningar att leva och vara verksamma som jämbördiga medlemmar av samhället samt att förebygga och undanröja olägenheter och hinder som handikappet medför. Enligt 17 § förordningen om service och stöd på grund av handikapp (759/1987) kan handikappade ersättas för kostnader för anskaffning av redskap, maskiner och anordningar som behövs i den handikappades dagliga sysslor.

På marknaden i Finland finns vissa specialtjänster för handikappade användare. För handikappade finns en särskild tjänst för förmedling av textsamtal som bl.a. betjänar personer med gravt nedsatt hörsel, döva, cp-skadade samt afatiker. Personer som har en texttelefonanordning kan ringa till samtalsförmedlingstjänsten där förmedlaren tar kontakt med det nummer som uppringaren önskar, läser upp det meddelande som uppringaren skrivit för den hörande parten och förmedlar ett skrivet svar till den som ringt. Priset på förmedlingstjänsten är för närvarande 0,25 euro per samtal för den som ringer. Hos uppringaren tas dessutom ut lokalsamtalsavgift. Tjänsten är riksomfattande och fungerar dygnet runt. Via denna tjänst har handikappade användare tillgång bl.a. till nummerupplysningen, som visserligen är dyrare för användaren än ovan nämnda grundpris.

För närvarande har endast en del av nödcentralerna en tjänst som baserar sig på texttelefon. En del av nödsamtalen förmedlas sålunda till nödcentralerna via den allmänna förmedlingstjänsten för textsamtal. En del av nödcentralerna tar också emot textmeddelanden.

Leverantörer av texttelefon-tjänst upprätthåller och distribuerar också med stöd av avtal en särskild texttelefonnummerkatalog.

Förmedlingstjänsten för textsamtal finansieras i huvudsak med stöd från Penningautomatföreningen. Stödet beviljas årligen på basis av ansökan åt samfundet Kiinteistö Oy Valkea talo, som på basis av anbudsgivning köper tjänsten från ett teleföretag.

Tills vidare finns ingen motsvarande tjänst för hörselskadade, dvs. förmedling av bildsamtal.

Tack vare de ovan nämnda bestämmelserna i speciallagstiftningen samt de tilläggstjänster som understöds med medel från Penningautomatföreningen och tillhandahålls på marknaden behöver inte artikel 7 i direktivet genomföras genom de specialbestämmelser som ingår i denna proposition.

I artikel 9.3 konstateras att medlemsstaterna får säkerställa att konsumenter med låga inkomster eller särskilda sociala behov ges stöd. Enligt 7 § lagen om utkomststöd (1412/1997) hör bl.a. utgifter för användning av telefon till de utgifter som täcks med grunddelen. Genomförandet av artikel 9.3 förutsätter sålunda ingen annan lagstiftning.

I artikel 26.2 – 26.4 bestäms om vissa särdrag i anslutning till det europeiska nödnumret 112. Samtal till nödnumret skall besvaras och samtalen behandlas på behörigt sätt. Medlemsstaterna skall säkerställa att företag som driver allmänna telefonnät till de myndigheter som ansvarar för nödtjänster tillhandahåller information om varifrån samtalet kommer för samtliga samtal. Medborgarna skall få tillräcklig information om nödnumret.

Enligt 14 § lagen om räddningsväsendet skall räddningsväsendet planeras och organiseras så att de åtgärder som hänför sig till detta kan vidtas utan dröjsmål och effektivt. I 42 § bestäms om nödcentraler och i 43 § om nödcentralernas uppgifter. Om utlämnande av identifieringsuppgifter till räddningsmyndigheter och andra myndigheter som tar emot nödmeddelanden bestäms bl.a. i 18 § lagen om integritetsskydd vid telekommunikation och dataskydd inom televerksamhet samt i 16 § sjöräddningslagen (1145/2001), där operatörer åläggs en skyldighet att lämna ut identifieringsuppgifter för anslutningen och uppgifter om anslutningens läge. I Finland svarar räddningsmyndigheterna för informationen om nödnumret.

På ovan nämnda grunder behöver inte artikel 26 genomföras genom bestämmelserna i denna proposition utan de mål som anges i artikeln har tryggats redan genom speciallagarna om räddningsverksamhet.

I artikel 34 bestäms om reglering av tvister

utanför domstol. Konsumenten har rätt att få tvister behandlade av konsumentklagonämnden så som beskrivits närmare ovan i den del som behandlar bestämmelserna i ramdirektivet.

Tillträdesdirektivet

Enligt artikel 3.1 skall medlemsstaterna säkerställa att det inte förekommer några restriktioner som hindrar företag i samma medlemsstat eller i olika medlemsstater från att förhandla med varandra om avtal rörande tekniska och kommersiella arrangemang för tillträde och/eller sammankoppling. Utgångspunkten i den föreslagna kommunikationsmarknadslagen är att verksamheten på en konkurrensutsatt marknad bygger på kommersiella avtal mellan teleföretag. Enligt propositionen anses utgångspunkten vara att konkurrensen sörjer för att prissättningen av tjänster som tillhandahålls användarna och övriga villkor vid utbudet av tjänster är skäliga ur användarnas synvinkel. Det blir aktuellt att ingripa i verksamheten på marknaden genom reglering endast i det fall att en marknadsanalys visar att det är nödvändigt.

Om förutsättningarna enligt lagen uppfylls, skall Kommunikationsverket enligt propositionen bestämma att vissa teleföretag har betydande marknadsinflytande. I syfte att undanröja konkurrenshinder åläggs endast dessa företag de specialskyldigheter som avses i paragrafen. Den föreslagna regleringen harmonierar sålunda med det mål som anges i artikel 3 i direktivet. Lagstiftningen i Finland innehåller inte heller i övrigt bestämmelser som begränsar förhandlingsmöjligheterna för teleföretag eller kommersiella avtal.

Enligt artikel 3.2 får medlemsstaterna inte upprätthålla rättsliga eller administrativa åtgärder som innebär att teleföretag måste erbjuda olika företag olika villkor för likvärdiga tjänster. Sådana bestämmelser finns inte i finländsk lagstiftning. I propositionen föreslås en uttrycklig bestämmelse i kommunikationsmarknadslagen om att prissättningen i anslutning till specialskyldigheter för ett teleföretag skall vara rättvisa för teleföretag i samma situation och att ett teleföretag skall ge ett konkurrerande teleföretag tjänster un-

der motsvarande villkor som t.ex. ett dotterbolag.

Enligt artikel 3.2 får medlemsstaterna inte heller upprätthålla rättsliga eller administrativa åtgärder som inte är kopplade till de tjänster avseende tillträde eller sammankoppling som faktiskt tillhandahålls. Sådana administrativa eller rättsliga åtgärder som avses i direktivet gäller inte i Finland och några sådana hinder föreslås inte heller i den proposition som nu behandlas.

Enligt artikel 12.1 punkt d kan medlemsstaten kräva att ett teleföretag erbjuder specificerade tjänster i partiförsäljning till tredje part för återförsäljning. Förteckningen i artikel 12.1 över de skyldigheter som skall åläggas teleföretag är en exempelförteckning över skyldigheter som kan åläggas teleföretag. Det är inte en uttömmande förteckning över de skyldigheter som skall åläggas teleföretag. I förslaget ingår inte någon bestämmelse om återförsäljningsskyldigheten, eftersom reglering som förpliktar till återförsäljning inte heller tidigare har behövts på den finländska kommunikationsmarknaden.

I 15 § 1 mom. 6 punkten i gällande kommunikationsmarknadslag konstateras att var och en har rätt att tillhandahålla de tjänster han skaffar av teleföretag vidare för andra användare. Rätten till återförsäljning av tjänster som någon annan producerat följer i Finland redan av grundlagens bestämmelser om näringsfrihet och en sådan rättighet behöver inte regleras i speciallagstiftningen. Teleföretag har rätt till återförsäljning av andra teleföretags produkter och tjänster även utan en uttrycklig bestämmelse.

2.4.2 Innehållsproducenternas ställning

I traditionell masskommunikation existerar oftast ingen direkt kundrelation mellan innehållsproducenten och den s.k. slutkunden. Det här är naturligt, eftersom det förmedlade programutbudet kan tas emot avgiftsfritt av vem som helst och det inte existerar någon egentlig kundrelation.

När det gäller avgiftsbelagda innehållstjänster kan innehållsproducenterna ha intresse av att fakturera sina egna kunder direkt. Detta förutsätter att innehållsproducenterna

har rätt att få faktureringsuppgifter om sig själva från teleföretagen. Enligt gällande lagstiftning är det tillåtet att man avtalar om detta på kommersiell grund men teleföretagen är inte skyldiga att göra det.

Det bedöms att innehållsproducentens ställning kommer att förbättras genom inbördes kommersiella avtal mellan teleföretag och innehållsproducenter i takt med att utbudet av innehållstjänster får en ökande ekonomiska betydelse. Det kan dock vara skäl att ingripa administrativt i den kommersiella utvecklingen i en sådan undantagssituation där fungerande konkurrens inte uppstår på grund av marknadsbeteendet hos ett teleföretag med betydande marknadsinflytande. Utan denna regleringsmöjlighet kan ett teleföretag diskriminera sina konkurrenter och ta innehållsproduktionen för sina egna tjänster i bruk på förmånligare villkor än när företaget tillhandahåller den som produktionsfaktor för andra innehållsproducenter eller t.o.m. helt vägra att avtala om saken. I vissa särskilda fall kan det sålunda vara ändamålsenligt att bestämma att det är obligatoriskt att lämna ut faktureringsuppgifter och upplåta kapaciteten i ett smartkort för teleföretag med betydande marknadsinflytande.

Vid beredningen av propositionen har ett sådant förslag till bestämmelse varit aktuellt enligt vilket Kommunikationsverket kan ålägga ett teleföretag med betydande marknadsinflytande en skyldighet att lämna ut de uppgifter som behövs vid faktureringen av kunderna till ett företag som tillhandahåller tjänster via en telefonanslutning eller någon annan motsvarande anslutningspunkt i kommunikationsnätet som administreras av ett företag med betydande marknadsinflytande. Ett avtalsförhållande för mottagandet av innehållstjänsten uppstår då mellan leverantören och mottagaren av innehållstjänsten utan det förmedlande teleföretaget. Förslaget har till dessa delar dock flera beröringspunkter med lagen om datasekretess vid telekommunikation, som inom den närmaste framtiden kommer att behöva ändras på grund av en anhängig direktivändring. Eftersom det är ändamålsenligt att regleringen av utlämnandet av faktureringsuppgifter och lagen om datasekretess vid telekommunikation görs i samband med ändringen av lagen om data-

sekretess vid telekommunikation, införs inte regleringen av skyldigheten att lämna ut faktureringsuppgifter i denna proposition.

2.4.3 *Effektivering av Kommunikationsverkets verksamhet*

Kommunikationsverket fungerar som en sådan nationell regleringsmyndighet som avses i direktiven om elektronisk kommunikation. Kommissionen publicerade i november 2001 Sjunde rapporten om genomförandet av EU:s lagstiftning på telekommunikationsområdet och fäste avseende vid att regleringen i Finland är lätt. Enligt kommissionen har regleringsmyndigheten dock inte i alla situationer kunnat reagera tillräckligt effektivt på störningar på marknaden.

Det stora antalet teleföretag som skall övervakas är i sig en utmaning för övervakningen och verkställigheten av kommunikationsmarknadslagen och författningar på lägre nivå som utfärdats med stöd av den. Vid Kommunikationsverket har övervakningen bl.a. försvårats av delvis mångtydiga författningar samt i synnerhet av att resurserna är små med hänsyn till antalet anhängiga ärenden som gäller ekonomisk övervakning. Teleföretagen har inte alltid haft vilja eller förmåga att förse Kommunikationsverket med de uppgifter som ämbetsverket begärt och som behövs för behandlingen av ett ärende. Även besvärsvägen med två instanser och de långa behandlingstiderna för ärenden vid förvaltningsdomstolarna och högsta förvaltningsdomstolen har fördröjt tillrättläggandet av missförhållanden som uppstått på telemarknaden.

2.4.4 *Allmännyttig verksamhet*

I 7 § lagen om Rundradion Ab föreskrivs om Rundradion Ab:s allmännyttiga uppgifter. Bolagets skall tillhandahålla ett heltäckande televisions- och programutbud jämte special- och tilläggstjänster för alla på lika villkor. Den allmännyttiga verksamheten kan också innefatta andra innehållstjänster. Innehållet i den allmännyttiga verksamheten preciseras i 7 § 2 mom.

Rundradion Ab har tills vidare inte ålagts någon skyldighet att utreda hur den skall genomföra sin allmännyttiga uppgift. Saken bedöms inte heller av någon utomstående instans. I flera länder utförs en sådan bedömning. Ställningen och uppgifterna för organ som bedömer den allmännyttiga verksamheten varierar visserligen beroende på vilka system som valts i olika länder och på historien. Rundradion Ab som utövar allmännyttig verksamhet i Finland verkar med stöd av en separat lag. Bolaget styrs av ett förvaltningsråd som väljs av riksdagen. Inte heller riksdagen får årligen en utredning om hur bolaget har genomfört sin lagstadgade uppgift.

Den allmännyttiga verksamheten finansieras med medel ur statens televisions- och radiofond. Eftersom det inte görs någon bedömning av hur den allmännyttiga verksamheten utövas, finns det heller inga grunder för en bedömning av om finansieringen av den allmännyttiga verksamheten står i rätt proportion till uppgifterna. Europeiska kommissionen publicerade hösten 2001 ett meddelande i anslutning till offentliga rundradiobolags verksamhet. Kommissionen önskar att meddelandet skall vara riktgivande för medlemsländerna när de utarbetar bestämmelser som styr sådana bolags finansiering och verksamhet. I meddelandet förutsätter kommissionen att allmännyttiga uppgifter definieras klart och att ett organ som är oberoende av bolaget övervakar hur uppgifterna fullgörs.

2.4.5 *Lagen om televisions- och radioverksamhet*

På basis av 4 § lagen om televisions- och radioverksamhet tillämpas lagen inte på televisions- och radioverksamhet i små distributionsnät med högst 250 anslutningar. Tillämpningsområdet omfattar inte heller obetydlig televisions- och radioverksamhet i andra telenät än sådana som huvudsakligen är avsedda för distribution av televisions- och radioprogramutbud, t.ex. Internet-nät. Enligt 2 mom. kan det vid behov meddelas närmare föreskrifter om obetydlig verksamhet genom beslut av statsrådet, men några preciserande författningar har inte utfärdats. Öppenheten i

definitionen på obetydlig verksamhet är problematisk, eftersom det håller på att bli vanligare att sända programutbud t.ex. via ett Internet-nät. Med hjälp av en noggrannare definition skulle man bättre kunna skilja åt verksamhet som skall anses vara televisions- och radioverksamhet och verksamhet som är obetydlig med avseende på tillämpningen av lagen. I praktiken har uppstått ett behov av att även lämna verksamhet som tillfälligt utövas med sändare som har låg effekt utanför lagen.

För utövande av televisions- och radioverksamhet med radiovågor som utbreder sig fritt behövs en särskild koncession, som kallas programkoncession. Koncessionssystemets berättigande i televisions- och radioverksamheten bygger på att radiofrekvenser, på vilka verksamheten bedrivs, är en knapp naturresurs och att de finns fler som vill utöva verksamheten än vad det finns frekvenser. I och med att tekniken utvecklats håller också andra sätt att förmedla programutbud på att bli allmännare. Utöver markbundna tv- och radionät nås över 40 procent av finländarna av kabelnät. En del tar sina tjänster från satellitmottagare, och Internet kan ur konsumenternas synvinkel sett erbjuda ett obegränsat antal program. Mot denna bakgrund torde man inom en snar framtid bli tvungen att på nytt se över hela koncessionssystemets berättigande. För närvarande finns det dock inga möjligheter att slopa koncessionerna i televisions- och radioverksamheten.

Koncession beviljas i enlighet med 9 § av statsrådet. Koncessioner skall förklaras lediga att sökas med undantag av koncessioner som gäller högst tre månader. Kortvariga koncessioner som gäller mindre än tre månader beviljas av kommunikationsministeriet. Ganska många kortvariga koncessioner beviljas: år 2001 beviljades 42. Dessa koncessioner underkastas inte någon politisk prövning och därför kan det inte anses vara ändamålsenligt att de behandlas vid ministeriet. Dessutom har det ansetts nödvändigt att bevilja koncessioner med lättare förfarande förutom för kortvarig verksamhet även för verksamhet i liten skala.

Paragraf 13 § som gäller överföring av koncession har i praktiken visat sig vara allt-

för begränsande. Det kan i vissa situationer vara nödvändigt att överföra en koncession, t.ex. för att verksamheten skall fortbestå. Därför bör en koncession inte ofrånkomligen upphöra när bestämmelserna förändras, utan koncessionsmyndigheten bör ha möjlighet till prövning från fall till fall. Av samma orsak måste också regleringen av hur en koncession förfaller anses vara för sträng.

Paragraf 20 § bygger på artikel 3a i televisionsdirektivet. Motsvarande bestämmelser ingår också i Europarådets televisionskonvention och dess ändringsprotokoll. I dessa har skapats ett övernationellt system vars syfte är att trygga en möjlighet för allmänheten att följa nationellt betydelsefulla evenemang via avgiftsfria tv-kanaler. Varje EU-medlemsstat, EES-stat samt stat som ratificerat televisionskonventionen kan göra upp en förteckning över vilka evenemang en stor del av allmänheten skall kunna följa på en avgiftsfri tv-kanal. Utövandet av ensamrätten till ett evenemang i en sådan förteckning kan begränsas så, att det är möjligt att följa sändningen på avgiftsfria kanaler i det aktuella landet. I Finland bereds en sådan förteckning som bäst. Lagen innehåller inga exakta förfarandebestämmelser om hur det skall säkerställas att skyldigheten iaktas. Tills vidare har systemet tillämpats endast i vissa fall. Det är uttryckligen bristen på förfarandebestämmelser i olika länder som dock har konstaterats vara problematisk i detta sammanhang i synnerhet därför att det ofta är fråga om komplicerade övernationella fall.

2.4.6 *Lagen om statens televisions- och radiofond*

Lagen om statens televisions- och radiofond innehåller bl.a. bestämmelser om anmälan om ibruktagande av televisionsapparat och televisionsavgift samt om förfarandet vid uppbörd av avgiften och övervakningen av att anmälningsplikten iaktas. Praxis har visat att det finns vissa brister eller problem i förfarandebestämmelserna.

Kommunikationsverket driver själv in försenade och retroaktiva televisionsavgifter samt tillsynsavgifter hos sina kunder. Den

dröjsmålsavgift på 30 mark som ingår i gällande 13 § räcker inte till för att täcka kostnaderna för indrivningen. Kommunikationsverkets verksamhet försvåras i praktiken också av att olika beslut om televisionsavgifter skall delges bevisligen enligt vad som bestäms i lagen om delgivning i förvaltningsärenden (232/1966). Detta ger upphov till extra arbete och merkostnader. Delgivningsförfarandet är också tyngre ur partens synvinkel, eftersom försändelsen skall avhämtas. En precisering av hur tillsynsavgiften fastställs behövs också.

Televisionsavgiftskontroller görs i sådana hushåll som inte har någon gällande anmälan om ibruktagande av tv-apparat. Kommunikationsverket har rätt att få uppgifter för indrivningen av televisionsavgifter och övervakningen av att lagen efterföljs bl.a. ur befolkningsdatasystemet och från teleföretagen. Genom att dessa rättigheter justeras kan övervakningen inriktas allt noggrannare och servicen förbättras.

Den retroaktiva televisionsavgiften och tillsynsavgiften enligt gällande lag har varit oförändrade sedan 1999. Televisionsavgiften höjdes år 2000. Skillnaden mellan televisionsavgiften och påföljderna för utebliven betalning har varit ganska liten, vilket kan försämra påföljdsavgifternas förebyggande verkan.

Behovet av ändring beror också på att de olika avgifterna fortfarande står i markbelopp i lagen.

2.4.7 *Författningsnivå*

Gällande regleringssystem uppfyller inte längre till alla delar kraven i grundlagen. Enligt 80 § grundlagen skall bestämmelser om grunderna för individens rättigheter och skyldigheter utfärdas genom lag. Ministeriet kan utfärda förordningar med stöd av fullmakten i lagen. Även en annan myndighet kan genom lag bemyndigas att utfärda rättsnormer om vissa saker, om det finns särskilda orsaker i anslutning till föremålet för regleringen och regleringens betydelse i sak inte förutsätter att saken regleras genom lag eller förordning. Tillämpningsområdet för en

sådan fullmakt skall vara exakt avgränsat.

I telemarknadsförordningen och i ministeriets beslut ingår bestämmelser som enligt grundlagen borde vara på lagnivå. Fullmaktsbestämmelser som gäller ministeriet och Kommunikationsverket är inte tillräckligt exakt avgränsade och av dem framgår inte alltid entydigt vilka saker som kan regleras i författningar.

3 Propositionens mål och de viktigaste förslagen

3.1 Mål och medel

Målet för propositionen är att främja informationssamhällets utveckling och yttrandefriheten. Avsikten är dessutom att genom propositionen säkerställa ett jämlikt utbud av informationssamhällstjänster både regionalt och mellan olika befolkningsgrupper. Informationssamhällsutvecklingen har en samhällsreligt viktig betydelse bl.a. när det gäller att revidera ekonomin, bilda nätverk i samhället och annars, stärka innehållsindustrin och effektivisera de offentliga tjänsterna. Enligt regeringsprogrammet skall Finland i sin teknologipolitik vara en föregångare när det gäller att genomföra ett människovänligt och hållbart informationssamhälle. Detta innebär till exempel att elektroniska tjänster samt kultur- och kunskapsinnehåll utvecklas så att alla människor lätt och tryggt kan använda dem med hjälp av såväl mikrodatorer, digital television som telefon och mobilteleapparater.

Avsikten med propositionen är att skapa en lagstiftningsram som främjar kommunikationsteknologins utveckling. Konvergensen, dvs. kommunikationsnätens och kommunikationstjänsternas integrationsutveckling, innebär att samma eller samma slags innehåll allt mer kan delas och användas parallellt via olika distributionsvägar. På kommunikationsmarknaden uppstår en ny slags konkurrenssituation som antas vara till fördel för konsumenterna, eftersom nya möjligheter för nätaffärsverksamhet och innovationer öppnar sig på marknaden. Syftet med propositionen är att revidera lagstiftningen så att alla kommunikationsnät behandlas teknologineutralt

på lagnivå. Stödandet av infrastrukturen inom elektronisk kommunikation utökar även indirekt yttrandefriheten, eftersom det material som förmedlas i nät har flera förmedlingskanaler i en progressiv konkurrenssituation.

Avsikten med propositionen är att främja innehållsproduktionen. Främjandet av innehållsproduktion skall anses vara ett mycket viktigt instrument i kommunikationsmarknadens utveckling, eftersom det innehåll som förmedlas i näten slutligen avgör vilken framgång de tillhandahållna kommunikationstjänsterna kommer att ha bland konsumenterna.

I propositionen föreslås att Kommunikationsverket kan ålägga företag med betydande marknadsinflytande en skyldighet att upplåta kapaciteten i ett smartkort som används vid administreringen av en mobiltelefonanslutning eller en motsvarande anslutningspunkt i kommunikationsnätet för teleföretag och andra företag. Förslaget främjar avsevärt innehållsproducenternas ställning.

Syftet med propositionen är att nationellt genomföra de fyra direktiven om elektronisk kommunikation, dvs. ramdirektivet, auktorisationsdirektivet, tillträdesdirektivet och direktivet om samhällsomfattande tjänster samt radiospektrumbeslutet.

3.2 De viktigaste förslagen

3.2.1 Genomförande av direktiven om elektronisk kommunikation

Kommunikationsmarknadslagens tillämpningsområde

Enligt definitionen i artikel 2a i ramdirektivet avses i direktiven med ett elektroniskt kommunikationsnät ett system för överföring och i tillämpliga fall utrustning för koppling eller dirigering samt andra resurser som medger överföring av signaler via tråd, via radio, på optisk väg eller via andra elektromagnetiska överföringsmedier. Till tillämpningsområdet för direktiven hör enligt definitionen satellitnät, fasta nät och markbundna

mobilnät, Internet, elkabelsystem som används för signalöverföring, nät för tv- och radiosändningar samt kabel-tv-nät oberoende av vilken typ av information som överförs i näten.

Med elektronisk kommunikationstjänst avses enligt definitionen i artikel 2c i ramdirektivet en tjänst som vanligen tillhandahålls mot ersättning och som helt eller huvudsakligen utgörs av överföring av signaler i elektroniska kommunikationsnät. Som exempel på sådana tjänster nämns i bestämmelsen telekommunikationstjänster samt överföringstjänster i nät som används för televisions- och radioverksamhet.

Under den första etappen av totalreformen av kommunikationslagstiftningen ändrades telemarknadslagen (396/1997) så, att digitala markbundna tv- och radionät samt kabel-tv-nät togs in i lagens tillämpningsområde vid sidan av de traditionella telenäten. De analoga tv-näten lämnades vid reformen i huvudsak utanför lagens tillämpningsområde med undantag för vissa bestämmelser i anslutning till upplåtelse av nät. I reformen lämnades fortfarande även televisionsverksamhet i satellitnät samt utbudet av Internettjänster i den omfattning som uteslutits från telemarknadslagens tillämpningsområde utanför lagens tillämpningsområde. Det konstaterades att behovet av dessa undantag skall omprövas i den andra etappen av totalreformen av kommunikationslagstiftningen sedan direktivets slutliga innehåll klarnat.

Utgångspunkten i direktiven om elektronisk kommunikation framgår av ovan beskrivna definitioner. Syftet är att man vid det nationella genomförandet av direktivet skall sörja för att bestämmelserna också gäller analoga markbundna tv- och radionät, satellitnät och utbudet av Internettjänster. I propositionen föreslås att kommunikationsmarknadslagens tillämpningsområde utvidgas på ovan nämnt sätt. Det är nödvändigt att utvidga lagens tillämpningsområde för att genomföra bestämmelserna i direktiven.

Av dessa tre utvidgningar av tillämpningsområdet är utvidgningen av tillämpningsområdet för lagen som gäller satellitbaserad televisionsverksamhet i praktiken av liten betydelse. Sändning och tillhandahållande av tv- och radioprogram via satellit förekommer

jämfört med övriga distributionsvägar för tv- och radioprogram i liten skala i Finland. Skyldigheterna i den föreslagna kommunikationsmarknadslagen gäller i huvudsak nätföretag. Tills vidare är det inga finländska företag som äger eller administrerar satelliter eller tillhörande frekvenser. Den satellittelevisionsverksamhet som utövas i Finland bygger för närvarande på förmedling av programutbud i satelliter som ägs av andra än finländska företag och på andra frekvenser än frekvenser som administreras av finländska företag.

De skyldigheter att överlåta nyttjanderätt som nämns i 4 kap. kommunikationsmarknadslagen lämpar sig inte på grund av sitt begränsade tillämpningsområde för satellitnät. T.ex. den skyldighet att hyra ut ett masskommunikationsnät som avses i 28 § gäller i enlighet med bestämmelsens ordalydelse endast markbundna tv- och radionät och kan sålunda inte tillämpas på satellitnät. De sammankopplingsskyldigheter som avses i 5 kap. kan av tekniska skäl inte i praktiken tillämpas på satellitnät. Företag som tillhandahåller tjänster via satellitnät kan främst gälla kommunikationsmarknadslagens bestämmelser om televerksamhetsanmälan, tillsynsavgift, skyldigheter att lämna uppgifter och beredskap. Enligt förslaget kan ringa televerksamhet genom förordning av statsrådet befrias från anmälnings- och tillsynsavgiftsskyldigheten. Satellit-tv-verksamhet torde på det sätt som avses i 13 § 2 mom. kunna betraktas som en sådan televerksamhet av ringa betydelse som genom förordning kan befrias från dessa skyldigheter.

Företag med betydande marknadsinflytande och marknadsdefinition

I ramdirektivet har begreppet betydande marknadsinflytande tillnärmats det konkurrensrättsliga begreppet dominerande marknadsställning. Ett företag med betydande marknadsinflytande skall utifrån en marknadsanalys definieras efter en marknadsdefinition. För definiering av marknader ger kommissionen en rekommendation där relevanta produkt- och tjänstemarknader definieras. EG:s medlemsstater har möjlighet att påverka kommissionens rekommendationer om

marknadsdefinitioner medan de bereds. Finlands mål är att påverka kommissionens marknadsdefinitioner så att även sådana särdrag på den finländska kommunikationsmarknaden som beror den historiska utvecklingen beaktas i dem, t.ex. marknadens indelning i exceptionellt små områden och att det inte finns något riksomfattande företag med betydande marknadsinflytande på marknaden. Kommissionen kommer också att publicera riktlinjer för marknadsanalyser och bedömningen av betydande marknadsinflytande.

Enligt förslaget skall Kommunikationsverket utföra en direktivenlig marknadsdefinition, marknadsanalys och bestämma vilka företag som har betydande marknadsinflytande. En marknadsdefinition som avviker från kommissionens rekommendation görs dock av kommunikationsministeriet. Förutsättningarna för betydande marknadsinflytande motsvarar i förslaget kraven i direktivet. Ett centralt kriterium är företagets ekonomiska inflytande och förmåga att agera oberoende av konkurrenter och användare. Kommunikationsverket är skyldigt att beakta kommissionens rekommendationer och riktlinjer när det fattar beslut och gör en marknadsdefinition och marknadsanalys till grund för det. Besvär över kommunikationsministeriets eller Kommunikationsverkets beslut om betydande marknadsinflytande kan anföras direkt hos högsta förvaltningsdomstolen.

En marknadsdefinition och marknadsanalys som utförts av Kommunikationsverket eller kommunikationsministeriet skall underställas kommissionen och tillsynsmyndigheterna i de andra EES-staterna för bedömning på det sätt som avses i 21 § kommunikationsmarknadslagen.

Konkurrensläget anger vilka skyldigheter som skall åläggas teleföretag

Ett beslut om skyldigheter att överlåta nyttjanderätt som skall åläggas teleföretag och om andra särskilda skyldigheter skall enligt ramedirektivet i regel bygga på en marknadsanalys. Om konkurrensen fungerar på marknaden, åläggs teleföretaget inga skyldigheter. Om konkurrensen på marknaden inte fungerar, skall regleringsmyndigheten definiera fö-

retag med betydande marknadsinflytande och ålägga dem ändamålsenliga skyldigheter. Skyldigheter som införs skall vara tillräckliga för att det aktuella konkurrensproblemet skall lösas. Å andra sidan får inte teleföretaget åläggas för många skyldigheter. Andra företag än företag med betydande marknadsinflytande kan åläggas skyldigheter endast i de särskilda situationer som nämns i direktivet.

Enligt förslaget skall Kommunikationsverket i syfte att förbättra konkurrensläget ålägga ett företag behövliga särskilda skyldigheter i beslutet om betydande marknadsinflytande. Förslaget innebär till dessa delar en väsentlig förändring i det nuvarande regleringssystemet där ministeriet har bestämt vilka företag som är företag med betydande marknadsinflytande och företagets skyldigheter har byggt direkt på bestämmelserna i lagen. Gällande system möjliggör inte den regleringsprövning av olika marknadslägen och företag som förutsätts i direktivet.

Kommunikationsverket skall enligt förslaget genom sitt beslut ålägga ett företag med betydande marknadsinflytande de skyldigheter som behövs för att konkurrensen skall främjas. Den införda skyldigheten skall stå i rätt proportion till det mål som eftersträvas genom den. I det lagrum som reglerar saken finns en styrbestämmelse om omständigheter som Kommunikationsverket särskilt skall beakta vid införandet av en skyldighet samt en förteckning över vilka medel Kommunikationsverket kan tillgripa och vilka skyldigheter som kan införas för företag. I beslutet åläggs företaget inte en skyldighet i relation till något annat speciellt företag utan skyldigheten är allmän och förpliktar teleföretaget i relation till alla företag.

Innehållet i skyldigheter som åläggs företag

Företag med betydande marknadsinflytande skall enligt tillträdesdirektivet enligt behov åläggas skyldigheter angående öppenhet, icke-diskriminering, särredovisning, sammankoppling, överlåtelse av nyttjanderätten till nät och nätfunktioner samt priskontroll och kostnadsredovisning.

I förslaget bestäms om innehållet i skyldigheter som åläggs företag med betydande

marknadsinflytande i olika lagrum. Skyldigheterna gäller enligt förslaget bl.a. överlåtelse av nätkapacitet och delar av nätet i ett telefon- och masskommunikationsnät, sammankoppling av nät, skyldighet att lämna upplysningar och publiceringsskyldighet samt särredovisning av funktioner och kostnadsredovisning. Innehållet i skyldigheterna motsvarar i huvudsak de skyldigheter i gällande system som baserar sig direkt på lag.

Andra företag än företag med betydande marknadsinflytande kan enligt tillträdesdirektivet under vissa förutsättningar för andra situationer än konkurrenssituationer åläggas skyldigheter i anslutning till sam användning av master och kabelkanaler, sammankoppling av nät samt digitala tv-näts distribueringsförpliktelser.

I förslaget föreskrivs i enlighet med direktivet om innehållet i och förutsättningarna för särskilda skyldigheter. Även dessa skyldigheter införs av Kommunikationsverket.

När det gäller avkodningssystem för digitala tv-nät ställer tillträdesdirektivet vissa villkor för övervakningen av systemöverföringen, skyldigheten för operatörer som har avkodningssystem att tillhandahålla tekniska tjänster, skyldigheten att särredovisa samt skyldigheten för innehavare av immateriella rättigheter till produkter och system att bevilja licenser för tillverkare av konsumentutrustning. Till dessa delar införs de skyldigheter som förutsätts i direktivet enligt förslaget direkt i lag utan ett separat beslut av Kommunikationsverket.

Hörande av kommissionen och tillsynsmyndigheterna i de övriga medlemsstaterna

Kommissionen och regleringsmyndigheterna i de övriga medlemsstaterna skall enligt ramdirektivet höras om åtgärder som gäller nationella marknadsdefinitioner och marknadsanalyser samt om beslut där företagen åläggs skyldigheter gällande överlåtelse av nyttjanderätten och andra särskilda skyldigheter. Utlåtandena skall ges inom en månad. Kommissionen kan förhindra regleringsmyndighetens beslutsfattande, om regleringsmyndigheten definierar marknaden i strid med kommissionens rekommendation eller om beslutet gäller val av företag med betydande marknadsinflytande.

I dessa fall skall regleringsmyndigheten på basis av ett meddelande från kommissionen i vissa fall skjuta upp beslutsfattandet med två månader. Under denna period kan kommissionen i enlighet med ett rådgivande kommittéförfarande meddela ett beslut genom vilket regleringsmyndigheten förhindras att genomföra en planerad åtgärd.

Enligt förslaget åläggs Kommunikationsverket en direktivenlig skyldighet att höra kommissionen och de nationella regleringsmyndigheterna i de övriga länderna samt att skjuta upp beslutet i situationer där kommissionen har rätt att förhindra att ett beslut fattas. Beslut kan fattas utan att kommissionen och de nationella regleringsmyndigheterna hörs, om saken inte har något stort inflytande på marknaden eller, om den i ett brådskande fall är nödvändig för att trygga konkurrensen och konsumenternas intressen. Förslaget innebär en väsentlig förändring i det nuvarande regleringssystemet, där ministeriet har bestämt vilka företag som är företag med betydande marknadsinflytande och skyldigheterna som gäller dem har baserat sig direkt på bestämmelserna i lagen. En ändring av regleringen är nödvändig, eftersom det nuvarande systemet inte möjliggör sådant hörande i samband med enskilda beslut som förutsätts i direktivet.

Koncession och anmälningsskyldighet

Rätten att tillhandahålla nät och tjänster skall enligt auktorisationsdirektivet basera sig på en s.k. allmän auktorisation. Detta innebär att ett teleföretag innan det inleder verksamhet endast kan förutsättas göra anmälan till en myndighet om inte verksamheten förutsätter att rättigheter som gäller användning av radiofrekvenser eller nummer beviljas. Inledandet av verksamhet får inte vara förknippat med ett uttryckligt beslut av myndigheten. Vid sidan av allmän auktorisation kan företagen åläggas vissa särskilda skyldigheter samt villkor och rättigheter i anslutning till användningen av radiofrekvenser och nummer. I direktivet definieras vilka maximivillkor som kan förenas med en allmän auktorisation samt med rättigheterna för användningen av radiofrekvenser och num-

mer. Villkoren skall kunna motiveras objektivt med hänsyn till nätet eller tjänsten samt vara icke-diskriminerande, proportionella och öppna för insyn.

Enligt förslaget förutsätts särskild koncession endast när nättjänster som förutsätter radiofrekvenser tillhandahålls i ett allmänt mobilnät, i ett myndighetsnät samt i ett digitalt markbundet tv- och radionät, som i förslaget kallas markbundet masskommunikationsnät. Andra teleföretag förutsätts endast göra en televerksamhetsanmälan enligt bestämmelserna i direktivet. Förslaget ändrar inte till dessa delar nuläget.

Användarens rätt till ett minimiutbud av tjänster

Enligt direktivet om samhällsomfattande tjänster skall ett minimiutbud av tjänster med hänsyn till särskilda nationella förhållanden göras tillgängligt för alla slutanvändare oberoende av geografiskt läge.

Åtminstone ett företag skall kunna tillhandahålla en anslutning till det allmänna telefonnätet på en viss plats och möjliggöra användningen av allmänt tillgängliga telefonitjänster. Anslutningen skall möjliggöra en ändamålsenlig Internetförbindelse. Slut användarna skall ha tillgång till minst en täckande abonnentkatalog i tryckt eller elektronisk form och en nummerupplysningstjänst. Ett skäligt utbud av allmänna telefoner skall säkerställas. Regleringsmyndigheten kan dock låta bli att införa några skyldigheter för utbudet av telefoner för allmänheten, om allmänna telefoner eller motsvarande tjänster är lättillgängliga.

Enligt förslaget realiseras användarens rätt till en anslutning så att ett teleföretag med betydande marknadsinflytande är skyldigt att inom det geografiska verksamhetsområde där det har betydande marknadsinflytande tillhandahålla användaren en anslutning till telefonnätet. Om ett sådant företag inte finns, gäller skyldigheten i andra hand ett företag, vars marknadsandel mätt i antalet anslutningar är störst i området. Alla teleföretag som verkar i telefonnätet är skyldiga att sörja för att det finns en telefonkatalogtjänst och en nummerupplysningstjänst. Till dessa delar

motsvarar förslaget i huvudsak gällande lagstiftning.

När det gäller allmänna telefoner föreslås att man i Finland utnyttjar möjligheten i direktivet att låta bli att reglera saken. Behovet av allmänna telefoner i Finland är i praktiken mycket litet. Motiveringarna till avgörandet beskrivs närmare i punkt 2.4.1 i allmänna motiveringen.

Direktivet om samhällsomfattande tjänster innehåller en möjlighet att utse ett eller flera företag som leverantörer av samhällsomfattande tjänster och att ordna ett särskilt finansieringssystem i syfte att ersätta kostnaderna. Ett sådant system föreslås inte bli infört i Finland. Enligt förslaget baserar sig tillhandahållandet av samhällsomfattande tjänster direkt på en bestämmelse i lagen. I första hand genom att främja konkurrensen strävar man efter att tjänsterna skall vara så förmånliga och högklassiga som möjligt i alla delar av landet. Förslaget motsvarar i praktiken ganska långt gällande system, som har visat sig vara en fungerande lösning. Även internationella jämförelser stöder denna observation. Systemet med att vissa angivna företag skall tillhandahålla samhällsomfattande tjänster, vilket möjliggörs av direktivet, kan medföra problem i synnerhet på grund av det anknyttande finansieringssystemet. Utomstående finansiering av samhällsomfattande tjänster bäddar för störningar i verksamheten på marknaden. Dessutom förutsätter administreringen och övervakningen av finansieringssystemet tungrodd byråkrati. Verksamheten i det föreslagna systemet måste dock följas noggrant och alternativen vid behov tas till ny prövning.

Användarens övriga rättigheter

Abonnenter av telefonitjänster som är allmänt tillgängliga för alla, inklusive mobiltelefonabonnenter, skall enligt direktivet om samhällsomfattande tjänster på begäran kunna behålla sitt nummer vid byte av tjänsteleverantör. Enligt förslaget är teleföretaget skyldigt att utan dröjsmål verkställa nummerportabilitet. Det teleföretag som genomför nummerportabiliteten får enligt förslaget inte ta ut ersättning för nummerportabiliteten

hos användaren. Teleföretaget får enligt förslaget ta ut en engångsersättning som motsvarar kostnaderna för nummerportabilitet hos ett annat teleföretag, om det tekniska genomförandet av nummerportabiliteten ger upphov till kostnader av engångsnatur. Engångsersättningen får dock inte vara så stor att den i praktiken hämmar användningen av tjänsten. Kommunikationsverket har rätt att vid behov fastslå ett allmänt pristak för engångsersättningen. Det teleföretag som ursprungligen verkställt nummerportabiliteten och det teleföretag som tagit emot numret skall enligt förslaget dela lika på samtalskostnaderna för trafiken till det portabla numret. Teleföretagen är för sin del skyldiga att sörja för att användarna har tillgång till en allmän, täckande och avgiftsfri informationstjänst för portabla nummer.

I ett avtal mellan leverantören av en kommunikationstjänst och konsumenten skall enligt direktivet om samhällsomfattande tjänster specificeras vissa minimiuppgifter. Minimivillkor kan förutsättas även i avtal som ingås med andra användare än konsumenter. Enligt förslaget bör de minimivillkor som definieras i lagen tas in i alla avtal som gäller mottagning av en kommunikationstjänst. Bestämmelsens tillämpningsområde omfattar utöver telefonitjänster även andra kommunikationstjänster, t.ex. Internet-tjänster.

Ett teleföretag är skyldigt att upprätta standardavtalsvillkor för avtal om anslutning till telefonnätet och att tillämpa dem när företaget ingår avtal med konsumenter. Standardavtalsvillkoren sänds till konsumentombudsmannen, som övervakar avtalens lagenlighet ur konsumentskyddets synvinkel. Utöver övervakningen av avtalsvillkoren tryggs konsumentens juridiska ställning genom speciella bestämmelser om ensidiga ändringar i avtalsvillkoren, krav på säkerhet, uppsägning av avtal och vissa andra omständigheter som är obligatoriska med tanke på konsumenterna.

Medlemsstaterna skall enligt direktivet om samhällsomfattande tjänster säkerställa att digital-tv-utrustning för konsumenter är kompatibel. Enligt förslaget har Kommunikationsverket rätt att utfärda föreskrifter om tv-mottagarnas tekniska egenskaper i syfte

att säkerställa att de är kompatibla.

Skyldigheten att distribuera programutbud i masskommunikationsnät

Teleföretag som tillhandahåller kommunikationsnät för radio- och tv-sändningar kan enligt direktivet om samhällsomfattande tjänster åläggas skyldigheter att distribuera tjänster och kanaler. Skyldigheterna kan införas endast för att mål som är nödvändiga med avseende på det allmänna intresset skall kunna uppnås. Skyldigheterna skall granskas regelbundet. Medlemsstaterna kan definiera en behörig ersättning för distributionsskyldigheterna, om de samtidigt säkerställer en icke-diskriminerande behandling av företag som tillhandahåller elektroniska kommunikationsnät.

Det föreslås att bestämmelsen om skyldigheten att distribuera tv- och radioprogramutbud (must carry-skyldigheten) överförs till kommunikationsmarknadslagen. I en bestämmelse som motsvarar 42 § i gällande lag om televisions- och radioverksamhet föreslås dessutom olika slags preciseringar. Tillämpningen av definitionen har visat sig vara besvärlig i synnerhet sedan den digitala televisionsverksamheten inletts. I och med att antalet kanaler ökat har det inte varit entydigt vilka kanaler som omfattas av distributions-skyldigheten.

En ersättningsfri distributionsskyldighet gäller endast Rundradion Ab:s sändningar och tjänster, eftersom bolaget sköter sin lagstadgade allmännyttiga uppgift. Skyldigheten avgränsas dock så att den gäller Rundradion Ab:s programutbud inom gränserna för den kapacitet som anvisats bolaget i enlighet med radiolagen. Dessutom omfattar skyldigheten special- och tilläggstjänster som hör till dessa programutbud.

Distributions-skyldigheten utsträcks även till kommersiella aktörers tv- och radioprogramutbud som sänds med stöd av en riksomfattande programkoncession. Ett teleföretag kan dock ta ut högst ett kostnadsorienterat pris för distributionen.

Reglering av detaljmarknaden

Om regleringsmyndighetens marknadsanalys visar att det inte förekommer någon verk-

lig konkurrens på detaljmarknaden, kan detaljpriserna enligt direktivet om samhällsømfattande tjänster under vissa förutsättningar regleras. Regleringen gäller endast företag med betydande marknadsinflytande.

Enligt förslaget kan Kommunikationsverket i vissa specialfall införa vissa skyldigheter som gäller prissättningen på detaljmarknaden. Kommunikationsverket kan enligt bestämmelsen bestämma att ett företag med betydande marknadsinflytande inte får ta ut orimliga priser, inte får hindra tillträde till marknaden eller begränsa konkurrensen med en omotiverat låg prissättning, inte får gynna vissa slutanvändare och inte får binda en viss produkt eller tjänst till andra produkter eller tjänster.

3.2.2 *Innehållsproducenternas ställning*

Ett förslag som förbättrar innehållsproducentens ställning gäller det smartkort som används vid administreringen av en anslutningspunkt i kommunikationsnätet. Enligt förslaget kan Kommunikationsverket ålägga företag med betydande marknadsinflytande en skyldighet att till teleföretag och andra företag överlåta nyttjanderätten till kapaciteten i det smartkort som används vid administreringen av en mobiltelefonanslutning eller någon annan motsvarande anslutningspunkt i kommunikationsnätet. Med den lediga kapaciteten i ett smartkort kan tillhandahållas olika innehållstjänster, t.ex. elektroniska signaturer. I praktiken prövar innehavaren till en telefonanslutning eller någon annan anslutningspunkt i kommunikationsnätet om kapaciteten i ett smartkort skall användas till innehållstjänster. Möjligheten bedöms dock öka efterfrågan på innehållstjänster och därigenom påverka innehållsproducenternas marknadsställning på ett positivt sätt.

3.2.3 *Effektivering av Kommunikationsverkets verksamhet*

Genom de föreslagna bestämmelserna om påföljdsavgift effektiveras genomförandet av

lagen. I gällande kommunikationsmarknadslag finns ingen bestämmelse om påföljdsavgift, men i 44 och 46 § gällande kommunikationsmarknadslag föreskrivs om de straffrättsliga påföljderna och förverkandepåföljder vid överträdelse av lagen. Motsvarande straffbestämmelser föreslås inte bli införda i den proposition som nu behandlas, eftersom en kriminalisering av verksamheten enligt gällande lagberedningspraxis bör vara det sista alternativet och andra påföljdsalternativ, t.ex. administrativa avgiftspåföljder, bör komma i första hand. En sanktion som i televerksamhet är lämpligare än en straffrättslig sanktion är en ekonomisk påföljd, som även har en effektiv förebyggande verkan. Det föreslås att påföljdsavgiften tas in även i lagen om televisions- och radioverksamhet.

I lagen om statens televisions- och radiofond görs flera ändringar som gäller televisionsavgiften samt uppbörderna och övervakningen av den. Genom dessa görs Kommunikationsverkets verksamhet effektivare och missförhållanden som uppdragats i praktiken undanröjs.

3.2.4 *Snabbare behandling av tvistemål*

Tvistemål på kommunikationsmarknaden, i synnerhet om de ansluter sig till prissättning, måste avgöras så snabbt som möjligt, eftersom dröjsmål med ett avgörande i ärendet i praktiken oftast innebär att ett teleföretag som bryter mot bestämmelserna om prissättning kan erövra marknaden från sina konkurrenter eller genom sin prissättning hindra en konkurrent att komma in på marknaden. I de fall som behandlats i Finland under de senaste åren har det kunnat räcka upp till fem år att få ett avgörande av högsta förvaltningsdomstolen i tvistemål som gäller televerksamhet och i synnerhet prissättning. Tiden är orimligt lång och förfarandet ohållbart med hänsyn till konkurrensläget på marknaden.

I förslaget föreslås en maximitid på fyra månader för behandlingen av tvistemål vid Kommunikationsverket med undantag för exceptionellt omfattande tvistemål. Genom bestämmelsen genomförs artikel 20.1 i ramdirektivet. I syfte att förkorta den tid som går åt till processen för ändringssökande föreslås

att sådana beslut av Kommunikationsverket som avses i 18–20 § och Kommunikationsverkets avgörande i tvister mellan teleföretag får överklagas direkt hos högsta förvaltningsdomstolen. Med dessa två ändringar kan behandlingstiden för tvistemål betydligt förkortas jämfört med nuläget. Det är nödvändigt att förslaget förverkligas för att konkurrensen och användarnas intressen skall tryggas.

3.2.5 *Reglering av myndighetsnät*

I propositionen föreslås att även sådana myndighetsnät som är avsedda för en sluten användargrupp tas in i kommunikationsmarknadslagets tillämpningsområde. Med myndighetsnät avses enligt propositionen ett mobilnät som byggs för behov i anslutning till allmän ordning och säkerhet, räddningsuppgifter eller befolkningsskydd, i vilket anslutningar kan tillhandahållas utom myndigheterna även en annan användargrupp som behövs med hänsyn till skötseln av ovan nämnda uppgifter.

Ett myndighetsnät är ett kommunikationsnät med ett särskilt ändamål. Oftast fungerar myndighetsnäten på ett mycket begränsat geografiskt område eller så har de inte kopplats samman med det allmänna kommunikationsnätet. De myndighetsnät som för närvarande används i Finland presenteras närmare i punkt 2.1.17 i den allmänna motiveringen. I framtiden kan det finnas flera motsvarande myndighetsnät.

Enligt propositionen förutsätts koncession för tillhandahållandet av nättjänster för myndighetsändamål i ett mobilnät som fungerar inom flera än en kommun. Även ett slutet mobilnät som används för myndighetsändamål behandlas sålunda som vilket mobilnät som helst. För närvarande regleras inte verksamheten i myndighetsnät i lagstiftningen. Det är nödvändigt att göra tillhandahållandet av nättjänster i ett mobilnät som används för myndighetsändamål beroende av koncession, eftersom verksamheten förutsätter radiofrekvenser på samma sätt som normal televerksamhet i mobilnät.

Ett företag eller ett annat samfund som tillhandahåller nättjänster i ett myndighetsnät

som fungerar innan denna lag träder i kraft skall enligt förslaget söka nätkoncession enligt 4 § 2 mom. inom två månader efter lagens ikraftträdande. I nätkoncessionsansökan skall lämnas en utredning om användargrupperna för det aktuella myndighetsnätet. Kommunikationsministeriet godkänner dessa användargrupper samtidigt som det beviljar sökanden nätkoncession, om användargrupperna uppfyller kriterierna i 2 § och om det inte finns några kommunikationspolitiska hinder i anslutning till konkurrensläget på kommunikationsmarknaden för att användargrupperna skall kunna godkännas. Kommunikationsministeriets beslut om nätkoncession är till dessa delar ett överklagbart förvaltningsbeslut.

Det föreslås att teleföretag som verkar i ett myndighetsnät med undantag för koncessionsbestämmelsen skall regleras på ett annat sätt än andra teleföretag. På myndighetsnät tillämpas inte enligt förslaget lagens bestämmelser om betydande marknadsinflytande, överlåtande av nyttjanderätt, sammankoppling, prissättning eller nummerportabilitet. Regleringen behövs inte, eftersom kommersiell televerksamhet på konkurrensgrunder inte utövas i ett myndighetsnät. Nummerportabilitet kan inte genomföras i ett myndighetsnät, eftersom ändamålet med nätet och därmed även användargrupperna har avgränsats. Enligt förslaget beslutar kommunikationsministeriet om användargrupperna i ett myndighetsnät.

Ett teleföretag skall enligt förslaget på begäran utan ersättning koppla samman ett myndighetsnät med det allmänna kommunikationsnätet. Med beaktande av det speciella ändamålet med ett myndighetsnät finns sådana godtagbara grunder för skyldigheten som indirekt kan knytas an till skydd av människoliv, hälsa och egendom. För teleföretag kan skyldigheten betraktas som en mycket obetydlig begränsning och begränsningen är sålunda inte heller problematisk med hänsyn till proportionalitetsprincipen.

3.2.6 *Resttrafik*

I propositionen föreslås att den reglering av

resttrafik som bygger på 24 § i sammankopplingsbeslutet slopas. Med resttrafik avses användning av en telefontjänst utan förhandsval eller prefix. Förhandsval innebär ett arrangemang där t.ex. fjärrsamtal automatiskt styrs till ett nät som ägs av ett visst teleföretag som användaren valt. Prefix innebär åter ett arrangemang där användaren genom att slå ett prefix framför telefonnumret väljer ett visst teleföretags tjänster för det samtalet.

Numera måste resttrafiken slumpmässigt styras till olika tjänsteleverantörers nät i proportion till deras marknadsandelar. Den specialreglering av resttrafik som nu är gällande kan inte anses vara ändamålsenlig med beaktande av resttrafikens obetydliga omfattning och kostnaderna för kontrollen av fördelningen och övriga administrativa kostnader. Om regleringen slopas, får ett teleföretag som ingått anslutningsavtal styra resttrafiken till valfri tjänsteleverantörs nät.

Enligt förslaget slopas regleringen av resttrafik efter en kort övergångsperiod. Det föreslås att bestämmelsen om resttrafik i 24 § kommunikationsministeriets sammankopplingsbeslut tillämpas fram till slutet av år 2003.

3.2.7 Allmän tillsynsavgift för teleföretag

Ett teleföretag som utövar anmälningspliktig eller koncessionsberoende televerksamhet är enligt förslaget skyldigt att till Kommunikationsverket betala en avgift som motsvarar de kostnader som ämbetsverket åsamkas av tillsynen över kommunikationsmarknaden. Avgiftens storlek fastställs utifrån televerksamhetens omsättning. Betalningsskyldigheten gäller dock inte obetydlig televerksamhet som befriats från anmälningskyldigheten.

Kommunikationsverket tar inte för närvarande ut någon allmän tillsynsavgift som gäller alla utövare av televerksamhet utan bestämmelsen utgör en ändring jämfört med nuläget. Kommunikationsverkets uppgifter har betydligt ökat under de senaste åren utan att Kommunikationsverket har kunnat ta ut de kostnader som orsakas av nya uppgifter hos företag som är föremål för tillsyn. Kommunikationsverket är ett nettobudgeterat äm-

betsverk och måste därför täcka sina omkostnader med avgifter. En tillsynsavgift behövs för att Kommunikationsverket skall kunna finansiera sina nya uppgifter.

Tillsynsavgiften är bunden till Kommunikationsverkets kostnader för administreringen och tillsynen över televerksamheten. Kostnader som skall täckas med tillsynsavgiften är t.ex. Kommunikationsverkets personalkostnader samt kostnader för internationellt samarbete och standardiseringsarbete samt beredningen av föreskrifter och administrativa beslut.

I samband med införandet av tillsynsavgiften är avsikten att avgiftsbördan för teleföretag i övrigt skall underlättas t.ex. genom att de nuvarande avgifterna för numrering sänks.

Den föreslagna regleringen strider inte mot bestämmelserna om administrativa avgifter i auktorisationsdirektivet.

3.2.8 Ändringar som gäller teleentreprenad

Det föreslås att endast teleentreprenad i anslutning till sammankoppling av ett inomhusnät i en fastighet eller en byggnad och ett allmänt kommunikationsnät regleras i kommunikationsmarknadslagen. Reglering föreslås inte för den verksamhet som utövas en person som kopplar samman två allmänna kommunikationsnät. Utgångspunkten motsvarar till dessa delar nuläget.

Om behörighetskrav för en teleentreprenör som utför installationsarbeten på ett inomhusnät i en fastighet eller en byggnad bestäms för närvarande i en föreskrift av Kommunikationsverket (Kommunikationsverket 23 D/2002 M). Regleringsnivån motsvarar inte kraven i grundlagen, eftersom näringsfriheten begränsas genom regleringen. Näringsverksamhet kan regleras endast genom lag och på ett sätt som uppfyller de allmänna förutsättningar som krävs av reglering som kringskär en grundläggande rättighet. Begränsningarna skall bl.a. vara påkallade av ett vägande samhälleligt behov, exakta och noggrant avgränsade samt stå i proportion till målet.

Enligt förslaget skall regleringen av teleentreprenad lyftas upp till lagnivå på det sätt

som förutsätts i grundlagen. Enligt förslaget blir teleentreprenad anmälningspliktig näringsverksamhet och utövandet av den begränsas inte genom särskilda behörighetskrav. Behörighetskrav för personer som kopplar samman separata nät behövs inte, eftersom inga sådana krav heller har ställts på teleentreprenörer som kopplar samman allmänna kommunikationsnät.

Teleentreprenören skall innan verksamheten inleds göra en skriftlig anmälan till Kommunikationsverket. En teleentreprenörsanmälan motsvarar ett teleföretags televerksamhetsanmälan och dess syfte är att underlätta Kommunikationsverkets tillsynsuppgifter. Rätten att inleda verksamhet kommer inte framdeles att bero på Kommunikationsverkets åtgärder utan teleentreprenören får utan särskild bekräftelse från Kommunikationsverket inleda verksamhet genast när han har fullgjort anmälningsskyldigheten.

En teleentreprenör kommer enligt förslaget att även i fortsättningen vara skyldig att betala en fast tillsynsavgift till Kommunikationsverket. Det är nödvändigt att införa betalningsskyldighet även för teleentreprenörer för att företagen på marknaden skall behandlas jämlikt.

Propositionen innehåller även ett annat ändringsförslag som påverkar teleentreprenad. Enligt 69 § 3 mom. får ett teleföretag inte förutsätta att sammankopplingen av ett inomhusnät i en fastighet eller en byggnad och det allmänna kommunikationsnätet får utföras endast av en teleentreprenör som teleföretaget väljer. Bestämmelsen ökar konkurrensen i anslutning till installationer och underhållet av inomhusnät i fastigheter och byggnader, eftersom en teleentreprenör fritt kan väljas och konkurrensutsättas av husbolaget.

3.2.9 *Ändringar i kommunikationslagstiftningen som förutsätts av grundlagen*

I propositionen föreslås att regleringen av grunderna för rättigheterna och skyldigheterna för företag och andra samfund på kommunikationsmarknaden i enlighet med vad som förutsätts i den nya grundlagen lyfts till

lagnivå från att ha ingått i beslut av kommunikationsministeriet. T.ex. bestämmelserna om lagens tillämpningsområde, sammankoppling, leveransvillkor för teletjänster och skydd av konsumenter, uthyrning av kabelkanaler och antennplatser, kostnadsredovisning samt prioriteringsfacilitet och nödlägeskoppling föreslås i propositionen bli flyttade från ministeriebeslutsnivå till lagnivå.

Fullmactsbestämmelser som gäller bestämmelser och tekniska föreskrifter på lägre nivå definieras exakt och noggrant på det sätt som förutsätts i den nya grundlagen.

3.2.10 *Bedömning av allmännyttig verksamhet*

I propositionen föreslås att Rundradion Ab årligen skall avge två berättelser om sin verksamhet. Det förvaltningsråd som valts av riksdagen skall avge en berättelse om bolagets verksamhet till riksdagen, som på det sättet regelbundet kan föra diskussioner utifrån informationen i berättelsen. Bolaget skall dessutom avge en berättelse om den allmännyttiga verksamheten till Kommunikationsverket. Kommunikationsverket får på det sättet sådan information som det behöver i sina lagenliga uppgifter i anslutning till tillsynen över televisions- och radioverksamheten.

Rundradion Ab utför sin lagstadgade allmännyttiga uppgift med hjälp av finansiering ur statens televisions- och radiofond. Med hjälp av de årliga berättelserna kan man granska hur denna finansiering har använts och om den står i rätt proportion till den allmännyttiga verksamhetens omfattning. EU:s kommission har i ett allmänt meddelande förutsatt att tillhandahållandet av allmännyttig verksamhet skall övervakas av ett organ som är oberoende av rundradiobolaget.

3.2.11 *Beviljande av programkoncession*

Kortvariga koncessioner för högst tre månader (*programkoncessioner*) beviljas enligt propositionen av Kommunikationsverket. För

närvarande beviljas de av kommunikationsministeriet. Kortvariga programkoncessioner söks ofta t.ex. av organisationer för fester eller annan motsvarande verksamhet i liten skala. Tillståndsprövningen sker inte på politiska grunder och koncessionen kräver inte beslut av statsrådets allmänna sammanträde. Därför är det ändamålsenligt att kortvariga radioprogramkoncessioner behandlas vid Kommunikationsverket i stället för vid Kommunikationsministeriet. Kommunikationsverket kan bevilja kortvariga koncessioner för både analog och digital radioverksamhet.

Användningen av digitala markbundna tv-nät till kortvarig verksamhet eller verksamhet i liten skala underlättas i propositionen. Kommunikationsverket beviljar enligt propositionen koncessioner för sådan digital televisionsverksamhet som pågår högst tre månader. Dessutom tillämpas samma förfarande på verksamhet som per vecka pågår högst fyra timmar. Likaså kan motsvarande koncessioner för kortvarig verksamhet eller verksamhet i liten skala beviljas för digital radioverksamhet.

3.2.12 *Ensamrätt till televisering av betydelsefulla evenemang*

I lagen skapas ett förfarande för behandlingen av sådana tvister där förmedlingen av ett nationellt betydelsefullt evenemang på en avgiftsfri kanal kan äventyras på grund av ensamrätten. Rättegångsförfarandet i tvistemål lämpar sig inte för sådana här fall, eftersom de skall behandlas snabbt. Enligt gällande bestämmelser är en utövare av televisionsverksamhet som utverkat ensamrätt skyldig att överlåta rättigheten till den som begär det om denna inte själv kan genomföra sändningen på en avgiftsfri kanal. Om en överenskommelse om överlåtandet av ensamrätten inte kan nås, kan parterna föra ärendet till Kommunikationsverket för behandling. Den som överlåter televiseringsrättigheten har rätt att få full ersättning för överlåtelsen. Om ingen överenskommelse nås om ersättningen, kan Kommunikationsverket fastställa den med hjälp av de marknadspriser som betalas för motsvarande rättigheter.

4 Propositionens mål

4.1 Verkningar på statsekonomin

Propositionen har inga direkta verkningar på statsbudgeten.

Teleföretag har enligt propositionen under vissa förutsättningar rätt att få ersättning för kostnader som orsakas av beredskap. Teleföretag har enligt 94 § inte rätt att få ersättning för normala kostnader för beredskap med undantag för de kostnader som orsakas av upprätthållandet av ett datasystem över prioriterade abonnenter. Teleföretag skulle ha rätt till kostnadsersättning om fullgörandet av teleföretagets beredskapsskyldighet åsamkar teleföretaget avsevärda kostnader med avseende på verksamhetens art och omfattning. Det föreslås att kostnaderna i enlighet med nuvarande praxis ersätts ur försörjningsberedskapsfonden. En särskild förutsättning för kostnadsersättning är att den vara eller tjänst som orsakat kostnaderna skall vara beställd på begäran av kommunikationsministeriet.

År 2001 ersattes ca 673 000 euro ur försörjningsberedskapsfonden för beredskapskostnader i anslutning till televerksamhet. För beredskapskostnader i anslutning till televerksamheten år 2002 har reserverats 667 706 euro i försörjningsberedskapsfonden. I genomsnitt uppgår alltså de årliga beredskapskostnaderna till ca 700 000 euro. Eftersom kostnaderna föreslås bli ersatta ur en fond utanför statsbudgeten, har den föreslagna regleringen inga verkningar för statsbudgeten.

Teleföretag har enligt 98 § rätt att av statens medel få ersättning för omedelbara kostnader för investeringar i samt användning och underhåll av system, utrustningar eller programvara som skaffats enbart på grund av behov som en myndighet uppgett. Teleföretag har också rätt att av statens medel få ersättning för omedelbara kostnader som orsakats av en åtgärd som en myndighet förordnat. Med myndigheternas behov avses i paragrafen bl.a. behov som ansluter sig till myndighetsuppgifter enligt speciallagstiftningen om räddnings- och säkerhetsmyndigheter och som gäller den information som te-

leföretagen förfogar över eller teleföretagens möjligheter att bistå myndigheterna i deras verksamhet.

Den föreslagna 98 § ökar inte kostnaderna i anslutning till myndigheternas teletjänster eller ändrar grunderna för kostnadsfördelningen på ett sätt som påverkar statens ekonomi. En praxis som motsvarar den föreslagna regleringen gäller redan nu och har i fråga om vissa myndighetsuppgifter fastställts genom en uttrycklig bestämmelse i lag. En princip som motsvarar den föreslagna kostnadsfördelningen anges i gällande lagstiftning i huvuddrag på motsvarande sätt t.ex. i 8 § 3 mom. i gällande kommunikationsmarknads- lag samt 18 § 3 mom. lagen om datasekretess vid telekommunikation. De ekonomiska verkningarna av den bestämmelse om kostnadsfördelning som år 2001 fogades till lagen om datasekretess vid telekommunikation bedöms närmare i samband med sjöräddningslagen (1145/2001).

Genom förslaget förtydligas i synnerhet praxis för kostnadsersättningar i anslutning till teleavlyssning och teleövervakning, men regleringen innebär inte heller till dessa delar någon ändring i huvudprincipen för skyldigheten att ersätta kostnader för teleavlyssning och teleövervakning. Förslaget preciserar dock omständigheter som ansluter sig till ersättningsförfarandet.

Enligt propositionen skall i kommunikationsmarknadslagen tas in en bestämmelse (96 §), enligt vilken en myndighet som utför teleavlyssning och teleövervakning till Kommunikationsverket skall lämna en framställning om vilka funktionella krav på teleavlyssning och teleövervakning som eftersträvas genom utrustningen av ett kommunikationsnät eller en kommunikationstjänst. Kommunikationsverket beslutar enligt bestämmelsen i enskilda fall om vilka tekniska krav som skall ställas på sådana hjälpmedel eller egenskaper som används vid teleövervakning sedan det har hört teleföretaget och den myndighet som nämns i 1 mom. Med funktionella krav avses i paragrafen sådana egenskaper i kommunikationsnät eller kommunikationstjänster som möjliggör teleavlyssning och teleövervakning på det sätt som myndigheten önskar.

Syftet med förfarandet är att säkerställa att

de tekniska hjälpmedel som ett teleföretag skaffar för teleavlyssning och teleövervakning, kommunikationsnätets egenskaper och annan extra utrustning är så kompatibla som möjligt med andra motsvarande anordningar eller egenskaper, tekniskt tillförlitliga och säkra samt förmånliga. Egenskaperna hos tekniska anordningar och system skall vara sådana att den nytta som myndigheten har av systemet är möjligast stor och att kostnaderna för teleavlyssning och teleövervakning är så små som möjligt. Syftet med den föreslagna regleringen är att minska de kostnader som staten åsamkas av teleavlyssning och teleövervakning.

Enligt polisens utlåtande om förslaget håller kostnaderna för teleavlyssning och teleövervakning på att öka på grund av att de nya tredje generationens mobilnät tagits i bruk. Utrustandet av tredje generationens UMTS-mobilnät för behov i anslutning till teleavlyssning och teleövervakning kommer enligt polisens bedömning att betydligt öka kostnaderna för teleavlyssning och teleövervakning. Om UMTS-mobilnäten utrustas på det sätt som polisen föreslår och om den uppskattning av kostnaderna för detta som polisen ger i sitt utlåtande håller streck, kommer de kostnader som staten åsamkas av teleavlyssning och teleövervakning i framtiden eventuellt att uppgå t.o.m. till 13–19 milj. euro. Kostnadsökningen är avsevärd, eftersom de kostnader för teleavlyssning och teleövervakning som betalades av statens medel år 2001 uppgick till ca 2 milj. euro. Den eventuella kostnadsökningen beror dock inte på den proposition som nu behandlas, utan på teknikens utveckling och på en mer allmän nivå på hur stora resurser som genom beslut avsätts för att bekämpa brott.

För statens fondeekonomi har propositionen endast mycket små verkningar som beror på avgiftsjusteringar i lagen om statens televisions- och radiofond. Ändringen av bestämmelserna om televisionsavgift minskar i någon mån kostnaderna för uppbörden av avgifterna.

Av propositionen följer också sådana indirekta verkningar för statsekonomin som är svåra att bedöma. Verkningarna bedöms vara positiva. De beror i synnerhet på att användningen av kommunikationsnäten blir effekti-

vare och att de företag som använder kommunikationstjänster får bättre internationell konkurrenskraft.

4.2 Verknningar i fråga om organisation och personal

Propositionen har verknningar för Kommunikationsverkets ställning och ekonomi. Kommunikationsverket får många nya uppgifter, t.ex. att definiera relevanta marknader och fatta beslut om betydande marknadsinflytande. Kostnaderna för ämbetsverkets internationella samarbete kommer också att öka, när samarbetet mellan regleringsmyndigheterna inleds.

De nya uppgifterna förutsätter utökade personal- och andra resurser.

Enligt Kommunikationsverkets egen bedömning kommer de nya uppgifter som ingår i förslaget att förutsätta utom en effektivare verksamhet vid ämbetsverket att tre nya sakkunniga anställs år 2004. Anställandet av sakkunniga orsakar personalkostnader på uppskattningsvis ca 0,3 milj. euro om året.

Kommunikationsverket kommer enligt förslaget även i fortsättningen att vara ett nettobudgeterat ämbetsverk, som täcker sina utgifter med sina inkomster. Kommunikationsverkets inkomster utökas på motsvarande sätt av en tillsynsavgift som företag som utövar allmän televerksamhet är skyldiga att betala för att täcka kostnaderna för Kommunikationsverkets verksamhet. Avsikten är att genom tillsynsavgiften täcka de kostnader som föranleds av internationellt samarbete, marknadsanalyser, beredning av bestämmelser och beslut samt deltagande i standardiseringsarbetet i telebranschen utöver kostnaderna för den egentliga tillsynsverksamheten. De kostnader som Kommunikationsverket orsakar av skötseln av uppgifterna år 2003 kan uppskattas till ca 4 700 000 euro. Med beaktande av ovan nämnda personalökning med tre personer och de normala inflationshöjningarna kan uppskattas att Kommunikationsverket år 2004 kommer att åsamkas kostnader på ca 5 200 000 euro.

Uppbörderna av den nya tillsynsavgiften inleds enligt propositionen från början av år 2004. Förvaltnings- och övervakningsuppgifterna i anslutning till verkställigheten av lagen år 2003 kan finansieras med nuvarande numereringsavgifter och frekvensavgifter i telefonät. När tillsynsavgiften tagits i bruk kommer numereringsavgifterna att sänkas betydligt.

Enligt propositionen skall en allt större andel av ärendena avgöras genom ett beslut av Kommunikationsverket, i vilket ändring får sökas genom besvär hos förvaltningsdomstolen eller högsta förvaltningsdomstolen. Detta kan tillfälligt öka antalet tvistemål vid förvaltningsdomstolarna. Trots detta har man vid beredningen av propositionen utgått ifrån att uppgiften inte förutsätter mer personal vid domstolarna, eftersom ökningen av antalet tvistemål sannolikt är endast tillfällig. Antalet besvär och rättsprocesser som orsakas av övergången till det nya regleringssystemet minskar när det nya systemet etablerar sig, vilket enligt bedömningar kommer att ske ganska snart.

4.3 Verknningar för medborgarna

Propositionen har inga direkta ekonomiska verknningar för medborgarna. Den största verknningen av propositionen är att en mera omfattande och mångsidig användning av kommunikationsnäten förbättrar kvaliteten på de tjänster som medborgarna har tillgång till och främjar bl.a. utbudet av bredbandsnät. Det ökade utbudet och en effektiv konkurrens påverkar även prissättningen av tjänsterna på ett positivt sätt.

Medborgarnas ställning påverkas positivt bl.a. av att användarnas rättigheter definieras mera exakt på lagnivå, att lagens tillämpningsområde utvidgas till Internettjänsteleverantörer samt att teleföretagen får nya skyldigheter i fråga om nummerportabilitet. Den uppdaterade regleringen som samlats i en enda författning skapar en enklare och klarare verksamhetsmiljö för både enskilda personer, företag och andra samfund samt förbätt-

rar på det sättet ställningen för alla parter, även användarna av kommunikationstjänster på kommunikationsmarknaden.

På en mer allmän nivå främjar propositionen medborgarnas yttrandefrihet, eftersom den främjar utbudet av informationssamhällstjänster via olika nät och en spridning av bredbandstjänster. Förslaget ökar den regionala jämlikheten bl.a. för att det främjar en mångsidig användning av de tv- och radionät som finns tillgängliga runt om i Finland.

När propositionen genomförs kommer den också att förbättra skyddet för konsumenterna vid användningen av kommunikationstjänster.

4.4 Verknningar för företagens ställning och ekonomi

Propositionen förbättrar på lång sikt teleföretagens ställning genom att skapa allt bättre förutsättningar för kommunikationsteknologins utveckling. Informationssamhällsutvecklingen ökar företagets konkurrenskraft och skapar nya marknader i synnerhet för företagen i kommunikationsbranschen.

Det nya regleringssystemet gör det möjligt att ändra regleringen av kommunikationsmarknaden så att den blir flexiblare på det sätt som utvecklingen på marknaden tillåter. Det främjar verksamhetsbetingelserna för en sund affärsverksamhet och bekämpar samtidigt effektivt och exakt missbruk av marknadsställning.

Företagens ställning förbättras direkt av att allt fler ärenden i och med propositionen kommer att avgöras genom ett beslut av Kommunikationsverket, som företaget har rätt att söka ändring i. Teleföretagens ställning förbättras även av att vissa beslut av Kommunikationsverket kan överklagas direkt hos högsta förvaltningsdomstolen, vilket försnabbar behandlingen av besvär.

En del av förslagen i propositionen är sådana att de förbättrar vissa teleföretags ställning och samtidigt försämrar andras. Ett sådant exempel är nummerportabilitet, som i och med propositionen utvidgas så att den

också gäller mobilnummer. Den föreslagna regleringen förbättrar dock användarnas ställning.

Ändringen i distributionsskyldigheten påverkar i någon mån kommunikationsföretagens ekonomiska ställning. I detta skede är det dock inte möjligt att uppskatta kostnadernas storlek, eftersom den är beroende av kommersiella förhandlingar. Den ersättningsfria skyldigheten utsträcks så att den gäller special- och tilläggstjänsterna i Rundradion Ab:s allmännyttiga programutbud. Distributionen av dem kan dock inte bedömas orsaka några betydande merkostnader för kabel-tv-företag.

Ändringen i distributionsskyldigheten påverkar inte ställningen för sådana utövare av televisions- eller radioverksamhet som har en gällande riksomfattande koncession. Enligt den föreslagna övergångsbestämmelsen kommer den ändrade skyldigheten att tillämpas på dem först från den 1 september 2010. Däremot underlättar ändringen de avgiftsbelagda tv-kanalernas ställning. De kommer enligt propositionen att omfattas av distributionsskyldigheten, och på dem tillämpas lagen genast när den har trätt i kraft.

Ett allmänt mål för propositionen är att göra det lättare för nykomlingar i branschen. Största delen av de skyldigheter som införs för teleföretag gäller enligt propositionen endast företag med betydande marknadsinflytande. Ställningen för vissa företag med betydande marknadsinflytande kan förbättras av att Kommunikationsverket skilt för varje företag med betydande marknadsinflytande fastställer vilka skyldigheter som behövs för att konkurrensen skall främjas. Antalet företag med betydande marknadsinflytande kommer att minska på grund av att det enligt definitionen på betydande marknadsinflytande i propositionen förutsätts att teleföretagen har en starkare ställning än de har för närvarande. Å andra sidan kan antalet företag med betydande marknadsinflytande öka på grund av att det betydande marknadsinflytande som flera företag har tillsammans skall beaktas. Antalet företag med betydande marknadsinflytande kan också öka av att ett teleföretag med betydande marknadsinflytande på en viss marknad kan anses ha samma ställning även på närliggande marknader.

Förutom att propositionen förbättrar situationen för nykomlingar i branschen förbättrar den även innehållsproducenternas ställning. Det förslag som förbättrar innehållsproducenternas ställning gäller de smartkort som används vid administreringen av anslutningspunkter i ett kommunikationsnät. Enligt propositionen kan Kommunikationsverket ålägga företag med betydande marknadsinflytande en skyldighet att till teleföretag och andra företag överlåta nyttjanderätten till kapaciteten i ett smartkort som används vid administreringen av en mobilanslutning eller någon annan motsvarande anslutningspunkt i kommunikationsnätet. Med ledig kapacitet i ett smartkort kan tillhandahållas olika innehållstjänster, t.ex. elektroniska signaturer. Det är i praktiken innehavaren till telefonanslutningen eller någon annan anslutningspunkt i kommunikationsnätet som prövar om kapaciteten i ett smartkort skall användas till innehållstjänster. Det bedöms att möjligheten dock främjar kommersiella avtal om användningen av smartkort och ökar efterfrågan på innehållstjänster samt därigenom på ett positivt sätt påverkar innehållsproducenternas ställning på marknaden.

Ekonomi i teleföretag och andra företag på kommunikationsmarknaden påverkas av de ansöknings- och tillsynsavgifter som införs för dem. Verkningarna är dock positiva för de traditionella teleföretagen.

Enligt förslaget kommer alla företag som gjort televerksamhetsanmälan samt företag som utövar koncessionsberoende televerksamhet att omfattas av skyldigheten att betala tillsynsavgift. För närvarande täcks kostnaderna för tillsynen främst genom numrerings- och frekvensavgifter som betalas av de traditionella teleföretagen i fasta telefontät och mobilnät. Enligt förslaget klassificeras utom de traditionella teleföretagen sådana företag som utövar televisions- och radioverksamhet samt som en ny grupp de Internetleverantörer som tas in i lagens tillämpningsområde som anmälnings- och betalningsskyldiga teleföretag. Avgiftsbördan i anslutning till tillsynsverksamhet berör sålunda enligt förslaget en större grupp av betalare än tidigare. Jämfört med nuläget kommer avgiftsbördan för ett enskilt teleföretag att minska när gruppen av betalare blir större. Enligt en bedömning

kommer de nuvarande numreringsavgifterna att kunna sänkas ca 40 procent när förslaget genomförs.

Omsättningen för traditionell televerksamhet år 2000 var ca 3 000 milj. euro och för kabel-tv-företag ca 70 milj. euro. Det är svårt att uppskatta hur stor andel televerksamhet som förutsätter televerksamhetsanmälan eller koncession utgör av omsättningen för teleföretag som utövar televisions- och radioverksamhet år 2000. Enligt en grov uppskattning kan den uppgå till ca 330 milj. euro. Den sammanlagda omsättningen för televerksamhet som utövas av de företag som enligt förslaget skall höra till lagens tillämpningsområde uppgick till ca 3 400 milj. euro år 2000.

I avsnitt 4.2 redogörs närmare för de kostnader som Kommunikationsverket enligt uppskattning kommer att åsamkas av den ökning av uppgifter som ingår i förslaget. Med beaktande av den ovan nämnda totalomsättningen på kommunikationsmarknaden kommer ca 2 700 000 euro att inflyta i tillsynsavgifter. Resten av kostnaderna, 2 500 000 euro, kan täckas med numreringsavgifter.

Tillsynsavgiften skulle kunna delas in i en fast grunddel, som kan vara ca 1 000–5 000 euro och en avgiftsandel som beror på teleföretagets omsättning. Enligt uppskattning kan ca 250 000–1 250 000 euro inflyta genom tillsynsavgiftens grunddel. Den betalningsandel som bestäms utifrån omsättningen kan t.ex. utgöra 0,04–0,07 procent av omsättningen för teleföretagets televerksamhet.

I propositionen föreslås att man avstår från regleringen av resttrafik i fjärrtelefoni och internationell telefoni. Saken behandlas närmare i punkten om de viktigaste förslagen (3.2.6) i den allmänna motiveringen. För närvarande skall resttrafiken styras slumpmässigt till olika tjänsteleverantörers nät i proportion till deras marknadsandelar. När regleringen slopas, får ett teleföretag som ingått anslutningsavtal styra resttrafiken till valfri tjänsteleverantörers nät. Enligt telekommunikationsstatistiken år 2001 var fjärrtelefonins omsättning 69 milj. euro och den internationella telefonins omsättning år 2000 var 167 milj. euro. Resttrafikens andel av fjärrtrafiken är ca 13 procent och av utlandstrafiken ca 7 procent. De stora operatörernas, Soneras och Fjärrnätet Nian Ab:s andel av

resttrafiken i fjärrtrafiken är sammanlagt ca 90 procent. De stora operatörernas, Soneras och Finnet Internationals andelar av resttrafiken i utlandstrafiken ligger också runt 90 procent. De mindre teleföretagens gemensamma andel av resttrafiken är sålunda för fjärrtelefonins del ca 830 000 euro och för den internationella telefonins del ca 1 170 000 euro. Slopandet av regleringen skulle i någon mån försämra ställningen för sådana små teleföretag med små marknadsandelar som inte verkar som anslutningsoperatörer.

4.5 Miljökonsekvenser

Kommunikationslagstiftningen påverkar sådana viktiga funktioner i samhället som har indirekta konsekvenser även för miljön. Den progressiva kommunikationsteknologin för med sig nya möjligheter t.ex. för förmedlingen av miljöinformation samt medborgarnas deltagande i planering och beslutsfattande som gäller den egna livsmiljön. Konkreta beröringspunkter mellan den lagstiftning som styr kommunikationsmarknaden och utformningen av miljön är frågor som gäller placeringen av byggnader, konstruktioner och utrustning för kommunikationen samt deras konsekvenser för landskapet och andra frågor som gäller miljökonsekvenser. Den snabba ökningen av antalet master för telekommunikation under de senaste åren har fört med sig stora förändringar i landskapet på många områden.

I förslaget utvidgas regleringen även till alla masskommunikationsnät, inklusive analoga tv- och radionät samt satellitbaserade masskommunikationsnät. Regleringen av skyldigheten att upplåta olika kommunikationsnät och nätelement utvidgas och blir mer preciserat. Miljökonsekvenserna av den föreslagna regleringen är positiva. Samanvändningen av nät och nätelement minskar för sin del behovet av att bygga nya nät och nätkonstruktioner och de men dessa för med sig för landskapet och andra miljöolägenheter.

5 Beredningen av propositionen

5.1 Beredning och utlåtanden

Beredningen av en totalreform av kommunikationslagstiftningen inleddes år 2000 vid kommunikationsministeriet. Regeringens proposition (RP 241/2001 rd) om den första etappen i totalreformen avläts till riksdagen i december 2001. I den första etappen av reformen genomfördes de mest brådskande och nödvändiga ändringarna som konvergensutvecklingen förutsatte i gällande lagstiftning.

Beredningen av regeringens proposition om den andra etappen i totalreformen inleddes i januari 2002. Det centralaste målet för den andra etappen har varit att på nationell nivå genomföra direktiven om elektronisk kommunikation. Regeringens proposition har beretts som tjänsteuppdrag vid kommunikationsministeriet. I maj 2002 ordnades ett omfattande och offentligt diskussionsmöte för alla intresserade.

Utlåtande om propositionen begärdes av 262 myndigheter, organisationer, sammanlutningar och sakkunniga. Utlåtande har avgetts av 73 myndigheter, organisationer och samfund. Ett separat sammandrag har gjorts över utlåtandena.

5.2 Synpunkter i utlåtandena

I utlåtandena om utkastet till proposition fästes särskild vikt vid Kommunikationsverkets befogenheter samt vid de nya avgifter som föreslås bli uppburna hos teleföretag och den totalekonomiska belastning som dessa ger upphov till. Bestämmelserna om överlåtelse av nyttjanderätten till ett SIM-kort eller ett annat smartkort samt om utlämnande av faktureringsuppgifter kommenterades i något större utsträckning av remissinstanserna än de andra bestämmelserna om överlåtelse av nyttjanderätten. Remissinstansernas åsikter om alla ovan nämnda omständigheter fördelade sig mycket jämnt när en del av remissinstanserna understödde och en del motsatte sig den föreslagna regleringen.

Förslaget till regleringen av nummerportabilitet kritiserades i flera utlåtanden. Den fö-

reslagna bestämmelsen var enligt en majoritet av remissinstanserna otydligt formulerad. Många remissinstanser ansåg att den investeringskyldighet som bestämmelsen i praktiken inför är oskälig. Förslaget till hur kostnaderna för samtal till portabla nummer skall delas fick med några undantag inget understöd bland remissinstanserna. Bestämmelsen och motiveringen till bestämmelsen har gjorts tydligare med anledning av responsen. Principen för kostnadsfördelningen har vid den fortsatta beredningen av förslaget ändrats i riktning mot det som en majoritet av remissinstanserna önskade.

I utlåtandena påpekades att de ekonomiska verkningarna av vissa av de föreslagna ändringarna var bristfälligt uppskattade i det utkast som var ute på remiss. Vid den fortsatta beredningen har propositionen preciserats till dessa delar.

I utlåtandena konstaterades att propositionen inte tillräckligt beaktar de handikappade användarnas ställning. Vid den fortsatta beredningen fogades utredningar om handikappade användare och specialtjänster för dem till propositionen.

I de utlåtanden som gällde överlåtelse av nyttjanderätt uppmärksammades vissa brister och otydliga punkter i paragraferna och motiveringen. Definitionen på en abonnentledning har utvidgats i propositionen och överlåtelleskyldigheten har ändrats så att överlåtelleskyldigheten även kan gälla en del av en abonnentledning. Skyldigheten att överlåta ett smartkort har i någon mån begränsats. Propositionen har även i övrigt kompletterats, preciserats och förtydligats till dessa delar.

I utlåtandena om utläggandet av telekablar kritiserades att staten inte enligt den proposition som varit ute på remiss hade rätt till ersättning för men och skada som en telekabel som lagts ut på ett allmänt vägområde orsakar. I utlåtandena uppmärksammades dessutom brister i förfarandebestämmelserna och vissa andra brister. Propositionen har i fråga om statens rätt till ersättningar ändrats på det sätt som krävs i utlåtandena. Merparten av de andra ändringsförslagen har också beaktats.

Utkastet till bestämmelse om skyldigheten att distribuera programutbud kritiserades av olika orsaker i flera utlåtanden. Remissin-

stanserna tog i synnerhet ställning till vilka programutbud och tjänster som skall omfattas av skyldigheten. Flera remissinstanser ansåg att den föreslagna regleringen försätter aktörerna i en ojämlig ställning sinsemellan. Önskemål framfördes också om att definitionerna skall preciseras. I många utlåtanden uppmärksammades till dessa delar även förhållandet mellan upphovsrättslagen och kommunikationsmarknadslagen. Under den fortsatta beredningen har flera ändringar gjorts i utkastet till bestämmelse.

Några remissinstanser önskade att regleringen av programkoncessioner slopas eller lättas upp. Propositionen har med anledning av dessa synpunkter ändrats så att förfarandet för beviljande av koncession för kortvarig programverksamhet eller programverksamhet i liten skala har gjorts enklare.

I konsumentmyndigheternas utlåtande påpekades att konsumentens juridiska ställning är svag i propositionen. Konsumentmyndigheternas ändringsförslag har i huvudsak beaktats och sådana ändringar som stärker konsumentens ställning har gjorts i propositionen.

I propositionen har med anledning av remissvaren gjorts flera mindre tillägg, ändringar och korrigeringar. Till propositionen har bl.a. fogats några nya övergångsbestämmelser som främst gäller bestämmelserna i kommunikationsmarknadslagen.

6 Andra omständigheter som inverkat på propositionens innehåll

6.1 Samband med andra propositioner

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av upphovsrättslagen

Vid undervisningsministeriet bereds en reform av upphovsrättslagen som enligt planerna skall avlätas till riksdagen hösten 2002. Genom lagändringen genomförs Europaparlamentets och rådets direktiv om harmonisering av vissa aspekter av upphovsrätt och

närstående rättigheter i informationssamhället (2001/29/EG), som publicerats i Europeiska gemenskapernas officiella tidning den 22 juni 2001.

Regeringens proposition med förslag till lag om ändring av upphovsrättslagen ansluter sig i synnerhet till 134 § kommunikationsmarknadslagen, som gäller skyldigheten att distribuera programutbud och tjänster. I gällande 25 i § upphovsrättslagen hänvisas till 42 § lagen om televisions- och radioverksamhet, där det bestäms om skyldigheten att distribuera programutbud. Den aktuella hänvisningen föreslås bli ändrad i denna proposition.

Konventionen om televyssning

Propositionen har även samband med konventionen om ömsesidig rättslig hjälp i brottmål mellan Europeiska unionens medlemsstater (EGT C 197, 12.7.2000, s. 1), som godkändes av EU:s medlemsstater den 29 maj 2000. Konventionen förutsätter vissa utrustningsåtgärder som är mera omfattande än gällande lagstiftning. I 95 § i propositionen har beaktats skyldigheterna i denna konvention. En proposition om genomförandet av konventionen bereds vid justitieministeriet. Avsikten är att propositionen som gäller det nationella ikraftsättandet av konventionen skall avlätas till riksdagen under höstsessionen 2002.

6.2 Samband med internationella fördrag och förpliktelser

Finland godkände avtalet om upprättande av Världshandelsorganisationen och de bilageavtal som avses i avtalets artikel II den 29 december 1994. Ratifikationsinstrumentet har deponerats hos generaldirektören för de avtalsslutande parterna i GATT 1947 den 30 december 1994. Lagen den 29 december 1994 om godkännande av vissa bestämmelser i avtalet om upprättande av Världshandelsorganisationen och dess bilageavtal (16/1995) trädde i kraft genom förordningen den 5 januari 1995 om ikraftträdande av avtalet om upprättande av Världshandelsorga-

nisationen och dess bilageavtal samt av lagen om godkännande av vissa bestämmelser i avtalen (17/1995). Enligt 3 § i förordningen trädde avtalet om upprättande av Världshandelsorganisationen, lagen och förordningen i kraft den 10 januari 1995. Finland har internationellt förbundit sig till bestämmelserna i avtalet och dess bilagor.

Det centralaste målet i bilagan om telekommunikation i avtalet om upprättandet av Världshandelsorganisationen kan anses vara att säkerställa att tjänsteleverantörer i de avtalsslutande staterna beviljas tillträde till allmänna telenät och teletjänster i en annan avtalsslutande stat och rätt att använda dem.

6.3 Propositionens samband med Ålands självstyrelse

I propositionen föreslås att en ny kommunikationsmarknadslag stiftas och att lagen om televisions- och radioverksamhet, lagen om statens televisions- och radiofond, lagen om Rundradion Ab, radiolagen samt vissa andra lagar ändras.

Tillämpningen av lagen i landskapet Åland fastställs på grundval av självstyrelselagen för Åland (1144/1991), nedan självstyrelselagen. Rikets lag tillämpas också i landskapet, om lagen innehåller bestämmelser om sådana saker som enligt självstyrelselagen omfattas av rikets lagstiftningsbehörighet. På motsvarande sätt tillämpas lagen inte i landskapet, om lagstiftningsbehörigheten i de sakgrupper som regleras i lagen hör till landskapet. Enligt huvudregeln i 23 § självstyrelselagen skall självstyrelsemyndigheterna även sörja för förvaltningen av angelägenheter som har hänförts till landskapets lagstiftningsbehörighet.

Enligt 18 § 20 punkten självstyrelselagen har landskapet lagstiftningsbehörighet i angelägenheter som gäller rätt att utöva rundradio- och televisionsverksamhet inom landskapet. Med rundradioverksamhet avses i självstyrelselagen all televisions- och radioverksamhet. Den föreslagna lagen tillämpas inte till dessa delar på Åland.

Enligt 27 § 40 punkten självstyrelselagen har landskapet lagstiftningsbehörighet i fråga

om televäsendet. En statlig myndighet får dock bevilja tillstånd att utöva allmän televerksamhet i landskapet endast med landskapsstyrelsens samtycke. Koncession kan sålunda förklaras ledig att sökas, men får inte beviljas utan att landskapsstyrelsen hörs. Till de delar den föreslagna lagen gäller reglering

av televerksamheten tillämpas den sålunda också på Åland.

Riksmyndigheterna skall enligt 30 § 6 punkten självstyrelselagen se till att landskapet erhåller frekvenser som behövs för radio- och televisionsutsändningar i landskapet.

DETALJMOTIVERING

1. Lagförslag

1.1. Kommunikationsmarknadslagen

1 kap. Allmänna bestämmelser

1 §. *Lagens syften.* Lagens syften är att främja utbudet och användningen av tjänster i kommunikationsnät samt att säkerställa att kommunikationstjänster och kommunikationsnät på skäliga villkor är tillgängliga för alla användare i hela landet. Avsikten med kommunikationsmarknadslagen är att skapa en gynnsam författningsmiljö för televerksamheten. Utbudet av kommunikationstjänster beror på om det finns tillräckligt med tillgängliga kommunikationsnät för kommunikationstjänsteföretagen. Avsikten med lagen är i synnerhet att trygga att masskommunikationsnät och målgruppskommunikationsnät oberoende av det ursprungliga ändamålet med nätet kan användas på det sätt som konvergensutvecklingen förutsätter till vilken televerksamhet som helst.

En regional tillgång på tjänster är på grund av de exceptionella geografiska förhållandena i Finland ett viktigt mål i televerksamheten. Målet uppnås bäst genom att man sörjer för att teleföretagen har gynnsamma förhållanden på marknaden och det finns tillräcklig konkurrens på marknaden. I Finland bör likvärdiga tjänster finnas tillgängliga i hela landet.

Avsikten med lagen är enligt paragrafen dessutom att sörja för att de till buds stående möjligheterna till telekommunikation i Finland motsvarar användarnas rimliga behov, konkurrerar sinsemellan, är tekniskt utvecklade, håller god kvalitet, är driftsäkra och trygga samt har förmånliga priser.

Användarnas rimliga behov varierar på kommunikationsmarknaden enligt samhälls-

utvecklingen och den tekniska utvecklingen. Numera förutsätter de finländska användarnas rimliga behov åtminstone en anslutning till ett fast telefonnät och ett mobilnät samt en Internetanslutning som i fråga om snabbhet motsvarar den anslutning som används av en majoritet av användarna. Förutom tekniskt sett bör tjänsterna motsvara användarnas behov också regionalt. Med användarnas rimliga behov hänvisas i bestämmelsen också till behoven i olika specialgrupper, t.ex. handikappade.

Den inbördes konkurrensen mellan tjänsterna bör gynna användarna. Finländska användare bör ha möjligheter att välja den konkurrenskraftigaste bland dem som tillhandahåller kommunikationstjänster. Konkurrensfrämjande reglering och koncessionspolitik bör dock stå i rätt proportion till det mål som eftersträvas genom den. En kulturell och språklig pluralism bör också främjas genom konkurrensen.

Ett tekniskt utvecklat serviceutbud tryggar det finländska näringslivets konkurrenskraft på den europeiska marknaden och utbudet av avancerade tjänster för användarna. Målet är att sporra teleföretagen till tekniska innovationer och produktion av nya tjänster. Regleringen och koncessionspolitiken bör vara så teknologineutral som möjligt och får inte hindra utvecklingen och spridningen av ny teknik.

Kommunikationstjänsternas kvalitet bör också vara så bra som möjligt. Indikatorer på tjänsternas kvalitet är t.ex. enligt direktivet om samhällsomfattande tjänster leveranstiden för en basanslutning, antalet fel per anslutningslinje, den tid det tar att reparera ett fel, antalet misslyckade samtal, uppkopplingstid, svarstid för operatörens rådgivning eller nummerupplysning samt antalet besvär över faktureringsriktighet. Tjänsterna bör vara sådana att man genom dem kan trygga behoven även i särskilda användargrupper, t.ex. handikappade.

Till tjänsternas driftsäkerhet och trygghet

hör att tjänsterna tekniskt fungerar klanderfritt. Målet för driftsäkerhet och trygghet överlappar delvis målet för en hög kvalitet på tjänsterna. Med trygghet hänvisas utom till teknisk säkerhet också till målen för datasekretess och dataskydd för tjänsterna. Driftsäkra och trygga tjänster skall vara garanterade även under exceptionella förhållanden.

Ur användarnas synvinkel skall bedömas om kommunikationstjänsterna är förmånliga. Det effektivaste sättet att sörja för förmånliga tjänster är att säkerställa att det finns en tillräcklig konkurrens på marknaden. Priserna samt övriga användningsvillkor för tjänsterna skall vara både rimliga och klara.

De mål som anges i paragrafen harmonierar med de allmänna målen och regleringsprinciperna i direktiven om elektronisk kommunikation som nämns i artikel 8 i ramdirektivet.

Bestämmelsen i 1 § har också en konkret betydelse, eftersom den tillämpas då koncession beviljas. Om koncession inte på grund av den knappa tillgången på radiofrekvenser kan beviljas alla sökande, skall koncession enligt 9 § 3 mom. beviljas de sökande vars verksamhet bäst främjar lagens syften enligt 1 §. Rättsprövningen i anslutning till koncessionsprocessen grundar sig på de mål som anges i 1 §.

2 §. *Definitioner.* I paragrafen definieras de centrala begreppen i lagen.

Med *kommunikationsnät* avses ett system som består av sammankopplade ledningar och anordningar och som är avsett för överföring eller distribution av meddelanden via ledning, med radiovågor, optiskt eller på något annat elektromagnetiskt sätt. Väsentligt med avseende på definitionen är ändamålet i anslutning till överföring eller distribution av meddelanden i systemet samt det elektromagnetiska tekniska förverkligandet. Definitionen fungerar som grund för definition av särskilda kommunikationsnät. Samtidigt är det ett övergripande begrepp som täcker telefonnät, masskommunikationsnät och andra kommunikationsnät. Som självständigt begrepp används det bl.a. i 1 § som reglerar lagens syften.

Med *allmänt kommunikationsnät* avses ett kommunikationsnät som tillhandahålls en grupp av användare som inte har avgränsats

på förhand. Begreppet behövs i synnerhet i 128 § där kommunikationsnätens egenskaper regleras.

Med *mobilnät* avses i huvudsak ett kommunikationsnät som används för målgruppskommunikation där förbindelsen mellan terminalen och kommunikationsnätet har upprättats med hjälp av radiovågor som utbreder sig fritt, dvs. vardagligt uttryckt ett mobiltelefonnät. Med målgruppskommunikation avses telefonkommunikation och annan sådan kommunikation där förbindelsen i allmänhet går i två riktningar till skillnad från masskommunikationsnät som beskrivs nedan. Ett annat centralt kännetecken är det tekniska utförandet med hjälp av radiovågor som utbreder sig fritt mellan terminalen och nätet till skillnad från ett fast telefonnät. Begreppet används i 4 § som reglerar koncessionsberoende och där regleringen just bygger på den knappa tillgången på radiovågor samt t.ex. i bestämmelser som gäller överlåtelse av nyttjanderätt när överlåtelseskyligheten gäller mobilnät (23, 35 och 36 §).

Med *fast telefonnät* avses i huvudsak ett kommunikationsnät som används för målgruppskommunikation där förbindelsen mellan terminalen och kommunikationsnätet har upprättats via ledning eller med någon annan fast förbindelse, dvs. vardagligt uttryckt trådtelefonnät. Med målgruppskommunikation avses telefonkommunikation och annan sådan kommunikation där förbindelsen går i två riktningar till skillnad från masskommunikationsnät som beskrivs nedan. Ett annat centralt kännetecken är en förbindelse mellan terminalen och nätet som upprättats via ledning eller med någon annan fast förbindelse, till skillnad från mobilnät. Begreppet används t.ex. i bestämmelser som gäller överlåtelse av nyttjanderätten när överlåtelseskyligheten gäller fasta telefonnät.

Med *telefonnät* avses fasta telefonnät eller mobilnät. Det är fråga om ett övergripande begrepp med vars hjälp man vid behov kan hänvisa till båda typerna av telefonnät.

Med *masskommunikationsnät* avses ett kommunikationsnät som i huvudsak används för sändning eller tillhandahållande av television- och radioprogramutbud eller annat material som förmedlas i samma form till alla mottagare, dvs. i praktiken t.ex. ett tv-

och radionät. Centralt med avseende på definitionen är att ändamålet med kommunikationsnätet ansluter sig till envägskommunikation och kommunikation från en sändningspunkt till flera mottagare till skillnad från ovan nämnda telefonkommunikation och annan dubbelriktad målgruppskommunikation. När det gäller de tekniska egenskaperna kan nätet vara dubbelriktat liksom en del av kabel-tv-näten också är. Det väsentliga är det huvudsakliga ändamålet med nätet. Definitionen fungerar som grund för definitioner av markbundna masskommunikationsnät och kabel-tv-nät.

Med *markbundet masskommunikationsnät* avses ett masskommunikationsnät som fungerar med hjälp av radiovågor som utbreder sig fritt. Sändningar tas i markbundna masskommunikationsnät emot via antenn till skillnad från kabel-tv-nät där de tas emot via kabel. Det väsentliga är sålunda hur förbindelsen mellan sändaren och mottagaren tekniskt är upprättad. Med ett markbundet masskommunikationsnät avses dock inte ett nät som förverkligats med satellit teknik. Begreppet används i 4 §, som reglerar koncessionsberoende och där regleringen bygger just på den knappa tillgången på radiovågor samt t.ex. i bestämmelser om överlåtelse av nyttjanderätten när överlåtelseskyldigheten gäller markbundna masskommunikationsnät (28 och 29 §).

Med *kabeltelevisionnät* avses ett masskommunikationsnät som fungerar via ledning eller med någon annan fast förbindelse. Sändningar tas i kabel-tv-nät emot via kabel till skillnad från markbundna masskommunikationsnät, där man använder antenn. Det väsentliga är sålunda hur förbindelsen mellan sändaren och mottagaren tekniskt har upprättats. Begreppet används i 27 § som reglerar överlåtelse av nyttjanderätten till en programkanal.

Med *myndighetsnät* avses ett kommunikationsnät som byggts för behov i anslutning till allmän ordning och säkerhet, räddningsuppgifter eller befolkningsskydd, i vilket anslutningar kan tillhandahållas utom myndigheterna även andra användargrupper som är nödvändiga med hänsyn till skötseln av ovan nämnda uppgifter.

De myndigheter som avses i definitionen är

t.ex. polisen och olika räddningsmyndigheter. Med användargrupper som är nödvändiga med hänsyn till skötseln av myndighetsuppgifter avses i definitionen t.ex. personer eller bolag och andra sammanslutningar som är centrala med avseende på verksamheten i samhället och som i undantagsförhållanden har vissa specialuppgifter eller som även under normala förhållanden sköter säkerhetsuppgifter som är betydelsefulla för verksamheten i samhället.

Ett myndighetsnät är alltså ett kommunikationsnät, där användarnas rätt till anslutning har begränsats på en i lag angiven grund. Definitionen täcker alla kommunikationsnät oberoende av typen av nätet. Koncession förutsätts dock endast för ett myndighetsnät som är ett mobilnät, eftersom endast ett mobilnät förutsätter radiofrekvenser. En särskild tilläggsförutsättning för koncessionsberoendet är att ett myndighetsnät fungerar inom fler än en kommun.

Ett myndighetsnät kan vara ett rent separat nät eller vara kopplat till det allmänna kommunikationsnätet, varvid det t.ex. är möjligt att ringa från myndighetsnätet till det allmänna telefonnätet. Som ett exempel på ett myndighetsnät kan nämnas Finlands myndighetsradionät (nätet VIRVE), vars syfte är att effektivisera samarbetet mellan myndigheterna under normala och undantagsförhållanden och som i första hand används av de statliga och kommunala säkerhetsmyndigheterna.

Bestämmelser om myndighetsnät ingår i 4 §, 9 § och 99 §.

Begreppet abonnentförbindelse beskrivs i 24 §, fast förbindelse i 25 § och kabelkanal i 26 §.

Med *sammankoppling* avses materiell och funktionell sammankoppling av olika kommunikationsnät och kommunikationstjänster för att säkerställa att användarna har tillträde till ett annat teleföretags kommunikationsnät och kommunikationstjänster. För att en användare skall kunna ringa t.ex. från ett mobilnät till ett annat teleföretags fasta nät, måste näten vara sammankopplade. Begreppet används i 5 kap. som reglerar sammankoppling.

Med *internationell teletjänst* avses en kommunikationstjänst i vilken telekommuni-

kation förmedlas mellan anslutningar i Finland och utomlands. Telekommunikationen bör dock vara genuint internationell. Som internationell teletjänst betraktas inte en sådan teletjänst där en förbindelse som skenbart upprättats till utlandet återvänder i samma form till Finland. Begreppet används i 41 §.

Med *fjärrteletjänst* avses en kommunikationstjänst i vilken telekommunikation förmedlas mellan anslutningar inom olika teleområden. Indelningen i teleområden beskrivs i detaljmotiveringen till 46 §. Begreppet används i 41 § och 42 §.

Med *lokalteletjänst* avses en kommunikationstjänst i vilken telekommunikation förmedlas mellan anslutningar inom samma teleområde. Begreppet används i 41 §.

Med *nätföretag* avses ett företag som tillhandahåller ett kommunikationsnät som det äger eller på någon annan grund förfogar över för överföring, distribution eller tillhandahållande av meddelanden. Kunder hos nätföretag är antingen tjänsteföretag eller andra nätföretag. Företaget kan också ha en dubbelroll, där det själv fungerar som både nät- och tjänsteföretag. Till ett nätföretags verksamhet hör ofta administrering, underhåll och utvecklande av nätet. Ett nätföretag sörjer för att näten sammankopplas med andra nät och t.ex. i fråga om mobilnät ingår internationella roamingavtal. I markbundna masskommunikationsnät fungerar nätkoncessionshavaren eller ägaren till det masskommunikationsnät som tillhandahåller nättjänster för denna som nätföretag (t.ex. Digita Ab). Begreppet nätföretag används i bestämmelser som gäller överlåtelse av nyttjanderätt när överlåtelskyldigheten gäller ett nätföretag i ett mobilnät (23, 35 och 36 §). Begreppet fungerar dessutom som grund för begreppen nättjänst och teleföretag.

Med *nättjänst* avses ovan nämnda tjänster som nätföretag tillhandahåller tjänsteföretag. Begreppet används i 4 §, som reglerar koncessionsberoende, som både i fråga om mobilnät och markbundna masskommunikationsnät är avgränsat så att det uttryckligen gäller tillhandahållande av nättjänster. Begreppet fungerar dessutom som grund för begreppet televerksamhet.

Med *tjänsteföretag* avses ett företag som själv överför meddelanden i ett kommunika-

tionsnät som det förfogar över eller har fått tillgång till av ett nätföretag, dvs. med andra ord tillhandahåller tjänster för användarna. T.ex. i ett mobilnät omfattar ett tjänsteföretags verksamhet att överlåta anslutningar till användare, kundtjänst, distribution, prissättning, marknadsföring och fakturering. Ett tjänsteföretag sörjer också för att öppna och stänga en anslutning samt styr även i övrigt kundrelationen till slutanvändaren. Med tjänsteföretag avses enligt definitionen dessutom ett företag som distribuerar eller tillhandahåller meddelanden i ett masskommunikationsnät. I ett masskommunikationsnät fungerar en programkoncessionshavare som verkar i ett kanalknippe eller någon annan som utövar sändningsverksamhet i nätet, t.ex. någon som sänder data, i egenskap av tjänsteföretag. Begreppet tjänsteföretag används i 23 §, som reglerar överlåtelse av nyttjanderätten till ett mobilnät, till att avgränsa mottagarna av överlåtelsen. Begreppet fungerar dessutom som grund för begreppet teleföretag.

Med *kommunikationstjänst* avses ovan beskrivna tjänster som ett tjänsteföretag tillhandahåller användarna. Begreppet används i flera paragrafer. Begreppet fungerar dessutom som grund för begreppet televerksamhet.

Med *teleföretag* avses nätföretag eller tjänsteföretag. Det är fråga om ett övergripande begrepp med vars hjälp man kan hänvisa till båda typerna av företag och som används i flera paragrafer.

Med *televerksamhet* avses nättjänster eller kommunikationstjänster. Det är fråga om ett övergripande begrepp med vars hjälp man kan hänvisa till båda typerna av tjänsteverksamhet och som används i flera paragrafer i lagen.

Med *allmän televerksamhet* avses tillhandahållande av nättjänster eller kommunikationstjänster för en grupp av användare som inte har avgränsats på förhand. Begreppet definieras på motsvarande sätt som definitionen på ett allmänt kommunikationsnät. Begreppet används i 13 §, som reglerar anmälningskyldigheten.

Med *användare* avses en person som använder ett teleföretags tjänster för någon annan verksamhet än televerksamhet. Begreppet används t.ex. i 7 kap., som reglerar an-

vändarens rättigheter.

Med *roaming* avses att ett nätföretag tillhandahåller ett annat nätföretag nyttjanderätten till mobilnätet på ett geografiskt område där båda nätföretagen har koncession. Begreppet används i 34 §, som reglerar nationell roaming. En väsentlig skillnad som följer av definitionen är jämfört med nyttjanderätten till ett mobilnät, som regleras i 23 §, att i roaming är både den som överlåter och tar emot nyttjanderätten nätföretag.

Med *internationell roaming* avses att ett nätföretag tillhandahåller ett annat nätföretag nyttjanderätten till mobilnätet på ett geografiskt område där endast det nätföretag som tillhandahåller roaming har koncession. Begreppet används i 36 §, som reglerar internationell roaming. En väsentlig skillnad som följer av definitionen är jämfört med nationell roaming som regleras i 34 § att mottagaren av nyttjanderätten (ett utländskt företag) i internationell roaming inte har koncession på det aktuella området.

Med *konsument* avses en fysisk person som använder tjänster i huvudsak för något annat ändamål än näringsverksamhet. Begreppet används t.ex. i 7 kap., som reglerar användarens rättigheter.

3 §. *Lagens tillämpningsområde*. Lagen tillämpas enligt 1 mom. på kommunikationsmarknaden, om inte något annat bestäms nedan. Med kommunikationsmarknaden avses en marknad där nättjänster och kommunikationstjänster samt tillhörande tjänster tillhandahålls.

I lagen finns bestämmelser som gäller bl.a. teleföretag, teleentreprenörer, leverantörer av telefonkatalogtjänster eller nummerupplysningstjänster. I lagen införs skyldigheter även för mottagarna av tjänsterna, dvs. användarna. I lagen finns en bestämmelse som gäller innehavare av immateriella rättigheter till avkodningssystem som används i digitala tv- och radionät. I lagen finns dessutom bestämmelser om uppgifter och skyldigheter för myndigheter som utövar tillsyn över televerksamheten och andra myndigheter med anknytning till utövandet av televerksamhet, t.ex. konsumentombudsmannen, myndigheter med anknytning till allmän ordning, säkerhet och räddningsverksamhet samt kommunens byggnadstillsynsmyndighet.

Teleföretag som regleras i lagen är med avvikelse från nuläget utom traditionella teleföretag även leverantörer av Internettjänster. De teleföretag som avses i lagen är också företag som tillhandahåller tv- och radionät samt utövare av televisions- och radioverksamhet som producerar det programutbud som förmedlas i dem. Av tv-näten omfattar lagens tillämpningsområde analoga, digitala och kabel-tv-nät. Även satellitbaserad televisionsverksamhet hör med avvikelse från nuläget till lagens tillämpningsområde.

Med avvikelse från nuläget hör också olika myndighetsnät till lagens tillämpningsområde. Med myndighetsnät avses enligt definitionen i 2 § ett kommunikationsnät som byggts för behov i anslutning till allmän ordning och säkerhet, räddningsuppgifter eller befolkningsskydd, i vilket anslutningar kan tillhandahållas utom myndigheterna även andra användargrupper som är nödvändiga med hänsyn till skötseln av ovan nämnda uppgifter. Definitionen i lagen täcker alla kommunikationsnät oberoende av typen av nät. Koncession förutsätts dock endast för ett sådant myndighetsnät som är ett mobilnät, eftersom endast ett mobilnät förutsätter radiofrekvenser. En särskild tilläggsförutsättning för koncessionsberoendet är att myndighetsnätet fungerar inom fler än en kommun. På ett teleföretag som verkar som nät- eller tjänsteföretag i ett myndighetsnät tillämpas bestämmelserna i denna lag utom de undantag som nämns i 9 och 99 §.

Lagen gäller enligt 2 mom. inte innehållet i meddelanden som förmedlas i ett kommunikationsnät. I lagen regleras enligt 2 mom. inte innehållet i ett meddelande som rör sig i ett kommunikationsnät. Kommunikationsmarknadslagen gäller således inte tillhandahållandet av innehållstjänster. I lagen finns inga bestämmelser om tillåtet eller förbjudet innehåll i kommunikationen utan lagen gäller endast kommunikationens infrastruktur och sådan tjänsteverksamhet som är nödvändig för kommunikationen. Innehållet i ett meddelande som förmedlas i ett kommunikationsnät regleras i speciallagar, t.ex. lagen om televisions- och radioverksamhet, lagen om tillhandahållande av informationssamhällets tjänster (458/2002) och yttrandefrihetslagen (/20). Kommunikationsmarknadslagen in-

nehåller dock vissa bestämmelser som ålägger teleföretagen skyldigheter som gynnar leverantörer av innehållstjänster.

I lagen regleras kommunikationsnätens verksamhet och åläggs teleföretag och andra företag som verkar på kommunikationsmarknaden särskilda skyldigheter genom vilka man strävar efter att främja utbudet av kommunikationstjänster. Teleföretag åläggs vissa skyldigheter direkt genom bestämmelserna i lagen. Andra skyldigheter för teleföretag bygger åter på bestämmelserna i lagen, men införs genom beslut av Kommunikationsverket i fall där det är påkallat på grund av konkurrensläget på marknaden. De skyldigheter som nämns i lagen gäller i regel endast sådana teleföretag som har betydande marknadsinflytande.

2 kap. Utövande av televerksamhet

4 §. *Koncessionsberoende televerksamhet.* Enligt 1 mom. förutsätts koncession för tillhandahållande av sådana nättjänster som förutsätter radiofrekvenser i ett digitalt markbundet masskommunikationsnät eller i ett mobilnät där allmän televerksamhet utövas. Bestämmelsen motsvarar nuläget och harmonierar med de skyldigheter som åläggs medlemsstater i artikel 9 i ramdirektivet och artikel 5 i auktorisationsdirektivet. Det föreslås att användningen av radiofrekvenser regleras endast när det är nödvändigt på grund av den knappa tillgången på frekvenser.

Med nättjänst avses i propositionen tillhandahållande av ett kommunikationsnät för överföring, distribution eller tillhandahållande av meddelanden, dvs. tillhandahållande av kommunikationstjänster. I praktiken använder ett nätföretag antingen själv sitt eget kommunikationsnät och tillhandahåller via det kommunikationstjänster för det egna tjänsteföretagets kunder eller erbjuder utomstående tjänsteföretag sitt kommunikationsnät för tillhandahållande av kommunikationstjänster. I princip är tillhandahållande av nättjänster anmälningspliktig televerksamhet, men i de fall där tillhandahållandet av nättjänster förutsätter radiofrekvenser behövs koncession. Radiofrekvenser förutsätts för

verksamhet som mobilnätoperatör och innehavare av kanalknippe i ett digitalt markbundet masskommunikationsnät.

I mobilnät i Finland har för närvarande beviljats koncessioner för NMT-nät, GSM-nät samt tredje generationens UMTS-mobilnät. Verksamheten i NMT-mobilnäten upphör före utgången av 2002. Utbudet av nättjänster är enligt kommunikationsmarknadslagen fortfarande koncessionsberoende i alla dessa mobilnät.

I masskommunikationsnät förutsätts koncession endast för tillhandahållandet av nättjänster i ett kanalknippe i ett digitalt markbundet masskommunikationsnät. Markbundna masskommunikationsnät definieras i 2 § som masskommunikationsnät som fungerar med radiovågor som utbreder sig fritt. Motsatsen till ett markbundet masskommunikationsnät är ett kabel-tv-nät som fungerar via ledning eller med någon annan fast förbindelse. Ett digitalt markbundet masskommunikationsnät är ett markbundet masskommunikationsnät där man i huvudsak använder digital överförings- och distributionsteknik och där det förmedlade materialet i huvudsak är digitalt. I och med att den analoga sändningstekniken försvinner blir alla masskommunikationsnät småningom digitala.

I ett digitalt markbundet masskommunikationsnät ger nätkoncessionen teleföretaget en möjlighet att administrera de frekvenser som binds till ett s.k. kanalknippe. Administrering av ett kanalknippe är att tillhandahålla nättjänster för utövare av televisions- och radioverksamhet och andra leverantörer av kommunikationstjänster som förmedlas i masskommunikationsnät. Sändning och distribution av tv- och radioprogramutbud i ett digitalt markbundet masskommunikationsnät förutsätter fortfarande programkoncession enligt 7 § lagen om televisions- och radioverksamhet. Samma teleföretag kan, som i mobilnät, i praktiken verka som både nätföretag och tjänsteföretag i ett digitalt markbundet masskommunikationsnät, dvs. t.ex. både som den som administrerar ett kanalknippe (nätföretag) och som utövare av televisions- och radioverksamhet (tjänsteföretag).

Om koncession som förutsätts i ett analogt markbundet masskommunikationsnät före-

skrivs i lagen om televisions- och radioverksamhet. I en koncession för analoga tv- och radionät som avses i 7 § lagen om televisions- och radioverksamhet görs ingen åtskillnad mellan utbudet av nättjänster och tv- och radioprogram, som i en koncession som beviljas för ett digitalt markbundet masskommunikationsnät. Åtskillnaden mellan nättjänster och kommunikationstjänster som förmedlas i nät behövs inte med tanke på den allt mindre viktiga tekniska utveckling som är på tillbakagång. Av tekniska skäl finns det i ett analogt markbundet tv- och radionät inte heller i praktiken frekvenser för förmedling av andra kommunikationstjänster än tv- och radioprogramutbud.

Att tillhandahålla nättjänster i ett tredje masskommunikationsnät, dvs. kabel-tv-nät är fortfarande fri näringsverksamhet. Även utövare av denna verksamhet skall innan verksamheten inleds göra en sådan televerksamhetsanmälan som avses i 13 § kommunikationsmarknadslagen till Kommunikationsverket.

Enligt 2 mom. gäller det som anges i 1 mom. också ett sådant mobilnät som är myndighetsnät, om det fungerar inom fler än en kommun. Med myndighetsnät avses enligt definitionen i 2 § ett kommunikationsnät som byggs för behov i anslutning till allmän ordning och säkerhet, räddningsuppgifter eller befolkningsskydd, i vilket anslutningar kan tillhandahållas utom myndigheterna även andra användargrupper som är nödvändiga med hänsyn till skötseln av ovan nämnda uppgifter. Ett myndighetsnät är alltså ett kommunikationsnät för ett speciellt ändamål. Det finns hundratals myndighetsnät i Finland, men de flesta av dem fungerar endast inom en kommun. Oftast är ett myndighetsnät ett separat nät som en enskild myndighet använder på ett visst verksamhetsområde eller t.o.m. endast ett internt kommunikationsnät inom ett ämbetsverk.

Ett mobilnät som används för myndighetsändamål kan ha betydelse för förvaltningen av radiofrekvenser och verksamheten på kommunikationsmarknaden. Därför föreslås i paragrafen att koncessionsplikten också skall gälla ett mobilnät som används för myndighetsändamål och fungerar inom fler än en kommun även om allmän televerksamhet inte

utövas i myndighetsnätet.

Ett myndighetsnät är på det sätt som avses i bestämmelsen sammankopplat med det allmänna kommunikationsnätet när telekommunikationen går från det separata nätet till det allmänna kommunikationsnätet och tvärtom, dvs. då man från en anslutning i det ena nätet kan ringa till en anslutning i det andra nätet. Sådana myndighetsnät är i Finland för närvarande t.ex. det s.k. VIRVE-myndighetsradionätet, som också är ett riksomfattande myndighetsnät. Att fungera som nätoperatör i VIRVE-nätet förutsätter enligt bestämmelsen koncession.

5 §. *Ledigförklaring av koncessioner.* Enligt 1 mom. skall en koncession förklaras ledig att sökas när frekvenser som tekniskt och med hänsyn till en effektiv användning av frekvenserna är ändamålsenliga blir lediga för koncessionsberoende televerksamhet. Bestämmelsen harmonierar med artikel 8.2 punkt d och artikel 9 i ramdirektivet samt artikel 5 och 7 i auktorisationsdirektivet. Genom bestämmelsen genomförs artikel 7.1 punkt e i auktorisationsdirektivet.

Inledandet av koncessionsförfarande förutsätter alltid att en koncession förklaras ledig att sökas. Det är alltså koncessionsmyndigheten som har prövningsrätt i fråga om inledandet av förfarande. Enbart det faktum att det finns lediga frekvenser skapar inte subjektiv rätt att kräva frekvenser för någon. Koncessionsmyndigheten har dock även skyldighet att fortgående följa hur situationen utvecklas och om eventuella nya frekvenser blir lediga.

Med frekvenser som tekniskt och med avseende på en effektiv frekvensanvändning är ändamålsenliga avses i bestämmelsen sådana frekvenshelheter som har någon praktisk betydelse för affärsverksamheten. Lediga frekvenser bör utgöra en funktionellt vettig helhet, t.ex. geografiskt, innan de kan förklaras lediga att sökas.

Enligt 2 mom. förklaras en koncession ledig att sökas av statsrådet i enlighet med den plan för användning av frekvensområden som nämns i 6 § radiolagen. I planen för användning av frekvensområden anvisas och reserveras olika frekvenser för olika ändamål. Enligt 7 § 9 punkten i reglementet för statsrådet beslutar statsrådets allmänna sam-

manträde om samhällspolitiskt eller ekonomiskt betydande koncessioner. Beslutet om att samhällspolitiskt eller ekonomiskt betydande nätkoncessioner skall förklaras lediga att sökas fattas med stöd av paragrafen och reglementet för statsrådet alltså av statsrådets allmänna sammanträde. Som samhällspolitiskt eller ekonomiskt betydande koncessioner kan t.ex. betraktas koncessioner för riksomfattande digitala markbundna masskommunikationsnät eller UMTS-mobilnät i synnerhet i det skede när verksamheten inleds. Beslut om nätkoncessioner av mindre betydelse och om ledigförklaring av dem fattas av kommunikationsministeriet.

6 §. *Koncessionsansökans innehåll.* I en koncessionsansökan skall enligt paragrafen lämnas alla de uppgifter som behövs vid bedömningen av de koncessionsförutsättningar som avses i 9 §. Närmare bestämmelser om ansökans innehåll utfärdas enligt paragrafen genom förordning av kommunikationsministeriet.

Enligt 9 § 1 mom. skall koncession beviljas om sökanden har tillräckliga ekonomiska resurser att sörja för nätföretagets skyldigheter och om koncessionsmyndigheten inte har grundad anledning att misstänka att sökanden bryter mot kommunikationsmarknadslagen, radiolagen, lagen om integritetsskydd vid telekommunikation och dataskydd inom televerksamhet eller någon annan lag som gäller televerksamhet. Enligt 2 mom. skall en koncession som gäller utbudet av nättjänster i ett myndighetsnät beviljas om sökanden utöver de förutsättningar som nämns i 1 mom. har tillräcklig förmåga och yrkesskicklighet med hänsyn till särdragen i verksamheten. Om koncession på grund av den knappa tillgången på radiofrekvenser inte kan beviljas alla sökande, skall den enligt 9 § 3 mom. beviljas de sökande vars verksamhet bäst främjar lagens syften enligt 1 §.

Lagens syfte är enligt 1 § 1 mom. att främja utbudet och användningen av kommunikationstjänster i hela landet. Enligt 1 § 2 mom. strävar man genom lagen efter att sörja för att de till buds stående möjligheterna till telekommunikation i Finland motsvarar användarnas rimliga behov, konkurrerar sinsemellan, är tekniskt utvecklade, håller god kvalitet, är driftsäkra och trygga samt har förmån-

liga priser.

I en förordning av kommunikationsministeriet kan med stöd av ovan nämnda bestämmelser förutsättas åtminstone att koncessionsansökan innehåller kontaktinformation om sökanden, verksamhetsområde och en utredning om för vilket kommunikationsnät koncession söks. Till ansökan bör även fogas ett utdrag ur handelsregistret eller en motsvarande utredning om sökanden. I syfte att bedöma de ekonomiska resurserna bör i koncessionsansökan åtminstone läggas fram en utredning om det sökande företagets ägandeförhållanden, en bedömning av vilka investeringar verksamheten kräver och hur de skall finansieras samt en bedömning av affärsverksamhetens utveckling under en viss tid efter att verksamheten inletts.

Den föreslagna regleringen harmonierar med artikel 9 i ramdirektivet samt artikel 5 och 7 i auktorisationsdirektivet.

7 §. *Ansökningsavgift.* En koncessionssökande är enligt den föreslagna paragrafen skyldig att betala en ansökningsavgift på 2 000 euro till staten i samband med ansökan.

För koncessionsansökningar tas för närvarande inte ut någon avgift och därför innebär bestämmelsen en förändring jämfört med nuläget. Med ansökningsavgift vill man avvärja sådana omotiverade och icke-seriösa koncessionsansökningar som i någon mån förekommer i branschen. Med beaktande av verksamhetens natur är det dock fråga om en mycket liten avgift. Bestämmelsen harmonierar med artikel 12 i auktorisationsdirektivet, eftersom det är fråga om en administrativ avgift och skyldigheten gäller alla koncessionsökande på samma sätt.

Enligt 2 mom. behöver ansökningsavgift dock inte betalas för en ansökan om koncession för ett myndighetsnät.

8 §. *Koncessionsmyndighet och koncessionsförfarande.* Koncession beviljas enligt 1 mom. av statsrådet för viss tid, dock för högst 20 år. Den föreslagna regleringen ändrar i någon mån nuläget för koncessionsmyndigheten, eftersom koncessionerna enligt gällande lag beviljas av kommunikationsministeriet. Enligt 7 § 9 punkten i reglementet för statsrådet fattar statsrådets allmänna sammanträde beslut om fördelningen av samhällspolitiskt eller ekonomiskt betydande

koncessioner. Som samhällspolitiskt eller ekonomiskt betydande koncessioner kan för närvarande betraktas koncessioner t.ex. för ett riksomfattande digitalt markbundet masskommunikationsnät eller ett mobilnät samt vilken som helst annan verksamhet som bygger på den nya teknologin i det skede när verksamheten inleds. Koncessioner av mindre betydelse beviljas av kommunikationsministeriet.

Förslaget till längden på koncessionens giltighetstid motsvarar nuläget. Även i praktiken har koncessioner beviljats för 20 år, även om den nuvarande regleringen tillåter kortare koncessionsperioder. En lång koncessionsperiod har ansetts vara nödvändig för att koncessionshavarna skall kunna planera sin verksamhet under en tillräckligt lång period och för att de resurser som investerats i verksamheten skall fås tillbaka. Den föreslagna regleringen harmonierar med artikel 9 i ramdirektivet, artikel 5.2 i auktorisationsdirektivet samt punkt B4 i bilagan till auktorisationsdirektivet.

Ett beslut om koncession skall enligt 2 mom. fattas inom sex veckor efter att ansökningstiden gått ut. Statsrådet kan i särskilda fall förlänga tidsfristen på sex veckor med högst åtta månader, om det behövs för att säkerställa att ansökningsförfarandet är rättvist, rimligt, klart eller öppet för insyn, för att komplettera ansökningarna eller av någon annan särskild orsak. Förlängningen av tidsfristen skall meddelas offentligt. Det kan bli aktuellt att förlänga tidsfristen t.ex. i en situation där man vill ge sökandena tid att ordna samarbetspartners, finansiering, bolagsarrangemang eller andra praktiska behov, om beaktandet av ett sådant organiseringsbehov bemöter sökandena rättvist och rimligt och inte gynnar en sökande på de andras bekostnad. Det kan i vissa fall vara nödvändigt att förlänga tidsfristen också t.ex. för att trygga utländska sökandes intressen och för att göra ansökningsprocessen mera offentlig och öppen för insyn.

Myndigheten skall bereda sökanden tillfälle att komplettera sin bristfälliga ansökan med stöd av 9 § lagen om förvaltningsförfarande. Det kan i praktiken krävas längre tid än sex veckor att lämna de tilläggsutredningar som myndigheten kräver, varvid konces-

sionsmyndigheten på basis av paragrafen kan förlänga beslutstiden med den tid som behövs för att lämna utredningarna.

En annan sådan särskild orsak som nämns i bestämmelsen för en förlängning av beslutstiden kan också bero på myndighetens egna behov. Myndigheten kan ha behov av att förlänga tidsfristen t.ex. i en situation där det finns flera jämnstarka sökande och det kräver fler utredningar och mer beredning än normalt att jämföra sökandena.

En förlängning av beslutstiden gäller i alla situationer på samma sätt för alla sökande. Under den förlängda tidsfristen kan sökandena enligt behov komplettera sina ansökningar eller t.ex. när ett tillfälle till samarbete mellan sökandena yppar sig ta tillbaka sin ursprungliga ansökan. Det är inte möjligt att ändra den ursprungliga ansökan.

I praktiken sörjer kommunikationsministeriet för förlängningen av tidsfristen och kungörandet av beslutet även när koncessionerna beviljas vid statsrådets allmänna sammanträde. Genom bestämmelsen i 2 mom. genomförs artikel 5.3 och artikel 7.4 i auktorisationsdirektivet.

9 §. *Materiella förutsättningar för koncession.* Enligt 9 § 1 mom. skall koncession beviljas om sökanden har tillräckliga ekonomiska resurser att sörja för nätföretagets skyldigheter och koncessionsmyndigheten inte har grundad anledning att misstänka att sökanden bryter mot kommunikationsmarknadslagen, radiolagen, lagen om datasekretess vid telekommunikation eller någon annan lag som gäller televerksamhet. Bestämmelsen motsvarar i huvudsak 7 § 3 mom. i gällande kommunikationsmarknadslag, men för att säkerställa att koncessionsregleringen är proportionell och exakt har förutsättningarna för koncessionsprövning preciserats på det sätt som förutsatts av grundlagsutskottets utlåtandepraxis under den senaste tiden (GrUU 23/2000 rd och GrUU 28/2000 rd). Den lag som avses med någon annan lag som gäller televerksamhet kan t.ex. vara strafflagen (/), som innehåller bestämmelser om brott och förseelser i anslutning till televerksamhet. Eftersom det är fråga om prövning av om nätkoncession skall beviljas, kan koncessionsmyndighetens prövningsrätt enligt 1 mom. 2 punkten endast gälla verksamhet

som är jämförbar med tillhandahållande av nättjänster, inte t.ex. sökandens verksamhet som producent av tv- och radioprogramutbud eller innehållstjänster. Koncession kan sålunda enligt 1 mom. 2 punkten inte nekas utifrån en misstanke beträffande innehållet i den verksamhet som utövas.

Enligt 2 mom. skall koncession för tillhandahållande av en nättjänst i ett myndighetsnät beviljas, om sökanden utöver förutsättningarna i 1 mom. har tillräcklig förmåga och yrkesskicklighet med hänsyn till särdragen i verksamheten. Ett myndighetsnät definieras i 2 § som ett kommunikationsnät som byggs för behov i anslutning till allmän ordning och säkerhet, räddningsuppgifter eller befolkningsskydd, i vilket anslutningar kan tillhandahållas utom myndigheterna även andra användargrupper som är nödvändiga med hänsyn till skötseln av ovan nämnda uppgifter. Definitionen i lagen täcker alla kommunikationsnät oberoende av typen av nät. Koncession förutsätts dock endast för ett myndighetsnät som är ett mobilnät, eftersom endast ett mobilnät förutsätter radiofrekvenser. En särskild tilläggsförutsättning för koncessionsplikten är att myndighetsnätet fungerar i fler än en kommun. De som använder myndighetsnät är t.ex. polis- och tullmyndigheter, räddningsmyndigheter samt vissa social- och hälsovårdsmyndigheter. På grund av det särskilda ändamålet med ett myndighetsnät och den exceptionella driftsäkerhet som krävs av nätet skall man vid valet av nätföretag fästa särskild uppmärksamhet vid det ansökande företags förmåga och yrkesskicklighet.

Om koncession på grund av den knappa tillgången på radiofrekvenser inte kan beviljas alla sökande, skall den enligt 9 § 3 mom. beviljas de sökande vars verksamhet bäst främjar lagens syften enligt 1 §. Bestämmelsen motsvarar gällande 7 § 4 mom. kommunikationsmarknadslagen.

I en konkurrenssituation väljs den som beviljas koncession alltså genom rättsprövning. Företag som ansöker om koncession jämförs med varandra mot bakgrunden av de mål som nämns i 1 §. Lagens syfte är enligt 1 § 1 mom. att främja utbudet och användningen av kommunikationstjänster i hela landet. Enligt 1 § 2 mom. skall man genom lag sträva efter att sörja för att de till buds stående möj-

ligheterna till telekommunikation i Finland motsvarar användarns rimliga behov, konkurrerar sinsemellan, är tekniskt utvecklade, håller god kvalitet, är driftsäkra och trygga samt har förmånliga priser. Innehållet i begreppen beskrivs mera ingående i detaljmotiveringen till 1 § ovan. Vid koncessionsprövningen skall företrädare ges den sökande vars tjänsteutbud och övriga verksamhet bäst uppfyller de ovan nämnda målen eller största delen av dem.

Ett koncessionsbeslut får på det sätt som anges i förvaltningsprocesslagen överklagas hos högsta förvaltningsdomstolen.

Den föreslagna regleringen strider inte mot artikel 8 i ramdirektivet eller artikel 5 och 7 i auktorisationsdirektivet.

10 §. *Koncessionens innehåll.* I koncessionen skall enligt 1 mom. definieras teleföretagets geografiska verksamhetsområde. Den föreslagna regleringen motsvarar 7 § 6 mom. gällande kommunikationsmarknadslag och harmonierar med artikel 6 i auktorisationsdirektivet och punkt B.2 i bilagan till direktivet.

I Finland har koncessioner beviljats för vissa geografiska verksamhetsområden i synnerhet i s.k. DCS-mobilnät. Även i andra koncessioner för mobilnät har teleföretagens verksamhetsområden i regel geografiskt delats in i landskapet Åland och det övriga Finland.

I gällande koncessioner för digitala markbundna tv- och radionät är verksamhetsområdet hela Finland med undantag för Åland. Televisions- och radioverksamheten hör enligt 18 § 20 punkten självstyrelselagen för Åland till lagstiftningsbehörigheten för landskapet Åland, och därför har landskapet självständigt beviljat egna koncessioner för tv- och radioverksamhet utan medverkan av myndigheterna i riket. Nätkoncessioner för digitala markbundna tv- och radionät kan i framtiden beviljas för vissa geografiskt avgränsade områden även inom det övriga rikets territorium.

En koncession kan enligt 2 mom. förenas med villkor som kompletterar bestämmelserna i 1 och 128 § och de tekniska föreskrifter av Kommunikationsverket som avses i 129 § och som gäller kommunikationsnätets tekniska egenskaper eller en effektiv använd-

ning av frekvenserna. Om tekniska egenskaper hos kommunikationsnät föreskrivs närmare i 128 § kommunikationsmarknadslagen och i de tekniska föreskrifter som Kommunikationsverket utfärdat med stöd av 129 §. Avsikten med koncessionsvillkoren är endast att vid behov komplettera de krav som ställs i lagen och föreskrifter, t.ex. krav på användningen av en viss standard.

Koncessionsvillkor i anslutning till 1 § och en effektiv frekvensanvändning är t.ex. villkor i vilka det förutsätts att verksamheten inleds före ett visst datum eller villkor i vilka näten förutsätts ha en viss geografisk täckning. I syfte att garantera en effektiv frekvensanvändning kan det i koncessionsvillkoren t.ex. bestämmas att koncessionshavaren skall underrätta tillsynsmyndigheterna om sådana förändringar i förhållandena som är relevanta för koncessionsvillkoren eller att regelbundet lämna en utredning om hur frekvenserna använts. Den föreslagna regleringen harmonierar med artikel 6 i auktorisationsdirektivet och punkt B.2 och B.3 i bilagan.

Enligt 3 mom. kan en koncession beviljas för tillhandahållande av nättjänster i ett markbundet masskommunikationsnät på det villkoret att koncessionshavaren för sin del sörjer för att Rundradion Ab samt innehavare av programkoncession enligt 7 § 1 mom. lagen om televisions- och radioverksamhet till ett kostnadsorienterat pris får tillgång till den kapacitet som behövs för utövandet av verksamheten. När ett teleföretag får nätkoncession får det rätt att använda och administrera ett frekvensområde. Rätten att använda en frekvens är dock inte oändlig utan belastas med stöd av lagen av skyldigheten att upplåta kapacitet till programkoncessionshavare. Syftet med bestämmelsen är att säkerställa att Rundradion Ab och programkoncessionshavare förmår sända sitt programutbud till tittarna. Begreppet kostnadsorienterat pris som nämns i paragrafen definieras närmare i 84 §.

En koncession kan enligt 4 mom. förenas med villkor som gäller den mängd kapacitet som skall reserveras för innehavare av programkoncession eller samarbete mellan innehavare av programkoncession i frågor som gäller fördelning av kapaciteten eller elektroniska programguider. Genom koncessions-

villkor kan fördelningen av kapaciteten mellan innehavare av programkoncession i olika situationer regleras närmare. Koncessionsvillkoren kan bl.a. gälla förhandsplanering av användningen av ett kanalknippe, det interna samarbetet i ett kanalknippe samt samarbete med andra kanalknippen.

För elektroniska programguider, EPG, kommer eventuellt att behövas sådana koncessionsvillkor genom vilka uppkomsten av en enhetlig nationell elektronisk programguide i det markbundna digitala tv- och radionätet säkerställs. Det är inte i linje med användarnas intressen att utövare av tv- och radioverksamhet har tillgång till flera olika programguider. Om innehavarna av nätkoncessioner inte frivilligt når en överenskommelse om saken, kan införas olika relevanta samarbetskyldigheter i syfte att säkerställa uppkomsten av en enhetlig programguide. Det är ändamålsenligt att genomföra regleringen just i tillståndsvillkoren för nätkoncessioner och inte programkoncessionen, eftersom en elektronisk programguide i första hand är ett element i anslutning till ett kommunikationsnät, inte en del av tv-programutbudet. Genom koncessionsvillkoren kan även fördelningen av kapaciteten mellan innehavarna av programkoncession i olika situationer regleras närmare. Koncessionsvillkoren kan bl.a. gälla förhandsplanering av användningen av ett kanalknippe, det interna samarbetet inom kanalknippen samt samarbete med andra kanalknippen.

Den föreslagna regleringen harmonierar med artikel 6 i auktorisationsdirektivet och punkt B.1 i bilagan.

En nätkoncession som beviljats för ett digitalt markbundet masskommunikationsnät kan enligt 2 mom. dessutom förenas med villkor för sändningstekniken. I koncessionsvillkor för sändningstekniken kan t.ex. förutsättas att sändningstekniken binds vid en viss standard. Den föreslagna regleringen strider inte mot artikel 6 i auktorisationsdirektivet eller punkt B.1 i bilagan.

11 §. *Ändring av koncession.* En koncession kan enligt paragrafen med koncessionshavarens samtycke och även i övrigt ändras medan koncessionen gäller, om det är nödvändigt av en särskild orsak som beror på den tekniska utvecklingen eller en väsentlig

förändring i verksamhetsbetingelserna för koncessionsberoende verksamhet. Koncessionshavaren samt företrädare för teleföretag och användare skall enligt 118 § beredas tillfälle att inom en månad framföra sin uppfattning om en ändring av koncessionsvillkoren. Statsrådet skall enligt 117 § offentliggöra ett beslut om ändring av en koncession så att det är tillgängligt för teleföretag och andra användargrupper. Den föreslagna regleringen harmonierar med artikel 9.3 i ramdirektivet och artikel 14 i auktorisationsdirektivet. Genom regleringen genomförs artikel 7.1 punkt e i auktorisationsdirektivet.

Möjligheten att ändra koncessionsvillkoren behövs på grund av den snabba tekniska utvecklingen i telekommunikationsbranschen. Koncessionsvillkoren kan dock ändras endast i noggrant avgränsade fall. Bestämmelsen innebär även för koncessionsmyndigheten en skyldighet att följa den tekniska utvecklingen och dess verkningar på frigörandet av frekvenser.

Som ett exempel på en orsak som beror på den tekniska utvecklingen kan nämnas den digitala packningsteknikens utveckling i ett markbundet masskommunikationsnät. Med den nuvarande digitala tekniken kan högst fyra eller fem kanaler packas på ett analogt frekvensband. När tekniken utvecklas kan antalet kanaler utökas. Till följd av detta frigörs kapacitet i kanalknippet, vilket inte beaktats i de ursprungliga koncessionsvillkoren. Tilläggskapacitet kan alternativt användas antingen så att nytt programutbud tas med i kanalknippet eller så att kapaciteten fördelas mellan de aktörer som redan finns i kanalknippet. Genom att ändra koncessionsvillkoren kan fördelningen av kapaciteten fastställas på ändamålsenligt sätt.

Som ett exempel på en väsentlig förändring i verksamhetsbetingelserna kan nämnas en situation där en programkoncessionshavare upphör med sin verksamhet i ett digitalt markbundet masskommunikationsnät och det till följd därav uppstår ledig kapacitet i kanalknippet. Ett motsvarande behov av att ändra gällande koncessionsvillkor kan uppstå, om t.ex. en programkoncessionshavare vill byta kanalknippe i samband med att nya koncessioner beviljas och verksamheten genom koncessionsvillkor är bunden till ett

visst kanalknippe. En väsentlig förändring i verksamhetsbetingelserna är också en situation där ändamålet med frekvenserna måste ändras till följd av det internationella frekvenssamarbetet.

Av bestämmelsens ordalydelse framgår att en ändring av koncessionsvillkoren i strid med koncessionshavarens samtycke blir aktuell endast i undantagsfall. Den orsak som ligger till grund för ändringen måste vara speciell och den ändring som är förutsättningen måste vara väsentlig. Tillämpningen av bestämmelsen i ett enskilt fall begränsas dessutom av de allmänna principerna för förvaltningen, t.ex. proportionalitetsprincipen och ändamålsenlighetsprincipen.

12 §. *Återkallande och överföring av koncession.* Statsrådet kan enligt 1 punkten återkalla ett teleföretags koncession helt eller delvis, om teleföretaget allvarligt och upprepade gånger bryter mot kommunikationsmarknadslagen, radiolagen, lagen om integritetsskydd vid telekommunikation och data-skydd inom televerksamhet eller någon annan lag som gäller televerksamhet eller de koncessionsvillkor som avses i 10 § kommunikationsmarknadslagen. Liksom konstateras i motiveringen till 9 § kan den lag som avses i bestämmelsen med någon annan lag som gäller televerksamhet t.ex. vara strafflagen. Endast en förseelse mot verksamhet som utövas med stöd av nätkoncession kan komma i fråga som grund för återkallande av nätkoncession. Nätkoncessioner kan sålunda inte återkallas t.ex. på basis av en förseelse mot verksamhet som utövas med stöd av programkoncession.

Statsrådet kan även återkalla en koncession enligt 2 punkten om teleföretaget inte längre med hänsyn till verksamhetens art och omfattning har tillräckliga ekonomiska resurser att sörja för sina skyldigheter. I båda fallen är förutsättningen för återkallandet dessutom att teleföretaget trots uppmaning inte inom en skälig tid, minst en månad, rättar sitt förfarande eller återställer sina ekonomiska resurser till en tillfredsställande nivå.

Genom bestämmelsen genomförs artikel 10.2 i auktorisationsdirektivet. Bestämmelsen strider inte mot artikel 10.5 i auktorisationsdirektivet.

Bestämmelsen motsvarar i huvudsak 43 § i

gällande kommunikationsmarknadslag. Förutsättningarna för återkallande av koncession har dock i någon mån skärpts jämfört med nuläget. Återkallande av koncession är koncessionsmyndighetens yttersta metod att reagera på teleföretagets försummelser. Efter som det är fråga om en begränsning av näringsverksamheten, skall det finnas en särskilt vägande orsak till att återkalla koncessionen. Teleföretaget skall på det sätt som förutsätts i artikel 10.2 i auktorisationsdirektivet inom en månad rätta till situationen. En uppmaning till detta skall delges teleföretaget och teleföretaget skall höras i saken på det sätt som anges i lagen om förvaltningsförfarande.

En koncession får enligt 2 mom. inte överföras. Genom den föreslagna regleringen genomförs artikel 9.3 och 9.4 i ramdirektivet. Statsrådet kan återkalla en koncession, om den faktiska bestämmanderätten med avseende på koncessionshavaren förändras. Den faktiska bestämmanderätten kan i ett företag förändras t.ex. i samband med företagsaffärer, fusioner eller andra situationer där rörelser överläts. Förändrad bestämmanderätt skall enligt paragrafen omedelbart anmälas till koncessionsmyndigheten. Statsrådet skall besluta om återkallande av koncession inom två månader efter anmälan.

Statsrådet prövar från fall till fall om det är nödvändigt att återkalla koncessionen. Om en koncessionshavare planerar att ingå ett avtal som kommer att ändra bestämmanderätten, kan han om han så önskar föra ett föravtal i ärendet till statsrådet för behandling. På det sättet klarläggs statsrådets ståndpunkt till om det är nödvändigt att återkalla koncessionen redan innan det slutliga avtalet ingås.

Bestämmanderätten med avseende på koncessionshavaren förändras, om företagets ägare helt byts. Utöver klara ägarbyten måste man i flera situationer, t.ex. när ägarandelarna ändras, pröva om bestämmanderätten ändrats. Då måste ägoförhållandena och andra faktorer som påverkar bestämmanderätten granskas och jämföras med den situation som rådde när koncessionen söktes. Bestämmanderätten i ett bolag kan t.ex. påverkas av delägaravtal eller olika röstetal för aktierna.

Enligt 3 mom. anses överföringen av en koncession inom en koncern mellan moderbolaget och ett dotterbolag som är helt i dess

ägo inte vara en sådan överföring av koncession som är förutsättningen för återkallande. Bestämmelsen behövs för att regleringen skall vara tydlig. Även en sådan överföring skall omedelbart anmälas till koncessionsmyndigheten.

13 §. *Anmälningsskyldig televerksamhet.* Om utövande av allmän televerksamhet skall enligt 1 mom. göras en skriftlig anmälan till Kommunikationsverket innan verksamheten inleds. Med undantag för sådan koncessionsberoende televerksamhet som avses i 4 § är utövandet av televerksamhet i Finland endast anmälningsskyldig näringsverksamhet.

Varje teleföretag som utövar allmän televerksamhet har de rättigheter och skyldigheter för teleföretag som anges i kommunikationsmarknadslagen oberoende av om företaget gör en televerksamhetsanmälan eller inte. En televerksamhetsanmälan har ingen självständig betydelse som ger upphov till rättigheter eller skyldigheter, utan anmälan är endast avsedd att vara ett hjälpmedel för Kommunikationsverket i tillsynen över teleföretagen på marknaden. Inledandet av verksamheten förutsätter inte att Kommunikationsverket meddelar att det har tagit emot, registrerat eller på annat sätt godkänt televerksamhetsanmälan. Den föreslagna regleringen harmonierar med artikel 3 och 4 i auktorisationsdirektivet.

Med skriftlig form avses i paragrafen även en anmälan som gjorts elektroniskt. På elektronisk kommunikation med myndigheter tillämpas lagen om elektronisk kommunikation i förvaltningsärenden (1318/1999) eller någon motsvarande lagstiftning som längre fram utfärdas om elektronisk kundtjänst. Kommunikationsverket skall sträva efter att man i framtiden skall kunna göra televerksamhetsanmälan t.ex. på en elektronisk blankett via nätet eller på något annat motsvarande enkelt elektroniskt sätt.

Anmälningsskyldigheten gäller inte allmän televerksamhet, om den är temporär, omfattar en till antalet liten krets av användare eller annars är av ringa betydelse. Syftet med bestämmelsen är att undvika onödig byråkrati och att befria all sådan verksamhet från anmälningsskyldighet som inte har någon betydelse för marknaden. Andan i bestämmelsen motsvarar 5 § 4 mom. i gällande kom-

munikationsmarknadslag samt 4 § trafikministeriets beslut om telemarknadslagens tillämpningsområde och om anmälningsskyldighet för televerksamheten. Televerksamhet som med stöd av 4 § trafikministeriets beslut för närvarande är befriad från anmälningsskyldighet är bl.a. upprättande av fast radioförbindelse samt VSAT- och SNG-förbindelser via satellit, allmän televerksamhet i ett radiotelenät som huvudsakligen används som ett separat nät eller i ett radiotelenät som grundats för förmedling av taxi eller andra färdtjänster samt allmän televerksamhet i ett telenät med färre än 500 anslutningar.

Temporär allmän televerksamhet kan t.ex. vara när den sker i försökssyfte. Temporär televerksamhet som riktar sig till allmänheten utövas t.ex. av högskolorna i undervisnings- syfte. Hur temporär verksamheten är skall bedömas beroende på kommunikationsnätet, men vid behov kan även försök som varar några år anses vara temporära. Ett exempel på allmän televerksamhet för en till antalet liten mottagarkrets är televerksamhet i ett telefonnät med färre än 500 anslutningar. Som televerksamhet som annars är av ringa betydelse kan t.ex. betraktas allmän televerksamhet i ett kommunikationsnät som i huvudsak används som ett separat nät eller allmän televerksamhet i maritim radiokommunikation.

Genom förordning av statsrådet kan enligt 2 mom. utfärdas närmare bestämmelser om hurdan televerksamhet som skall anses vara av ringa betydelse. Definitionen på ringa televerksamhet är mycket teknikbunden och kontinuerligt föränderlig och därför är det ändamålsenligt att definiera verksamheten på en lägre normnivå än i lag.

14 §. *Televerksamhetsanmälan.* I en televerksamhetsanmälan skall enligt 1 mom. lämnas alla de uppgifter som behövs för tillsynen. Närmare bestämmelser om televerksamhetsanmälan innehålls utfärdas genom förordning av kommunikationsministeriet. I kommunikationsministeriets förordning kan med stöd av artikel 3.3 i auktorisationsdirektivet förutsättas att televerksamhetsanmälan innehåller kontaktinformation om teleföretaget, en kort beskrivning av de tjänster som tillhandahålls och en uppskattning av vilken dag verksamheten kommer att inledas. Av televerksamhetsanmälan skall också framgå te-

leföretagets geografiska verksamhetsområde.

Kommunikationsverket skall enligt 2 mom. underrättas om förändringar i uppgifterna i televerksamhetsanmälan och om att verksamheten upphör. Skyldigheten underlättar tillsynsmyndighetens arbete.

Kommunikationsministeriet skall enligt 3 mom. på teleföretagets begäran inom en vecka från det begäran framställdes ge en bekräftelse på att det har tagit emot televerksamhetsanmälan. I Kommunikationsverkets bekräftelse skall uppges vilka rättigheter och skyldigheter teleföretag i Finland har med stöd av kommunikationsmarknadslagen. Genom bestämmelsen genomförs artikel 9 i auktorisationsdirektivet.

Bekräftelse ges endast på begäran av teleföretaget och därför torde den i praktiken förekomma endast i sällsynta fall. En bekräftelse torde uppskattningsvis komma att behövas t.ex. i en situation där ett utländskt teleföretag inleder televerksamhet i Finland och behöver tillförlitlig utredning över de rättigheter för teleföretag som garanteras i den finländska lagstiftningen för att kunna ordna finansieringen av verksamheten i sitt hemland. Kommunikationsverket kan utarbeta en standardblankett för bekräftelse eller under iakttagande av förvaltningens serviceprincip vid behov ge bekräftelsen i den form som teleföretaget önskar. Vid behov torde en skriftlig utredning även utan en uttrycklig skyldighet på teleföretagets begäran kunna ges om annan lagstiftning än sådan som gäller teleföretag, t.ex. skattelagstiftningen eller aktiebolagslagstiftningen.

15 §. *Tillsynsavgift.* Teleföretag som utövar anmälningsskyldig eller koncessionsberoende televerksamhet är skyldiga att till Kommunikationsverket betala en avgift som motsvarar kostnaderna för tillsynen över kommunikationsmarknaden. Betalningsskyldigheten gäller inte utövare av ringa allmän televerksamhet som befriats från anmälningsskyldighet.

Tillsynsavgiften skall vara bunden vid de faktiska kostnaderna för administreringen och tillsynen över televerksamheten. De kostnader som avses i paragrafen är t.ex. Kommunikationsverkets personalkostnader. Kostnader som orsakas av tillsynen anses också vara t.ex. kostnader för internationellt

samarbete och standardiseringsarbete samt beredningen av bestämmelser och administrativa beslut.

Enligt paragrafen indelas tillsynsavgiften i en grunddel och en tilläggsdel. Tillsynsavgiftens grunddel är lika för alla teleföretag oavsett företagets storlek. Avgiftens tilläggsdel däremot är enligt paragrafen bunden till omsättningen för den televerksamhet som företaget utövar i Finland. Närmare bestämmelser om hur avgiften fastställs utfärdas enligt paragrafen genom förordning av kommunikationsministeriet. Genom förordning torde bestämmas att grunddelen är ca 2 500 euro och tilläggsdelen ca 0,06 procent av teleföretagets omsättning

Bestämmelsen strider inte mot artikel 12 i auktorisationsdirektivet, eftersom det är fråga om en administrativ avgift införs betalnings-skyldigheten öppet i lagstiftningen och gäller på samma sätt för alla utövare av allmän televerksamhet.

3 kap. Skyldigheter för teleföretag

16 §. *Marknadsdefinition.* Kommunikationsverket skall enligt 1 mom. regelbundet definiera relevanta kommunikationsmarknader. Relevanta marknader definieras så som förutsätts i ramdirektivet i enlighet med de konkurrensrättsliga principerna. Syftet med marknadsdefinition är att kartlägga sådana nyttighets- och tjänstemarknader, där det i synnerhet behövs en analys av konkurrensläget och där det sannolikt behövs specialåtgärder för att konkurrenshindren skall undanröjas.

Vid definieringen av relevanta marknader skall Kommunikationsverket beakta kommissionens rekommendation om relevanta produkt- och tjänstemarknader samt kommissionens anvisningar för marknadsanalys och bedömningen av betydande marknadsinflytande. I en rekommendation av kommissionen definieras de produkt- och tjänstemarknader i medlemsstaterna som det med beaktande av marknadens särdrag är skäl att utsätta för särskild reglering. Kommissionen granskar regelbundet sin rekommendation och uppdaterar de marknader som tas upp i

den mot bakgrunden av utvecklingen på den europeiska marknaden. Kommunikationsverket skall bedöma behovet av att revidera de finländska marknadsdefinitionerna inom den tidtabell som följer kommissionen justeringar och vid behov regelbundet på eget initiativ. Gällande beslut av kommunikationsministeriet om betydande marknadsinflytande har förnyats med minst två års mellanrum och denna praxis torde fortsätta även i det nya systemet.

Kommunikationsverket definierar den geografiska omfattningen för relevanta produkt- och tjänstemarknader som tagits upp i kommissionens lista. Ett relevant geografiskt område är ett sådant där konkurrensförhållandena är lika eller tillräckligt enhetliga och som kan skiljas från bredvidliggande områden på grundval av att konkurrensförhållandena är så olika. Kommunikationsverket skall enligt 2 mom. samarbeta med kommunikationsministeriet då det definierar relevanta marknader. Om det uppstår ett behov av att avvika från Europeiska gemenskapernas kommissions rekommendation om marknadsdefinitioner, görs den marknadsdefinition som avviker från rekommendationen av kommunikationsministeriet. Ett nära samarbete mellan Kommunikationsverket och kommunikationsministeriet behövs för att kommunikationsministeriet skall kunna bedöma när det med hänsyn till kommunikationsmarknaden i Finland är nödvändigt att avvika från kommissionens rekommendation. Kommunikationsministeriet kan avvika från kommissionens rekommendation, om det på grund av nationella eller lokala specialförhållanden eller av kommunikationspolitiska orsaker är motiverat. Den nationella kommunikationsmarknaden i Finland avviker från den europeiska kommunikationsmarknaden i synnerhet därför att Finland har en låg invånartäthet och teleföretagen i genomsnitt är små mätt i omsättning. Den finländska kommunikationsmarknaden är också av historiska orsaker mycket splittrad. I motsats till övriga medlemsstater finns det inte något klart, riksomfattande företag med betydande marknadsinflytande på marknaden i Finland. Av dessa orsaker kan det i Finland finnas ett behov att avvika från kommissionens rekommendationer om marknadsdefinition.

Om en marknadsdefinition som avviker från kommissionens rekommendation görs skall kommissionen och regleringsmyndigheterna i de andra EES-staterna enligt 21 § 1 mom. höras. Kommissionen kan förhindra en marknadsdefinition som strider mot kommissionens rekommendation genom den vetorätt som avses i 21 § 3 mom. Utförandet av marknadsdefinitioner som avviker från kommissionens rekommendation måste överlåtas på kommunikationsministeriet, eftersom en myndighet som företräder medlemsstatens regering i praktiken har bättre möjligheter än myndigheterna på centralförvaltningsnivå att förhandla med kommissionen i sådana undantagsfall där det är nödvändigt att avvika från kommissionens rekommendation på grund av de särdrag som kommunikationsmarknaden har i Finland.

Vid definieringen av relevanta marknader skall Kommunikationsverket och kommunikationsministeriet vid behov samarbeta utom med kommissionen och regleringsmyndigheterna i EES-stater också med de inhemska konkurrensmyndigheterna på det sätt som avses i 120 §.

Enligt 3 mom. i den föreslagna paragrafen får ändring i ett beslut om marknadsdefinition inte sökas särskilt. Detta leder till att beslut om marknadsdefinition kan överklagas först i samband med ett beslut om betydande marknadsinflytande i 17 §. Också kommunikationsministeriets marknadsdefinition som nämns i 2 mom. överklagas först i samband med Kommunikationsverkets beslut om betydande marknadsinflytande som anknyter till ifrågakvarande marknadsdefinition. Syftet med regleringen är att påskynda processen. Parternas rättsskydd försämrars inte till följd av detta, eftersom ändringssökandet endast överförs till ett mera ändamålsenligt sammanhang.

Genom bestämmelsen genomförs artikel 15.3 och artikel 16 i ramdirektivet. Bestämmelsen strider inte mot bilaga 1 i ramdirektivet eller artikel 16.3 i direktivet om samhällsomfattande tjänster eller artikel 7.3 i tillträdesdirektivet.

17 §. *Marknadsanalys och beslut om betydande marknadsinflytande.* Enligt 1 mom. i den föreslagna paragrafen skall Kommunikationsverket för att klarlägga konkurrensläget

regelbundet göra en marknadsanalys över relevanta parti- och detaljmarknader. Marknadsanalyser görs över sådana marknader som kommissionen räknar upp i sin rekommendation, sådana alleuropeiska marknader som kommissionen utsett genom sitt beslut och sådana marknader som kommunikationsministeriet eventuellt definierar med avvikelse från kommissionens rekommendation. Kommunikationsverket skall vid bedömningen av konkurrensläget beakta kommissionens anvisningar om marknadsanalyser och bedömningen av betydande marknadsinflytande.

Regelbundna marknadsanalyser ger Kommunikationsverket en chans att reagera på förändringar på marknaden. Specialskyldigheter för teleföretag skall enligt 17 § 3 mom., 18 § 3 mom. och 20 § 3 mom. upphävas utan onödigt dröjsmål, om en marknadsanalys visar att konkurrensen fungerar på marknaden.

Vid marknadsanalyser bedöms hur substitutionen i fråga om efterfrågan och utbud begränsar företagets konkurrensbeteende på den aktuella marknaden. Med substitution för efterfrågan avses hur många av kunderna som är redo att byta ut en produkt eller en tjänst mot en konkurrerande produkt eller tjänst, om företaget höjer priset på sin produkt eller tjänst. Med substitution för utbudet avses om tillverkare av andra produkter eller tjänster vid behov snabbt och utan betydande merkostnader kan övergå till producera tjänster eller produkter som hör till en relevant marknad. Substitution i fråga om utbud och efterfrågan skall beaktas utom vid bedömningen av produkternas och tjänsternas omfattning på marknaden även vid bedömningen av marknadens geografiska omfattning. Marknadsanalyser är inte självständiga förvaltningsbeslut och kan sålunda inte självständigt överklagas utan de överklagas i samband med besvär över Kommunikationsverkets beslut om betydande marknadsinflytande och införandet av specialskyldigheter.

Kommunikationsverket skall genom sitt beslut enligt 2 mom. bestämma att ett teleföretag är ett företag med betydande marknadsinflytande, om företaget enligt en marknadsanalys konstateras enskilt eller tillsammans med andra ha ett sådant ekonomiskt inflytande på en viss marknad att det i betydande ut-

sträckning kan verka oberoende av konkurrenter, konsumenter eller andra användare.

Om det enligt en marknadsanalys konstateras att konkurrensen inte fungerar på den marknad som är föremål för granskning och att detta beror på ett eller flera teleföretags marknadsbeteende, utses teleföretag i dominerande ställning till företag med betydande marknadsinflytande. När Kommunikationsverket fattar beslut skall det beakta kommissionens rekommendationer och anvisningar om bedömningen av betydande marknadsinflytande. Centrala kriterier vid bedömningen av ett teleföretags marknadsinflytande är enligt bestämmelsen företagets ekonomiska inflytande och oberoende av andra företag och användare på marknaden. Ett företags marknadsinflytande skall bedömas från fall till fall.

Teleföretag kan ha gemensamt betydande marknadsinflytande i sådana fall där företagen verkar på en marknad vars struktur kan anses leda till en praktisk samordning av företagens verksamhet, även om det inte annars finns några strukturella eller andra förbindelser mellan de aktuella teleföretagen än äganderätt eller någon annan förbindelse som påverkar beslutanderätten. För företag med en gemensam dominerande marknadsställning (joint dominance) finns i någon mån rättspraxis som tillämpats av Europeiska gemenskapens domstol. Fallen ansluter sig i huvudsak till tillsynen över företagsaffärer. Enligt denna rättspraxis kan en gemensam dominerande marknadsställning för företag t.ex. byggas på avtal mellan företagen eller andra förbindelser eller interaktion mellan företagen vilka syftar till ett enhetligt marknadsbeteende. På en marknad där företag har en gemensam dominerande ställning råder det enligt rättspraxis t.ex. i allmänhet brist på konkurrens, marknaden har slutat växa och efterfrågan på marknaden har avstannat. På en sådan marknad råder det ofta också brist på teknisk innovation. Ett marknadstillträde förhindras och priskonkurrens förekommer inte i någon större utsträckning. Företag i en gemensam dominerande ställning tillhandahåller ofta likadana produkter, har likadana marknadsandelar och likadana kostnadsstrukturer.

Om ett teleföretag har betydande mark-

nadsinflytande på en viss marknad, kan det enligt 3 mom. anses ha samma ställning även på en närliggande marknad, om teleföretaget kan stärka sitt marknadsinflytande även på den marknaden. Marknader kan på det sätt som avses i bestämmelsen anses vara närliggande, om ett teleföretag kan utnyttja sitt betydande marknadsinflytande på en viss marknad och utifrån det verka oberoende av kunderna också på en närliggande marknad eller tvärtom.

Det finns ofta nära och täta förbindelser mellan vertikalt integrerade marknader och på marknader vars produkter kunderna frågar efter gemensamt. Med en närmarknad kan också avses nyttigheter som produceras eller tillhandahålls med hjälp av samma resurser eller nyttigheter som på ett begränsat sätt ersätter varandra. Exempel på närliggande marknader inom televerksamheten är marknader för utbudet av nättjänster och kommunikationstjänster. Regleringen av närmarknader kan vara relevant, om ett teleföretag med hjälp av sitt betydande marknadsinflytande kan förhindra konkurrenternas verksamhet på närmarknaden så kännbart att både konkurrenterna och konsumenterna och andra användare lider av bristen på konkurrens.

Om Kommunikationsverkets förslag till beslut om betydande marknadsinflytande samt ett beslut enligt vilket konkurrensen fungerar på marknaden skall enligt 21 § 1 mom. höras kommissionen och regleringsmyndigheterna i andra EES-stater. Kommissionen kan utifrån sin uppfattning förhindra ett beslut som strider mot Europeiska gemenskapernas domstol med den vetorätt som avses i 21 § 3 mom. Vid beredningen av beslut om betydande marknadsinflytande skall Kommunikationsverket vid behov samarbeta utom med kommissionen och regleringsmyndigheterna i EES-staterna även med de inhemska konkurrensmyndigheterna på det sätt som avses i 120 §.

I Kommunikationsverkets beslut får enligt 127 § sökas ändring genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen så som bestäms i förvaltningsprocesslagen. Enligt 6 § förvaltningsprocesslagen har var och en vars rätt eller fördel saken gäller rätt att söka ändring. Även andra teleföretag än det teleföretag som beslutet gäller har alltså rätt att söka ändring i

Kommunikationsverkets beslut om införandet av skyldigheter, om beslutet påverkar den ändringssökandes rätt eller fördel. Ändringssökande kan också gälla Kommunikationsverkets beslut att inte införa en viss skyldighet för ett företag med betydande marknadsinflytande. I detta fall skall Kommunikationsverket på begäran av den ändringssökande i syfte att åstadkomma ett överklagbart beslut skriftligen motivera sitt beslut att inte utse ett företag till ett företag med betydande marknadsinflytande på en viss marknad, om inte detta indirekt redan framgår av beslutet om betydande marknadsinflytande. Kommunikationsverket kan i sitt beslut bestämma att beslutet skall iakttas trots att ändring har sökts, om inte besvärmyndigheten bestämmer något annat.

Kommunikationsverket skall enligt 4 mom. ändra ett beslut om betydande marknadsinflytande, om det enligt en marknadsanalys upptäcks ha skett relevanta förändringar i konkurrensläget på marknaden. I beslutet kan bestämmas att teleföretaget inte längre skall anses vara ett företag med betydande marknadsinflytande eller ändras skyldigheter som ålagts ett företag med betydande marknadsinflytande.

Genom bestämmelsen genomförs artikel 14 och bilaga II i ramdirektivet.

18 §. *Skyldigheter för företag med betydande marknadsinflytande.* Genom paragrafen genomförs artikel 8 och 12 i tillträdesdirektivet vid sidan av de specialbestämmelser som avses nedan i 4, 5, 7, 8 och 14 kap. Kommunikationsverket skall enligt 1 mom. genom sitt beslut ålägga ett företag med betydande marknadsinflytande de skyldigheter som nämns i 2 mom. och som behövs för att konkurrenshindren skall undanröjas och konkurrensen främjas. Skyldigheten skall ansluta sig till teleföretagets tjänster på den nyttighets- eller tjänstemarknad där företaget har betydande marknadsinflytande.

Enligt artikel 16.2 i ramdirektivet skall den nationella regleringsmyndigheten avgöra huruvida skyldigheter för företag med betydande marknadsinflytande skall införas, behållas, ändras eller upphävas på grundval av om det förekommer verklig konkurrens på den relevanta marknaden. Den föreslagna bestämmelsen harmonierar med artikel 16.2, ef-

tersom avsikten med bestämmelsen i första hand är att undanröja hindren för konkurrens och främja konkurrens.

Verksamheten på en konkurrensutsatt marknad bygger på kommersiella avtal mellan teleföretagen. Utgångspunkten är att konkurrensen skall sörja för att prissättningen på de tjänster som tillhandahålls användarna och de övriga villkoren för tillhandahållande av tjänsten är rimliga för användarna. Att ingripa i verksamheten på marknaden med hjälp av reglering blir aktuellt endast i det fall att en marknadsanalys visar att det är nödvändigt. Om de lagenliga förutsättningarna uppfylls skall Kommunikationsverket utse vissa teleföretag till företag med betydande marknadsinflytande. I syfte att undanröja konkurrenshindren och främja konkurrensen införs specialskyldigheter endast för dessa företag.

De skyldigheter som införs skall stå i rätt proportion till det mål som eftersträvas. Bestämmelsen ansluter sig i synnerhet till genomförandet av artikel 8.4 i direktivet om samhällsomfattande tjänster. Enligt direktivet skall skyldigheterna grunda sig på arten av ett uppdagat problem och vara proportionella. Med proportionalitetsprincipen avses i detta sammanhang att skyldigheten inte får vara orimlig för teleföretaget med hänsyn till det konkurrensbefrämjande mål som eftersträvas genom den. När Kommunikationsverket inför skyldigheter begränsas dess behörighet utom av bestämmelserna i kommunikationsmarknadslagen också av de allmänna principerna i finländsk förvaltning, t.ex. proportionalitetsprincipen och principen om ändamålsbundenhet. Kommunikationsverket skall bland de till buds stående medlen välja endast sådana specialskyldigheter som behövs för att undanröja konkurrenshindren och främja konkurrensen. Det skall också motiveras på vilket sätt skyldigheten är ändamålsenlig och proportionell. På basis av kommissionens preliminära rekommendationer för tolkningen av direktiven verkar det som om teleföretag med betydande marknadsinflytande alltid skall åläggas minst en sådan skyldighet som nämns i tillträdesdirektivet. Enligt bestämmelserna i 4 kap. i lagen är det dock möjligt för Kommunikationsverket, om konkurrensläget på marknaden inte kräver något annat, att ålägga ett företag med

betydande marknadsinflytande också en mycket liten skyldighet, t.ex. skyldigheten att offentliggöra sina priser. Detta är möjligt om det trots teleföretaget med betydande marknadsinflytande inte förekommer några större konkurrensproblem på marknaden. Om det enligt en marknadsanalys konstateras att konkurrensen fungerar på den aktuella marknaden, skall skyldigheterna för teleföretaget slopas.

I 1 mom. ingår en förteckning över omständigheter som skall beaktas vid införandet av en skyldighet. Då en enskild skyldighet införs kan man inte beakta varje enskild omständighet som nämns i förteckningen, som inte heller är uttömmande. Den är riktgivande i fråga om de kriterier utifrån vilka bedömningen av om det är nödvändigt och proportionellt att införa skyldigheten bör göras och begränsar för sin del Kommunikationsverkets prövningsrätt. Bestämmelsen hänför sig i synnerhet till genomförandet av artikel 12.2 i tillträdesdirektivet.

En sak som skall beaktas när en skyldighet införs är enligt 1 punkten att nyttjanderätten skall vara tekniskt och ekonomiskt ändamålsenlig med beaktande av utvecklingsgraden på marknaden och arten av nyttjanderätten. Den skyldighet som införs får enligt detta kriterium inte vara tekniskt och ekonomiskt oändamålsenligt jämfört med det mål som eftersträvas genom den. Vad som i en situation anses vara tekniskt ändamålsenligt beror på den aktuella nyttjanderätten och dess tekniska egenskaper.

Enligt 30 § kan ett teleföretag åläggas att upplåta kapaciteten i ett smartkort. Föremål för nyttjanderätten kan vara ett SIM-kort som används i GSM-mobilnät eller vilket som helst därmed jämförbart smartkort. Bestämmelsen är avsiktligt teknologineutralt formulerad. Föremålet för den överlåtelse av nyttjanderätten som avses i bestämmelsen kan vara ett smartkort som bygger på en standard som kommer att utvecklas först längre fram. I fråga om en sådan nyttjanderätt skall Kommunikationsverket bedöma om den är tekniskt ändamålsenlig redan när införandet av skyldigheten övervägs. Om föremålets tekniska egenskaper är sådana att de olägenheter som det överlåtelseskyldiga teleföretaget åsamkas av överlåtelsen av nyttjanderät-

ten är större än den konkurrensfrämjande verkan som eventuellt uppnås genom nyttjanderätten, får överlåtelseskyldigheten enligt 1 punkten inte införas.

I 24 § föreskrivs om skyldigheten att hyra ut en abonnentförbindelse. Det är fråga om ett vedertaget föremål för överlåtelse av nyttjanderätten som harmonierar med gällande lagstiftning. I fråga om ett sådant föremål är det i allmänhet med stöd av 1 punkten inte nödvändigt att bedöma om överlåtelseskyldigheten är tekniskt ändamålsenlig. Om överlåtelseskyldigheten sedan skyldigheten införts i något enskilt fall visar sig vara tekniskt oändamålsenlig, kan teleföretaget med stöd av 24 § 2 mom. vägra att överlåta nyttjanderätten till abonnentförbindelsen.

Enligt 2 punkten skall man då skyldigheten införs med beaktande av den tillgängliga kapaciteten bedöma om nyttjanderätten är genomförbar. Om införandet av skyldigheten leder till att den tillgängliga kapaciteten relativt sett minskar märkbart och detta har betydande inverkan på verksamheten i det företag som är föremål för skyldigheten, skall man avstå från att införa skyldigheten. En sådan situation är tänkbar t.ex. i ett mobilnät, om det totala antalet kanaler i basstationen för mobilnätet ökas genom att kanaler tilldelas flera operatörer. I en sådan situation sjunker basstationens verkningsgrad och antalet samtal som förmedlas via basstationen minskar.

Kriteriet överlappar delvis den prövningsgrund som ges i 1 punkten och bör tillämpas på det sätt som anges i 1 punkten. Med stöd av den föreslagna 2 punkten prövas på allmän nivå om överlåtelseskyldigheten behövs med tanke på den nyttjanderätt som överlåtelseskyldigheten gäller och den tillgängliga kapaciteten. I 38 § skyddas teleföretagets eget bruk och rimliga framtida behov av den tillgängliga kapaciteten i enskilda fall i en situation där överlåtelseskyldigheten redan har införts.

Enligt 3 punkten skall man när en skyldighet som gäller nyttjanderätten införs i synnerhet beakta krav i anslutning till datasekretess och dataskydd. Kriteriet överlappar delvis den prövningsgrund som anges i 1 punkten. Det tillämpas på samma sätt som beskrivits med hjälp av exempelfallet i 1 mom. Med stöd av 3 punkten prövas på en allmän

nivå om överlåtelseskyldigheten är ändamålsenlig utifrån föremålets datasekretess- och dataskyddsegenskaper.

När en skyldighet införs skall man enligt 4 punkten beakta de investeringar som ett företag med betydande marknadsinflytande gör och de risker företaget tar. När skyldigheter införs skall man beakta att teleföretagets verksamhet är ekonomiskt lönsam. Teleföretaget skall ha möjlighet att få en skälig avkastning på investeringen med beaktande av den risk som tagits genom investeringen. Företaget får inte belastas med skyldigheter som urvattnar företagens möjligheter till en ekonomiskt lönsam affärsverksamhet på lång sikt. Kriteriet är nära förknippat med kravet på att skyldigheten skall vara proportionell och ändamålsenlig.

Enligt 5 punkten skall man vid införandet av skyldigheten sträva efter att trygga konkurrensen på lång sikt. Med tanke på balansen och konkurrensen på marknaden är det viktigt att det finns flera teleföretag som utövar lönsam affärsverksamhet på marknaden. Inte heller skyldigheter som åläggs företag med betydande marknadsinflytande får vara sådana att de på lång sikt hindrar företagen att utöva en vettig affärsverksamhet. Detta kriterium är nära anslutet till den proportionalitetsprincip som betonas i momentet och överlappar delvis den prövningsgrund som nämns i 4 punkten.

Enligt 6 punkten skall man när skyldigheten införs beakta de immateriella rättigheter som ansluter sig till saken. Vissa skyldigheter beträffande nyttjanderätt och i synnerhet prissättningen av dem begränsas av företagets rättigheter till ersättningar för immateriella rättigheter.

När skyldigheter införs bör man enligt 7 punkten även beakta tillhandahållande av europeiska tjänster. Kriteriet ansluter sig till den skyldighet som avses i 36 § och som gäller internationell roaming. Syftet med direktiven om elektronisk kommunikation är att skapa en gemensam europeisk kommunikationsmarknad, vilket skall beaktas som ett regleringsmål även när specialskyldigheter införs.

I 2 mom. finns en informativ förteckning över alla de skyldigheter som enligt kommunikationsmarknadslagen genom Kommunika-

tionsverkets beslut kan införas för företag med betydande marknadsinflytande. Syftet med förteckningen är att ge läsaren en helhetsbild av alla de skyldigheter som ett företag med betydande marknadsinflytande vid behov kan åläggas.

Kommunikationsverket skall enligt 3 mom. ändra det beslut som nämns i 1 mom., om det sker betydande förändringar i de omständigheter som avses i 1 mom. eller i konkurrensläget på marknaden. Den föreslagna bestämmelsen harmonierar med artikel 16.2 i ramdirektivet. Betydande förändringar kan t.ex. vara förändringar i efterfrågan på och utbudet av teletjänster, betydande förändringar i företagets ägandeförhållanden och även andra omständigheter som har betydelse för strukturen på kommunikationsmarknaden.

En skyldighet som gäller beviljande av nyttjanderätt införs i ett beslut om betydande marknadsinflytande eller enligt Kommunikationsverkets val i ett separat förpliktande beslut i anslutning till beslutet om betydande marknadsinflytande. Separata beslut kan i vissa fall underlätta besvärprocessen.

Ett teleföretag som är föremål för en skyldighet skall på det sätt som förutsätts i 118 § och lagen om förvaltningsförfarande höras innan beslutet fattas. Kommunikationsverket skall enligt 21 § bereda kommissionen och regleringsmyndigheterna i EES-staterna möjlighet att inom en månad ge utlåtande om ett beslut som gäller införandet av skyldigheter, om beslutet påverkar handeln mellan EES-staterna. Kommissionen har inte sådan veto rätt som avses i 21 § i fråga om ett beslut av Kommunikationsverket om införandet av specialskyldigheter.

Kommunikationsverket skall i enlighet med allmän förvaltningspraxis motivera sina beslut. I motiveringen skall visas att de skyldigheter som införs för ett företag med betydande marknadsinflytande behövs för att konkurrensen skall säkerställas och att det inte finns enklare sätt att uppnå detta resultat.

I Kommunikationsverkets beslut får enligt 127 § sökas ändring genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen så som anges i förvaltningsprocesslagen. Enligt 6 § förvaltningsprocesslagen har var och en vars rätt eller fördel saken gäller rätt att söka ändring. Även andra teleföretag än ett sådant som be-

slutet avser har alltså rätt att söka ändring i Kommunikationsverkets beslut om att införa en skyldighet, om beslutet påverkar den ändringssökandes rätt eller fördel. Ändringssökande kan också gälla Kommunikationsverkets beslut att inte ålägga ett företag med betydande marknadsinflytande en viss skyldighet. I ett sådant fall skall Kommunikationsverket på begäran av den ändringssökande i syfte att åstadkomma ett överklagbart beslut skriftligen motivera ett beslut om att inte ålägga ett företag med betydande marknadsinflytande en viss skyldighet som den ändringssökande önskar, om inte grunderna för beslutet indirekt framgår redan av beslutet om betydande marknadsinflytande.

19 §. *Skyldigheter för andra teleföretag.* Kommunikationsverket kan enligt 1 mom. genom sitt beslut införa särskilda skyldigheter enligt denna lag även för andra teleföretag än företag med betydande marknadsinflytande. Utgångspunkten i direktiven om elektronisk kommunikation är att specialskyldigheter som gäller sammankoppling och andra nyttjanderätter i regel endast får inriktas på företag med betydande marknadsinflytande. I direktiven finns dock vissa undantag från denna huvudregel.

I 2 mom. ingår en informativ förteckning över alla de skyldigheter som ett vanligt teleföretag enligt kommunikationsmarknadslagen kan åläggas genom ett beslut av Kommunikationsverket. Syftet med förteckningen är att hjälpa läsaren att gestalta de specialskyldigheter som i vissa undantagsfall kan införas för teleföretag som inte har betydande marknadsinflytande. Förutsättningarna för införandet av skyldigheten framgår av den ordinarie bestämmelse som det hänvisas till i förteckningen. Förutsättningarna för införandet av skyldigheten är väsentligt annorlunda än i det beslut som avses i 18 §. En gemensam nämnare för dem är oftast att det är nödvändigt att införa skyldigheten med avseende på användarnas fördel. Kriterierna ansluter sig bl.a. till miljövård och naturskydd, tillgången på tv- och radioprogram och garantier för en fungerande telekommunikation.

Kommunikationsverket skall enligt 3 mom. ändra det beslut som nämns i 1 mom. om det sker betydande förändringar i de omständigheter som utgjort förutsättningen för införan-

det av skyldigheten. De förändrade omständigheterna måste alltså ansluta sig till de förutsättningar, på basis av vilka skyldigheten har införts. En sådan ändring kan t.ex. vara en ändring i teleföretagets ägarunderlag, som leder till att teleföretagets marknadsställning förändras så att det inte längre på det sätt som avses i 24 § 5 mom. administrerar användarnas förbindelser till kommunikationsnät. En betydande förändring kan också t.ex. vara ändringar i markanvändningsplaneringen och planläggningen som leder till att byggandet av nya radiomaster inte längre begränsas. När Kommunikationsverket ändrar en skyldighet för ett visst teleföretag skall det pröva om följderna av ändringen av beslutet är rimliga för innehavarna av de rättigheter som motsvarar teleföretagets skyldighet. Trots att det skett förändringar i omständigheterna är det t.ex. inte skäl att ändra skyldigheten att hyra ut antennplats i en radiomast så att teleföretaget fritt kan säga upp sådana hyresavtal, eftersom en sådan ändring kunde leda till ett oskäligt slutresultat för det teleföretag som hyr en antennplats. Det beslut genom vilken skyldigheten har införts kan däremot ändras så att teleföretaget inte längre i framtiden har någon uthyrningsskyldighet i fråga om nya teleföretag som vill hyra antennplats eller så att teleföretaget från en viss tidpunkt fritt får prissätta den ersättning som tas ut för en antennplats i radiomasten.

Bestämmelsen harmonierar med artikel 8.3 i tillträdesdirektivet.

Ett teleföretag som är föremål för en skyldighet skall höras så som anges i 118 § och lagen om förvaltningsförfarande innan en skyldighet införs. Kommissionen och regleringsmyndigheterna i andra EES-stater skall enligt 21 § 1 mom. höras om ett beslutsförslag av Kommunikationsverket. Kommissionen har inte den vetorätt som avses i 21 § i fråga om Kommunikationsverkets beslut om att införa specialskyldigheter.

I Kommunikationsverkets beslut får enligt 127 § sökas ändring genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen så som anges i förvaltningsprocesslagen. Enligt 6 § förvaltningsprocesslagen har var och en vars rätt eller fördel saken gäller rätt att söka ändring, vid behov även konsumenten eller någon an-

nan användare.

20 §. *Skyldigheter för teleföretag på detaljmarknaden.* Enligt 1 mom. kan Kommunikationsverket utifrån en marknadsanalys över en detaljmarknad konstatera, att det inte förekommer någon konkurrens på den angivna detaljmarknaden och att skyldigheterna i 18 § som ålagts ett företag med betydande marknadsinflytande som verkar på partimarknaden inte tillräckligt främjar konkurrensen på detaljmarknaden utan att det är nödvändigt att införa en tilläggsskyldighet för att trygga en effektiv konkurrens, skall Kommunikationsverket enligt 1 mom. genom sitt beslut vid behov införa de tilläggsskyldigheter som avses i 2 mom. för ett företag med betydande marknadsinflytande som verkar på detaljmarknaden. Genom bestämmelsen genomförs artikel 17 i direktivet om samhällsomfattande tjänster.

De förpliktande beslut som avses i 18 och 19 § gäller verksamheten mellan teleföretag och målet för dem är att reglera utbudet av nyttigheter och tjänster mellan teleföretag. I syfte att trygga konsumenternas och andra användares fördel bestäms i 20 § om ett undantagsfall, där ett teleföretag även kan åläggas skyldigheter som gäller de nyttigheter och tjänster som användarna erbjuds. Enligt paragrafen är det dock ett andrahandsalternativ och ovanligt att ingripa i verksamheten på detaljmarknaden. Enligt en analys som gjorts på detaljmarknaden får inte problem som uppdragats enligt paragrafen automatiskt lösas med skyldigheter för detaljmarknaden utan Kommunikationsverket skall först sträva efter att lösa konkurrensproblemet på detaljmarknaden genom att införa sådana specialskyldigheter som avses i 18 § för företag med betydande marknadsinflytande som verkar på partimarknaden. Företag med betydande marknadsinflytande som verkar på en sådan partimarknad och detaljmarknad som avses i paragrafen kan vara olika teleföretag.

Problemen kring prissättningen på detaljmarknaden beror i allmänhet på att ett teleföretag inte tillräckligt förmånligt eller annars på skäliga villkor får de produktionsfaktorer det behöver för sin serviceverksamhet från andra teleföretag. De höga priserna på nyttigheter och tjänster mellan teleföretagen vältras alltid i sista hand över på användarna.

Genom att ingripa i prissättningen mellan teleföretagen och i orimliga villkor kan man oftast indirekt även sänka priset på de tjänster som tillhandahålls användarna. Utökandet av konkurrensen mellan teleföretagen påverkar positivt priserna och användningsvillkoren för tjänster som tillhandahålls användarna. Om det på någon detaljmarknad i undantagsfall inte sker så, har Kommunikationsverket enligt paragrafen möjlighet att i syfte att trygga användarnas fördel införa tilläggsskyldigheter för teleföretag som utsetts till företag med betydande marknadsinflytande på den aktuella marknaden.

Enligt 2 mom. kan Kommunikationsverket för att det mål som nämns i 1 mom. skall uppnås bestämma att ett företag med betydande marknadsinflytande som verkar på detaljmarknaden inte får ta ut oskäliga priser eller förhindra marknadstillträde eller begränsa konkurrensen genom en omotiverat låg prissättning. Kommunikationsverket kan också bestämma att ett företag inte får gynna vissa mottagare av en tjänst på ett osakligt sätt eller binda en viss produkt eller en viss tjänst till andra produkter eller tjänster. De olika metoder som räknas upp i paragrafen har samma innehåll som exempelförteckningen i artikel 17.2 i direktivet om samhällsomfattande tjänster med undantag för den möjlighet för regleringsmyndigheten att sätta ett pristak på tjänsten som nämns i artikeln.

En tilläggsskyldighet skall enligt 3 mom. på det sätt som proportionalitetsprincipen förutsätter stå i rätt proportion till det mål som eftersträvas genom den. Skyldigheten får sålunda inte införas, om det eftersträlvade resultatet kan uppnås på något enklare sätt.

Ett teleföretag som skyldigheten gäller skall på det sätt som förutsätts i 118 § och lagen om förvaltningsförfarande höras innan skyldigheten införs. Kommunikationsverket skall enligt 21 § bereda kommissionen och regleringsmyndigheterna i EES-stater tillfälle att inom en månad ge utlåtande om ett beslut som gäller införande av skyldigheter, om beslutet påverkar handeln mellan EES-staterna. Kommissionen har inte den vetorätt som avses i 21 § när det gäller Kommunikationsverkets beslut om införande av särskilda skyldigheter.

Kommunikationsverket skall i enlighet

med allmän förvaltningspraxis motivera sina beslut. I motiveringen skall anges att de skyldigheter som åläggs ett företag med betydande marknadsinflytande behövs för att säkerställa konkurrensen och att det inte finns enklare sätt att uppnå detta resultat.

I Kommunikationsverkets beslut får enligt 127 § sökas ändring genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen så som anges i förvaltningsprocesslagen. Ställningen för dem som har rätt att söka ändring beskrivs närmare i motiveringen till föregående paragraf.

Kommunikationsverket skall enligt 4 mom. ändra ett sådant beslut som nämns i 1 mom., om det sker betydelsefulla förändringar i konkurrensläget på marknaden. De förändrade omständigheterna skall ha samband med de förutsättningar som avses i 1 mom. enligt vilka skyldigheten har införts.

21 §. *Hörande av kommissionen och regleringsmyndigheterna.*

Kommunikationsverket skall enligt 1 mom. bereda kommissionen och regleringsmyndigheterna i EES-stater tillfälle att ge utlåtande inom en månad före en marknadsdefinition som avviker från kommissionens rekommendation, en marknadsanalys, ett beslut om betydande marknadsinflytande, ett beslut om skyldigheter som skall åläggas teleföretag, om åtgärden eller beslutet påverkar handeln mellan EES-staterna. Avsikten med den konsultationsskyldighet som införts i direktivet är att harmonisera regleringen av verksamheten på den europeiska kommunikationsmarknaden och att öka den europeiska marknadens konkurrenskraft. En marknadsdefinition som avviker från kommissionens rekommendation kan enligt 16 § endast göras av kommunikationsministeriet. Det är dock Kommunikationsverket som sköter delgivningen till kommissionen och de övriga medlemsstaterna om att kommunikationsministeriet gjort en marknadsdefinition som avviker från kommissionens rekommendation. Den konsulteringsprocess med kommissionen och de övriga medlemsstaterna som följer på delgivningen sköts av kommunikationsministeriet, som i egenskap av myndighet som företräder medlemsstatens regering har bättre förutsättningar än centralförvaltningsmyndigheterna att förhandla om saken med kommissionen och de övriga medlemsstater-

na.

Med begreppet åtgärd som påverkar handeln mellan medlemsstaterna hänvisas både till det s.k. handelskriteriet, för vilket det finns mycket rättspraxis i anslutning till tillämpningen av EG:s konkurrensrätt. Åtgärden påverkar handeln mellan medlemsstaterna, om den t.ex. gäller ett teleföretag som verkar på marknaden i fler än en medlemsstat. Handelskriteriet kan dock uppfyllas även i en sådan situation där åtgärden gäller endast en medlemsstat.

Kommunikationsverket har en sådan hörandeskyldighet som avses i paragrafen även i det fallet att det med stöd av en marknadsanalys inte kommer att utnämna ett enda företag till företag med betydande marknadsinflytande på en viss marknad.

Kommunikationsverket kan även samtidigt begära ett sådant utlåtande som avses i 1 mom. om åtgärder eller beslut, om det är ändamålsenligt. Systemet med europeisk konsultation är nytt och alla verksamhetsmodeller för systemet är inte ännu kända. Därför strävar man genom bestämmelsen efter att skapa ett så smidigt förfarandesätt som möjligt.

Om kommissionen uppger att en marknadsanalys som avviker från kommissionens rekommendation eller ett beslutsförslag som gäller betydande marknadsinflytande inte enligt kommissionen är i linje med Europeiska gemenskapernas rätt, skall åtgärden och beslutet skjutas upp med ytterligare två månader. Beslut om marknadsdefinitioner eller betydande marknadsinflytande får inte fattas i strid med ett beslut som kommissionen fattat inom ovan nämnda tidsfrist på två månader.

Kommissionen har enligt bestämmelsen möjlighet att inom en viss tid förkasta Kommunikationsverkets förslag till marknadsdefinition eller Kommunikationsverkets förslag till beslut om betydande marknadsinflytande. Kommissionen kan på grundval av en uttrycklig bestämmelse i ramdirektivet inte förlänga tidsfristen på två månader utan skall framföra sitt eventuella genmäle inom denna tid.

Genom bestämmelsen genomförs artikel 7.2–7.5 i ramdirektivet.

22 §. *Förfarande i brådskande fall eller obetydliga fall.* Marknadsdefinition, mark-

nadsanalys och ett beslut av Kommunikationsverket om betydande marknadsinflytande och om skyldigheter som skall åläggas teleföretag kan enligt 1 mom. fattas utan att kommissionen och regleringsmyndigheterna i EES-staterna hörs, om åtgärden inte har någon nämnvärd inverkan på marknaden eller om åtgärden är brådskande och nödvändig för att konkurrensen och konsumenternas intressen skall tryggas. Kommunikationsverket skall enligt 2 mom. utan dröjsmål tillstålla kommissionen en sådan marknadsdefinition och marknadsanalys eller ett sådant beslut som avses i 1 mom. för kännedom. Genom bestämmelsen genomförs artikel 7.6 i ramdirektivet.

Kommunikationsverkets beslut genom vilket ett företag med betydande marknadsinflytande endast åläggs att offentliggöra sina prislistor och övriga villkor för tillhandahållandet av tjänster kan ha ringa betydelse för marknaden.

4 kap. Teleföretags skyldigheter vid överlåtelse av nyttjanderätten

I det föreslagna 4 kap. ingår bestämmelser om särskilda skyldigheter gällande överlåtelse av nyttjanderätten som skall åläggas ett företag genom ett beslut av Kommunikationsverket. Kommunikationsverket kan genom sitt beslut införa skyldigheter gällande överlåtelse av nyttjanderätten antingen på konkurrensgrund med stöd av 18 § eller på någon annan grund än konkurrensgrund med stöd av 19 §. Konkurrensgrunder och beslutsförfarande behandlas närmare i motiveringen i 3 kap. I beslutet åläggs ett företag i regel inte skyldighet i relation till något visst annat företag utan skyldigheten är allmän och förpliktar företaget i relation till alla företag. Ett undantag från denna huvudregel är endast 34 § (nationell roaming) och 36 § (internationell roaming), i fråga om vilka skyldigheten införs på ansökan av ett annat teleföretag och i fråga om vilka rätten till roaming gäller ett angivet företag. I bestämmelserna i kapitlet individualiseras det närmare innehållet i Kommunikationsverkets till buds stående medel. När en skyldighet kan införas även

med stöd av 19 §, regleras i bestämmelsen om överlåtelse av nyttjanderätten dessutom sådana särskilda förutsättningar enligt vilka skyldigheten att överlåta nyttjanderätten kan införas.

I skyldigheten att överlåta nyttjanderätten ingår som en väsentlig del prissättning av nyttjanderätten, övriga leveransvillkor och villkorens offentlighet. Dessa omständigheter har med avsikt reglerats skilt från de paragrafer som reglerar överlåtelse av nyttjanderätten. Syftet med systematiken är att ge Kommunikationsverket en möjlighet att så smidigt som möjligt införa skyldigheter t.ex. så, att ett teleföretag endast kan åläggas en skyldighet gällande offentliggörande av priser utan någon egentlig skyldighet att överlåta nyttjanderätt.

23 §. *Skyldighet att överlåta nyttjanderätten till mobilnät.* Enligt 1 mom. kan Kommunikationsverket genom ett beslut enligt 18 § ålägga ett nätföretag med betydande marknadsinflytande en skyldighet att överlåta nyttjanderätten till nätföretagets mobilnät till tjänsteföretag. Den skyldighet som ålagts nätföretag med stöd av den föreslagna bestämmelsen ger tjänsteföretag rätt att tillhandahålla mobiltjänster i det överlåtelseskyldiga nätföretagets nät.

Tjänsteföretag har enligt 2 mom. rätt att i de fall som avses i 1 mom. själva öppna och stänga anslutningar till mobilnätet samt rätt att självständigt styra kundrelationerna i anslutning till dem. Regleringen motsvarar till dessa delar 5 § 2 mom. i kommunikationsministeriets beslut om sammankoppling av teleföretags telenät och teletjänster och möjliggör en s.k. tjänsteoperatörsverksamhet. I tjänsteoperatörsverksamheten säljer tjänsteföretaget teletjänster i nätföretagets mobilnät med hjälp av nätföretagets anslutningskort (t.ex. SIM-kort som används i GSM-nät). Användningen av ett annat företags anslutningskort begränsar i praktiken tjänsteföretagets möjligheter till en egen produktutveckling och ett eget utbud av tjänster. Tjänsteoperatören skall nöja sig med de tjänstealternativ och genomförandesätt som används av nätföretaget. I tjänsteoperatörsverksamheten kan inte tjänsteföretaget heller utnyttja sina eventuella egna lokala mobilnät.

I s.k. virtualoperatörsverksamhet använder

tjänsteföretaget ett nätelement, hemregister (Home Location Register, HLR) som hör till företagets eget nätsystem för tillhandahållande av tjänster i stället för nätföretagets hemregister. Då är tjänsteföretagets möjligheter att erbjuda slutanvändarna sina egna tjänster mångsidigare än en tjänsteoperatör. Den föreslagna paragrafen möjliggör även virtualoperatörsverksamhet och förtydligar till dessa delar gällande lagstiftning. Tjänsteföretaget har med stöd av bestämmelsen rätt att bestämma omfattningen av önskad nyttjanderätt och ansluta egna nätelement som det behöver till nätföretagets nät.

Vad gäller roaming innehåller 3 mom. en hänvisande bestämmelse till 36 och 37 § som reglerar roaming. Av 3 mom. framgår att en överlåtelseskyldighet enligt 23 § inte gäller nationell roaming, där tjänsteföretaget använder sitt eget anslutningskort och tillhandahåller tjänsten i första hand i sitt eget nät och utnyttjar roaming endast på de områden som tjänsteföretagets egna nät inte täcker. En väsentlig skillnad mellan roaming och tjänsteoperatörsverksamhet är att i roaming fungerar båda parterna i egenskap av nätföretag medan endast den överlåtande parten är nätföretag i tjänsteoperatörsverksamhet.

Genom bestämmelsen genomförs artikel 8 i tillträdesdirektivet. Den föreslagna 23 § motsvarar punkterna a) och e) i exempelförteckningen i artikel 12.1 i tillträdesdirektivet.

24 §. *Skyldighet att hyra ut abonnentförbindelser och utrustningsutrymmen.* Enligt det föreslagna 1 mom. kan Kommunikationsverket genom ett beslut enligt 18 § ålägga teleföretag med betydande marknadsinflytande en skyldighet att i ett fast telefontät till teleföretag hyra ut en abonnentförbindelse eller en del av den, förmedlingskapacitet i en abonnentförbindelse, överföringskapacitet i en abonnentförbindelse och utrustningsutrymme, om det behövs för placering av mindre utrustning som behövs vid användningen av en abonnentförbindelse.

Skyldigheten att överlåta en abonnentförbindelse motsvarar till sitt innehåll i huvudsak 15 § 1 mom. 2 punkten i gällande kommunikationsmarknadslag. Med fast telefontät avses enligt definitionen i 2 § ett kommunikationsnät som i huvudsak används till målgruppskommunikation, där förbindelsen

mellan terminalen och kommunikationsnätet upprättas via ledning eller med någon annan fast förbindelse. Med abonnentförbindelse avses en del av ett fast telefontät som används mellan användarens anslutning och en sådan anordning med hjälp av vilken meddelanden kan styras. I praktiken avser definitionen t.ex. en förbindelse där den ända som finns hos kunden är belägen antingen i kundens utrymme eller på distributionsplatsen i den fastighet där kunden befinner sig och den andra ändan i en s.k. korskopplingsanordning i en telefoncentral. Med avseende på definitionen spelar det ingen roll hur förbindelsen tekniskt har upprättats. Väsentliga är endast kännetecknen för ändpunkterna i förbindelsen och för icke-styrbara meddelanden. Om ett teleföretag som administrerar en abonnentförbindelse har ersatt en del av förbindelsen mellan telefoncentralen och anslutningen med en koncentrator, kan det teleföretag som anholder om nyttjanderätt välja om det hyr delen mellan koncentratorn och anslutningen eller hela abonnentförbindelsen från telefoncentralen till anslutningen.

Reglering av förmedlingskapaciteten i en abonnentförbindelse motsvarar till sitt innehåll 15 § 1 mom. 2 a-punkten i gällande kommunikationsmarknadslagen. Ett teleföretag som administrerar en abonnentförbindelse i ett fast telefontät och som enligt förslaget ålagts en skyldighet att hyra ut förmedlingskapacitet är sålunda på ett sätt som motsvarar gällande bestämmelser skyldigt att till sina konkurrenter hyra ut förmedlingskapacitet som blir ledig efter att företaget använt ett frekvensområde till normala telefonitjänster så att konkurrenten kan utrusta förbindelsen med teknisk apparatur som förbättrar dess förmedlingskapacitet. Konkurrenterna kan samtidigt erbjuda dem som använder ett överlåtelseskyldigt teleföretags telefonitjänster t.ex. sin egen bredbandsförbindelse (t.ex. ADSL-förbindelse) på samma förbindelse. Rätten att hyra förmedlingskapacitet i en abonnentförbindelse finns bara för parallellanvändning, dvs. när teleföretaget har ett gällande anslutningsavtal med samma slutanvändare om användningen av den aktuella telefontätens förbindelse.

Skyldigheten att hyra ut utrustningsutrymme motsvarar till sitt innehåll 15 § 1 mom. 2

b-punkten i gällande kommunikationsmarknadslag. Uthyrningsskyldigheten är noggrant avgränsad på denna punkt. Det enda användningsändamålet som kommer i fråga är placering av ringa utrustning som behövs vid användningen av en abonnentförbindelse. Skyldigheten gäller även annan användning än parallellanvändning.

Regleringen av överföringskapaciteten i en abonnentförbindelse innebär en förändring jämfört med gällande lagstiftning. Med överföringskapaciteten i en abonnentförbindelse avses i förslaget till skillnad från förmedlingskapacitet enbart en dataöverföringstjänst med hjälp av teknisk utrustning som hyresvärden installerar för att förbättra abonnentförbindelsens förmedlingskapacitet. Konkurrenten kan i detta arrangemang utan egen utrustning tillhandahålla användarna sina egna Internettjänster via en parallellförbindelse. Hyran för den utrustning som hyresvärden använder ingår givetvis i hyran för överföringskapaciteten.

Enligt det förslagna 2 mom. finns skyldigheten enligt 1 mom. dock inte om uthyrningen leder till att datasekretessen äventyras eller om det för nätföretagets del är tekniskt oändamålsenligt eller annars orimligt eller sker utan samtycke av den som förfogar över abonnentförbindelsen i enlighet med ett anslutningsavtal. Det kan bli aktuellt att åberopa teknisk oändamålsenlighet och orimlighet t.ex. i en situation där ett överlåtelseskyldigt teleföretag måste vidta omfattande åndringsarbeten på sitt eget kommunikationsnät för att fullgöra överlåtelseskyldigheten. Bestämmelsen skall tillämpas först när Kommunikationsverket redan har ålagt teleföretaget en allmän skyldighet enligt 1 mom. och fullgörandet av skyldigheten i ett enskilt fall orsakar de skadliga verkningar som nämns i bestämmelsen. På samma sätt skall bestämmelsen tillämpas även när det gäller det samtycke som förutsätts av användaren.

Enligt det förslagna 3 mom. kan Kommunikationsverket i ett sådant beslut som avses i 1 mom. ålägga ett nätföretag även andra sådana skyldigheter som behövs för att skyldigheten i 1 mom. tekniskt skall fullgöras. Kommunikationsverket bestämmer enligt prövning från fall till fall en sådan annan skyldighet som avses i momentet. Som ett

exempel på en tilläggskyldighet kan nämnas skyldigheten att tillåta ett annat teleföretag att föra med sig sina egna kablar till utrustningsutrymmet.

Enligt det föreslagna 4 mom. får ett nätföretag som ålagts en skyldighet enligt 37 § att iakttä kostnadsorienterad prissättning ta ut en avgift för parallellanvändning av en abonnentförbindelse om den utgör högst hälften av den avgift som företaget tar ut för en motsvarande abonnentförbindelse och nätföretaget inte visar, att kostnaderna är högre än för denna. När det gäller överföringskapacitet får avgiften dessutom innehålla en ersättning för användningen av utrustningen. Det är inte motiverat att ta ut ett högre pris utan särskilda bevis, eftersom teleföretaget trots att förmedlingskapacitet eller överföringskapacitet hyrts ut fortfarande kan använda abonnentförbindelsen till att erbjuda användarna sina egna tjänster och få avgifter enligt anslutningsavtalet för detta. Bestämmelsen motsvarar till sitt innehåll 18 § 4 mom. som reglerar uthyrning av ledig förmedlingskapacitet i gällande kommunikationsmarknadslag.

Med stöd av 33 § i förslaget kan ett teleföretag åläggas att offentliggöra leveransvillkoren och prislistorna för abonnentförbindelser.

Genom bestämmelsen genomförs artikel 8 i tillträdesdirektivet. Bestämmelserna i de föreslagna 24 § 1–4 mom. motsvarar punkt a) i exempelförteckningen i artikel 12.1 i tillträdesdirektivet.

Enligt det förslagna 5 mom. kan Kommunikationsverket genom ett beslut enligt 19 § ålägga andra företag än företag med betydande marknadsinflytande en sådan skyldighet som avses i 1 mom., om teleföretaget administrerar användarnas förbindelser till kommunikationsnätet och det är nödvändigt att införa denna skyldighet för att säkerställa användarnas intresse.

På denna punkt innebär förslaget en förändring i nuläget. Enligt gällande kommunikationsmarknadslag gäller regleringen av utbudet av abonnentförbindelser alla teleföretag direkt med stöd av lagen.

Artikel 8.3 i tillträdesdirektivet begränsar införandet av skyldigheter för andra företag än företag med betydande marknadsinflytande. Enligt artikel 5.1 punkt a) i tillträdesdirektivet skall skyldigheter dock införas för

företag som kontrollerar tillträde till slutanvändarna i den utsträckning som är nödvändig för att säkerställa att slutanvändarna kan nå varandra. Genom det föreslagna 5 mom. genomförs artikel 5.1 punkt a).

I praktiken kan bestämmelsen tillämpas t.ex. i en situation där målen enligt den föreslagna 24 §, t.ex. möjligheter för leverantörer av Internettjänster att erbjuda användarna sina tjänster av någon orsak inte uppnås trots en fungerande konkurrens.

25 §. *Skyldighet att hyra ut fasta förbindelser.* Enligt det föreslagna 1 mom. kan Kommunikationsverket genom ett beslut enligt 18 § ålägga ett teleföretag med betydande marknadsinflytande en skyldighet att hyra ut en fast förbindelse till teleföretag och användare. Med fast förbindelse avses enligt definitionen i 2 § en tjänst i vilken en definierad överföringskapacitet mellan anslutningspunkter i kommunikationsnätet tillhandahålls utan styrning av meddelanden. Med avseende på definitionen har det ingen betydelse hur förbindelsen tekniskt har upprättats. Väsentliga är endast kännetecknen för ändpunkterna i förbindelsen och för icke-styrbara meddelanden. I ett abonnentledningsnät behövs även fasta förbindelser som upprättas genom att två abonnentförbindelser sammankopplas som anknytningsledning i växlarna och för vissa dataöverföringstillämpningar. Definitionen täcker även fasta förbindelser av denna typ. Den föreslagna paragrafen motsvarar i fråga om innehållet i uthyrningsskyldigheten 15 § 1 mom. 2 punkten i gällande kommunikationsmarknadslag.

Enligt det föreslagna 2 mom. kan Kommunikationsverket i ett beslut bestämma om överföringskapaciteten i en fast förbindelse. Kommunikationsverket skall då det fastställer överföringskapaciteten beakta Europeiska gemenskapernas bestämmelser om minimiutbud av fasta förbindelser. Europeiska gemenskapernas reglering definierar med hjälp av standarder minimiutbudet i fråga om kapacitet och andra tekniska egenskaper. Syftet med regleringen är att säkerställa ett likartat utbud av vissa tjänster inom hela gemenskapen. Nu regleras saken i kommunikationsministeriets beslut om tillhandahållande av vissa fasta förbindelser som avses i Europeiska gemenskapernas lagstiftning (1301/1997).

Genom bestämmelsen genomförs artikel 8 i tillträdesdirektivet. Den föreslagna bestämmelsen motsvarar artikel 18 i direktivet om samhällsomfattande tjänster som reglerar minimiutbudet av fasta förbindelser samt punkt a) i exempelförteckningen i artikel 12.1 i tillträdesdirektivet.

26 §. *Skyldighet att hyra ut antennplatser och kabelkanaler.*

Enligt det föreslagna 1 mom. kan Kommunikationsverket genom ett beslut enligt 18 § ålägga ett teleföretag med betydande marknadsinflytande en skyldighet att hyra ut en antennplats i en radiomast eller en kabelkanal till teleföretag. Den föreslagna paragrafen motsvarar i fråga om innehållet i uthyrningsskyldigheten 8 § 2 mom. 4 punkten i gällande kommunikationsmarknadslag. Med begreppen radiomast och antennplats som används i lagen avses det samma som i allmänspråket och därför är det onödigt att definiera dem i lag.

Med kabelkanal avses enligt definitionen i 2 § en skyddskonstruktion som används vid byggandet av ett allmänt kommunikationsnät och som är avsedd som placeringsplats för telekablarna. Med avseende på definitionen har det ingen betydelse hur en kabelkanal tekniskt är utförd. Det väsentliga är ändamålet med konstruktionen. En kabelkanal kan t.ex. vara en helhet som består av kabelbrunnar och rören mellan dem och som bildar utläggningsstråket för kablarna. Kablarna läggs ut i rör och eventuella skarv placeras i kabelbrunnar. När en konkurrent lägger ut sina kablar på stråket, kan den hyra ledig kapacitet i kabelkanalen, alltså ett ledigt rör och rätten att också placera sina skarvar i kabelbrunnar. Motsvarande konstruktioner kan vara även andra än enskilda rör nedgrävda i marken eller vidsträckta tunnlar där kablarna läggs ut på hyllor. En konkurrent hyr i regel endast ledig kapacitet, inte hela kabelkanalen.

Genom bestämmelsen genomförs artikel 8 i tillträdesdirektivet. Det föreslagna 26 § 1 mom. motsvarar punkt f) i exempelförteckningen i artikel 12.1 i tillträdesdirektivet.

Enligt gällande kommunikationsmarknadslag gäller regleringen av uthyrning av kabelkanaler alla teleföretag direkt med stöd av lagen. Artikel 8.3 i tillträdesdirektivet be-

gränsar införandet av skyldigheter för andra företag än företag med betydande marknadsinflytande utan att detta dock påverkar målet att främja sam användning som framgår av artikel 12.1 i ramdirektivet.

Enligt det föreslagna 2 mom. kan Kommunikationsverket genom ett beslut enligt 19 § ålägga även andra företag än företag med betydande marknadsinflytande den skyldighet som avses i 1 mom., om det av en orsak som beror på miljövärd, naturskydd eller markanvändningsplanering eller någon annan därmed jämförbar orsak inte är ändamålsenligt att bygga en parallell radiomast eller en kabelkanal.

Bestämmelsen harmonierar med artikel 12.1 i ramdirektivet.

27 §. *Skyldighet att upplåta kapacitet i ett kabeltelevisionnät.* Enligt den föreslagna paragrafen kan Kommunikationsverket genom ett beslut enligt 18 § ålägga teleföretag med betydande marknadsinflytande en skyldighet att upplåta kapacitet i ett kabel-tv-nät till teleföretag. Med masskommunikationsnät avses enligt definitionen i 2 § ett kommunikationsnät som i huvudsak används för sändning eller tillhandahållande av television- och radioprogramutbud eller annat material som förmedlas i samma form till alla mottagare. Med kabel-tv-nät avses åter ett masskommunikationsnät som fungerar med ledning eller någon annan fast förbindelse.

Ett kabel-tv-nät är på grund av sin tekniska konstruktion en helhet där man inte på samma sätt som i fasta telefonnät eller markbundna masskommunikationsnät kan urskilja självständiga nätdelar som kan hyras ut. I kabel-tv-nät kan överlåtelseskyldigheten däremot gälla ledig kapacitet.

Ett teleföretag som verkar i ett kabel-tv-nät är enligt bestämmelsen skyldigt att när företaget har tillhandahållit sina egna tjänster och fullgjort den distributionsskyldighet som avses i 134 § förmedla ett annat teleföretags tv-programutbud eller t.ex. data. Regleringen motsvarar i fråga om innehållet i skyldigheten att överlåta nyttjanderätt 9 d § 2 mom. i gällande kommunikationsmarknadslag.

Genom bestämmelsen genomförs artikel 8 i tillträdesdirektivet. Den föreslagna bestämmelsen motsvarar punkt a) i exempelförteckningen i artikel 12.1 i tillträdesdirektivet.

28 §. *Skyldighet att hyra ut markbundna masskommunikationsnät.* Enligt den föreslagna paragrafen kan Kommunikationsverket genom ett beslut enligt 18 § ålägga teleföretag med betydande marknadsinflytande en skyldighet att hyra ut ett markbundet masskommunikationsnät till nätföretag. Med masskommunikationsnät avses enligt definitionen i 2 § ett kommunikationsnät som i huvudsak används för sändning eller tillhandahållande av tv- och radioprogramutbud eller annat material som förmedlas i samma form till alla mottagare. Med markbundet masskommunikationsnät avses åter till skillnad från kabel-tv-nät ett masskommunikationsnät som fungerar med hjälp av radiovågor som utbreder sig fritt.

Ett markbundet digitalt masskommunikationsnät är ett nät som består av tre funktionella delar. Vid sammanställandet av ett kanalknippe slås koncessionshavarnas tv-kanaler och övriga innehåll samman till ett kanalknippe. En signal som sammanställs till ett kanalknippe överförs längs ett överföringsnät till regionala sändningsstationer. Till slut sänds tv-sändningar och annan information via radiosändningar i luften till allmänheten. Föremålet för uthyrningsskyldigheten är hela det ovan beskrivna systemet med tillhörande utrustning. Uthyrningsskyldigheten kan enligt hyresgästens val gälla antingen hela nätet eller en enskild del i nätet.

Den föreslagna paragrafen motsvarar i fråga om innehållet i uthyrningsskyldigheten 9 d § 2 mom. i gällande kommunikationsmarknadslag i övrigt men den föreslagna bestämmelsens tillämpningsområde är mera vidsträckt än i den gällande bestämmelsen. Bestämmelsen gäller på grund av utvidgningen av lagens tillämpningsområde även analoga markbundna masskommunikationsnät.

Genom bestämmelsen genomförs artikel 8 i tillträdesdirektivet. Den föreslagna bestämmelsen motsvarar punkt a) i exempelförteckningen i artikel 12.1 i tillträdesdirektivet.

29 §. *Skyldighet att överlåta kapacitet i markbundna masskommunikationsnät.* Enligt den föreslagna paragrafen kan Kommunikationsverket genom ett beslut enligt 18 § ålägga ett teleföretag som har betydande marknadsinflytande och nätkoncession enligt 4 § i denna lag en skyldighet att överlåta nyttjan-

derätten till kapaciteten i ett markbundet masskommunikationsnät till teleföretag.

En koncession för tillhandahållande av nättjänster i ett markbundet masskommunikationsnät kan enligt 10 § beviljas förutsatt att koncessionshavaren för sin del ser till att Rundradion Ab och innehavare av programkoncession enligt 7 § 1 mom. lagen om televisions- och radioverksamhet får tillgång till den kapacitet som behövs för utövandet av verksamheten. Koncessionen kan dessutom förenas med villkor om det närmare innehållet i överlåtelseskyldigheten.

Syftet med den föreslagna 29 § är att se till att tjänsteföretag får använda kapaciteten i nätkoncessionshavarens kanalknippe även om nätkoncessionshavaren inte själv kan använda den. Ovan nämnda aktörer som verkar med stöd av en koncession som beviljats av statsrådet har företräde vid användningen av kapaciteten i ett frekvensband. Med kapacitet som blir ledig i denna verksamhet kan förmedlas t.ex. data. Om en nätkoncessionshavare inte har användning för överbliven kapacitet, utan kapaciteten är ledig, är nätkoncessionshavaren skyldig att med stöd av bestämmelsen upplåta den lediga kapaciteten åt ett annat teleföretag mot avgift.

Regleringen motsvarar till sitt innehåll 8 § 2 mom. 11 punkten i gällande kommunikationsmarknadslag.

Genom bestämmelsen genomförs artikel 8 i tillträdesdirektivet. Den föreslagna bestämmelsen motsvarar punkt a) i exempelförteckningen i artikel 12.1 i tillträdesdirektivet.

30 §. *Skyldighet att överlåta nyttjanderätten till kapaciteten i smartkort.* Enligt den föreslagna paragrafen kan Kommunikationsverket genom ett beslut enligt 18 § ålägga teleföretag med betydande marknadsinflytande en skyldighet att överlåta nyttjanderätten till kapaciteten i smartkort som används vid administreringen av mobiltelefonanslutningar eller andra motsvarande anslutningspunkter i ett kommunikationsnät till teleföretag och andra företag. Skyldigheten kan dock inte införas om teleföretaget inte använder kapaciteten i ett smartkort för något annat ändamål än till administreringen av en anslutningspunkt. Införandet av skyldigheten förutsätter sålunda att teleföretaget redan har överlåtit den nyttjanderätt som avses i bestämmelsen

till någon utomstående t.ex. genom ett kommersiellt avtal eller själv använder kapaciteten för något annat ändamål än att administrera en anslutning.

Med stöd av 37 § som reglerar prissättningen av nyttjanderätten kan Kommunikationsverket bestämma att ett kostnadsorienterat eller icke-diskriminerande pris eller båda skall tas ut för överlåtelse av nyttjanderätt.

Det smartkort som avses i bestämmelsen kan vara det anslutningskort som används i ett GSM-nät, dvs. ett s.k. SIM-kort (Subscriber Identity Module), ett USIM-kort som används i ett tredje generationens mobilnät (Universal SIM), ett smartkort som används vid identifieringen av en anslutning i det digitala tv-nätet eller vilket som helst annat smartkort som används vid administreringen av en anslutning eller en anslutningspunkt som jämföras med en anslutning. Typen av kommunikationsnät eller vilken teknik som använts har ingen betydelse med avseende på begreppet smartkort. Det väsentliga är endast ändamålet med smartkort

Smartkortens utveckling uppvisar två huvudtrender: en ökad prestationsförmåga och ett öppet tillämpningsgränssnitt. Prestandan möjliggör mera komplicerade tillämpningar och nya användningsändamål för kortet, ett öppet tillämpningsgränssnitt underlättar utvecklingen av tillämpningar till korten och gör den tillgänglig för fler tillämpningsutvecklare. När prestandan ökar kan förutom anslutningstillämpningen även andra funktioner och tjänster lagras i nya smartkort. Som ett exempel på sådana tjänster kan nämnas elektronisk signatur och elektroniska pengar.

Syftet med den föreslagna bestämmelsen är att främja en parallellanvändning av smartkort. Med parallellanvändning avses en sam användning av smartkort som används inom telekommunikationen så att även andra än ett teleföretag som tillhandahåller användaren en anslutning kan använda kortet i de tjänster som företaget tillhandahåller. Parallellanvändningen av smartkortet kan då bygga t.ex. på en sam användning av den personidentifikation som lagras i smartkortet eller användning smartkortets minnes- eller processorkapacitet.

När Kommunikationsverket inför en skyl-

dighet skall det enligt 18 § bl.a. beakta att nyttjanderätten är tekniskt och ekonomiskt ändamålsenlig, genomförbar med tanke på den tillgängliga kapaciteten samt krav i anslutning till datasekretessen och dataskyddet. En skyldighet enligt den föreslagna 30 § kan införas endast om den med beaktande av ovan nämnda förutsättningar är ändamålsenlig.

Om Kommunikationsverket ålägger ett teleföretag en sådan skyldighet som avses i 30 § skall parterna i parallellanvändningen i varje fall avtala om praktiska angelägenheter i anslutning till användningen av kortet. Dessa är t.ex. förverkligandet av kortadministreringen, kortuppdateringar samt vilket ansvar de olika parterna har i problemsituationer. I synnerhet datasekretess förutsätter en noggrann definition av gränssnitten i korttillämpningar samt av rättigheter och begränsningar. Avtal om administreringen av kortet kan t.ex. ingås så att den som beviljat kortet, dvs. det överlåtelseskyldiga företaget, svarar för kortets funktion.

Om ett teleföretag använder smartkortets kapacitet endast för administreringen av anslutningspunkten förknippas ingen skyldighet att upplåta med kapaciteten. I detta fall kan teleföretaget förhandla om försäljning av kapacitet på rent kommersiella grunder. När det första avtalet med en utomstående part har ingåtts kan Kommunikationsverket genom sitt beslut ge teleföretaget en allmän skyldighet att överföra fri kapacitet även till andra företag. Inverkan av Kommunikationsverkets beslut på avtal som ingåtts innan beslutet om skyldighet att överlåta bestäms enligt allmänna avtalsrättsliga principer. I regel har Kommunikationsverkets beslut ingen verkan på sådana avtal som redan ingåtts. Avtal som ingåtts före beslutet har däremot direkta verkningar när man uppskattar beslutets eventuella krav på icke-diskriminerande prissättning i avtalsförhandlingar efter att beslutet fattats. De avtalsslutande parterna kan om de så önskar förbereda sig på förändringar i förhållandena som föranleds av Kommunikationsverkets beslut bl.a. med hjälp av avtalsvillkor som gäller avtalets längd och uppsägning.

Den föreslagna paragrafen harmonierar med punkt f) i exempelförteckningen i artikel

12.1 i tillträdesdirektivet. Eftersom mottagaren av nyttjanderätten kan vara även andra än teleföretag, kan införandet av skyldigheten förutsätta koncession från kommissionen enligt artikel 8.3 i tillträdesdirektivet.

31 §. *Skyldighet att överlåta nyttjanderätten till elektroniska programguider.* Enligt 1 mom. i den föreslagna paragrafen kan Kommunikationsverket genom ett beslut enligt 18 § ålägga ett teleföretag med betydande marknadsinflytande en skyldighet att överlåta nyttjanderätten till en elektronisk programguide för digital television till teleföretag.

En elektronisk programguide (*Electronic Programme Guide, EPG*) är en tjänst med vars hjälp tittarna ges uppgifter om olika program. Tjänsten tillhandahålls av ett nätföretag i ett markbundet digitalt masskommunikationsnät. En elektronisk programguide syns i tv-rutan och styrs med fjärrkontroll. Med hjälp av en elektronisk programguide kan användaren när han tittar på tv bläddra mellan programinformationen om alla digitala kanaler och vid behov byta kanal. Detta möjliggör även olika slags tilläggstjänster, t.ex. avancerade programsökningsfunktioner. Med elektronisk programguide avses i bestämmelsen både en programguide som på förhand installerats i mottagaren (navigator) och en programguide som kommer med programflödet. Den elektroniska programguiden förutspås med tiden ersätta de programuppgifter som nu publiceras i tidningarna. Därför är det viktigt för ett teleföretag att det får in sina programuppgifter i en elektronisk programguide.

Elektroniska programguider kan även finnas i ett digitalt radiosystem.

Syftet med den föreslagna bestämmelsen är att vid behov hindra ett företag som har betydande marknadsinflytande och administrerar en programguide att vida sådana arrangemang genom vilka andra teleföretag förvägras access till en elektronisk programguide.

Enligt 2 mom. i den föreslagna paragrafen kan Kommunikationsverket genom ett beslut enligt 19 § ålägga andra än företag med betydande marknadsinflytande en sådan skyldighet som avses i 1 mom., om det är nödvändigt för att säkerställa att uppgifterna om vissa digitala tv- och radiosändningar som omfattas av den distributionsskyldighet som

avses i 134 § görs tillgängliga för allmänheten i en elektronisk programguide. I praktiken kan en sådan här situation uppstå t.ex. i kabel-tv-nät. Ett kabel-tv-företag är inte med stöd av 134 § skyldigt att distribuera en programguide för markbundna kanaler i sitt nät, varvid allmänhetens faktiska möjligheter att via kabelnätet följa program som omfattas av distributionsskyldigheten kan äventyras.

Genom bestämmelsen genomförs artikel 5.1 punkt b i tillträdesdirektivet och bestämmelsen i del II i bilaga I, enligt vilken operatörerna skall kunna åläggas en skyldighet att tillhandahålla nyttjanderätt till en elektronisk programguide i den utsträckning som är nödvändig för att garantera slutanvändarnas tillgång till digitala radio- och tv-sändningar.

32 §. *Skyldighet att överlåta nyttjanderätten till programmeringsgränssnittet i ett televisions- eller radiosystem.* Enligt 1 mom. i den föreslagna paragrafen kan Kommunikationsverket genom ett beslut enligt 18 § ålägga ett företag med betydande marknadsinflytande en skyldighet att överlåta nyttjanderätten till programmeringsgränssnittet i ett digitalt televisions- eller radiosystem till teleföretag.

Med programmeringsgränssnitt avses i bestämmelsen ett gränssnitt för tillämpningsprogram (*Application Programme Interface, API*), dvs. anslutningar till operativsystemet för tillämpningar som fungerar i en digital mottagare. Syftet med den föreslagna bestämmelsen är att vid behov förhindra ett företag som har betydande marknadsinflytande och administrerar ett programmeringsgränssnitt att vidta arrangemang genom vilka andra teleföretag förvägras tillträde till ett programmeringsgränssnitt.

Verksamheten i en elektronisk programguide, en utvecklad text-tv (supertext-tv) och andra tilläggstjänster i ett digitalt tv-system förutsätter att den tillämpning med vars hjälp tjänsten produceras är kompatibel med operativsystemet i terminalen. Kompatibiliteten säkerställs genom att en viss standard iakttas. Den mottagarstandard som skall tas i bruk i Finland är MHP (*Multimedia Home Platform*) som i sig själv är ett öppet system. Eftersom MHP är ett öppet system, kan vem som helst göra tillämpningar som fungerar i vilken mottagare som helst som följer MHP-

standard. Den som gör tillämpningen behöver inte heller skaffa ofta dyr programmeringsutrustning som endast lämpar sig för ett visst slutet system. Öppenheten innebär här alltså att alla som vill har tillträde till programmeringsgränssnittet i ett system. Av ovan nämnda skäl verkar det osannolikt att bestämmelsen skulle tillämpas i praktiken i Finland.

Enligt 2 mom. i den föreslagna paragrafen kan Kommunikationsverket genom ett beslut enligt 19 § ålägga även andra företag än företag med betydande marknadsinflytande den skyldighet som avses i 1 mom., om det behövs för att säkerställa att televisions- och radiosändningar som omfattas av den distributionsskyldighet som avses i 134 § kan fogas till det programmeringsgränssnitt som används.

Genom denna bestämmelse genomförs artikel 5.1 punkt b i tillträdesdirektivet och bestämmelsen i del II i bilaga I enligt vilken operatörer skall kunna åläggas en skyldighet att tillhandahålla nyttjanderätt till tillämpningsgränssnitt i den utsträckning som är nödvändig för att garantera slutanvändarnas tillgång till de digitala radio- och tv-sändningar som medlemsstaten definierar.

33 §. *Skyldighet att offentliggöra leveransvillkor och prislistor.* Enligt 1 mom. i den föreslagna paragrafen kan Kommunikationsverket genom ett beslut enligt 18 § eller 19 § ålägga teleföretag en skyldighet att offentliggöra uppgifter som är av betydelse för uthyringsskyldigheten, nyttjanderätten eller sammankoppling, t.ex. leveransvillkor och priser för tjänster samt ingångna avtal till de delar de inte innehåller affärshemligheter eller konfidentiella uppgifter.

Syftet med bestämmelsen är att främja avtalsförhandlingar gällande sammankoppling och överlåtande av nyttjanderätten samt underlätta tillsynen över att överlåtelsevillkoren är skäligen och icke-diskriminerande. Uppgifter som omfattas av den publiceringsskyldighet som skall införas definieras inte i detalj i bestämmelsen. Publiceringsskyldigheten kan dock införas endast i fråga om sådana uppgifter som är relevanta för nyttjanderätten eller sammankopplingen. Uppgifterna kan sålunda förutom leveransvillkor och priser också gälla t.ex. tekniska egenskaper hos nätet

eller en del av nätet. Kommunikationsverket definierar från fall till fall genom ett beslut vilka uppgifter som skall publiceras och hur detaljerade de skall vara. Dessutom definierar Kommunikationsverket i sitt beslut från fall till fall vad som är ändamålsenligt publiceringssätt. Ett teleföretag kan t.ex. åläggas att offentliggöra uppgifterna på Internet.

Om ett teleföretag har ålagts en skyldighet enligt 24 § att hyra ut en abonnentförbindelse, förmedlingskapacitet eller kapacitet, skall Kommunikationsverket i enlighet med artikel 9.4 i tillträdesdirektivet ålägga teleföretag en skyldighet att offentliggöra ett referenserbjudande som åtminstone innehåller de delar som anges i bilaga II.

Föremål för den publiceringsskyldighet som skall införas kan också vara avtal till de delar de inte innehåller affärshemligheter eller konfidentiella uppgifter. Bestämmelsen ersätter den reglering av upprättande och offentliggörande av sammankopplingsavtal som beskrivs närmare i allmänna motiveringen (2.1.17). Föremål för publiceringsskyldigheten kan enligt bestämmelsen vara även andra avtal än sammankopplingsavtal.

Enligt 2 mom. i den föreslagna paragrafen kan Kommunikationsverket ålägga ett teleföretag med betydande marknadsinflytande den skyldighet som anges i 1 mom. även utan att teleföretaget åläggs uthyrningsskyldighet eller skyldighet att överlåta nyttjanderätt. Syftet med bestämmelsen är att göra regleringen flexiblere så att Kommunikationsverket också har möjlighet att införa relativt lindriga skyldigheter för företag med betydande marknadsinflytande. I vissa fall kan det räcka med att ett teleföretag åläggs en skyldighet till öppenhet för att rätta till ett konkurrensproblem.

Genom den föreslagna paragrafen genomförs artikel 9 i tillträdesdirektivet och bilaga II, till vilken hänvisas i artikeln.

34 §. *Skyldighet att ordna nationell roaming.* I paragrafen bestäms om nationell roaming. Skyldigheten gäller endast roaming från ett tredje generationens mobilnät till ett GSM-nät. Regleringen avviker från de övriga paragraferna om överlåtelse av nyttjanderätt i detta kapitel genom att Kommunikationsverket fattar beslut om roaming på ansökan av det teleföretag som anhåller om rätt till roa-

ming och inte å tjänstens vägnar samt genom att skyldigheten endast ger en utvald sökande rätt till roaming, inte alla teleföretag. Innehållet i regleringen motsvarar regleringen i gällande kommunikationsmarknadslag.

Enligt definitionen i 2 § avses med roaming att ett nätföretag tillhandahåller ett annat nätföretag nyttjanderätten till ett mobilnät. Väsentligt med avseende på begreppet är att båda parterna har ett eget nät och att det företag som utför roaming tillhandahåller en tjänst i det andra teleföretagets nät via sitt eget anslutningskort. I paragrafen avses med GSM-nät mobilnät enligt både GSM 900- och GSM-1800-standarden. Med tredje generationens mobilnät avses alla telenät som följer IMT 2000-standarden som godkänts av Internationella teleunionen. IMT 2000-standarden täcker den europeiska UMTS-standarden och den motsvarande amerikanska standarden CDMA-2000. I Finland har koncessioner beviljats endast för nät enligt UMTS-standard.

Enligt 1 mom. i den föreslagna paragrafen är nätföretag som har betydande marknadsinflytande och koncession i ett GSM-nät skyldiga att förhandla om roaming med nätföretag som har koncession i ett tredje generationens mobilnät. Syftet med bestämmelsen är att betona att frivilliga avtal kommer i första hand och att främja ett avgörande genom kommersiella förhandlingar. För förhandlingsskyldigheten har dock inte ställts någon fast tidsgräns, utan teleföretaget kan föra ett ärende som gäller roaming till Kommunikationsverket för avgörande genast när det står klart att förhandlingarna inte kommer att leda till avtal.

Enligt 2 mom. i den föreslagna paragrafen kan Kommunikationsverket på anhållan av ett annat teleföretag genom ett beslut enligt 18 § ålägga ett företag med betydande marknadsinflytande en skyldighet att ordna roaming på vissa geografiska områden, om det teleföretag som anhåller om rätt till roaming inte har ett eget GSM-nät i området eller en avtalsbaserad rätt till roaming i ett annat GSM-nät och om minst 20 procent av befolkningen inom hela koncessionsområdet för det teleföretag som anhåller om roaming är permanent bosatt inom täckningsområdet för företagets tredje generationens mobilnät.

Med geografiska områden avses ekonomiska regioner enligt 7 § lagen om regional utveckling (1135/1993). Enligt 3 mom. i den föreslagna paragrafen kan den rätt till roaming som avses i 2 mom. beviljas ett teleföretag endast en gång.

Ett teleföretag kan sålunda inte enligt den föreslagna paragrafen få rätt till roaming om förmedlingskapaciteten i dess eget nät inte räcker till för användarnas behov av kommunikation. Den förhindras genom att obligatorisk roaming förbjuds på ett område där det teleföretag som anhåller om roaming har ett eget digitalt mobilnät. Kommunikationsverket granskar vid behov hur täckande nätet är vid de olika basstationerna. Det teleföretag som anhåller om roaming måste alltså bygga sitt eget nät med en sådan förmedlingskapacitet som är tillräcklig för de egna kundernas behov av kommunikation. Även när ett teleföretag redan har en avtalsenlig rätt till roaming från sitt tredje generationens mobilnät till ett GSM-nät på något område, kan inte roaming till ett tredje telenätföretags GSM-nät bestämmas vara obligatorisk. Däremot utgör inte ett tjänsteoperatörsavtal eller ett avtal mellan teleföretagen om roaming endast mellan GSM-nät ett hinder för anhållan om obligatorisk roaming.

Förutsättningen för obligatorisk roaming är dessutom att det telenätföretag som anhåller om roaming har börjat bygga ett eget mobilnät. Kravet på en täckning på 20 procent av befolkningen inom funktionsområdet innebär omfattande investeringar för ett nytt mobilföretag och därför kan det betraktas som ett tillräckligt bevis för en förbindelse att bygga ett eget nät och inleda kommersiell verksamhet. Ett ännu högre täckningskrav kunde leda till att teleföretag som utan att ha ett eget riksomfattande GSM-nät tillhandahåller tjänster i ett tredje generationens mobilnät har sämre möjligheter till en effektiv konkurrens på marknaden, eftersom företagets tillhandahållande av tjänster kan fördröjas och dess utbud av tjänster för användarna vara begränsat. Kommunikationsverket bedömer vid behov hur täckande nätet är. Ett telenätföretag som kräver roaming kan anhålla om obligatorisk roaming endast till ett telenätföretags GSM-nät. Villkoret behövs för att en sund nätkonkurrens skall upprätthållas. Om ett te-

leföretag som kräver roaming får täckning via flera GSM-nät för sina tjänster, skulle det vara i en bättre position än ägarna till GSM-nät. Ett teleföretag som anhåller om roaming skall i sin ansökan uppge till vilket telenätföretags nät obligatorisk roaming krävs. Obligatorisk roaming är i princip avsett som ett tillfälligt arrangemang för att stödja ett nytt telenätföretag under den första tiden medan det bygger ett nät. Därför kan ett telenätföretag som en gång anhållit om obligatorisk roaming inte sedan tidsfristen gått ut anhålla om ett nytt beslut.

Enligt 4 mom. i den föreslagna paragrafen skall teleföretag som Kommunikationsverket ålagt den skyldighet som avses i 2 mom. iaktta 35 §, om en överenskommelse om villkoren för roaming inte annars kan nås. Parterna har sålunda senare rätt att avtala om villkoren för roaming med avvikelse från lagen.

35 §. *Villkoren för nationell roaming.* Enligt 1 mom. i den föreslagna paragrafen varar roaming högst åtta år. Roaming upphör dock inom varje geografiskt område senast två år efter att ett företag med betydande marknadsinflytande har fått ett eget tredje generationens mobilnät som täcker minst 80 procent av området.

Den föreslagna tidsfristen på åtta år bedöms vara tillräckligt lång för att ett riksomfattande nät skall kunna byggas. Å andra sidan kan man bedöma att en kortare tidsfrist än åtta år skulle ställa ett teleföretag som anhåller om roaming i en väsentligt sämre position än ett sådant teleföretag som har koncession för utbud i både ett GSM-nät och ett tredje generationens mobilnät. Avsikten med en tillräckligt lång tidsfrist är att säkerställa att alla teleföretag som har koncession att tillhandahålla tjänster i ett tredje generationens mobilnät kan stödja sig på ett GSM-nät medan det nya nätet byggs och att ett teleföretag som tar till roaming inte måste bygga ett eget nät snabbare än andra. Enligt friheten att ingå avtal mellan parterna kan ett roamingavtal upphöra mitt under den tidsfrist som anges i bestämmelsen. Ett teleföretag som anhållit om roaming kan också avstå från sin rätt till obligatorisk roaming mitt under tidsfristen på åtta år. Leverantörer av ett tredje generationens mobilnät som äger ett

GSM-nät kan bidra till att ett roamingavtal upphör genom att bygga ett eget tredje generationens mobilnät så snabbt som möjligt. När nätföretagets eget tredje generationens mobilnät täcker minst 80 procent av ett visst geografiskt område, upphör teleföretagets skyldighet till obligatorisk roaming i enlighet med bestämmelsen efter en tidsfrist på två år. En kortare tidsfrist än två år skulle vara orimlig för det teleföretag som anhåller om roaming, eftersom teleföretaget inom denna tid antingen bör bygga också ett eget nät på området eller nå ett avtal om roaming på kommersiell grund. Bestämmelsen främjar en snabb utbyggnad av konkurrerande nät i hela landet. Det är ändamålsenligt att granska nätens täckningsgrad geografiskt och inte med avseende på befolkningen, eftersom tredje generationens mobilnät sannolikt i början främst byggs i de största tätorterna samt vid vägområden.

Enligt det föreslagna 2 mom. skall Kommunikationsverket i sitt beslut bestämma på vilken radioteknisk nivå den förutsättning som avses i 1 mom. uppfylls. Med radioteknisk nivå avses t.ex. fältstyrka och hörbarhet. Nätets täckningsområde kan granskas utifrån hörbarheten utomhus med maximieffekten i en ficktelefon som följer den av Internationella teleunionen godkända IMT 2000-standarden för tredje generationens mobilapparater.

Vid behov fastställs upphörandet av ett roamingavtal genom Kommunikationsverkets beslut. Bestämmelsen är nödvändig i en situation där det råder oklarhet om förutsättningarna för roamingavtalets upphörande.

Kommunikationsverket kan förlänga de tidsfrister som avses i 1 mom. för ekonomiska regioner med en invånartäthet på mer än fem invånare per kvadratkilometer. Bestämmelsen behövs för sådana glesbebyggda områden där det inte är ekonomiskt lönsamt att bygga konkurrerande mobilnät. Ett nätföretag kan genom bestämmelsen dock inte förpliktas att på något område upprätthålla ett GSM-nät enbart för roaming längre än vad som behövs för nätföretagets eget bruk.

Kommunikationsverket kan med stöd av 37 § som reglerar prissättningen av nyttjanderätten bestämma ett kostnadsorienterat och icke-diskriminerande pris eller båda för roa-

ming. Enligt det föreslagna 3 mom. skall det teleföretag som anhåller om roaming dessutom ersätta ett företag med betydande marknadsinflytande för kostnader som uppstått då GSM-nätets förmedlingskapacitet utökats, om förmedlingskapaciteten på grund av roaming permanent måste utökas med mer än 10 procent.

Ågaren till ett GSM-nät har ingen skyldighet att göra tilläggsinvesteringar på grund av obligatorisk roaming, men det kan vara ändamålsenligt att öka förmedlingskapaciteten när antalet nätanvändare ökar för att en viss servicenivå skall bibehållas. Eftersom orsaken till utökningen av förmedlingskapaciteten i praktiken kan vara svår att påvisa, förutsätter ersättningsskyldigheten att den telekommunikation som roaming för med sig i ett GSM-nät permanent utgör minst 10 procent av den totala mängden telekommunikation i det GSM-nät som ägs av det företag som tillhandahåller roaming. Ett tillfälligt behov av utökad förmedlingskapacitet som orsakas t.ex. av ett sammarenemang berättigar inte till ersättning enligt denna punkt. Under tillfälliga ruscher kan det teleföretag som tillhandahåller roaming dock prioritera sina egna användare, om nätets förmedlingskapacitet inte räcker till för alla användare. Behovet av utökad förmedlingskapacitet granskas för varje ekonomisk region särskilt. Om kapaciteten i GSM-nätet samtidigt ökas mer än vad den trafik som orsakas av roaming förutsätter, är det teleföretag som anhåller om roaming skyldigt att ersätta endast den andel av utbyggnaden som motsvarar företagets egen roamingtrafik.

Enligt det föreslagna 4 mom. gäller rätten till roaming alla kommunikationstjänster som företag med betydande marknadsinflytande tillhandahåller i GSM-nät, om det inte är tekniskt omöjligt.

Genom bestämmelsen genomförs artikel 8 i tillträdesdirektivet. Den föreslagna bestämmelsen motsvarar punkterna b) och g) i exempliförteckningen i artikel 12.1 i tillträdesdirektivet.

36 §. *Skyldighet att ordna internationell roaming.* I paragrafen förskrivs om internationell roaming i mobilnät. Enligt definitionen i 2 § avses med internationell roaming att ett nätföretag tillhandahåller ett annat nätfö-

retag nyttjanderätten till mobilnätet på ett geografiskt område där endast det nätföretag som tillhandahåller roaming har koncession. Väsentligt med avseende på begreppet är att båda parterna har sitt eget nät och att det teleföretag som utför roaming tillhandahåller tjänster i det andra teleföretagets nät via sitt eget anslutningskort. Regleringen innebär på denna punkt en förändring i gällande kommunikationsmarknadslag. För närvarande bygger internationell roaming på rent kommersiella avtal.

Enligt det föreslagna 1 mom. är nätföretag som har betydande marknadsinflytande och koncession i ett mobilnät skyldiga att förhandla om internationell roaming med nätföretag som etablerat sig inom en annan EES-stat. Syftet med bestämmelsen är att betona att frivilliga avtal kommer i första hand och att främja ett avgörande genom kommersiella förhandlingar. För förhandlingsskyldigheten har dock inte ställts någon fast tidsgräns utan teleföretaget kan föra ett ärende gällande roaming till Kommunikationsverket för avgörande genast när det är klart att förhandlingarna inte leder till avtal.

Enligt 2 mom. i den föreslagna paragrafen kan Kommunikationsverket på ansökan av ett teleföretag som etablerat sig inom en annan EES-stat genom ett beslut enligt 18 § ålägga ett företag med betydande marknadsinflytande en skyldighet att ordna internationell roaming.

Om Kommunikationsverket ålägger ett teleföretag en sådan skyldighet att ordna roaming som avses i paragrafen, skall parterna komma överens om det närmare innehållet i roamingavtalet, t.ex. om hur länge roaming skall pågå. Kommunikationsverket kan med stöd av 37 § som reglerar prissättningen av nyttjanderätt bestämma ett kostnadsorienterat eller icke-diskriminerande pris eller båda för roaming.

Genom bestämmelsen genomförs artikel 8 i tillträdesdirektivet. Den föreslagna bestämmelsen motsvarar punkterna b) och g) i exempelförteckningen i artikel 12.1 i tillträdesdirektivet.

37 §. *Prissättning av överlåtelse av nyttjanderätt och sammankoppling samt övriga villkor.* Enligt 1 mom. i den föreslagna paragrafen kan Kommunikationsverket genom ett

beslut enligt 18 § eller 19 § ålägga ett teleföretag en skyldighet att prissätta den ersättning som skall tas ut för överlåtelse av nyttjanderätt, roaming eller sammankoppling så att ersättningen i enlighet med 84 § är antingen kostnadsorienterad eller icke-diskriminerande eller kostnadsorienterad och icke-diskriminerande. Med kostnadsorienterad pris avses enligt 84 § 1 mom. pris som med hänsyn till kostnaderna och verksamhetens effektivitet är skäliga. Vid bedömningen av om ett pris är skäligt skall beaktas en skälig avkastning på kapitalet, vilket påverkas av de investeringar som teleföretaget gjort och riskerna i anslutning till dem. Med icke-diskriminerande villkor avses enligt 2 mom. i samma paragraf villkor som är lika för alla teleföretag i samma situation. Om ett teleföretag använder en viss tjänst själv eller tillhandahåller den för sitt dotterbolag eller någon annan sådan aktör, skall det tillhandahålla motsvarande tjänst på motsvarande villkor även för konkurrerande teleföretag. Kostnadsorienterade pris och icke-diskriminerande villkor behandlas mera ingående i detaljmotiveringen till 84 §. Kommunikationsverket överväger från fall till fall hurdan prissättningsskyldighet det inför i samband med skyldigheten att överlåta nyttjanderätten. Det finns fyra alternativ: kostnadsorienterad prissättning, icke-diskriminerande prissättning, prissättning som uppfyller de båda föregående villkoren eller ingen prisreglering över huvud taget.

Enligt 2 mom. i den föreslagna paragrafen kan Kommunikationsverket ålägga ett teleföretag med betydande marknadsinflytande en sådan prissättningsskyldighet som avses i 1 mom. även om teleföretaget inte åläggs en skyldighet gällande sammankoppling eller nyttjanderätt. Ett teleföretag som ålagts en prissättningsskyldighet enligt 2 mom. är då skyldigt att iaktta en bestämd prissättning, om det frivilligt överlåter nyttjanderätter eller sammankopplar sitt nät.

38 §. *Begränsningar för skyldigheter.* Enligt den föreslagna paragrafen finns en skyldighet som införts med stöd av 23–30 § och 36 § inte om föremålet för nyttjanderätten är i teleföretagets eget bruk eller behövs för teleföretagets eget rimliga framtida behov. I paragrafen hänvisas till sådana paragrafer

som reglerar överlåtelse av nyttjanderätt enligt vilka ett skydd för eget bruk är nödvändigt.

Syftet med den föreslagna bestämmelsen är att skydda ägarens egna rimliga behov. Bestämmelsen är nödvändig i synnerhet på grund av egendomsskyddet i grundlagen. Grundlagsutskottet har i sin tidigare utlåtan-depraxis ansett det vara viktigt att ägarens eget nuvarande och rimliga framtida behov begränsar de skyldigheter som införs. Även enligt EG-domstolens hävdvunna rättspraxis har egendomsskyddet skyddats som en grundläggande rättighet i EG-domstolens allmänna rättsprinciper.

Givetvis finns skyldigheten inte heller när teleföretaget inte har det nät eller den egendom som är föremål för överlåtelsen. Teleföretaget är inte skyldigt att investera för att möjliggöra en överlåtelse av nyttjanderätten.

Den föreslagna paragrafen gäller inte nationell roaming enligt 34 §. Bestämmelsen motsvarar till dessa delar gällande kommunikationsmarknadslag.

Den föreslagna bestämmelsen skall tillämpas först i en sådan situation där Kommunikationsverket redan har ålagt ett teleföretag en sådan allmän skyldighet som bygger på det lagrum till vilket hänvisas i bestämmelsen. Ett teleföretag som genom att återropa 38 § vägrar överlåta nyttjanderätten är skyldigt att utan dröjsmål motivera sin vägran samt vid behov bevisa sitt eget rimliga bruksbehov. Behovet skall vara konkret, enbart en beredskap för en eventuell framtida efterfrågan räcker inte som grund för vägran. Behovet skall också vara äkta. Ett nätföretag kan sålunda inte effektivt skydda sig för överlåtelsskyldigheten t.ex. genom att hyra ut sitt nät till sitt eget tjänsteföretag i väntan på en framtida användning. I bestämmelsen ges ingen fast tidsgräns för framtida bruk, eftersom bedömningen av om behovet är rimligt till dessa delar alltid förutsätter en helhetsprövning. Syftet med den föreslagna bestämmelsen är dock inte att ändra nuvarande praxis. I sista hand är det Kommunikationsverket som bedömer om det nuvarande och det framtida behovet är rimligt.

5 kap. Teleföretagets skyldigheter vid sammankoppling

39 §. *Teleföretagets skyldigheter vid sammankoppling.* I paragrafen föreskrivs om sammankoppling av kommunikationsnät. Enligt definitionen i 2 § avses med sammankoppling materiell och funktionell sammankoppling av olika kommunikationsnät och kommunikationstjänster för att säkerställa att användarna har tillträde till ett annat teleföretags kommunikationsnät och kommunikationstjänster. Med materiell sammankoppling avses en sammankoppling av ledningar och utrustning på fysisk nivå, med funktionell sammankoppling att systemen i övrigt försätts i ett sådant läge att telekommunikation mellan de sammankopplade kommunikationsnäten är möjlig. Sammankopplingen av kommunikationsnät är en förutsättning för att man kan ringa t.ex. från ett mobilnät till ett fast telefonnät.

Enligt 1 mom. i den föreslagna paragrafen är teleföretag skyldiga att förhandla om sammankoppling med andra teleföretag. Bestämmelsen gäller alla teleföretag. Den föreslagna bestämmelsen motsvarar punkt b) i exempelförteckningen i artikel 12.1 i tillträdesdirektivet och 10 § 3 punkten i gällande kommunikationsmarknadslag.

Enligt 2 mom. i den föreslagna paragrafen kan Kommunikationsverket genom ett beslut enligt 18 § ålägga ett företag med betydande marknadsinflytande en skyldighet att koppla samman ett kommunikationsnät eller en kommunikationstjänst med ett annat teleföretags kommunikationsnät eller kommunikationstjänst. Den prissättning som skall iakttas vid sammankoppling bestäms med stöd av en formellt särskild skyldighet som införs med stöd av 37 §. I den kan företag åläggas en skyldighet att iakttä kostnadsorienterad prissättning för alla ersättningar som tas ut för sammankoppling och samtrafik.

Skyldigheten att offentliggöra sammankopplingsvillkor, sammankopplingspriser och sammankopplingsavtal kan införas med stöd av 33 §. Särskilda bestämmelser om sammankoppling ingår dessutom i 40–45 §. Den föreslagna regleringen motsvarar till sitt innehåll i huvudsak regleringen i 10 § i gäl-

lande kommunikationsmarknadslag och i kommunikationsministeriets beslut om sammankoppling av teleföretags telenät och tele-tjänster.

Genom det föreslagna 2 mom. genomförs artikel 8 i tillträdesdirektivet. Den föreslagna bestämmelsen motsvarar punkt i) i exempel-förteckningen i artikel 12.1 i tillträdesdirekti- vet.

Enligt 3 mom. i den föreslagna paragrafen kan Kommunikationsverket genom ett beslut enligt 19 § ålägga även andra företag än före- tag med betydande marknadsinflytande en sådan skyldighet som avses i 2 mom., om te- leföretaget administrerar användarnas för- bindelser till ett kommunikationsnät och skyldigheten behövs för att det skall kunna säkerställas att en sammankoppling av kom- munikationsnäten är möjlig.

Artikel 8.3 i tillträdesdirektivet begränsar införandet av skyldigheter för andra företag än företaget med betydande marknadsinflytan- de. Enligt punkt a) i artikel 5.1 i tillträdesdi- rektivet skall skyldigheter, t.ex. samman- kopplingsskyldigheten, dock införas för före- tag som kontrollerar tillträde till slutanvän- darna, om det är nödvändigt för att säkerstäl- la att slutanvändarna kan nå varandra. Ge- nom det föreslagna 3 mom. genomförs nämnda bestämmelse i tillträdesdirektivet.

Syftet med regleringen är att trygga funge- rande tjänster för användarna. I praktiken kan bestämmelsen bli tillämplig t.ex. i en situa- tion där målen enligt den föreslagna 39 §, t.ex. användarnas möjligheter att ringa från ett kommunikationsnät till ett annat kommu- nikationsnät, inte uppnås trots att konkurren- sen fungerar.

Enligt 4 mom. i den föreslagna paragrafen skall teleföretag som Kommunikationsverket har ålagt sammankopplingsskyldighet iakttä 40–42 och 45 §, om en överenskommelse om sammankopplingsskyldighetens innehåll inte annars kan nås. Parterna har sålunda rätt att avtala om sammankopplingsvillkor med av- vikelse från bestämmelserna i lagen med und- antag för 42 och 44 §.

40 §. *Sammankoppling*. Enligt 1 mom. i den föreslagna paragrafen skall samman- koppling ske vid den punkt som det teleföre- tag som anholder om sammankoppling anvi- sar, om det inte är tekniskt oändamålsenligt

eller orimligt för det sammankopplingsskyl- diga teleföretaget. Innehållet i bestämmelsen motsvarar 10 § 1 mom. i gällande kommu- nikationsmarknadslag.

Kommunikationsnät kan sammankopplas vid flera alternativa punkter i nätet. En viss sammankopplingsplats kan t.ex. på grund av sitt geografiska läge vara gynnsammare för det teleföretag som anholder om samman- koppling än en annan. På motsvarande sätt kan samma sammankopplingspunkt vara ogynnsam för det sammankopplingsskyldiga teleföretaget. Syftet med den föreslagna be- stämmelsen är att ge grunderna för ett avgö- rande i en intressekonflikt gällande samman- kopplingsplatsen. Ett teleföretag som anhå- ler om sammankoppling med stöd av be- stämmelsen får fritt välja sammankopplings- punkt. Ett sammankopplingsskyldigt telefö- retag kan neka sammankoppling vid denna punkt endast om det i lag finns en godtagbar grund för detta.

Det finns två godtagbara grunder och de är delvis överlappande. Åberopandet av teknisk oändamålsenlighet kan bli aktuellt t.ex. i en situation där det överlåtelseskyldiga teleföre- taget måste vidta omfattande ändringsarbeten på sitt eget kommunikationsnät för att sam- mankoppling skall kunna ske. Orimligt för det överlåtelseskyldiga teleföretaget kan vara att sammankopplingen sker på en sådan plats där kommunikationsnätets kapacitet till följd av sammankopplingen inte längre räcker till för det överlåtelseskyldiga teleföretagets egna behov utan tilläggsinvesteringar och sammankopplingen på detta sätt orsakar ska- da för det överlåtelseskyldiga teleföretagets egen telekommunikation.

Enligt 2 mom. i den föreslagna paragrafen skall sammankopplingen utföras så snabbt som det tekniskt är möjligt. Innehållet i be- stämmelsen motsvarar 10 § 2 mom. gällande kommunikationsmarknadslag. Sammankop- pling förutsätter aktiva åtgärder från det sam- mankopplingsskyldiga teleföretaget och detta har enligt bestämmelsen inte rätt att utan grund fördröja åtgärderna.

Enligt 3 mom. får inte den ersättning som hos ett sammankopplingsskyldigt teleföretag tas ut för användningen av ett kommu- nikationsnät som tillhandahålls av det teleföretag som anhållit om sammankoppling vara orim-

lig. Bestämmelsen motsvarar i fråga om innehållet principen i 10 § 3 mom. i gällande kommunikationsmarknadslag enligt vilken företag med betydande marknadsinflytande skall godta alla rimliga krav på sammankoppling. Även om det teleföretag som anholder om sammankoppling har rätt att fritt prissätta användningen av sitt kommunikationsnät, får priset dock inte vara oskäligt högt. En ersättning skall anses vara oskälig om den klart avviker från den allmänna prisnivån.

Den föreslagna regleringen harmonierar med artikel 12.1 i tillträdesdirektivet, där det konstateras att de nationella regleringsmyndigheterna får förena dessa skyldigheter med villkor som gäller rättvis behandling, rimlighet och läglighet.

De skyldigheter som införs i paragrafen gäller endast ett sådant teleföretag som Kommunikationsverket ålagt sammankopplingskyldighet.

41 §. *Sammankoppling av internationella teletjänster.* I paragrafen föreskrivs om styrning av telekommunikation i fråga om internationella teletjänster. Enligt 1 mom. i den föreslagna paragrafen skall telekommunikationen till utlandet styras till en internationell teletjänst via en fjärreteletjänst som väljs av det teleföretag som tillhandahåller den internationella teletjänsten. Enligt 2 mom. i samma paragraf skall det från varje allmän internationell teletjänst finnas tillträde till alla lokalteletjänster.

Enligt definitionen i 2 § avses med internationell teletjänst en kommunikationstjänst i vilken telekommunikation förmedlas mellan anslutningar i Finland och utomlands. Med fjärreteletjänst avses en kommunikationstjänst i vilken telekommunikation förmedlas mellan anslutningar inom olika teleområden. Med lokalteletjänst avses en kommunikationstjänst i vilken telekommunikation förmedlas mellan anslutningar inom samma teleområde.

Enligt 39 § 4 mom. har parterna rätt att avtala om styrningen av telekommunikationen med avvikelser från bestämmelserna i denna paragraf.

Utgångspunkten är att parterna sinsemellan skall avtala om saken. Om ett avtal inte nås, fastställs styrningen av telekommunikationen i enlighet med den föreslagna paragrafen.

Den föreslagna paragrafen motsvarar 12 § i gällande sammankopplingsbeslut. Bestämmelsen gäller dock endast ett sådant teleföretag som Kommunikationsverket har ålagt sammankopplingskyldighet.

42 §. *Sammankoppling av mobiltjänster.* I paragrafen föreskrivs om styrning av telekommunikationen mellan mobilnät. Enligt den föreslagna paragrafen skall telekommunikationen mellan mobilnät och andra kommunikationsnät styras via en fjärreteletjänst som väljs av ett teleföretag som tillhandahåller mobiltjänster.

Enligt 39 § 4 mom. har parterna rätt att avtala om styrning av telekommunikation med avvikelser från bestämmelserna i denna paragraf.

Telekommunikationen mellan ett mobilnät och andra kommunikationsnät kan styras via en fjärreteletjänst eller med direkta förbindelser mellan nät. Utgångspunkten är att parterna sinsemellan avtalar om saken. Om ett avtal inte nås, bestäms styrningen av telekommunikationen i enlighet med den föreslagna paragrafen. Om båda kommunikationsnäten är mobilnät, har det teleföretag från vars nät telekommunikationen utgår rätt att välja tjänsten.

Den föreslagna paragrafen motsvarar 13 § i gällande sammankopplingsbeslut. Bestämmelsen gäller dock endast ett sådant teleföretag som Kommunikationsverket ålagt sammankopplingskyldighet.

43 §. *Ersättning för användningen av telefonnät.* I den föreslagna paragrafen föreskrivs om sammankopplingsersättningar, dvs. ersättningar som teleföretagen tar ut för användningen av det egna kommunikationsnätet när telekommunikationen löper i flera i olika kommunikationsnät. Enligt 1 mom. i den föreslagna paragrafen skall teleföretag särskilt prissätta ersättning som tas ut för användningen av ett telefonnät till att upprätta förbindelse, när förbindelsen upprättas från ett teleföretags telefonnät till ett annat teleföretags telefonnät (utgående trafik). Enligt 3 mom. i den föreslagna paragrafen skall teleföretag särskilt prissätta ersättning som tas ut för användningen av ett telefonnät till att upprätta förbindelse, när användningen av ett telefonnät till att upprätta en förbindelse, när förbindelsen upprättas från ett annat teleföre-

tags telefontät till teleföretagets telefontät (inkommande trafik) Med utgående trafik avses sålunda t.ex. trafik från abonnentens (den som ringer) telefon till sammankopplingspunkten mellan ett nät som ägs av det teleföretag som ingått anslutningsavtal med abonnenten och andra nät. Med inkommande trafik avses på motsvarande sätt trafik från sammankopplingspunkten till det nät som samtalets mottagare hör till.

I 2 och 4 mom. i den föreslagna paragrafen finns bestämmelser enligt vilka utgående och inkommande trafik inte behöver prissättas särskilt i fråga om vissa förbindelser.

Enligt 2 mom. i paragrafen behöver inte utgående trafik prissättas särskilt om förbindelsen upprättas från ett mobilnät till ett fast telefontät eller från ett mobilnät till ett annat mobilnät. Utgående trafik behöver inte heller prissättas särskilt från ett fast telefontät till ett fast telefontät inom samma teleområde utom om förbindelsen har valts genom prefix eller förhandsval. Enligt 4 mom. i paragrafen behöver inte inkommande trafik prissättas särskilt om förbindelsen upprättas från ett fast telefontät till ett mobilnät.

Prissättningsskyldigheten gäller sålunda i fråga om utgående trafik sådan trafik som går från mobilnät till riksomfattande servicenummer eller kostnadsfria nummer. När det gäller inkommande trafik till ett mobilnät gäller prissättningsskyldigheten trafik från ett annat mobilnät och från utlandet.

Den föreslagna paragrafen motsvarar 15 a § i gällande sammankopplingsbeslut.

Regleringen enligt det nuvarande sammankopplingsbeslutet har möjliggjort en prissättningspraxis där mobilföretaget prissätter samtalet, d.v.s. definierar det slutliga kundpriset när man ringer från ett fast telefontät till ett mobilnät. Det är alltså fråga om ett slutligt kundpris som uppbärs av användaren, inte en sammankopplingsavgift mellan teleföretagen som uppbärs för inkommande trafik. Sammankopplingsavgifter är endast sådana avgifter som gäller inkommande trafik till fasta telefontät samt inkommande trafik från andra mobilnät och från utlandet till mobilnäten. Den mobila andelen för trafik från ett fast telefontät till ett mobilnät prissätts av mobiloperatörerna eftersom det finns flera mobiloperatörer och priserna blir lägre

på grund av konkurrensen dem emellan än de vore om det fasta telefontätets operatör betalade sammankopplingsavgiften till mobiloperatören och därefter bar upp det totala priset för samtalet av slutanvändaren. I propositionen föreslås ingen ändring till denna del, eftersom den har visat sig vara en i praktiken fungerande lösning.

Den föreslagna 43 § tillämpas i en situation där Kommunikationsverket har ansett att ett företag har betydande marknadsinflytande på en viss relevant marknad och i syfte att rätta till konkurrensläget har ålagt teleföretaget en skyldighet enligt 37 § att iaktta kostnadsorienterad och icke-diskriminerande prissättning i sammankopplingsavgifterna. Hur prissättningsskyldigheten skall inriktas på olika trafiktyper fastställs då med stöd av den föreslagna paragrafen.

44 §. *Förbud mot mängdrabatter.* Enligt den föreslagna paragrafen får inte den ersättning som tas ut för sammankoppling av telefontät vara beroende av den mängd telekommunikation som förmedlas. Skyldigheten gäller endast ett sådant teleföretag som Kommunikationsverket har ålagt sammankopplingsskyldighet. Parterna kan inte genom ett inbördes avtal avvika från denna paragraf.

Genom att den telekommunikationsmängd som utgör förutsättningen för mängdrabatt avsiktligt ställs på en lämplig nivå, kan man genom mängdrabatter på ett konstgjort sätt kringgå kravet på en icke-diskriminerande prissättning. Kravet på icke-diskriminerande prissättning innebär inte nödvändigtvis i sig ett förbud mot mängdrabatter på det sätt som beskrivs i detaljmotiveringen till 84 §. Ett förbud enligt den paragraf som föreslås om sammankoppling behövs dock för att ovan nämnda spekulationsmöjligheter skall kunna förhindras. Den föreslagna paragrafen motsvarar 16 § 3 mom. i gällande sammankopplingsbeslut.

Bestämmelsen harmonierar med artikel 10 i tillträdesdirektivet.

45 §. *Uppbörd av teleavgifter.* I den föreslagna paragrafen finns bestämmelser om uppbörd av teleavgifter i en situation där den avgift som tas ut hos användaren uppstår till följd av att två eller flera olika kommunikationsnät används. Som ett praktiskt exempel

kan nämnas en situation där kunden ringer från en telefon i ett fast telefontät till en telefon i ett mobilnät. Användaren har ett anslutningsavtal med teleföretaget i det fasta telefontätet och företaget debiterar för användningen av sitt nät i samband med telefonräkningen. En operatör i ett mobilnät som inte har något avtal med användaren skall däremot antingen anhålla om att det teleföretag som ingått anslutningsavtal tar ut avgiften för användningen av mobilnätet eller själv fakturera användaren, och då behöver företaget faktureringsuppgifter från det andra teleföretaget.

Enligt 1 mom. i den föreslagna paragrafen är ett teleföretag som har ingått anslutningsavtal på begäran av ett annat teleföretag som tillhandahåller kommunikationstjänster skyldigt att till ett kostnadsorienterat och icke-diskriminerande pris ta ut det andra teleföretagets avgifter eller lämna det andra teleföretaget de uppgifter som behövs för uppbörderna av avgifterna. Teleföretaget kan sålunda alltid kräva att ett teleföretag som ingått anslutningsavtal skall ta ut avgifterna för företagets del. Ett teleföretag som ingått anslutningsavtal kan inte neka till detta. Det har dock rätt att ta ut ersättning för tjänsten. Kostnadsorienterade och icke-diskriminerande pris beskrivs närmare i detaljmotiveringen till 84 §.

Teleföretag har också rätt att själva ta ut avgifter. Då skall det teleföretag som ingått anslutningsavtal beredas en skälig övergångstid innan det teleföretag som tillhandahåller kommunikationstjänster kan påbörja uppbörderna av avgifter. Enligt 2 mom. skall information om abonnentnumret till en anslutning som omfattas av betalningsskyldighet överföras medan en teleförbindelse pågår. Om det inte är tekniskt möjligt att överföra informationen om abonnentnumret, är det teleföretag som ingått anslutningsavtal skyldigt att lämna sådana uppgifter som behövs vid faktureringen till det andra teleföretaget eller, om detta inte är möjligt, att utan ersättning ta ut avgifterna.

Den föreslagna paragrafen motsvarar 17 § i gällande sammankopplingsbeslut.

6 kap. Numrering

46 §. *Teleområden.* Kommunikationsverket beslutar enligt 1 mom. om att dela in Finland i teleområden. Med teleområde avses ett visst geografiskt område, inom vilket riktnummer i regel inte används i telekommunikation. Då man ringer från ett nummer till ett annat inom samma teleområde, debiteras i regel lokalsamtalsavgift för samtalet.

De nuvarande teleområdena motsvarar numreringsområdena med undantag för Nylands teleområde. Nylands teleområde är indelat i två numreringsområden, områdena 09 och 019. Denna indelning behöver inte ändras när lagen träder i kraft. Kommunikationsverket kan med stöd av 47 § 3 mom. 2 punkten även i fortsättningen definiera teleområden och numreringsområden som avviker från varandra, men denna möjlighet bör med hänsyn till en klar numrering tillgripas endast i undantagsfall.

Kommunikationsverkets beslut om indelningen i teleområden är ett förvaltningsbeslut som under de förutsättningar som anges i förvaltningsprocesslagen kan överklagas hos förvaltningsdomstolen. Bestämmelsen innebär en förändring i nuläget, eftersom indelningen i teleområden för närvarande regleras i kommunikationsministeriets beslut om sammankoppling. Bestämmanderätten vid indelningen i teleområden överförs enligt bestämmelsen från kommunikationsministeriet på Kommunikationsverket. Genom att det beslutsfattande som gäller indelningen i teleområden ändras från en rättsnorm till ett överklagbart förvaltningsbeslut utökas användarnas möjligheter att påverka numreringen.

Kommunikationsverket kan enligt 127 § 1 mom. i sitt beslut bestämma att ett beslut om indelning i teleområden skall iakttas trots att ändring sökts, om inte besvärsmyndigheten bestämmer något annat. Enligt 2 mom. i samma paragrafen har Kommunikationsverket rätt att vid behov överklaga förvaltningsdomstolens beslut hos högsta förvaltningsdomstolen.

Enligt 118 § 1 mom. skall representanter för teleföretag och användare beredas tillfälle att framföra sin uppfattning innan ett beslut

om indelningen i teleområden fattas. Som representanter för användarna skall åtminstone höras konsumentombudsmannen, en representant för kommunerna samt en representant för den näringsverksamhet som bedrivs i området. Kommunikationsverket skall enligt 117 § 1 mom. offentliggöra beslut om indelning i teleområden så, att de är tillgängliga för teleföretag och användargrupper.

Indelningen i teleområden skall enligt 2 mom. i paragrafen vara ändamålsenlig. Indelningen i teleområden bör vara så bestående som möjligt. Förändringar i teleområdesindelningen blir dyra för teleföretagen och användarna och orsakar alltid förändringar också i numreringen. Om teleområdesindelningen måste ändras, skall ändringarna göras så kostnadseffektivt som möjligt och så att den nya indelningen är så bestående som möjligt.

Vid bildandet av teleområden skall man enligt 2 mom. i synnerhet beakta mängden telekommunikation som bedrivs inom ett visst område och hur den är inriktad, kommunikationsnätets tekniska konstruktion samt en så effektiv användning av numren som möjligt. Förteckningen i paragrafen är inte uttömmande, utan en förteckning över de minimikriterier som Kommunikationsverket skall beakta vid bildandet av teleområden.

Teleområdesindelningen behöver inte nödvändigtvis följa kommun- eller länsindelningen utan kan göras på vilken ändamålsenlig grund som helst. Om telekommunikationen är livlig inom en viss ekonomisk region, t.ex. av orsaker i anslutning till näringsverksamheten i området, kan man när teleområdet bildas beakta telekommunikationens mängd och inriktning. Enligt detta kriterium bör ett område bildas så att användarna kan ringa lokalsamtal på det geografiska område där telekommunikationen är som livligast. Kommunikationsverket kan vid beredningen av teleområdesindelningen vid behov ålägga teleföretagen i ett visst område att lägga fram en utredning över mängden telekommunikation som bedrivs i området.

Beaktandet av kommunikationsnätets tekniska konstruktion när teleområden bildas anknyter även till behovet att hålla telekommunikationen så förmånlig som möjligt för användarna. Ett teleområde bör bildas med

beaktande av nätets fysiska och logiska konstruktion så att teleföretagen och därigenom användarna inte i onödan åsamkas kostnader för att olika tekniska element i kommunikationsnätet befinner sig i olika teleområden.

Nuvarande teleområdesindelning förblir i kraft när lagen träder i kraft tills den behöver ändras. Gällande teleområdesindelning behöver alltså inte ändras endast på grund av att den nya lagen träder i kraft.

Genom denna bestämmelse genomförs artikel 10.1, 10.2 och 10.3 i ramdirektivet tillsammans med 47 och 48 §.

47 §. *Kommunikationsverkets föreskrift om numrering.* Vid tilldelningen av nummer och prefix i televerksamheten skall enligt 1 mom. eftersträvas en klar och effektiv numrering samt beaktas de internationella förpliktelserna i fråga om numrering och prefix. Nummer kan utifrån användningsändamål klassificeras åtminstone i geografiska nummer, som är nummer som bundits till ett visst teleområde och andra än geografiska nummer, som är t.ex. olika riksomfattande servicenummer, nummer med specialavgifter och nummer till mobilnät. Med prefix avses i bestämmelsen t.ex. interna prefix i kommunikationsnät, t.ex. signaleringspunktkoder.

Med de internationella förpliktelserna i fråga om nummer och prefix hänvisas till medlemsstaternas åtgärder i Europeiska gemenskapernas institutioner vilka behövs för att de alleuropeiska tjänster som nämns i artikel 10.4 i ramdirektivet skall främjas samt till medlemsstaternas gemensamma ståndpunkter inom internationella organisationer enligt artikel 10.5.

Kommunikationsverket kan enligt 2 mom. utfärda närmare bestämmelser om numrering. Genom Kommunikationsverkets bestämmelser fastställs enligt paragrafen hurdana nummer och prefix som får användas i televerksamheten och för vilket ändamål de skall användas.

Numren klassificeras utifrån användningsändamål i olika grupper som bl.a. påverkar byggandet av spår tjänster. T.ex. servicenumren delas in i vuxenunderhållning, nytto-tjänster m.fl. ändamåls kategorier.

Kommunikationsverkets föreskrifter om numrering kan vara flera, om det är ändamålsenligt att gruppera bestämmelserna i oli-

ka föreskrifter t.ex. på grund av tekniska skillnader i kommunikationsnäten eller på grund av att föreskrifterna har olika målgrupper. För närvarande gäller gällande föreskrifter numrering i ett allmänt uppkopplat telenät (THK 32 E/2001 M), numrering och adressering av bredbandsnät (THK 42/1997 M), möjlighet till sammankoppling av samt samarbete och signalering i telenät (Kommunikationsverket 28 C/2002 M) och telefonnummerportabilitet (THK 46/1999 M).

Föreskrifterna om numrering är offentliga, eftersom de enligt 5 § lagen om Finlands författningssamling (188/2000) samt 4 § lagen om ministeriernas och andra statliga myndigheters föreskriftssamlingar (189/2000) skall publiceras antingen i författningssamlingen eller myndighetens egen föreskriftssamling. Kommunikationsverket har av tradition publicerat sina tekniska föreskrifter även på ämbetsverkets webbsidor.

I enlighet med finländsk författningsberedningstradition skall målgruppen för en föreskrift höras även vid beredningen av en föreskrift på lägre nivå än lag. Kommunikationsverket skall vid beredningen av en föreskrift om numrering bereda representanter för teleföretag och användare tillfälle att framföra sin uppfattning om utkastet till föreskrift. Hörandet har av tradition skett antingen via en skriftlig begäran om utlåtande eller vid ett separat diskussionsmöte. Föreskrifterna bereds i allmänhet i en arbetsgrupp vars medlemmar består av representanter för föreskriftens målgrupper.

Genom bestämmelsen genomförs artikel 10 i ramdirektivet tillsammans med 46 och 48 §. Kommunikationsverkets föreskrift om numrering motsvarar begreppsmässigt de nummerplaner som nämns i artikeln.

Enligt 3 mom. föreskrivs särskilt om domännamn på Internet. Domännamn regleras i en separat lag om domännamn (domännamnslagen, /2002).

48 §. *Numreringsbeslut*. Kommunikationsverket beslutar enligt 1 mom. om nummer och prefix som tilldelas teleföretag och andra personer. Med person avses i paragrafen både juridiska och fysiska personer.

Nummer och prefix skall tilldelas så att teleföretag och andra personer behandlas så rättvist som möjligt med hänsyn till arten och

omfattningen av deras verksamhet. Oftast sker tilldelningen av nummer genom förhandlingar med teleföretagen och andra mottagare. Vid behov kan numren och prefixen fördelas t.ex. genom lottning.

Genom bestämmelsen i 1 mom. genomförs artikel 10.1, 10.2 och 10.3 i ramdirektivet tillsammans med 46 och 47 §. Bestämmelsen strider inte mot artikel 5.2 i auktorisationsdirektivet. Regleringen motsvarar innehållsmässigt 4 § 1 och 3 mom. i trafikministeriets sammankopplingsbeslut.

Kommunikationsverket skall enligt 2 mom. fatta beslut om fördelningen av nummer eller prefix (numreringsbeslut) inom tre veckor efter att verket tagit emot ansökan. Om ett nummer eller prefix har ett exceptionellt ekonomiskt värde, kan numreringsbeslutet dock fattas inom sex veckor efter att verket tagit emot ansökan. Genom bestämmelsen i 2 mom. genomförs artikel 5.3 och 5.4 i auktorisationsdirektivet. Gällande lagstiftning innehåller ingen motsvarande bestämmelse.

Tidsfristen börjar löpa från det att ansökan har tagits emot i en sådan form att den kan individualiseras. Enligt 4 § lagen om förvaltningsförfarande har myndigheten en rådgivningsskyldighet och enligt 9 § en skyldighet att bereda parten tillfälle att avhjälpa en brist i en handling som lämnats till myndigheten.

T.ex. nummer som har en sådan uppbyggnad att de är lätta att komma ihåg har ett exceptionellt ekonomiskt värde. Exceptionellt ekonomiskt värde anknyter även till sådana nummer vars ibruktagande förutsätter investeringar på grund av ändamålet med numret eller någon annan orsak. Sådana nummer är t.ex. prefix som teleföretaget uppger och som bör vara så bestående som möjligt.

En större ansökarskara än vanligt kan vara intresserad av nummer med ett exceptionellt ekonomiskt värde och vid urvalsförfarandet kan det bli nödvändigt att jämföra flera ansökningar och urvalsgrunder sinsemellan. Därför kan den tid som reserverats för beslutsfattandet vid behov förlängas med tre veckor. Nummer med ett exceptionellt ekonomiskt värde kan även lottas ut bland de intresserade. Om det på förhand har informerats så grundligt om lottningen att alla intresserade kan delta i utlottningen, behöver den tid som reserverats för beslutsfattandet inte

förlängas.

En innehavare av nyttjanderätten till ett nummer eller ett prefix kan enligt 4 mom. i numreringsbeslutet åläggas att ta numret i bruk inom en skälig tid. Syftet med bestämmelsen är att vid behov förhindra att nummer reserveras men inte används. Teleföretagen reserverar vanligen nummer i syfte att ta dem i bruk först när ett nummer ges till en ny anslutningskund. Syftet med bestämmelsen är inte att ingripa i denna normala praxis utan att förhindra uppenbara missbruk där reserverade nummer inte tas i bruk ens inom en skälig tid. Skyldigheten att ta ett nummer i bruk samt de villkor för nyttjanderättens varaktighet som avses i 5 mom. är tillsammans en garanti för att numren används så effektivt som möjligt. Ett numreringsbeslut kan enligt 5 mom. fattas tills vidare eller för en tidsfrist som är ändamålsenlig med hänsyn till den tjänst som tillhandahålls. Numreringsbeslutets giltighetstid motsvarar den tid som nyttjanderätten till ett nummer får användas. Kommunikationsverket kan i ett numreringsbeslut bestämma att numret skall användas för att tillhandahålla en viss tjänst samt förena användningen av numret med andra villkor som behövs för att en klar och effektiv numrering eller användarnas intressen skall säkerställas. Bestämmelsen harmonierar med artikel 6.1 i auktorisationsdirektivet och de villkor som anges i punkt C i bilagan.

Ett numreringsbeslut är ett överklagbart förvaltningsbeslut. Rätten att överklaga beslutet fastställs enligt 6 § förvaltningsprocesslagen, dvs. beslutet får överklagas av den som beslutet avser eller vars rätt, skyldighet eller fördel direkt påverkas av beslutet. Kommunikationsverket har vid behov med stöd av 127 § 2 mom. kommunikationsmarknadslagen rätt att överklaga förvaltningsdomstolens beslut hos högsta förvaltningsdomstolen.

49 §. *Numreringsavgift.* Teleföretag och andra personer som får ett nummer eller prefix är enligt paragrafen skyldiga att betala en fast avgift till Kommunikationsverket för att täcka de kostnader som orsakas av användningen av numret samt av administreringen och övervakningen av numreringen. Avgiftens storlek bestäms enligt hur stor andel av den tillgängliga nummerstrukturen det ibruk-

tagna numret förbrukar. Närmare bestämmelser om avgiftens storlek utfärdas genom förordning av kommunikationsministeriet. Bestämmelsen avviker från nuläget så att numreringsavgiften i förslaget binds endast till kostnaderna för administrering och övervakning av numrering. För närvarande täcks även övervakningen av annan televerksamhet med numreringsavgifter. Numreringsavgifterna sjunker som en följd av förslaget. Det föreslås att kostnaderna för annan televerksamhet täcks med en allmän tillsynsavgift.

Med personer avses i paragrafen både juridiska och fysiska personer.

Enligt gällande förordning av kommunikationsministeriet om Kommunikationsverkets avgifter tas årligen ut en numreringsavgift hos teleföretagen och avgiftens storlek beror på ändamålet med numret. Avgiften är fast.

Enligt gällande förordning kostar nummer i ett allmänt fast telefonnät 0,34 euro och i ett allmänt mobilnät 0,20 euro per anslutning. Operatörsprefixen kostar i fjärtrafik 1 800–45 000 euro beroende på operatörsprefixets längd. Det dyraste operatörsprefixet är tresiffrigt. Priserna på servicenumren varierar från 200 euro till 43 000 euro. Servicenumrens priser påverkas av om numret är riksomfattande eller om dess användning är begränsad till ett visst teleområde. Även servicenumrets längd påverkar prissättningen så att numrets längd sänker bruksavgiften, eftersom ett längre nummer alltid förbrukar mindre av den tillgängliga nummerstrukturen än ett kort nummer.

I framtiden kan man vid behov även införa en engångsersättning vid sidan av årsavgiften.

Den föreslagna bestämmelsen strider inte mot artikel 12 i auktorisationsdirektivet. Eftersom det är fråga om en administrativ avgift, införs betalningsskyldigheten öppet i lagstiftningen och skyldigheten gälla alla dem som använder nummer och prefix i kommunikationsnätet på lika grunder.

50 §. *Återkallande av nyttjanderätten till nummer eller prefix.* Kommunikationsverket kan enligt 1 mom. 1 och 2 punkten genom ett beslut återkalla nyttjanderätten till ett nummer eller prefix, om innehavaren av nyttjanderätten till numret eller prefixet inte betalar den avgift som ansluter sig till numreringsbe-

slutet eller om numret eller prefixet används i strid med numreringsbeslutet. Nyttjanderätten till ett nummer eller prefix kan enligt 3 punkten även återkallas om numret eller prefixet inte har tagits i bruk inom skälig tid efter numreringsbeslutet eller om användningen av numret eller prefixet har upphört. Innan ett beslut om återkallande fattas skall den som har nyttjanderätten till numret eller prefixet uppmanas att rätta sitt förfarande inom en månad.

Nyttjanderätten till ett nummer eller prefix kan enligt 2 mom. dessutom återkallas, om det finns något annat motsvarande mycket vägande skäl med avseende på en klar och effektiv numreringslösning eller användarnas intresse och innehavaren av nyttjanderätten till numret eller prefixet har beretts möjlighet att inom en månad föra fram sin uppfattning i saken. Med innehavaren av nyttjanderätten till numret eller prefixet avses i bestämmelsen ett teleföretag eller någon annan mottagare som ursprungligen beviljats nyttjanderätt till numret eller prefixet. Teleföretagen överlåter nyttjanderätten till sina nummer till den som ingår anslutningsavtal i samband med att avtalet upprättas. I bestämmelsen avses med innehavare av nyttjanderätt dock inte en kund som med stöd av ett anslutningsavtal administrerar nyttjanderätten till numret utan den instans som Kommunikationsverket beviljat nyttjanderätt till numret eller prefixet.

Avsikten är att genom bestämmelsen garantera en möjligast effektiv nummeranvändning samt att övervaka utövandet av de rättigheter som grundar sig på numreringsbeslutet. Genom bestämmelsen genomförs artikel 10.2 och 10.5 i auktorisationsdirektivet.

Kommunikationsverkets beslut om återkallande av ett numreringsbeslut är ett överklagbart förvaltningsbeslut. Rätten att överklaga beslutet fastställs enligt 6 § förvaltningsprocesslagen, dvs. beslutet får överklagas av den som beslutet avser eller vars rätt, skyldighet eller fördel omedelbart påverkas av beslutet. Kommunikationsverket har vid behov med stöd av 127 § 2 mom. kommunikationsmarknadslagen rätt att överklaga förvaltningsdomstolens beslut hos högsta förvaltningsdomstolen.

51 §. *Skyldigheter i anslutning till nummerportabilitet.*

Ett teleföretag som verkar i ett telefonnät är enligt 1 mom. skyldigt att utan dröjsmål sörja för att en användare som ingått anslutningsavtal med företaget om denna så önskar kan behålla sitt telefonnummer vid byte av teleföretag som tillhandahåller fast anslutning inom teleområdet eller mobiltelefonanslutning. Med telefonnät avses enligt definitionen i 2 § ett fast telefonnät eller ett mobilnät.

Om nummerportabilitet föreskrivs för närvarande i 4 § 5 mom. trafikministeriets beslut om sammankoppling samt i Kommunikationsverkets tekniska föreskrift (THK 46/1999 M). Den föreslagna regleringen utvidgar nummerportabiliteten så att den även gäller nummer i mobilnät. Ändringen beror på direktivet. Genom bestämmelsen genomförs artikel 30.1 i direktivet om samhällsomfattande tjänster.

Nummerportabilitet bör genomföras utan dröjsmål. I genomsnitt går det för närvarande åt fem vardagar till att genomföra nummerportabilitet. Det bör vara möjligt att till portabla nummer foga alla sådana tjänster som i det nät som tar emot numret tillhandahålls också för andra anslutningskunder.

Teleföretag får enligt 2 mom. inte ta ut ersättning hos användarna för genomförandet av nummerportabilitet till ett annat teleföretag. Ett teleföretag får hos ett annat teleföretag ta ut en engångsersättning som motsvarar kostnaderna för sådan nummerportabilitet som avses i 1 mom., om det tekniska utförandet av nummerportabiliteten medför kostnader av engångsnatur. Engångsersättningen får dock inte vara så stor att den hämmar användningen av tjänsten. Kommunikationsverket kan i enskilda fall besluta om engångsersättningens maximibelopp. Genom bestämmelsen genomförs artikel 30.2 i direktivet om samhällsomfattande tjänster.

I artikel 30.2 i direktivet åläggs medlemsstaterna en skyldighet att säkerställa att prissättningen på sammankoppling i anslutning till nummerportabilitet är kostnadsorienterad. I bestämmelsen förutsätts ett ingripande i prissättningen mellan teleföretagen, eftersom teleföretagens inbördes kostnader i allmänhet syns i användarpriserna. Enligt direktivet får de kostnader som abonnenterna åsamkas av nummerportabilitet inte hämma användningen av tjänsten. Medlemsstaterna får på basis

av bestämmelsen i direktivet välja på vilket sätt detta mål skall uppnås.

I Finland föreslås att saken avgörs så att en anslutningsoperatör inte får ta ut ersättning hos kunden, om kunden önskar bli kund hos ett annat teleföretag och överföra sitt nummer till den nya operatören. Den mottagande operatören får däremot enligt bestämmelsen ta ut en avgift för nummerportabiliteten hos sin nya kund, men det skall anses vara mycket sannolikt att den inte kommer att göra det i en konkurrenssituation. Användaren kommer sålunda inte i praktiken att åsamkas kostnader för nummerportabilitet.

Teleföretag kan åsamkas kostnader av engångskaraktär för det tekniska utförandet av nummerportabiliteten. Sådana kostnader är t.ex. arbetskraftskostnader i anslutning till installation och annat tekniskt utförande av överföringen. Anslutningsoperatören bereds rätt att ta ut dessa kostnader hos den nya operatören som tar emot kunden. Engångsersättningen får inte bli orimlig, eftersom alla kostnader i praktiken i sista hand vältras över på operatörens kunder. Om de engångsersättningar som tas ut för teleföretagens nummerportabilitet blir oskäligen, kan Kommunikationsverket enligt bestämmelsen ingripa i situationen. Kommunikationsverket kan i en sådan situation sätta ett behövligt pristak på engångsersättningen efter att ha hört teleföretagen. Den föreslagna regleringen strider inte mot artikel 30.3 i direktivet om samhällsomfattande tjänster eller punkt C.3 i bilagan till auktorisationsdirektivet.

För närvarande tas en avgift på 150–205 euro ut hos konsumentkunderna för nummerportabilitet. Prissättningen har i praktiken förhindrat en spridning av nummerportabiliteten, eftersom konsumentkunderna har ansett att priset är orimligt. Spridningen av nummerportabiliteten har visserligen också påverkats av annat än den oskäligen prissättningen, t.ex. bristen på parallellt utbud av anslutningar.

Teleföretag har enligt 3 mom. i paragrafen inte i 1 mom. avsedd skyldighet att genomföra nummerportabilitet när användaren byter från en fast anslutning i telefonnätet till en mobilnätanslutning eller från en mobilnätanslutning till en anslutning i ett fast telefonnät. Den föreslagna bestämmelsen motsvarar be-

stämmelsen i direktivet. Det är inte meningsfullt att genomföra nummerportabilitet vid byte av anslutningstyp mellan dessa två telefonnät, eftersom den numreringshierarki som påverkar styrningen av telefontrafiken är en annan i ett fast telefonnät än i ett mobilnät. I ett fast nät är numreringen regional, medan den i ett mobilnät är riksomfattande.

Det teleföretag som ursprungligen överlåtit ett portabelt nummer enligt 4 mom. och det teleföretag som tagit emot numret delar på de eventuella samtalskostnader som nummerportabiliteten ger upphov till. Teleföretagen får enligt bestämmelsen tekniskt utföra nummerportabiliteten på det sätt som de anser vara bäst inom ramen för Kommunikationsverkets bestämmelser. Om det tekniska utförandet av nummerportabilitet orsakar trafikeringkostnader för enskilda samtal, delas dessa kostnader lika mellan det teleföretag som överlåtit det portabla numret och det teleföretag som tagit emot det portabla numret.

Med den som ursprungligen överlåtit numret avses det teleföretag hos vilket användaren var kund när nummerportabiliteten första gången verkställdes till ett annat tjänsteföretag. Med ursprungligt teleföretag avses i bestämmelsen alltså den första innehavaren av nyttjanderätten till ett nummer, det teleföretag som först bjudit ut numret till en anslutningskund.

De kostnader som avses i 4 mom. orsakas främst i sådana situationer där det telefonnät från vilket samtalet utgår inte är utrustat med en enhetlig databas för portabla nummer, dvs. en s.k. Master-databas. Om ett samtal rings från ett telefonnät som inte är utrustat med en Master-databas, styrs samtalet till ett telefonnät som tillhandahålls av det teleföretag som tagit emot numret via det nät som tillhandahålls av det teleföretag som överlåtit det portabla numret. Kostnaderna för denna extra routing föreslås i paragrafen bli delade mellan det teleföretag som tagit emot det portabla numret och det teleföretag som överlåtit numret.

De ersättningar som avses i 4 mom. skall begreppsmässigt skiljas från de ersättningar som avses i 2 mom. De ersättningar som avses i 4 mom. är kostnader för samtal som ringts till ett portabelt nummer. De kostnader som avses i 2 mom. är åter kostnader som te-

leföretagen åsamkas av att ett kundförhållande överförs och en anslutning stängts. De kostnader som avses i 2 mom. är till karaktären av engångsnatur, de kostnader som avses i 4 mom. är åter fortlöpande.

Den lösning som i 4 mom. valts för kostnadsfördelningen gör att teleföretagen får lösa tidtabellsfrågor i anslutning till utrustandet av telefonnät kommersiellt. Övergången till en Master-databas sker när det är ekonomiskt förnuftigt. I takt med att den tekniska utvecklingen framskrider blir telefonnäten i varje fall förr eller senare s.k. smartnät, dvs. telefonnät som är utrustade med en Master-databas. Antagligen kommer teleföretagen på basis av kommersiella avtal av andra skäl än sådana som beror på nummerportabilitet att övergå till smartnäteteknik inom några år. Bestämmelsen i 4 mom. kommer sålunda med tiden att minska väsentligt.

Kommunikationsverket utfärdar med stöd av 52 § 2 mom. 2 punkten närmare föreskrifter om det tekniska utförandet av nummerportabilitet. Teleföretagen kan dock inte genom Kommunikationsverkets tekniska föreskrifter förpliktas att genomföra nummerportabilitet på ett sätt som förutsätter att teleföretagen gör orimliga ekonomiska investeringar.

Teleföretag som verkar i telefonnät är enligt 5 mom. skyldiga att för sin del sörja för att användarna har tillgång till en allmän, täckande och avgiftsfri informationstjänst när det gäller portabla telefonnummer. Informationen är nödvändig för att användarna skall kunna följa kostnaderna för sina samtal. Informationen kan i praktiken ges t.ex. via ett gemensamt avgiftsfritt servicenummer för teleföretagen, från vilket uppringaren får information om nuvarande anslutningsoperatör för ett portabelt nummer. En majoritet av uppringarna kommer säkert inte heller att anse att en automatisk flerspråkig information om ett portabelt nummer i samband med varje portabelt samtal är ett alternativ för informationstjänst som är värt att understödja.

52 §. *Tekniska bestämmelser om nummerportabilitet.* Kommunikationsverket kan enligt 1 mom. utfärda tekniska föreskrifter om nummerportabilitet. Kommunikationsverkets föreskrifter kan enligt 2 mom. gälla telefonnummer som av tekniska skäl är befriade

från skyldigheten att genomföra nummerportabilitet, det tekniska genomförandet av nummerportabilitet, styrningen av samtal till portabla nummer, informationstjänst som gäller portabla telefonnummer eller andra härmed jämförbara tekniska förutsättningar för nummerportabilitet. Fullmakten att utfärda föreskrifter motsvarar till innehållet Kommunikationsverkets gällande föreskrift om nummerportabilitet (THK 46/1999 M).

53 §. *Telekommunikation inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.* Teleföretag som verkar i telefonnät är enligt 1 mom. skyldiga att för sin del sörja för att det från stater som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet är möjligt att ringa också till andra än geografiska nummer som används i Finland, om det är tekniskt och ekonomiskt möjligt. Genom bestämmelsen genomförs artikel 28 i direktivet om samhällsomfattande tjänster.

Med telefonnät avses enligt definitionen i 2 § ett fast telefonnät eller ett mobilnät. Andra än geografiska nummer är alla sådana nummer som inte är bundna till ett visst geografiskt område. Sådana nummer är t.ex. nummer i mobilnät, specialavgiftsbelagda servicenummer som börjar med 0700 och 0600, kostnadsfria servicenummer som börjar med 0800 samt företagsnummer som börjar med 010 och 020.

I syfte att trygga telekommunikationen mellan staterna inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet förutsätts i direktivet om samhällsomfattande tjänster att medlemsstaterna även sörjer för att andra än geografiska nummer är tillgängliga. Andra än geografiska nummer kan vara kostnadsfria servicenummer eller specialavgiftsbelagda servicenummer till vilka samtal inom medlemsstaten kan begränsas av ekonomiska skäl eller av skäl som ansluter sig till konsumentskyddet eller skydd av minderåriga. Ett särskilt ändamål med numret kan också vara förknippat med tekniska begränsningar. Av ovan nämnda skäl kan tillgången till icke-geografiska nummer enligt bestämmelsen i direktivet vid behov begränsas på tekniska och ekonomiska grunder.

Skyldigheten gäller på samma sätt för alla teleföretag som verkar i ett telefonnät oberoende av teleföretagets marknadsställning. Te-

Teleföretag skall bygga sina telefontät och kommunikationstjänster i anslutning till icke-geografiska nummer så att man inte genom dem begränsar de möjligheter som användarna inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet har till telekommunikation.

Ett teleföretag har inte enligt 2 mom. ovan nämnda skyldighet, om samtalets mottagare av kommersiella skäl har begränsat samtal från vissa geografiska områden. I vissa medlemsstater har företag eller verksamhetsutövare som tillhandahåller sina tjänster med hjälp av specialavgiftsbelagda servicenummer främst på grund av svårigheter i anslutning till uppbörden av avgifterna begränsat samtal från vissa geografiska områden. Man har ofta även önskat begränsa samtal till kostnadsfria nummer från områden utanför statens gränser, eftersom tjänsteleverantören inte vill betala uppringarens utlandssamtalsavgift. Dessa kommersiella begränsningar är beroende av mottagaren av ett samtal som ringts till ett specialavgiftsbelagt nummer eller ett kostnadsfritt nummer och ett teleföretag som verkar inom en annan medlemsstat har ingen möjlighet att påverka dem.

Kommunikationsverket kan enligt 3 mom. meddela närmare föreskrifter om tekniska åtgärder som behövs för att skyldigheten i 1 mom. skall fullgöras. Delegeringsbestämmelsen är nödvändig för att Kommunikationsverket vid behov skall kunna utfärda förtydligande tekniska normer om saken.

54 §. *Allmänt utlandsprefix*. Teleföretag som verkar i telefontät är enligt 1 mom. skyldiga att för sin del sörja för att användarna kan ringa till utlandet med hjälp av det allmänna utlandsprefixet 00. Genom bestämmelsen genomförs artikel 27.1 i direktivet om samhällsomfattande tjänster. Innehållsmässigt motsvarar bestämmelsen 22 § i gällande beslut av trafikministeriet om sammankoppling.

Med telefontät avses enligt definitionen i 2 § ett fast telefontät eller ett mobilnät. Skyldigheten gäller på samma sätt för alla teleföretag som verkar i ett telefontät oberoende av teleföretagets marknadsställning. Teleföretag skall bygga sina telefontät och kommunikationstjänster i anslutning till utlandssamtal så att de inte genom dem begränsar användarnas möjligheter att använda det all-

männa utlandsprefixet 00.

Kommunikationsverket kan enligt 2 mom. meddela närmare föreskrifter om tekniska åtgärder som behövs för att skyldigheten i 1 mom. skall fullgöras. Delegeringsbestämmelsen är nödvändig för att Kommunikationsverket vid behov skall kunna utfärda förtydligande tekniska normer om saken.

55 §. *Allmänt nödnummer*. Teleföretag som verkar i ett telefontät är enligt 1 mom. skyldiga att för sin del sörja för att användarna avgiftsfritt får kontakt med det allmänna nödnumret 112. Med telefontät avses enligt definitionen i 2 § ett fast telefontät eller ett mobilnät. Allmänna telefoner är en del av ett fast telefontät.

Genom bestämmelsen genomförs artikel 6.3 och artikel 26.1 i direktivet om samhällsomfattande tjänster. Bestämmelsen motsvarar i huvuddrag 4 § 3 mom. i gällande beslut av trafikministeriet om sammankoppling samt 4 § 3 mom. i trafikministeriets beslut om vissa teleavgifter som avses i Europeiska gemenskapernas lagstiftning.

Skyldigheten gäller på samma sätt för alla teleföretag som verkar i ett telefontät oberoende av teleföretagets marknadsställning. Teleföretagen skall bygga sina telefontät och kommunikationstjänster så att de inte genom dem begränsar användarnas möjlighet till en avgiftsfri förbindelse till det allmänna nödnumret. Med upprättandet av förbindelse avses i paragrafen att ringa eller t.ex. sända ett textmeddelande till nödnumret, om det är tekniskt möjligt, eller något annat framtida eventuellt till buds stående tekniskt sätt att ta kontakt med nödnumret.

På grund av ett GSM-näts tekniska egenskaper kan man i ett GSM-nät ringa samtal även utan det smartkort som används vid administreringen av mobilanslutningen, dvs. SIM-kortet. Från en GSM-telefon kan man i praktiken alltså ringa till nödnumret även utan SIM-kort.

Enligt artikel 26.1 i direktivet om samhällsomfattande tjänster kan medlemsstaterna också ha andra nationella nödnummer. I Finland har t.ex. polisen och sjöräddningsmyndigheterna allmänna nödnummer, varav den senare myndighetens nummer dock inte har någon officiell nödnummerstatus. Avgiftsfrihet förutsätts enligt direktivet om samhälls-

omfattande tjänster dock endast av det allmänna nödnumret 112.

Enligt 2 mom. kan Kommunikationsverket meddela närmare föreskrifter om tekniska åtgärder som behövs för att skyldigheten i 1 mom. skall fullgöras. Delegeringsbestämelsen är nödvändig för att Kommunikationsverket vid behov skall kunna utfärda förtydligande tekniska normer om saken.

56 §. *Allmän nummerupplysningstjänst.* Teleföretag som verkar i ett telefonnät är enligt 1 mom. skyldiga att för sin del sörja för att användarna har tillgång till en allmän och täckande nummerupplysningstjänst till ett skäligt pris. Genom bestämmelsen genomförs artikel 5.1 punkt b samt artikel 25 i direktivet om samhällsomfattande tjänster.

Det finns inga bestämmelser om nummerupplysning i gällande lagstiftning utan verksamheten bygger för närvarande på frivilliga avtal och samarbete mellan teleföretagen. Avsikten genom bestämmelsen är inte att ändra nuläget utan att sörja för att alla användare har rätt att även i fortsättningen få sina uppgifter till den allmänna nummerupplysningen och ta emot en nummerupplysningstjänst till rimligt pris. Bestämmelsen är nödvändig också för genomförandet av direktivet.

Enligt direktivet förutsätts i första hand att priset på tjänsten är skäligt för användarna. Tills vidare har konkurrensen i Finland sett till att nummerupplysningen hållits som en tjänst med ett rimligt pris.

Med telefonnät avses enligt 2 § ett fast telefonnät eller ett mobilnät. Skyldigheten gäller på samma sätt för alla teleföretag som verkar i ett telefonnät. Teleföretaget skall för egen del aktivt medverka till att en allmän nummerupplysningstjänst som motsvarar användarnas behov uppstår på marknaden och att den underhålls på ett så heltäckande sätt som möjligt. Med en täckande tjänst avses att nummeruppgifter om alla innehavare av en anslutning bör finnas i nummerupplysningen både i fasta och mobila nät.

I nummerupplysningens databas bör även ingå en s.k. nöddatabas, som innehåller hemliga nummer och deras installeringsadresser i händelse av olika nödsituationer. Ur databasen lämnas uppgifter ut endast till myndigheter i sådana nödsituationer som definieras

närmare i speciallagstiftning. Ersättandet av kostnaderna för inrättande och underhåll av en nöddatabas sker enligt de principer som nämns i 97 och 98 §.

Ett företag som tillhandahåller en nummerupplysningstjänst får enligt 2 mom. inte gynna ett teleföretag på bekostnad av ett annat teleföretag eller annars handla på ett diskriminerande sätt vid behandlingen av nummeruppgifter. Genom bestämmelsen genomförs artikel 25.2 i direktivet om samhällsomfattande tjänster, enligt vilken företagen skall tillmötesgå varje rimlig begäran om att få tillgång till ändamålsenlig information i ett avtalat format på villkor som är rättvisa, objektiva, kostnadsorienterade och icke-diskriminerande. Ett företag som tillhandahåller nummerupplysningstjänst handlar diskriminerande, om den bemöter användare på olika sätt t.ex. beroende på hos vilket teleföretag användaren är anslutningskund. En icke-diskriminerande verksamhet har också samband med kravet att det företag som tillhandahåller en nummerupplysningstjänst tar emot uppgifter från alla användare i samma format och på samma villkor.

Enligt 3 mom. kan Kommunikationsverket meddela närmare föreskrifter om tekniska åtgärder som behövs för att skyldigheten i 1 mom. skall fullgöras. Delegeringsbestämelsen är nödvändig för att Kommunikationsverket vid behov skall kunna utfärda förtydligande tekniska normer om saken.

57 §. *Tillhandahållande av telefonkatalogstjänst.* Teleföretag skall enligt 1 mom. sörja för att kontaktinformation om namn, adress och telefonnummer till en användare som ingått avtal om användningen av en anslutning i ett fast telefonnät eller ett mobilnät samlas in och publiceras i en allmänt tillgänglig, heltäckande telefonkatalog som kan fås till ett skäligt pris och som uppdateras minst en gång om året. Telefonkatalogen kan vara i tryckt eller elektronisk form. Så länge som alla finländare inte har tillgång till eller fritt kan använda en Internetförbindelse, skall telefonkatalogstjänsten tillhandahållas i traditionell tryckt form jämsides med den elektroniska telefonkatalogstjänsten.

Genom bestämmelsen genomförs artikel 5.1 punkt a, artikel 5.2 och 5.3 samt artikel 25 i direktivet om samhällsomfattande tjäns-

ter. Bestämmelsen strider inte mot artikel 6 i auktorisationsdirektivet eller punkt C.4 i bilagan. Bestämmelsen motsvarar i fråga om innehållet i huvuddrag 8 § 2 mom. 8 punkten i gällande kommunikationsmarknadslag.

Skyldigheten gäller på samma sätt för alla teleföretag som verkar i ett telefontät oberoende av teleföretagets marknadsställning. Ett teleföretag skall för egen del aktivt medverka till att en täckande elektronisk eller skriftlig telefonkatalog som motsvarar användarnas behov publiceras och enligt behov uppdateras minst en gång om året. Med en täckande telefonkatalog avses att det om alla innehavare av en anslutning bör finnas nummeruppgifter i telefonkatalogen, både i ett fast och ett mobilnät samt den övriga kontaktinformationen som avses i paragrafen, om inte innehavaren av anslutningen har förbjudit att någon uppgift offentliggörs. Med en sådan täckande telefonkatalog som nämns i bestämmelsen avses inte att en enskild telefonkatalog skall innehålla uppgifter om alla telefonnummer i landet utan att telefonkatalogen skall innehålla uppgifter om telefonnumren inom ett visst geografiskt område. Telefonkataloger har i allmänhet delats in i olika delar utifrån teleområde. Det är inte möjligt att förverkliga en riksomfattande telefonkatalogstjänst åtminstone i tryckt form. Telefonkataloger i elektronisk form kan vara riksomfattande men inte heller de är av datasekretesskäl för närvarande öppna för alla användare utan nyttjanderätten till tjänsten bygger på ett avtal mellan leverantören av telefonkatalogstjänsten och kunden.

Med användare avses i bestämmelsen alla innehavare av ett anslutningsavtal, dvs. konsumenter, yrkes- och näringsidkare samt företag och samfund. Skyldigheten att sörja för att samla in och publicera kontaktinformation gäller inte teleföretag som tillhandahåller anonyma anslutningar som betalts på förhand (prepaid-anslutningar).

Kontaktinformationen är på det sätt som förutsätts i direktivet bunden endast till uppgifter om innehavare av ett anslutningsavtal i ett fast telefontät eller ett mobilnät. Kontaktinformationen inbegriper t.ex. inte kontaktinformation om en Internetleverantörs kunder eller e-postadresser. I bestämmelsen ingår en uttömmande förteckning över den minimiin-

formation som, om användaren så önskar, skall publiceras i en telefonkatalog. I en telefonkatalog kan dock publiceras även andra uppgifter än de som nämns i paragrafen, om det företag som tillhandahåller telefonkatalogstjänsten och användaren når ett avtal om saken.

Ur användarnas synvinkel skall bedömas om en tjänst har ett skäligt pris. För närvarande tillhandahålls telefonkatalogen gratis för anslutningskunder till ett teleföretag som verkar i ett fast telefontät. Hos andra användare tas ut en avgift som skall anses vara skälig för telefonkatalogen.

Företag som tillhandahåller telefonkatalogstjänst får enligt 2 mom. inte gynna ett teleföretag på bekostnad av ett annat teleföretag eller annars handla på ett diskriminerande sätt vid behandlingen av kontaktinformation. Genom bestämmelsen genomförs artikel 25.2 i direktivet om samhällsomfattande tjänster, enligt vilken företagen skall tillmötesgå varje rimlig begäran om att få tillgång till ändamålsenlig information i ett avtalat format på villkor som är rättvisa, objektiva, kostnadsorienterade och icke-diskriminerande. Ett företag som tillhandahåller telefonkatalogstjänst handlar diskriminerande om den bemöter användare på olika sätt t.ex. beroende på hos vilket teleföretag användaren är anslutningskund. Icke-diskriminerande verksamhet är också förknippad med ett krav på att det företag som tillhandahåller telefonkatalogstjänsten tar emot uppgifter från alla användare i samma format och på samma villkor.

Om användarens rätt att förbjuda att kontaktinformationen publiceras i telefonkatalogen samt om behandling av uppgifter bestäms enligt 3 mom. särskilt. Bestämmelser om saken finns i 19 och 20 § lagen om datasekretess vid telekommunikation. På behandlingen av personuppgifter tillämpas dessutom personuppgiftslagen (523/1999).

58 §. *Utlämnande av kontaktinformation.* Ett teleföretag och ett företag som ingått avtal om upprätthållande av sådan kontaktinformation som avses i 57 § med det skall enligt 1 mom. på begäran lämna ut sådan kontaktinformation som avses i 57 § till ett annat företag i en form som är användbar med tanke på uppgörandet av en telefonkatalog eller tillhandahållandet av nummerupplysnings-

tjänst. Kontaktinformationen skall lämnas ut till ett kostnadsorienterat pris och på icke-diskriminerande villkor. Genom denna bestämmelse genomförs artikel 5.3 samt artikel 25.1 och 25.2 i direktivet om samhällsomfattande tjänster. Bestämmelsen strider inte mot punkt C.4 i bilagan till artikel 6 i auktorisationsdirektivet. Innehållet i bestämmelsen motsvarar 8 § 2 mom. 9 punkten i gällande kommunikationsmarknadslag.

Avsikten är att utbudet av telefonkatalogstjänst och nummerupplysningstjänster skall tryggas genom skyldigheten att lämna ut kontaktinformation. Skyldigheten gäller på samma sätt för alla teleföretag som verkar i ett telefonnät oberoende av teleföretagets marknadsställning. Vid bedömningen av omfattningen av ett teleföretags skyldighet att lämna ut information skall kontaktinformation som alla teleföretag inom samma koncern förfogar över och som avses i 57 § beaktas.

Skyldigheten att lämna ut information gäller enligt paragrafen utom teleföretag sådana företag som tillhandahåller telefonkatalogstjänst och som har ingått avtal om upprätthållande av katalogtjänster med teleföretaget. Bestämmelsens tillämpningsområde måste utvidgas, eftersom de flesta teleföretagen har bolagiserat utbudet av telefonkatalogstjänst till ett separat bolag som inte kan klassificeras som teleföretag. Att skyldigheten att lämna ut information har införts endast för teleföretag har orsakat problem. Ett sådant företag som avses i paragrafen är för närvarande t.ex. Suomen Numeropalvelu Oy - Finlands Nummertjänst Ab, som på basis av ett avtal som det ingått med teleföretagen upprätthåller en riksomfattande databas över alla telefonnummer som används i Finland. Det företag som avses i paragrafen kan också vara vilket som helst annat företag som tillhandahåller katalogtjänster och på vilket teleföretaget har överfört upprätthållandet av en databas över anslutningskunderna. Företaget kan också vara ett dotterbolag till teleföretaget.

Den som tar emot informationen kan förutom ett företag även vara en annan sammanlutning, t.ex. en förening, som publicerar telefonkatalogen eller upprätthåller nummerupplysning. Syftet med överlåtelsebestäm-

melsen är att främja utbudet av telefonkatalogstjänster och nummerupplysningstjänster, varför vilken sammanslutning som helst som tillhandahåller en sådan tjänst kan vara innehavare av en rättighet som motsvarar överlåtelseskyldigheten oberoende av vilket slags verksamhet den i övrigt utövar.

I 57 § finns en uttömmande förteckning över den information som omfattas av skyldigheten att lämna ut uppgifter. Utlämnandet av andra uppgifter om innehavaren av ett anslutningsavtal får prissättas fritt av teleföretaget eller ett företag som tillhandahåller telefonkatalogstjänst.

Kontaktinformationen skall lämnas ut i en användbar form. Med användbar form avses i detta sammanhang inte att den som förfogar över uppgifterna bör omarbeta dem till den form som mottagaren av överlåtelsen önskar. Med användbar form avses främst att uppgifterna bör vara i ett sådant dokumentformat som kan bearbetas och lagras på nytt. Uppgifterna skall oftast överlätas i samma form som de har kommit till teleföretaget eller det företag som svarar för upprätthållandet av kontaktinformationen, dvs. som obearbetad råinformation.

Med ett kostnadsorienterat pris avses enligt 84 § 1 mom. ett pris som med hänsyn till kostnaderna och verksamhetens effektivitet är skäligt. Vid bedömningen av om det är skäligt skall även en skälig avkastning på kapitalet beaktas, vilket påverkas av de investeringar som teleföretaget gör och riskerna i anslutning till dem. Vid prissättningen av en överlåtelse av kontaktinformation kommer kapitalkostnader endast sällan att bli beaktade och även de kostnader som skall beaktas kommer i praktiken att vara mycket obetydliga. Med icke-diskriminerande villkor avses enligt 2 mom. i samma paragraf ett pris som är lika för alla teleföretag i samma situation. Om ett teleföretag själv använder en viss tjänst eller tillhandahåller den för sitt dotterbolag eller någon annan sådan instans, skall det tillhandahålla motsvarande tjänst på motsvarande villkor även för ett konkurrerande teleföretag. Vid tvister avgör Kommunikationsverket om prissättningen är kostnadsorienterad och icke-diskriminerande. Ett teleföretag och i det här fallet även ett annat företag som ingått avtal med teleföretaget om

upprätthållande av kontaktinformation har enligt 86 § bevisbörda när det gäller att visa att prissättningen är lagenlig. Vid bedömningen av prissättningen bör som kostnader beaktas utom kostnaderna för överlåtelsen av uppgifter även de kostnader som insamlingen av kontaktinformationen orsakat teleföretaget eller det företag som tillhandahåller telefonkatalogstjänst. De ersättningar som ett företag som tillhandahåller telefonkatalogstjänst eventuellt betalar för kontaktinformation bör beaktas vid bedömningen av om priset för överlåtelse av kontaktinformation är kostnadsorienterat. Ett teleföretag som har fått kontaktinformationen gratis vid ingången av ett anslutningsavtal har i regel inte kunnat åsamkas kostnader för insamling av uppgifter.

Ett teleföretag och ett företag som ingått avtal om upprätthållande av kontaktinformation med det är enligt 2 mom. skyldigt att publicera uppgifter om det pris som tas ut för överlåtelse av kontaktinformation. Det är svårt för den som begär kontaktinformation att bedöma prisnivån och om prissättningen är icke-diskriminerande, om överlåtelsepriserna inte är offentliga. En allmän övervakning av prissättningen främjar offentligheten för prisuppgifter.

Om användarens rätt att förbjuda att kontaktinformationen om honom lämnas ut bestäms enligt 3 mom. särskilt. Saken regleras i 19 och 20 § lagen om datasekretess vid telekommunikation. På behandlingen av personuppgifter tillämpas dessutom personuppgiftslagen.

7 kap. Användarens rättigheter

59 §. *Användarens rätt till anslutning i ett fast telefontät.* Enligt 1 mom. i den föreslagna paragrafen är teleföretag med betydande marknadsinflytande i ett fast telefontät skyldiga att inom ett visst verksamhetsområde till ett skäligt pris tillhandahålla anslutningar inom sitt verksamhetsområde till ett fast telefontät på användarens stadigvarande bostads- eller vistelseort.

Den skyldighet som avses i 1 mom. gäller enligt 2 mom. ett teleföretag vars marknads-

andel mätt i antalet anslutningar är störst på det aktuella området, om ett sådant teleföretag som avses i 1 mom. inte existerar. I momentet hänvisas till det i 1 mom. avsedda verksamhetsområdet som i praktiken anser verksamhetsområdet för ett fast telefontät där något teleföretag den 31 december 1993 hade en obegränsad rätt att utöva lokal televerksamhet på basis av då gällande bestämmelser. Bestämmelsen är nödvändig med tanke på en sådan situation där det inom något verksamhetsområde undantagsvis inte finns något företag med betydande marknadsinflytande. Det är dock inte sannolikt att bestämmelsen tillämpas åtminstone inom en snar framtid.

Regleringen motsvarar i huvudsak 15 § 1 mom. i gällande kommunikationsmarknadslag.

De telefonanslutningar som tillhandahålls skall enligt 3 mom. vara sådana att det är möjligt att ringa och ta emot närsamtal, fjärrsamtal och utlandssamtal och andra normala samtal samt att sända och ta emot telefax från dem. Telefonanslutningarna skall ytterligare möjliggöra ändamålsenliga Internetförbindelser.

Kravet begränsar sig till en normal telefonanslutning och gäller sålunda inte t.ex. ett digitalt flertjänstnät (ISDN, Integrated Services Digital Network) eller en bredbandsanslutning med ADSL-teknik (Asymmetric Digital Subscriber Loop). Anslutningen skall kunna överföra tal och data med en sådan snabbhet att en ändamålsenlig användning av Internetförbindelsen är möjlig. Med ändamålsenlig avses här att normal Internetanvändning är möjlig, t.ex. att sända e-post och surfa på Internet i realtid. I takt med att tekniken och vanorna utvecklas ändrar synen på vad som skall anses vara normal Internetanvändning. Därför är det inte förnuftigt att det i lag bestäms vilken minimiöverföringshastighet som krävs av en Internetförbindelse. Enligt formuleringen av artikel 4 i direktivet om samhällsomfattande tjänster skall den teknik som används av majoriteten av abonnenterna betraktas som en central jämförelsegrund. Den för närvarande vanligaste Internetförbindelsen bland privatpersoner är ett modem som används i ett fast telefontät och har en överföringshastighet på högst 56 kbit/s.

Normal Internetanvändning är dock möjlig även med långsammare förbindelser t.ex. i mobilnät.

Även om skyldigheten gäller teleföretag med betydande marknadsinflytande i ett fast teleföretag innebär detta inte att den anslutning som krävs inte kan förverkligas även utan ledning t.ex. med hjälp av radioteknik. Radioteknik kan vara ett mycket förmånligare sätt att bygga en anslutning t.ex. i glesbygden. Den föreslagna bestämmelsen begränsar sålunda inte den teknik som skall användas.

Användarens rätt till anslutning begränsas endast av personens eller företagets stadigvarande bonings- eller vistelseort. Teleföretag är sålunda med stöd av den föreslagna paragrafen inte skyldiga att tillhandahålla en anslutning t.ex. till användarens semesterbostad.

Med skäligt pris avses ett pris som ur genomsnittsanvändarens synvinkel är skäligt. Detta innebär dock inte att priset oberoende av anslutningens geografiska läge samt byggandet och upprätthållandet av den alltid skall vara det samma. Enligt artikel 4 i direktivet om samhällsomfattande tjänster skall företaget uppfylla samtliga rimliga krav på anslutning. Priset kan sålunda inte heller vara oskäligt för teleföretaget. Bestämmelsen förpliktar sålunda inte teleföretaget att tillhandahålla sina tjänster till ett lägre pris än kostnaderna. Kommunikationsverket övervakar att priset är skäligt och kan ingripa i oskälig prissättning i enlighet med befogenheterna i 126 §.

Enligt 4 mom. i den föreslagna paragrafen skall teleföretag leverera en telefonanslutning inom en skälig tid från beställningen. Det föreslagna momentet motsvarar 5 § i gällande beslut av kommunikationsministeriet om de allmänna grunderna för villkor vid leverans av teletjänster.

Genom den föreslagna paragrafen genomförs artikel 4 i direktivet som samhällsomfattande tjänster.

60 §. *Rätt att vägra ingå anslutningsavtal.* Enligt den föreslagna paragrafen har ett teleföretag absolut rätt att vägra ingå anslutningsavtal med användaren endast på två grunder.

Enligt den första grunden har teleföretaget

rätt att vägra om användaren har åtalats eller under det senaste året dömts för störande av post- och teletrafik med hjälp av ett teleföretags anslutning. Teleföretaget har i motsvarande situation enligt 73 § 3 mom. 3 punkten rätt att stänga en anslutning på grundval av åtal och enligt 75 § 1 mom. 2 punkten rätt att häva ett anslutningsavtal på grundval av dom.

Vad åtal beträffar är inte rätten att vägra bunden till en viss tid utan fortgår så länge som användaren står åtalad i underrätt. Rätten att vägra på denna grund upphör sålunda antingen med att åklagaren lägger ned åtalet, åtalet förkastas i domstol eller att den åtalade döms. Om den åtalade döms, fortgår rätten att vägra på denna nya grund. Den ettåriga tidsfristen räknas från underrättens dom. Att domen har vunnit laga kraft har ingen betydelse för beräkningen av tidsfristen. Om domen upphävs i högre rättsinstans, upphör rätten att vägra samtidigt. En grundläggande bestämmelse om störande av post- och teletrafik ingår i 38 kap. 5 § strafflagen. En bestämmelse om grovt störande av post- och teletrafik ingår i 6 § och om lindrigt störande i 7 §. Rätten att vägra kan bygga på alla dessa former av störande.

Enligt den andra grunden har ett teleföretag rätt att vägra ingå avtal om användaren har obetalda, förfallna och ostridiga skulder för användningen av ett teleföretags anslutning som avses i 59 §. Rätten att vägra kan sålunda inte bygga på andra obetalda skulder än telefonräkningar i ett fast teleföretag och inte heller på dem till de delar de är stridiga. I praktiken kommer bestämmelsen sannolikt mest att tillämpas i en situation där användarens tidigare anslutningsavtal med stöd av 75 § 1 mom. 2 punkten har hävts på grundval av obetalda räkningar och användaren vill ingå ett nytt anslutningsavtal med antingen samma teleföretag eller ett annat teleföretag. Rätten att vägra upphör först när användaren betalar skulderna eller alternativt när skulderna slutgiltigt preskriberas. När det gäller skuld-saneringsgäldenärer skall man dock märka att fastställandet av ett betalningsprogram innebär att en sådan betalningstidtabell fastställts för skulder som omfattas av saneringen som ersätter de tidigare skuldvillkoren. Därför gäller inte rätten att vägra skulder

som sanerats vid skuldsanering.

Den föreslagna paragrafen motsvarar i huvudsak 4 § 3 mom. i gällande beslut av kommunikationsministeriet om de allmänna grunderna för villkor vid leverans av tele-tjänster.

Den föreslagna regleringen strider inte mot artikel 4 i direktivet om samhällsomfattande tjänster som reglerar användarens rätt till telefonanslutning. Denna slutsats stöds också av skäl 16 i direktivet, varav indirekt framgår att utebliven eller upprepad försenad betalning är godtagbara grunder för omedelbar avstängning av nätförbindelsen.

61 §. *Förhandsbetalning, säkerhet och saldobegränsning som krävs av konsumenten.* Enligt 1 mom. i den föreslagna paragrafen har teleföretag rätt att avkräva konsumenterna en skälig förhandsbetalning eller säkerhet för avgifterna i avtal om anslutning till telefonnätet endast om det finns en särskild anledning till detta som beror på förutsägbar insolvens eller någon annan därmed jämförbar omständighet.

Bestämmelsen tillämpas endast på konsumenter. Den begränsar sålunda inte teleföretagets rätt att kräva säkerhet av andra användare. Syftet med bestämmelsen är att skydda konsumenten för ogrundade säkerhets- och förhandsbetalningskrav från teleföretaget. Teleföretaget och konsumenten kan sålunda avtala om säkerhet och förhandsbetalning på önskat sätt, om konsumenten t.ex. anser att arrangemanget gynnar det egna intresset och därför samtycker till avtalet. Det väsentliga innehållet i bestämmelsen ligger i att teleföretaget inte som förutsättning för ett anslutningsavtal får kräva säkerhet eller förhandsbetalning utan de förutsättningar som anges i den föreslagna paragrafen.

Tillämpningen av bestämmelsen förutsätter bl.a. en bedömning av konsumentens framtida sannolika betalningsförmåga. Teleföretaget skall dock kunna grunda sin bedömning på schematiska och objektiva omständigheter. Ofta föregås konsumentens betalningsförmåga av en kreditstörningsanteckning. Även konkurs eller uppgift om ett misslyckat utmättningsförsök kan vara en sådan särskild orsak som föregår betalningsförmåga som avses i bestämmelsen.

Att kräva säkerhet enbart på basis av skuld-

sanering kan däremot anses vara oskäligt för konsumenten, eftersom kravet på säkerhet i praktiken helt kan hindra öppnandet av en anslutning, eftersom skuldsaneringsgäldenären är skyldig att använda alla de inkomster som han inte behöver för sina oundgängliga levnadskostnader och utgifter för en underhållsskyldighet till att betala av på sina skulder. Sedan betalningsprogrammet fastställts kan ställandet av säkerhet äventyra betalningsprogrammet, vilket inte kan anses vara rimligt. Å andra sidan begränsas inte borgenärens rättigheter av att skuldsanering inletts, om skulden har uppkommit sedan skuldsaneringen inletts.

En sådan annan särskild orsak som avses i bestämmelsen kan t.ex. vara en förutsägbar ovilja att betala hos konsumenten eller något annat sådant skäl på grund av vilket teleföretaget har grundad anledning att misstänka att de avtalsenliga avgifterna inte kommer att bli betalda.

Enligt 2 mom. har teleföretag på grund av det särskilda skäl som avses i 1 mom. rätt att utöver förhandsbetalning eller säkerhet dessutom ställa en skälig saldobegränsning som förutsättning för anslutningsavtal. Genom att slå ihop en skälig saldobegränsning och en säkerhet som dimensionerats enligt saldobegränsningen kan teleföretaget mycket effektivt skydda sin ställning som borgenär.

Den föreslagna paragrafen motsvarar i huvudsak 6 § 1 mom. 4 punkten i gällande beslut av kommunikationsministeriet om de allmänna grunderna för villkor vid leverans av tele-tjänster.

I bilaga I del A punkt c i direktivet om samhällsomfattande tjänster finns en bestämmelse om förhandsbetalning. Bestämmelsen gäller visserligen endast företag som utsetts att tillhandahålla samhällsomfattande tjänster. Den föreslagna paragrafen harmonierar med regleringen i direktivet.

62 §. *Användarens rätt att välja leverantör av teleföretagstjänst.* Enligt 1 mom. i den föreslagna paragrafen är teleföretag som verkar i ett fast telefonnät och som av Kommunikationsverket på det sätt som avses i 17 § utsetts till företag med betydande marknadsinflytande skyldiga att bereda användarna möjlighet att använda de tjänster som en leverantör av telefonitjänster tillhandahåller i tele-

området både för enskilda samtal med hjälp av ett prefix och genom ett sådant förval som vid behov kan förbigås med ett prefix.

Den leverantör av telefonitjänst som avses i bestämmelsen kan t.ex. vara ett teleföretag som tillhandahåller fjärr- eller utlandssamtal. Förval avser ett arrangemang där t.ex. fjärrsamtal automatiskt styrs till ett visst teleföretags nät som väljs av användaren. Förval förutsätter ett avtal mellan användaren och tjänsteleverantören. Prefix avser åter ett arrangemang där användaren genom att slå ett prefix före telefonnumret väljer vilket teleföretags tjänster han vill använda skilt för varje samtal.

Teleföretag har rätt att ta ut en engångsersättning för förval hos användarna. I praktiken är det i allmänhet ett konkurrerande teleföretag som ingått förvalsavtal med användaren som betalar ersättning åt eller för användarens räkning till det teleföretag som administrerar anslutningen. Det konkurrerande företaget täcker sedan sina egna kostnader t.ex. i de samtalsavgifter som tas ut hos användaren. Ersättningens maximibelopp bygger på två parallella regler som båda skall iakttagas. Ersättningen kan för det första högst motsvara kostnaderna. En väsentlig skillnad mellan ett pris som motsvarar kostnaderna och ett sådant kostnadsorienterat pris som avses i 84 § är att ett pris som motsvarar kostnaderna inte innehåller någon avkastning på kapitalet. För det andra får ersättningen inte vara så stor att den hämmar användningen av tjänsten. Ingenta regeln för ersättningstaket får överskridas. Teleföretag har sålunda inte rätt ens till en ersättning som motsvarar kostnaderna, om kostnaderna är så stora att användningen av tjänsten de facto hämmas. Regleringen motsvarar till dessa delar artikel 19.3 i direktivet om samhällsomfattande tjänster. Om parterna inte når en överenskommelse i frågan, kan Kommunikationsverket i enskilda fall besluta om engångsersättningens maximibelopp.

Enligt 2 mom. i den föreslagna paragrafen får ett teleföretag tillhandahålla konsumenten endast en sådan spärrtjänst som är rättvis med hänsyn till de konkurrerande teleföretagen, om konsumenten vill spärra mottagningen av telefonitjänsten. Syftet med bestämmelsen är att förhindra sådan diskrimi-

nering av det konkurrerande företaget som skenbart sker genom spärrtjänst. Bestämmelsen motsvarar till dessa delar 23 § i gällande beslut av kommunikationsministeriet om sammankoppling av teleföretags telenät och teletjänster (nedan sammankopplingsbeslutet).

Enligt 3 mom. i den föreslagna paragrafen kan Kommunikationsverket genom ett beslut enligt 18 § ålägga ett företag med betydande marknadsinflytande som verkar i ett mobilnät en sådan skyldighet som avses i 1 mom. i fråga om utlandssamtal. Bestämmelsen motsvarar till dessa delar artikel 19.2 i direktivet om samhällsomfattande tjänster. Införandet av skyldigheten förutsätter sålunda marknadsanalys och dessutom skall kommissionen och regleringsmyndigheterna i andra EES-stater höras om beslutet i enlighet med 21 §. Om skyldigheten att höra teleföretag bestäms i 118 §.

Enligt 4 mom. i den föreslagna paragrafen kan Kommunikationsverket meddela närmare föreskrifter om tekniska åtgärder som behövs för att den skyldighet som nämns i 1 mom. skall fullgöras.

Den föreslagna paragrafen motsvarar i huvudsak 10 och 21–23 § i gällande sammankopplingsbeslut. I förslaget upphävs regleringen av resttrafik som bygger på 24 § i sammankopplingsbeslutet. Med resttrafik avses användning av telefonitjänst utan förval eller prefix. För närvarande måste resttrafiken styras sporadiskt till olika tjänsteleverantörers nät i proportion till deras marknadsandelar. En särskild reglering av resttrafiken på samma sätt som nu är inte ändamålsenlig med beaktande av resttrafikens omfattning och kostnaderna för kontrollen av fördelningsförhållandena samt övriga administrativa kostnader. Då regleringen slopas, får ett teleföretag som ingått anslutningsavtal styra resttrafiken till valfri tjänsteleverantörs nät.

Genom den föreslagna paragrafen genomförs artikel 19 i direktivet om samhällsomfattande tjänster.

63 §. *Användarens rätt till parallell användning av anslutning.* Enligt 1 mom. i den föreslagna paragrafen har användaren rätt att koppla en terminal till flera anslutningar samtidigt. Enligt 2 mom. kan Kommunikationsverket meddela närmare föreskrifter om

tekniska åtgärder som den rättighet som avses i 1 mom. förutsätter. Den föreslagna paragrafen motsvarar 20 § i gällande sammankopplingsbeslut av kommunikationsministeriet.

Det är främst ett företag som kan komma i fråga som en sådan användare som avses i paragrafen. Med terminal avses i detta sammanhang i praktiken i stället för en enskild telefon ett företags telefonväxel eller telefonsystem.

Regleringen möjliggör ett arrangemang där ett företag kan ingå ett parallellt anslutningsavtal med flera teleföretag. Det väsentliga i arrangemanget är att kunden på detta sätt i praktiken kan byta teleföretag och samtidigt behålla de telefonnummer han fått från anslutningsavtalsparten. Arrangemanget förutsätter att ett konkurrerande teleföretag kopplar samman kundens telefonväxel eller telefonsystem med sitt eget nät. Utgående samtal kan i den mån kunden önskar styras direkt till de konkurrerande teleföretagens nät. Inkommande samtal styrs normalt via det nät som angetts genom valet av anropsnummer men kunden har också rätt att avtala med det teleföretag som har levererat någon av de aktuella anslutningarna att all telekommunikation till terminalen oavsett anropsnummer skall styras via det aktuella teleföretaget. Teleföretag kan ta ut ersättningar endast för sådana samtal som styrs via deras egna nät.

Det väsentliga innehållet i regleringen är att det teleföretag som ingått anslutningsavtal inte har rätt att förhindra ovan nämnda arrangemang. Kundens rätt till parallellanvändning och den tillhörande möjligheten att behålla sitt telefonnummer har en väsentlig konkurrensfrämjande verkan. I praktiken är arrangemanget på grund av de kostnader det orsakar inte ekonomiskt rationellt, om inte antalet anslutningar som företaget använder är tillräckligt stort.

64 §. *Användarens rätt till tonval och identifikation av anropande nummer.* Enligt den föreslagna paragrafen är teleföretag som verkar i ett telefonnät skyldiga att erbjuda användarna tonval och en tjänst med vars hjälp den som tar emot ett samtal ser det anropande numret innan han svarar på samtalet. Regleringen motsvarar i huvudsak 3 § i gällande beslut av kommunikationsministeriet om

vissa teleavgifter som avses i Europeiska gemenskapernas lagstiftning. Nuläget förändras så att skyldigheten utvidgas även till mobilnät. Tonval innebär utom själva nummervalet också en möjlighet att använda tonval för andra ändamål. T.ex. i fråga om banktjänster som tillhandahålls via telefonnätet utträttar användaren sina bankärenden genom att trycka på olika knappar på telefonen just med hjälp av tonval. Genom den föreslagna paragrafen genomförs artikel 29 i direktivet om samhällsomfattande tjänster.

65 §. *Teleföretagets skyldighet att förmedla samtal inom det europeiska nummerområdet.* Enligt 1 mom. i den föreslagna paragrafen är teleföretag som verkar i ett telefonnät skyldiga att mot ersättning förmedla alla samtal som rings till det europeiska nummerområde som definierats i en allmän standard. Enligt 2 mom. kan Kommunikationsverket meddela närmare föreskrifter om tekniska åtgärder som behövs för att den skyldighet som nämns i 1 mom. skall fullgöras. Genom den föreslagna paragrafen genomförs artikel 27.2 i direktivet om samhällsomfattande tjänster. Internationella teleunionen har anvisat områdesprefixet 3883 för det s.k. europeiska nummerområdet (European Telephone Numbering Space). Syftet med bestämmelsen är att säkerställa förmedlingen av samtal till det aktuella nummerområdet. Det nummerområde som avses i paragrafen är ett tjänstenummerområde av mindre betydelse.

66 §. *Offentliga standardavtalsvillkor och prislistor.* Enligt 1 mom. i den föreslagna paragrafen är teleföretag skyldiga att för avtal om anslutning till telefonnätet göra upp standardavtalsvillkor och tillämpa dem när avtal ingås med konsumenterna. Tvånget att använda standardavtalsvillkor gäller sålunda endast avtal som ingås med konsumenterna. Standardavtalsvillkoren skall till sitt innehåll motsvara lagens bestämmelser. Villkoren kan dock avvika från lagens bestämmelser till fördel för konsumenten och kan innehålla kompletterande bestämmelser om parternas rättigheter och skyldigheter.

Enligt 2 mom. i den föreslagna paragrafen är teleföretag skyldiga att offentliggöra standardavtalsvillkor och prislistor över tjänsterna så att de är lättillgängliga för användarna utan ersättning. Detta betyder att operatören i

sin serviceverksamhet i mån av möjlighet även skall beakta användarnas behov av att få betjäning på båda nationalspråken. Av prislistor över tjänsterna skall i detalj framgå alla de tjänster som tillhandahålls och en beskrivning av tjänsternas innehåll. I fråga om anslutningsavtalet skall av prislistan framgå vilka tjänster som ingår i grundavgiften och alla olika typer av bruks- och underhållsavgifter. Syftet med bestämmelsen är att främja användarnas möjligheter att jämföra tjänster som tillhandahålls av olika teleföretag och priserna på dem samt att kunna göra förnuftiga val mellan dem.

Enligt 3 mom. i den föreslagna paragrafen skall teleföretag skall sända standardavtalsvillkor och prislistor till konsumentombudsmannen och Kommunikationsverket för kännedom. Enligt 83 § 2 mom. övervakar konsumentombudsmannen standardavtalsvilkorens lagenlighet ur konsumentskyddets synvinkel. Tillsynen över standardavtalsvillkor som eventuellt används med andra användare hör till Kommunikationsverket.

Genom den föreslagna paragrafen genomförs artikel 21 och bilaga 2 i direktivet om samhällsomfattande tjänster.

67 §. *Avtal om mottagande av kommunikationstjänster.* Enligt 1 mom. i den föreslagna paragrafen skall avtal om anslutning till telefonnätet och andra avtal som gäller mottagande av kommunikationstjänster ingås skriftligt. Bestämmelsens tillämpningsområde är vidsträckt. Det gäller utom konsumenterna avtal som ingås med andra användare och utom telefonanslutningsavtal även andra kommunikationstjänstestavtal, t.ex. avtal om Internettjänster. Avtal kan också ingås elektroniskt förutsatt att innehållet i ett elektroniskt avtal inte ensidigt kan ändras och att parterna fortsättningsvis har tillgång till avtalet. Bestämmelsen motsvarar den definition på elektroniska avtal som alternativ till skriftliga avtal som används i nyare lagstiftning. Kravet uppfylls t.ex. av ett avtal som ingåtts per e-post och undertecknats elektroniskt om det kan säkerställas att innehållet bibehålls oförändrat. Kravet uppfylls däremot inte t.ex. av att avtalsvilkoren är tillgängliga på webbsidor, eftersom sådana villkor kan ändras av den part som upprätthåller sidorna.

Enligt 2 mom. i den föreslagna paragrafen

skall teleföretagets namn och kontaktinformation specificeras i ett avtal. Bestämmelsen motsvarar artikel 20.2 punkt a i direktivet om samhällsomfattande tjänster.

I 3 mom. i den föreslagna paragrafen finns en förteckning över saker om vilka åtminstone skall överenskommas i ett avtal.

Punkterna 1–6 i förteckningen motsvarar artikel 20.2 i direktivet om samhällsomfattande tjänster. I övrigt motsvarar kraven i huvudsak 6 § i gällande beslut av Kommunikationsministeriet om de allmänna grunderna för villkor vid leverans av teletjänster. I paragrafen föreskrivs inte om innehållet i avtalet. Syftet med regleringen är att till dessa delar endast sörja för att avtalsparternas viktigaste rättigheter och skyldigheter skrivs in i avtalet. Om teleföretagets skyldighet att upprätta och använda standardavtalsvillkor bestäms i 66 §.

Enligt 4 mom. i den föreslagna paragrafen skall i avtalet dessutom nämnas konsumentens rätt att föra en tvist som gäller avtalet till konsumentklagonämnden för avgörande. Bestämmelsen motsvarar artikel 20.2 punkt g i direktivet om samhällsomfattande tjänster.

Enligt 5 mom. i den föreslagna paragrafen får man inte genom avtal avvika från bestämmelserna i 7 kap. till nackdel för konsumenten. Syftet är att trygga en miniminivå på konsumentskyddet i avtal som gäller mottagande av kommunikationstjänster. I avtal mellan teleföretaget och konsumenten kan i övrigt göras överenskommelser inom ramen för avtalsfriheten, men dock inte så att de försämrar denna miniminivå. Ett avtalsvillkor som avviker från konsumentskyddets miniminivå till nackdel för konsumenten är ogiltigt. I andra kundrelationer än mellan konsumenten och teleföretaget är tillämpningen av 7 kap. i huvudsak beroende av avtal. Paragraferna 71–75 § och 78–80 § i kapitlet tillämpas på andra användare än konsumenter endast om inget annat har avtalats. Till övriga delar är bestämmelserna i 7 kap. tvingande för alla användare.

68 §. *Användarens rätt att välja leverantör av innehållstjänster.* Enligt den föreslagna paragrafen får inte användarens rätt att välja leverantör av innehållstjänst begränsas i villkoren för avtal om anslutning till telefonnätet och om mottagande av andra kommunika-

tionstjänster. Det kan vara i linje med teleföretagets intresse att gynna vissa innehållsleverantörer. Syftet med bestämmelsen är att förhindra teleföretag att begränsa användarnas valmöjligheter t.ex. i villkoren i ett avtal om Internettjänster så att användaren endast har tillträde till vissa portaler eller sidor på Internet. Bestämmelsen i paragrafen anknyter t.ex. till tillhandahållandet av en elektronisk programguide för ett digitalt tv- eller radionät för allmänheten. Bestämmelsen avser i fråga om elektroniska programguider att tjänsteleverantören inte får begränsa de möjligheter som användare av en elektronisk programguide, EPG har att nå önskade tjänster från den nationella ingångssidan.

69 §. *Rätt att ansluta terminaler eller kommunikationsnät till det allmänna kommunikationsnätet.* Enligt 1 mom. i den föreslagna paragrafen får teleföretag inte hindra användarna från att ansluta radio- och teleterminalutrustning som uppfyller kraven i radiolagen eller avkodningsutrustning eller televisionapparater som uppfyller kravet i denna lag till det allmänna kommunikationsnätet. I överensstämmelse med användarnas intresse är att de fritt kan välja vilken utrustning de använder. Syftet med bestämmelsen är att hindra teleföretag från att på konstgjord väg gynna en viss utrustning och vissa tjänsteleverantörer. Av samma orsak får teleföretag enligt 2 mom. inte hindra användarna från att ansluta ett sådant internt kommunikationsnät i en fastighet eller byggnad som uppfyller kraven i denna lag till det allmänna kommunikationsnätet. De föreslagna 1 och 2 mom. motsvarar 7 § 1 mom. i gällande beslut av kommunikationsministeriet om de allmänna grunderna för villkor vid leverans av teletjänster.

Genom bestämmelsen genomförs artikel 6 och bilaga I del I punkt a och b i tillträdesdirektivet tillsammans med 136 §.

Enligt 3 mom. i den föreslagna paragrafen får teleföretag inte förutsätta att ett internt kommunikationsnät i en fastighet eller en byggnad får sammankopplas med det allmänna kommunikationsnätet endast av en person som teleföretaget utser. Med person avses här en teleentreprenör som kan vara antingen en juridisk eller fysisk person. En ägare till en fastighet eller byggnad har med

stöd av bestämmelsen rätt att välja teleentreprenör och teleföretaget har inte rätt att begränsa denna rätt i avtalsvillkoren. Syftet med bestämmelsen är att främja konkurrensen mellan teleentreprenader.

Enligt 4 mom. i den föreslagna paragrafen får användarna inte ansluta annan utrustning än radio- och teleterminalutrustning som är i funktionsdugligt skick och som harmonierar med kraven i radiolagen till det allmänna kommunikationsnätet.

70 §. *Förbud mot uppbinding.* Enligt den föreslagna paragrafen får inte priset på terminaler i mobilnät eller tillhörande nyttigheter vara beroende av om användaren också skaffar mobilnätsanslutningen från försäljaren. Med terminaler i mobilnät avses t.ex. en mobiltelefon och en tillhörande nyttighet såsom tilläggsutrustning till en mobiltelefon, t.ex. s.k. hands-free-utrustning. Med anskaffning av anslutning från försäljaren avses t.ex. att den som säljer terminalen samtidigt fungerar som återförsäljare av teleföretagets anslutningar. Med anslutning avses i paragrafen även förhandsbetalda, anonyma pre-paid anslutningar. Enligt 24 § i gällande kommunikationsmarknadslag, som till innehållet i övrigt motsvarar den föreslagna paragrafen, gäller förbudet mot uppbinding all teleterminalutrustning. Den föreslagna paragrafen gäller däremot inte t.ex. uppbinding mellan Internetanslutningar och datorer.

Lagens tillämpningsområde begränsar sig givetvis endast till tjänsteleverantörer som verkar i Finland. Bestämmelsen i paragrafen harmonierar sålunda med artikel 3.2 i Europaparlamentets och rådets utkast till förordning om säljfrämjandet på den inre marknaden.

71 §. *Ändring av avtal.* I paragrafen räknas upp under vilka förutsättningar ett teleföretag ensidigt får ändra avtalsenliga avgifter och andra avtalsvillkor som gäller anslutningar som avses i 59 §. Enligt 1 mom. 1 punkten är huvudregeln att ändringar är möjliga endast på de grunder som individualiserats i avtalsvillkoren så att inte hela innehållet i avtalet ändras väsentligt. Bedömningen av om en ändring är väsentlig görs genom jämförelser med det avtal som är i kraft i ändringsögonblicket. Avgifter och avtalsvillkor kan ensidigt ändras även på de grunder som anges i 1

mom. 2 och 3 punkten. Enligt 2 punkten är det tillåtet att ändra dem på basis av en lagstiftningsändring eller ett myndighetsbeslut som grundar sig på en sådan. Genom detta hänvisas till sådana ändringar eller beslut som inte har kunnat beaktas när avtalet ingicks. Enligt 3 punkten kan ett avtal ändras om det på grund av en väsentlig förändring i förhållandena finns en särskild anledning till detta. En sådan här allmän bestämmelse har ansetts vara nödvändigt, eftersom avtal i allmänhet är länge i kraft, varför det tidvis kan uppstå ett motiverat behov att ändra avtalsvillkoren.

Enligt 2 mom. har teleföretag dessutom rätt att göra mindre ändringar i avtalsvillkoren. Sådana ändringar får inte påverka avtalets centrala innehåll.

Enligt 3 mom. i den föreslagna paragrafen har användaren rätt att säga upp ett anslutningsavtal och ett annat avtal om mottagande av en kommunikationstjänst med omedelbar verkan, om teleföretaget meddelar att avtalsvillkoren kommer att ändras. Enligt 4 mom. skall tjänsteleverantören underrätta användaren om ändringar i avtalsvillkoren och om deras innehåll senast en månad innan de ändrade villkoren träder i kraft. Syftet med regleringen är att skydda användaren när tjänsteleverantören ensidigt ändrar avtalsvillkoren. Uppsägningsrätten är absolut och får inte åsamka användaren några påföljder. Genom den föreslagna regleringen genomförs artikel 20.4 i direktivet om samhällsomfattande tjänster.

Enligt 4 mom. i den föreslagna paragrafen skall ett teleföretag som upphör med sin verksamhet meddela om detta till Kommunikationsverket minst en vecka innan det upphör med verksamheten. Anmälningsskyldigheten kan bli aktuell t.ex. om teleföretaget har försatts i konkurs eller likvidationstillstånd eller det av annan orsak upphör med hela sin verksamhet. Anmälningsskyldigheten gäller inte när en enskild tjänst upphör, utan i sådana situationer där teleföretaget upphör med hela sitt tjänsteutbud.

Avsikten med bestämmelsen är att ge Kommunikationsverket en rimlig tidsfrist för att vidta de åtgärder som upphörandet med verksamheten eventuellt förutsätter med tanke på att trygga användarnas fördel.

72 §. *Begränsning av användningen av en anslutning på grund av teleföretaget.* Enligt 1 mom. i den föreslagna paragrafen kan ett teleföretag tillfälligt utan användarens samtycke stänga en anslutning till telefontätet eller begränsa dess användning, om åtgärden är nödvändig på grund av bygg- och underhållsarbeten på nätet. Endast med användarens samtycke kan anslutningen stängas annat än tillfälligt och på andra grunder än dem som nämns i lagen. Avbrottet skall göras så att det orsakar användaren minsta möjliga olägenhet och om detta skall i mån av möjlighet informeras i god tid på förhand. Kraven på minsta möjliga olägenhet innebär t.ex. att teleföretaget skall sträva efter att göra avbrottet så kort som möjligt. Det innebär dock inte att teleföretaget är skyldigt att utföra bygg- och underhållsarbeten utom normala arbetstider då användarna i genomsnitt behöver telefonen mera sällan eller att förhandla med enskilda användare om lämplig stängningstidpunkt. Om det inte är möjligt att informera om avbrottet på förhand, skall informationen i varje fall ges i efterskott.

Enligt huvudregeln i 2 mom. i den föreslagna paragrafen skall teleföretaget på begäran gottgöra användaren anslutningens grundavgift för en månad om en anslutning på grund av bygg- eller underhållsarbeten på telefontätet eller ett fel i kommunikationsnätet har stängts mer än 48 timmar under en kalendermånad. Om ingen överenskommelse har träffats om grundavgiften betalas en motsvarande skälig gottgörelse. Bestämmelsen kommer mest att tillämpas i situationer där antalet användare som är berättigade till gottgörelse kan vara mycket stor. Då är det viktigt för att onödiga tvister om gottgörelsens belopp skall kunna undvikas och i linje med användarens intresse att gottgörelsens belopp grundar sig på så entydiga kriterier som möjligt. Därför har gottgörelsen bundits till grundavgiften. Om inga överenskommelser dock har träffats om grundavgiften, går användaren miste om denna förmån, men bör ändå ha möjlighet till en skälig gottgörelse. Ett kriterium vid bedömningen av om gottgörelsen är skälig kan anses vara storleken på den grundavgift som i allmänhet används i avtal av motsvarande typ. Den 48 timmars period som nämns kan bestå av flera olika

delar som dock skall infalla under samma kalendermånad. Teleföretaget är inte skyldigt att betala gottgörelse på eget initiativ utan betalningen av gottgörelsen förutsätter begäran av användaren. Användaren får information om avbrott genom teleföretagets förhands- eller efterhandsinformation.

I 3 mom. ingår en förteckning över undantag, varvid huvudregeln i 2 mom. dock inte tillämpas. Enligt 1 punkten i det föreslagna momentet finns skyldigheten till gottgörelse dock inte, om felet beror på ett naturfenomen eller någon annan övermäktig orsak, ifall teleföretaget dessutom visar att det inte genom rimliga åtgärder har kunnat reparera felet inom 48 timmar. Med övermäktig orsak avses en yttre händelse som teleföretaget inte rimligtvis har kunnat vara beredd på och förebygga. En sådan kan t.ex. vara ett exceptionellt häftigt åskväder. Ett normalt åskväder kan däremot inte nödvändigtvis anses vara en övermäktig orsak, om teleföretaget genom beredskap enligt bestämmelserna har kunnat förhindra uppkomsten av en skada eller begränsa den. Ett teleföretag som åberopar ett övermäktigt hinder är vid behov skyldigt att bevisa det.

Enligt 2 och 3 punkten i det föreslagna momentet finns gottgörelseskyldigheten inte om felet orsakats av vållande av användaren eller någon annan som använt anslutningen, eller

terminalens eller inomhusnätets bristfälliga funktionsskick. Teleföretag skall i dessa fall inte åläggas gottgörelseskyldighet, eftersom de inte har möjligheter att påverka nämnda omständigheter.

Den föreslagna paragrafen motsvarar 8 och 9 § i gällande beslut av kommunikationsministeriet om de allmänna grunderna för villkor vid leverans av teletjänster.

73 §. *Stängning av anslutning och begränsning av användningen på grund av användaren.* Ett teleföretags rätt att stänga en anslutning och häva ett anslutningsavtal har i den föreslagna lagen (73–75 §) graderats så att användarens försummelse i första hand leder till att anslutningen stängs. Avtalet kan hävas först när försummelsen har pågått länge. En väsentlig skillnad mellan att stänga en anslutning och att häva ett avtal ligger i att stängningen av en anslutning kan upphävas

men inte hävandet av ett avtal. Om ett avtal har hävts, kan användaren få en ny anslutning från samma eller ett annat teleföretag endast om teleföretaget inte kan åberopa de grunder för vägran att ingå avtal som regleras i 60 §.

Enligt huvudregeln i 1 mom. i paragrafen har teleföretaget rätt att begränsa användningen av en anslutning till telefonnätet eller stänga den, om användaren inte har betalat en avgift som förfallit till betalning. I 2 mom. ingår en förteckning över undantag, varvid huvudregeln dock inte tillämpas.

Enligt 1 punkten har inte ett teleföretag rätt att stänga en anslutning, om den förfallna avgiften är mindre än 50 euro. Teleföretaget kan sålunda inte stänga anslutningen och inte heller häva anslutningsavtalet, om kravet i eurobelopp inte överskrids. Stängning av anslutningen är en mycket sträng påföljd för användaren. Därför har stängningsrätten begränsats till stora obetalda räkningar. Teleföretaget har dock fortsättningsvis tillgång till de normala metoderna för indrivning av skulder, t.ex. domstol och utsökning. Om de förfallna avgifterna är flera till antalet, uppkommer stängningsrätten om deras sammanlagda belopp är 50 euro eller mer.

Enligt 2 punkten finns stängningsrätten inte, om den förfallna avgiften orsakas av användningen av en annan tjänst än en kommunikationstjänst. En sådan avgift kan t.ex. vara en ersättning för en innehållstjänst i ett avgiftsbelagt underhållningsnummer. Ett teleföretag kan sålunda aldrig på denna grund stänga en anslutning och inte heller häva ett anslutningsavtal, helt oavsett storleken på den obetalda avgiften. Teleföretaget har dock med stöd av 78 § rätt att hindra användningen av en annan tjänst än en kommunikationstjänst, om användaren inte betalar en räkning som förfallit till betalning för den andra tjänsten inom två veckor från det att betalningsuppsmaningen sändes.

Enligt 3 punkten finns stängningsrätten inte om användaren betalar den förfallna avgiften inom två veckor från det att betalningsuppsmaningen sändes. Teleföretaget har enligt bestämmelsen inte rätt att genast stänga anslutningen utan en betalningsuppsmaning skall först sändas till användaren. Från det att betalningsuppsmaning sänts iväg räknas en

två veckors tidsfrist, under vilken användaren fortfarande kan betala den obetalda räkningen. Om användaren betalar avgiften efter två veckor, skall teleföretaget öppna anslutningen på nytt, men teleföretaget kan med stöd av 74 § ta ut en skäligen ersättning för detta.

Enligt 4 punkten finns stängningsrätten inte, om konsumenten visar att orsaken till den uteblivna avgiften är sjukdom, arbetslöshet eller någon annan därmed jämförbar orsak som inte beror på honom och den förfallna avgiften betalas inom en månad från det att betalningsuppsmaningen sändes. Det sociala prestationshinder som nämns i bestämmelsen för med sig att den normala två veckors fristen förlängs till en månad. Användaren är skyldig att bevisa prestationshindret.

Enligt 5 punkten finns stängningsrätten inte om användaren framställer en anmärkning mot teleräkningen före förfalldagen och betalar den ostridiga delen av räkningen inom utsatt tid. Användarens anmärkning skjuter upp stängningsrätten tills tvisten avgjorts. Detta förutsätter dock att användaren som grund för tvisten har anfört sådana grunder med stöd av vilka teleföretagets betalningskrav kan vara ogrundat. Om anmärkningen är uppenbart ogrundad, skjuts inte stängningsrätten upp. Som ett exempel på en ogrundad anmärkning kan nämnas en situation där användaren bestrider räkningen på den grunden att han inte har pengarna att betala den.

I 3 mom. i den föreslagna paragrafen finns en förteckning över andra grunder för stängning än grunder i anslutning till en räkning som förfallit till betalning. Enligt 1 mom. har ett teleföretag inte rätt att stänga en anslutning om användaren har försatts i konkurs eller myndigheten har konstaterat att han annars är insolvent, och användaren inte ställer rimlig säkerhet. Enligt 4 mom. kan teleföretaget även ställa en rimlig saldobegränsning för användningen av anslutningen. Enbart konkurs är sålunda inte i sig tillräcklig som stängningsgrund, eftersom ett teleföretag med hjälp av säkerhet och saldobegränsning tillräckligt kan skydda sin ställning som borgenär. En säkerhet kan även ställas av ett konkursbo.

Enligt 2 mom. har ett teleföretag rätt att stänga en anslutning om användaren trots korpsmaning inte iakttar övriga avtalsvillkor.

Som exempel på sådana andra avtalsvillkor som avses i punkten kan t.ex. nämnas överstridande av överenskommen saldogräs eller användning av teleterminalutrustning i strid med bestämmelserna.

Enligt 3 punkten har ett teleföretag rätt att stänga en anslutning om användaren har åtalats för störande av post- och teletrafik genom anslutningen. Om åtalet senare förkastas, skall teleföretaget öppna anslutningen på nytt. Om åtalet leder till dom, har teleföretaget rätt att häva anslutningsavtalet med stöd av 75 §.

Den föreslagna paragrafen motsvarar i huvudsak 10 § i gällande beslut av kommunikationsministeriet om de allmänna grunderna för villkor vid leverans av teletjänster.

I bilaga I del A punkt e i direktivet om samhällsomfattande tjänster finns en bestämmelse om uteblivna räkningar. Bestämmelsen gäller visserligen endast företag som utsetts att tillhandahålla samhällsomfattande tjänster. Den föreslagna paragrafen harmoniserar med regleringen i direktivet.

74 §. *Öppnande av stängd anslutning.* Enligt 1 mom. i den föreslagna paragrafen skall ett teleföretag på användarens begäran öppna en anslutning till telefonnätet som stängts med stöd av 73 § eller upphöra att begränsa dess användning genast när det inte längre finns grunder för begränsning av användningen eller stängning av anslutningen. Användaren kan kräva att anslutningen öppnas på nytt så länge som teleföretaget inte har hävt avtalet med stöd av 75 §. I praktiken har användaren en månad på sig att rätta sitt avtalsstridiga förfarande, eftersom teleföretaget efter detta får rätt att häva avtalet. Ett undantag utgörs av en situation där användaren med stöd av 73 § 3 mom. 3 punkten åtalats för brott, varvid rätten att häva avtalet uppkommer först om åtalet leder till dom. Enligt 2 mom. i den föreslagna paragrafen har teleföretaget rätt att ta ut en skäligen avgift för öppnandet av anslutningen eller för hävandet av en användningsbegränsning. Den föreslagna paragrafen motsvarar 13 § i gällande beslut av kommunikationsministeriet om de allmänna grunderna för villkor vid leverans av teletjänster.

75 §. *Hävning och uppsägning av anslutningsavtal.* Enligt 1 mom. i den föreslagna

paragrafen har ett teleföretag rätt att häva ett avtal om anslutning till telefonnätet, om anslutningen med stöd av 73 § har varit stängd minst en månad och förutsättningarna för stängning fortfarande finns, eller om användaren har dömts för störande av post- och teletrafik genom anslutningen. Grunderna för hävande har i regleringen knutits an till grunderna för stängning. Ett avtal kan inte hävas utan att anslutningen först har varit stängd om det inte sker på grundval av en brottmålsdom. Tidsfristen på en månad i 1 punkten gäller inte heller om ett avtal hävs på grundval av åtal för brott, eftersom motsvarande grund för hävning till dessa delar är en dom, inte att åtalet fortsätter en månad.

Enligt 2 mom. i den föreslagna paragrafen skall teleföretaget häva ett anslutningsavtal skriftligen. Teleföretaget skall förvarna användaren om att anslutningsavtalet kommer att hävas. Varningen kan vara fritt formulerad, också en muntlig förhandsvarning per telefon är tillräcklig.

Enligt 3 mom. i den föreslagna paragrafen kan användaren även säga upp ett anslutningsavtal muntligt. Användaren har rätt att säga upp ett anslutningsavtal som gäller tills vidare så att det upphör inom två veckor efter uppsägningen. I avtalsvillkoren kan sålunda inte överenskommas om en giltig längre uppsägningstid. Teleföretag skall sända en skriftlig bekräftelse på uppsägningen till användaren.

Den föreslagna paragrafen motsvarar 15 och 16 § i gällande beslut av kommunikationsministeriet om de allmänna grunderna för villkor vid leverans av teletjänster.

En bestämmelse om uteblivna räkningar ingår i bilaga I del A punkt e i direktivet om samhällsomfattande tjänster. Bestämmelsen gäller visserligen endast företag som utsetts att tillhandahålla samhällsomfattande tjänster. Den föreslagna paragrafen harmonierar med regleringen i direktivet.

76 §. *Teleföretagets skyldighet att stänga en anslutning.* Enligt den föreslagna paragrafen skall ett teleföretag omedelbart stänga en anslutning eller förhindra användningen av en telefon, om användaren, polisen, ett försäkringsbolag eller ett annat teleföretag uppger att mobiltelefonen eller det smartkort som används vid administreringen av mobil-

telefonen har försvunnit och anhåller om att anslutningen skall stängas eller att användningen av telefonen skall förhindras. Den föreslagna paragrafen motsvarar i huvudsak 12 § 2 mom. i gällande beslut av kommunikationsministeriet om de allmänna grunderna för villkor vid leverans av teletjänster. Regleringen har dock ändrats så, att teleföretag enligt den föreslagna bestämmelsen är skyldiga att verka under ovan nämnda förhållanden. Enligt gällande reglering har teleföretaget endast rätt att stänga anslutningen under nämnda förhållanden. Ändringen är nödvändig för att skydda användaren.

77 §. *Teleföretagets skyldighet att begränsa användningen av en anslutning.* Enligt den föreslagna paragrafen skall ett teleföretag, vars telefonanslutning används av ett annat teleföretag för tillhandahållande av kommunikationstjänster eller som tar ut avgifter för ett annat teleföretags räkning, på begäran spärra användningen av det andra teleföretagets kommunikationstjänster, om det finns förutsättningar enligt 73 § för detta, och det teleföretag som anhållit om spärrning inte själv kan förhindra att kommunikationstjänsten används. Teleföretaget är enligt bestämmelsen sålunda skyldigt att agera för ett sådant teleföretag räkning som inte själv kan stänga anslutningen. Förutsättningarna för stängning är de samma som för ett sådant teleföretag som begränsar användningen av en anslutning på grundval av sina egna fordringar. Den föreslagna paragrafen motsvarar 10 § 4 mom. i gällande beslut av kommunikationsministeriet om de allmänna grunderna för villkor vid leverans av teletjänster.

78 §. *Teleföretagets rätt att begränsa användningen av en anslutning för mottagning av en annan tjänst.* Enligt den föreslagna paragrafen har ett teleföretag rätt att spärra användningen av en annan tjänst än en kommunikationstjänst, om användaren inte inom två veckor från det att betalningsuppsägningen sändes betalar en räkning som förfallit till betalning för den andra tjänsten. Teleföretaget har enligt 73 § 1 mom. 2 punkten inte rätt att stänga en anslutning på ovan nämnda grunder och sålunda enligt 75 § inte heller rätt att häva ett avtal. Teleföretaget kan med stöd av den föreslagna paragrafen dock förhindra att användaren ytterligare skuldsätter

sig. Den föreslagna paragrafen motsvarar 11 § i gällande beslut av kommunikationsministeriet om de allmänna grunderna för villkor vid leverans av teletjänster.

I bilaga I del A punkt e i direktivet om samhällsomfattande tjänster ingår en bestämmelse om uteblivna räkningar. Bestämmelsen gäller visserligen endast företag som utsetts att tillhandahålla samhällsomfattande tjänster. Den föreslagna paragrafen harmonierar med regleringen i direktivet.

79 §. *Användarens rätt att begränsa användningen av en anslutning.* Enligt 1 mom. i den föreslagna paragrafen skall ett teleföretag på användarens begäran utan ersättning spärra användningen av en anslutning för andra tjänster än kommunikationstjänster och utgående trafik från anslutningen till en viss trafiktyp, om det tekniskt är lätt att genomföra spärrningen. Om det är tekniskt svårt att genomföra spärrningen, vilket är osannolikt i telefonnät som fungerar med digitalteknik, har teleföretaget rätt att ta ut en avgift för spärrningen eller alternativt att helt vägra att installera spärrningen, om det är anmärkningsvärt svårt att utföra spärrningen. Om spärrningen senare avlägsnas på användarens begäran, får teleföretaget ta ut en avgift för åtgärden. Syftet med regleringen är att främja användarens möjligheter att på eget initiativ begränsa telefonanvändningen och den skuldsättning som den ger upphov till.

Att spärra vissa typer av tjänster, t.ex. s.k. vuxenunderhållningstjänster, eller vissa trafiktyper, t.ex. internationella samtal, förutsätter att tjänsterna och trafiktyperna klassificeras. En definierad servicetyp (t.ex. vuxenunderhållning) måste dessutom kopplas till vissa nummerserier (t.ex. nummer som börjar med 0700-1) för att spärrningen skall vara tekniskt möjlig. Enligt 2 mom. i den föreslagna paragrafen kan Kommunikationsverket meddela närmare föreskrifter om spärrkategorier samt det tekniska utförandet av spärrtjänster. Med stöd av den föreslagna fullmakten kan Kommunikationsverket utfärda en föreskrift som motsvarar regleringen i Kommunikationsverkets gällande föreskrift om spärrkategorier inom teletrafiken (Kommunikationsverket 35 G/2002 M). I en föreskrift som utfärdas med stöd av den föreslagna fullmaktsbestämmelsen kan dock inte

maximilängden på samtal eller obligatorisk prisinformation med avvikelse från nuläget längre regleras.

Den föreslagna paragrafen motsvarar i huvudsak 14 § gällande beslut av kommunikationsministeriet om de allmänna grunderna för villkor vid leverans av teletjänster.

I bilaga I del A punkt b i direktivet om samhällsomfattande tjänster ingår en bestämmelse om spärrar för utgående samtal. Bestämmelsen gäller visserligen endast företag som utsetts att tillhandahålla samhällsomfattande tjänster. Den föreslagna paragrafen harmonierar med regleringen i direktivet.

80 §. *Specificerad teleräkning.* Enligt 1 mom. i den föreslagna paragrafen skall teleföretaget avgiftsfritt och om räkningen överstiger 50 euro utan begäran specificera räkningen för användningen av en telefonanslutning. Specifikation av räkningar orsakar teleföretaget kostnader. Därför har skyldigheten att på eget initiativ specificera räkningar begränsats till större räkningar. I en räkning skall enligt momentet åtminstone specificeras lokalsamtal och lokalnätsavgifter, fjärrsamtalsavgifter, internationella samtalsavgifter, mobilsamtalsavgifter, grundavgifter, avgifter för textmeddelanden och andra sådana meddelanden samt dataöverföringsavgifter. Syftet med regleringen är att främja användarens möjligheter att övervaka telefonanvändningen och de kostnader den medför.

Informationen om avgiftsbelagda servicenummer är ytterst viktig med hänsyn till användarens intresse av att övervaka sin telefonanvändning. Därför skall teleföretaget enligt 2 mom. oberoende av räkningens storlek specificera avgifter för andra tjänster än kommunikationstjänster i räkningen. Information om kostnadsfria nummer är på motsvarande sätt onödig. Därför får det enligt 3 mom. av en specificerad räkning inte framgå samtal till kostnadsfria nummer. Enligt det föreslagna 4 mom. har användaren dessutom om han så önskar rätt att på begäran få en icke-specificerad räkning.

Den föreslagna paragrafen motsvarar i huvudsak 15 § 1 mom. 5 punkten i gällande kommunikationsmarknadslag och 17 § gällande beslut av kommunikationsministeriet om de allmänna grunderna för villkor vid le-

verans av teletjänster.

I bilaga I del A punkt a i direktivet som samhällsomfattande tjänster ingår bestämmelser om specificerade teleräkningar. Bestämmelserna gäller visserligen endast företag som utsetts att tillhandahålla samhällsomfattande tjänster. Den föreslagna paragrafen harmonierar med regleringen i nämnda direktiv.

81 §. *Information om ändringar i numreringen.* Enligt den föreslagna paragrafen skall teleföretagen effektivt och i god tid informera användarna om numreringsändringar som gäller telefonnätet. Användarna skall underrättas om ändringar av telefonnummer senast sex månader innan ändringen träder i kraft. Avsikten är att genom information om numreringsändringar betjäna användarna. Den föreslagna paragrafen motsvarar 18 § gällande beslut av kommunikationsministeriet om de allmänna grunderna för villkor vid leverans av teletjänster.

82 §. *Skyldighet att offentliggöra uppgifter om tjänsternas kvalitet.* Enligt 1 mom. i den föreslagna paragrafen kan Kommunikationsverket genom sitt beslut ålägga ett teleföretag en skyldighet att offentliggöra jämförbara och aktuella uppgifter om kvaliteten på de tjänster teleföretaget tillhandahåller. Kommunikationsverket får fritt bestämma om skyldigheten skall införas. Skyldigheten kan införas om den anses gynna användarnas intresse. Teleföretaget kan frivilligt offentliggöra uppgifterna, varvid Kommunikationsverket inte behöver fatta beslut i saken.

I ett beslut som Kommunikationsverket fattar med stöd av paragrafen får ändring sökas genom besvär hos förvaltningsdomstolen så som anges i förvaltningsprocesslagen.

Enligt 2 mom. i den föreslagna paragrafen skall det i beslutet anges vilka uppgifter som skall offentliggöras och på vilket sätt de skall offentliggöras. Företagen kan t.ex. förpliktas att offentliggöra uppgifterna på Internet. Uppgifterna kan enligt 2 mom. bl.a. gälla leveranstid för anslutningar, felfrekvens per anslutning och väntetid för reparation av fel. Andra uppgifter som skall offentliggöras kan t.ex. gälla väntetid för koppling av samtal, svarstid för nummerupplysningstjänst samt klagomål för felaktiga teleräkningar. I praktiken definieras ovan nämnda kriterier för

tjänsternas kvalitet i standarder.

Innehållet i den föreslagna regleringen motsvarar bestämmelserna i gällande beslut av kommunikationsministeriet om den servicenivå vid teleföretag som avses i Europeiska gemenskapernas lagstiftning. Skyldigheten kan på det sätt som förutsätts i direktiven med avvikelse från gällande lag även gälla andra företag än företag med betydande marknadsinflytande.

Genom den föreslagna paragrafen genomförs artikel 22 och bilaga 3 i direktivet om samhällsomfattande tjänster.

83 §. *Tillämpning av konsumentskyddslagen.* I 1 mom. i den föreslagna paragrafen finns för tydlighetens skull en hänvisning till konsumentskyddslagen i fråga om rättsförhållandet mellan konsumenter och teleföretag. Bestämmelserna i konsumentskyddslagen kompletterar i tillämpliga delar regleringen i speciallagstiftningen.

Enligt 2 mom. övervakar konsumentombudsmannen standardavtalsvilkorens lagenlighet ur konsumentskyddets synvinkel. Enligt 66 § 3 mom. skall teleföretag sända standardavtalsvillkor och prislistor till konsumentombudsmannen och Kommunikationsverket för kännedom.

8 kap. Prissättning och tillsyn över prissättningen

84 §. *Kostnadsorienterade och icke-diskriminerande pris.* Kraven på kostnadsorienterad och icke-diskriminerande prissättning gäller prissättningen av prestationer mellan teleföretagen. Med kostnadsorienterade pris avses enligt 1 mom. pris som med hänsyn till kostnaderna och verksamhetens effektivitet är skäliga. Vid bedömningen av skäligheten skall också en skälig avkastning på kapitalet beaktas, vilket påverkas av teleföretagets investeringar och riskerna i anslutning till dem. Innehållet i bestämmelsen motsvarar 18 § 3 och 4 mom. i gällande kommunikationsmarknadslag.

Termen kostnadsorienterat pris refererar till ett pris som i regel är högre än vad ett pris som motsvarar kostnaderna skulle vara, eftersom man vid bedömningen av skäligheten

förutom kostnaderna också beaktar en skälig avkastning. Investeringar i verksamheten och affärsriskerna i anslutning till verksamheten är också kostnader som skall beaktas.

Vid kostnadsorienterad prissättning motsvarar prissättningens struktur kostnadernas struktur, varvid t.ex. kostnader av engångsnatur täcks med en engångsersättning. Kostnaderna skall hänföra sig till produktionen av prestationen. Väsentliga förändringar i kostnaderna påverkar prissättningen.

Verksamhetens effektivitet bedöms genom att de kostnader som produktionen av en prestation orsakar jämförs med de kostnader som produktionen av en liknande prestation orsakat i andra teleföretag som verkar under motsvarande förhållanden. Prissättningens samband med verksamhetens effektivitet behöver undersökas bara om det finns särskilda skäl att ifrågasätta effektiviteten i verksamheten.

Med icke-diskriminerande villkor avses enligt 2 mom. villkor som behandlar teleföretag som är i samma situation på samma sätt. Om ett teleföretag använder en viss tjänst självt eller tillhandahåller den för sitt dotterbolag eller någon annan sådan aktör, skall det tillhandahålla motsvarande tjänst på motsvarande villkor även för konkurrerande teleföretag. I fråga om villkoren för tillhandahållande av en tjänst får ett konkurrerande teleföretag inte försättas i en annan position t.ex. beträffande leveranstiden för tjänsten eller nivån på tjänsten. Innehållet i bestämmelsen motsvarar 18 § 3 mom. i gällande kommunikationsmarknadslag. Skäliga mängdrabatter är fortfarande tillåtna trots bestämmelsen, om de inte uttryckligen förbjudits i vissa fall, så som i 44 §.

Vid bedömning av kostnadsorienterad och icke-diskriminerande prissättning kan en viss produktkategori eller servicekategori i vissa fall betraktas som helhet. Detta får dock inte leda till korssubvention mellan produktkategorierna eller servicekategoriernas produkter.

Genom bestämmelsen genomförs artikel 13.1 i tillträdesdirektivet.

85 §. *Förhandsbetalning och säkerhet.* Teleföretag kan av andra teleföretag kräva skälig förhandsbetalning eller säkerhet för ersättning som skall betalas för överlåtelse av nyttjanderätten eller för sammankoppling.

Innehållet i bestämmelsen motsvarar 18 § 2 mom. i gällande kommunikationsmarknadslag.

Sammankoppling av kommunikationsnät kan förutsätta betydande investeringar. Teleföretag vars kommunikationsnät eller kommunikationstjänst berörs av krav på sammankoppling kan hamna i en oskälig situation, om det teleföretag som kräver sammankoppling visar sig vara insolvent. Det är inte skäligt att ett sammankopplingskyldigt teleföretag blir tvunget att t.ex. investera i sitt kommunikationsnät utan att på något sätt kunna säkerställa sina fordringar. Den förhandsbetalning eller säkerhet som krävs skall dock vara skälig, dvs. stå i rätt proportion till de investeringar som gjorts på grund av sammankopplingen.

86 §. *Utredningsskyldighet och kostnadsredovisning i fråga om prissättning.* Om ett teleföretag eller företag enligt 58 § i denna lag eller i ett beslut av Kommunikationsverket åläggs en skyldighet att iakttä kostnadsorienterad eller icke-diskriminerande prissättning, är teleföretaget eller ett företag enligt 58 § enligt 1 mom. när Kommunikationsverket behandlar ett prissättningsärende skyldigt att visa att det pris som företaget tar ut för en produkt eller en tjänst är kostnadsorienterat och icke-diskriminerande.

Bestämmelsen innebär en förändring jämfört med nuläget, eftersom den gällande lagen inte innehåller några bestämmelser om bevisbördan. Utredningar om prissättning är ofta förenade med affärshemligheter. För att prissättningen skall kunna utredas förutsätts förtrogenhet med teleföretagets interna kostnadsredovisning. Överföring av bevisbördan till teleföretaget påskyndar för sin del behandlingen av tvistemål gällande prissättning i Kommunikationsverket, eftersom det teleföretag som utredningen gäller har de bästa möjligheterna bland parterna att förete bevis på prissättningen. En bestämmelse om bevisbördan är också nödvändig för att bestämmelsen i direktivet skall implementeras.

Kommunikationsverket kan vid behov meddela närmare anvisningar om vilken utredning teleföretaget skall förete och i vilken form.

Enligt 2 mom. är Kommunikationsverket inte bundet till de principer som teleföretaget

följt vid kostnadsredovisningen när det bedömer om prissättningen är kostnadsorienterad. Det står Kommunikationsverket fritt att bedöma kostnadsorienteringen i teleföretagets prissättning på ett sätt som är oberoende av teleföretagets kostnadsredovisningssystem. Då en tvist uppkommer begränsar inte teleföretagets principer för kostnadsredovisning och kalkyler Kommunikationsverkets befogenheter att ange de kostnader som skall beaktas. Om teleföretaget har utformat sin kostnadsredovisningsprincip enligt Kommunikationsverkets allmänna anvisningar, bör bedömningen av kostnadsorienterad prissättning dock i princip basera sig på teleföretagets kostnadsredovisningssystem.

Genom bestämmelsen genomförs artikel 13.3 i tillträdesdirektivet.

87 §. *Kostnadsredovisningssystem.* Enligt 1 mom. kan Kommunikationsverket genom ett beslut enligt 18 § ålägga ett företag med betydande marknadsinflytande en skyldighet att använda ett kostnadsredovisningssystem, om det behövs för att prissättningen på partimarknaden eller detaljmarknaden skall kunna övervakas. Enligt 2 mom. får teleföretaget självt välja vilket kostnadsredovisningssystem det använder. Teleföretaget skall för Kommunikationsverket göra upp en beskrivning av kostnadsredovisningssystemet, av vilken framgår åtminstone kostnadernas huvudtitlar och de regler enligt vilka kostnaderna fördelas.

Genom bestämmelsen genomförs artikel 13.1 och 13.4 i tillträdesdirektivet samt artikel 17.4 i direktivet om samhällsomfattande tjänster. Bestämmelsen hänför sig också till det nationella genomförandet av punkt 2 i bilaga 7 till direktivet om samhällsomfattande tjänster. Regleringen motsvarar till största delen gällande bestämmelser i 5 § trafikministeriets beslut om vissa teleavgifter som avses i Europeiska gemenskapernas lagstiftning.

Genom kostnadsredovisningen följs kostnadsbildningen i teleföretaget och kostnaderna verkningar på verksamhetens lönsamhet. Med kostnadsredovisningssystemet avses den helhet som bildas av de datasystem och verksamhetsmodeller som teleföretaget använder för kostnadsredovisningen. Teleföretagets kostnadsredovisningssystem bör vara

tillräckligt noggrant med tanke på tillsynen över kostnadsorienterad och icke-diskriminerande prissättning vid företaget. Teleföretagets prissättning och kostnadsredovisning bör ha ett tydligt samband.

Kostnaderna kan indelas i huvudtitlar på flera olika sätt, t.ex. genom att kostnaderna indelas i omedelbara kostnader, gemensamma kostnader och allmänna kostnader. Omedelbara kostnader föränleds av att tjänster inrättas och upprätthålls samt av att tjänsterna marknadsförs och faktureras. Gemensamma kostnader uppkommer av att flera prestationer produceras. De gemensamma kostnaderna för funktionerna fördelas enligt bestämda principer. Enligt principen om förorsakarens ansvar bör de gemensamma kostnaderna fördelas mellan de funktioner som orsakat kostnaderna. Med allmänna kostnader avses kostnader som inte direkt kan hänföras till en enda tjänst eller produkt.

Teleföretagets kostnadsredovisningssystem varierar beroende på teleföretag. Det mest ändamålsenliga är att teleföretaget får ordna sin kostnadsredovisning på ett sätt som det självt valt. Kommunikationsverket ger vid behov råd om kostnadsredovisningssystemen och allmänna anvisningar om kostnadsredovisningen.

En beskrivning av teleföretagets kostnadsredovisning behövs för att Kommunikationsverkets tillsynsplikt skall uppfyllas. Beskrivningar som inlämnas av olika teleföretag bör vara jämförbara. Kommunikationsverket kan vid behov ge anvisningar om formen för beskrivningen av kostnadsredovisningen.

De beskrivningar av kostnadsredovisningen som inlämnats till Kommunikationsverket är offentliga handlingar på de grunder som anges i 7 § offentlighetslagen. Enligt 9 § offentlighetslagen har var och en rätt att ta del av offentliga handlingar. Kommunikationsverket kan vid behov med iakttagande av bestämmelserna i offentlighetslagen offentliggöra beskrivningar av teleföretags kostnadsredovisningssystem.

88 §. *Skyldighet att övervaka kostnadsredovisningssystem.* I 1 mom. sägs att en sådan godkänd och oberoende revisor som avses i revisionslagen (936/1994) skall granska teleföretagets kostnadsredovisningssystem i samband med revisionen av teleföretaget. En

revisor enligt paragrafen kan vara teleföretagets egen revisor, om han eller hon uppfyller de villkor som anges i revisionslagen. Kostnaderna för revisionen skall betalas av teleföretaget. Revisioner utförda i olika teleföretag skall vara jämförbara. Kommunikationsverket kan vid behov ge råd om revisionerna och allmänna anvisningar om hur revisionen skall utföras.

Enligt 1 mom. skall revisorn göra upp en revisionsberättelse som lämnas in till Kommunikationsverket. Berättelsen är nödvändig för att Kommunikationsverket skall kunna uppfylla sin tillsynsplikt i fråga om kostnadsredovisningssystemen.

Enligt 2 mom. skall Kommunikationsverket årligen offentliggöra en berättelse om hur de kostnadsredovisningssystem som avses i 87 § följs i de aktuella teleföretagen. I praktiken är Kommunikationsverkets berättelse ett sammandrag av revisorernas berättelser. Revisorernas berättelser bör vara jämförbara så att Kommunikationsverket kan fullgöra sin skyldighet. Kommunikationsverket kan vid behov ge närmare anvisningar om upprättandet av och innehållet i revisorernas berättelse.

Genom bestämmelsen genomförs artikel 13.4 i tillträdesdirektivet samt artikel 17.4 i direktivet om samhällsomfattande tjänster.

89 §. *Särredovisningsskyldighet.* Enligt 1 mom. kan Kommunikationsverket genom ett beslut enligt 18 § ålägga ett företag med betydande marknadsinflytande en skyldighet att i sin bokföring särredovisa funktioner i anslutning till uthyrning av nyttjanderätt eller sammankoppling från teleföretagets övriga utbud av tjänster, om det behövs för att priserna för uthyrning av nyttjanderätten eller sammankoppling skall kunna övervakas. Genom bestämmelsen genomförs artikel 11.1 i tillträdesdirektivet.

Särredovisningen ökar insynen i verksamheten och förhindrar korssubventioner mellan teleföretagets olika funktioner. Med hjälp av särredovisningskalkylerna kan man som ett medel enligt första instansen tolka lönsamheten och kapitalstrukturen i fråga om en särredovisad verksamhet. Kalkylerna kan dock inte direkt användas för att granska prissättningens skälighet.

Särredovisningsförfarandet skall vara så-

dant att också teleföretaget drar nytta av särredovisningskalkylerna. I bästa fall kan uppgifterna i särredovisningskalkylerna tillgodogöras inom styrningen av affärsverksamheten.

Enligt 20 § i gällande kommunikationsmarknadslag gäller särredovisningsskyldigheten telenättjänster (nättjänster) och tele-tjänster (kommunikationstjänster) skilt från varandra och från övrig affärsverksamhet. Den föreslagna regleringen innebär således en förändring jämfört med nuläget, eftersom den särredovisningsskyldighet som avses i bestämmelsen i praktiken gäller enbart nätföretag. Ändringen betingas av bestämmelsen i artikel 11 i tillträdesdirektivet, som binder särredovisningsskyldigheten uttryckligen till beviljande av nyttjanderätt eller funktioner i anslutning till sammankoppling.

Enligt 2 mom. skall Kommunikationsverket i sitt beslut specificera vilka uppgifter som skall utredas genom särredovisningsförfarande och huvuddragen i särredovisningsförfarandet. Särredovisningsskyldigheten skall vara skälig med hänsyn till teleföretagets storlek och verksamhetens art. För närvarande gäller särredovisningsskyldigheten teleföretag som har en omsättning på mer än 20 miljoner euro. Den gällande omsättningsgränsen kan alltså anses vara ändamålsenlig. Särredovisningsskyldigheten bör gälla teleföretag som har betydande affärsverksamhet och marknadsinflytande.

Med skäligt särredovisningsförfarande avses att det särredovisningsförfarande som förutsätts inte får medföra oskäliga kostnader eller på ett oskäligt sätt binda arbetskraft i teleföretaget. Oskäliga kostnader kan orsakas t.ex. av ett förfarande där det förutsätts produktspecifik särredovisning. Produktspecifik särredovisning är inte meningsfull i fråga om tillhandahållande av kommunikationstjänster, där de tjänster som tillhandahålls ofta har skräddarsyttts för kunderna. Produktspecifik särredovisning kan således komma i fråga endast i mycket exceptionella situationer, där skyldigheten anses absolut nödvändig för att målen för regleringen skall nås. Särredovisningen skall basera sig på faktiska, bokförda kostnader. Särredovisningsskyldiga teleföretag skall dock inte behöva föra särskild bok över den verksamhet som skall särredovisas.

I Kommunikationsverkets beslut kan i princip inte anges ett enskilt sätt att göra särredovisningskalkyler, utan i beslutet kan högst anges de uppgifter som skall vara tillgängliga samt huvuddragen i särredovisningsförfarandet. Kommunikationsverkets krav gällande särredovisningsförfarandet får inte sträcka sig till den teknik med vars hjälp särredovisningen genomförs. Särredovisningsskyldighetens omfattning i enskilda fall begränsas dessutom av allmänna förvaltningsprinciper, t.ex. proportionalitetsprincipen och ändamålsbundenhetsprincipen. Kommunikationsverket ger vid behov råd om särredovisningen och allmänna anvisningar om särredovisningsförfarandet.

Enligt 3 mom. skall särredovisningskalkylerna lämnas till Kommunikationsverket. På de grunder som anges i 7 § offentlighetslagen är särredovisningskalkyler som inkommit till Kommunikationsverket offentliga handlingar. Enligt 9 § offentlighetslagen har var och en rätt att ta del av offentliga handlingar. Offentliga särredovisningskalkyler ökar insynen i verksamheten och den allmänna övervakningen av verksamheten. Bestämmelser om sekretessgrunder som begränsar handlingars offentlighet finns i 24 § offentlighetslagen.

Enligt 4 mom. skall teleföretagets revisorer granska särredovisningskalkylerna och ge ett separat utlåtande om dem till teleföretaget. Revisorerna skall granska att teleföretaget har fastställt vissa principer för särredovisningen och att de särredovisade boksluten har upprättats i enlighet med principerna och härlett korrekt ur bokföringen och bokslutet.

Den föreslagna regleringen avviker från den gällande regleringen. Enligt gällande bestämmelser skall revisorerna kunna granska särredovisningskalkylerna, men revisorerna har inte någon uttrycklig skyldighet att granska kalkylerna eller ge ett separat utlåtande om dem. Revisorernas utlåtande om särredovisningen skall vara ett separat, fritt formulerat utlåtande i revisionsberättelsen och ges till teleföretaget i samband med revisionen. Enligt 112 § är teleföretaget skyldigt att lämna ut revisorernas utlåtande till Kommunikationsverket.

9 kap. Teleföretagets skyldigheter i anslutning till biträdande av myndigheter

90 §. *Teleföretagets skyldighet att ha beredskap för undantagsförhållanden och störningar.* Ett teleföretag skall genom beredskapsplanering och förberedelser för undantagsförhållanden sörja för att dess verksamhet fortgår så störningsfritt som möjligt även under sådana undantagsförhållanden som avses i beredskapslagen samt vid störningar under normala förhållanden. Innehållet i bestämmelsen motsvarar 8 § 2 mom. 3 punkten i gällande kommunikationsmarknadslag.

Som exempel på de hot som under undantagsförhållanden riktas mot telekommunikation och masskommunikation kan nämnas tillstramat internationellt läge, hot om krig och krig mellan främmande stater samt någon annan särskild händelse som påverkar Finland. En hotfull situation uppstår naturligtvis vid allvarliga kränkningar av Finlands territoriella integritet och vid krigshot eller väpnat anfall mot Finland, krig samt tillståndet efter ett krig. Olika allvarligare storolyckor eller en allvarlig ekonomisk kris kan också leda till att fullmakter som föreskrivs i 4 kap. beredskapslagen tas i bruk.

Störningar under normala förhållanden är t.ex. fel i anläggningarna och andra allvarliga störningar i verksamhetsidkarens egna anordningar, system eller tjänster, störningar i kommunaltekniska system, olika naturkatastrofer, såsom extrema väderleksförhållanden, storolyckor på lokal- eller riksnivå, skadegörelse, brottslighet eller terrorismsituationer och olika hotfulla situationer gentemot datasystem.

Genom beredskapen försöker man redan under normala förhållanden säkerställa att teleföretagets verksamhet kan fortsätta också vid störningar och under undantagsförhållanden. I krissituationer skall t.ex. massmedieföretag förmedla olika nödmeddelanden och andra myndighetsmeddelanden i sina kommunikationsnät.

Beredskapsskyldigheten innebär att teleföretag på förhand skall identifiera de hot och som krissituationer och undantagsförhållanden medför för deras verksamhet samt verk-

ningarna av hoten, samt sitt servicebehov i de aktuella situationerna. Under normala förhållanden innebär beredskapen beredskapsplanering och vissa förberedelser med tanke på krissituationer, såsom personalutbildning, tillsättande av beredskapskommittéer och andra beredskapsgrupper, tekniskt skydd av anordningar och system eller konstruktion av olika tekniska reservsystem. För fullgörandet av beredskapsskyldigheten kan det till och med förutsättas byggande av produktionsutrymmen eller ledningscentraler.

I fråga beredskapsskyldigheten kan teleföretagen indelas i olika kategorier på basis av teleföretagets storlek och verksamhetens betydelse. Teleföretagens beredskap leds och samordnas av kommunikationsministeriet. Närmare bestämmelser om innehållet i beredskapsskyldigheten utfärdas enligt 93 § genom förordning av statsrådet, genom tekniska föreskrifter av Kommunikationsverket samt genom anvisningar av kommunikationsministeriet. Om ersättning för kostnader som orsakas av beredskapen bestäms i 94 §.

Om beredskapsskyldigheten för teleserviceföretaget Rundradion Ab bestäms förutom i den föreslagna paragrafen även i 7 § 2 mom. 5 punkten lagen om Rundradion Ab och i förordningen om Rundradion Ab:s skyldighet att förmedla myndighetsmeddelanden (871/1994). Enligt 11 § 2 mom. 5 punkten lagen om televisions- och radioverksamhet anges beredskapsskyldigheten för andra teletjänstföretag som utövar televisions- och radioverksamhet närmare genom koncessionsbestämmelser.

Den föreslagna regleringen harmonierar med artikel 6.1 i auktorisationsdirektivet och punkt 12 i del A i bilagan till direktivet. Till sammans med 93 § genomför bestämmelsen artikel 23 i direktivet om samhällsomfattande tjänster.

91 §. *Prioriteringsfacilitet och prioriterad anslutning.* Med prioriteringsfacilitet avses enligt 1 mom. en sådan egenskap hos en telefoncentral och en växel och ett serietelesystem i anslutning till den som gör det möjligt att ge telekommunikation från vissa anslutningar i ett fast telefontät företräde framför telekommunikation från andra anslutningar eller nummer. Enligt 1 mom. får prioriteringsfaciliteten endast användas under så-

dana undantagsförhållanden som avses i beredskapslagen samt vid störningar under normala förhållanden. Innehållet i bestämmelsen motsvarar gällande 2 § 2 punkten och 3 § trafikministeriets beslut om prioriteringsfacilitet (470/1997).

Prioriteringsfaciliteten är en särskild beredskapsskyldighet för teleföretag som verkar i telefontät. I krissituationer är det nödvändigt att säkra telekommunikation mellan vissa anslutningar. Prioriterade anslutningar kan vara t.ex. vissa anslutningar för räddningsmyndigheterna, polismyndigheterna, försvarsmakten eller andra myndigheter som svarar för rikets försvar och säkerhet eller för information och ledning i krissituationer, om innehavaren av anslutningen har betydande uppgifter i krissituationer.

Enligt 2 mom. skall telefoncentraler i ett fast telefontät utrustas med prioriteringsfacilitet. Utrustningsskyldigheten gäller telefoncentralens ägare eller innehavare. Om ersättning för utrustandet bestäms i 94 §.

Enligt 3 mom. får teleföretagen inte bjuda ut prioriteringsfaciliteten till allmänheten. Funktionssäkerheten och säkerheten hos särskilda funktioner som reserverats för krissituationer får inte äventyras genom att de används under normala förhållanden. Bestämmelsen i 3 mom. syftar till att förhindra att prioriteringsfaciliteten används i kommersiellt syfte och säkerställa att prioriteringsfaciliteten fungerar störningsfritt under undantagsförhållanden.

Enligt 4 mom. skall kommunikationsministeriet fastställa de användargrupper vars anslutningar prioriteras på det sätt som avses i 1 mom. I praktiken för länsstyrelsen en förteckning över prioriterade användare i länet i enlighet med de användargrupper som fastställts av kommunikationsministeriet. Av förteckningen framgår enskilda prioriterade användare.

Den föreslagna regleringen harmonierar med artikel 6.1 i auktorisationsdirektivet och punkt 12 i del A i bilagan till direktivet.

92 §. *Nödlägeskoppling.* Med nödlägeskoppling avses enligt 1 mom. ett system där utgående telekommunikation från andra än prioriterade anslutningar i ett fast telefontät tillfälligt kan spärras för att prioriterad trafik skall tryggas.

Nödlägeskoppling utgör en särskild beredskapsskyldighet för teleföretag verksamma i telefonnät. På samma sätt som i fråga om prioriteringsfaciliteten syftar nödlägeskopplingen till att säkerställa telekommunikationen mellan vissa anslutningar i krissituationer. Prioriterade anslutningar kan vara t.ex. vissa anslutningar för försvarsmakten, räddningsmyndigheterna, polismyndigheterna eller andra myndigheter som svarar för rikets försvar och säkerhet eller information och ledning i krissituationer.

Enligt 2 mom. skall bestämmelser om användning av nödlägeskoppling under sådana undantagsförhållanden som avses i beredskapslagen ges genom förordning av statsrådet. Om användningen av nödlägeskoppling vid störningar under normala förhållanden bestämmer Kommunikationsverket.

Nödlägeskoppling regleras i gällande 2 § 6 punkten och 5 § i trafikministeriets beslut om prioriteringsfacilitet. Den föreslagna regleringen avviker i någon mån från den gällande regleringen, eftersom det föreslås att beslut om användning av nödlägeskoppling vid störningar under normala förhållanden skall överföras från kommunikationsministeriet och teleföretagen till Kommunikationsverket. Kommunikationsverket skall vid störningar meddela en administrativ föreskrift om användning av nödlägeskoppling och det skall också besluta att nödlägeskopplingen kopplas ur när situationen har normaliserats. Teleföretag får inte längre självständigt besluta om användning av nödlägeskoppling.

Nödlägeskoppling har uppenbarligen aldrig använts i Finland, och därför finns det inte några exakta uppgifter om vilka tekniska påföljder den medför för kommunikationsnätet och telekommunikationen. Det är därför ändamålsenligt att beslut om användning av nödlägeskoppling fattas på ett kontrollerat och centraliserat sätt av den myndighet som övervakar kommunikationsnätets tekniska kvalitet och verksamhet.

Enligt 3 mom. skall telefoncentraler utrustas med nödlägeskoppling. Utrustningsskyldigheten riktas till telefoncentralernas ägare eller innehavare. Om ersättningar för utrustandet bestäms i 94 §.

Den föreslagna regleringen harmonierar med artikel 6.1 i auktorisationsdirektivet och

med punkt 12 i del A i bilagan till direktivet.

93 §. *Närmare bestämmelser om beredskap.* Enligt 1 mom. kan närmare bestämmelser om den beredskapsskyldighet som avses i 90 § utfärdas genom förordning av statsrådet. Bestämmelserna kan enligt 1 mom. gälla sådan organisering av kommunikationsnäten som behövs för att ledningen av samhället, säkerheten eller näringslivets funktionsförmåga skall tryggas. För närvarande gäller t.ex. förordningen om beredskap för elektronisk kommunikation (1297/1997), ovan nämnda förordning om Rundradion Ab:s skyldighet att förmedla myndighetsmeddelanden samt statsrådets beslut om målen med försörjningsberedskapen (1440/1995).

Enligt 2 mom. kan kommunikationsministeriet meddela anvisningar om teleföretagens beredskapsskyldighet samt anvisningar om allmän beredskapsplanering. Enligt den gällande lydelsen i 8 § 4 mom. 1 punkten kommunikationsmarknadslagen meddelar ministeriet närmare föreskrifter om saken. Det föreslås att fullmakten att meddela tekniska föreskrifter överförs till Kommunikationsverket.

Enligt 3 mom. kan Kommunikationsverket meddela närmare föreskrifter om teleföretags beredskapsskyldighet. Enligt 93 § 3 mom. 1 och 2 punkten kan föreskrifterna gälla prioriteringsfacilitetens och nödlägeskopplingens tekniska egenskaper, anslutning av prioriteringsfacilitet och nödlägeskoppling till en telefoncentral. Enligt 3-5 punkten kan föreskrifterna gälla handlingar som ansluter sig till tryggande av teleföretagets verksamhet och tjänster vid undantagsförhållanden, tekniska åtgärder för att minimera skadliga verkningar av kränkningar mot dataskyddet eller frekvensanvändning. Enligt 6 punkten kan Kommunikationsverket dessutom meddela andra med ovan nämnda föreskrifter jämförbara tekniska föreskrifter.

Lagar, förordningar och andra myndighetsföreskrifter är alltid offentliga. Inom beredskapsverksamheten är det på grund av verksamhetens karaktär nödvändigt att styra företags beredskapsplanering genom sekretessbelagda myndighetsanvisningar och andra handlingar. Myndigheternas beredskapsplaner och andra motsvarande handlingar i anslutning till beredskapsverksamhet och be-

redskap är i princip sådana sekretessbelagda handlingar som avses i offentlighetslagen.

Den föreslagna regleringen harmonierar med artikel 6.1 i auktorisationsdirektivet och med punkt 12 i del A i bilagan till direktivet. Tillsammans med 90 § genomför bestämmelsen artikel 23 i direktivet om samhällsomfattande tjänster.

94 §. *Beredskapskostnader.* Enligt 1 mom. har ett teleföretag rätt att få ersättning för beredskapskostnader ur den försörjningsberedskapsfond som avses i lagen om tryggnad av försörjningsberedskapen (1390/1992) endast, om teleföretaget med hänsyn till arten och omfattningen av dess verksamhet åsamkas avsevärda kostnader eller, om kostnaderna orsakas av upprätthållandet av ett datasystem över prioriterade abonnenter och kostnaderna orsakas av de tekniska nyttigheter som kommunikationsministeriet beställt på begäran. Med nyttighet avses i paragrafen varor eller tjänster. Innehållet i bestämmelsen motsvarar 8 § 3 mom. i gällande kommunikationsmarknadslag samt 6 § i trafikministeriets beslut om prioriteringsfacilitet.

De uppgifter som fullgörandet av beredskapsskyldigheten föranleder kan förutsätta åtgärder som tydligt avviker från den verksamhet som betraktas som företagets sedvanliga verksamhet och som förorsakar väsentliga merkostnader. Om sådana kostnader bör alltid avtalas med den berörda myndigheten innan åtgärden vidtas.

I 2 mom. sägs att om ersättning för kostnader bestämmes av kommunikationsministeriet. Ansökningarna om ersättning riktas till kommunikationsministeriet, som prövar om teleföretaget är berättigat till ersättningar. Vid bedömning av skäligheten i fråga om kostnader orsakade av beredskapen bör kostnaderna ställas i proportion till bl.a. arten hos teleföretagets verksamhet, dess konkurrensläge på marknaden och teleföretagets omsättning. Vid prövningen gäller det också att beakta teleföretagets möjlighet att kommersiellt dra nytta av de investeringar som är nödvändiga för fullgörandet av beredskapsskyldigheten. Teleföretaget kan överklaga kommunikationsministeriets beslut om ersättningar hos högsta förvaltningsdomstolen så som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen.

Den föreslagna regleringen står inte i strid

med artikel 6.1 i auktorisationsdirektivet eller med punkt 12 i del A i bilagan till direktivet. Regleringen harmonierar med den princip som framgår av skäl 7 i ramdirektivet. I skälet konstateras att direktiven om elektronisk kommunikation inte åsidosätter en medlemsstats möjlighet att vidta åtgärder för att skydda sina väsentliga säkerhetsintressen, skydda allmän ordning och säkerhet samt tillåta utredning, upptäckt och lagföring av brott. Enligt skälet kan de nationella regleringsmyndigheterna fastställa särskilda men proportionella skyldigheter i anslutning till dessa säkerhetsintressen för tillhandahållare av elektroniska kommunikationstjänster.

Ett samhälle som till företag eller samfund överlåter rätten till verksamhet vars funktionssäkerhet för sin del är avgörande för samhällets och medborgarnas säkerhet och utkomst kan förutsätta att företaget eller samfundet säkerställer sin uppgift under alla förhållanden. Teleföretags beredskapsskyldighet jämte tillhörande skyldighet att stå för skäliga och sedvanliga kostnader som beredskapen orsakar är en proportionerlig skyldighet som harmonierar med de mål som eftersträvas genom den.

95 §. *Teleföretagets skyldighet att utrusta sitt system för teleavlyssning och teleövervakning.* Teleföretag skall utrusta sina kommunikationsnät och kommunikationstjänster med sådana tekniska hjälpmedel och egenskaper att den teleavlyssning och teleövervakning som avses i tvångsmedelslagen, polislagen (493/1995) och konventionen om ömsesidig rättslig hjälp i brottmål mellan Europeiska unionens medlemsstater, som ingicks den 29 maj 2000 i Bryssel, är möjlig att genomföra.

Begreppen teleavlyssning och teleövervakning definieras i speciallagstiftningen. Med teleavlyssning avses enligt tvångsmedelslagen att ett meddelande som befordras till eller från en viss teleanslutning, en e-postadress eller någon annan sådan teleadress eller teleterminalutrustning genom ett allmänt eller något annat telenät som omfattas av telemarknadslagen i hemlighet avlyssnas eller upptas för utredning av innehållet i meddelandet. I tvångsmedelslagen definieras teleövervakning som att hemliga identifieringsuppgifter inhämtas om ett telededde-

lande som har sänts från en teleanslutning, en teledress eller en teleterminalutrustning som är kopplad till ett telenät, eller som har mottagits till en teleanslutningen, teledressen eller teleterminalutrustningen. Med teleövervakning avses enligt tvångsmedelslagen också att skaffa information om mobilterminalens läge och att en sådan teleanslutning eller teleterminalutrustning tillfälligt stängs. De materiella förutsättningarna för teleavlyssning och teleövervakning anges i de aktuella bestämmelserna.

Innehållet i bestämmelsen motsvarar i övrigt 8 § 2 mom. 3 a-punkten i gällande kommunikationsmarknadslag, men den har kompletterats med hänvisningar till polislagen och konventionen om ömsesidig rättslig hjälp i brottmål mellan Europeiska unionens medlemsstater (EGT C 197, 12.7.2000, s. 1). Avsikten är att en proposition om det nationella genomförandet av överenskommelsen skall avlåtas till riksdagen under höstsession 2002. Bestämmelsen utvidgar knappast alls teleföretagens nuvarande utrustningsskyldighet.

Konventionen om ömsesidig rättslig hjälp i brottmål mellan Europeiska unionens medlemsstater innehåller bestämmelser om rättslig hjälp vid teleavlyssning. Bestämmelserna i konventionen kan också tillämpas på teleövervakning. För att konventionen skall sättas i kraft i Finland förutsätts att en hänvisning till den tas in i 95 §, därför att konventionen förpliktar till vissa utrustningsåtgärder som inte kan anses vara teleavlyssning enligt tvångsmedelslagen. Åtgärderna gäller avlyssning av satellittelefoner, som också omfattas av bestämmelserna i konventionen.

I artikel 19 i konventionen uppställs en förpliktelse, enligt vilken en i Finland belägen landstation som möjliggör avlyssning av satellittelefoner skall utrustas så, att teleavlyssning i en annan medlemsstat kan utföras utan teknisk hjälp av Finland. Utrustning av en landstation i Finland möjliggör således teleavlyssning i en annan medlemsstat i Europeiska unionen (nedan EU) i enlighet med nationell lag i staten i fråga. Med stöd av konventionen kan Finland också bli tvunget att för teleavlyssning av satellittelefoner ge rent teknisk hjälp till en annan medlemsstat. För sådan hjälp förutsätts inte att villkoren enligt tvångsmedelslagen uppfylls, utan det

är fråga om att möjliggöra avlyssning enligt lagstiftningen i en annan EU-medlemsstat, vilket kan förutsätta utrustningsåtgärder.

Om ersättningar för utrustning av kommunikationsnät och kommunikationstjänster bestäms i 98 § 2 mom.

Den föreslagna regleringen harmonierar med artikel 6.1 i auktorisationsdirektivet och punkt 11 i del A i bilagan till direktivet.

96 §. *Tekniska krav på teleavlyssning och teleövervakning.* I 1 mom. sägs att den myndighet som utför teleavlyssning eller teleövervakning skall till Kommunikationsverket lämna en framställning om vilka funktionella krav kommunikationsnät och kommunikationstjänster skall uppfylla. Enligt 2 mom. beslutar Kommunikationsverket i enskilda fall om vilka tekniska krav som skall ställas på hjälpmedel eller egenskaper som används vid teleavlyssning eller teleövervakning efter att ha hört teleföretaget och den myndighet som nämns i 1 mom.

Med funktionella krav avses i paragrafen sådana egenskaper hos kommunikationsnät eller kommunikationstjänster som möjliggör teleavlyssning och teleövervakning i enlighet med myndighetens önskemål. I Finland utförs teleavlyssning och teleövervakning av polisen.

Förfarandet syftar till att säkerställa att de tekniska hjälpmedel som möjliggör teleavlyssning och teleövervakning och som teleföretag skaffar, kommunikationsnätets egenskaper samt övrig extrautrustning är så kompatibla som möjligt med andra motsvarande anordningar eller egenskaper, tekniskt tillförlitliga och säkra samt förmånliga. Tekniska anordningar och system skall ha sådana egenskaper att systemet medför så stor nytta som möjligt för myndigheten och att kostnaderna för teleavlyssning och teleövervakning är så små som möjligt.

Avsikten är att skapa ett system där tekniska omständigheter i anslutning till teleavlyssning och teleövervakning och skyldigheten att utrusta kommunikationsnät och kommunikationstjänster diskuteras och avtalas i en permanent arbetsgrupp tillsatt av Kommunikationsverket. Enligt 2 mom. beslutar Kommunikationsverket i enskilda fall om vilka tekniska krav som skall ställas på tekniska hjälpmedel som används vid teleav-

lyssning eller teleövervakning efter att ha hört teleföretaget och den myndighet som nämns i 1 mom.

Ändring i beslut som Kommunikationsverket meddelat i ärendet får sökas hos förvaltningsdomstolen på de villkor som anges i förvaltningsprocesslagen. Kommunikationsverket kan i sitt beslut föreskriva att beslutet skall iakttas trots besvär.

Enligt 3 mom. skall teleföretaget sträva efter att tekniska hjälpmedel och egenskaper installeras i ett kommunikationsnät eller en kommunikationstjänst innan kommunikationsnätet eller kommunikationstjänsten tas i bruk. Uppfyllandet av myndigheternas krav får dock inte fördröja eller förhindra att nya kommunikationsnät och tekniker utvecklas eller tas i bruk.

Den föreslagna regleringen harmonierar med artikel 6.1 i auktorisationsdirektivet och punkt 11 i del A i bilagan till direktivet.

Kommunikationsministeriet tillsatte den 12 april 2001 en arbetsgrupp med uppgift att utreda ersättningspraxis i fråga om teleapparater och teletjänster i anslutning till myndigheternas behov samt behoven av att utveckla den. Arbetsgruppen bestod av företrädare för kommunikationsministeriet, inrikesministeriet, Kommunikationsverket samt de största teleföretagen. Arbetsgruppen överlät sitt enhälliga betänkande den 31 december 2001. Innehållet i den föreslagna bestämmelsen motsvarar arbetsgruppens förslag.

97 §. Avgiftsfrihet för skyldighet att lämna ut uppgifter i anslutning till myndighetsverksamhet. Teleföretag skall till en myndighet avgiftsfritt lämna uppgifter som de förfogar över och som behövs för att myndigheten skall kunna utföra sin lagstadgade uppgift att upprätthålla allmän ordning och säkerhet samt räddningsverksamhet enligt vad som särskilt bestäms därom.

Det arbete som de myndigheter som avses i paragrafen utför syftar till att trygga enskildas liv eller hälsa eller befolkningens säkerhet, upprätthålla samhällsordningen eller iakttä internationella överenskommelser som är bindande för Finland. I paragrafen avsedda myndigheter är t.ex. polisen, tullen, gränsbevakningsväsendet samt brand- och räddningsmyndigheterna.

Myndigheterna har med stöd av flera gäl-

lande bestämmelser rätt att få uppgifter som teleföretag samlar in. Som exempel på en sådan författning och skyldighet att utlämna uppgifter kan nämnas den skyldighet gällande utlämnande av identifieringsuppgifter som nämns i 18 § lagen om datasekretess vid telekommunikation. Ett annat exempel är den skyldighet att utlämna identifieringsuppgifter och uppgifter om anslutningens läge som nämns i 16 § sjöräddningslagen (1145/2001). Som ett tredje exempel kan nämnas den skyldighet att utlämna kontaktuppgifter gällande en hemlig teleanslutning som avses i 36 § polislagen. Också 8 § lagen om nödcentraler (157/2000) finns en bestämmelse om utlämnande av uppgifter, där det sägs att för skötseln av uppgifter som enligt lag ankommer på nödcentralerna kan av teleföretag avgiftsfritt fås identifieringsuppgifter om anslutning som gäller ett nödmeddelande och information om en mobilterminals läge samt uppgifter om en anslutnings abonnent, användare och installationsadress.

I paragrafen avgränsas skyldigheten att lämna ut uppgifter endast till sådana uppgifter som teleföretaget redan förfogar över. Teleföretagen behöver således inte för myndigheternas behov upprätta ett särskilt system för insamling av uppgifter eller upprätthålla sådana dataregister eller system som de inte behöver för sin egen verksamhet. De uppgifter som skyldigheten att lämna ut uppgifter gäller och övriga villkor för utlämnandet specificeras i respektive speciallag.

Uppgifterna skall lämnas avgiftsfritt. Avgiftsfriheten kan motiveras med att teleföretagen redan förfogar över uppgifterna och i allmänhet utnyttjar dem i sin affärsverksamhet. Avgiftsfriheten stöds också av att det inte är moraliskt acceptabelt att ett teleföretag drar ekonomisk nytta av en nödsituation. Om ersättning för de faktiska och omedelbara kostnaderna av insamlingen och behandlingen av uppgifterna bestäms i 98 §.

I den gällande lagstiftningen bestäms om avgiftsfriheten i 18 § 3 mom. lagen om datasekretess vid telekommunikation. Bestämmelsen hör dock hemma i den allmänna lagen om verksamheten på kommunikationsmarknaden. Det föreslås därför att ovan nämnda bestämmelse i lagen om datasekretess vid telekommunikation upphävs och att

bestämmelsen om avgiftsfrihet överförs till kommunikationsmarknadslagen.

Regleringen harmonierar med artikel 6.1 i auktorisationsdirektivet och punkt 12 i del A i bilagan till direktivet. Innehållet i bestämmelsen motsvarar också förslaget av ovan nämnda arbetsgrupp tillsatt av kommunikationsministeriet som undersökt ersättningspraxisen i fråga om myndigheternas tele-tjänster.

Artikel 26.3 i direktivet om samhällsomfattande tjänster förutsätter att teleföretag, om det är tekniskt genomförbart, till de myndigheter som ansvarar för larmtjänster tillhandahåller information om varifrån samtalen kommer för samtliga samtal till larmnumret 112. I Finland har bestämmelsen genomförts genom ovan nämnda bestämmelser i lagen om nödcentraler, lagen om räddningsväsendet (561/1999) och sjöräddningslagen.

98 §. *Kostnader för biträdande av myndigheter.* Enligt 1 mom. skall en myndighet på egen bekostnad ordna ett system med hjälp av vilket den kan ta emot och behandla sådana uppgifter som avses i 97 §. Myndigheten svarar även för kostnader för anslutningen av systemet till ett kommunikationsnät. Med system avses i paragrafen t.ex. teknisk förbindelse mellan teleföretagets och myndighetens databaser.

Enligt 2 mom. har teleföretag rätt att av statens medel få ersättning för omedelbara kostnader för investeringar i, användning och underhåll av system, utrustning och programvara som skaffats enbart för de behov som myndigheten uppgett. Teleföretag har rätt att av statens medel få ersättning även för omedelbara kostnader som orsakas av en åtgärd som myndigheten förordnat. Med myndigheternas behov avses i paragrafen bl.a. behov i anslutning till myndighetsuppgifter som föreskrivits i speciallagstiftningen om räddnings- och säkerhetsmyndigheter och vilka gäller uppgifter som teleföretagen förfogar över eller teleföretagens möjligheter att bistå myndigheterna i deras verksamhet.

Bestämmelsen är nödvändig på grund av bestämmelsen om egendomsskydd i 15 § grundlagen. Med omedelbara kostnader som skall beaktas avses i bestämmelsen t.ex. kostnader som föranleds av planeringen av programvara som behövs för insamlingen av

uppgifterna. Omedelbara kostnader i anslutning till användning och upprätthållande av systemen kan vara t.ex. kostnader för arbetskraften. Omedelbara kostnader är dessutom t.ex. kostnader för anskaffning av teknisk utrustning och andra hjälpmedel.

Teleföretagen bör försöka göra investeringarna så förmånligt som möjligt och i enlighet med myndighetens önskemål. Samordningen av tekniska anskaffningar sköts av den arbetsgrupp vid Kommunikationsverket som avses i 96 §.

I 2 mom. sägs att Kommunikationsverket bestämmer om ersättning för kostnader. Kommunikationsverket avgör således vilka kostnader som är omedelbara och som skall ersättas. Kommunikationsverket anger också ersättningens storlek. Besvär över Kommunikationsverkets beslut i ärendet får anföras hos förvaltningsdomstolen på de villkor som anges i förvaltningsprocesslagen. Kommunikationsverket kan i sitt beslut föreskriva att beslutet skall iakttas trots besvär.

Enligt 3 mom. får teleföretag inte använda system, utrustning eller programvara som bekostats av myndigheten för sin kommersiella verksamhet. Bestämmelsen syftar till att säkerställa att teleföretag inte drar ekonomisk nytta av investeringar som är nödvändiga för myndighetsuppdrag.

Principerna för ersättning för kostnader för biträdande av myndigheter kan således koncist anges som följer. Tjänster som produceras som stöd för teleföretagets egen verksamhet eller som självständiga produkter som tillhandahålls kommersiellt berättigar inte till ersättning av statens medel. I dessa fall utgör myndighetsanvändningen en så liten andel av tjänstens målgrupp att den inte innebär någon betydande ekonomisk belastning för teleföretaget. Sådana tjänster i anslutning till biträdande av myndigheter som förutsätter investeringar och arbete berättigar däremot till ersättning. En tredje kategori av tjänster i anslutning till biträdande av myndigheter utgörs av de tjänster som i speciallagstiftningen uttryckligen föreskrivits som avgiftsfria för myndigheterna.

Enligt bestämmelsen ersätts kostnaderna av statens medel. I bestämmelsen tas inte ställning till under vilket ministeriums eller förvaltningsområdes budget kostnaderna sorte-

rar. Frågan avgörs i ett annat sammanhang.

Den föreslagna regleringen harmonierar med artikel 6.1 i auktorisationsdirektivet och punkt 11 i del A i bilagan till direktivet.

Innehållet i den aktuella bestämmelsen motsvarar förslaget av den arbetsgrupp tillsatt av kommunikationsministeriet som undersökt ersättningspraxisen i fråga om myndigheternas teletjänster.

99 §. *Särskilda bestämmelser om myndighetsnät.* I 1 mom. sägs att på myndighetsnät tillämpas inte 3–5, 7 och 8 kap. eller 51 § kommunikationsmarknadslagen.

Med myndighetsnät avses enligt 2 § ett kommunikationsnät som byggts för behov i anslutning till allmän ordning och säkerhet, räddningsuppgifter eller befolkningsskydd, i vilket anslutningar kan tillhandahållas utom myndigheterna även en annan användargrupp som behövs med hänsyn till skötseln av ovan nämnda uppgifter.

För närvarande är t.ex. det s.k. VIRVE-nätet ett sådant myndighetsnät som avses i bestämmelsen. VIRVE-nätet är för närvarande det enda riksomfattande myndighetsnät som förutsätter radiofrekvenser. Det finns dock planer på ett annat riksomfattande nät, GSMR-nätet, som skall användas för styrning av järnvägstrafiken.

I 3 kap. finns bestämmelser med stöd av vilka ett teleföretag som uppfyller vissa villkor kan utses till ett företag med betydande marknadsinflytande. I 4 kap. finns bestämmelser genom vilka ett företag med betydande marknadsinflytande och i vissa specialfall även andra teleföretag genom beslut av Kommunikationsverket kan förpliktas att till andra teleföretag överlåta i lagen nämnda nyttjanderättigheter till sitt kommunikationsnät eller sina kommunikationstjänster. I 5 kap. bestäms om sammankopplingskyldigheter gällande företag med betydande marknadsinflytande och i vissa specialfall även andra teleföretag. I 7 kap. bestäms om användarens rättigheter och i 8 kap. om skyldigheter i fråga om prissättning av teleföretags tjänster, kostnadsredovisning och särredovisning. Bestämmelsen i 51 § gäller numerportabilitet.

Samtliga ovan nämnda förpliktelser hänförs till allmän televerksamhet, men de behöver inte tillämpas på myndighetsnät med ett

avgränsat syfte. Ett myndighetsnät är inte något betydelsefullt kommunikationsnät med tanke på konkurrensläget på kommunikationsmarknaden, om det har ett avgränsat syfte och avgränsade användargrupper och hänförs till allmän ordning, säkerhet och räddningsverksamhet eller befolkningsskydd. Om de ovan nämnda skyldigheterna utsträcks till myndighetsnät och teleföretag som upprätthåller dem kan följden till och med bli att myndighetsnätens särskilda syfte äventyras.

Med undantag av ovan nämnda avvikelser skall de övriga bestämmelserna i kommunikationsmarknadslagen tillämpas på nätföretag som upprätthåller myndighetsnät och serviceföretag som tillhandahåller kommunikationstjänster via myndighetsnät. Således förutsätter t.ex. tillhandahållande av nättjänster i myndighetsnät nätkoncession enligt 4 §. Vid tillståndsprövning tillämpas utöver de materiella förutsättningar för koncession som nämns i 9 § 1 och 3 mom. även de särskilda förutsättningar gällande myndighetsnät som nämns i 9 § 2 mom. De bestämmelser om tekniska egenskaper och säkerhet i fråga om kommunikationsnät och kommunikationstjänster som nämns i lagen och i Kommunikationsverkets tekniska föreskrifter tillämpas på myndighetsnät på samma sätt som på vanliga kommunikationsnät.

Enligt 2 mom. fastställer kommunikationsministeriet vilka användargrupper som har rätt att använda ett myndighetsnät. Användargrupper är t.ex. företrädare för polisen, tullen eller räddningsmyndigheterna eller andra jämförbara myndighetskategorier. Som användare av myndighetsnät skall förutom myndigheter också kunna godkännas personer som inte har myndighetsställning, men som behövs och är viktiga för att de särskilda mål som nämns i bestämmelsen skall nås. Sådana användare är t.ex. personer som är viktiga för ledningen av samhället eller sådana företrädare för olika bolag eller andra samfund som har vissa specialuppgifter under undantagsförhållanden eller som också under normala förhållanden sköter säkerhetsuppgifter som är viktiga för att samhället skall fungera. Vid godkännande av ovan nämnda användargrupper som består av andra än myndigheter skall dock särskilt avseende fästas vid att dessa användargrupper inte

blir så stora att de kan påverka verksamhetsbetingelserna för de allmänna kommunikationsnäten och på så sätt ge upphov till konkurrensstörningar på kommunikationsmarknaden. Över kommunikationsministeriets beslut om användargrupper får anföras besvär på de grunder som nämns i förvaltningsprocesslagen.

Enligt 3 mom. skall teleföretag på begäran utan ersättning ansluta ett myndighetsnät till det allmänna kommunikationsnätet. Teleföretag som verkar i ett myndighetsnät har inte rätt att få ersättning för telekommunikation från det allmänna kommunikationsnätet till myndighetsnätet. Ett teleföretag som verkar i det allmänna kommunikationsnätet har rätt att få ersättning enligt teleföretagets prislista för telekommunikation från ett myndighetsnät till det allmänna kommunikationsnätet. Bestämmelserna i momentet hänför sig till samtrafiken mellan ett myndighetsnät och det allmänna kommunikationsnätet. Sammankopplingsavgifterna utgör en betydande del av teleföretagets inkomster. På grund av myndighetsnätets särskilda syfte och karaktär är det inte ändamålsenligt ett teleföretag som verkar i ett myndighetsnät får ersättning för samtrafik till myndighetsnätet. Rätten till samtrafikersättningar för teleföretag som verkar i det allmänna kommunikationsnätet bör dock säkerställas. I paragrafen binds ersättningen till en nivå som motsvarar den normala samtrafiktariffen för teleföretag som verkar i det allmänna kommunikationsnätet.

Den föreslagna regleringen står inte i strid med den princip som framgår av skäl 7 i ramdirektivet, enligt vilket direktiven om elektronisk kommunikation inte åsidosätter en medlemsstats möjlighet att vidta åtgärder för att skydda sina väsentliga säkerhetsintressen, skydda allmän ordning och säkerhet samt tillåta utredning, upptäckt och lagföring av brott. Enligt skälet kan de nationella regleringsmyndigheterna fastställa särskilda men proportionella skyldigheter i anslutning till dessa säkerhetsintressen för tillhandahållare av elektroniska kommunikationstjänster. En sådan skyldighet är t.ex. teleföretags skyldighet att utan ersättning sammankoppla sitt kommunikationsnät med ett myndighetsnät.

10 kap. Utläggning av telekablar

100 §. *Rätt att lägga ut telekabel.* I 1 mom. föreslås bli bestämt att om teleföretagets rätt att lägga ut telekablar för ett samhälles eller en fastighets behov på ett område som ägs eller innehas av någon annan bestäms i markanvändnings- och bygglagen (132/1999). Enligt 1 mom. i 161 § 1 mom. markanvändnings- och bygglagen, vilket reglerar placeringen av samhällstekniska anordningar, är ägaren och innehavaren av en fastighet skyldig att tillåta att en ledning som betjänar samhället eller en fastighet placeras på det område han eller hon äger eller innehar, om inte placeringen kan ordnas på något annat tillfredsställande sätt och till skäliga kostnader. Detsamma gäller mindre anläggningar, konstruktioner och anordningar som hör till ledningarna. Enligt lagrummet får en ledning och en annan anordning inte anläggas så att planläggningen av området eller genomförandet av planen försvåras. Har en överenskommelse om placeringen inte ingåtts med fastighetens ägare och innehavare, fattas beslutet om placeringen av kommunens byggnadstillsynsmyndighet. När beslutet om placeringen fattas skall vikt fästas vid att fastigheten inte orsakas onödig olägenhet. I 2 mom. sägs att fastighetens ägare och innehavare har rätt att få ersättning för den olägenhet och skada som förorsakas av placeringen av en ledning eller annan anordning som avses i 1 mom. Om överenskommelse inte nås om ersättningen, avgörs saken i enlighet med inlösningslagen. Enligt 4 mom. tillämpas 161 § även på ägaren och innehavaren av ett allmänt område.

I 2 mom. föreslås bli bestämt att teleföretagets rätt att lägga ut telekablar samt därtill hörande anordningar, smärre konstruktioner och stolpar på ett område som ägs eller innehas av någon annan kan vara grundad även på ett sådant beslut av kommunens byggnadstillsynsmyndighet som avses i markanvändnings- och bygglagen. Enligt 21 § markanvändnings- och bygglagen skall de myndighetsuppgifter som gäller byggnadstillsynen skötas av en nämnd eller något annat kollegialt organ som kommunen utser, dock inte av kommunstyrelsen.

En specialbestämmelse enligt kommunikationsmarknadslagen behövs med tanke på sådana situationer där en telekabel inte direkt kan anses betjäna den aktuella fastigheten eller det aktuella samhället. Sådana kablar kan vara t.ex. kablar på riksnivå eller regionnivå. Endast teleföretag kan få rätt att lägga ut en kabel. Rätt att lägga ut en telekabel har således inte t.ex. den som utövar televerksamhet endast för eget behov. Den föreslagna regleringen motsvarar regleringen i 8 kap. i gällande kommunikationsmarknadslag och 4 – 7 § telemarknadsförordningen. De gällande bestämmelserna har sällan tillämpats i praktiken. Utläggning av telekablar baserar sig i regel på ett avtal. Bestämmelser behövs dock fortfarande med tanke på sådana situationer där ett avtal inte nås.

Den föreslagna regleringen harmonierar med artiklarna 11 och 12 i ramdirektivet.

101 §. *Allmänna mål för utläggningen av telekablar.* Enligt 1 mom. skall telekablar i mån av möjlighet läggas ut på ett sådant väg-område som avses i lagen om allmänna vägar (243/1954) eller på ett sådant allmänt område som avses i fastighetsbildningslagen (554/1995). Bestämmelsen syftar till att styra utläggningen av telekablar till ändamålsenliga platser där de medför så lite olägenhet som möjligt.

I 2 mom. föreslås bli bestämt att vid utläggningen av telekablar skall gällande planläggning och övrig markanvändningsplanering samt landskaps- och miljösynpunkter beaktas. Genom beaktande av markanvändningsplaneringen säkerställs att telekablar läggs ut på en så bestående och ändamålsenlig plats som möjligt. För detta förutsätts i praktiken samarbete med den kommunala planläggningsmyndigheten och andra myndigheter som sköter uppgifter som gäller markanvändningsplanering. Med självständigt beaktande av landskaps- och miljösynpunkter vid utläggningen av telekablar avses t.ex. bevarande av miljöns skönhet, kulturvärden, naturens mångfald och övriga naturvärden, miljöskydd, förebyggande av olägenheter för miljön samt sparsamt utnyttjande av naturtillgångarna.

Enligt 3 mom. får utläggning eller underhåll av telekablar inte orsaka sådan olägenhet eller skada som kan undvikas till rimliga

kostnader. Telekablar skall således läggas ut på ett sätt som orsakar mindre olägenhet trots att det medför något mera kostnader för teleföretaget.

Den föreslagna motsvarar regleringen i 28 och 29 § i gällande kommunikationsmarknadslag. Regleringen harmonierar med artiklarna 11 och 12 i ramdirektivet.

102 §. *Telekabelplan.* I 1 mom. sägs att om parterna inte når en överenskommelse om utläggningen av en telekabel på ett område som ägs eller innehas av någon annan, skall teleföretaget göra upp en plan för utläggningen av telekabeln (telekabelplan). I 2 mom. anges i detalj vilka handlingar telekabelplanen åtminstone skall innehålla. Innehållet i den föreslagna paragrafen motsvarar 28 § i gällande kommunikationsmarknadslag och 4 § telemarknadsförordningen. I de gällande bestämmelserna benämns telekabelplanen stråkplan.

I praktiken måste planer naturligtvis uppgöras redan inför avtalsförhandlingarna. Om avtalsförhandlingarna inte ger resultat, är uppgörandet av en telekabelplan enligt lagbestämmelserna den första fasen i det förfarande genom vilket ett ärende som gäller utläggning av telekablar förs till kommunens byggnadstillsynsmyndighet för beslut.

103 §. *Offentliggörande av telekabelplan.* Enligt 1 mom. skall teleföretaget lägga fram telekabelplanen offentligt. Sättet för offentliggörandet anges inte närmare i lagen. Telekabelplanen bör offentliggöras så att den är så lättillgänglig som möjligt för dem som är intresserade av den. Ett lämpligt sätt är t.ex. att offentliggöra planen på Internet och dessutom på kommunens anslagstavla. Detta underlättar tillgången till information utan att försvåra den för dem som inte har möjlighet eller vill använda Internet.

Teleföretaget skall dessutom publicera ett meddelande om telekabelplanen i en tidning som är allmänt spridd på orten. Bestämmelsen syftar till att effektivera informationen om telekabelplaner. I meddelandet skall nämnas vilka fastigheter planen gäller. I meddelandet skall dessutom nämnas att fastighetens ägare och en person, vars rätt eller fördel planen gäller, har rätt att framställa en anmärkning enligt 105 § om telekabelplanen före en viss dag. Om planen har offentlig-

gjorts på Internet skall i meddelandet nämnas den webbadress där planen finns.

Enligt 2 mom. skall telekabelplanen som vanlig brevframsändelse sändas till alla fastighetsägare och andra personer, vars rätt eller fördel planen gäller, för kännedom. Med andra personer avses t.ex. fastighetens innehavare.

Den föreslagna paragrafen motsvarar 30 § 1 och 2 mom. i gällande kommunikationsmarknadslag.

Tillsammans med 104 och 105 § genomför bestämmelsen artikel 12.2 i ramdirektivet.

104 §. *Utlåtande om telekabelplan.* Enligt paragrafen skall teleföretaget inhämta utlåtande om telekabelplanen av kommunen och den regionala miljöcentralen samt enligt behov från andra behöriga myndigheter. Den föreslagna paragrafen motsvarar huvudsakligen 30 § 3 mom. i gällande kommunikationsmarknadslag.

Tillsammans med 103 och 105 § genomför bestämmelsen artikel 12.2 i ramdirektivet.

105 §. *Anmärkning.* En fastighetsägare eller någon annan vars rätt eller fördel telekabelplanen gäller skall ha rätt att hos teleföretaget framställa anmärkning inom 30 dagar från det telekabelplanen offentliggjordes enligt 103 §. Tidsfristen räknas från dagen för offentliggörandet. Den tidpunkt då den som har rätt att framställa anmärkning i själva verket får kännedom om telekabelplanen saknar betydelse när tidsfristen uträknas. Om anmärkning framställs, skall teleföretaget försöka nå överenskommelse med den som framställt anmärkningen. Den föreslagna paragrafen motsvarar huvudsakligen 31 § i gällande kommunikationsmarknadslag.

Tillsammans med 103 och 104 § genomför bestämmelsen artikel 12.2 i ramdirektivet.

106 §. *Byggnadstillsynsmyndighetens beslut.* Telekablar samt anordningar i anslutning till dem, smärre konstruktioner och stolpar kan enligt 1 mom. läggas ut på ett område som ägs eller innehas av någon annan, om man överenskommer om utläggningen. Om överenskommelse inte nås om utläggningen och utläggningen inte annars kan ordnas på ett tillfredsställande sätt och till skäliga kostnader, kan kommunens byggnadstillsynsmyndighet på ansökan av teleföretaget genom ett beslut ge teleföretaget den-

na rättighet, om telekabelplanen uppfyller kraven i 101 §. Byggnadstillsynsmyndigheten undersöker förutsättningarna för utläggning av telekablar endast i den omfattning som anmärkningarna och utlåtandena om planen ger anledning till. Utläggningsrätt kan således inte vägras på en sådan grund som den som framställt anmärkningen eller den som gett utlåtande inte har åberopat. Detta är en logisk följd av att teleföretaget och den som framställer en anmärkning sinsemellan kan komma överens om saken, vilket innebär att byggnadstillsynsmyndighetens beslut inte behövs. Om inga anmärkningar har framställt eller inga utlåtanden har getts, undersöker byggnadstillsynsmyndigheten bara att teleföretaget har iakttagit bestämmelserna om förfarandet vid delgivning och offentliggörande. Den föreslagna bestämmelsen motsvarar huvudsakligen 31 § 2 mom. i gällande kommunikationsmarknadslag.

Enligt 2 mom. kan kommunens byggnadstillsynsmyndighet bestämma att beslutet skall iaktas innan det har vunnit laga kraft. Bestämmelsen behövs för att förhindra att en tvist om utläggning av en telekabel på ett visst fastighetsområde inte medför oskälig fördröjning och merkostnader för hela kabelstråket. Vid prövning av beviljande av verkställighetstillstånd skall byggnadstillsynsmyndigheten förutom framgångsmöjligheterna för eventuella besvär också bedöma möjligheterna att ändra kabelns utläggning i efterhand i en situation där besvär i motsats till bedömningarna trots allt bringar resultat. Har besvär anförts över beslutet, kan besvärmyndigheten förbjuda verkställigheten av beslutet tills besvären har avgjorts. Teleföretaget skall då avbryta de åtgärder det eventuellt vidtagit. Den föreslagna bestämmelsen motsvarar 31 § 3 och 4 mom. i gällande kommunikationsmarknadslag.

I 3 mom. sägs att ändring i ett beslut av byggnadstillsynsmyndigheten enligt 1 mom. söks genom besvär hos förvaltningsdomstolen i enlighet med 190 § markanvändnings- och bygglagen. I 190 § markanvändnings- och bygglagen bestäms om den behöriga förvaltningsdomstolen och om besvärsrätten för en myndighet som fattat ett beslut. I fråga om övrigt förfarande finns en allmän hänvisning till förvaltningsprocesslagen.

Genom bestämmelsen genomförs artikel 12.1 i ramdirektivet.

107 §. *Rätt att utföra byggarbete på någon annans område.* I 1 mom. föreslås bli bestämt att om det är nödvändigt för att telekabelplanen skall genomföras, får ett teleföretag vars rättighet baserar sig på ett sådant beslut som avses i 106 § 1 mom. utan ägarens eller innehavarens tillstånd fälla träd och andra växter på området i telekabelplanen, förse byggnader och konstruktioner med nödvändiga utrustningar samt utföra andra byggarbeten på området. Teleföretagets personal har i detta avseende rätt att röra sig på enskilt område och att placera ut behövliga märken i terrängen. Rätten gäller också service och underhåll av telekablar. Enligt 3 mom. skall teleföretaget sätta området i skick efter arbetet. Om tillståndsplikt för fällande av träd samt i fråga om stolpar och andra konstruktioner gäller självfallet dessutom vad som därom bestäms särskilt. Regleringen syftar till att avgränsa teleföretagets rättigheter å ena sidan så, att telekablar kan läggas ut snabbt och effektivt och å andra sidan så, att åtgärderna inte medför onödiga olägenheter för fastighetens ägare eller innehavare. Den föreslagna bestämmelsen motsvarar 32 § i gällande kommunikationsmarknadslag.

Enligt 2 mom. skall teleföretaget i andra än brådskande fall bereda områdets ägare och innehavare möjlighet att själv utföra de åtgärder som nämns i 1 mom. Den föreslagna bestämmelsen motsvarar gällande 6 § telemarknadsförordningen.

108 §. *Ersättningar för men och skada.* I 1 mom. sägs att fastighetens ägare och innehavare, kommunen i egenskap av ägare och innehavare av allmänna områden samt staten i egenskap av ägare och innehavare av allmänna vägområden har rätt till full ersättning för men och skada som vållats av åtgärder som avses i 108 §. Fastighetsägarens rätt till ersättning begränsas till faktiska men och skador av en åtgärd. Bestämmelsen berättigar inte ägaren att ta ut hyra för utläggningen av en telekabel eller någon annan liknande ersättning för nyttjanderätten.

Enligt 2 mom. skall ersättningsyrkandet framställas hos teleföretaget inom ett år efter det menet eller skadan uppkom. Bestämmelsen syftar till att främja möjligheterna att

snabbt utreda ärenden. Om överenskommelse om ersättningen inte nås, avgörs saken i den ordning som anges i lagen om inlösen av fast egendom och särskilda rättigheter. Till denna del stämmer bestämmelsen överens med det förfarande som föreskrivs i 161 § 3 mom. markanvändnings- och bygglagen.

Den föreslagna bestämmelsen motsvarar huvudsakligen 33 § i gällande kommunikationsmarknadslag. Rätten till ersättning har till skillnad från gällande reglering utsträcks till att också gälla staten i egenskap av innehavare av allmänna vägområden. Regleringen harmonierar med artikel 12.1 i ramdirektivet.

109 §. *Ersättningar som betalas enligt inlösningslagen.* I den föreslagna paragrafen hänvisas för tydlighetens skull till ett förfarande enligt lagen om inlösen av fast egendom och särskilda rättigheter i händelse av sådana situationer där det för utläggning och underhåll av telekablar behövs större befogenheter med avseende på annans egendom än vad som nämns i 108 §. I praktiken kommer förfarandet sannolikt att behövas mycket sällan. Den föreslagna paragrafen motsvarar 34 § i gällande kommunikationsmarknadslag.

Den föreslagna regleringen harmonierar med artikel 12.1 i ramdirektivet.

110 §. *Övervakning av utläggningen av telekablar.* Enligt 1 mom. skall kommunen övervaka att målen i 102 § iakttas vid utläggningen av telekablar. I den gällande lagstiftningen finns inte några särskilda bestämmelser om övervakningen av utläggningen av telekablar. Enligt 20 § markanvändnings- och bygglagen skall kommunen bl.a. sköta tillsynen över byggandet på sitt område. Den föreslagna uppgiften lämpar sig därför bra för kommunen. I praktiken bör uppgiften skötas av t.ex. kommunens byggnadsinspektör.

Enligt 2 mom. skall kommunen vid behov samordna utläggningen av teleföretagets telekablar så, att målen i 101 § uppnås även när bygg- och underhållsarbeten på mer än ett teleföretags telekablar utförs på kommunens område. Bestämmelsen syftar till att ge en författningsgrund för samordningen av olika teleföretags byggarbeten och främja samarbetet mellan kommunen och teleföretagen samt minska olägenheterna av utläggningen av telekablar. I gällande kommunikations-

marknadslag finns inte någon bestämmelse om detta.

111 §. *Arbete som äventyrar telekablar.* I 1 mom. sägs att innan jordbyggnadsarbete, skogsarbete, vattenbyggnadsarbete eller annat arbete som eventuellt äventyrar telekablar inleds skall den som utför arbetet för att undvika skador ta reda på om det finns telekablar på området. Paragrafen syftar till att förebygga telekabelskador. Telekabelskador kan utöver reparationskostnader också medföra betydande förluster för teleföretaget på grund av avbrott i telekommunikationen. Den skyldighet att ta reda på som anges i paragrafen är av central betydelse vid bedömningen av ersättningsskyldigheten för den som orsakat en skada. Den som orsakat en skada och som försummat skyldigheten att ta reda på kan inte effektivt åberopa att han eller hon inte kände till att fanns en telekabel på området.

Enligt 2 mom. skall teleföretaget avgiftsfritt lämna upplysningar om var telekablar är utlagda. Enligt 3 mom. skall teleföretaget lämna uppgifter och anvisningar som behövs för att faror skall undvikas till den som utför arbetet. Ledningar och kablar utlagda i marken och placeringen av anordningar och konstruktioner i anslutning till dem kan presenteras t.ex. på en särskild ledningskarta. Dessutom skall teleföretaget lämna uppgifter om deras storlek, material och höjdläge. Vid behov bör kabelns utläggning visas på platsen. Det väsentliga innehållet i regleringen är att tjänsten skall vara avgiftsfri.

Den föreslagna paragrafen motsvarar 52 § i gällande kommunikationsmarknadslag och 7 § telemarknadsförordningen.

Det ligger i teleföretagets eget intresse att ha en effektiv service i fråga om informationen om utläggningen. Servicen med information om utläggningen av kablar har i praktiken ordnats så att uppgifter om kablar och ledningar på ett visst område, även andra än telekablar, kan fås via informationen om utläggningen av kablar i stadens regi.

11 kap. Utlämnande och offentliggörande av uppgifter samt skyldighet att höra

112 §. *Utlämnande av uppgifter till myndighet.* Teleföretag är enligt 1 mom. skyldiga att på begäran av kommunikationsministeriet eller Kommunikationsverket samla in och att utan hinder av affärs- och yrkeshemligheter lämna ut uppgifter som behövs för styrningen och övervakningen av televerksamheten till kommunikationsministeriet och Kommunikationsverket. Uppgifterna skall lämnas utan dröjsmål, i den form som myndigheten begär och avgiftsfritt. Innehållet i paragrafen motsvarar 40 § i gällande kommunikationsmarknadslag.

Med uppgifter som behövs för styrningen och övervakningen avses alla sådana uppgifter som är av betydelse för de styr- och tillsynsuppgifter som uppställs i lagen. Uppgifterna kan gälla t.ex. teleföretagets ekonomiska situation, företagets ställning på marknaden, företagets prissättning, företagets bokföring eller någon annan omständighet av betydelse för styrningen eller övervakningen av marknaden. Med uppgifter avses även handlingar som innehåller uppgifter som är nödvändiga för styrningen och övervakningen.

Vid behov skall teleföretagen inte bara lämna ut utan också samla in uppgifter på begäran av myndighet. Insamling av uppgifter förutsätts t.ex. för nationell eller europeisk statistik över televerksamheten samt för de årliga rapporter till kommissionen som skall utarbetas för övervakningen av hur direktiven implementeras. Uppgifterna om finländska företag för implementeringsrapporterna samlas för närvarande in av kommunikationsministeriet samt Kommunikationsverket på basis av de uppgifter som erhållits från teleföretagen.

Enligt 2 mom. gäller skyldigheten att samla in och lämna ut uppgifter även andra företag som förfogar över uppgifter som är nödvändiga och viktiga för televerksamheten och de myndighetsuppgifter som nämns i kommunikationsmarknadslagen. Sådana företag är t.ex. företag eller teleentreprenörer som tillhandahåller katalogtjänster eller nummerupplysningstjänster. För realisering av andra än teleföretags skyldighet förutsätts att uppgifterna är relevanta och nödvändiga med tanke

på styrningen och övervakningen av marknaden, inte endast behövliga uppgifter.

Kommunikationsministeriet och Kommunikationsverket skall enligt 3 mom. på företagets begäran uppge syftet med uppgifterna samt motivera begäran om utlämnande av uppgifter. Förvaltningsmyndigheters verksamhet regleras dessutom av lagen om förvaltningsförfarande samt allmänna förvaltningsprinciper såsom proportionalitetsprincipen och principen om ändamålsbundenhet.

Genom bestämmelsen genomförs artikel 5.1 i ramdirektivet och artikel 10.1 och 11.2 i auktorisationsdirektivet. Bestämmelsen står inte i strid med artikel 11.1 i auktorisationsdirektivet.

113 §. *Utlämnande av sekretessbelagda handlingar till Konkurrensverket.* Utöver vad som föreskrivs i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet, har kommunikationsministeriet och Kommunikationsverket rätt att lämna ut en sådan sekretessbelagd handling som har tagits emot eller upprättats i samband med skötseln av uppgifterna i denna lag till Konkurrensverket, om det behövs för skötseln av Konkurrensverkets uppgifter. Genom bestämmelsen genomförs artikel 3.5 i ramdirektivet.

En tillbörlig implementering av direktivet förutsätter att en motsvarande bestämmelse också tas in i lagen om konkurrensbegränsningar (480/1992, nedan konkurrensbegränsningslagen). I propositionen föreslås att en motsvarande bestämmelse fogas som en ny 10 a § till 3 kap. konkurrensbegränsningslagen.

Handlingar som avses i offentlighetslagen definieras i lagens 5 §. Den sekretessbestämmelse som oftast blir tillämplig inom televerksamheten finns i 24 § 20 punkten i offentlighetslagen, enligt vilken handlingar som innehåller uppgifter om en privat affärs- eller yrkeshemlighet eller om någon annan motsvarande omständighet som har samband med privat näringsverksamhet klassificeras som sekretessbelagda handlingar. En ytterligare förutsättning för sekretessbelagdheten är enligt paragrafen att utlämnandet av uppgifter ur en sådan handling skulle medföra ekonomisk skada för näringsidkaren och att det inte är fråga om uppgifter som är betydelsefulla för skyddande av konsumenters hälsa

eller en hälsosam miljö eller för bevakande av de rättigheter som innehas av dem som orsakas skada av verksamheten eller uppgifter om näringsidkarens skyldigheter och fullgörande av dessa. I 26 – 32 § offentlighetslagen finns bestämmelser om undantag från och upphörande av sekretess.

I 29 § offentlighetslagen bestäms om utlämnande av sekretessbelagda uppgifter till en annan myndighet. Enligt 1 mom. 1 punkten kan en myndighet till en annan myndighet lämna ut uppgifter ur sekretessbelagda handlingar om i lag särskilt tagits in uttryckliga bestämmelser om rätten att lämna ut eller få uppgifter. Bestämmelsen i 113 § kommunikationsmarknadslagen är tänkt som en sådan bestämmelse. Rätten att utlämna realiserar först när det är fråga om uppgifter eller handlingar som är nödvändiga, inte bara behövliga, för skötseln av Konkurrensverkets uppgifter. Teleföretaget skall underrättas om utlämnandet.

114 §. *Användning av handlingar från utländska myndigheter.* Kommunikationsministeriet eller Kommunikationsverket får använda en sekretessbelagd handling som tagits emot från en utländsk myndighet endast för det ändamål som den utlämnats för. Genom bestämmelsen genomförs artikel 5.3 i ramdirektivet.

Lagstiftningen om handlingars offentlighet har inte harmoniserats i Europeiska gemenskapens lagstiftning. De flesta EG-medlemsstater har striktare sekretessbestämmelser för handlingar än Finland, där huvudregeln är att handlingar är offentliga. Paragrafen syftar till att tillförsäkra de finländska myndigheterna möjlighet att utan hinder av sekretessbestämmelserna av tele-tillsynsmyndigheten eller konkurrensmyndigheten i en annan EG-stat få material om ett finländskt teleföretags verksamhet på den andra statens territorium eller om en annan stats teleföretags verksamhet i sitt hemland, om teleföretaget eller dess verksamhet har kontakter med den finländska kommunikationsmarknaden. Exempelvis bedömningen av ett teleföretags betydande marknadsinflytande kan i vissa situationer förutsätta utredningar om teleföretagets tillgångar i en annan stat eller marknadsandelen gällande en annan stat.

Finländska myndigheter skall vid behov behandla sekretessbelagt material konfidentiellt även i Finland, trots att materialet inte är sekretessbelagt enligt lagstiftningen i Finland. Bestämmelsen syftar till att sänka tröskeln för myndigheter i andra stater att lämna ut sekretessbelagda handlingar till Finland där de med stöd av offentlighetslagen kan bli offentliga handlingar efter det att de har anlänt till de finländska myndigheterna. Paragrafens tillämpningsområde är inte bundet enbart till EES-staterna, utan skyldigheten gäller handlingar från alla stater.

Utöver paragrafen kan även 24 § 1 mom. 2 punkten offentlighetslagen bli tillämplig, enligt vilken sekretessbelagda myndighetshandlingar är handlingar som gäller förhållandet mellan finska staten, finska medborgare eller sammanslutningar som är verksamma i Finland och myndigheter, personer eller sammanslutningar i en annan stat, om utlämnandet av uppgifter ur dem skulle medföra skada eller olägenhet för Finlands internationella förhållanden eller förutsättningar att delta i det internationella samarbetet. Att handlingar som enligt bestämmelserna i en annan stat klassificerats som sekretessbelagda behandlas som offentliga handlingar i Finland, kan i betydande grad försämra Finlands förutsättningar att delta i det internationella samarbetet inom telebranschen.

115 §. *Utlämnande av uppgifter till kommissionen och andra EES-stater.* Enligt 1 mom. är kommunikationsministeriet och Kommunikationsverket skyldiga att på begäran av kommissionen och tillsynsmyndigheten i en annan EES-stat lämna ut de uppgifter som behövs för tillsynen över kommunikationsmarknaden.

Utöver vad som föreskrivs offentlighetslagen, har kommunikationsministeriet och Kommunikationsverket enligt 2 mom. rätt att lämna ut en sekretessbelagd handling samt att yppa en sekretessbelagd uppgift för kommissionen och tillsynsmyndigheten inom telebranschen i en annan EES-stat, om det behövs med hänsyn till tillsynen över kommunikationsmarknaden.

Genom bestämmelsen genomförs artikel 5.2 i ramdirektivet, artikel 17.3 i direktivet om samhällsomfattande tjänster och artikel 7 i radiospektrumbeslutet. Direktivbestämme-

lserna syftar till att upprätta en sameuropeisk telemarknad där också uppgifterna om teleföretagen rör sig fritt. Kommissionens ställning som övervakare av den europeiska telemarknaden har accentuerats. För en enhetlig marknad och fungerande tillsynsmekanismer förutsätts ett så omfattande utbyte av information som möjligt mellan tillsynsmyndigheterna inom tele-, televisions- och radiobranschen i olika stater och kommissionen.

Enligt 30 § offentlighetslagen får sekretessbelagda uppgifter lämnas ut till utländska myndigheter och internationella organ bara i de specialfall som nämns i paragrafen, om inte något annat bestäms särskilt. Avsikten är att 115 § 2 mom. kommunikationsmarknadslagen skall vara en sådan bestämmelse.

116 §. *Uppgifternas konfidentiella karaktär mellan teleföretag.* Enligt 1 mom. får ett teleföretag använda uppgifter om ett annat teleföretag som det erhållit i samband med överlåtelse av nyttjanderätten i 4 kap. eller sammankoppling i 5 kap. endast för det ändamål för vilket det har lämnats till teleföretaget. I 1 mom. föreslås bli bestämt att uppgifterna får vid teleföretaget behandlas endast av dem som ovillkorligen behöver uppgifterna i sitt arbete. Uppgifterna skall även annars behandlas så att inte det andra teleföretagets affärshemligheter äventyras. Ett teleföretag som genom ett förfarande som strider mot 1 mom. orsakar ett annat teleföretag skada är enligt 2 mom. skyldigt att ersätta den skada som förfarandet orsakar.

Genom bestämmelsen genomförs artikel 4.3 i tillträdesdirektivet. Innehållet i bestämmelsen motsvarar 47 och 50 § i gällande kommunikationsmarknadslag.

Överlåtelse eller sammankoppling av kommunikationsnät eller kommunikationsnätets kapacitet förutsätter i praktiken att teleföretagen växlar detaljerade tekniska och övriga uppgifter. Uppgifterna kan hänföra sig till teleföretagets dataskydd, datasekretess eller affärshemligheter, och om de kommer i fel händer kan teleföretagets ställning äventyras. De uppgifter som erhållits i samband med överlåtelse av nyttjanderätt eller sammankoppling har därför tillskrivits ett fast syfte. Inom ett teleföretag får uppgifter inte lämnas ut till andra avdelningar eller teleföretagets dotterbolag eller till andra instanser

som står i nära kontakt med teleföretaget, vilka kan dra konkurrensnytta eller annan nytta av uppgifterna.

Bestämmelsen om skadeersättning är nödvändig eftersom det är fråga om en ekonomisk skada som inte står i samband med sak- eller personskada som på vissa undantag när faller utanför tillämpningsområdet för skadeståndslagen (412/1974, 5 kap. 1 §).

117 §. *Kommunikationsverkets och statsrådets publiceringsskyldighet.* Kommunikationsverket skall enligt 1 mom. offentliggöra de beslut som anges i 3–5 och 8 kap., beslut om indelning i teleområden, numreringsbeslut och avgöranden i tvistemål mellan teleföretag så att de är tillgängliga för teleföretag och användargrupper.

Användargrupper som avses i bestämmelsen är t.ex. andra företag än teleföretag, tillverkare av anordningar, konsumenter, närings- och yrkesutövare samt andra mottagare av kommunikationstjänster. Besluten kan offentliggöras t.ex. på Kommunikationsverkets webbsidor.

I Finland finns en för alla tillgänglig avgiftsfri databas med lagstiftning, rättspraxis, myndighetsnormer, statsfördrag och regeringspropositioner på adressen <http://www.finlex.fi>. I databasen Finlex finns utöver högsta domstolens och högsta förvaltningsdomstolens domar och utslag även, sedan februari 2002, hovrätternas och förvaltningsdomstolarnas avgöranden. Informationen i databasen finns på finska och svenska. Sedan mars 2002 finns en del även på engelska. Att de högre rättsinstansernas avgöranden i tvistemål mellan teleföretag offentliggörs i databasen Finlex kan anses vara tillräckligt med hänsyn till genomförandet av bestämmelsen i direktivet. Kommunikationsverket ger vid behov råd om sökuppgifter för enskilda avgöranden.

Enligt 2 mom. skall statsrådet offentliggöra meddelanden om att en koncession är ledig att sökas och koncessionsbeslut på det sätt som avses i 1 mom. Med statsrådet avses i praktiken kommunikationsministeriet. Syftet med skyldigheten att offentliggöra är att det tillståndsförfarande som begränsar användningen av radiofrekvenserna skall vara så offentligt som möjligt. Meddelanden om att en koncession är ledig att sökas och om konces-

sionsbeslut har också för närvarande, med undantag av delar som innehåller affärshemligheter, offentliggjorts på kommunikationsministeriets webbsidor.

Genom bestämmelsen genomförs artiklarna 9.4, 10.3 och 20 i ramdirektivet, artikel 15.1 i tillträdesdirektivet samt artiklarna 7.1 punkt c, 7.2 och 15.1 i auktorisationsdirektivet.

En del av de skyldigheter att offentliggöra som uppställs i direktiven gäller förpliktelser som i Finland verkställs genom rättsregler. Alla bestämmelser som hör till området för lagstiftningen, även föreskrifter av myndigheter på lägre nivå, är offentliga eftersom de enligt 5 § lagen om Finlands författningssamling samt 4 § lagen om ministeriernas och andra statliga myndigheters föreskriftssamlingar skall publiceras antingen i författningssamlingen eller i myndighetens föreskriftssamling. Kommunikationsministeriet och Kommunikationsverket har också publicerat sina bestämmelser och föreskrifter på sina webbsidor. På Internet finns rättsreglerna dessutom i den ovan nämnda databasen Finlex.

118 §. *Skyldighet att höra.* Företrädare för teleföretag och användare skall enligt 1 mom. ges tillfälle att framföra sin uppfattning om ett meddelande om att en koncession är ledig att sökas, beslut om teleområden och numreringsbeslut som på ett betydande sätt påverkar kommunikationsmarknaden innan meddelandet om att koncessionen är ledig att sökas kungörs och beslutet utfärdas. Enligt 2 mom. skall koncessionshavare samt företrädare för teleföretag och användare ges tillfälle att inom en månad framföra sin uppfattning om en ändring av koncessionsvillkoren eller återkallande av koncession.

Om Kommunikationsverkets beslut enligt 3–5 och 8 kap. har en betydande inverkan på kommunikationsmarknaden, skall det enligt 3 mom. ge företrädare för teleföretag och användare tillfälle att framföra sin uppfattning om beslutsförslaget. I 4 mom. sägs att om myndighetens skyldighet att höra bestäms till övriga delar i lagen om förvaltningsförfarande.

Genom paragrafen genomförs artikel 6 i ramdirektivet, artiklarna 5.4 och 7.1 punkt b i auktorisationsdirektivet samt artikel 33 i direktivet om samhällsomfattande tjänster.

Skyldigheten att höra fullgörs enbart genom att de som skall höras ges tillfälle att framföra sin uppfattning. Hörandet kan genomföras i form av ett skriftligt eller muntligt utlåtande eller på vilket annat fritt formulerat sätt som helst, om det är ändamålsenligt och lämpar sig för sammanhanget. Hörandena skall självfallet höras innan ärendet avgörs.

I 13 § lagen om förvaltningsförfarande bestäms om tillkännagivande av anhängighet och i 15 § om hörande av part. Dessa och övriga bestämmelser i lagen om förvaltningsförfarande skall iaktas vid sidan av 118 § kommunikationsmarknadslagen.

Teleföretag skall höras både i egenskap av part och i egenskap av mottagare av en tjänst som tillhandahålls av ett annat teleföretag. Exempelvis ett självständigt serviceföretag använder nättjänster som tillhandahålls av ett annat teleföretag, dvs. ett nätföretag, som råmaterial för sin affärsverksamhet. Med användare avses i paragrafen alla sådana servicemottagare som inte säljer de tjänster de tagit emot vidare utan använder sig av dem direkt. En användargrupp är konsumenterna. I Finland företräds konsumenterna av konsumentombudsmannen och konsumentorganisationerna. Handikappade utgör en specialgrupp bland konsumenterna, och de företräds av olika handikapporganisationer. Övriga användargrupper företräds t.ex. av företrädare för näringslivet samt löntagar- och fackorganisationer. Vissa lösningar kan ha verkningar för tillverkarna av anordningar, vilkas företrädare också skall höras.

Resultaten av hörandet skall göras offentligt tillgängliga så som förutsätts i artikel 6 i ramdirektivet. En beskrivning av förfarandet med hörande och av dess resultat kan publiceras t.ex. i sammandraget över utlåtanden på myndighetens webbsidor. I Finland är kommunikationsministeriet och Kommunikationsverket sådana informationsinstanser där man kan höra sig för om sådant som gäller förfaranden för hörande och resultat av höranden.

12 kap. Övervakning, påföljder och avgörande av tvister

119 §. *Allmän styrning, utveckling och tillsyn.* Enligt 1 mom. hör den allmänna styr-

ningen och utvecklandet av televerksamheten till kommunikationsministeriet. Bestämmelsen motsvarar 35 § 1 mom. i gällande kommunikationsmarknadslag. På ministerienivå är beredningen av lagstiftningen det huvudsakliga redskapet för allmän styrning och utveckling av verksamheten. Också koncessionsbesluten har en betydande ställning inom den allmänna styrningen av televerksamheten.

Enligt 2 mom. har Kommunikationsverket till uppgift att övervaka att bestämmelserna i kommunikationsmarknadslagen och bestämmelser som utfärdats med stöd av den iaktas. Bestämmelsen motsvarar 35 § 2 mom. i gällande kommunikationsmarknadslag. Kommunikationsverket har för skötseln av sin tillsynsuppgift rätt enligt 112 § att få uppgifter av teleföretag och andra företag som på ett betydande sätt påverkar kommunikationsmarknaden samt rätt enligt 124 § att förrätta inspektioner i teleföretag. I detta kapitel bestäms dessutom om de tvångsmedel och sanktioner som står till Kommunikationsverkets förfogande när det gäller att effektivisera verkställigheten av bestämmelserna.

Enligt 3 mom. skall statsrådet säkerställa att verksamhet som anknyter till teleföretagens regleringsverksamhet och statsrådets äganderätt samt bestämmanderätt strukturellt skiljs åt på ett effektivt sätt. Om finska staten är ägare i ett finländskt teleföretag eller på någon annan grund utövar bestämmanderätt i teleföretaget, bör verksamhet som anknyter till teleföretagets äganderätt och bestämmanderätt för att en neutral regleringsverksamhet skall säkerställas skiljas åt på ett effektivt sätt antingen mellan skilda avdelningar inom samma ministerium eller överföras till ett annat ministerium än teleföretagens regleringsverksamhet eller till en fristående sakkunnighet. Någon motsvarande bestämmelse finns inte i den gällande lagstiftningen utan bestämmelsen är till denna del ny.

Statsrådet, kommunikationsministeriet och Kommunikationsverket skall i sin verksamhet beakta de allmänna mål och regleringsprinciper som nämns i artikel 8 i ramdirektivet. Sådana mål är bl.a. teknisk neutralitet, kulturell och språklig mångfald, främjande av konkurrens, säkerställande av användar-

nas intressen, effektiv användning och kontroll av radiofrekvenser och nummerresurser, utveckling av transeuropeiska tjänster, samarbete med övriga medlemsstater och kommissionen, skydd av personuppgifter och integritetsskydd, tydlighet i fråga om prissättning av tjänster och tydliga villkor för användningen samt enhetliga och trygga allmänna kommunikationsnät.

Kommunikationsmarknadslagens bestämmelser om myndigheternas uppgifter och deras inbördes uppgiftsfördelning kommer att offentliggöras så som förutsätts i artikel 3.4 i ramdirektivet. Offentliggörandet av författningarna beskrivs närmare i motiveringen till 117 §.

Tillsammans med 120 § genomför bestämmelsen artikel 3.1 – 2.4 samt artikel 7.1 i ramdirektivet.

I 4 mom. bestäms om delegationen för kommunikationsförvaltningen, vilken bistår kommunikationsministeriet. Delegationen har till uppgift att följa verksamheten inom kommunikationsförvaltningen, ta initiativ till utvecklande av kommunikationsförvaltningen och ge utlåtanden. Ministeriet kan begära att delegationen ger utlåtande om Kommunikationsverkets ekonomi- och verksamhetsplan, resultatmål, ärenden som gäller tillsynsavgifter samt andra ärenden i anslutning till kommunikationsförvaltningen. I delegationen skall ingå företrädare för företag och samfund från olika verksamhetsområden, såsom teleföretag för fasta nät och mobilnät, teleföretag inom televisions- och radionätet, tillverkare och försäljare av anordningar samt organisationer som företräder konsumenter och andra användare.

Om delegationen skall i övrigt gälla vad som bestäms om kommittéer. Bestämmelsen syftar på statsrådets beslut om kommittéer (218/1988), som innehåller närmare bestämmelser om t.ex. delegationens beslutsfattande. Delegationens verksamhet finansieras av kommunikationsministeriets disponibla medel.

120 §. *Samarbete med konkurrensmyndigheterna och konsumentmyndigheterna.* Kommunikationsministeriet och Kommunikationsverket skall vid skötseln av uppgifter enligt denna lag vid behov samarbeta med konkurrensmyndigheterna och konsument-

myndigheterna. Innehållet i bestämmelsen motsvarar i övrigt 36 § 3 och 4 mom. i gällande kommunikationsmarknadslag förutom att bestämmelsen i enlighet med direktivet har kompletterats med en förpliktelse att samarbeta med konsumentmyndigheterna.

Med samarbete avses i paragrafen utbyte av information och samråd mellan myndigheter samt strävan att samordna myndigheternas ställningstaganden. I anslutning till en tvist som handläggs av flera myndigheter kan samarbete mellan myndigheterna betyda t.ex. gemensamma förhandlingar mellan teleföretaget och de myndigheter som handlägger ärendet. Samtidiga samråd med flera myndigheter kan underlätta teleföretagets ställning så som förvaltningsserviceprincipen förutsätter. Om utlämnande av sekretessbelagda uppgifter och handlingar mellan kommunikationsministeriet, Kommunikationsverket och Konkurrensverket finns en uttrycklig bestämmelse i 113 § och i konkurrensbegränsningslagen.

Samarbetet innebär också att de påföljder som en annan myndighet utfärdar för samma gärning eller försummelse i mån av möjlighet skall beaktas när påföljderna för gärningen eller försummelsen prövas. I 122 §, som gäller påföljdsavgift, finns en uttrycklig bestämmelse om detta i syfte att undvika överlappande påföljder.

För kommunikationsministeriet och Kommunikationsverket gäller utöver den samarbetskyldighet som nämns i paragrafen också naturligtvis 8 § lagen om förvaltningsförfarande, enligt vilken en myndighet som av uppenbart misstag eller till följd av okunnighet tillställts handling eller ärende omedelbart skall överföra handlingen eller ärendet till den myndighet som den anser vara behörig. Dessutom skall den som tillställt myndigheten handlingen underrättas om överföringen.

Tillsammans med 119 § genomför bestämmelsen artikel 3.4 i ramdirektivet. Samtliga rättsregler offentliggörs i Finland så som närmare beskrivs i motiveringen till 117 §. Också kommunikationsmarknadslagens bestämmelser om myndigheternas uppgifter och uppgiftsfördelningen mellan dem kommer att publiceras så som förutsätts i artikel 3.4 i ramdirektivet.

121 §. *Vite och interimistiskt förordnande.* I 1 mom. sägs att om någon bryter mot kommunikationsmarknadslagen eller bestämmelser och föreskrifter som utfärdats med stöd av den, och denna trots uppmaning inte inom en skälig tid, minst en månad, rättar sitt förfarande, kan Kommunikationsverket ålägga honom att rätta sitt fel eller sin försummelse. Skyldigheten kan förenas med vite eller hot om att verksamheten avbryts eller att den försummade åtgärden utförs på bekostnad av den som gjort sig skyldig till överträdelsen. Bestämmelsen motsvarar 42 § 1 mom. i gällande kommunikationsmarknadslag.

I fråga om vite, hot om avbrytande och hot om tvångsutförande gäller enligt 3 mom. vad som bestäms i viteslagen (1113/1990).

Vite hänför sig alltid till en viss huvudförpliktelse, vars iakttagande det förstärker. Enligt 7 § viteslagen får vite riktas endast mot en part som har rättslig och faktisk möjlighet att uppfylla huvudförpliktelsen. Om huvudförpliktelsen gäller ett samfund eller en stiftelse, får vitet riktas antingen mot samfundet eller stiftelsen eller mot medlemmarna i det organ som utövar beslutanderätten däri eller mot en verkställande direktör eller någon annan med motsvarande ställning. Enligt 8 § skall vitesbeloppet bestämmas med beaktande av huvudförpliktelsens art och omfattning, den förpliktades betalningsförmåga och övriga omständigheter som inverkar på saken. Den myndighet som har förelagt ett vite får döma ut det så som anges i 10 och 11 § viteslagen.

I praktiken kan teleföretag föreläggas vite t.ex. för att effektivera verkställigheten av vilken som helst av de skyldigheter som nämns i 4 kap., om teleföretaget försummar att fullgöra en skyldighet som föreskrivits för det. Vite kan förutom till teleföretag också riktas till andra företag med verksamhet på kommunikationsmarknaden eller till och med till användare som försummar t.ex. den förpliktelse som föreskrivs i 131 §.

Hot om tvångsutförande föreläggs enligt 14 § viteslagen genom att parten åläggs att uppfylla huvudförpliktelsen vid äventyr att det som han har lämnat ogjort utförs på hans bekostnad. Hot om avbrytande föreläggs genom att parten åläggs att uppfylla huvudförpliktelsen

vid äventyr att ett arbete eller någon annan verksamhet avbryts eller användningen av en anordning eller av någon annan sak förhindras. Hot om tvångsutförande kan riktas till t.ex. försummelse att fullgöra en skyldighet som gäller sammankoppling eller till försummelse att fullgöra en skyldighet som gäller kostnadsredovisning eller särredovisning. Avbrytande av verksamheten kan i praktiken bli aktuellt endast under exceptionella förhållanden. En sådan grund kan vara t.ex. försummelse av att iståndsätta ett kommunikationsnät som är farligt i tekniskt hänseende och som medför en tydlig fara för dem som använder kommunikationsnätet.

Hot om tvångsutförande och hot om avbrytande kan i praktiken förutom till teleföretag också riktas till andra företag som verkar på kommunikationsmarknaden, t.ex. teleentreprenörer eller tillhandahållare av katalogtjänster eller nummerupplysningstjänster.

Enligt 15 § viteslagen skall en part innan vite föreläggs eller döms ut och innan hot om tvångsutförande eller avbrytande föreläggs eller beslut fattas om verkställighet av hotet ges tillfälle att lämna förklaring i ärendet enligt 15 § lagen om förvaltningsförfarande. Bestämmelserna om hörande av part i viteslagen och lagen om förvaltningsförfarande kompletteras av en tidsbestämmelse i 1 mom. som är nödvändig för verkställigheten av bestämmelsen i auktorisationsdirektivet och enligt vilken teleföretaget skall reserveras en tid om en månad för att avhjälpa bristerna i sin verksamhet.

Teleföretaget har rätt att söka ändring i Kommunikationsverkets beslut om vite eller hot om tvångsutförande eller avbrytande hos förvaltningsdomstol så som förutsätts i artikel 4 i ramdirektivet och artikel 10.7 i auktorisationsdirektivet.

I 3 mom. sägs att om ett fel eller en försummelse orsakar allvarlig skada på marknaden eller verksamheten i kommunikationsnäten, kan Kommunikationsverket besluta om behövliga temporära åtgärder utan att vänta på att den tidsfrist som avses i 1 mom. skall gå ut. Ändring i ett sådant beslut får sökas särskilt på samma sätt som i ett sådant beslut av Kommunikationsverket som avses i 1 mom.

Med allvarlig skada avses i paragrafen en

situation där försummelse att fullgöra skyldigheterna orsakar omedelbar och allvarlig fara för den allmänna ordningen, säkerheten eller folkhälsan. Det är också fråga om allvarlig skada om situationen medför allvarliga ekonomiska eller funktionella problem för andra tillhandahållare av kommunikationsnät eller kommunikationstjänster eller för användarna. Ett interimistiskt beslut kan gälla åtgärder som är nödvändiga för att skydda dessa rättsobjekt. Ett interimistiskt beslut kan gälla t.ex. att kommunikationsnät eller kommunikationstjänster som orsakar störningar stängs temporärt under tiden för närmare undersökningar av störningarna. I brådskande fall behöver Kommunikationsverket således inte vänta tills tidsfristen en månad enligt 1 mom. har löpt ut, utan det kan genast ingripa i verksamheten genom ett interimistiskt beslut.

Också på ett interimistiskt beslut tillämpas enligt 3 mom. viteslagen i tillämpliga delar. Även i Kommunikationsverkets interimistiska beslut kan ändring sökas hos förvaltningsdomstolen. Beslutet skall dock iakttas under handläggningen, om inte besvärmyndigheten uttryckligen beslutar något annat.

Genom bestämmelsen genomförs artikel 10.2 i auktorisationsdirektivet. Den föreslagna bestämmelsen står inte i strid med artikel 10.3 eller 10.6 i auktorisationsdirektivet.

122 §. *Påföljdsavgift*. I 1 mom. sägs att ett teleföretag som bryter mot en skyldighet som ålagts företaget med stöd av 18–20 § i denna lag och inte trots uppmaning inom skälig tid, minst tre månader, rättar sitt förfarande, kan debiteras en påföljdsavgift. Påföljdsavgift får inte debiteras, om förfarandet inte har någon betydande inverkan på marknaden eller, om det med hänsyn till tryggheten av konkurrensen annars är uppenbart omotiverat att debitera en påföljdsavgift.

För debitering av påföljdsavgift förutsätts att teleföretaget först ges en anmärkning om sannolikheten av en ekonomisk straffpåföljd och att teleföretaget ges tid att rätta till sitt förfarande. Uppmaningen syftar till att varna teleföretaget att dess verksamhet närmar sig sådan uppsåtlighet och likgiltighet i fråga om lagbestämmelserna, att verksamheten eventuellt kan medföra till och med ekonomiska sanktioner. I uppmaningen specificeras hur

teleföretaget har försummat sin skyldighet och hur det bör rätta till sitt förfarande. Ett teleföretag kan i vissa fall få mer än tre månader på sig att rätta till sitt förfarande, om detta kan anses nödvändigt av skäl som hänför sig till verksamhetens karaktär och skäligt med tanke på marknaden.

Med marknaden avses i paragrafen den marknad för vars tryggande den överträdda eller försummade skyldigheten har föreskrivits. Betydande inverkan på marknaden kan innebära t.ex. att ett företag med betydande marknadsinflytande vägrar att uppfylla någon av de tydliga förpliktelser som förelagts det med stöd av bestämmelserna i 4 kap. eller om det med tillämpning av diskriminerande och oskäliga villkor hindrar konkurrenter att komma in på marknaden. Vid bedömningen bör också beaktas om verksamheten har varit långvarig och om de skadliga verkningarna av verksamheten har riktats till en stor grupp konkurrenter eller användare. Graverande är också om ett företag med betydande marknadsinflytande har dragit betydande ekonomisk nytta av verksamheten.

Förfarandet har sannolikt inte någon betydande inverkan på marknaden, om marknadsstörringen bara är tillfällig och om verkningarna avhjälpas när teleföretaget ändrar sitt förfarande. Debitering av påföljdsavgift är uppenbart omotiverad t.ex. när verksamheten haft ringa inverkan på marknaden, förfarandet har orsakats av ett uppenbart misstag eller felaktig tolkning av lagen och marknads-läget återställs när teleföretaget rättar till sitt förfarande. Debitering av påföljdsavgift är uppenbart omotiverad också i en situation där regleringen av verksamheten har en njuugg styrande effekt på verksamheten eller lämnar utrymme för tolkningar och teleföretagets felaktiga förfarande därmed är förståeligt.

Tröskeln för påföljdsavgift bör vara rätt hög. Principen framgår av 1 mom., där påföljdsavgiften förenas enbart med sådan verksamhet som har betydande inflytande på marknaden. Kommunikationsverket skall ge teleföretagen råd och anvisningar i oklara situationer. Kommunikationsverket bör i första hand sträva efter att lösa problemsituationerna genom samråd och genom att redan när skyldigheterna föreläggs påverka teleföretagets verksamhet på ett sätt som är det bästa

tänkbara med hänsyn till marknaden. När skyldigheter föreläggs bör särskilt avseende fästas vid att besluten är tydliga och korrekta och att mångtydighet undviks. Om det lämpar sig för verksamhetens karaktär kan Kommunikationsverket i situationer av ringa förseelse förelägga vite eller hot om tvångsutförande eller hot om avbrytande enligt 121 § och på sätt försöka rätta till situationen.

Påföljdsavgift kan debiteras endast teleföretag och endast för överträdelse av sådana förpliktelser som ålagts teleföretagen genom beslut av Kommunikationsverket. Sådana förpliktelser är olika förpliktelser i anslutning till överlåtelse av nyttjanderätten, sammankopplingskyldighet eller prissättningsskyldighet i anslutning till överlåtelse av nyttjanderätten eller skyldighet gällande sammankoppling. Prissättningsskyldigheten är ett exempel på en förpliktelse i fråga om vilken överträdelse i vissa situationer kan lämna utrymme för tolkningar, eftersom Kommunikationsverket inte enligt lag har möjlighet att ange ett kostnadsorienterat eller icke-diskriminerande pris i euro eller ens att uppställa kalkylmässiga grunder för bestämmandet i fråga om kostnadsorienterade priser. Påföljdsavgift vid överträdelse av prissättningsskyldigheten bör inskränkas till fall som är tydliga i tolkningshänseende. En sådan situation föreligger t.ex. när ett teleföretags prissättning konstaterats lagstridig genom ett lagkraftvunnet beslut men teleföretaget trots beslutet fortsätter att tillämpa en prissättning som strider mot beslutet. Om de grundläggande principerna för prissättningen etableras i och med rättspraxisen kan prissättningsskyldigheten inte längre ses som mångtydig.

Enligt 2 mom. behöver påföljdsavgift inte debiteras, om teleföretaget för motsvarande gärning eller försummelse har debiterats eller kommer att debiteras en sådan konkurrensbrottsavgift som avses i konkurrensbegränsningslagen. Av dessa två påföljdsavgifter är konkurrensbrottsavgiften till följd av brott mot konkurrenslagstiftningen den primära, därför att det endast i kommunikationsmarknadslagen föreslås bli bestämt att en påföljdsavgift enligt kommunikationsmarknadslagen inte behöver debiteras om samma gärning undersöks som brott mot både konkurrens- och speciallagstiftningen. Vid före-

läggande om debitering av påföljdsavgift kan Kommunikationsverket i praktiken beakta bara de konkurrensbrottsavgifter som redan fastställts. Den slutliga prövningsrätten innehas av marknadsdomstolen, som skall avgöra bägge påföljdsavgifterna.

När påföljdsavgiften fastställs skall enligt 3 mom. arten och omfattningen av förfarandet samt dess varaktighet beaktas. Avsikten är att regleringen skall tjäna till ledning för marknadsdomstolen när den prövar påföljdsbeloppet. När påföljdsavgiften fastställs skall enligt 3 mom. dessutom beaktas den konkurrensbrottsavgift enligt konkurrensbegränsningslagen som debiterats teleföretaget för motsvarande gärning eller försummelse. Det föreslås att konkurrensbegränsningslagen kompletteras med en motsvarande bestämmelse, enligt vilken den påföljdsavgift enligt kommunikationsmarknadslagen som debiterats teleföretaget för motsvarande gärning eller försummelse skall beaktas när påföljdsavgift enligt konkurrensbegränsningslagen fastställs. Genom dessa bestämmelser samt bestämmelsen i 2 mom. säkerställs att de påföljdsavgifter som med stöd av konkurrenslagstiftningen och speciallagstiftningen påförs teleföretaget inte blir oskäliga som helhet bedömda.

Enligt 4 mom. är avgiftens storlek minst 1 000 euro och högst en miljon euro. Har gärningen eller försummelsen mycket omfattande verkningar på marknaden, får nämnda belopp överskridas. Avgiften får dock utgöra högst fem procent av teleföretagets omsättning för tillhandahållandet av nät och tjänster för elektronisk kommunikation under föregående år. Maximigränsen för påföljdsavgiften enligt kommunikationsmarknadslagen är således lägre än för påföljdsavgiften enligt konkurrensbegränsningslagen. En åtgärd har mycket omfattande verkningar på marknaden om den i betydande grad och på ett bestående sätt snedvrider konkurrensen på marknaden samt på ett väsentligt och oåterkalleligt sätt försvårar marknadsställningen för teleföretagets konkurrenter.

Enligt 5 mom. skall påföljdsavgiften på framställning av Kommunikationsverket bestämmas av marknadsdomstolen. På behandlingen av ärendet i marknadsdomstolen tillämpas de bestämmelser i marknadsdom-

stolslagen (1527/2001) som gäller behandling av ärenden enligt konkurrensbegränsningslagen. I övrigt tillämpas förvaltningsprocesslagen på behandlingen och utredningen av ärendet. Teleföretaget har rätt att hos högsta förvaltningsdomstolen söka ändring i marknadsdomstolens beslut gällande påföljdsavgift så som förutsätts i artikel 4 i ramdirektivet och i artikel 10.7 i auktorisationsdirektivet. Enligt 5 mom. skall påföljdsavgiften betalas till staten.

Enligt 6 mom. skall påföljdsavgiften verkställas utan dom eller beslut under iakttagande av vad som bestäms i lagen om indrivning av skatter och avgifter i utsökningsväg. Enligt momentet sörjer Rättsregistercentralen för verkställigheten av avgiften. Närmare bestämmelser om verkställigheten av påföljdsavgiften kan utfärdas genom förordning av statsrådet. I statsrådets förordning kan enligt momentet bestämmas om vilka verkningar besvär över påföljdsavgiften har för verkställigheten, fastställande av påföljdsavgift i högsta förvaltningsdomstolen, återbetalning av påföljdsavgift och andra motsvarande omständigheter som är relevanta för verkställigheten av avgiften.

Bestämmelsen harmonierar med artikel 10.2 – 10.4 i auktorisationsdirektivet.

123 §. *Förbud mot verksamhet.* I 1 mom. föreslås bli bestämt att om ett teleföretag trots de påföljder som avses i 121 och 122 § allvarligt och på ett väsenligt sätt bryter mot eller försummar att iakta bestämmelserna i denna lag eller bestämmelser som utfärdats med stöd av den och inte trots uppmaning inom en skälig tid, minst en månad, rättar sitt förfarande, kan Kommunikationsverket förbjuda teleföretaget att utöva televerksamhet. Enligt 2 mom. kan förbudet rikta sig till teleföretagets verksamhet som helhet eller något delområde av verksamheten. I 3 mom. hänvisas till 12 § som gäller återkallande av koncession.

Innehållet i bestämmelserna motsvarar 43 § i gällande kommunikationsmarknadslag. Förbud mot verksamhet innebär ett mycket kraftigt intrång i näringsfriheten. Därför kan förbudet i praktiken bli aktuellt som åtgärd endast under synnerligen exceptionella förhållanden och i situationer där ingen annan påföljd eller åtgärd rättar till situationen.

Genom bestämmelsen genomförs artikel 10.2 i auktorisationsdirektivet. Den föreslagna regleringen står inte i strid med artikel 10.5 i auktorisationsdirektivet.

124 §. *Kommunikationsverkets inspektionsrätt.* Enligt 1 mom. har Kommunikationsverket rätt att göra tekniska inspektioner i teleföretag för att övervaka skyldigheterna i denna lag och i bestämmelser och föreskrifter som utfärdats med stöd av den. Även ett i denna lag avsett myndighetsnät eller separat nät kan vara föremål för en teknisk inspektion.

Kommunikationsverket förrättar s.k. allmänna tekniska inspektioner i teleföretagen, där det bl.a. kontrollerar att teleföretagen har fullgjort de skyldigheter som anges i Kommunikationsverkets tekniska föreskrifter. Genom de allmänna tekniska inspektionerna kontrolleras också indirekt konkurrensläget på marknaden genom att det kontrolleras att teleföretagen inte skaffar sig en konkurrensfördel t.ex. genom att försumma sina tekniska förpliktelser. I de tekniska inspektionernas kontrolleras dessutom att teleföretagen fullgör sin reservationsskyldighet. Årligen förrättas inspektioner i cirka tio teleföretag. Utöver de allmänna inspektionerna förutsätter utredningen av enskilda besvärärenden ibland tekniska inspektioner i teleföretagen. I den gällande lagen finns inte några bestämmelser om inspektionerna, utan de baserar sig på praxis. Bestämmelsen syftar till att säkerställa att inspektionerna fortsätter genom att deras ställning etableras i lagstiftningen.

Enligt 2 mom. har Kommunikationsverket rätt att göra en ekonomisk inspektion i ett teleföretag, om teleföretaget inte har fullgjort den skyldighet som nämns i 112 § eller om de uppgifter som lämnats med stöd av 112 § är bristfälliga och det finns särskilda skäl att misstänka att teleföretaget på ett väsentligt sätt bryter mot denna lag eller mot bestämmelser eller föreskrifter som utfärdats med stöd av den.

Ekonomiska inspektioner kan gälla t.ex. utredning av faktorer i anslutning till teleföretagets bokföring, kostnadsredovisningssystem, särredovisningsförfarande eller annan prissättning i samband med tvister. Teleföretags skyldighet enligt 112 § att samla in och till myndigheterna lämna ut uppgifter som är nödvändiga för styrningen och övervakning-

en av televerksamheten är också vid dylika tvister det främsta sättet att tillhandahålla Kommunikationsverket de utredningar det behöver. Dock gäller att om utredningarna inte lämnas in till Kommunikationsverket eller om de förefaller bristfälliga eller vilseledande på väsentliga punkter och Kommunikationsverket har särskilda skäl att misstänka att teleföretagets verksamhet strider mot lag, skall Kommunikationsverket ha rätt att förrätta inspektion i teleföretaget. Ett särskilt skäl att misstänka att ett teleföretag bryter mot kommunikationsmarknadslagen föreligger bl.a. när en meningsskiljaktighet som gäller teleföretagets prissättning prövas vid Kommunikationsverket. Med samtycke av teleföretaget får Kommunikationsverket förrätta en ekonomisk inspektion i teleföretaget även annars än i de situationer som nämns i paragrafen.

Enligt 3 mom. har Kommunikationsverket i samband med en sådan inspektion som nämns i 1 och 2 mom. rätt att få tillträde till teleföretagets utrustningsutrymmen och övriga utrymmen samt att få tillgång till de handlingar som behövs för övervakningsuppgiften. Bestämmelsen gäller inspektioner enligt 1 och 2 mom. Kommunikationsverket har naturligtvis rätt att på platsen få kopiera teleföretagets handlingar och att av personalen få också annan hjälp som det behöver för att förrätta inspektionen.

Enligt 4 mom. får en sådan inspektion som nämns i paragrafens 1 och 2 mom. inte förrättas i utrymmen som omfattas av hemfrid. Bestämmelsen preciserar inspektionsrätten på ett sådant sätt som förutsätts i bestämmelsen om hemfrid i grundlagen. Med hemfrid avses i bestämmelsen uttryckligen begreppet statsrättsliga definition. Tillämpningsområdet för bestämmelsen omfattar inte t.ex. lokaler som avses i 24 kap. 3 § strafflagen, vilken gäller brott mot offentlig frid, och som inspektionsrätten uttryckligen gäller. Inspektion får förrättas även i utrymmen som omfattas av hemfrid, om den som saken gäller ger sitt samtycke.

Bestämmelsen harmonierar med artikel 10 i auktorisationsdirektivet.

125 §. *Handräckning.* Kommunikationsverket har rätt att få handräckning från polisen, tullmyndigheterna och gränsbevak-

ningsväsendet vid skötseln av uppgifter enligt denna lag. Bestämmelsen motsvarar 49 § i gällande kommunikationsmarknadslag och den harmonierar med artikel 3 i ramdirektivet och artikel 10 i auktorisationsdirektivet.

Handräckning av polisen kan tänkas behövas t.ex. i en situation där det förordnas att ett hot om tvångsutförande eller hot om avbrytande av verksamheten som förelagts ett teleföretag i enlighet med 121 § skall verkställas. Handräckning är tänkbar också i en situation där ett teleföretag förhindrar att Kommunikationsverket förrättar inspektion enligt 124 §. Handräckning av tullmyndigheterna och gränsbevakningsväsendet kan hänföra sig t.ex. till export eller import av prestationer i anslutning till televerksamheten.

126 §. *Avgörande av meningsskiljaktigheter vid Kommunikationsverket.* Anser ett teleföretag eller en person, vars rätt eller fördel saken gäller, att någon handlar i strid med denna lag eller bestämmelser som utfärdats med stöd av den, kan teleföretaget eller personen enligt 1 mom. föra saken till Kommunikationsverket för prövning. Kommunikationsverket kan också på eget initiativ ta saken till prövning. Innehållet i bestämmelsen motsvarar 36 § i gällande kommunikationsmarknadslag. Rätt att anhängiggöra förutsätter inte nödvändigtvis att den som anhängiggör ärendet är aktiv part i den verksamhet som blir föremål för prövning. Ett teleföretags förfarande kan påverka ett annat teleföretags ställning på marknaden, och därför bör det andra teleföretaget ha rätt att anhängiggöra prövning av förfarandets laglighet hos Kommunikationsverket. Tillsynsmyndigheten skall självfallet ha rätt att på eget initiativ ta saken till prövning. Också mottagaren av en kommunikationstjänst, dvs. användaren, t.ex. en konsument, har rätt att anhängiggöra saken hos Kommunikationsverket, om saken gäller användarens intresse eller rätt. Genom bestämmelsen genomförs artikel 5.4 i tillträdesdirektivet.

Enligt 2 mom. skall Kommunikationsverket avgöra en i 1 mom. avsedd meningsskiljaktighet mellan teleföretagen senast inom fyra månader efter att ärendet blivit anhängigt. Tidsfristen gäller inte handläggningen av exceptionellt omfattande ärenden. Genom bestämmelsen genomförs artikel 20.1 i ram-

direktivet. På kommunikationsmarknaden är det nödvändigt att så snabbt som möjligt avgöra i synnerhet meningsskiljaktigheter som gäller prissättning, eftersom en fördröjning av avgörandet i praktiken innebär att det teleföretag som bryter mot bestämmelserna kan lägga beslag på marknaden för sina konkurrenter eller förhindra att en konkurrent kommer in på marknaden.

Med exceptionellt omfattande ärenden avses i paragrafen meningsskiljaktigheter där ett avgörande kräver komplicerade och tidskrävande utredningar, omfattande hörande av parter eller t.ex. en omfattande expertutredning. Kommunikationsverket skall i regel försöka avgöra ärendena inom fyra månader. Undantagsbestämmelsen bör tillämpas endast under synnerligen exceptionella förhållanden. Behandlingen av ärenden vid Kommunikationsverket påskyndas i själva verket redan av 86 §, enligt vilken teleföretaget vid behandlingen av en meningsskiljaktighet gällande prissättning är skyldigt att visa att det pris som företaget tar ut för en produkt eller en tjänst är kostnadsorienterat och icke-diskriminerande.

Om Kommunikationsverket skulle låta bli att iaktta den tidsfrist som nämns i bestämmelsen, har detta i första hand påföljder som följer av gemenskapsrätten och som riktas till Finska staten. En sådan eventuell påföljd är att staten blir skyldig att ersätta skadan. Enligt den nationella lagstiftningen kan försummelse av förpliktelsen gällande tidsfristen utgöra grund för förvaltningsklagan, men överträdelse av bestämmelsen om tidsfristen påverkar inte avgörandet av ärendet.

I 2 mom. sägs att de skyldigheter som i samband med avgörandet av ärendet åläggs parterna skall stämma överens med bestämmelserna i denna lag. Genom bestämmelsen genomförs artikel 21.3 i ramdirektivet. När en meningsskiljaktighet mellan teleföretag handläggs vid Kommunikationsverket och förvaltningsdomstolarna bör man särskilt sträva efter att beakta de allmänna mål och regleringsprinciper som nämns i artikel 8 i ramdirektivet. Sådana mål är bl.a. teknisk neutralitet, kulturell och språklig mångfald, främjande av konkurrens, säkerställande av användarnas intressen, effektiv användning och kontroll av radiofrekvenser och nummer-

resurser, utveckling av transeuropeiska tjänster, samarbete med övriga medlemsstater och kommissionen, skydd av personuppgifter och integritetsskydd, tydlighet i fråga om prissättning av tjänster och tydliga villkor för användningen samt enhetliga och trygga allmänna kommunikationsnät.

I fråga om handläggning av ett ärende vid Kommunikationsverket tillämpas lagen om förvaltningsförfarande och vid förvaltningsdomstolarna förvaltningsprocesslagen. Kommunikationsverkets beslut i meningsskiljaktigheter är offentliga, med undantag från de delar i besluten som gäller affärshemligheter eller som belagts med sekretess.

I egenskap av förvaltningsmyndighet kan Kommunikationsverket naturligtvis inte avgöra ett sådant tvistemål i anslutning till ett privaträttsligt avtal mellan teleföretag som skall avgöras av allmän domstol som ett civilrättsligt tvistemål. Kommunikationsverkets behörighet begränsas till förvaltningsrättsliga tvister i anslutning till överträdelse av kommunikationsmarknadslagen och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den. Detta hindrar dock inte att Kommunikationsverket fungerar som inofficiell medlare vid privaträttsliga tvister mellan teleföretag så som nämns i 3 mom.

Kommunikationsverket skall enligt 3 mom. främja samarbetet mellan teleföretag och sträva efter att i första hand genom förhandlingar lösa meningsskiljaktigheter mellan teleföretag. Innehållet i bestämmelsen motsvarar 36 § 2 mom. gällande kommunikationsmarknadslag.

Om parterna så önskar kan Kommunikationsverket också vara inofficiell medlare vid avtalstvister mellan teleföretag. Kommunikationsverkets roll som medlare gäller dock i regel tvister i fråga om iakttagandet av kommunikationsmarknadslagen och bestämmelser som utfärdats med stöd av den. Bestämmelser om myndigheters uppgifter som medlare har de senaste åren fogats till lagstiftningen i Finland t.ex. i samband med revideringen gällande rättegång i tvistemål. Också i vissa brottmål försöker man med myndighetens ledning ingå förlikning mellan parterna. Accentueringen av Kommunikationsverkets roll som medlare står således inte i strid med den senaste tidens utveckling. Förvaltnings-

myndighetens roll som medlare harmonierar också med förvaltningserviceprincipen. Kommunikationsverkets roll som medlare begränsas dock i praktiken av att Kommunikationsverket genom de ställningstaganden som den företräder i förlikningen inte kan begränsa sin egen behörighet i eventuella officiella ärenden som den skall behandla.

I det förlikningsförfarande som avses i 3 mom. hjälper man parterna att nå ett resultat som tillfredsställer båda parter utan myndigheternas deltagande och överklagbart beslut. Möjligheten att behandla ärenden i ett förlikningsförfarande kan leda till flera fördelar. Förfarandet minskar antalet ärenden som skall lösas av Kommunikationsverket. Även om förlikningsförfarandet inte leder till något resultat underlättar det behandlingen av ärendet som en rättslig tvist i och med att det ger parterna och Kommunikationsverket mera tid att sätta sig in i frågan. Även i ett förlikningsförfarande som inte leder till något resultat kan man slopa sådana påståenden som tydligt är utan grund och nå enighet om ostridiga ärenden.

Enligt 4 mom. skall Kommunikationsverket om förlikningen inte leder till något resultat inom fyra månader på någondera partens begäran fatta beslut i ärendet inom fyra månader från det att förlikningen upphört. Genom bestämmelsen genomförs artikel 20.2 i ramdirektivet. Med tidsfristskravet på fyra månader försöker man säkerställa att ett eventuellt inofficiellt förlikningsskede inte förlänger tiden för behandlingen av ärendet i orimlig mån, utan att ett ärende som inte lösts vid förlikningsförfarandet på någondera partens begäran överförs till att behandlas som en normal förvaltningsrättslig tvist som skall lösas inom den tidsfrist som nämns i 2 mom. Med undantag av sådana exceptionellt omfattande ärenden som nämns i 2 mom. kan behandlingen av ärendet i förlikningsförfarande och som normal förvaltningsrättslig tvist vid Kommunikationsverket kan således räcka sammanlagt högst åtta månader.

127 §. *Ändringssökande.* I ett beslut som kommunikationsministeriet och Kommunikationsverket har fattat med stöd av denna lag får enligt 1 mom. ändring i enlighet med förvaltningsprocesslagen sökas genom besvär hos förvaltningsdomstolen. Kommunika-

tionsministeriet och Kommunikationsverket kan i sitt beslut bestämma att beslutet skall iakttas trots att ändring har sökts, om inte besvärmyndigheten bestämmer något annat. Bestämmelsen motsvarar 48 § 1 mom. i gällande kommunikationsmarknadslag. När besvär har anförts kan besvärmyndigheten enligt 32 § förvaltningsprocesslagen förbjuda att beslutet verkställs eller bestämma att verkställigheten skall avbrytas eller föreskriva något annat som gäller verkställigheten.

Enligt 2 mom. har Kommunikationsverket rätt att genom besvär söka ändring i ett sådant beslut av förvaltningsdomstolen som avses i 1 mom. och genom vilket förvaltningsdomstolen har upphävt eller ändrat Kommunikationsverkets beslut. Bestämmelsen hänför sig till 6 § förvaltningsprocesslagen, enligt vilken en myndighet har besvär rätt på grundval av stadgande i lag eller om besvärsrätten är nödvändig för det allmänna intresse som myndigheten skall bevaka. Genom en uttrycklig bestämmelse i lagen har man önskat tillskriva Kommunikationsverket rätt att anför besvär i alla situationer oavsett tillsynskriteriet i fråga om ett allmänt intresse.

I 3 mom. sägs att ändring i ett beslut som kommunikationsministeriet och Kommunikationsverket fattat med stöd av 16–20 § och 126 § 5 mom. samt ett beslut av marknadsdomstolen, kommunikationsministeriet och statsrådet får i enlighet med förvaltningsprocesslagen sökas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen. Kommunikationsverket kan i sitt beslut föreskriva att beslutet skall iakttas trots att ändring sökts, om inte besvärmyndigheten bestämmer något annat. Bestämmelsen syftar till att påskynda behandlingen av tvistemål av de orsaker som beskrivs närmare i punkt 3.2.4 i allmänna motiveringen.

Med tvistemål mellan teleföretag avses i bestämmelsen t.ex. en tvist om den praktiska tillämpningen av på Kommunikationsverkets beslut baserad skyldighet att överlåta nyttjanderätten eller skyldighet gällande sammankoppling. En sådan tvist kan gälla t.ex. tekniska detaljer i fråga om nyttjanderätten eller prissättning av nyttjanderätten. Med tvistemål mellan teleföretag avses inte i paragrafen privaträttsliga tvister som baserar

sig på ett kommersiellt avtal mellan teleföretag. Meningsskiljaktigheter som gäller tolkning och verkställighet av kommersiella avtal avgörs i allmän domstol.

Genom bestämmelsen genomförs artikel 4.1 i ramdirektivet.

13 kap. Allmänna bestämmelser om kommunikationsnät och kommunikationstjänster

128 §. *Kvalitetskrav på kommunikationsnät och kommunikationstjänster.* I paragrafen anges den grundläggande kravnivån för kommunikationsnät och kommunikationstjänster som ansluts till allmänna kommunikationsnät. Med allmänt kommunikationsnät avses enligt definitionen i 2 § ett kommunikationsnät som tillhandahålls en grupp av användare som inte har avgränsats på förhand. Bestämmelser om separata nät finns i 130 §.

De grundläggande samhällsfunktionerna är beroende av de allmänna kommunikationsnätens funktion. Kommunikationsnäten bildar en funktionell helhet, där en lokal funktionsstörning kan påverka hela nätets funktion på ett avgörande sätt. Kommunikationsnäten kan inte fungera tillsammans utan standardisering och reglering av nätets egenskaper. Avgöranden av kommunikationsnätens kvalitativa egenskaper kan därför inte vila utslutande på teleföretagens egen bedömning, utan en reglering behövs med hänsyn till både kommunikationsnätets betydelse för samhället och säkerställandet av deras funktionsduglighet. Den reglering som behövs i fråga om kommunikationsnäten är med hänsyn till sakens tekniska natur tämligen detaljerad och förutsätter särskilda sakkunskaper. Det är därför ändamålsenligt att regleringen genomförs så att allmänna krav på kommunikationsnätets kvalitet anges i lagen och mera detaljerad och mera teknisk reglering genomförs genom föreskrifter av Kommunikationsverket med stöd av ett noggrant avgränsat bemyndigande i lagen. Avsikten är att den föreslagna 128 § tillsammans med 129 § skall bygga upp en författningsgrund för en reglering som huvudsakligen motsva-

rar nuläget. Den gällande författningsgrunden är delvis bristfällig och inexakt, och av lagbestämmelserna framgår inte alltid tillräckligt tydligt vilka egenskaper som kan förutsättas i fråga om kommunikationsnäten eller var gränserna för Kommunikationsverkets normgivning går.

Enligt den föreslagna paragrafen skall allmänna kommunikationsnät och kommunikationstjänster samt kommunikationsnät och kommunikationstjänster som ansluts till dem planeras, byggas och underhållas så att de uppfyller de krav som nämns i förteckningen med tolv punkter. Med stöd av 129 § har Kommunikationsverket rätt att meddela närmare föreskrifter om krav på kommunikationsnätens och kommunikationstjänsternas egenskaper.

Enligt den föreslagna 1 punkten skall telemeddelanden som förmedlas i kommunikationsnäten ha en god teknisk standard. I anslutning till lagens allmänna syften syftar regleringen till att säkerställa minimikrav på den tekniska standarden hos telemeddelanden som förmedlas i kommunikationsnäten.

Enligt 2 punkten skall kommunikationsnäten tåla normala klimat-, mekaniska, elektromagnetiska och andra yttre störningar som kan förväntas. Väsentligt i fråga om kravet på tålighet är att de yttre störningarna är regelbundna och kan förutses. Vanliga stormar eller översvämningar kan nämnas som exempel på yttre störningar som inte borde få påverka kommunikationsnätets funktion.

Enligt 3 punkten skall näten och tjänsterna fungera så tillförlitligt som möjligt även vid störningar under normala förhållanden. Vid störningar under normala förhållanden är kravnivån inte lika hög som i fråga om i 2 punkten avsedda normala störningar som kan förväntas. Nivån på den beredskapsskyldighet som förutsätts av ett teleföretag bör fastställas med beaktande av de kostnader den orsakar och antalet förväntade störningar och sannolikheten för att de skall inträffa. Möjligheterna gällande prioriterings- och andra specialarrangemang vid störningar under normala förhållanden beror på kommunikationsnätets konstruktion och tekniska egenskaper. Regleringen syftar till att säkerställa att arrangemangen är möjliga och att de vid behov fungerar så bra som möjligt.

Enligt 4 punkten får inte användarnas eller andra personers datasekretess, dataskydd eller andra rättigheter äventyras. Med datasekretess avses att en persons integritet skyddas från obehörig eller skadlig användning. Integritetsskydd vid telekommunikation omfattar förutom datasekretess också en persons rätt till konfidentiell kommunikation. Skyddet av konfidentiell kommunikation omfattar utöver innehållet i meddelandet även identifieringsuppgifterna vid kommunikation. Med dataskydd avses skyddande av konfidentialitet, integritet och tillgänglighet även när andra uppgifter än sådana som hänför sig till integritetsskyddet förmedlas i kommunikationsnäten. Nivån på datasekretessen och dataskyddet beror i sin tur på kommunikationsnätets tekniska egenskaper.

Enligt 5 punkten får kommunikationsnäten inte äventyra användarnas eller andra personers hälsa eller egendom. Regleringen syftar till att skydda användarna och utomstående mot t.ex. kommunikationsnätets elektromagnetiska strålning.

Enligt 6 punkten får kommunikationsnäten inte orsaka oskäliga elektromagnetiska eller andra störningar. Regleringen syftar till att skydda alla anordningar som är känsliga för störningar, t.ex. annan teleterminalutrustning och radioutrustning samt också t.ex. elanordningar. Reglering av kommunikationsnäten förutsätts också i rådets direktiv om tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning om elektromagnetisk kompatibilitet (EMC-direktivet, 89/336/EEG).

Enligt 7 punkten skall kommunikationsnäten och kommunikationstjänsterna kunna anslutas och var kompatibla. Regleringen syftar till att ombesörja kommunikationsnätets tekniska egenskapers enhetlighet för att säkerställa kommunikationsnätets kompatibilitet.

Enligt 8 punkten skall terminaler som uppfyller kraven i radiolagen vid behov kunna anslutas till näten. Regleringen syftar till att säkerställa att kommunikationsnätets tekniska egenskaper är förenliga med terminalerna.

Enligt 9 punkten skall näten vid behov vara kompatibla med televisionsapparater som uppfyller kraven i denna lag. Regleringen syftar till att säkerställa att kommunikationsnätets tekniska egenskaper är förenliga med televisionsapparaterna.

Enligt 10 punkten skall debiteringen för kommunikationsnät och kommunikationstjänster vara tillförlitlig och exakt. Debiteringen innefattar samtalslängd i tid och registrering av andra uppgifter om förbindelsen samt fastställande av den debiterade ersättningen på basis av uppgifterna i fråga. Debiteringens tillförlitlighet och exakthet beror på de tekniska egenskaperna hos det system som används i kommunikationsnätet.

Enligt 11 punkten skall nödtjänsterna fungera så tillförlitligt som möjligt även vid störningar i nätet. Möjligheterna gällande prioriterings- och andra specialarrangemang i fråga om nödtjänster, t.ex. samtal till det allmänna nödnumret, beror på kommunikationsnätets konstruktion och tekniska egenskaper. Regleringen syftar till att säkerställa att arrangemangen är möjliga och att de fungerar så bra som möjligt.

Enligt 12 punkten skall teleföretaget utan hinder av nätets tekniska egenskaper även annars förmå fullgöra sina skyldigheter eller skyldigheter som ålagts företaget med stöd av denna lag.

Den föreslagna regleringen hänför sig förutom till de allmänna syften som anges i 1 § även till artikel 8.4 i ramdirektivet, där direktivets allmänna syften anges. Enligt den nämnda punkten i direktivet skall de nationella regleringsmyndigheterna främja de intressen som medborgarna i Europeiska unionen har genom att bland annat bidra till att säkerställa ett gott skydd av personuppgifter och av privatlivet (punkt c) och säkerställa att de allmänna kommunikationsnätets integritet och säkerhet upprätthålls (punkt f).

Enligt artikel 23 i direktivet om samhällsomfattande tjänster skall medlemsstaterna vidta alla nödvändiga åtgärder för att säkerställa det allmänna telefonnätets integritet i de fasta anslutningspunkterna och, i händelse av nätsammanbrott av katastrofkaraktär eller i fall av force majeure, tillgängligheten till det allmänna telefonnätet och allmänt tillgängliga telefonitjänster i de fasta anslutningspunkterna. Medlemsstaterna skall dessutom säkerställa att företag som tillhandahåller allmänt tillgängliga telefonitjänster i fasta anslutningspunkter vidtar alla rimliga åtgärder för att säkerställa oavbruten tillgång till larmtjänster.

Den föreslagna regleringen hänför sig också till artikel 6.1 i auktorisationsdirektivet, som anger tillåtna begränsningar som kan uppställas för teleföretagen, och till förteckningen i del A i bilagan till direktivet. Som tillåtna grunder för begränsningar nämns i förteckningen bl.a. säkerställande av samverkan mellan tjänster och samtrafik (punkt 3), skydd av personuppgifter och privatliv (punkt 7), tryggnad av kommunikation vid larmtjänster och i nödsituationer (punkt 12), skydda allmänheten mot exponering för elektromagnetisk strålning (punkt 13), tryggnad av nätens integritet och störningsfrihet (punkt 15) samt överensstämmelse med standarderna (punkt 18).

Regleringen harmonierar med artikel 8.4 i ramdirektivet och artikel 24 i direktivet om samhällsomfattande tjänster samt artikel 6.1 i auktorisationsdirektivet och regleringen i del A i bilagan till direktivet.

129 §. *Föreskrifter om kommunikationsnät och kommunikationstjänster.* Enligt paragrafen kan Kommunikationsverket meddela föreskrifter enligt 128 § om krav på kommunikationsnätets och kommunikationstjänsternas kvalitet och kompatibilitet. I paragrafen föreslås en detaljerad exempelförteckning över vad föreskrifterna kan gälla. I enlighet med gällande praxis kan Kommunikationsverket dessutom ge anvisningar och rekommendationer, som dock inte är juridiskt bindande.

Enligt 1 punkten kan föreskrifterna gälla elektroniskt och fysiskt skydd av kommunikationsnät. I föreskrifterna kan uppställas minimikrav för anordningar och konstruktioner som används vid skyddandet samt minimikrav i fråga om deras funktion och hållbarhet. Med stöd av det föreslagna bemyndigandet kan Kommunikationsverket meddela t.ex. föreskrifter som motsvarar den gällande regleringen i föreskriften om elektriskt skyddande av telenät (THK 43/1998 M) och i föreskriften om fysiskt skyddande av teleföretags utrymmen och telenät (THK 48/1999 M). Om skydd för utrustningsutrymmen bestäms i 6 punkten och om kommunikationsnätets säkerhet och störningsfrihet i 10 punkten.

Enligt 2 punkten kan föreskrifterna gälla kommunikationsnätets konstruktion. I före-

skrifterna kan uppställas minimikrav i fråga om kommunikationsnätets och dess delars konstruktion och funktion. Med stöd av det föreslagna bemyndigandet kan Kommunikationsverket meddela t.ex. föreskrifter som motsvarar den gällande regleringen i föreskriften om telenätets nuvarande konstruktion (Kommunikationsverket 27 C/2002) och i föreskriften om inomhustelefonnät (Kommunikationsverket 25 C/2002 M).

Enligt 3 punkten kan föreskrifterna gälla kommunikationsnätets och kommunikationstjänstens prestanda. I föreskrifterna kan uppställas minimikrav i fråga om kommunikationens felfrihet, hörbarhet, kontakt- och avkodningstid. Med stöd av det föreslagna bemyndigandet kan Kommunikationsverket meddela t.ex. en föreskrift som motsvarar den gällande regleringen i föreskriften om telenätets prestationsförmåga (Kommunikationsverket 29 B/2002 M).

Enligt 4 punkten kan föreskrifterna gälla sammankoppling, kompatibilitet och signalering. I föreskrifterna specificeras de tekniska egenskaper som behövs för kompatibiliteten genom hänvisningar till standarderna i fråga. Med stöd av det föreslagna bemyndigandet kan Kommunikationsverket meddela t.ex. en föreskrift som motsvarar den gällande regleringen i föreskriften om möjlighet till sammankoppling av samt samarbete och signalering i telenät (Kommunikationsverket 28 C/2002 M).

Enligt 5 punkten kan föreskrifterna gälla tekniska egenskaper hos anslutningspunkter i kommunikationsnätet. I föreskrifterna specificeras de tekniska egenskaper genom hänvisningar till standarderna i fråga. Med stöd av det föreslagna bemyndigandet kan Kommunikationsverket meddela t.ex. en föreskrift som motsvarar den gällande regleringen i föreskriften om användaranslutningar till allmänt telefon/ISDN-nät och om tjänster som erbjuds via dem (Kommunikationsverket 40 A/2002 M).

Enligt 6 punkten kan föreskrifterna gälla fysiskt skydd för ett utrustningsutrymme som hör till kommunikationsnätet. I föreskrifterna kan uppställas minimikrav för de konstruktioner som används vid skyddandet och för deras hållbarhet samt för kontrollsystem och deras funktion. Med stöd av det föreslagna

bemyndigandet kan Kommunikationsverket meddela t.ex. en föreskrift som motsvarar den gällande regleringen i föreskriften om fysiskt skyddande av teleföretags utrymmen och telenät.

Enligt 7 punkten kan föreskrifterna gälla tekniska egenskaper hos kabeltelevisionssystem, antennsystem och centralantennsystem. I föreskrifterna kan uppställas minimikrav i fråga om arten hos distribution av system, störningsutsläpp, störningstolerans, elektriskt skyddande samt övriga tekniska egenskaper. Med stöd av det föreslagna bemyndigandet kan Kommunikationsverket meddela t.ex. en föreskrift som motsvarar den gällande regleringen i föreskriften om byggande och underhåll av kabeltelevisionssystem och centralantennsystem (Kommunikationsverket 21 C/2002 M).

Enligt 8 punkten kan föreskrifterna gälla synkronisering av digitala kommunikationsnät. Med synkronisering avses tidsmässig synkronisering av nätet, och genomförandet påverkar kommunikationsförbindelsernas kvalitet. Den synkroniseringsmetod som förutsätts i föreskrifterna specificeras genom hänvisningar till standarderna i fråga. Med stöd av det föreslagna bemyndigandet kan Kommunikationsverket meddela t.ex. en föreskrift som motsvarar den gällande regleringen i föreskriften om synkronisering av digitala telenät (Kommunikationsverket 26 B/2002 M).

Enligt 9 punkten kan föreskrifterna gälla abonnentförbindelsernas tekniska egenskaper. I föreskrifterna specificeras de tekniska egenskaper genom hänvisningar till standarderna i fråga. Med stöd av det föreslagna bemyndigandet kan Kommunikationsverket meddela t.ex. en föreskrift som motsvarar den gällande regleringen i föreskriften om tekniska egenskaper hos abonnentförbindelser med ledare av metall (Kommunikationsverket 38 A/2002 M).

Enligt 10 punkten kan föreskrifterna gälla kommunikationsnätets säkerhet och störningsfrihet. I föreskrifterna kan uppställas minimikrav i fråga om kommunikationsnätets störningsutsläpp, elektriskt skyddande och övriga tekniska egenskaper samt dataskyddskrav. Med stöd av det föreslagna bemyndigandet kan Kommunikationsverket meddela

t.ex. en föreskrift som motsvarar den gällande regleringen i föreskriften om dataskydd i teleföretag (THK 47/1999 M) och föreskriften om elektromagnetisk kompatibilitet hos teleterminal- och radioutrustning samt telenät (THK 24 B/1997 M).

Enligt 11 punkten kan föreskrifterna gälla tekniska egenskaper hos televisionssystem som tar emot bredbildstelevisionstjänster och bredbildstelevisionssystem. I föreskrifterna specificeras de tekniska egenskaper genom hänvisningar till standarderna i fråga. Med stöd av det föreslagna bemyndigandet kan Kommunikationsverket meddela t.ex. en föreskrift som motsvarar den gällande regleringen i föreskriften om tillämpning av standarder för sändning av televisionssignaler (THK 36/1997 M). Genom bestämmelsen genomförs samtidigt artikel 4.2 i tillträdesdirektivet, enligt vilken allmänna elektroniska kommunikationsnät som inrättats för distribution av digitala televisionstjänster skall kunna distribuera televisionstjänster och program i bredbildsformat.

Enligt 12 punkten kan bestämmelserna gälla innehållet i och strukturen hos inledningssidan till en elektronisk programguide. Med stöd av det föreslagna bemyndigandet kan Kommunikationsverket bl.a. ge bestämmelser om vilka kanalernas uppgifter som skall framgå av inledningssidan till den elektroniska programguiden (EPG). Bestämmelsen kan vara nödvändig för att säkerställa att en enhetlig riksomfattande inledningssida överförs även i kabel-tv-nätet. Med stöd av 10 § 4 mom. kan villkor som gäller den elektroniska programguiden fogas till koncessionen.

Enligt 13 punkten kan föreskrifterna gälla förfarande vid fel och störningar. I föreskrifterna kan bestämmas bl.a. om teleföretags anmälnings- och rapporteringsskyldighet i fel- och störningssituationer. Med stöd av det föreslagna bemyndigandet kan Kommunikationsverket meddela t.ex. en föreskrift som motsvarar den gällande regleringen i föreskriften om teknisk dokumentation av telenät samt rapportering om fel- och störningssituationer (THK 41/1997 M).

Enligt 14 punkten kan föreskrifterna gälla debiteringens tekniska utförande. I föreskrifterna kan uppställas minimikrav för systemen i fråga om felfrihet och tillförlitlighet. Med

stöd av det föreslagna bemyndigandet kan Kommunikationsverket meddela t.ex. en föreskrift som motsvarar den gällande regleringen i föreskriften om debitering i allmänna telenät (THK 31 B/2000 M).

Enligt 15 punkten kan föreskrifterna gälla tjänster som tillhandahålls användarna. I föreskrifterna kan uppställas minimikrav i fråga om de kommunikationstjänster som tillhandahålls. Med stöd av det föreslagna bemyndigandet kan Kommunikationsverket meddela t.ex. en föreskrift som motsvarar den gällande regleringen i föreskriften om användaranslutningar till allmänt telefon/ISDN-nät och om tjänster som erbjuds via dem.

Enligt 16 punkten kan föreskrifterna gälla underhåll och uppföljning av prestanda samt nätverksadministration. I föreskrifterna kan uppställas minimikrav i fråga om förbindelsens felfrihet, användbarhet, latenstiden för upprättandet och avkodning av en förbindelse samt övervakningen av dessa. Med stöd av det föreslagna bemyndigandet kan Kommunikationsverket meddela t.ex. en föreskrift som motsvarar den gällande regleringen i föreskriften om telenätets prestationsförmåga och om drift och underhåll av allmänna telenät (Kommunikationsverket 50 A/2002 M).

Enligt 17 punkten kan föreskrifterna gälla teknisk dokumentation. I föreskrifterna kan uppställas minimikrav i fråga om uppgifter som gäller kommunikationsnät. Med stöd av det föreslagna bemyndigandet kan Kommunikationsverket meddela t.ex. en föreskrift som motsvarar den gällande regleringen i föreskriften om teknisk dokumentation av telenät samt rapportering om fel- och störningssituationer.

Enligt 18 punkten kan föreskrifterna gälla effektmatning, klassificering i viktighetsordning, säkrande och reservvägsarrangemang. I föreskrifterna kan uppställas minimikrav i fråga om elenergimatning i kommunikationsnät och säkrande av detta. Med stöd av det föreslagna bemyndigandet kan Kommunikationsverket meddela t.ex. en föreskrift som motsvarar den gällande regleringen i föreskriften om telenätets uppbyggnad (Kommunikationsverket 27 C/2002 M) och föreskriften om effektmatning i telenät (Kommunikationsverket 30 C/2002 M).

Enligt 19 punkten kan föreskrifterna gälla styrning och säkrande av nödkommunikation. I föreskrifterna kan bestämmas om specialarrangemang för samtal till det allmänna nödnumret. Med stöd av det föreslagna bemyndigandet kan Kommunikationsverket meddela t.ex. en föreskrift som motsvarar den gällande regleringen i föreskriften om telenätets uppbyggnad.

Enligt 20 punkten kan föreskrifterna gälla standarder som skall iakttas. Med stöd av det föreslagna bemyndigandet kan Kommunikationsverket meddela föreskrifter som motsvarar standardförteckningarna i olika föreskrifter. När Kommunikationsverket meddelar föreskrifterna skall det bl.a. beakta bestämmelserna om standardisering i artikel 7 i ramdirektivet.

Enligt 21 punkten kan föreskrifterna gälla andra tekniska krav på kommunikationsnät eller kommunikationstjänster. Av bestämmelsen framgår att det är fråga om en exempel förteckning. Förteckningen baserar sig på det regleringsbehov man nu känner till. För att lagen inte skall behöva ändras på grund av ett nytt regleringsbehov som inte kan förutses i det här skedet, har bemyndigandet medvetet getts en öppen formulering. Bemyndigandet begränsas dock av att regleringen bara kan gälla tekniska krav och dessutom skall det som regleringen gäller vara jämförbart med de regleringsobjekt som nämns i 1—20 punkten.

130 §. *Bestämmelser om separata nät.* Enligt 1 mom. kan Kommunikationsverket meddela föreskrifter även om tekniska egenskaper hos sådana kommunikationsnät som inte har kopplats samman med det allmänna kommunikationsnätet (separat nät), om det behövs för att en störningsfri kommunikation skall säkerställas. I fråga om förfarandet för undanröjande av störningar hänvisas i 2 mom. till 131 §. Separata nät är slutna kommunikationsnät som företag, myndigheter och andra användare skaffar för egna behov. Behovet av reglering av separata nät begränsas till eventuella yttre störningar.

131 §. *Skyldighet att undanröja störning.* Om ett kommunikationsnät eller en utrustning orsakar fara eller störning för kommunikationsnätet, utrustningen, kommunikationsnätets användare eller någon annan per-

son, skall teleföretaget eller någon annan innehavare av kommunikationsnätet eller utrustningen omedelbart vidta åtgärder för att korrigera situationen och vid behov koppla bort kommunikationsnätet eller utrustningen från det allmänna kommunikationsnätet. Kommunikationsverket kan vid behov bestämma om korrigeringsåtgärder samt bortkoppling av nätet eller utrustningen.

Skyldigheten enligt paragrafen gäller alla sådana fall där kommunikationsnätet eller terminalutrustning orsakar störningar, oavsett vilken anordning störningen gäller. Det har heller ingen betydelse om den anordning som orsakar störningar stämmer överens med de krav som anges i lagen.

Regleringen motsvarar 38 § i gällande kommunikationsmarknadslag. Regleringen harmonierar med artikel 6.1 i auktorisationsdirektivet och punkt 15 i del A i bilagan till direktivet.

132 §. *Tekniska föreskrifter om televisionsapparater och avkodningssystem.* Enligt paragrafen har Kommunikationsverket rätt att meddela föreskrifter om både televisionsapparaters och avkodningssystemens tekniska egenskaper för att säkerställa deras kompatibilitet. I föreskrifterna specificeras de tekniska kraven genom hänvisningar till standarderna i fråga. Med stöd av det föreslagna bemyndigandet kan Kommunikationsverket meddela en föreskrift som motsvarar den gällande regleringen i föreskriften om tillämpning av standarder för sändning av televisionssignaler (THK 36/1997 M).

Genom föreskriften genomförs tillsammans med 136 § de skyldigheter för teleföretag som driver system för villkorad tillgång som anges i artikel 6 i tillträdesdirektivet och i punkt b i del 1 i bilaga 1 till direktivet samt artikel 24 i direktivet om samhällsomfattande tjänster, vilken reglerar digitala televisionsapparaters kompatibilitet.

133 §. *Bestämmelser om terminaler.* I 1 mom. hänvisas för tydlighetens skull till radiolagen i fråga om radioanläggningar och teleterminalutrustning som skall användas i kommunikationsnätet.

I 2 mom. bestäms att teleföretag skall offentliggöra uppdaterade tekniska specifikationer av till vilka gränssnitt i det allmänna kommunikationsnätet teleterminalutrustning

kan anslutas. Genom bestämmelsen genomförs artikel 4.2, som gäller nät, i parlamentets och rådets direktiv (1999/5/EG) om radioutrustning och teleterminalutrustning. I fråga om terminalutrustnings överensstämmelse finns regleringen i radiolagen, till vilken hänvisas i 1 mom. Teleföretagens skyldighet att offentliggöra uppgifterna gör det möjligt för tillverkarna att konkurrera på utrustningsmarknaden. Med tekniska uppgifter avses standarder som tillämpas i gränssnitten samt övriga tekniska egenskaper som inverkar på hur tjänsterna fungerar i terminalutrustningen.

14 kap. Särskilda bestämmelser

134 §. *Skyldighet att distribuera programutbud och tjänster.* Gällande 42 § lagen om televisions- och radioverksamhet gäller skyldighet att distribuera vissa televisions- och radiosändningar. Eftersom all reglering av kommunikationsnät tas in i kommunikationsmarknadslagen i propositionen, bör även skyldigheten att distribuera föreskrivas i samma lag. Innehållet i regleringen ses över bl.a. med anledning av de nya direktiven om elektronisk kommunikation. Termen ”jakeluvolveite” i den gällande finskspråkiga lagen ersätts med termen ”siirtovolveite”, som också används i direktivet om samhällsomfattande tjänster. Termbytet påverkar inte innehållet i skyldigheten.

Enligt den gällande bestämmelsen skall skyldigheten att distribuera programutbud och tjänster alltid fullgöras utan ersättning. Enligt gällande 42 § lagen om televisions- och radioverksamhet skall ett teleföretag som tillhandahåller telenättjänster i andra än markbundna televisions- och radionät utan ersättning distribuera Rundradion Ab:s sändningar i nätet. Utan ersättningar skall också distribueras sändningar som kan tas emot med sedvanliga mottagningsanordningar i den kommun där nätet finns och som är avsedda för mottagning i hela landet och som görs av sådana utövare av televisions- och radioverksamhet som har beviljats koncession av statsrådet. I förslaget bibehålls skyldigheten att överföra definierade programut-

bud, men för andra än Rundradion Ab:s sändningar skall kunna tas ut högst en kostnadsorienterad ersättning.

I artikel 31 i direktivet om samhällsomfattande tjänster bestäms om medlemsstaternas rätt att ålägga företag som tillhandahåller elektroniska kommunikationsnät skälig sändningsplikt för överföring av vissa radio- och televisionskanaler och tjänster för radio- och televisionssändningar. Sådana skyldigheter skall endast införas när det är nödvändigt för att uppfylla klart fastställda mål som avser allmänintresset, och de skall vara proportionerliga och öppna för insyn.

Med den föreslagna distributionsskyldigheten genomförs mål i enlighet med den allmänna fördelen. Målet är att för den stora allmänheten tillhandahålla först och främst den offentliga servicens tv- och radioprogramutbud jämte special- och tilläggstjänster på det sätt som det har definierats som Rundradion Ab:s uppgift. Målet är också att tillhandahålla den stora allmänheten ett så mångsidigt tv- och radioprogramutbud som möjligt. Genom regleringen strävar man efter att trygga en mångsidig helhet av tv- och radioverksamhet där den offentliga servicens programutbud och den kommersiella verksamheten kompletterar varann.

Rundradion Ab fullgör en allmännyttig uppgift som föreskrivits för den i lag. Rätten att ta emot programutbud som ingår i den allmännyttiga verksamheten har ansetts som ett minimivillkor för tillgodoseendet av yttrandefriheten. Skyldigheten att utan ersättning distribuera allmännyttiga programutbud bör anses tjäna allmänintresset så som avses i paragrafen. Med hänsyn till yttrandefriheten ses åter skyldigheten att distribuera kommersiella riksomfattande kanaler som viktig för att mottagaren skall ha tillgång till ett så mångsidigt programutbud som möjligt. Att skyldigheten också utsträcks till dessa tjänar således allmänintresset så som avses i direktivet. För fullgörandet av skyldigheten kan enligt direktivet också bestämmas en lämplig ersättning.

Distributionsskyldigheten hör nära samman med tryggnad av yttrandefriheten enligt 12 § grundlagen, därför att yttrandefriheten också innefattar rätt att ta emot meddelanden. Å andra sidan står uppställandet av skyldighe-

ten också i samband med egendomsskyddet enligt 15 § grundlagen.

Skyldigheten att distribuera programutbud är fortfarande nödvändig för att skydda yttrandefriheten. För det första har tillgången på innehållet i den allmännyttiga verksamheten vedertaget ansetts som ett minimivillkor för tillgodoseendet av yttrandefriheten. Också en så mångsidig mottagningsmöjlighet som möjligt har ansetts stödja optimal yttrandefrihet. Tack vare mångsidigheten har mottagaren också möjlighet att fullt ut tillgodogöra sig nyttan av digitaltekniken. Digitaltekniken ökar kapaciteten i masskommunikationsnäten, vilket dock inte i sig garanterar att den allmännyttiga verksamhetens och koncessionshavarnas programutbud förmedlas till allmänheten. Det är dock inte längre motiverat att skyldigheten kvarstår helt utan ersättning bl.a. därför att antalet programutbud som skall sändas har ökat. Också direktivet utgår från att det skall finnas en motiverad orsak till att sändningsplikt utan ersättning föreläggs. Skyldigheten att distribuera främjar yttrandefriheten, men den bör också prövas med hänsyn till en annan grundläggande rättighet, egendomsskyddet. I tolkningspraxisen har inskränkningar i de grundläggande fri- och rättigheterna i allmänhet inte godkänts helt utan ersättningar. Tillgången på innehållet i den allmännyttiga verksamheten bör anses vara så central med tanke på yttrandefriheten att distributionen bör ske utan ersättning. Ersättningar som tas ut för förmedling av andra programutbud är avtalsbaserade. Om ersättning tas ut kan den enligt propositionen uppgå till högst ett kostnadsorienterat belopp. Skyldigheten att distribuera gäller företag som tillhandahåller nättjänster, oavsett om det ännu har kommits överens om en eventuell ersättning.

Begränsningen av egendomsskyddet skall enligt den vedertagna tolkningen av grundlaget stå i godtagbart proportion till det mål som strävas efter. Å andra sidan skall skyldigheten fylla kraven på rimlighet. Det att kraven på proportionerlighet och rimlighet fylls säkerställs i denna proposition så som det framgår nedan. Skyldigheten att distribuera är enligt propositionen bl.a. inte helt utan ersättning. Även teleföretagets egna rimliga behov beaktas. Företaget kan också fortfa-

rande använda sitt nät på det sätt det önskar och få en rimlig ersättning för det.

Programutbud som omfattas av distributionsskyldigheten har i propositionen begränsats till att gälla uppnående av de nämnda målen enligt ett allmänt intresse. För Rundradion Ab har uppställts en förpliktelse gällande allmännyttig verksamhet enligt 7 § lagen om Rundradion Ab. Enligt paragrafen skall bolaget tillhandahålla ett heltäckande programutbud jämte tillhörande special- och tilläggstjänster för alla på lika villkor. Genom distributionsskyldigheten säkerställs att bolagets programutbud jämte tjänster står till förfogande för tittarna i hela landet också när de tar emot sitt televisionsprogram via ett kabeltelevisionsnät. Skyldigheten gällande ett allmänt intresse och allmännyttig verksamhet innebär att det är nödvändigt att distributionsskyldigheten fortfarande är avgiftsfri. På så sätt är den definierade skyldigheten på ett i direktivet avsett sätt nödvändig för att uppfylla fastställda mål som avser allmänintresset. Skyldigheten har avgränsats så noggrant som möjligt, vilket gör att den också blir proportionerlig och öppen för insyn i enlighet med direktivet.

Även innehavare av riksomfattande koncession förpliktas att distribuera sina sändningar så att de kan tas emot i hela landet. Som stöd för skyldigheten är det nödvändigt att säkra att också dessa programutbud distribueras i kabeltelevisionsnäten. Det är viktigt även med tanke på yttrandefrihetens mångsidighet och värdepluralism att tittaren har möjlighet att ta emot flera olika aktörers programutbud. De koncessionspliktiga kanalernas kommersialism hör framför allt ihop med deras finansiering och betyder inte att hela innehållet är kommersiellt. Eftersom dessa televisionsprogramutbud är kommersiella är det trots allt inte motiverat att det av lagen direkt följer att distributionsskyldigheten inte skall ersättas.

Distributionsskyldigheten är fortfarande nödvändig i syfte att säkerställa att det riksomfattande programutbudet kan förmedlas till allmänheten. Särskilt i de största tätbebyggelserna finns sådana områden där tv-programutbudet i praktiken kan mottagas endast via kabel, och därför omfattas en betydande del av befolkningen av mottagningen.

Av hushållen har allt som allt ca 40 procent kabel-tv-anslutning. I praktiken är kabeltelevisionsnätet i dessa hushåll en nödvändig del i distributionen av tv-signalen.

I framtiden kommer olika möjligheter att ta emot sändningar att öka, t.ex. i och med att bredbandsanslutningarna blir allt vanligare. För tillfället är dessa möjligheter dock inte ännu så långt utvecklade att man allmänt kunde använda dem t.ex. för mottagande av rörliga bilder. Det är skäl att granska grunderna för distributionsskyldigheten på nytt när de olika mottagningsmöjligheterna utvecklas. Då kan man beakta bl.a. det faktum att bredbandsanslutningarna blir allt vanligare. Med hjälp av en ny granskning kan skyldigheten hållas i en riktig proportion i förhållande till målet.

Distributionsskyldigheten gäller både analoga och digitala programutbud. De som tillhandahåller nättjänster skall dock inte vara skyldiga att ändra nätet till ett digitalt nät. I praktiken blir distributionsskyldigheten tillämplig på digitala programutbud i den takt nätet digitaliseras.

Distributionsskyldigheten gäller inte returkanalen i digitala nät. Returkanalen kan genomföras med hjälp av t.ex. telefonmodem, kabelmodem eller mobiltelefonanslutning. Det är förenligt med konsumentens bästa att friheten att välja mellan olika alternativ bibehålls. Returkanalen möjliggör t.ex. interaktiva tjänster.

Distributionsskyldigheten gäller inte distribution av program med förmedling av satellit. Enligt direktivet kan distributionsskyldigheten påföras endast om ett betydande antal av de ifrågavarande nätens slutanvändare använder dem som sitt huvudsakliga medel för att ta emot radio- och tv-sändningar. I Finland används satellit inte som huvudsakligt medel i mottagning av programutbud. T.ex. Rundradion Ab:s kanaler finns inte tillgängliga via satellit. Bostadsaktiebolagen anknyts nästan undantagslöst till kabel-tv-nätet och då är den enskilda invånaren bunden till denna distributionsform. Satellitdistribution kan en tittare skaffa sig endast direkt. I Finland har man dock gynnat distributionen via kabel-tv-nät, t.ex. genom byggnadsbestämmelser. Därför kan t.ex. en höghusinvånare inte nödvändigtvis skaffa sig en egen antenn.

I 1 mom. 1 punkten sägs att teleföretag som tillhandahåller nättjänster i kabeltelevi-sionsnät är skyldiga att utan ersättning inom ramen för den kapacitet som anvisats i Rundradion Ab enligt radiolagen (1015/2001) distribuera i nätet allmännyttiga televisions- och radioprogramutbud som avses i 7 § 1 mom. lagen om Rundradion Ab (1380/1993) och som fritt kan tas emot i den kommun där nätet är beläget.

Enligt lagen om televisions- och radioverksamhet får Rundradion Ab utöva analog allmännyttig televisions- och radioverksamhet utan koncession på de frekvenser som anvisats bolaget i den plan för användning av frekvensområdena som avses i 6 § radiolagen. Bolaget får också utöva digital allmännyttig televisions- och radioverksamhet utan koncession. Statsrådet skall se till att bolaget får kapacitet i ett markbundet televisions- och radionät som det behöver i denna verksamhet och att bolaget kan använda den på ett ändamålsenligt sätt.

I kommunikationsmarknadslagen föreskrivs åter att innehavaren av nätkoncession skall överlåta kapacitet till bolaget. Enligt 10 § kommunikationsmarknadslagen kan nätkoncession i ett markbundet masskommunikationsnät beviljas på det villkoret att koncessionshavaren för sin del sörjer för att Rundradion Ab och innehavare av programkoncession som beviljats av statsrådet till ett kostnadsorienterat pris får tillgång till den kapacitet de behöver för utövandet av verksamheten.

Även parallellkanaler till kanaler som omfattas av distributionsskyldigheten anses höra till programutbudet. Med parallellkanal avses en kanal som temporärt kan användas för tillfällig parallellsändning av delar av samma programutbud. Med hjälp av en parallellkanal kan tittarna t.ex. följa en fotbollsmatch ur olika kameravinklar. Parallellkanaler är tekniskt sett nödvändiga för att förmedla programutbud, men de utgör inte några självständiga programutbud. I fråga om Rundradion Ab:s programutbud begränsas användningen av parallellkanaler av kapaciteten i det kanalknippe som anvisats bolaget.

Skyldigheten gäller endast sådana programutbud av Rundradion Ab som kan tas emot fritt. Med detta avses programutbud

som kan tas emot avgiftsfritt. Exempelvis programutbud som kräver ett avgiftsbelagt avkodningssystem är således inte programutbud som kan tas emot fritt.

Enligt 1 punkten skall de programutbud som skall distribueras kunna tas emot fritt i den kommun där nätet är beläget. Motsvarande avgränsning ingår också i gällande 42 § lagen om televisions- och radioverksamhet, vilken gäller distributionsskyldighet. Genom bestämmelsen riktas skyldigheten att distribuera programutbud till att gälla bara deras ursprungliga sändningsområde. Programutbud kan inte enbart med stöd av skyldigheten sändas utanför det ursprungliga sändningsområdet, eftersom utövaren av televisions- eller radioverksamhet betalar upphovsmännen ersättning för sändningsrätt bara för överenskomna områden.

Enligt 2 punkten skall i kabeltelevi-sionsnät utan ersättning dessutom distribueras special- och tilläggstjänster som ansluter sig till programutbud enligt 1 punkten och som kan tas emot fritt. I syfte att säkerställa tillgången på allmännyttig verksamhet är det nödvändigt att utsträcka distributionsskyldigheten utan ersättning till special- och tilläggstjänster som ansluter sig till programutbud, eftersom det i lag har angetts att de hör till innehållet i den allmännyttiga verksamheten.

Teleföretag som tillhandahåller nättjänster i kabeltelevi-sionsnät förpliktas till att utöver allmännyttiga programutbud också distribuera special- och tilläggstjänster i anslutning till dessa. Enligt 7 § 1 mom. lagen om Rundradion Ab är bolagets uppgift att tillhandahålla ett heltäckande televisions- och radioprogramutbud jämte tillhörande special- och tilläggstjänster för alla på lika villkor. Digitaliseringen av televisions- och radioverksamheten möjliggör olika nya typer av tjänster i anslutning till programmen. Om de hänför sig till Rundradion Ab:s allmännyttiga programutbud är de allmännyttig verksamhet. Med specialtjänster avses i den aktuella lagen t.ex. tjänster med vars hjälp handikappade kan se eller lyssna på program. Tilläggstjänster är t.ex. supertext-TV eller tjänster med hjälp av vilka man ger t.ex. ytterligare information om ett visst program.

Enligt 2 mom. 1 punkten är teleföretag som tillhandahåller nättjänster i kabeltelevi-sions-

nät skyldiga att i nätet till högst ett kostnadsorienterat pris distribuera alla sådana programutbud som fritt kan tas emot i den kommun där nätet är beläget och som sänds med stöd av en av statsrådet beviljad riksomfattande programkoncession. Skyldigheten gäller således t.ex. distribution av riksomfattande kommersiella kanaler. Om Rundradion med stöd av koncession skulle sända andra än allmännyttiga televisions- och radioprogramutbud, skall också distributionen av dem ordnas med stöd av 2 mom. 1 punkten. Distributionen av sådana programutbud som Rundradion Ab ordnar mot avgift skall ordnas på samma sätt.

Bestämmelsen i 2 punkten gäller andra programutbud än sådana som kan tas emot fritt och som sänds med stöd av en riksomfattande koncession som beviljats av statsrådet. Här avses riksomfattande avgiftsbelagda televisionskanaler.

Enligt gällande 42 § lagen om televisions- och radioverksamhet gäller distributions-skyldigheten endast sändningar som fritt kan tas emot med sedvanliga mottagningsanordningar i den kommun där nätet är beläget. Bestämmelsen har tolkats så att också digitala mottagningsanordningar är sedvanliga mottagningsanordningar. Till en sedvanlig mottagningsanordning har dock inte ansetts höra sådana betal- eller smartkort eller andra avkodningsanordningar som gör det möjligt att titta på avgiftsbelagda televisionsprogramutbud som förutsätter avkodning. På dessa grunder har betal-TV-tjänster inte ansetts omfattas av distributionsskyldigheten.

Den föreslagna bestämmelsen innehåller inte något omnämnande av sedvanliga mottagningsanordningar, eftersom begreppet är ägnat att väcka mångtydighet vid övergång till digitaltekniken. Däremot utsträcks bestämmelsen tydligt till att också gälla betal-TV-tjänster, vilket möjliggörs av att distributionsskyldigheten inte längre är fri från ersättning. Skyldigheten att distribuera dessa tjänster anses nödvändig för att göra programutbuden mångsidigare. På så sätt kan man också säkerställa att villkoret om riksomfattande koncession kan uppfyllas.

Den föreslagna skyldigheten i 2 mom. 2 punkten att distribuera avgiftsbelagda programutbud är ny. Den distributionsskyldighet

som avses här har inte föreskrivits bli fullgjord utan ersättning, utan för distributionen kan överenskommas om en högst kostnadsorienterad ersättning. Skyldigheten att distribuera avgiftsbelagda programutbud är skäligen tack vare ersättningsmöjligheten. Skäligheten påverkas också av att användningsändamålet med kabel-tv-företagets egendom inte ändras genom att skyldigheten fullgörs, utan skyldigheten hör nära samman med den verksamhet som företaget utövar.

Skyldigheten enligt 2 mom. 3 punkten omfattar också material som redigerats för ett program som ingår i programutbudet, reklam som anknyter till programutbudet samt andra motsvarande tjänster som tillhörande programutbudet. Sådana kan vara t.ex. textningar, olika tjänster för handikappade och teleköpsändningar. Som tillhörande programutbudet skall anses sådana tjänster som innehåller material som redigerats för ett visst program. Enbart en länk till material som framställts för något annat ändamål gör inte materialet till en del av programutbudet. Tjänsterna i fråga innehåller sådant redaktionellt material som i allmänhet inte tillhandahålls särskilt, separat från program. Tjänsterna kan vara såväl avgiftsbelagda som avgiftsfria. Som exempel på tjänster som hör till programutbudet kan nämnas tilläggsinformation som fås fram via en särskild meny, såsom poängsituationen för olika grenar i samband med friidrottstävlingar. Också ovan nämnda parallellkanaler anses höra till programutbudet, eftersom olika delar av samma programutbud förmedlas med hjälp av dem. Däremot kan t.ex. supertext-TV inte betraktas som en del av programutbudet, utan som en separat tjänst i förhållande till programmen. Den omfattas alltså inte av distributionsskyldigheten.

Elektroniska programguider (EPG) är däremot en tjänst som tillhandahålls av innehavaren av nätkoncession. Även Europeiska unionens kommission har i sina preliminära ställningstaganden ansett att skyldighet att distribuera elektroniska programguider inte kan föreläggas med stöd av must carry-skyldigheten. Tillträde till programguiden för den som utövar televisions- och radioverksamhet säkerställs med hjälp av den skyldighet att överlåta nyttjanderätten som före-

skrivs i 31 §.

Enligt bestämmelsen skall kabel-tv-företag distribuera alla riksomfattande kanaler, oavsett om de är analoga eller digitala. Paragrafen innebär dock inte att kabel-tv-företag blir skyldiga att ändra sitt nät till ett digitalt nät, vilket redan konstaterats. Också parallellkanaler för i 2 mom. avsedda programutbud skall distribueras bara till ett kostnadsorienterat pris. Användningen av kapaciteten för den som innehar programkoncession kan begränsas i koncessionen. Om koncessionen innehåller en begränsning av kapaciteten, får den inte överskridas ens tillfälligt med hjälp av en parallellkanal.

I bestämmelsen tas inte ställning till om ersättning skall tas ut för distribution av programutbud på ömse sidor. Om ersättning tas ut kan den uppgå till högst ett kostnadsorienterat belopp. Priset är avtalsbaserat och det kan variera enligt programutbud. Kabel-tv-företaget och utövaren av programverksamhet kommer överens om ersättningen och övriga villkor för distributionen. I bestämmelsen anges endast ersättningens kostnadsorientering som övre gräns. Med kostnadsorienterat pris avses enligt 84 § 1 mom. ett pris som med hänsyn till kostnaderna och verksamhetens effektivitet är skäligt. Vid bedömningen av skäligheten skall beaktas en skälig avkastning på kapitalet, vilket påverkas av teleföretagets investeringar och riskerna i anslutning till dem. Vid kostnadsorienterad ersättning beaktas olika faktorer som ökar eller minskar kostnaderna. Vid bedömningen av en skälig ersättning skall den nytta beaktas som tillkommer kabel-tv-företaget av att det distribuerar ett populärt programutbud.

Paragrafen gäller bara de kostnader som följer av att distributionsskyldigheten fullgörs. Paragrafen omfattar inte andra eventuella avtalsförhållanden mellan utövaren av televisions- eller radioverksamhet och kabel-tv-företaget gällande t.ex. ersättning för marknadsföring.

Enligt 126 § kan Kommunikationsverket vid behov besluta huruvida den överenskomna ersättningen kan anses vara kostnadsorienterad på det sätt som avses i lagen.

Enligt det föreslagna 3 mom. behöver inte teleföretaget i syfte att fylla distributions-

skyldigheten göra sådana förbättringar som ökar nätets distributionsförmåga som kräver betydande ekonomiska investeringar. Företaget behöver alltså inte göra sådana förbättringar som kräver betydande investeringar endast för att kunna fylla distributionskyldigheten. Ett kabel-tv-företag förpliktas t.ex. inte att digitalisera sitt nät. Skyldigheten att distribuera sändningar i digital form kan tillämpas först när företagets kabel-tv-nät har digitaliserats. Avsikten med bestämmelsen är att trygga principerna när det gäller proportionerlighet och rimlighet.

Enligt det föreslagna 4 mom. har teleföretaget denna paragraf oaktad dock inte någon distributionsskyldighet om kabel-tv-nätets distributionsförmåga är i teleföretagets bruk i dess egen televisions- eller radioverksamhet eller om det behövs för detta ändamål med tanke på företagets eget rimliga framtida behov. Den begränsning av egendomsskyddet som skyldigheten för med sig avgränsas således till kabel-tv-företagets egen televisions- och radioverksamhet. Med denna avgränsning strävar man efter att främja avsikten med lagen och företagets egen yttrandefrihet. Avsikten med bestämmelsen är särskilt att trygga egendomsskyddet. Grundlagsutskottet har i sin utlåtandepraxis förutsatt att ägarens eget nuvarande och rimliga behov begränsar de skyldigheter som ägaren har. Med denna begränsning tryggas alltså det nämnda kravet på rimlighet.

Med begränsningen av skyldigheten säkerställs att nätets ägare kan använda det till sin egen tv- och radioverksamhet. Med televisions- och radioverksamhet avses i bestämmelsen verksamhet enligt lagen om televisions- och radioverksamhet. Definitionerna av televisions- och radioverksamhet finns i 2 § nämnda lag. Således tillämpas begränsningen om kabel-tv-företaget har egen programverksamhet som det behöver sitt nät till.

Även i den föreslagna 38 § bestäms om de begränsningar av skyldigheten som föranleds av det egna behovet. Enligt motiveringen till paragrafen skall teleföretagets användningsbehov vara konkret, och enbart reservation med tanke på kommande behov räcker inte. Användningsbehovet skall också vara äkta. Om företaget vägrar att distribuera programutbud enligt paragrafen skall den kunna visa

att det egna behovet är verkligt. Kommunikationsverket kan på basis av 126 § avgöra huruvida vägran är välgrundad.

Enligt 5 mom. skall programutbud och tjänster som anknyter till dem enligt 1 mom. och 2 mom. 1 punkten tillhandahållas användaren avgiftsfritt. I praktiken skall således andra än betal-TV-kanaler tillhandahållas avgiftsfritt. Avsikten med bestämmelsen är att hindra ett kabelbolag som tillhandahåller nättjänster från att bära upp avgifter av användaren för distributionen av ifrågakvarande program eller tjänster i anknytning till dem. Således kunde det inte mot avgift erbjuda en avgiftsfri kanal som omfattas av distributionsskyldigheten.

Dessutom konstateras det i bestämmelsen att teleföretaget kan kräva en rimlig betalning av användaren för underhållet av nätet. Bestämmelsen hindrar således inte kabeltelevisionbolagen att ta ut sedvanliga avgifter av teknisk natur för kabeltelevisionanslutningar.

I 6 mom. föreskrivs att programutbud som omfattas av distributionsskyldigheten skall distribueras i oförändrad form och samtidigt som den ursprungliga sändningen. Genom bestämmelsen säkerställs att kabel-tv-företag distribuerar de programutbud som utövare av televisions- eller radioverksamhet sänder i oförändrad form. Kabel-tv-företag kan t.ex. inte omvandla digitala sändningar till analoga eller distribuera sändningen med fördröjning, utan tittaren bör kunna se programmet samtidigt oavsett distributionskanal.

Verkningarna av distributionsskyldigheten kommer att följas så som förutsätts i direktivet. På basis av uppföljningen kan skyldighetens nödvändighet och omfattning kontrolleras regelbundet, och vid behov kan skyldigheten ses över.

Om distributionsskyldighetens ikraftträdande bestäms särskilt i 140 §. Ändringen kräver en lång övergångstid, eftersom hela branschen för televisionsverksamhet utvecklas snabbt. Skyldigheten påverkar inte distributionen av programutbud som tillhandahålls med stöd av gällande koncessioner. Ett undantag är betal-TV-kanalerna, som börjar omfattas av skyldigheten så snart lagen träder i kraft.

Paragrafen harmonierar med artikel 31 i di-

rektivet om samhällsomfattande tjänster.

135 §. *Skyldigheter för innehavare av immateriella rättigheter till avkodningssystem.* I artikel 6 i tillträdesdirektivet och i bilaga 1 till direktivet bestäms om villkor som skall tillämpas på system med villkorad tillgång när digitala televisions- och radiosändningar tillhandahålls med hjälp av dem. Med system med villkorad tillgång avses i direktivet system där man använder avkodning. Med hjälp av systemen kan man tillhandahålla abonnenttelevisionstjänster, där användaren kan ta emot avgiftsbelagda tjänster av det företag som tillhandahåller programservice. Tjänsterna sänds i skyddad form och de står till förfogande bara för sådana användare som använder avkodningsutrustning. Villkoren i direktivet gäller överföringskontroll av systemen, skyldigheten för operatörer som driver system för villkorad tillgång att tillhandahålla tekniska tjänster på skäliga, rimliga och icke-diskriminerande villkor, skyldigheten att särredovisa bokföringen samt skyldigheten för innehavare av immateriella rättigheter att bevilja tillverkare av konsumentutrustning licens på skäliga, rimliga och icke-diskriminerande villkor. Genom 135 § genomförs tillsammans med 136 § de nämnda bestämmelserna i direktivet. Bestämmelserna i 135 § reglerar skyldigheterna för innehavare av immateriella rättigheter.

I punkt c i del I i bilaga I till artikel 6 i tillträdesdirektivet sägs att vid licensgivning för tillverkare av konsumentutrustning, skall innehavare av immateriella rättigheter avseende produkter och system för villkorad tillgång (avkodningssystem) säkerställa att detta görs på skäliga, rimliga och icke-diskriminerande villkor. Med beaktande av tekniska och kommersiella faktorer får innehavare av rättigheter inte koppla licensgivningen till villkor som förbjuder, hindrar eller avskräcker från att i samma produkt använda ett gemensamt gränssnitt som möjliggör uppkoppling till flera andra system för tillträde eller metoder som är specifika för ett annat system för tillträde, förutsatt att licensinnehavaren följer de relevanta och rimliga villkor som, vad denne själv beträffar, garanterar säkerheten vid transaktioner utförda av operatörer av system för villkorad tillgång.

I 1 mom. föreslås bli bestämt att innehava-

ren av immateriella rättigheter till ett avkodningssystem som används i ett digitalt televisions- och radionät skall när denna beviljar ett företag som tillverkar avkodningssystem dessa rättigheter tillämpa rättvisa, rimliga och icke-diskriminerande villkor. Enligt 2 mom. får innehavaren av immateriella rättigheter inte ställa sådana villkor för beviljandet av nyttjanderätten som hämmar användningen av avkodningssystemet tillsammans med andra utrustningar eller system eller försvårar den, om inte villkoren behövs på grund av utrustningens säkerhet eller någon annan teknisk orsak. Regleringen syftar till att främja kompatibiliteten i fråga om de aktuella anordningarna och utöka användarnas valmöjligheter. Genom den föreslagna paragrafen genomförs punkt c i del I i bilaga I till artikel 6 i tillträdesdirektivet.

136 §. *Skyldigheter för teleföretag som använder avkodningssystem.* I punkt b i del I i bilaga I till artikel 6 i tillträdesdirektivet sägs att alla operatörer som driver system för villkorad tillgång (teleföretag som använder avkodningssystem), oavsett överföringssätt, och som tillhandahåller tjänster som avser tillträde till digitala radio- och televisions-tjänster och vars tillträdestjänster sändningsföretag är beroende av för att nå varje grupp av potentiella tittare eller lyssnare skall på skäliga, rimliga och icke-diskriminerande villkor och i enlighet med gemenskapens konkurrenslagstiftning erbjuda alla sändningsföretag de tekniska tjänster som möjliggör att sändningsföretagets digitalt överförda tjänster kan tas emot av tittare eller lyssnare som getts tillgång till dessa tjänster med hjälp av avkodningssystem (dekodrar) administrerade av tjänsteoperatörerna, i enlighet med gemenskapens konkurrenslagstiftning. Enligt samma punkt i direktivet skall operatörerna dessutom föra separata räkenskaper för den verksamhet som gäller deras roll som leverantörer av villkorad tillgång.

I 1 mom. föreslås bli bestämt att teleföretag som använder avkodningssystem skall vara skyldiga att sörja för att avkodningssystemen inte hindrar distributionen av andra företags televisions- och radioprogramutbud och anknyttande special- och tilläggstjänster i ett digitalt televisions- och radionät. Regleringen syftar till att säkerställa att teleföretag som

administrerar avkodningssystem inte genom att utnyttja nätets tekniska egenskaper och inkompatibilitet kan hindra att utövare av sändningsverksamhet använder nätet. Teleföretag som använder avkodningssystem är dessutom vid behov skyldiga att till ett kostnadsorienterat och icke-diskriminerande pris tillhandahålla andra företag sådana tekniska tjänster som ovan nämnda distribution kräver. Om tillhandahållandet av tjänsterna medför kostnader skall den part som begär tjänsterna betala ersättning.

I 2 mom. sägs att skyldigheterna i 1 mom. dock inte finns, om det är tekniskt oändamålsenligt eller annars orimligt för teleföretaget att fullgöra skyldigheten. Åberopande av teknisk oändamålsenligt eller orimlighet kan bli aktuellt t.ex. i en situation där ett teleföretag som förfogar över ett avkodningssystem blir tvunget att utföra betydande ändringsarbeten i sitt eget nät för att genomföra kompatibilitet eller om fullgörandet av skyldigheten medför betydande olägenhet för teleföretagets egen verksamhet.

Teleföretag som tillhandahåller avkodningssystem skall enligt 3 mom. särredovisa den verksamhet som avses i 1 mom. från teleföretagets övriga verksamhet. Särredovisningsskyldigheten och dess syften behandlas i detaljmotiveringen till 89 §.

Genom 1, 2 och 3 mom. genomförs punkt b i del I i bilaga I till artikel 6 i tillträdesdirektivet.

I punkt a i del I i bilaga I till artikel 6 sägs att de system för villkorad tillgång som drivs på gemenskapsmarknaden skall vara utformade så att de tekniskt möjliggör kostnadseffektiv överföringskontroll och ger nätoperatörerna på lokal eller regional nivå möjlighet till fullständig kontroll över de tjänster för vilka sådana system för villkorad tillgång används.

Enligt det föreslagna 4 mom. är sådana teleföretag som avses i 1 mom. skyldiga att sörja för att det är möjligt att övervaka överföringen i kommunikationsnät. Genom den föreslagna bestämmelsen genomförs punkt a i del I i bilaga I till artikel 6 i tillträdesdirektivet.

Den föreslagna paragrafen motsvarar huvudsakligen regleringen av tillhandahållande av abonnenttelevisionstjänster i 27 § i gäl-

lande kommunikationsmarknadslag.

137 §. *Teleentreprenad*. Med teleentreprenör avses enligt 1 mom. en fysisk eller juridisk person som i avsikt att idka näring bygger eller installerar ett sådant internt kommunikationsnät i en fastighet eller en byggnad som skall anslutas till det allmänna kommunikationsnätet eller underhåller det. Definitionen motsvarar i övrigt definitionen av teleentreprenör i 12 § i gällande kommunikationsmarknadslag förutom att definitionen nu på ett noggrannare sätt har knutits uttryckligen till idkande av näring. Utanför definitionen av teleentreprenör och därmed även anmälningsskyldigheten och tillsynsavgiftsskyldigheten faller således personer som bedriver tillfälliga teleentreprenader eller personer som bedriver teleentreprenader enbart för eget bruk. Ett internt nät för en fastighet eller byggnad kan t.ex. komma att sammankopplas med ett allmänt telefonnät eller ett kabeltelevisionsnät.

Enligt 2 mom. skall teleentreprenören göra en skriftlig anmälan till Kommunikationsverket innan verksamheten inleds. I anmälan skall enligt momentet lämnas kontaktinformation om teleentreprenören och en uppskattning av vilken dag verksamheten kommer att inledas. Med stöd av bestämmelsen är teleentreprenad anmälningsskyldig näringsverksamhet där utövandet inte begränsas genom särskilda behörighetsvillkor. Företag som bedriver teleentreprenad skall naturligtvis se till att de anställda har den yrkesskicklighet och de erfarenheter som krävs för uppgifterna.

Teleentreprenören får inleda sin verksamhet så snart anmälningsskyldigheten har fullgjorts och utan någon särskild bekräftelse av Kommunikationsverket. Syftet med anmälan om teleentreprenader är enbart att underlätta Kommunikationsverkets tillsynsuppgift.

Enligt 3 mom. skall Kommunikationsverket underrättas om förändringar i uppgifterna i anmälan och om verksamheten upphör. Bestämmelsen behövs med tanke på Kommunikationsverkets tillsynsuppgifter.

Enligt 4 mom. är teleentreprenören skyldig att betala en fast avgift som motsvarar kostnaderna för tillsynen över teleentreprenaden till Kommunikationsverket. Närmare bestämmelser om grunderna för fastställandet

av avgiften utfärdas genom förordning av Kommunikationsministeriet. Hos teleentreprenörernas tas i dag ut en tillsynsavgift på till och med 240 eller 400 euro beroende på verksamhetens art. Tillsynsavgiften torde förbli vid samma belopp också efter det att den nya lagen har trätt i kraft.

Bestämmelsen står inte i strid med artikel 11.1 eller 11.3 i ramdirektivet eller med artikel 4.1 punkt b i auktorisationsdirektivet.

138 §. *Skadeståndsskyldighet*. I 1 mom. sägs att ett teleföretag som uppsåtligen eller av oaktsamhet handlar i strid med de skyldigheter som förelagts med stöd av 18, 19 eller 20 § i denna lag är skyldigt att ersätta ett annat teleföretag för den skada som det tillfogat detta. Den föreslagna bestämmelsen är nödvändig därför att en ekonomisk skada i regel inte ersätts enligt skadeståndslagen, om det inte finns ett uttryckligt omnämnande i lag. På kommunikationsmarknaden är de ekonomiska skadorna för ett teleföretag till följd av ett annat teleföretags lagstridiga agerande i regel så stora att skadeståndsansvar är motiverat.

Skadestånd enligt paragrafen omfattar enligt 1 mom. ersättning för kostnader, prisskillnad samt annan direkt ekonomisk skada som orsakats av teleföretagets verksamhet. I paragrafen ingår en uttömmande förteckning över de skadekategorier där teleföretaget är ersättningsskyldigt.

Enligt 2 mom. kan skadeståndet jämkas, om fullt skadeståndsansvar bedöms som oskäligt tungt med tanke på förseelsens art, skadans omfattning, parternas situation och andra omständigheter. Jämkningsmöjligheten behövs och förutsätts i den allmänna skadeståndsrätten. Omständigheter som kan beaktas vid jämkning är t.ex. teleföretagets storlek och affärsverksamhetens omfattning, graden av uppsåtlighet i fråga om den gärning som gett upphov till skadan och andra särskilda omständigheter som påverkat saken.

Enligt 3 mom. preskriberas rätten till skadestånd, om skadeståndstalan inte har väckts inom tre år från det att näringsidkaren fick kännedom om eller borde ha fått kännedom om att en skada har uppstått.

Vid prövning av talan som avses i 1 mom. kan domstolen enligt 4 mom. begära utlåtande av Kommunikationsverket. Eftersom ska-

deståndet baserar sig på överträdelse av en skyldighet som uppställts av Kommunikationsverket kan det vara nödvändigt att Kommunikationsverket hörs i ärendet.

Den föreslagna bestämmelsen motsvarar till största delen regleringen enligt 18 a § lagen om konkurrensbegränsningar (480/1992). Enligt den föreslagna bestämmelsen begränsas ersättningskyldigheten dock endast till direkta skador.

15 kap. Ikraftträdelse- och övergångsbestämmelser

139 §. *Ikraftträdande.* I 1 mom. föreslås en sedvanlig bestämmelse om när lagen träder i kraft. Lagen föreslås träda i kraft så snart som möjligt efter det att den har antagits och blivit stadfäst, dock senast den 25 juli 2003 då tiden för det nationella genomförandet av direktiven om elektronisk kommunikation går ut.

I 2 mom. sägs att genom den nya lagen upphävs kommunikationsmarknadslagen av den 30 april 1997 jämte ändringar. Teleföretagens rättigheter och skyldigheter som grundar sig på den kommunikationsmarknadslag som upphävs förblir dock alltjämt i kraft tills Kommunikationsverket första gången gör en marknadsanalys enligt 16 § i denna lag och till följd av den ålägger teleföretag rättigheter och skyldigheter enligt denna lag. Vid behov skall det genom ett separat beslut av Kommunikationsverket fastställas att sådana skyldigheter för teleföretag som bygger på den kommunikationsmarknadslag som upphävs upphör.

Genom 2 mom. genomförs artikel 27 i ramdirektivet, artikel 7 i tillträdesdirektivet, artikel 17 i auktorisationsdirektivet och artikel 16 i direktivet om samhällsomfattande tjänster. I övergångsbestämmelserna i direktiven förutsätts att medlemsstaterna håller de rättigheter och skyldigheter för teleföretag som baserar sig på gällande lagstiftning i kraft tills systemet enligt den nya lagen har inletts på ett effektivt sätt och de första besluten gällande marknadsdefinitioner och mark-

nadsanalyser samt betydande marknadsinflytande enligt det nya regleringssystemet har fattats. Genom övergångsbestämmelsen säkerställs att det inte under övergångstiden mellan två system som baserar sig på olika grunder uppstår en situation där televerksamheten inte omfattas av några som helst skyldigheter. Eftersom det kan finnas företag som enligt det nya regleringssystemet inte längre betecknas som företag med betydande marknadsinflytande och eftersom det i viss mån kan vara oklart i vilket skede den första omgången av marknadsdefinitioner och marknadsanalyser har upphört, har teleföretag enligt bestämmelsen rätt att vid behov få ett separat beslut av Kommunikationsverket, där det fastställs att de skyldigheter som baserar sig på den kommunikationsmarknadslag som upphävs har upphört att gälla.

I 3 mom. ingår en sedvanlig bestämmelse om möjligheten att vidta de åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter innan lagen träder i kraft.

140 §. *Tillämpning av vissa tidigare bestämmelser* I förslaget slopas regleringen av resttrafiken inom fjärr- och internationell telefonverksamhet slopas. Frågan behandlas närmare i allmänna motiveringen i avsnittet om de viktigaste förslagen (3.2.6.). För närvarande skall resttrafiken styras slumpmässigt till olika serviceproducenters nät i förhållande till deras marknadsandelar. När regleringen slopas får teleföretag som ingått ett avslutningsavtal styra resttrafiken till en vald serviceproducentens nät.

Enligt 1 mom. skall 24 § i kommunikationsministeriets beslut om sammankoppling av teleföretags telenät och teletjänster (1393/1997), som reglerar resttrafik, tillämpas fram till den 31 december 2003. Övergångstiden behövs för att teleföretagen på ett smidigt sätt skall kunna anpassa sin verksamhet till det nya systemet.

På behandlingen av ett förvaltningsärende som är anhängigt när lagen träder i kraft tillämpas enligt 2 mom. de bestämmelser som gäller vid ikraftträdandet.

I 3 mom. sägs att den teleområdesindelning som gäller vid denna lags ikraftträdande förblir i kraft tills den ändras i enlighet med 46 § i denna lag.

Utän hinder av 134 § skall ett teleföretag

som tillhandahåller nättjänster i ett kabel-tv-nät enligt 4 mom. ända till den 31 augusti 2010 utan ersättning överföra

1) sådana programutbud som avses i 2 mom. 1 punkten i nämnda paragraf och som distribueras med stöd av en riksomfattande programkoncession som är i kraft när denna lag träder i kraft, samt

2) material som redigeras för ett visst program i programutbudet, reklam samt andra motsvarande tjänster som anknyter till programutbudet.

I praktiken skall kabel-tv-företag under den tid gällande digitala televisionskoncessioner är i kraft distribuera de nuvarande riksomfattande kommersiella avgiftsfria televisionskanalerna utan ersättning. Övergångsbestämmelsen gäller både analoga och digitala avgiftsfria riksomfattande kanaler, eftersom det är ändamålsenligt att de behandlas som en helhet.

I dag skall även kommersiella kanaler som kan tas emot fritt förmedlas avgiftsfritt. Övergångsbestämmelsen gällande distributionsskyldigheten behövs å ena sidan för att trygga tittarnas rättigheter och å andra sidan för att trygga koncessionshavarnas rättigheter.

I enlighet med direktivet om samhällsomfattande tjänster skall distributionsskyldigheten granskas regelbundet. En ny granskning kan uppskattas vara nödvändig omkring 2008, varvid man på nytt kan uppskatta situationen som helhet. En uppskattning av skyldigheten är inte ändamålsenlig mitt under en övergång till digitala nät. Ändringen av distributionsskyldigheten inverkar i stor grad på aktörernas verksamhetsbetingelser och grunderna för verksamheten. Det är rimligt att hålla dessa omständigheter som är viktiga för koncessionsinnehavaren likadana som de var när koncessionen beviljades.

Genom den långa övergångstiden beaktas också tittarens rättigheter, som först och främst tryggas genom distributionsskyldigheten. Ändringen av regleringen strävar inte efter att blanda sig i tittarens möjligheter att se de nuvarande kanalerna och såväl det nuvarande analoga distributionssystemet som de nuvarande mottagarapparaterna kommer att vara i bruk ännu i åratal. Likaså har bl.a. avtalen om anslutning till kabel-tv-nätet ingåtts

i den tron att distributionsskyldigheten tryggar att man ser vissa sändningar. De faktum att det har skapats kabelsändningsnät och avståtts från egna antenner i samband med anslutningen till nätet har baserat sig på en förutsättning om att man med hjälp av kabel-tv-nätet kan distribuera de riksomfattande kanalerna till mottagaren på ett heltäckande sätt.

Den distributionsskyldighet som föreslagits beträffande Rundradion Ab:s programutbud enligt 134 § 1 mom. börjar tillämpas genast när lagen träder i kraft.

Rundradion Ab:s skyldighet beträffande allmännyttig verksamhet har utsträckts till special- och tilläggstjänster i samband med den första fasen av totalreformen av lagstiftningen om kommunikationsmarknaden. Det är därför nödvändigt att tydligt trygga också distributionen av special- och tilläggstjänster genom att sätta ändringen i kraft omedelbart utan någon övergångsperiod.

Tolkningen enligt gällande lag har varit att betal-TV-tjänster inte har ansetts omfattas av must carry-skyldigheten. Eftersom de enligt förslaget skall distribueras och ersättningen för distributionen enligt överenskommelse högst kan vara kostnadsorienterad, finns det ingen anledning att senarelägga ändringen genom övergångsbestämmelser.

141 §. *Övergångsbestämmelser om nätkoncessioner.* Nätkoncessioner som är i kraft vid lagens ikraftträdande gäller enligt 1 mom. under den beviljade koncessionsperioden. Avsikten är således inte att nätkoncessioner som beviljats med stöd av den kommunikationsmarknadslag som trätt i kraft den 1 juli 2002 skall sökas på nytt. På nätkoncessioner som är i kraft vid lagens ikraftträdande kan dock vid behov tillämpas vad som i 12 § bestäms om återkallande av koncession. Bestämmelsen är nödvändig därför att utan en uttrycklig bestämmelse är det i någon mån oklart om koncessioner enligt den gamla lagen vid tydliga fall av missbruk kan återkallas på de grunder som avses i den nya lagen.

I 2 mom. föreslås bli bestämt att ett företag eller ett annat samfund som tillhandahåller sådana nättjänster som avses i 4 § 2 mom. i ett myndighetsnät som fungerar innan denna lag träder i kraft skall inom två månader efter lagens ikraftträdande ansöka om nätkoncession enligt 4 § 2 mom. I nätkoncessionsansö-

kan skall läggas fram en utredning om användargrupperna i det aktuella myndighetsnätet. Kommunikationsministeriet godkänner dessa användargrupper, om de uppfyller de förutsättningar som nämns i 2 §. Ett beslut av kommunikationsministeriet om nätkoncession är till denna del ett överklagbart förvaltningsbeslut.

142 §. *Övergångsbestämmelser om vissa utredningar och anmälningar.* Enligt 1 mom. skall en utredning om användargrupper i andra än sådana myndighetsnät som avses i 4 § 2 mom. lämnas till kommunikationsministeriet inom sex månader efter denna lags ikraftträdande. Kommunikationsministeriet godkänner dessa användargrupper, om de uppfyller de förutsättningar som nämns i 2 §.

Enligt 2 mom. är teleföretag som när lagen träder i kraft har gjort televerksamhetsanmälan enligt gällande kommunikationsmarknadslag skyldiga att göra televerksamhetsanmälan enligt 13 § i denna lag till Kommunikationsverket inom två månader efter lagens ikraftträdande. Skyldigheten är nödvändig därför att den myndighet som tar emot televerksamhetsanmälningar ändras från kommunikationsministeriet till Kommunikationsverket. Skyldigheten att göra en televerksamhetsanmälan på nytt i enlighet med den nya lagen är inte heller ett oskäligt krav för teleföretagen.

En teleentreprenör som när denna lag träder i kraft har auktorisation för teleentreprenad enligt gällande lag är enligt 3 mom. inte skyldig att göra en sådan anmälan som avses i 137 § 2 mom. till Kommunikationsverket. Att föreskriva anmälningsskyldighet för de 550 teleentreprenörer som redan är verksamma på marknaden är onödigt, eftersom anmälningarnas enda syfte är att tillsynsmyndigheten skall få veta vilka näringsidkare som är verksamma på marknaden. Eftersom Kommunikationsverket med stöd av gällande bestämmelser har auktoriserat alla de teleentreprenörer som för närvarande är verksamma på marknaden, behöver den inte längre denna information.

143 §. *Tillämpning av bestämmelserna om påföljdsavgift och tillsynsavgift.* Enligt 1 mom. tillämpas bestämmelserna om påföljdsavgift på gärningar och försummelser som sker sedan lagen trätt i kraft.

Enligt 2 mom. föreslås att en sådan tillsynsavgift som avses i 15 och 137 § skall tas ut från och med den 1 januari 2004. Övergångsbestämmelsen är motiverad därför att beräkning och uppbörd av tillsynsavgiften mitt under kalenderåret skulle medföra onödiga problem för teleföretagen och Kommunikationsverket.

1.2. Lag om ändring av lagen om televisions- och radioverksamhet

3 §. *Tillämpningsområde.* I 1 mom. stryks hänvisningen till 42 §, där det bestäms om skyldighet att distribuera vissa televisions- och radiosändningar. Hänvisningen är onödig, eftersom 42 § upphävs och en bestämmelse om distributionskyldighet tas in i den nya kommunikationsmarknadslagen.

4 §. *Begränsningar av tillämpningsområdet.* I paragrafen anges på hurdan verksamhet lagen inte skall tillämpas. I propositionen förtydligas paragrafen och smärre ändringar företas i begränsningarna. Enligt gällande lag meddelas genom beslut av statsrådet vid behov föreskrifter om hurdan verksamhet som bör anses vara obetydlig verksamhet. Bemyndigandet har inte behövts i praktiken, och det föreslås att det slopas. Begränsningarna av tillämpningsområdet anges då direkt på lagnivå.

Det föreslås att tillämpningsområdet inte skall omfatta verksamhet i telenät, där programutbudet samtidigt kan följas via högst 2 000 anslutningar. Enligt gällande lag faller nät med högst 250 anslutningar utanför tillämpningsområdet. Genom ändringen utsluts t.ex. små nät med centralantenn, eftersom den verksamhet som utövas i dem är obetydlig med tanke på lagens tillämpningsområde. På grund av distributionstekniska begränsningar faller också den nuvarande formen för distribution av televisions- och radioprogram via Internet utanför lagen. Med befintliga tekniker är det inte i vidare kretsar möjligt att samtidigt följa programmen på In-

ternet.

I den gällande definitionen beaktas inte särskilt analog radioverksamhet som utövas tillfälligt med sändare som har en låg effekt. Vid t.ex. utomhustillställningar kan man behöva en separat sändare med låg effekt så att publiken kan höra sändningar. Det är inte ändamålsenligt att lagen tillämpas på sådan verksamhet. Det föreslås därför bli bestämt att lagen inte skall tillämpas på analog verksamhet som varar högst tre månader och där den televisionssändare som används i verksamheten har en strålningseffekt på högst 1 kilowatt eller om radiosändarens strålningseffekt är högst 50 watt.

Dessutom förtydligas ordalydelsen i den inledande satsen i paragrafen, men innehållet ändras inte. Vad som i 19 § bestäms om program skadliga för barns utveckling lämpar sig fortfarande också i fråga om sådan verksamhet på vilken lagen inte annars tillämpas. Sådan verksamhet kan, liksom tidigare, avbrytas med stöd av 38 §. Dessutom förtydligas språket i 1 punkten.

I 2 mom. föreslås bli bestämt att på utövande av sådan televisions- och radioverksamhet som avses i 7 § 2 och 3 mom. tillämpas inte 10 och 11 §, 13 § 1 och 2 mom. eller 14, 16 och 17 §. I de föreslagna 7 § 2 och 3 mom. föreskrivs Kommunikationsverket rätt att bevilja koncession för kortvarig televisions- och radioverksamhet och televisions- och radioverksamhet i liten skala. När dessa koncessioner beviljas prövas inte uppfyllelsen av kriterierna enligt 10 §, utan de beviljas på de grunder som anges i 7 §. Det är inte nödvändigt att till koncessionen foga sådana särskilda föreskrifter som anges i 11 §. Det är inte heller nödvändigt att tillämpa 13 §, eftersom byte av innehavare av koncessioner som gäller en kort tid inte har samma betydelse som överföringar av långvariga koncessioner. På kortvariga koncessioner tillämpas dock för tydlighetens skull 13 § 3 mom., vilket utfärdats med tanke på konkursfall. På grund av de kortvariga koncessioner som Kommunikationsverket beviljat kan inte heller 14 §, som gäller förfall av koncession, anses ha någon praktisk betydelse. Bestämmelserna i 16 och 17 § gäller den andel som skall reserveras för europeiska program och program av oberoende producenter. Paragrafer-

na blir likaså nästan betydelselösa i fråga om kortvarig verksamhet, eftersom de faktiska kvoterna granskas i det årliga programutbudet.

Kortvarig verksamhet och verksamhet i liten skala omfattas i övrigt av samma reglering som televisions- och radioverksamhet överlag.

6 §. *Eablering i vissa undantagsfall.* Det föreslås att paragrafens struktur förtydligas. Innehållet ändras däremot inte. Med stöd av paragrafen bedöms endast sådana företag som inte har etablerat sig i en stat som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller i en stat som har ratificerat Europarådets televisionskonvention. Bestämmelsen skall tillämpas, om man inte med stöd av 5 § kan avgöra i vilket land utövaren av televisionsverksamhet har etablerat sig.

7 §. *Rätt att utöva televisions- och radioverksamhet.* För utövande av televisions- och radioverksamhet med hjälp av radiovågor som utbreder sig fritt krävs enligt gällande lag koncession som beviljats av statsrådet. I fråga om annan televisions- och radioverksamhet skall anmälan göras till Kommunikationsverket.

Det föreslås att bestämmelsen ändras så att koncession för kortvarig televisions- eller radioverksamhet och televisions- eller radioverksamhet i liten skala i ett markbundet masskommunikationsnät skall sökas hos Kommunikationsverket.

Enligt det föreslagna 7 § 2 mom. skall koncession för kortvarig analog radioverksamhet som pågår i högst tre månader sökas hos Kommunikationsverket. Koncession för kortvarig radioverksamhet beviljas för närvarande av kommunikationsministeriet. Sådana koncessioner beviljas bl.a. för olika evenemang för allmänheten och för läroanstaltarnas tillfälliga radiosändningar. Årligen söks några tiotals koncessioner: år 2001 söktes 42 stycken. Kortvariga koncessioner förutsätter inte politisk prövning, utan de kan beviljas om en lämplig frekvens kan anvisas för ändamålet. Behandlingen av ansökningar om koncession för kortvarig verksamhet kräver också sådant arbete som i praktiken också i dag hör till Kommunikationsverkets uppgifter. I egenskap av den myndighet som svarar för frekvensförvaltningen skall Kommunika-

tionsverket kontrollera om frekvenser kan anvisas för verksamheten. Av ovan nämnda skäl är det ändamålsenligt att koncessioner för kortvarig radioverksamhet behandlas vid Kommunikationsverket i stället för vid kommunikationsministeriet.

Enligt gällande lag krävs koncession av statsrådet för all televisionsverksamhet som utövas i ett markbundet masskommunikationsnät. I propositionen luckras koncessionsförfarandet i fråga om digital televisionsverksamhet upp så att Kommunikationsverket kan bevilja koncession även för sådan kortvarig televisionsverksamhet i ett digitalt markbundet masskommunikationsnät som pågår högst tre månader. Kommunikationsverket skall likaså få bevilja koncession för sådan digital televisionsverksamhet som pågår högst fyra timmar per vecka. Den nya koncessionsformen underlättar möjligheterna att använda ett digitalt markbundet masskommunikationsnät för verksamhet i liten skala och för kortvarig verksamhet. Det kan antas att med stöd av en sådan koncession utövas i viss mån motsvarande verksamhet som med stöd av en kortvarig radiokoncession. På så sätt kan t.ex. olika läroanstalter pröva på televisionsverksamhet i ett markbundet televisionsnät. Förslaget antas ha positiva verkningar också för den digitala televisionsverksamheten överlag.

Enligt propositionen kan också digital radioverksamhet som kräver högst fyra timmar per vecka utövas med stöd av koncession som beviljats av Kommunikationsverket.

Enligt propositionen koncession av statsrådet fortfarande förutsätts för utövande av televisionsverksamhet i ett analogt markbundet masskommunikationsnät. Det har inte kunnat skönjas några behov av kortvarig analog televisionsverksamhet eller analog televisionsverksamhet i liten skala, eftersom televisionsverksamhet kräver större investeringar än radioverksamhet.

Det föreslås bli bestämt att Kommunikationsverket skall bevilja koncession för radioverksamhet i ett analogt markbundet masskommunikationsnät, om radiofrekvenser kan anvisas för verksamheten och det inte finns grundad anledning att misstänka att verksamheten står i strid med lagstiftningen om televisions- och radioverksamhet. Kom-

munikationsverket har således inte fri prövningsrätt när det behandlar koncessionsansökningar, utan besluten skall basera sig på rättsprövning.

Koncession för verksamhet i ett digitalt markbundet masskommunikationsnät skall enligt 3 mom. beviljas oavsett frekvenser. En sådan koncessionshavare kan komma överens om den frekvens som behövs för verksamheten med en sådan innehavare av nätkoncession som avses i kommunikationsmarknadslagen. Programkoncession berättigar således inte till krav på användning av frekvenser, utan om detta skall avtalas på kommersiella grunder. Koncession skall kunna beviljas om det inte finns grundad anledning att misstänka att sökanden bryter mot denna lag eller någon annan lag som gäller televisions- eller radioverksamhet.

Långvarig eller annan televisions- eller radioverksamhet som kräver koncession av statsrådet skall inte kunna utövas genom utnyttjande av bestämmelserna om koncessioner för kortvarig verksamhet eller verksamhet i liten skala. Koncessioner kan inte beviljas t.ex. i form av flera kortvariga koncessioner i rad eller så att samma innehavare har flera koncessioner för högst fyra timmars programtid. Sådan verksamhet bryter mot bestämmelserna om koncession i denna lag.

Enligt 1 mom statsrådet är alltjämt koncessionsmyndighet i fråga om andra än i 2 och 3 mom. avsedda koncessioner. Skyldigheten att anmäla annan än koncessionspliktig verksamhet kvarstår också i oförändrad form, men bestämmelsen om anmälan flyttas till en annan paragraf.

I paragrafen föreslås också en terminologisk ändring som betingas av de termer som tas i bruk i den nya kommunikationsmarknadslagen. Som koncessionspliktig televisions- och radioverksamhet definieras verksamhet i ett markbundet masskommunikationsnät. I 2 § i den nya kommunikationsmarknadslagen definieras masskommunikationsnät som ett kommunikationsnät som i huvudsak används för sändning eller tillhandahållande av televisions- och radioprogramutbud eller annat material som förmedlas i samma form till alla mottagare. Med markbundet masskommunikationsnät avses i sin tur ett masskommunikationsnät som fungerar

med hjälp av radiovågor som utbreder sig fritt.

7 a §. *Rundradion Ab:s rätt att utöva televisions- och radioverksamhet.* Av lagtekniska skäl föreslås att bestämmelsen om Rundradion Ab:s rätt att utöva televisions- och radioverksamhet överförs från 7 § till en särskild 7 a §. På grund av regleringen av kortvariga koncessioner blir 7 § i annat fall för omfattande.

I paragrafen föreslås en hänvisningsteknisk ändring som föranleds av den nya kommunikationsmarknadslagen. Hänvisningen till skyldigheten att reservera kapacitet måste ändras så att den gäller 10 § 3 mom. kommunikationsmarknadslagen.

7 b §. *Anmälan till kommunikationsverket.* I paragrafen föreslås bli bestämt att om annat utövande av televisions- och radioverksamhet än det som avses i 7 och 7 a § skall innan verksamheten inleds göras en anmälan enligt 15 § 1 mom. till Kommunikationsverket. Anmälningsskyldigheten gäller således bl.a. verksamhet som utövas i kabel-tv-nät. Bortsett från lagtekniska ändringar kvarstår bestämmelsen om anmälningsskyldighet i oförändrad form. Bestämmelsen överförs till en särskild paragraf för att 7 § inte skall bli alltför omfattande. På grund av uppsjälkningen av 7 § måste dessutom paragrafhänvisningarna ändras.

9 §. *Koncessionsmyndighet.* I paragrafen föreslås en ändring som motsvarar den föreslagna ändringen i 7 §. Huvudregeln är att statsrådet alltjämt beviljar koncession för utövande av televisions- eller radioverksamhet i ett markbundet masskommunikationsnät. Kommunikationsverket beviljar däremot koncession för i 7 § 2 och 3 mom. avsedd kortvarig verksamhet eller verksamhet i liten skala. Kommunikationsverket behöver inte ledigförklara koncessionen. En koncession som beviljas för högst tre månader behöver inte heller enligt den gällande bestämmelsen ledigförklaras.

10 a §. *Ansökningsavgift.* Det föreslås att lagen kompletteras med en bestämmelse om ansökningsavgift, som skall betalas i samband med ansökan. Avgiften är 2 000 euro i sådana fall där det krävs koncession som beviljats av statsrådet. I dag uppbärs inga avgifter för ansökningar om koncession. Syftet

med ansökningsavgiften är att avvärja ansökningar som görs på skämt och som medför onödigt arbete och kostnader. Den föreslagna avgiften motsvarar den avgift som föreslås i kommunikationsmarknadslagen, och regleringen motiveras närmare i samband med 7 § kommunikationsmarknadslagen.

Det föreslås att en ansökningsavgift om 100 euro skall tas ut för de koncessionsansökningar som behandlas av Kommunikationsverket. Koncessionerna beviljas för kortvarig verksamhet eller verksamhet som annars utövas i liten skala på grunder som direkt framgår av lagen. De medför därför klart mindre arbete än andra koncessioner som skall behandlas av statsrådet. Därför tas också en klart mindre ansökningsavgift ut.

11 §. *Koncessionsbestämmelser.* Det föreslås att 2 mom. 4 punkten upphävs. Enligt gällande 4 punkten har koncessionsmyndigheten rätt att utfärda bestämmelser som gäller meddelanden från myndigheterna och verksamhet i undantagsförhållanden. Punkten behövs inte längre, därför att i lagen föreslås en ny 15 a § om beredskap inför undantagsförhållanden och om förmedling av meddelanden från myndigheter. Om teleföretagens beredskap föreslås dessutom bli bestämt i kommunikationsmarknadslagen.

11 a §. *Ändring av koncessionsbestämmelser.* Det föreslås att lagen kompletteras med en ny 11 a §, där det bestäms om förutsättningarna för ändring av koncessionsbestämmelser. Koncessionsbestämmelserna skall kunna ändras på ansökan av koncessionshavaren eller med dennas samtycke. De skall också kunna ändras utan koncessionshavarens samtycke, när det är nödvändigt av ett särskilt skäl som beror på den tekniska utvecklingen eller en väsentlig förändring i verksamhetsbetingelserna för den koncessionsberoende verksamheten. Bestämmelsen motsvarar den föreslagna bestämmelsen i 11 § kommunikationsmarknadslagen.

I den gällande lagen finns inte några bestämmelser om ändring av koncessionsvillkoren. Koncessioner som beviljats för digital televisionsverksamhet innehåller däremot ett villkor, enligt vilket statsrådet av grundad anledning kan ändra villkoren för koncession efter att ha hört koncessionshavaren.

På grund av den snabba tekniska utveck-

lingen är det viktigt att kunna ändra koncessionsbestämmelserna inom radio- och televisionsbranschen. Detsamma gäller telebranschen. En koncession skall dock bara i undantagsfall kunna ändras utan koncessionshavarens samtycke. Bestämmelsen motiveras närmare i samband med 11 § kommunikationsmarknadslagen. I motiveringen till 11 § ges också exempel på situationer där det kan bli aktuellt att ändra en koncession utan samtycke.

12 §. *Giltighetstiden för koncessioner.* Paragrafen kompletteras med en bestämmelse om giltighetstiden för kortvariga koncessioner och koncessioner för verksamhet i liten skala. För tydlighetens skull konstateras giltighetstiden för koncessioner som beviljas för verksamhet som pågår högst tre månader. Koncession som berättigar till verksamhet i liten skala, högst fyra timmar per vecka, kan beviljas för högst ett år i taget. Koncessionen skall ha en klart kortare giltighetstid än sedvanliga koncessioner som beviljas av statsrådet, eftersom verksamhet i liten skala har mera tillfällig karaktär. Den maximala längden bör begränsas också därför att huvudregeln är att statsrådet fortfarande har behörighet att bevilja koncessioner. Dess rätt att besluta om koncessionerna kan inte kringgås genom långvariga koncessioner för verksamhet i liten skala.

13 §. *Överföring av koncession.* Bestämmelserna om överföring av koncession ändras, därför att regleringen i praktiken har visat sig vara för begränsande. Inom televisions- och radioverksamheten kan det skönjas att säkerställandet av verksamhetsbetingelserna för bolagen kan förutsätta en möjlighet att något smidigare än för närvarande ändra ägandeförhållandena i bolagen. Det är därför nödvändigt att luckra upp det förfarande som föreskrivits för dylika situationer. I syfte att skydda yttrandefriheten är det dock nödvändigt att statsrådet alltjämt prövar sådana ändringar i ägandeförhållanden som innebär att bestämmanderätten överförs.

Enligt gällande lag upphör koncessionen att gälla, om den faktiska bestämmanderätten i förhållande till koncessionshavaren förändras. Enligt propositionen skall koncessionen inte längre upphöra att gälla i sådana situationer, utan statsrådet kan återkalla kon-

sionen. Statsrådet överväger från fall till fall om det är nödvändigt att återkalla koncessionen. Det föreslås bli bestämt att koncessionshavaren omedelbart skall underrätta koncessionsmyndigheten om en situation där bestämmanderätten kan anses ha ändrats. Statsrådet skall fatta beslut om återkallande inom två månader efter anmälan. Om koncessionshavaren planerar att ingå ett sådant avtal i samband med vilket det kan bli fråga om att bestämmanderätten överförs skall koncessionshavaren kunna låta statsrådet behandla förhandsavtalet. På så sätt klarläggs statsrådets ståndpunkt redan innan det slutliga avtalet ingås.

Bestämmanderätten i förhållande till koncessionshavaren ändras, om företaget helt och hållet byter ägare. Förutom i situationer av klara ägarbyten bör man också i många andra situationer överväga om en förändring av beslutanderätten har ägt rum, t.ex. när ägarandelarna förändras. Det gäller då att granska ägarförhållanden och andra faktorer som påverkar bestämmanderätten och jämföra dem med situationen när koncession söktes. Bestämmanderätten i ett bolag kan påverkas av t.ex. aktieägaravtalen eller aktiernas olika röstetal. Kriterierna för ändring av bestämmanderätten och tolkningen av olika situationer ändras inte, utan innehållet i regleringen bibehålls till denna del oförändrad.

Till paragrafen fogas ett nytt 2 mom., som preciserar regleringen enligt 1 mom. Som en förutsättning för återkallande betraktas inte enligt momentet överföring av koncession inom en koncern mellan moderbolaget och ett dotterbolag som är helt i dess ägo. Exempelvis bolagisering av affärsfunktionerna inom en koncern betraktas således inte som överföring av koncession. Koncessionsmyndigheten skall dock underrättas också om en sådan överföring.

Bestämmelsen i 3 mom. motsvarar gällande 2 mom. Om koncessionshavaren försätts i konkurs, upphör koncessionen att gälla.

14 §. *Hur koncession förfaller.* Enligt gällande 14 § förfaller en koncession alltid, om verksamhet inte har inletts inom ett år från koncessionens första giltighetsdag. Det föreslås att paragrafen ändras så att en koncession inte nödvändigtvis förfaller trots att verksamheten inte inleds inom föreskriven

tid. För att en koncession inte skall förfalla, skall koncessionshavaren ange något särskilt vägande skäl som ansluter sig till verksamhetsbetingelserna för att verksamheten inte har inletts och koncessionsmyndigheten skall godkänna skälet. Om något särskilt vägande skäl inte anges förfaller en koncession också om den regelbundna sändningsverksamheten har avbrutits för längre tid än 30 dygn.

Å andra sidan föreslås att den ettåriga tidsfristen ändras till sex månader. Det är nödvändigt att förkorta tiden för att förutsättningarna för att hålla koncessionen giltig skall kunna kontrolleras i ett tidigare skede än för närvarande i sådana fall där verksamheten inte kan inledas inom en kort tid. Redan för en ändamålsenlig användning av masskommunikationsnäten förutsätts att kapaciteten i näten inte i onödan måste hållas oanvänd. Ändringen äventyrar inte koncessionshavarens rättigheter, därför att den föreslagna ändringen å andra sidan innebär att koncessionen inte nödvändigtvis förfaller.

Ändringarna syftar till att i någon mån göra regleringen smidigare än för närvarande. Behovet av smidigare bestämmelser har i praktiken framkommit bl.a. i samband med inledandet av digitala televisionsverksamhet. Koncessionshavaren kan ha en godtagbar orsak till att verksamheten inte har inletts inom föreskriven tid. Ett exempel på en sådan orsak är en situation där de tekniska anordningar som verksamheten förutsätter inte har utvecklats inom förutsagd tid och verksamheten inte kan inledas på grund av detta.

Redan aspekter som hänför sig till yttrandefriheten kräver att koncessionsmyndigheten skall ha rätt att pröva om det skäl som koncessionshavaren anger kan anses vara godtagbart. En sådan prövningsmöjlighet tjänar också skäl som hänför sig till ändamålsenligheten. På så sätt kan man undvika sådana koncessionsförfaranden som inte kan betraktas som nödvändiga. Avsikten är dock att tröskeln för att en koncession skall hållas i kraft skall vara hög, vilket framgår redan av ordalydelsen i paragrafen. När paragrafen tillämpas bör det prövas från fall till fall, om det skäl som den som ansöker om koncession framför kan betraktas som särskilt vägande med hänsyn till betingelserna för den aktuella verksamheten.

15 §. *Anmälan om verksamhet.* I 1 mom. ingår en förteckning över de uppgifter som en utövare av televisions- eller radioverksamhet skall ta in i en anmälan enligt 7 b §. En liten ändring föreslås i förteckningen. Enligt 1 punkten skall anmälan innehålla kontaktinformation, men de behövliga uppgifterna anges inte längre i detalj. Innehållet i anmälan bibehålls i oförändrad form.

Det föreslås att 2 mom. ändras så att Kommunikationsverket inte längre särskilt bekräftar varje anmälan det tagit emot. Utövare av radio- eller televisionsverksamhet behöver således inte heller längre invänta bekräftelse av Kommunikationsverket, utan verksamheten får inledas när anmälan har gjorts. Om anmälan skall kompletteras skall kompletteringarna självfallet tillställas Kommunikationsverket om det begär sådana. Kommunikationsverket skall dock ge en bekräftelse på att det har tagit emot en anmälan, om den som utövar televisions- eller radioverksamhet begär det. En bekräftelse av anmälan kan vara nödvändig bl.a. därför att utövaren önskar utöva satellitverksamhet via en länk som är belägen utomlands. Även upphovsrättsorganisationer kan kräva intyg över att en utövare har anmält sig som utövare av radio- eller televisionsverksamhet, varvid en bekräftelse behövs. Kommunikationsverket skall ge bekräftelse inom en vecka efter begäran.

Genom lagen om kommunikationsförvaltningen ändrades Teleförvaltningscentralen den 1 september 2001 till Kommunikationsverket. Därför ändras ämbetsverkets namn i 2 och 3 mom.

15 a §. *Skyldighet att upprätthålla beredskap för undantagsförhållanden och att förmedla meddelanden från myndigheter.* En utövare av televisions- eller radioverksamhet med sådan koncession som avses i 7 § 1 mom. skall genom beredskapsplanering och beredskap inför undantagsförhållanden sörja för att verksamheten fortgår så störningsfritt som möjligt även vid undantagsförhållanden som avses i beredskapslagen (108/1991) samt vid störningar under normala förhållanden. En utövare av televisions- eller radioverksamhet är också skyldig att utan ersättning förmedla meddelanden från myndigheter till allmänheten, om det är nödvändigt för

att rädda människoliv eller egendom eller trygga verksamheten i samhället.

Beredskapsskyldigheten enligt 1 mom. gäller fortsatt programverksamhet. Rundradion Ab:s beredskapsskyldighet föreskrivs i 7 § 2 mom. 5 punkten lagen om Rundradion Ab. Koncessioner för kommersiell televisionsverksamhet innehåller i sin tur ett villkor om att innehavaren av koncession är skyldig att bereda sig på att i enlighet med kommunikationsministeriets bestämmelser fortsätta sin televisionsverksamhet också under undantagsförhållanden. I propositionen föreslås att beredskapsregleringen upphöjs till lagnivå.

Med tanke på den allmänna säkerheten och kontinuiteten i kommunikationen är det motiverat att de flesta utövare av televisions- och radioverksamhet bereder sig på att fortsätta sin programverksamhet under undantagsförhållanden. På så sätt kan man bäst säkerställa kontinuiteten i verksamheten. Enligt propositionen gäller skyldigheten också sådana utövare av televisions- och radioverksamhet som har koncession av statsrådet. Det är motiverat att begränsa skyldigheten till dem som utövar televisions- och radioverksamhet med stöd av koncession som beviljats av statsrådet, eftersom detta är tillräckligt för att säkerställa behövlig televisions- och radioverksamhet under undantagsförhållanden.

Enligt gällande 11 § 2 mom. 4 punkten har koncessionsmyndigheten rätt att utfärda bestämmelser som gäller meddelanden från myndigheterna och verksamhet i undantagsförhållanden. Koncessionerna innehåller utan undantag en bestämmelse om skyldighet att förmedla meddelanden från myndigheterna. Eftersom skyldigheten i praktiken gäller alla utövare av televisions- och radioverksamhet på lika grunder, är det lämpligt att den föreskrivs direkt i lagen.

Rundradion Ab:s skyldighet att förmedla meddelanden från myndigheterna föreskrivs särskilt i 7 § 2 mom. 5 punkten lagen om Rundradion Ab samt i förordningen om Rundradion Ab:s skyldighet att förmedla myndighetsmeddelanden (871/1994).

I 2 mom. föreslås bli bestämt att närmare bestämmelser om den skyldighet enligt 1 mom. som utövare av televisions- eller radioverksamhet har kan utfärdas genom för-

ordning av statsrådet. Bestämmelserna kan gälla utövande av sådan televisions- eller radioverksamhet som är nödvändig för att ledandet av eller säkerheten i samhället eller näringslivets funktionsförmåga skall säkerställas.

Enligt 3 mom. kan kommunikationsministeriet meddela anvisningar om den skyldighet för utövare av televisions- eller radioverksamhet som avses i 1 mom.

I 4 mom. föreslås bli bestämt att utövare av televisions- eller radioverksamhet har rätt att få ersättning för de kostnader som fullgörandet av skyldigheten orsakar. Enligt momentet kan ersättning ur försörjningsberedskapsfonden betalas endast om kostnaderna med hänsyn till den utövade verksamhetens art och omfattning är avsevärda och orsakas av tekniska nyttigheter som beställts på begäran av kommunikationsministeriet. Om kostnadsersättningar bestämmer kommunikationsministeriet.

Skyldigheterna beräknas inte orsaka några betydande kostnader, eftersom motsvarande skyldigheter för utövare av televisions- och radioverksamhet tidigare har uppställts i koncessionerna. Utbildningen av personalen vid företagen torde orsaka smärre kostnader.

Om teleföretags skyldighet att bereda sig på undantagsförhållanden och störningar bestäms i 90 § kommunikationsmarknadslagen. I 93 § bestäms dessutom om närmare bestämmelser om beredskapen. I 94 § bestäms om beredskapskostnader. Beredskapsbestämmelserna i kommunikationsmarknadslagen gäller också utövare av televisions- och radioverksamhet, eftersom de i egenskap av programserviceföretag hör till tillämpningsområdet för lagen.

Innehållet i de föreslagna 2 och 3 mom. motsvarar i tillämpliga delar 93 § 1 och 2 mom. kommunikationsmarknadslagen. Bestämmelsen i 4 mom. motsvarar i sin tur i tillämpliga delar 94 § kommunikationsmarknadslagen. Motiveringen till de aktuella bestämmelserna lämpar sig därför delvis också för den föreslagna paragrafen.

16 §. *Europeiskt programutbud*. Bemyndigandet att utfärda förordning i 2 mom. preciseras genom att statsrådet anges som utfärdare av förordning. I gällande 2 mom. sägs att närmare bestämmelser om program som skall

anses vara europeiska program utfärdas genom förordning. Preciseringsen syftar till att bemyndigandet skall stämma överens med kraven i 80 § 1 mom. grundlagen. Bemyndigandet att utfärda förordning har redan nu bundits till definitionen av europeiska program enligt televisionsdirektivet.

20 §. *Utövande av ensamrätt.* Paragrafens 3 mom. ändras för det första på grund av grundlagen. Med stöd av gällande moment kan vid behov genom statsrådets beslut bestämmas om en förteckning över evenemang av samhällelig betydelse. Om en sådan förteckning görs upp, bör de evenemang som tas upp i den förmedlas till Finlands territorium på ett sådant sätt att en betydande del av allmänheten kan följa dem i en fritt mottagbar form, helt eller delvis, som direkt eller bandad sändning. Uppgörandet av en sådan förteckning bör betraktas som allmänt förpliktande reglering, och därför bör bestämmelser om detta utfärdas genom förordning av statsrådet.

I 3 mom. föreslås dessutom en definition av vad som avses med en betydande del av allmänheten. Definitionen höjs till lagnivå från 4 § förordningen om televisions- och radioverksamhet (14/1999). Definitionen av en betydande del av allmänheten hör nära samman med när skyldigheten att förmedla en sändning kan anses fullgjord. Regleringen av skyldigheten av förmedla syftar i sin tur till att tillförsäkra allmänheten rätt att se televisering av evenemang som anses vara av samhällelig betydelse. Därför bör detta regleras på lagnivå. En sändning skall anses vara förmedlad till en betydande del av allmänheten, om 90 procent av befolkningen kan ta emot sändningen utan att betala någon separat ersättning. Bestämmelsen motsvarar nämnda paragraf i förordningen med undantag av det villkor om mottagningsanordningar. Enligt definitionen i 4 § i förordningen skall sändningen kunna tas emot med vanliga mottagningsanordningar. Det föreslås att omnämmandet stryks, eftersom mångfalden i fråga om de nuvarande mottagningsanordningarna lämnar utrymme för tolkningar.

I 4 mom. föreslås en smärre ändring. För tydlighetens skull används i första meningen i den finskspråkiga texten uttrycket "luovuttaa oikeus" i stället för "antaa oikeus". En

utövare av televisionsverksamhet som har utverkat ensamrätt är således skyldig att på begäran överlåta sändningsrätten som gäller ett evenemang till en annan utövare av televisionsverksamhet. Ändringen syftar till att förtydliga att den som innehar ensamrätt inte heller enligt gällande författning behöver överlåta rätten avgiftsfritt, utan är berättigad att få ersättning för överlåtelsen. Rätten kan också överlåtas partiellt, varvid både den ursprungliga innehavaren av ensamrätt och den som tagit emot överlåtelsen kan sända evenemanget.

I den finska språkversionen föreslås dessutom för enhetlighetens skull att ordet "tilaisuus" i 4 mom. ersätts med "tapahtuma". Den svenska språkdräkten ändras inte.

20 a §. *Förfarande för utövande av ensamrätt.* I lagen föreslås en ny paragraf som kompletterar regleringen av utövande av ensamrätt enligt 20 §. Enligt propositionen kan Kommunikationsverket fastställa rätten till ersättning vid överlåtelse, om ärendet förs till Kommunikationsverket för behandling. Så som bestäms i 20 § 4 mom. skall full ersättning erhållas för överlåtelsen. Ersättning till fullt belopp skall bygga på de priser som betalas för motsvarande rättigheter på en konkurrensutsatt marknad. Kommunikationsverket kan även uppställa tekniska villkor för överlåtelsen i sitt beslut.

Den som önskar få rätt att televisera ett evenemang skall förfara i enlighet med 20 § 4 mom. Om en innehavare av ensamrätt och en utövare av televisionsverksamhet som anhållit om rätt till överlåtelse i enlighet med 20 § 4 mom. inte når överenskommelse om en överlåtelse kan båda, om de så önskar, föra ärendet till Kommunikationsverket för behandling. Detta bör ske senast tre månader innan evenemanget inleds. Kommunikationsverket kan inte behandla ärendet, om tidsfristen inte iakttagits. Av ärendets natur följer att tidsfristerna måste följas strikt och att behandlingen måste vara snabb. Bestämmelsens syfte urvattnas om ett evenemang televiseras innan ett verkställighetsdugligt avgörande nåtts.

Systemet med utövande av ensamrätt har skapats genom televisionsdirektivet och Europarådets televisionskonvention. Systemet syftar till att i varje stat säkerställa att televi-

seringen av nationellt betydande evenemang kan ses i vida kretsar på avgiftsfria kanaler. Varje stat kan göra upp en förteckning över de evenemang som bör ses i staten i den omfattning som föreskrivits. Hittills har bara några stater i Europa gjort en sådan förteckning. I Finland har man inte än så länge ansett det vara nödvändigt att definiera vilka evenemang som är av sådan samhälls- eller kulturell betydelse som avses i paragrafen. Paragrafen syftar till att trygga televiseringens sebarhet i sådana fall där den som utverkat ensamrätt är en utövare av televisionsverksamhet som omfattas av jurisdiktionen i Finland.

När det pris som används på marknaden fastställs bör flera olika omständigheter beaktas. I praktiken handlar det alltid om försäljning av idrottsrättigheter, eftersom förteckningarna huvudsakligen består av idrottsevenemang. Priset påverkas bl.a. av i vilken stat och på vilket territorium sändningen produceras eller av om rättigheterna gäller en direkt eller bandad sändning. Priset påverkas också av marknadsrättigheternas värde och fördelning. Rättigheterna att televisera idrottsevenemang kan köpas och säljas som olika helheter, som kan innefatta t.ex. rättigheter till flera turneringar. En viss stats förteckning kan åter innehålla sådana matcher i fotbolls-VM där det aktuella statens lag spelar. Rättens värde bör då fastställas just för den aktuella matchen.

Enligt 2 mom. kan beslutet förstärkas med vite.

Om sökande av ändring i ett beslut av Kommunikationsverket enligt denna paragraf föreslås bli bestämt i 40 §.

22 §. *Placeringen av reklam och teleköpsändningar.* I 3 och 5 mom. föreslås en terminologisk ändring. I gällande 3 mom. sägs att sändning av långfilm och för television gjord film samt annat audiovisuellt verk får avbrytas en gång under varje period på 45 minuter, om den planerade längden av verket överstiger 45 minuter. Det föreslås att uttrycket "den planerade längden av programmet" ersätts med "programmet pågår". I 5 mom. bestäms om program som inte får avbrytas av reklam eller teleköpsändningar, om deras programlagda längd understiger 30 minuter. Motsvarande ändring föreslås i 5 mom.

Den föreslagna ändringen har visat sig vara

nödvändig, därför att när bestämmelsen har tillämpats har det varit oklart om också reklam mitt under programmen skall räknas in i den tid programmet pågår. Med programmetts längd avses i paragrafen den tid som programmet tar i anspråk utan avbrott. Till den räknas inte den tid som reklamen tar i anspråk. Ändringen innebär att terminologin i 3 mom. stämmer överens med terminologin i 5 mom.

34 §. *Allmän styrning och utvecklande.* Paragrafen ändras så att omnämmandet av tillsynen över televisions- och radioverksamheten stryks. Kommunikationsministeriet skall således sköta den allmänna styrningen och utvecklandet av televisions- och radioverksamheten. Motsvarande ändring görs också i paragrafens rubrik. Ändringen motsvarar den riktning i vilken arbetsfördelningen mellan Kommunikationsministeriet och Kommunikationsverket överlag ändras. I enlighet med 35 § skall Kommunikationsverket fortfarande övervaka att lagen och med stöd av den utfärdade bestämmelser iakttas.

Enligt gällande praxis ersätts uttrycket vederbörande ministerium med ministeriets namn.

36 §. *Tvångsmedel.* Paragrafen ändras så att Kommunikationsverket med stöd av den kan tillämpa sådana tvångsmedel den förfogar över förutom på utövare av televisions- eller radioverksamhet även på andra teleföretag som avses i kommunikationsmarknadslagen. I praktiken kan tvångsmedel mot ett annat teleföretag bli aktuella bara i sällsynta fall, därför att i första hand reglerar verksamheten för utövare av televisions- och radioverksamhet. För teleföretag gäller dock fortfarande åtminstone vad som i 38 § bestäms om avbrytande av vidaresändning. Med stöd av 36 § kan Kommunikationsverket vid behov ge teleföretaget en anmärkning och förplikta det att rätta sitt fel eller sin försummelse eller förelägga vite.

Laghänvisningen i 2 mom. ändras därför att lagen om marknadsdomstolen (41/1978) har upphävts genom marknadsdomstolslagen som trädde i kraft den 1 mars 2002.

36 a §. *Påföljdsavgift.* I lagen föreslås en ny bestämmelse om påföljdsavgift. Avgiften är en motsvarande tillämpning på televisions- och radioverksamhet av den påföljdsavgift

som föreskrivs i 122 § kommunikationsmarknadslagen. Påföljdsavgiften är en ny påföljd vars tillämpningströskel bör vara högre än i fråga om nuvarande metoder. Vite enligt 36 § står fortfarande till förfogande för tillsynsmyndigheten vid sidan av påföljdsavgiften.

I 1 mom. föreslås bli bestämt att en utövare av televisions- eller radioverksamhet som bryter mot 3 eller 4 kap. i lagen kan debiteras påföljdsavgift. Innan avgift föreläggs skall tillsynsmyndigheten uppmana utövaren att inom en bestämd tid rätta sitt förfarande. Med tillsynsmyndighet avses Kommunikationsverket och konsumentombudsmannen, vilkas tillsynsbefogenheter anges i 35 §. Den tidsfrist som myndigheten uppställer bör vara sådan att det är skäligt att vänta sig att utövaren av televisions- eller radioverksamhet rättar sitt förfarande inom den utsatta tiden. Av televisions- och radioverksamhetens karaktär följer å andra sidan att tidsfristen i vissa fall bör vara kort så att lagens syfte inte urvattnas. Om t.ex. bestämmelserna om placeringen av reklam regelbundet överträds i samband med televisionsprogram, bör det vara möjligt att snabbt ingripa i förfarandet. Reklamkampanjerna kan vara kortvariga, vilket innebär att också intäkterna kan samlas inom en rätt kort tid. Risker är då att en lagstridig åtgärd vidtas eller att en skyldighet försummas trots en eventuell påföljdsavgift.

Den höga tröskeln för föreläggande av påföljdsavgift framgår av 1 mom., enligt vilket påföljdsavgift inte får debiteras, om förfarandet inte har någon nämnvärd inverkan på uppnåendet av målen för denna lag eller om det med hänsyn till tryggandet av målen annars är uppenbart omotiverat att debitera en påföljdsavgift. Så som konstateras i motiveringen till 122 § kommunikationsmarknadslagen bör tillsynsmyndigheten i första hand sträva efter att genom förhandlingar lösa sådana situationer där ett företag inte följer en uppmaning. Förfarandet har inte någon nämnvärd inverkan på uppnåendet av målen för denna lag, åtminstone i sådana fall där verkningarna av förfarandet kan betraktas som obetydliga, t.ex. när en utövare av televisionsverksamhet tillfälligt i liten skala överskrider de tidsgränser som uppställts för reklam. Debitering av påföljdsavgift kan an-

nars anses vara uppenbart omotiverad bl.a. när förfarandet har sin grund i ett uppenbart misstag av utövaren av televisions- eller radioverksamhet. Eftersom påföljdsavgift skall tillämpas bara i sådana situationer där lagbestämmelserna inte iakttas och eftersom avsikten är att tröskeln för tillämpningen skall vara hög, har den inte några verkningar för uttrandefriheten.

Påföljdsavgiften är en motsvarande tillämpning på televisions- och radioverksamhet av den påföljdsavgift som i 122 § kommunikationsmarknadslagen föreskrivs för alla teleföretag. Både enligt 36 a § i denna lag och 122 § kommunikationsmarknadslagen skall arten och omfattningen av förfarandet samt dess varaktighet beaktas när påföljdsavgift fastställs. Av motiveringen till den aktuella bestämmelsen i kommunikationsmarknadslagen framgår att regleringen är avsedd att tjäna till ledning för marknadsdomstolen när avgiftsbeloppet prövas.

Enligt 3 mom. är avgiftens storlek minst 1 000 euro och högst en miljon euro. Om gärningen eller försummelsen har mycket betydande verkningar på uppnåendet av målen för lagen, får nämnda belopp överskridas. Avgiften får dock utgöra högst fem procent av omsättningen för den koncessionsberoende verksamhet som utövaren av televisions- eller radioverksamhet bedrivit under föregående år. Med koncessionsberoende verksamhet avses verksamhet som uttryckligen baserar sig på programkoncession som beviljats med stöd av denna lag.

I 4 mom. föreskrivs om bestämmande av påföljdsavgiften och i 5 mom. om verkställighet. Motiveringen till regleringen framgår av motiveringen till 122 § kommunikationsmarknadslagen.

37 §. *Återkallelse av koncession och avbrytande av verksamhet.* Det föreslås att paragrafen ändras till både sitt innehåll och sin uppbyggnad. I paragrafen bestäms om förutsättningarna för återkallelse av koncession och avbrytande av verksamhet. Gällande 1 och 2 mom. sammanförs med smärre ändringar till 1 mom. En koncession skall återkallas eller verksamhet avbrytas av koncessionsmyndigheten, som enligt den föreslagna ändringen i 7 § är antingen statsrådet eller Kommunikationsverket. Dessutom föreslås

bli bestämt att verksamheten kan avbrytas helt eller delvis. På så sätt har koncessionsmyndigheten möjlighet att använda partiellt avbrytande som en lindrigare metod, om ett sådant alternativ kan övervägas med hänsyn till verksamhetens art.

En koncession skall kunna återkallas eller annan än koncessionsberoende verksamhet avbrytas för det första om utövaren av verksamheten trots åtgärder som bestämts enligt 36 eller 36 a § allvarligt och upprepade gånger bryter mot lagen eller med stöd av den utfärdade bestämmelser. Villkoret ingår också i den gällande paragrafen, men den kombineras med en hänvisning till den föreslagna 36 a §, där det bestäms om påföljdsavgift. I paragrafen företas också en lagteknisk ändring. Paragrafhänvisningen gäller den föreslagna 7 b § när avbrytande av sådan verksamhet avses som skall anmälas till Kommunikationsverket. Bestämmelsen i 2 punkten motsvarar gällande 2 mom.

Paragrafens 2 mom. motsvarar gällande 3 mom. Hänvisningen till återkallelse av koncession med stöd av 2 mom. stryks dock, eftersom det föreslås att samtliga villkor för återkallelse av koncession skall anges i 1 mom.

40 §. *Ändringssökande.* I paragrafen föreslås ett nytt 2 mom., enligt vilket ett sådant beslut av Kommunikationsverket som avses i 20 a § kan verkställas trots att ändring har sökts, om inte besvärmyndigheten bestämmer något annat. Bestämmelsen gäller således bara sådana beslut av Kommunikationsverket som gäller utövande av ensamrätt. Besluten bör kunna verkställas omedelbart, eftersom syftet med beslutet i annat fall kan omintetgöras. Systemet syftar till att säkerställa att evenemang av samhälleligt betydelse kan ses av en bred allmänhet. Om ärendet behandlades i besvärdomstol, skulle det sannolikt vara så tidskrävande att man skulle hinna televisera evenemanget innan beslutet kan verkställas. Besvärmyndigheten kan dock enligt prövning bestämma att ett beslut inte kan verkställas innan besvär har behandlats.

41 §. *Rätt till information.* I 1 mom. görs ändringar av teknisk natur i fråga om namnen på myndigheterna. Enligt gällande praxis ersätts uttrycket vederbörande ministerium

med Kommunikationsministeriet. Teleförvaltningscentralen ändras till Kommunikationsverket, eftersom ämbetsverkets namn har ändrats så som närmare beskrivs i motiveringen till 15 §.

Det föreslås att 2 och 3 mom. upphävs. I de gällande momenten anges i detalj i vilka situationer ministeriet skall underrättas om förändringar i en koncessionshavares ägandeförhållanden. Slopandet av regleringen gör förfarandet smidigare i situationer där ägandeförhållanden har förändrats, vilket också är syftet med den ändring som föreslås i 13 §. Eftersom en ändring av bestämmanderätten i ett bolag inte längre leder till att koncessionen förfaller, är det inte heller nödvändigt att anmäla varje förändring. Den gällande anmälningsplikten gäller rätt små förändringar i koncessionshavarens röstetal och aktiekapital, rentav 1/10. I stället för denna detaljerade reglering skall en koncessionshavare förpliktas att göra en anmälan enligt 13 § när det är fråga om situation som kan betraktas som en förändring av bestämmanderätten.

42 §. *Skyldighet att distribuera vissa televisions- och radiosändningar.* Det föreslås att paragrafen upphävs eftersom en motsvarande bestämmelse föreslås i 134 § kommunikationsmarknadslagen. Bestämmelsen gäller masskommunikationsnät, och därför är det motiverat att den flyttas till kommunikationsmarknadslagen.

Ikraftträdelse- och övergångsbestämmelser. I 1 mom. ingår en sedvanlig bestämmelse om ikraftträdandet. Lagen föreslås träda i kraft samtidigt som kommunikationsmarknadslagen.

Enligt 2 mom. får åtgärder som verkstäligheten av lagen förutsätter vidtas innan lagen träder i kraft.

En programkoncession som är i kraft vid ikraftträdandet gäller enligt 3 mom. under den beviljade koncessionsperioden. På en programkoncession som är i kraft när lagen träder i kraft kan dock tillämpas bestämmelserna om återkallelse av koncession i 37 §. Bestämmelsen är nödvändig därför att utan en uttrycklig bestämmelse är det i viss mån oklart om koncessioner enligt den gamla lagen i klara fall av missbruk kan återkallas på de grunder som avses i den nya lagen.

I 4 mom. sägs att ett förvaltningsärende

som är anhängigt vid lagens ikraftträdande behandlas i enlighet med de bestämmelser som gäller vid ikraftträdandet. Således fattar t.ex. kommunikationsministeriet beslut som gäller kortvariga radiokoncessioner vars ansökningar är anhängiga vid ministeriet när lagen träder i kraft.

Enligt 5 mom. tillämpas bestämmelserna om påföljdsavgift på gärning eller försumelse som skett sedan lagen trätt i kraft.

1.3. Lag om ändring av lagen om statens televisions- och radiofond

3 §. *Statens televisions- och radiofond samt avgifter som avsätts till fonden.* Genom lagen om kommunikationsförvaltningen ändrades Teleförvaltningscentralen till Kommunikationsverket den 1 september 2001. Ämbetsverkets namn ändras därför i 1 mom.

Eftersom avsikten är att alla avgifter med anledning av televisionsavgifter och koncessionsavgifter skall intäktsföras i televisions- och radiofonden bör 2 mom. preciseras. I 30 § 1 mom. sägs att om avgiften fördröjs eller den omsättning som ligger till grund för avgiften har hänförs till fel tid, indrivs på det försenade beloppet dröjsmålsränta enligt rättelagen (633/1982). Ett omnämnande av intäktsföringen av denna dröjsmålsränta i fonden tas in i 2 mom.

Det andra tillägget i samma moment föranleds av den bestämmelse som föreslås fogad till 13 §. Där bestäms om rätten att addera indrivningskostnader till försenade avgifter. Nödvändigheten av att bestämma om indrivningskostnaderna motiveras närmare i detaljmotiveringen till nämnda paragraf. Den nya bestämmelsen i 13 § gör det nödvändigt att också till 2 mom. i denna paragraf foga ett omnämnande av att indrivningskostnader för avgifterna samlas in till statens televisions- och radiofond.

I 87 § grundlagen sägs att för att ett lagförslag om inrättande av en fond utanför statsbudgeten eller om väsentlig utvidgning av en sådan fond eller dess ändamål skall godkännas krävs i riksdagen minst två tredjedelars majoritet av de avgivna rösterna. Den föreslagna redovisningen av dröjsmålsräntor och

indrivningskostnader till fonden innebär en så liten utvidgning av fonden att den inte har någon betydelse med hänsyn till 87 § grundlagen.

4 §. *Bokföring, bokslut och revisorer.* Paragrafens rubrik och innehåll revideras och granskas. Paragrafens moment byter plats. I paragrafens 1 mom. tas de första bestämmelserna i gällande 2 mom. med som sådana. Momentets tredje mening preciseras och fastställandet av bokslutet blir kommunikationsministeriets uppgift. I nuläget är detta statsrådets uppgift. Enligt de bestämmelser av den 3 januari 2002 som gäller frågor som behandlas i finansutskottet behandlas fondens bokslut i finansutskottet innan det får bestämmas om fastställandet av fondens bokslut. Därför kan det inte längre anses nödvändigt att bokslutet fastställs genom beslut vid statsrådets plenum.

I 2 mom. granskas de bestämmelser i den gällande paragrafens 1 mom. som gäller revisorerna till vissa delar. Kommunikationsministeriet tillsätter fondens två revisorer i stället för statsrådet. Av revisorerna skall den ena vara OFR-revisor eller –sammanslutning och den andra OFR-revisor eller –sammanslutning eller CGR-revisor eller –sammanslutning. Numera är det skäl att fästa uppmärksamhet vid behörighetskraven för revisorerna. Endast auktoriserade revisions-sammanslutningar eller revisorer skall utnämnas till fondernas revisorer. Statens televisions- och radiofond bedriver inte någon betydande affärsverksamhet och i den ingår inga sådana risker som gör det nödvändigt att bestämma att den ena revisorn alltid skall vara CGR-revisor eller CGR-sammanslutning. I slutet av 2 mom. förpliktigas revisorerna att avge en revisionsberättelse för räkenskapsperioden.

På den grund som anförs i detaljmotiveringen till 3 § ändras ämbetsverkets namn i paragrafen till Kommunikationsverket.

9 §. *Anmälningsskyldighet.* Det föreslås att 2 mom. kompletteras med en bestämmelse om att anmälan skall göras till Kommunikationsverket innan en televisionsapparat tas i bruk. Bestämmelsen behövs för tydlighetens skull, därför att lagen inte innehåller någon entydig bestämmelse om när anmälan senast skall lämnas in. Detta har i praktiken medfört

problem bl.a. när förvaltningsdomstolarna skall behandla besvär som gäller retroaktiva televisionsavgifter.

Som användning av televisionsapparat betraktas liksom nu utöver mottagande av televisionsprogram även att en televisionsapparat hålls och förvaras så att den med hjälp av smärre åtgärder när som helst kan användas för att ta emot televisionsprogram. En televisionsapparat är således i bruk trots att den inte har kopplats till ett el- eller antennät eller kanaler inte har ställts in.

I praktiken har det också framkommit oklarhet i fråga om när en televisionsanmälan träder i kraft. Oklarheten har medfört problem t.ex. vid föreläggande om betalningspåföljder. Oklarheter har också förekommit bl.a. i situationer där en televisionsanvändare har gjort en anmälan direkt efter kontrollantens besök och hävdatt att anmälan gjorts redan före kontrollen. För att avhjälpa detta missförhållande kompletteras 2 mom. med en bestämmelse om att anmälan om ibruktagande av televisionsapparat träder i kraft den dag då den anländer till Kommunikationsverket. Handlingar som sänts per post skall i enlighet med 1 § lagen om översändande av handlingar (74/1954) anses ingivna till myndigheten den dag postförsändelsen med handlingen lämnats till myndigheten. Eftersom anmälan om televisionsapparat bör betraktas som en handling enligt nämnda lag, fullgörs anmälningskyldigheten först när anmälan har anlänt till Kommunikationsverket.

Enligt propositionen kan anmälan om ibruktagande av televisionsapparat träda i kraft också vid en senare tidpunkt som användaren uppger. Bestämmelsen är nödvändig därför att en televisionsapparat kan tas i bruk vid en senare tidpunkt t.ex. på grund av flyttning.

10 §. *Kontrollanter*. Lämnande av oriktiga personuppgifter till myndigheter är straffbart enligt 16 kap. 5 § strafflagen. Televisionsavgiftskontrollanterna är tjänstemän som sköter sina uppgifter enligt förordnande av Kommunikationsverket och som utför ett tjänsteuppdrag när de utför kontroller. Lämnandet av oriktiga personuppgifter medför extra arbete och kostnader. Bestämmelsen kan redan nu tillämpas på kontrollanternas arbete, men för tydlighetens skull kompletteras 3 mom.

med en hänvisning till strafflagen.

13 §. *Dröjsmålsavgift och indrivningskostnader*. Paragrafen utvidgas till att också gälla indrivningskostnader. Paragrafens rubrik ändras på motsvarande sätt.

Det föreslås att 1 mom. kompletteras med en bestämmelse om att dröjsmålsavgift drivs in för varje försenad televisionsavgift. På så sätt förtydligas ordalydelsen utan att praxisen förändras. Bestämmelsen tillämpas bl.a. i sådana situationer där flera televisionsavgifter tas ut hos samma betalare med en gruppfaktura. Dröjsmålsavgift skall då tas ut särskilt för varje televisionsavgift i fakturan. I praktiken inverkar ändringen inte på konsumenternas ställning eftersom det enligt 7 § 2 mom. för användningen av televisionsapparater i en familj skall betalas endast en televisionsavgift för varje plats där en apparat är i permanent bruk.

Dröjsmålsavgiftens belopp ändras till euro. Det föreslås att den tidigare avgiften på 30 mk ändras till 5 euro. Vid omräkningen avrundas beloppet nedåt en aning till närmaste jämna belopp, eftersom 30 mk enligt den officiella omräkningskursen (5,94573) är 5,05 euro. På den grund som anförs i detaljmotiveringen till 3 § ändras dessutom ämbetsverkets namn till Kommunikationsverket.

I paragrafen intas ett nytt 2 mom., som gäller Kommunikationsverkets rätt att hos den som försummat avgiften ta ut de kostnader som indrivningen av avgiften åsamkat ämbetsverket. Enligt lagen om indrivning av fordringar (513/1999) kan uppdrag inte användas vid indrivning av offentligrättsliga fordringar. Efter det att lagen i fråga trädde i kraft har ämbetsverket självt skött även indrivningen av televisionsavgifter. Televisionsavgifterna berör ca 2 miljoner betalningsskyldiga. Det är nödvändigt att i lagen ta in klara regler för hurdana avgifter som tas ut hos kunderna när televisionsavgiften dröjer. I samband med indrivningsfakturerering har det framkommit ovisshet på denna punkt.

I enlighet med lagen om indrivning av fordringar föreligger det rätt att hos gäldenären också ta ut de skäliga kostnader som indrivningen orsakat. Hittills har Kommunikationsverket per faktura tagit ut indrivningskostnader på 8,40 euro, tidigare 50 mk. Enligt lagens 10 § 3 mom. får en utomstående

uppdragstagare hos gäldenären per indrivning ta ut högst 12 euro i indrivningskostnader, om indrivningen gäller en konsumentfordran som utan dom eller beslut kan drivas in i utsökningsväg. I paragrafen föreslås en hänvisning till nämnda 10 §. På så sätt använder också Kommunikationsverket indrivningskostnader på 12 euro vid indrivning av fordringar.

Enligt det föreslagna 2 mom. kan indrivningskostnaderna dock tas ut endast när avgiften indrivs första gången. Avsikten med bestämmelsen är att säkerställa att inte samma avgift görs större med flera indrivningskostnader, även om flera indrivningar måste genomföras. Bestämmelsen motsvarar Kommunikationsverkets gällande praxis.

Enligt det nya 3 mom. skall dröjsmålsavgift eller indrivningskostnader dock inte tas ut, om inte åtgärder har vidtagits för indrivning av den försenade avgiften förrän den har betalats. Paragrafen innehåller också redan nu en motsvarande bestämmelse som dock gäller dröjsmålsavgifter.

14 §. *Retroaktiv televisionsavgift.* Retroaktiv televisionsavgift kan drivas in hos den som använder en televisionsapparat utan att göra anmälan. Kommunikationsverket driver in dubbel televisionsavgift för högst ett sådant år då televisionsapparaten har använts. Enligt gällande lag indrivs i avgift minst 300 mk. Det föreslås att minimibeloppet ändras till 60 euro. Höjningen är ca 10 euro. Ändringen behövs därför att televisionsavgiften höjdes med mer än 11 procent den 1 juli 2000 utan att gränsen 300 mk ändrades. Den gällande retroaktiva televisionsavgiften har varit i kraft allt sedan ingången av 1999. För att den retroaktiva televisionsavgiften skall ha en förebyggande effekt måste den vara tillräckligt stor jämfört med televisionsavgiften.

Den retroaktiva televisionsavgiftens minimibelopp tas ut hos ca 60 procent av de ca 21 000 personer som årligen upptäcks ha använt en televisionsapparat utan att ha gjort anmälan. Den föreslagna höjningen medför ett tillägg av ca 120 000 euro i inflödet av retroaktiva televisionsavgifter.

På den grund som anförs i detaljmotiveringen till 3 § ändras ämbetsverkets namn till Kommunikationsverket.

15 §. *Utsökning av avgifter.* Det föreslås att rätten att utan dom eller beslut driva in de avgifter som nämns i paragrafen utsträcks till att också gälla indrivningskostnader. Kompletteringen beror på den rätt att driva in indrivningskostnader som föreslås i 13 §. I 13 § föreslås också en hänvisning till lagen om indrivning av fordringar, där det i 10 § 3 mom. sägs att också de indrivningskostnader som avses i momentet får drivas in i utsökningsväg utan dom eller beslut.

17 §. *Återbetalning av televisionsavgift.* Om användningen av en televisionsapparat upphör mitt under avgiftsperioden, återbetalar eller gottgör Kommunikationsverket den andel som förblivit oanvänd. Från summan avdras en återbetalningsavgift. Avgiften återbetalas inte, om det återstående beloppet är mindre än vad som anges i lagen. Enligt gällande lag återbetalas inte belopp som är mindre än 20 mk. Det föreslås att det minsta belopp som skall återbetalas höjs till 5 euro. Den gällande gränsen på 20 mk har tillämpats sedan 1993, och därför är en indexjustering på sin plats. Höjningen är inte ekonomiskt betydande för dem som eventuellt får återbetalning eller för inflödet av televisionsavgifter.

År 2001 sades sammanlagt ca 99 500 anmälningar om användning av televisionsapparater upp, och på grund av uppsägning betalades återbetalningsavgift ca 19 500 gånger. Återbetalningsavgiften var i genomsnitt 42 euro, och från summan avdrogs en återbetalningsavgift. Återbetalningarna uppgick sammanlagt till ca 719 000 euro. Hos Kommunikationsverket kvarstod dessutom ca 97 000 euro i återbetalningsavgifter.

På den grund som anförs i detaljmotiveringen till 3 § ändras ämbetsverkets namn till Kommunikationsverket.

19 §. *Rätt att få och lagra uppgifter.* För indrivningen av televisionsavgifter och övervakningen av att lagen följs har Kommunikationsverket rätt att få och lagra de uppgifter som anges i paragrafen. Med stöd av paragrafen får ämbetsverket ur befolkningsdatasystemet uppgifter om fysiska personers namn och adress, modersmål och personbeteckning. Det föreslås att Kommunikationsverket också skall få uppgift om fysiska personers modersmål. På så sätt kan Kommunikations-

verket förbättra sin service då brevkampanjer i mån av möjlighet kan sändas till kunden på hans eller hennes modersmål.

Det föreslås att 1 punkten också ändras så att Kommunikationsverket skall ha rätt att få uppgifter om ändringar av alla de uppgifter som nämns i punkten. På så sätt får Kommunikationsverket också uppgifter om flyttning till en annan adress. Med hjälp av denna information kan kampanjbrev sändas till dem som nyligen flyttat, vilket minskar behovet av kontrollbesök på grund av flyttningar.

På den grund som anförs i detaljmotiveringen till 3 § ändras ämbetsverkets namn till Kommunikationsverket. Dessutom ändras namnet Posten i Finland Ab till den gällande formen Posten Finland Abp.

31 §. *Bemyndigande.* Kommunikationsministeriet har inte med stöd av bemyndigandet utfärdat bestämmelser gällande redovisning, och några framtida behov av att utfärda sådana kan inte heller skönjas. Eftersom bestämmelsen inte har visat sig vara nödvändig, föreslås den bli slopad. Dessutom föreslås att Kommunikationsverkets bemyndigande preciseras så att Kommunikationsverket skall ha rätt att utfärda endast föreskrifter av teknisk natur om omständigheter som anges i paragrafen. Kommunikationsverket svarar för indrivningen av koncessionsavgifter och administrerar statens televisions- och radiofond. För skötseln av dessa uppdrag bör ämbetsverket kunna utfärda bestämmelser om hur koncessionshavarna skall förfara i praktiken.

På den grund som anförs i detaljmotiveringen till 3 § ändras ämbetsverkets namn till Kommunikationsverket.

33 §. *Vite.* Det föreslås att ministeriets rätt att ålägga en koncessionshavare att rätta sitt fel eller sin försummelse och att förelägga vite slopas. På så sätt förtydligas Kommunikationsverkets ställning som tillsynsmyndighet. De befogenheter som tillskrivits ministeriet i paragrafen har inte heller visat sig vara nödvändiga i praktiken.

På den grund som anförs i detaljmotiveringen till 3 § ändras ämbetsverkets namn till Kommunikationsverket.

35 §. *Kontrollavgift.* Hos den som använder en televisionsapparat utan att lämna en anmälan kan med stöd av paragrafen indrivnas en kontrollavgift. I gällande lag är avgiften

500 mk. Det föreslås att avgiften höjs till 100 euro. Höjningen är ca 16 procent. Höjningen av kontrollavgiften innebär att avgiftens förebyggande effekt kan bibehållas. Så som konstaterats i motiveringen till 14 § höjdes televisionsavgiften 2000, medan kontrollavgiften har varit densamma sedan 1999. Årligen påförs ca 6 500 kontrollavgifter. År 2001 inflöt sammanlagt 350 000 euro i kontrollavgifter. Förslaget innebär att inflödet ökar med ca 75 000 euro.

Enligt gällande 2 mom. behöver kontrollavgift inte påföras, om det kan anses att televisionsavgiftens användningstid är kort. Det föreslås att bestämmelsen preciseras så att med kort användningstid avses användning av televisionsapparat utan anmälan. Genom preciseringen förtydligas bestämmelsens syfte utan att innehållet förändras.

I 2 mom. föreslås dessutom ett tillägg, enligt vilket det inte skall vara möjligt att utan särskild orsak låta bli att debitera kontrollavgift med anledning av att användningstiden är kort, om det konstateras att televisionsanvändaren även tidigare har använt televisionsapparaten utan att göra anmälan enligt 9 §. För närvarande är praxisen vid påförande av kontrollavgift att kontrollavgift också påförs för en kort tid, om den anmälningsskyldiga också tidigare har använt en televisionsapparat utan att göra anmälan. Vid behandlingen av besvär över besluten har förvaltningsdomstolarna i varierande grad beaktat tidigare användning av televisionsapparat. Vid kontrollerna har i tilltagande grad påträffats televisionsanvändare som också tidigare låtit bli att göra anmälan. I praktiken har det konstaterats att i sådana fall uppges nästan systematiskt att televisionsapparatens användningstid omfattar högst några dagar. Ändringen behövs för att man skall kunna förhindra att systemet kringgås på detta sätt. Den föreslagna ändringen förtydligar regleringen och förenhetligar tolkningen av analoga situationer.

På den grund som anförs i detaljmotiveringen till 3 § ändras ämbetsverkets namn till Kommunikationsverket.

35 a §. *Delgivning.* Med stöd av lagen fattar televisionsavgiftsförvaltningen många slags beslut gällande televisionsavgifter, t.ex. beslut om återkallelse (9 § 3 mom.), beslut

om betalningsskyldighet (12 §), beslut om retroaktiv televisionsavgift (14 §) och beslut om kontrollavgift (35 §). I enlighet med lagen om delgivning i förvaltningsärenden skall besluten delges som enskild delgivning, dvs. bevisligen genom mottagningsbevis. Det finns synnerligen rikligt med beslut som fattats av televisionsavgiftsförvaltningen. Exempelvis år 2001 fattades 21 400 beslut om retroaktiva televisionsavgifter, 6 500 beslut om kontrollavgifter, 1 200 rättelsebeslut och 15 600 beslut om återkallelse. Den bevisliga delgivningen av besluten medför betydande delgivningskostnader. För närvarande är utgifterna för ett beslut 5 euro. Om den som saken gäller inte avhämtar postförsändelsen, kostar ett delgivningsförsök via stämningssman 20 euro. Exempelvis år 2001 medförde enbart försändelser av mottagningsbevis utgifter på mer än 220 000 euro. Samma år uppkom dessutom mer än 110 000 euro i stämningssmannavgifter. Risken är att kostnaderna för förfarandet överskrider intäkterna. Så sker i synnerhet därför att ett beslut som delgivits genom stämningssmannaförfarande ofta inte leder till betalning t.ex. på grund av medellöshet.

Många myndighetsbeslut kan i dag delges den som saken gäller per post. En sådan rätt har tillskrivits bl.a. skattemyndigheterna i 51, 64 och 67 § lagen om beskattningsförfarande (1558/1995), Folkpensionsanstalten i 55 § sjukförsäkringslagen (364/1963) samt kommunen i 95 § kommunallagen (365/1995) och i 45 § socialvårdslagen (710/1982). Delgivning per brev planeras också som normalt delgivningsförfarande i förvaltningslagsprojektet, dvs. i projekt genom vilket lagen om förvaltningsförfarande ersätts.

Det äventyrande av rättsobjektet som det föreslagna delgivningssättet eventuellt medför för enskilda televisionsanvändare är obetydliga i ekonomiskt hänseende.

Med stöd av vad som anförts ovan föreslås att Kommunikationsverket skall kunna delge ett i lagen avsett beslut om televisionsavgift också per post. Vid delgivning per post behöver enligt paragrafen inte användas något mottagningsbevis, utan delgivningen kan ske med ett vanligt brev. I paragrafen ingår ett antagande om att en delgivning per post anses ha skett den sjunde dagen efter att beslu-

tet postades. När paragrafen tillämpas skall den som hävdar att delgivningen har skett senare förete behövliga bevis för sitt påstående. I fråga om delgivning av Kommunikationsverkets beslut skall i övrigt iakttas vad som bestäms om delgivning i förvaltningsärenden. Tillämpliga lagar är lagen om delgivning i förvaltningsärenden och lagen om elektronisk kommunikation i förvaltningsärenden.

37 §. *Handräckning.* Eftersom ministeriet inte längre anses ha behov av att ty sig till handräckning för verkställigheten av de bestämmelser som avses i lagen föreslås att ministeriet fråntas denna rätt.

På den grund som anförts i detaljmotiveringen till 3 § ändras ämbetsverkets namn till Kommunikationsverket.

Ikraftträdelse- och övergångsbestämmelser. I 1 mom. finns en sedvanlig bestämmelse om ikraftträdandet. Lagen föreslås träda i kraft samtidigt som kommunikationsmarknadslagen.

Enligt 2 mom. får åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter vidtas innan lagen träder i kraft

Ett förvaltningsärende som är anhängigt vid lagens ikraftträdande behandlas enligt 3 mom. i enlighet med de bestämmelser som gäller vid ikraftträdandet. Beslut som Kommunikationsverket fattat efter ikraftträdandet kan dock delges i enlighet med 35 a § genom ett vanligt brev, trots att den omständighet som ligger till grund för beslutet inträffat redan före ikraftträdandet.

1.4. Lag om ändring av lagen om Rundradion Ab

6 §. *Förvaltningsrådets uppgifter.* Rundradion Ab har ett i 5 § avsett förvaltningsråd som väljs av riksdagen och vars uppgifter anges i 6 §. Det föreslås att en ny uppgift skall föreskrivas för förvaltningsrådet. Enligt den nya 11 punkten i 6 § 1 mom. skall förvaltningsrådet årligen avge en berättelse om bolagets verksamhet till riksdagen. Med hjälp av den årliga berättelsen får riksdagen regelbundet information om Rundradions verksamhet samtidigt som dess möjligheter att

övervaka bolagets verksamhet via förvaltningsrådet förbättras. Berättelsen till riksdagen är ett nytt redskap med vars hjälp de uppgifter som redan föreskrivits för förvaltningsrådet genomförs. Utgående från berättelsen kan riskdagen diskutera Rundradions allmännyttiga verksamhet, innehållet i de tjänster den tillhandahåller och bolagets verksamhet överlag. Berättelsen och den offentliga debatten kring den förbättrar också medborgarnas möjligheter att följa och bedöma hur Rundradions allmännyttiga uppgift fullgörs.

Avsikten är att berättelsen skall innehålla uppgifter om både förvaltningsrådets verksamhet och bolagets verksamhet överlag. Några närmare bestämmelser om innehållet utfärdas inte, utan förvaltningsrådet får besluta om innehållet. Förvaltningsrådets uppgifter anges i 6 §. Förvaltningsrådet skall bl.a. välja bolagets verkställande direktör och styrelse. Förvaltningsrådet beslutar också i ärenden som avser betydande inskränkningar eller utvidgning av verksamheten eller väsentlig ändring av bolagets organisation. En del av uppgifterna hänför sig till övervakningen av Rundradion Ab:s förvaltning och verksamhet. En av de viktigaste uppgifterna hänför sig till innehållet i den allmännyttiga verksamheten: förvaltningsrådet skall se till att i synnerhet uppgifter som hör till den programverksamhet som bedrivs i allmännyttigt syfte blir fullgjorda.

Rundradion är i likhet med Finlands Bank och Folkpensionsanstalten en inrättning som verkar direkt under riksdagens uppsikt. Också de organ som riksdagen väljer i dessa inrättningar är skyldiga att årligen till riksdagen avge en berättelse om verksamheten vid den inrättning de övervakar eller om sin egen verksamhet. Enligt 11 § 1 mom. 4 punkten lagen om Finlands Bank (214/1998) skall Finlands Banks bankfullmäktige årligen till riksdagen ge en berättelse om bankens verksamhet och förvaltning och om de viktigaste ärenden som bankfullmäktige har behandlat. Vid behov skall bankfullmäktige dessutom ge riksdagen berättelser om genomförandet av den monetära politiken och bankens övriga verksamhet. Också enligt 5 § lagen om Folkpensionsanstalten (731/2001) skall de förtroendevalda årligen avge en berättelse

över sin verksamhet till riksdagen.

7 a §. *Särredovisning av utbudet.* Paragrafens 2 mom. ändras genom ett tillägg, enligt vilket den definition av särredovisning som används gäller bara denna paragraf. Med särredovisning avses enligt momentet att för de särredovisade funktionerna per räkenskapsperiod skall uppgöras resultaträkning och för den allmännyttiga verksamheten dessutom balansräkning. Ändringen behövs därför att i den föreslagna 8 a § skall särredovisningen göras i en annan omfattning. Samtidigt ändras också paragrafens rubrik, eftersom den föreslagna 8 a § innebär att 7 a § inte längre är den enda paragraf som gäller särredovisningsskyldighet.

8 §. *Övriga uppgifter.* I paragrafen föreslås bara en terminologisk ändring. Eftersom termen särredovisning används i 7 a och 8 a §, bör den för enhetlighetens skull också användas i 8 §. Enligt gällande lag skall allmännyttig verksamhet enligt 7 § i bokföringshänseende organiseras separat från den allmännyttiga verksamheten. Separat organisering motsvarar innehållsmässigt särredovisning, vilket innebär att termbudet inte ändrar innehållet i paragrafen.

8 a §. *Särredovisning av nättjänster.* I lagen föreslås en ny paragraf där Rundradion Ab föreskrivs skyldighet att särredovisa utbudet av nättjänster. Paragrafen blir tillämplig om Rundradion Ab börjar tillhandahålla sådana nättjänster som avses i kommunikationsmarknadslagen. För detta förutsätts koncession enligt 4 § kommunikationsmarknadslagen. Enligt 1 mom. skall bolaget särredovisa sådana nättjänster från sin övriga verksamhet. Med särredovisning avses i denna paragraf att utbudet av nättjänster skall ha en särskild bokföring. Detta skall göras i samma omfattning som om nättjänsterna tillhandahölls av juridiskt fristående bolag. I bokföringen bör således kunna differentieras poster i anslutning till olika funktioner; enbart resultaträkning eller särredovisning i balansräkningen är inte nog.

I bakgrunden till särredovisningsskyldigheten finns artikel 13.1 i ramdirektivet. Syftet med den är att i vissa fall specificera utgifts- och inkomstposterna, deras beräkningsunderlag och specifikationer över de tillämpade tilldelningsmetoderna. I direktivet förutsätts

särredovisning om nättjänsterna eller allmänt tillgängliga tjänster tillhandahålls av ett företag som har särskilda eller exklusiva rättigheter att tillhandahålla tjänster inom andra sektorer. Därför bör skyldigheten åläggas Rundradion Ab som tillhandahåller televisionsoch radioprogramutbud i allmännyttigt syfte.

Enligt 2 mom. skall Kommunikationsverket övervaka att den skyldighet som föreskrivs i paragrafen iakttas. Kommunikationsverket övervakar likaså också att särredovisningsskyldigheten enligt 7 a § iakttas.

12 a §. *Berättelse till Kommunikationsverket.* Utöver ovan nämnda berättelse av förvaltningsrådet föreslås att Rundradion Ab årligen skall lämna en berättelse även till Kommunikationsverket. Om berättelsen bestäms i en ny 12 a §, enligt vilken Rundradion Ab årligen skall lämna en berättelse om den allmännyttiga verksamheten under föregående kalenderår. Berättelsen skall lämnas av bolagets operativa ledning, inte av förvaltningsrådet. Berättelsen skall lämnas årligen före utgången av april.

Innehållet i berättelsen till Kommunikationsverket avviker från innehållet i den berättelse som skall avges till riksdagen. Till skillnad från berättelsen till riksdagen skall Rundradion Ab:s berättelse till Kommunikationsverket inte gälla innehållet i de tjänster som tillhandahållits eller en utvärdering av innehållet, utan lagligheten i bolagets verksamhet. I berättelsen skall enligt paragrafen ges sådana uppgifter som Kommunikationsverket behöver vid tillsynen över televisionsoch radioverksamheten. Om Konkurrensverkets uppgifter bestäms förutom i denna lag även i lagen om televisionsoch radioverksamhet samt i lagen om statens televisionsoch radiofond.

Med stöd av 35 § lagen om televisionsoch radioverksamhet övervakar Kommunikationsverket att den aktuella lagen och med stöd av den utfärdade bestämmelser iakttas. Kommunikationsverket skall övervaka att Rundradion Ab:s programutbud uppfyller de bestämmelser i lagen om televisionsoch radioverksamhet som kan tillämpas på dess programutbud. Rundradion Ab:s programutbud skall uppfylla t.ex. de kvoter som gäller för europeiskt programutbud eller bestämmelserna om programutbud som är skadliga

för barns utveckling. Bestämmelserna om reklam tillämpas inte på bolagets televisionsoch radioverksamhet, eftersom bolaget inte har rätt att sända reklam i samband med sina televisionsoch radioprogramutbud eller andra innehållstjänster som hör till den allmännyttiga uppgiften och som den tillhandahåller i olika telenät.

Kommunikationsverket behöver information om Rundradion Ab:s verksamhet och finansiering också därför att ämbetsverket sköter uppgifter i anslutning till statens televisionsoch radiofond. Enligt 4 § lagen om statens televisionsoch radiofond godkänner Kommunikationsverket fondens bokslut. Ämbetsverket sköter även andra uppgifter, bl.a. praktiska uppgifter i anslutning till fondens dispositionsplan. I denna lag tillskrivs Kommunikationsverket åter bl.a. tillsynsuppgifter i anslutning till särredovisning.

Kommunikationsverket skall också i övrigt i sina förvaltnings- och tillsynsuppgifter följa kommersiella aktörers programutbud samt reklam som sänds i anslutning till dem. Därför behöver den också allmän information om Rundradions programutbud och verksamhet. Omfattningen av Rundradions verksamhet påverkar bl.a. de marknadsanalyser och marknadsdefinitioner som skall göras i enlighet med kommunikationsmarknadslagen. De uppgifter som presenteras i berättelse är av betydelse också för bedömningen av olika behov av ändringar i lagstiftningen. Under kommande år kan det bli nödvändigt att ompröva t.ex. Rundradion Ab:s rätt att sända reklam. Som grund för en sådan prövning behövs uppgifter från en längre tid om t.ex. programkostnader.

Berättelsen till Kommunikationsverket är nödvändig också med anledning av EU-kommissionens riktlinjer. På hösten 2001 offentliggjorde kommissionen ett meddelande som gäller finansiering och verksamhet för företag i allmänhetens tjänst. Kommissionen förutsätter att fullgörandet av sådana företags uppgifter övervakas av ett organ som är oberoende av bolaget. Rundradion Ab är ett företag i allmänhetens tjänst som får sin finansiering ur statens televisionsoch radiofond. Därför bör en oberoende myndighet känna till om finansieringen har använts för allmännyttig verksamhet och om den står i rätt

proportion med hänsyn till servicens omfattning.

Ikraftträdelse- och övergångsbestämmelser. I 1 mom. finns en sedvanlig bestämmelse om ikraftträdandet. Lagen föreslås träda i kraft samtidigt som kommunikationsmarknadslagen.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får enligt 2 mom. vidtas innan lagen träder i kraft.

1.5. Lag om ändring av 2 § lagen om kommunikationsförvaltningen

2 §. *Kommunikationsverkets uppgifter.* För tydlighetens skull föreslås att paragrafen ändras så att hänvisningen till kommunikationsmarknadslagen tydligt gäller den föreslagna lagen. Författningsnumret för kommunikationsmarknadslagen ändras i enlighet med den nya lagen.

1.6. Lag om ändring av 25 i § upphovsrättslagen

25 i §. I mom. hänvisas till gällande 42 § lagen om televisions- och radioverksamhet. Eftersom det föreslås att 42 § skall ersättas med 134 § kommunikationsmarknadslagen måste hänvisningen ändras. Terminologin i momentet måste också delvis ändras på grund av den nya 134 §.

För tydlighetens skull föreslås samtidigt ett tillägg, enligt vilket teleföretag som tillhandahåller nättjänster i kabel-tv-nät, utan hinder av denna lag skall få vidareända sändningar som avses i paragrafen

1.7. Lag om ändring av radiolagen

1 §. *Lagens syfte.* Det föreslås att 3 punkten ändras så att syftet med syftet med lagen också är att skapa betingelser för en så fri rörlighet för radioanläggningar och teleterminalutrustning som möjligt.

2 §. *Tillämpningsområde.* Det föreslås att 1

mom. ändras så att tillämpningsområdet utökas med teleterminalutrustning i fråga om utsläppande på marknaden och saluföring.

4 §. *Definitioner.* Till paragrafen fogas en nya 3 a-punkt med definition av teleterminalutrustning. Definitionen av teleterminalutrustning baserar sig på definitionen av teleterminalutrustning i gällande kommunikationsmarknadslag (/). Den föreslagna revideringen av lagstiftningen om kommunikationsmarknaden enligt definitionerna av kommunikationsnät i kommunikationsmarknadslagen utvidgar definitionen av teleterminalutrustning så, att med teleterminalutrustning avses utrustning som är avsedd att vara antingen direkt kopplad till en anslutning i det allmänna kommunikationsnätet eller att direkt eller indirekt kopplad till en anslutning i det allmänna kommunikationsnätet fungera med det allmänna kommunikationsnätet.

Som allmänna kommunikationsnät betraktas i den föreslagna kommunikationsmarknadslagen både telefonnät och masskommunikationsnät. Som anslutning kan överlag betraktas det gränssnitt där användaren ansluts till det allmänna kommunikationsnätet. Som anslutning betraktas i ett fast telefonnät den anslutningspunkt via vilken användaren kommer in i det fasta telefonnätet och till vilken kan anslutas teleterminalutrustning samt i mobilnät SIM-kort som individualiserar användaren. På grund av nätets art är det inte alltid problemfritt att definiera en anslutning i masskommunikationsnät. Som anslutning kan betraktas t.ex. en anordning avsedd att användas för mottagning av digitala sändningar. Teleterminalutrustning är t.ex. väggtelefoner, mobilterminaler, tilläggsutrustning avsedd att användas för att ta emot digitala televisions- och radiosändningar, modem och televisionsapparater. Dragning av kablar och kopplingar skall inte heller i detta skede betraktas som teleterminalutrustning.

Till definitionen av bedömningsorgan i 9 punkten fogas bedömning av teleterminalutrustnings överensstämmelse med uppställda krav.

5 §. *Ansvariga i stället för radioanläggningens och teleterminalutrustningens tillverkare.* Paragrafens rubrik ändras så att den motsvarar den föreslagna utvidgningen av lagens tillämpningsområde till teleterminal-

utrustning.

6 §. *Användning av radiofrekvenser.* Ordalydelsen i 2 mom. ändras så att den motsvarar vad som i 4 § bestäms om utövande av koncessionsberoende televerksamhet i den föreslagna kommunikationsmarknadslagen och i 7 § om utövande av koncessionsberoende televisions- och radioverksamhet i lagen om televisions- och radioverksamhet. Innehållet motsvarar i sak gällande 6 § 2 mom. radiolagen.

I paragrafen föreslås ett nytt 3 mom. där det bestäms om förfaranden för fastställande av statsrådets användningsplan. I momentet föreskrivs skyldighet att höra teleföretag och andra användargrupper inom frekvensområdena innan användningsplanen för frekvensområdena fastställs samt skyldighet för statsrådet att granska användningsplanen på nytt, om fler frekvenser kan anvisas för koncessionsberoende verksamhet eller om ett teleföretag eller en annan instans som företräder användargrupperna inom frekvensområdena framställer en motiverad begäran om granskning. Genom momentet genomförs artikel 7.1 i auktorisationsdirektivet.

7 §. *Radiotillstånd.* Det föreslås att bestämmelsen i 2 mom. om befrielse från radiotillstånd för radiosändare som fungerar på samfrekvenser förtydligas. En förutsättning för att sådana sändare skall få innehas och användas utan radiotillstånd är att deras överensstämmelse har säkerställts så som anges i 3 kap. radiolagen.

8 §. *Tillståndsvillkor.* Vissa preciseringar föreslås i 2 mom., där Kommunikationsverket bemyndigas att meddela föreskrifter. Enligt förslaget kan Kommunikationsverket fastställa också vilka typer av radiosändare som anses föra med sig stora risker för störningar. I praktiken utökar ändringen inte Kommunikationsverkets befogenheter i sak, eftersom det redan med stöd av den gällande radiolagen kan bestämma att en sändare skall granskas innan den tas i bruk. Efter den föreslagna ändringen är dock Kommunikationsverkets befogenheter mera förutsägbara och öppnare.

10 §. *Beviljande av radiotillstånd och frekvensreservering.* Det föreslås att ordalydelsen i 2 och 6 mom. ändras så att den motsvarar vad som i 4 § kommunikationsmarknads-

lagen bestäms om utövande av koncessionsberoende televerksamhet samt, i fråga om analogisk sändningsverksamhet, så att den motsvarar 7 § lagen om televisions- och radioverksamhet.

12 §. *Återkallande av radiotillstånd och radiofrekvensreservering.* Hänvisningen i 6 punkten ändras så att det hänvisas till 4 § kommunikationsmarknadslagen. Innehållet motsvarar i sak gällande 12 § 6 punkten radiolagen.

19 §. *Import, försäljning, saluföring, demonstration och användning.* Av lagtekniska skäl föreslås att hela paragrafen ändras. Det faktiska innehållet i ändringen är dock att det i paragrafen föreslås ett nytt 3 mom., i vilket bestäms om utsläppande på marknaden av teleterminalutrustningar. Innehållet i bestämmelserna om utsläppande på marknaden motsvarar i huvudsak bestämmelserna om radiomottagare. Dessutom ändras 4 mom. så att det även gäller teleterminalutrustningar.

20 §. *Väsentliga krav.* Det föreslås att 1 mom. ändras i analogi med lagens utvidgade tillämpningsområde så att teleterminalutrustning fogas till momentet. Kraven i 1—3 punkten skall i tillämpliga delar tillämpas även på teleterminalutrustning. Till 2 mom. fogas en möjlighet för Kommunikationsverket att också för teleterminalutrustning meddela närmare föreskrifter om sådana väsentliga särskilda krav i fråga om vilka Europeiska gemenskapernas kommission har utfärdat ett beslut som förutsätter verkställighet.

21 §. *Säkerställande av överensstämmelse.* Av lagtekniska skäl föreslås att hela paragrafen ändras. Det faktiska innehållet i ändringen är dock att det till 1 mom. fogas en ny 3 punkt om bedömning av teleterminalutrustnings överensstämmelse med kraven. Bestämmelserna i 5 och 6 mom. samt 8 och 9 mom. ändras i analogi med lagens utvidgade tillämpningsområde så att teleterminalutrustning fogas till momenten. I övrigt motsvarar innehållet i paragrafen i sak 21 § i gällande radiolag.

22 §. *Märkning och information.* Det föreslås att 1 mom. i analogi med det utvidgade tillämpningsområdet ändras så att teleterminalutrustning fogas till momentet. Till 2 mom. fogas i fråga om teleterminalutrustning ett omnämnande av att av uppgifterna på te-

leterterminalutrustningen klart skall framgå till vilka anslutningar i det allmänna kommunikationsnätet den är avsedd att anslutas. I övrigt motsvarar innehållet i momentet i sak gällande 22 § 2 mom.

24 §. *Krav som gäller särskilda radioanläggningar och teleterminalutrustningar.* Bestämmelsen i 1 mom. 5 punkten ändras så att den också gäller teleterminalutrustning.

Det föreslås att 2 mom. ändras så att Kommunikationsverket vid behov kan meddela närmare föreskrifter om egenskaperna och den tekniska konstruktionen även hos teleterminalutrustning. I övrigt motsvarar innehållet i paragrafen i sak gällande 24 §.

26 §. *Kommunikationsverkets uppgifter.* Det föreslås att 3 punkten ändras så att Kommunikationsverket också skall utreda orsakerna till störningar som en teleterminalutrustning orsakar telenätet, radioanläggningar, teleterminalutrustningar eller elanläggningar. I övrigt motsvarar paragrafen gällande 26 §.

27 §. *Vissa andra myndigheters uppgifter.* Det föreslås att paragrafen i analogi med det utvidgade tillämpningsområdet ändras så att teleterminalutrustning fogas till paragrafen. I övrigt motsvarar innehållet i paragrafen i sak gällande 27 §.

28 §. *Uppgifter som skall lämnas till Kommunikationsverket.* Det föreslås att 1-3 mom. i analogi med det utvidgade tillämpningsområdet ändras så att teleterminalutrustning fogas till momenten. I övrigt motsvarar innehållet i paragrafen i sak gällande 28 §.

29 §. *Erhållande av uppgifter av tullmyndigheterna.* Det föreslås att paragrafen i analogi med det utvidgade tillämpningsområdet ändras så att teleterminalutrustning fogas till paragrafen. I övrigt motsvarar innehållet i paragrafen i sak gällande 29 §.

31 §. *Kontroll.* Det föreslås att 1 mom. 2 och 4 punkten i analogi med det utvidgade tillämpningsområdet ändras så att teleterminalutrustning fogas till punkterna. I övrigt motsvarar 1 mom. gällande 1 mom.

32 §. *Undersökning av radioanläggningar och teleterminalutrustningar.* Det föreslås att 2 och 3 mom. i analogi med det utvidgade tillämpningsområdet ändras så att teleterminalutrustning fogas till momenten. I övrigt motsvarar 2 och 3 mom. gällande 2 och 3

mom.

35 §. *Handräckning.* Till följd av det utvidgade tillämpningsområdet fogas teleterminalutrustning till 2 mom. I övrigt motsvarar momentet gällande 2 mom.

39 §. *Straffbestämmelser.* Till följd av det utvidgade tillämpningsområdet fogas teleterminalutrustning till 1 mom. 3 och 4 punkten. I övrigt motsvarar momentet i sak gällande 1 mom.

41 §. *Bedömningsorgan.* Till 1 mom. fogas som en uppgift för bedömningsorganet att lämna utlåtanden också om teleterminalutrustningars överensstämmelse och bestämma om testsekvenser för teleterminalutrustningar. I övrigt motsvarar innehållet i paragrafen i sak gällande 41 §.

Övergångsbestämmelse. I 1 mom. finns en sedvanlig bestämmelse om ikraftträdandet.

Enligt 2 mom. får åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter vidtas innan lagen träder i kraft.

I 3 mom. finns en särskild övergångsbestämmelse gällande teleterminalutrustning. Utan hinder av vad som bestäms i 19 § 3 och 4 mom. skall sådan teleterminalutrustning som släppts ut på marknaden i enlighet med de bestämmelser som gäller när lagen träder i kraft få användas, saluföras, säljas och även annars överlätas till någon annan, trots att den inte uppfyller kraven enligt denna lag eller bestämmelser som utfärdats med stöd av den.

1.8. Lag om ändring av lagen om konkurrensbegränsningar

10 a §. *Utlämnande av sekretessbelagd handling till Kommunikationsverket.* I den föreslagna 113 § kommunikationsmarknadslagen bestäms om Kommunikationsverkets rätt att lämna ut sekretessbelagda handlingar till konkurrensverket. I den föreslagna 10 a § bestäms på motsvarande sätt att Konkurrensverket skall ha rätt att till Kommunikationsverket lämna ut sekretessbelagda handlingar. Syftet med den föreslagna regleringen beskrivs närmare i detaljmotiveringen till 113 § kommunikationsmarknadslagen.

1.9. Lag om ändring av lagen om integritetsskydd vid telekommunikation och dataskydd inom televerksamhet

7 §. *Tystnadsplikt.* Det föreslås att bestämmelsen om tystnadsplikt för teleentreprenörer i 2 mom. ändras så att hänvisningen till telemarknadslagen ändras så att det hänvisas till den föreslagna kommunikationsmarknadslagen. Ändring är nödvändig, eftersom en teleentreprenör skall vara auktoriserad enligt den gällande telemarknadslagen, medan teleentreprenad är anmälningspliktig näringsverksamhet enligt den föreslagna lagen. Hänvisningen till auktoriserad teleentreprenör är således missvisande.

Enligt den gällande telemarknadslagen bestäms om behörighetskraven för teleentreprenörer genom föreskrift av Kommunikationsverket. Lösningen strider mot principerna om reglering av näringsverksamhet i den nya grundlagen. En hänvisning till bestämmelserna i telemarknadslagen kan inte heller av denna orsak rekommenderas.

18 §. *Utlämnande av identifieringsuppgifter till myndigheter.* Enligt gällande 3 mom. skall den myndighet som tar emot nödmeddelanden genomföra och upprätthålla på egen bekostnad en teknisk lösning för mottagande av de uppgifter som avses i 2 mom. Teleföretaget är skyldigt att avgiftsfritt ge de uppgifter som avses i 2 mom.

I 97 och 98 § i den föreslagna kommunikationsmarknadslagen bestäms om avgiftsfrihet i fråga om uppgifter som skall lämnas till myndigheter och om ersättning för övriga kostnader på grund av bistående av myndigheter. Bestämmelsen i det aktuella 3 mom. är överlappande med den föreslagna regleringen. Det föreslås att momentet upphävs för att dubbel reglering skall undvikas.

1.10. Lag om ändring av sjöräddningslagen

16 §. *Rätt att få uppgifter av teleföretag.* I 97 och 98 § i den föreslagna kommunikationsmarknadslagen bestäms om avgiftsfrihet

i fråga om uppgifter som skall lämnas till myndigheter och om ersättning för övriga kostnader på grund av bistående av myndigheter. Det föreslås att paragrafen ändras så att hänvisningen till 18 § 3 mom. lagen om datasekretess vid telekommunikation, vilket föreslås upphävt, slopas och i stället intas en hänvisning till 97 och 98 § kommunikationsmarknadslagen.

1.11. Lag om ändring lagen om nödcentraler

8 §. *Rätt att få uppgifter ur register.* I 97 och 98 § i den föreslagna kommunikationsmarknadslagen bestäms om avgiftsfrihet i fråga om uppgifter som skall lämnas till myndigheter och om ersättning för övriga kostnader på grund av bistående av myndigheter. Det föreslås att paragrafen ändras så att hänvisningen till 18 § 3 mom. lagen om datasekretess vid telekommunikation, vilket föreslås upphävt, slopas och i stället intas en hänvisning till 97 och 98 § kommunikationsmarknadslagen.

1.12. Lag om ändring av lagen om räddningsväsendet

43 §. *Nödcentralernas uppgifter.* I 97 och 98 § i den föreslagna kommunikationsmarknadslagen bestäms om avgiftsfrihet i fråga om uppgifter som skall lämnas till myndigheter och om ersättning för övriga kostnader på grund av bistående av myndigheter. Det föreslås att paragrafen ändras så att hänvisningen till 18 § 3 mom. lagen om datasekretess vid telekommunikation, vilket föreslås upphävt, slopas och i stället intas en hänvisning till 97 och 98 § kommunikationsmarknadslagen.

2. Ikraftträdande

Enligt direktiven (artikel 28 i ramdirektivet, artikel 18 i tillträdesdirektivet, artikel 18 i auktorisationsdirektivet och artikel 38 i di-

rektivet om samhällsomfattande tjänster) skall de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa direktiven antas och offentliggöras senast den 24 juli 2003 och tillämpas från och med den 25 juli 2003. Avsikten är att de föreslagna lagarna i enlighet med detta skall träda i kraft den 25 juli 2003.

3. Lagstiftningsordning

3.1. Inledning

I denna proposition föreslås en ny kommunikationsmarknadslag samt ändringar i lagen om televisions- och radioverksamhet, lagen om statens televisions- och radiofond, lagen om Rundradion Ab, radiolagen samt vissa andra lagar. En del av bestämmelserna i kommunikationsmarknadslagen är sådana att de bör granskas också ur perspektivet för de grundläggande fri- och rättigheterna i grundlagen. Av bestämmelserna är i synnerhet de bestämmelser som gäller reglering av koncession av betydelse med hänsyn till vad som i 12 § grundlagen bestäms om yttrandefrihet och i 18 § om näringsfrihet. På motsvarande sätt som i gällande kommunikationsmarknadslag innehåller förslaget ett flertal skyldigheter gällande överlåtelse som riktar sig till kommunikationsnäten. Till denna del bör förslaget granskas med hänsyn till vad som i 15 § grundlagen bestäms om egendomsskydd. Förslaget innehåller bestämmelser som hänför sig till 80 § grundlagen, vilken gäller utfärdande av förordningar och delegering av lagstiftningsbehörighet. Förslaget innehåller dessutom många andra punkter som åtminstone indirekt hänför sig till i första hand egendomsskyddet och yttrandefriheten.

3.2. Yttrandefrihet

Enligt den föreslagna 4 § kommunikationsmarknadslagen krävs koncession för tillhandahållande av nättjänster i mobilnät eller digitala markbundna masskommunikationsnät. Koncession skall beviljas om sökanden uppfyller de materiella villkor som

anges i 9 §. Koncession beviljas av statsrådet. Om villkoren för koncession bestäms i 10 § och om förutsättningarna för ändring av koncession i 11 §.

Enligt 12 § grundlagen har var och en yttrandefrihet. Till yttrandefriheten hör rätten att framföra, sprida och ta emot information, åsikter och andra meddelanden utan att någon i förväg hindrar detta. Närmare bestämmelser om yttrandefriheten utfärdas genom lag. Grundlagsutskottet har behandlat förhållandet mellan koncessionsregleringen och yttrandefriheten i sina utlåtanden GrUU 19/1998 rd (lag om televisions- och radioverksamhet), GrUU 23/1993 rd (lag om Oy Yleisradio-Rundradion Ab) och GrUU 8/2002 (ändring av lagstiftningen om kommunikationsmarknaden).

Grundlagsutskottet har ansett att koncessionsplikten är a priori ett problem med tanke på förbudet att hindra yttrandefriheten i förväg. Den knappa tillgången på frekvenser i kommunikation med hjälp av radiovågor som fritt breder ut sig är dock fortfarande ett sådant radiotekniskt motiv för en begränsning som gör det acceptabelt att ha kvar koncessionssystemet. Koncessionssystemet skall garantera att alla de som bedriver televisions- och radioverksamhet får tillgång till radiofrekvenser på lika villkor. Därmed skapas det förutsättningar för att yttrandefriheten förverkligas i största möjliga utsträckning. Regleringen av koncessionsvillkoren bör uppfylla kraven på att regleringen om användningen av koncessionen bör vara noggrant avgränsad (GrUU 8/2002 rd).

I fråga om koncessionsregleringen motsvarar innehållet i förslaget huvudsakligen gällande lagstiftning. Koncessionsregleringen baserar sig fortfarande på en knapp tillgång på frekvenser. Förutsättningarna för koncession är lagbaserade och noggrant avgränsade och exakta. Också regleringen av koncessionsvillkoren uppfyller kraven på noggrann avgränsning. Koncessionsregleringen är därför inte problematisk med tanke på yttrandefriheten.

Bestämmelserna i den föreslagna 72 § kommunikationsmarknadslagen gäller begränsning av användningen av en anslutning på grund av teleföretaget. Paragrafen har konsekvenser för yttrandefriheten. Begräns-

ningen grundar sig på de krav som bygg- och underhållsarbete på nätet uppställer. Den föreslagna 73 § gäller stängning av anslutning och begränsning av användningen på grund av användaren. Bestämmelsen begränsar användarens möjligheter till yttrandefrihet. Bestämmelsen syftar till att skydda teleföretag mot avtalsbrott från användarens sida. Med hänsyn till bestämmelsernas syfte är de dock oproblematiske med tanke på yttrandefriheten enligt grundlagen.

3.3. Näringsfrihet

Enligt 18 § grundlagen har var och en i enlighet med lag rätt att skaffa sig sin försörjning genom arbete, yrke eller näring som han eller hon valt fritt. Grundlagsutskottet har i sin tidigare utlåtanedpraxis behandlat det aktuella förhållandet mellan koncession och näringsfrihet, bl.a. i GrUU 47/1996 rd (telemarknadslag), GrUU 4/2000 rd (naturgasmarknadslag) och GrUU 19/1998 rd (lag om televisions- och radioverksamhet).

Utskottet har i sin praxis ansett att huvudregeln enligt 18 § 1 mom. grundlagen är näringsfrihet, men att det i undantagsfall får krävas tillstånd. Detta skall dock alltid regleras genom lag, som skall uppfylla villkoret att lagfästa inskränkningar i grundläggande fri- och rättigheter måste vara exakta och noga avgränsade.

På de grunder som anförts i samband med behandlingen av frågan om yttrandefrihet är förslaget inte heller problematiskt med tanke på näringsfriheten.

3.4. Egendomsskydd

I 4 kap. föreslås centrala bestämmelser om de särskilda skyldigheter vid överlåtelse av nyttjanderätten som genom beslut av Kommunikationsverket kan föreskrivas för teleföretag. Kommunikationsverket ålägger skyldigheter beträffande överlåtelse av nyttjanderätten genom sitt beslut antingen med stöd av 18 § av skäl som hänför sig till konkurrens eller undantagsvis med stöd av 19 § av något

annat skäl än skäl som hänför sig till konkurrens. Det är fråga om ett förvaltningsbeslut i vilket ändring kan sökas genom besvär. Ett system i likhet med dagens, där skyldigheterna baserar sig direkt på lagbestämmelser, är inte längre möjligt, eftersom det i ramdirektivet förutsätts att kommissionen och regleringsmyndigheterna i de övriga medlemsstaterna skall höras i enskilda beslut om överlåtelse av nyttjanderätten. En bestämmelse om skyldigheten att höra föreslås i 21 §. Skyldigheter som åläggs av skäl som hänför sig till konkurrens kan gälla skyldighet att överlåta nyttjanderätten till mobilnät (23 §), att hyra ut abonnentförbindelser och utrustningsutrymmen (24 §), att hyra ut fasta förbindelser (25 §), att hyra ut antennplatser och kabelkanaler (26 §), att överlåta nyttjanderätten till programkanaler i kabel-tv-nät (27 §), att hyra ut markbundna masskommunikationsnät (28 §), att överlåta kapacitet i markbundna masskommunikationsnät (29 §), att överlåta nyttjanderätten till kapaciteten i smartkort (30 §), att överlåta nyttjanderätten till elektroniska programguider (31 §), att överlåta nyttjanderätten till programmeringsgränssnittet i ett televisions- eller radiosystem (32 §); att offentliggöra leveransvillkor och prislistor (33 §), att ordna nationell roaming (34 §) och att ordna internationell roaming (36 §), kostnadsorienterad och icke-diskriminerande prissättning (37 §), skyldighet att koppla samman ett kommunikationsnät med ett annat kommunikationsnät (39 §), att erbjuda förval vid utlandssamtal i mobilnätet (62 §), att använda ett obligatoriskt kostnadsredovisningssystem (87) samt att särredovisa verksamheten (89 §). Objekten för överlåtelseskyldigheten motsvarar till största delen bestämmelserna i gällande kommunikationsmarknadslag. Nya typer av överlåtelse av nyttjanderätten gäller smartkort (30 §), elektroniska programguider (31 §), programmeringsgränssnitt (32 §) och bestämmelser om internationell roaming (36 §).

I fråga om de paragrafer som reglerar skyldighet att överlåta egendom bör förslaget behandlas ur perspektivet för 15 § grundlagen, vilken reglerar egendomsskyddet.

Grundlagsutskottet har i sin tidigare utlåtanedpraxis behandlat saken uttryckligen i fråga om kommunikationsnät bl.a. i GrUU

1/1996 rd (ändring av lagen om telelagen), GrUU 47/1996 rd (telemarknadslag), GrUU 34/2000 och GrUU 5/2001 rd (ändring av telemarknadslagen) samt GrUU 8/2002 (ändring av lagstiftningen om kommunikationsmarknaden).

Grundlagsutskottet har i sin utlåtandep Praxis påpekat att det är fråga om särskild egendom, som bara används för en viss typ av verksamhet och förpliktelser i samband med den. Utskottet har ansett att förpliktelserna till sin karaktär är lämpliga med tanke på egendomens speciella art (GrUU 4/2000 rd). Grundlagsutskottet praxis hittills kan sammanfattas till att denna typ av förpliktelser stämmer överens med grundlagen med hänsyn till egendomens speciella karaktär, om skyldigheterna finns inskrivna i tydliga bestämmelser och är skäliga med avseende på ägaren (GrUU 34/2000).

Det nya regleringssystemet, som baserar sig på enskilda beslut av Kommunikationsverket, uppvisar vissa drag som är positiva för egendomsskyddet när det jämförs med det nuvarande systemet. Det föreslagna regleringssystemet möjliggör prövning från fall till fall, där man vid bestämmandet av vilka skyldigheter ett teleföretag skall åläggas beaktar företagets ställning på marknaden och andra individuella omständigheter kring fallet. Skyldigheter åläggs bara i den mån som behövs för att korrigera konkurrensläget i den sak som är för handen. Om konkurrensproblemet inte är allvarligt kan skyldigheterna på motsvarande sätt vara lindriga. Enligt förslaget skall ärendet omprövas om det sker förändringar i förhållandena. Om konkurrensen på marknaden börjar fungera kan skyldigheterna avskrivnas helt och hållet. Avgörandet gällande åläggande av skyldigheter träffas genom ett förvaltningsbeslut av en opartisk myndighet och ändring i beslutet kan sökas genom besvär.

Grundlagsutskottet har i tidigare utlåtandep Praxis ansett det vara viktigt att skyldigheterna begränsas av ägarens befintliga behov och skäliga behov i framtiden.

I 38 § föreslås bli bestämt att trots att en skyldighet införts med stöd av 23–30 och 36 § finns skyldigheten inte om föremålet för nyttjanderätten är i teleföretagets eget bruk eller behövs för teleföretagets eget rimliga

framtida behov. I paragrafen hänvisas till sådana paragrafer om reglering av överlåtelse av nyttjanderätten i fråga om vilka det är nödvändigt att skydda eget bruk. Den föreslagna paragrafen gäller inte nationell roaming enligt 34 §. Av mobilnätens tekniska uppbyggnad följer att den nyttjanderätt som roaming avser inte gäller en enskild del av nätet utan hela mobilnätet. Överlåtelse av nyttjanderätten begränsar inte nätföretagets eget bruk på samma sätt som i fråga om t.ex. skyldighet att hyra ut abonnentförbindelser. Nätets kapacitet fördelas mellan besökaren och värden i enlighet med den faktiska användningen. Skyldigheten att överlåta nyttjanderätten medför inte heller tilläggsinvesteringsskyldigheter för nätföretaget. Det kan dock visa sig vara ändamålsenligt att höja nätets förmedlingsförmåga för att upprätthålla servicenivån. I en sådan situation är det företag som begär roaming skyldigt att på de villkor som anges i 35 § 3 mom. ersätta de kostnader som orsakas av den ökning av nätets förmedlingsförmåga som behövs till följd av det ökade antalet användare. I fråga om 34 § motsvarar bestämmelsen gällande kommunikationsmarknadslag, och grundlagsutskottet har inte i sin tidigare utlåtandep Praxis ingripit i regleringen ur perspektivet för vilka begränsningar ägarens behov medför (GrUU 34/2000 och GrUU 5/2001).

I fråga om föremålen för nyttjanderätten motsvarar förslaget till största delen gällande lagstiftning. De nya föremålen för nyttjanderätten har liknande karaktär som de nuvarande. Regleringen baserar sig alltså på mål som hänför sig till främjande av konkurrensen. Det nya regleringssystemet har positiva drag vad gäller egendomsskyddet. Ägarens rimliga egna behov har skyddats i lagen. Överlåtelse av nyttjanderätten baserar sig på noggrant avgränsade och exakta lagbestämmelser. Förslaget står därför inte i strid med egendomsskyddet enligt grundlagen.

I det föreslagna 134 § bestäms om kabel-tv-företags skyldighet att distribuera vissa programutbud och tjänster (s.k. must carry-skyldighet). Enligt den föreslagna paragrafen gäller den avgiftsfria distributionsskyldigheten bara Rundradion Ab:s sändningar och tjänster. Must carry-skyldigheten omfattar också special- och tilläggstjänster anknutna

till programutbuden. Distributionsskyldigheten gäller också sådan televisions- och radioprogramutbud av kommersiella aktörer som sänds med stöd av en riksomfattande koncession. För dessa får man dock ta ut högst ett kostnadsorienterat pris enligt överenskommelse.

Eftersom det är fråga om en användningsbegränsning som gäller kabel-tv-företags egendom, bör förslaget behandlas ur perspektivet för 15 grundlagen, vilken reglerar egendomsskyddet.

Enligt gällande 42 § lagen om televisions- och radioverksamhet skall ett teleföretag som äger eller besitter ett huvudsakligen annat än markbundet telenät som är avsett för distribution av televisions- och radioprogramutbud i detta nät utan ersättning distribuera sändningar som kan tas emot med sedvanliga mottagningsanordningar i den kommun där nätet finns och som är avsedda för mottagning i hela landet och som görs av sådana utövare av televisions- och radioverksamhet som har beviljats koncession av statsrådet samt Rundradion Ab:s sändningar. Grundlagsutskottet har behandlat must carry-skyldighetens nuvarande konstitutionella ställning i sitt utlåtande GrUU 19/1998 rd. I utlåtandet konstateras: ”Det första lagförslaget 42 § gäller ett teleföretags skyldighet att distribuera sändningar som är avsedda för mottagning i hela landet och som sänds med stöd av koncession och Rundradion Ab:s sändningar. Förslaget motsvarar till grunderna en bestämmelse i lagen om kabelsändningsverksamhet som grundlagsutskottet ansåg stå i harmoni med grundlagens bestämmelser om egendomsskydd och yttrandefrihet (GrUU 2/1986 rd). Enligt utskottets uppfattning påverkar 42 § inte behandlingsordningen för lagförslaget.”

Den föreslagna bestämmelsen avviker från gällande bestämmelse i fråga om distributionsskyldighetens omfattning och ersättningsarna. Bestämmelsens syfte hör nära samman med främjandet av möjligheterna att utöva yttrandefrihet. Genom bestämmelsen främjas medborgarnas rätt att ta emot televisions- och radioprogramutbud. Även tillgången på special- och tilläggstjänster i anslutning till programutbuden bör tryggas, eftersom den tekniska utvecklingen gjort dem

till en allt viktigare del av innehållet. Med hjälp av must carry-skyldigheten säkerställs att programutbud och tjänster också är tillgängliga för dem som tar emot televisions- och radioprogramutbud via kabelnät. Förmedlingen av innehållet i den allmännyttiga verksamheten till allmänheten tryggas bäst så att Rundradions programutbud med anknytande special- och tilläggstjänster skall distribueras avgiftsfritt. Dessutom är det viktigt att också förmedla kommersiella kanalers programutbud, därför att ett mångsidigt innehåll främjar yttrandefriheten. På grund av verksamhetens kommersiella karaktär behöver distributionen dock inte i dessa fall vara avgiftsfri.

I bestämmelsen har föremålet för distributionsskyldigheten avgränsats på ett möjligast entydigt sätt. Regleringen är nödvändig för främjande av yttrandefriheten, och de begränsningar i fråga om användningen av egendom som den medför är i synnerhet med hänsyn till den föreslagna ersättningskyldigheten förnuftiga i förhållande till regleringens syfte. I fråga om regleringen av must carry-skyldigheten står förslaget därför inte i strid med bestämmelserna om egendomsskydd i grundlagen.

3.5. Normgivningsbefogenheter

I lagförslaget ingår flera bestämmelser om Kommunikationsverkets rätt att meddela föreskrifter. Enligt förslaget kan Kommunikationsverket meddela närmare föreskrifter om numrering (47 §), nummerportabilitet (52 §), telekommunikation inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (53 §), allmänt utlandsprefix (54 §), allmänt nödnummer (55 §), allmän nummerupplysningstjänst (56 §), förval för en leverantör av tjänster (62 §), parallellanvändning av anslutning (63 §), skyldighet att förmedla samtal (65 §), spärrkategorier (79 §), beredskap (93 §), kommunikationsnätens egenskaper (129 §) och televisionsapparater och avkodningssystem (132 §).

Enligt 80 § 2 mom. grundlagen kan även andra myndigheter genom lag bemyndigas att utfärda rättsnormer i bestämda frågor, om det med hänsyn till föremålet för regleringen

finns särskilda skäl och regleringens betydelse i sak inte kräver att den sker genom lag eller förordning. Tillämpningsområdet för ett sådant bemyndigande skall vara exakt avgränsat. Av grundlagen följer att de frågor som befogenheten täcker måste preciseras exakt i lag (GrUU 34/2000 rd).

Ett av syftena med förslaget är att de nuvarande befogenhetsbestämmelserna tas in på den nivå som grundlagen förutsätter. Bestämmelserna om befogenheter har placerats och i sak fogats till den paragraf som reglerar frågan. Normgivningsrätten har även i övrigt angetts så noggrant och exakt som möjligt. Meddelandet av föreskrifter är bara i liten utsträckning förenat med prövning av ändamålsbundenheten. Bestämmelserna är nödvändiga på grund av den tekniska karaktären hos föremålet för regleringen och på grund av den särskilda sakkunskap som regleringen förutsätter.

I lagförslaget ingår bestämmelser om statsrådets och kommunikationsministeriet rätt att utfärda förordningar. Enligt förslaget skall genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser om hurdan televerksamhet som skall anses vara av ringa betydelse (13 §), om beredskap (93 §) och verkställighet av påföljdsavgiften (122 §). Genom förordning av kommunikationsministeriet kan utfärdas bestämmelser om koncessionsansö-

kans innehåll (6 §), ansökningsavgiftens storlek (7 §), televerksamhetsanmälan (14 §), grunderna för fastställandet av tillsynsavgiften (15 §), grunderna för numreringsavgiften (49 §) och grunderna för teleentreprenadavgiften (137 §). Ministeriet kan dessutom meddela närmare anvisningar om beredskap (93 §).

Enligt 80 § 1 mom. grundlagen skall bestämmelser om grunderna för individens rättigheter och skyldigheter utfärdas genom lag. De föreslagna bemyndigandena har huvudsakligen begränsats till att gälla detaljer av teknisk natur när grunderna för rättsställningen bestäms utgående från lagbestämmelserna.

Normgivningsbefogenheterna i förslaget står därför inte i strid med 80 § grundlagen.

3.6. Bedömning av lagstiftningsordningen

Med stöd av vad som anförts ovan kan lagförslagen behandlas i vanlig lagstiftningsordning. Det är trots allt önskvärt att utlåtande om propositionen begärs av grundlagsutskottet.

Med stöd av vad som anförts ovan förlägg Riksdagen följande lagförslag:

1.

Kommunikationsmarknadslag

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Lagens syften

Syftet med denna lag är att främja utbudet och användningen av tjänster i kommunikationsnät samt att säkerställa att kommunikationstjänster och kommunikationsnät på skäliga villkor är tillgängliga för alla användare i hela landet. Lagens syfte är också att sörja för att de till buds stående möjligheterna till telekommunikation i Finland motsvarar användarnas rimliga behov, konkurrerar sinsemellan, är tekniskt utvecklade, håller god kvalitet, är driftsäkra och trygga samt har förmånliga priser.

2 §

Definitioner

I denna lag avses

1) med *kommunikationsnät* ett system som består av sammankopplade ledningar och anordningar och som är avsett för överföring

eller distribution av meddelanden via ledning, med radiovågor, optiskt eller på något annat elektromagnetiskt sätt,

2) med *allmänt kommunikationsnät* ett kommunikationsnät som tillhandahålls en grupp av användare som inte har avgränsats på förhand,

3) med *mobilmät* ett kommunikationsnät som i huvudsak används för målgruppskommunikation där förbindelsen mellan terminalen och kommunikationsnätet har upprättats med hjälp av radiovågor som utbreder sig fritt,

4) med *fast telefontät* ett kommunikationsnät som i huvudsak används för målgruppskommunikation där förbindelsen mellan terminalen och kommunikationsnätet har upprättats via ledning eller med någon annan fast förbindelse,

5) med *telefontät* ett mobilmät eller ett fast telefontät,

6) med *masskommunikationsnät* ett kommunikationsnät som i huvudsak används för sändning eller tillhandahållande av television- och radioprogramutbud eller annat material som förmedlas i samma form till alla mottagare,

7) med *markbundet masskommunikationsnät* ett masskommunikationsnät som fungerar med hjälp av radiovågor som utbreder sig fritt,

8) med *kabeltelevisionnät* ett masskommunikationsnät som fungerar via ledning eller med någon annan fast förbindelse,

9) med *myndighetsnät* ett kommunikationsnät som byggs för behov i anslutning

till allmän ordning och säkerhet, räddningsuppgifter eller befolkningsskydd, i vilket anslutningar kan tillhandahållas utom myndigheterna även andra användargrupper som är nödvändiga med hänsyn till skötseln av ovan avsedda uppgifter,

10) med *abonnentförbindelse* den del av ett fast telefontät som finns mellan användarens anslutning och en sådan anordning med hjälp av vilken meddelanden kan styras,

11) *fast förbindelse* en tjänst i vilken en definierad överföringskapacitet mellan anslutningspunkter i kommunikationsnätet tillhandahålls utan styrning av meddelanden,

12) med *kabelkanal* en skyddskonstruktion som används vid byggandet av ett allmänt kommunikationsnät och som är avsedd som placeringsplats för telekablar,

13) med *sammankoppling* materiell och funktionell sammankoppling av olika kommunikationsnät och kommunikationstjänster för att säkerställa att användarna har tillträde till ett annat teleföretags kommunikationsnät och kommunikationstjänster,

14) med *internationell teletjänst* en kommunikationstjänst i vilken telekommunikation förmedlas mellan anslutningar i Finland och utomlands,

15) med *fjærteletjänst* en kommunikationstjänst i vilken telekommunikation förmedlas mellan anslutningar inom olika teleområden,

16) med *lokalteletjänst* en kommunikationstjänst i vilken telekommunikation förmedlas mellan anslutningar inom samma teleområde,

17) med *nätföretag* ett företag som tillhandahåller ett kommunikationsnät som det äger eller på någon annan grund förfogar över för överföring, distribution eller tillhandahållande av meddelanden,

18) med *nättjänst* tjänster som tillhandahålls av ett nätföretag,

19) med *tjänsteföretag* ett företag som överför meddelanden i ett kommunikationsnät som det förfogar över eller har fått tillgång till av ett nätföretag eller distribuerar eller tillhandahåller meddelanden i ett masskommunikationsnät,

20) med *kommunikationstjänst* tjänster som tillhandahålls av ett tjänsteföretag,

21) med *teleföretag* nätföretag eller tjänsteföretag,

22) med *televerksamhet* nättjänster eller kommunikationstjänster,

23) med *allmän televerksamhet* tillhandahållande av nättjänster eller kommunikationstjänster för en grupp av användare som inte har avgränsats på förhand,

24) med *användare* en person som använder ett teleföretags tjänster för någon annan verksamhet än televerksamhet,

25) med *roaming* att ett nätföretag tillhandahåller ett annat nätföretag nyttjanderätten till mobilnätet på ett geografiskt område där båda nätföretagen har koncession,

26) med *internationell roaming* att ett nätföretag tillhandahåller ett annat nätföretag nyttjanderätten till mobilnätet på ett geografiskt område där endast det nätföretag som tillhandahåller roaming har koncession,

27) med *konsument* en fysisk person som använder tjänster i huvudsak för något annat ändamål än näringsverksamhet.

3 §

Lagens tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på kommunikationsmarknaden, om inte något annat bestäms nedan. Med kommunikationsmarknad avses en marknad där nättjänster och kommunikationstjänster samt anknyttande tjänster tillhandahålls.

Denna lag gäller inte innehållet i meddelanden som förmedlas i kommunikationsnät.

2 kap.

Utövande av televerksamhet

4 §

Koncessionsberoende televerksamhet

Koncession krävs när nättjänster som förutsätter radiofrekvenser tillhandahålls i sådana digitala markbundna masskommunikationsnät.

tionsnät eller mobilnät där allmän televerksamhet utövas.

Vad som föreskrivs i 1 mom. gäller även ett mobilnät som fungerar som myndighetsnät i fler än en kommun.

5 §

Ledigförklaring av koncessioner

En koncession skall förklaras ledig att sökas när frekvenser som tekniskt och med hänsyn till en effektiv användning av frekvenserna är ändamålsenliga blir lediga för koncessionsberoende televerksamhet.

Koncessioner förklaras lediga att sökas av statsrådet i enlighet med den plan för användning av frekvensområden som avses i 6 § radiolagen (1015/2001).

6 §

Koncessionsansökans innehåll

I en koncessionsansökan skall lämnas alla de upplysningar som behövs vid bedömningen av de förutsättningar för koncession som avses i 9 §. Närmare bestämmelser om ansökans innehåll utfärdas genom förordning av kommunikationsministeriet.

7 §

Ansökningsavgift

Den som ansöker om koncession är skyldig att i samband med ansökan betala en ansökningsavgift på 2 000 euro till staten.

Ansökningsavgift behöver dock inte betalas om koncessionsansökan gäller ett myndighetsnät.

8 §

Koncessionsmyndighet och koncessionsförfarande

Koncession beviljas av statsrådet för viss tid, dock för högst 20 år.

Beslutet om koncession skall fattas inom sex veckor efter att ansökningstiden gått ut. Statsrådet kan i särskilda fall förlänga tidsfristen på sex veckor med högst åtta månader, om det är nödvändigt för att säkerställa att ansökningsförfarandet är rättvist, rimligt, klart och öppet för insyn, för att komplettera ansökningarna eller av någon annan särskild orsak. En förlängning av tidsfristen skall kungöras offentligt.

9 §

Materiella förutsättningar för koncession

Koncession skall beviljas, om

1) sökanden har tillräckliga ekonomiska resurser att sörja för nätföretagets skyldigheter, och

2) koncessionsmyndigheten inte har grundad anledning att misstänka att sökanden bryter mot denna lag, radiolagen, lagen om integritetsskydd vid telekommunikation och dataskydd inom televerksamhet (565/1999) eller någon annan lag som gäller televerksamhet.

Koncession för tillhandahållande av tjänster i myndighetsnät skall beviljas, om sökanden utöver de förutsättningar som avses i 1 mom. har tillräcklig förmåga och yrkesskicklighet med hänsyn till särdragen i verksamheten.

Om sådan koncession som avses i 1 eller 2 mom. på grund av knapp tillgång på radiofrekvenser inte kan beviljas alla sökande, skall koncession beviljas de sökande vars verksamhet bäst främjar lagens syften enligt 1 §.

10 §

Koncessionens innehåll

I koncessionen skall definieras teleföretagets geografiska verksamhetsområde.

Koncessionen kan förenas med sådana villkor för kommunikationsnätens tekniska egenskaper eller en effektiv användning av frekvenserna som kompletterar bestämmelserna i 1 och 128 § eller Kommunikationsverkets tekniska föreskrifter enligt 129 § i denna lag.

Koncession för tillhandahållande av nätjänster i ett markbundet masskommunikationsnät kan beviljas på det villkoret att koncessionshavaren för sin del sörjer för att Rundradion Ab samt innehavare av programkoncession enligt 7 § 1 mom. lagen om televisions- och radioverksamhet (744/1998) till ett kostnadsorienterat pris får tillgång till den kapacitet de behöver för utövandet av verksamheten.

Koncessionen kan förenas med villkor som gäller den mängd kapacitet som skall reserveras för en innehavare av programkoncession eller samarbete mellan innehavare av programkoncession i frågor som gäller fördelning av kapacitet eller elektroniska programguider. Koncessionen kan ytterligare förenas med villkor för sändningstekniken.

11 §

Ändring av koncession

En koncession kan med koncessionshavarens samtycke och även i övrigt ändras medan koncessionen är i kraft, om det är nödvändigt av en särskild orsak som beror på den tekniska utvecklingen eller en väsentlig förändring i verksamhetsbetingelserna för den koncessionsberoende verksamheten.

12 §

Återkallande och överföring av koncession

Statsrådet kan återkalla ett teleföretags koncession delvis eller helt

1) om teleföretaget allvarligt och upprepade gånger bryter mot denna lag, radiolagen, lagen om integritetsskydd vid telekommunikation och dataskydd inom televerksamhet eller någon annan lag som gäller televerksamhet eller de koncessionsvillkor som avses i 10 § kommunikationsmarknadslagen, eller

2) om teleföretaget inte längre med hänsyn till verksamhetens art och omfattning har tillräckliga ekonomiska resurser att sörja för sina skyldigheter,

och teleföretaget trots uppmaning inte inom en skälig tid, minst en månad, rättar sitt förfarande eller återställer sina ekonomiska resurser till en tillfredsställande nivå.

Koncessioner får inte överföras. Statsrådet kan återkalla en koncession, om den faktiska bestämmanderätten i förhållande till koncessionshavaren förändras. Anmälan om förändrad bestämmanderätt skall omedelbart göras till koncessionsmyndigheten. Statsrådet skall fatta beslut om återkallandet inom två månader efter anmälan.

Överföring av koncession inom en koncern mellan moderbolaget och ett dotterbolag som är helt i dess ägo betraktas inte som en sådan överföring av koncession som är förutsättningen för återkallande. Koncessionsmyndigheten skall omedelbart underrättas om en sådan överföring.

13 §

Anmälningspliktig televerksamhet

Innan allmän televerksamhet inleds skall göras en skriftlig anmälan till Kommunikationsverket (televerksamhetsanmälan). Anmälningsskyldigheten gäller inte allmän televerksamhet, om den är tillfällig, riktar sig till ett litet antal mottagare eller annars är av ringa betydelse.

Genom förordning av statsrådet kan utfär-

das närmare föreskrifter om hurdan televerksamhet som skall anses vara av ringa betydelse.

14 §

Televerksamhetsanmälan

I en televerksamhetsanmälan skall lämnas alla de uppgifter som behövs för tillsynen. Närmare bestämmelser om televerksamhetsanmälan innehåll utfärdas genom förordning av Kommunikationsministeriet.

Kommunikationsverket skall underrättas om förändringar i uppgifterna i televerksamhetsanmälan och om att verksamheten upphör.

Kommunikationsverket skall på teleföretagets begäran inom en vecka från det begäran framställdes ge en bekräftelse på att det har tagit emot televerksamhetsanmälan. I Kommunikationsverkets bekräftelse skall uppges vilka rättigheter och skyldigheter teleföretag med stöd av denna lag har i Finland.

15 §

Tillsynsavgift

Teleföretag som utövar anmälningspliktig eller koncessionsberoende televerksamhet är skyldiga att till Kommunikationsverket betala en avgift som motsvarar kostnaderna för tillsynen över kommunikationsmarknaden. Avgiften indelas i en fast grunddel och en tilläggsdel. Tilläggsdelens storlek fastställs i enlighet med omsättning för den televerksamhet som teleföretaget utövar i Finland. Närmare bestämmelser om avgiften fastställs genom förordning av Kommunikationsministeriet.

3 kap.

Skyldigheter för teleföretag

16 §

Marknadsdefinition

Kommunikationsverket skall genom ett beslut regelbundet definiera relevanta kommunikationsmarknader.

Kommunikationsverket skall samarbeta med Kommunikationsministeriet vid definieringen av relevanta marknader. Om Kommunikationsministeriet anser, att en marknadsdefinition skall göras på ett sätt som avviker från Europeiska gemenskapernas kommissionens rekommendation om marknadsdefinitioner, görs marknadsdefinitionen genom ett beslut av Kommunikationsministeriet.

Ändring i ett beslut om marknadsdefinition får inte sökas särskilt.

17 §

Marknadsanalys och beslut om betydande marknadsinflytande

Kommunikationsverket skall regelbundet göra en marknadsanalys av parti- och detaljmarknader som definierats som relevanta för att klarlägga konkurrensläget. Kommunikationsverket skall genom sitt beslut bestämma att ett teleföretag är ett företag med betydande marknadsinflytande, om företaget utifrån en marknadsanalys konstateras enskilt eller tillsammans med andra ha ett sådant ekonomiskt inflytande på en viss marknad att det i betydande utsträckning kan verka oberoende av konkurrenter, konsumenter eller andra användare.

Ett teleföretag som har betydande marknadsinflytande på en viss marknad kan anses ha samma ställning även på en närliggande marknad, om teleföretaget kan stärka sitt

marknadsinflytande även på denna marknad.

Kommunikationsverket skall ändra ett beslut om betydande marknadsinflytande, om det utifrån en marknadsanalys konstateras ha skett betydelsefulla förändringar i konkurrensläget på marknaden. I beslutet kan skyldigheter som ålagts ett företag med betydande marknadsinflytande ändras eller bestämmas att teleföretaget inte längre skall anses vara ett företag med betydande marknadsinflytande.

18 §

Skyldigheter för företag med betydande marknadsinflytande

Kommunikationsverket skall genom sitt beslut ålägga företag med betydande marknadsinflytande de skyldigheter som avses i 2 mom. och som behövs för att konkurrens hindren skall undanröjas eller konkurrensen främjas. Skyldigheterna skall stå i rätt proportion till det mål som eftersträvas. Vid införandet av en skyldighet skall särskilt beaktas:

- 1) nyttjanderättens tekniska och ekonomiska ändamålsenlighet med hänsyn till utvecklingsgraden på marknaden och arten av nyttjanderätten,
- 2) nyttjanderättens genomförbarhet med hänsyn till den tillgängliga kapaciteten,
- 3) krav i anslutning till datasekretess och dataskydd,
- 4) investeringar som görs och risker som tas av ett företag med betydande marknadsinflytande,
- 5) behovet att trygga konkurrensen på lång sikt,
- 6) relevanta immateriella rättigheter,
- 7) tillhandahållande av europeiska tjänster.

Företag med betydande marknadsinflytande kan under de förutsättningar och villkor som anges i denna lag förpliktas att

- 1) överlåta nyttjanderätten till mobilnät så som bestäms i 23 §,
- 2) hyra ut abonnentförbindelser och utrustningsutrymmen så som bestäms i 24 §,

3) hyra ut fasta förbindelser så som bestäms i 25 §,

4) hyra ut antennplatser och kabelkanaler så som bestäms i 26 §,

5) överlåta kapacitet i ett kabeltelevisionsnät så som bestäms i 27 §,

6) hyra ut markbundna masskommunikationsnät så som bestäms i 28 §,

7) överlåta kapacitet i markbundna masskommunikationsnät så som bestäms i 29 §,

8) överlåta nyttjanderätten till kapaciteten i smartkort så som bestäms i 30 §,

9) överlåta nyttjanderätten till elektroniska programguider så som bestäms i 31 §,

10) överlåta nyttjanderätten till programmeringsgränssnittet i ett televisions- eller radiosystem så som bestäms i 32 §,

11) offentliggöra leveransvillkor och prislister så som bestäms i 33 §,

12) ordna nationell roaming så som bestäms i 34 §,

13) ordna internationell roaming så som bestäms i 36 §,

14) iaktta en kostnadsorienterad prissättning och även i övrigt icke-diskriminerande villkor så som bestäms i 37 §,

15) sammankoppla ett kommunikationsnät med ett annat kommunikationsnät så som bestäms i 39 §,

16) tillhandahålla förval för utlandssamtal i mobilnät så som bestäms i 62 §,

17) använda ett kostnadsredovisningssystem så som bestäms i 87 §,

18) särredovisa sin verksamhet så som bestäms i 89 §.

Kommunikationsverket skall ändra det beslut som nämns i 1 mom., om det sker betydande förändringar i de omständigheter som avses i 1 mom. eller i konkurrensläget på marknaden.

19 §

Skyldigheter för andra teleföretag

Kommunikationsverket kan genom sitt beslut ålägga även andra teleföretag än företag med betydande marknadsinflytande särskilda

skyldigheter enligt denna lag.

Teleföretag kan under de förutsättningar och villkor som anges i denna lag förpliktas att

- 1) hyra ut abonnentförbindelser och utrustningsutrymmen så som bestäms i 24 §,
- 2) hyra ut antennplatser och kabelkanaler så som bestäms i 26 §,
- 3) överlåta nyttjanderätten till elektroniska programguider så som bestäms i 31 §,
- 4) överlåta nyttjanderätten till programmeringsgränssnittet i ett televisions- eller radiosystem så som bestäms i 32 §,
- 5) offentliggöra leveransvillkor och prislister så som bestäms i 33 §,
- 6) iaktta en kostnadsorienterad prissättning och även i övrigt icke-diskriminerande villkor så som bestäms i 37 §,
- 7) sammankoppla ett kommunikationsnät med ett annat kommunikationsnät så som bestäms i 39 §.

Kommunikationsverket skall ändra det beslut som nämns i 1 mom., om det sker betydande förändringar i de förhållanden som varit förutsättningen för införandet av en skyldighet.

20 §

Skyldigheter för teleföretag på detaljmarknaden

Om Kommunikationsverket utifrån en marknadsanalys av detaljmarknaden konstaterar att det inte förekommer någon konkurrens på den definierade detaljmarknaden och att skyldigheterna i 18 § som ålagts ett företag med betydande marknadsinflytande som verkar på partimarknaden inte tillräckligt främjar konkurrensen på detaljmarknaden utan att tilläggsskyldigheter måste införas i syfte att trygga en effektiv konkurrens, skall Kommunikationsverket genom sitt beslut vid behov införa de tilläggsskyldigheter som avses i 2 mom. för företag med betydande marknadsinflytande som verkar på detaljmarknaden.

Kommunikationsverket kan för att det mål som avses i 1 mom. skall uppnås bestämma

att ett företag med betydande marknadsinflytande som verkar på detaljmarknaden

- 1) inte får ta ut oskäligen priser,
- 2) inte får hindra tillträde till marknaden eller begränsa konkurrensen genom en omotiverat låg prissättning,
- 3) inte får gynna vissa mottagare av tjänster på ett osakligt sätt,
- 4) inte får binda en viss produkt eller tjänst till andra produkter eller tjänster.

En tilläggsskyldighet skall stå i rätt proportion till det mål som eftersträvas genom den.

Kommunikationsverket skall ändra det beslut som avses i 1 mom., om det sker betydande förändringar i konkurrensläget på marknaden.

21 §

Hörande av kommissionen och regleringsmyndigheterna

Kommunikationsverket skall bereda Europeiska gemenskapernas kommission och regleringsmyndigheterna i stater som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (*EES-stat*) tillfälle att ge utlåtande inom en månad före

- 1) en marknadsdefinition som avviker från kommissionens rekommendation,
- 2) en marknadsanalys,
- 3) ett beslut om betydande marknadsinflytande,
- 4) ett beslut om skyldigheter som skall åläggas teleföretag,
om åtgärden eller beslutet påverkar handeln mellan EES-staterna.

Kommunikationsverket kan också samtidigt begära ett sådant utlåtande om åtgärder eller beslut som avses i 1 mom., om det är ändamålsenligt.

Om kommissionen uppger att den anser att en marknadsdefinition som avviker från kommissionens rekommendation eller ett förslag till beslut om betydande marknadsinflytande inte överensstämmer med Europeiska gemenskapernas rätt, skall åtgärden och beslutet skjutas upp med ytterligare två månader. Om kommissionen inom ovan avsedda tidsfrist på två månader fattar ett beslut i

ärendet, får ett beslut om marknadsdefinition eller betydande marknadsinflytande inte fattas i strid med kommissionens beslut.

22 §

Förfarande i brådskande eller obetydliga fall

Marknadsdefinitioner och marknadsanalyser kan utföras och Kommunikationsverkets beslut om betydande marknadsinflytande och om skyldigheter som skall åläggas teleföretag kan fattas utan att kommissionen och regleringsmyndigheterna i EES-staterna hörs, om åtgärden inte har någon nämnvärd inverkan på marknaden eller om åtgärden är brådskande och nödvändig för att konkurrensen och konsumenternas intressen skall tryggas.

Kommunikationsverket skall utan dröjsmål tillstålla kommissionen en sådan marknadsdefinition och marknadsanalys eller ett sådant beslut som avses i 1 mom. för känedom.

4 kap.

Teleföretags skyldigheter vid överlåtelse av nyttjanderätten

23 §

Skyldighet att överlåta nyttjanderätten till mobilnät

Kommunikationsverket kan genom ett beslut enligt 18 § ålägga ett nätföretag med betydande marknadsinflytande en skyldighet att överlåta nyttjanderätten till nätföretagets mobilnät till tjänsteföretag.

Tjänsteföretag har i de fall som nämns i 1 mom. rätt att själva öppna och stänga anslutningar till mobilnätet samt rätt att självständigt styra kundrelationerna i anslutning till dem. Om roaming i mobilnät bestäms i 36 och 37 §.

24 §

Skyldighet att hyra ut abonnentförbindelser och utrustningsutrymmen

Kommunikationsverket kan genom ett beslut enligt 18 § ålägga teleföretag med betydande marknadsinflytande en skyldighet att i ett fast telefonnät hyra ut till teleföretag

1) en abonnentförbindelse eller en del av den,

2) förmedlingskapaciteten i en abonnentförbindelse för parallellanvändning,

3) överföringskapaciteten i en abonnentförbindelse för parallellanvändning,

4) utrustningsutrymme, om det behövs för placering av mindre utrustning som behövs vid användningen av en abonnentförbindelse.

Skyldigheten finns dock inte, om uthyrningen leder till att datasekretessen äventyras eller om det är tekniskt oändamålsenligt eller annars oskäligt för nätföretaget eller sker utan samtycke av en användare som på basis av ett anslutningsavtal förfogar över abonnentförbindelsen.

Kommunikationsverket kan i ett beslut enligt 1 mom. ålägga nätföretag andra sådana skyldigheter som behövs för att skyldigheten i 1 mom. tekniskt skall fullgöras.

Nätföretag som ålagts den skyldighet som avses i 37 § att iakttä kostnadsorienterad prissättning får ta ut en sådan avgift för parallellanvändning av en abonnentförbindelse som utgör högst hälften av den avgift som företaget tar ut för motsvarande abonnentförbindelse, om inte nätföretaget visar att kostnaderna är högre än för denna. I fråga om överföringskapaciteten får avgiften dessutom innehålla en ersättning för användningen av utrustningen.

Kommunikationsverket kan genom ett beslut enligt 19 § ålägga ett annat företag än ett företag med betydande marknadsinflytande en skyldighet enligt 1 mom., om teleföretaget administrerar användarnas förbindelser till kommunikationsnätet och det är nödvändigt att införa skyldigheten för att användarnas intressen skall kunna säkerställas.

25 §

Skyldighet att hyra ut fasta förbindelser

Kommunikationsverket kan genom ett beslut enligt 18 § ålägga ett teleföretag med betydande marknadsinflytande en skyldighet att hyra ut en fast förbindelse till teleföretag och användare.

Kommunikationsverket kan i beslutet bestämma om den fasta förbindelsens överföringskapacitet. Vid fastställandet av överföringskapacitet skall Kommunikationsverket beakta Europeiska gemenskapernas bestämmelser om minimiutbud av fasta förbindelser.

26 §

Skyldighet att hyra ut antennplatser och kabelkanaler

Kommunikationsverket kan genom ett beslut enligt 18 § ålägga ett teleföretag med betydande marknadsinflytande en skyldighet att hyra ut en antennplats i en radiomast eller en kabelkanal till teleföretag.

Kommunikationsverket kan genom ett beslut enligt 19 § ålägga även andra företag än företag med betydande marknadsinflytande den skyldighet som avses i 1 mom., om det av en orsak som beror på miljövard, naturskydd eller markanvändningsplanering eller någon annan därmed jämförbar orsak inte är ändamålsenligt att bygga en parallell radiomast eller kabelkanal.

27 §

Skyldighet att upplåta kapacitet i ett kabeltelevisionsnät

Kommunikationsverket kan genom ett beslut enligt 18 § ålägga teleföretag med betydande marknadsinflytande en skyldighet att upplåta nyttjanderätten till kapaciteten i ett kabeltelevisionsnät till teleföretag.

dande marknadsinflytande en skyldighet att upplåta nyttjanderätten till kapaciteten i ett kabeltelevisionsnät till teleföretag.

28 §

Skyldighet att hyra ut markbundna masskommunikationsnät

Kommunikationsverket kan genom ett beslut enligt 18 § ålägga teleföretag med betydande marknadsinflytande en skyldighet att hyra ut ett markbundet masskommunikationsnät till teleföretag.

29 §

Skyldighet att överlåta kapacitet i markbundna masskommunikationsnät

Kommunikationsverket kan genom ett beslut enligt 18 § ålägga ett teleföretag som har betydande marknadsinflytande och nätkoncession enligt 4 § i denna lag en skyldighet att överlåta nyttjanderätten till kapaciteten i ett markbundet masskommunikationsnät till teleföretag.

30 §

Skyldighet att överlåta nyttjanderätten till kapaciteten i smartkort

Kommunikationsverket kan genom ett beslut enligt 18 § ålägga teleföretag med betydande marknadsinflytande en skyldighet att överlåta nyttjanderätten till kapaciteten i smartkort som används vid administreringen av mobiltelefonanslutningar eller andra motsvarande anslutningspunkter i ett kommunikationsnät till teleföretag och andra företag. Skyldigheten kan dock inte införas, om teleföretaget inte använder kapaciteten i ett

smartkort för något annat ändamål än administrering av en anslutningspunkt.

31 §

Skyldighet att överlåta nyttjanderätten till elektroniska programguider

Kommunikationsverket kan genom ett beslut enligt 18 § ålägga ett teleföretag med betydande marknadsinflytande en skyldighet att överlåta nyttjanderätten till en elektronisk programguide för digital television eller radio till teleföretag.

Kommunikationsverket kan genom ett beslut enligt 19 § ålägga även andra företag än företag med betydande marknadsinflytande den skyldighet som avses i 1 mom., om det behövs för att säkerställa att uppgifter om digitala televisions- och radiosändningar som omfattas av den distributionsskyldighet som avses i 134 § görs tillgängliga för allmänheten i en elektronisk programguide.

32 §

Skyldighet att överlåta nyttjanderätten till programmeringsgränssnittet i ett televisions- eller radiosystem

Kommunikationsverket kan genom ett beslut enligt 18 § ålägga ett företag med betydande marknadsinflytande en skyldighet att överlåta nyttjanderätten till programmeringsgränssnittet i ett digitalt televisions- eller radiosystem till teleföretag.

Kommunikationsverket kan genom ett beslut enligt 19 § ålägga även andra företag än företag med betydande marknadsinflytande den skyldighet som avses i 1 mom., om det behövs för att säkerställa att digitala televisions- och radiosändningar som omfattas av den distributionsskyldighet som avses i 134 § kan fogas till det programmeringsgränssnitt som används.

33 §

Skyldighet att offentliggöra leveransvillkor och prislistor

Kommunikationsverket kan genom ett beslut enligt 18 eller 19 § ålägga ett teleföretag en skyldighet att offentliggöra uppgifter som är av betydelse för uthyrningsskyldigheten, nyttjanderätten eller sammankoppling, t.ex. leveransvillkor och priser för tjänster samt ingångna avtal till de delar de inte innehåller affärshemligheter eller konfidentiella uppgifter.

Kommunikationsverket kan ålägga ett teleföretag med betydande marknadsinflytande den skyldighet som nämns i 1 mom. även utan att teleföretaget åläggs uthyrningsskyldighet eller skyldighet att överlåta nyttjanderätten.

34 §

Skyldighet att ordna nationell roaming

Nätföretag som har betydande marknadsinflytande och koncession i ett GSM-nät är skyldiga att förhandla om roaming med nätföretag som har koncession i ett tredje generationens mobilnät.

Kommunikationsverket kan på anhållan av ett annat teleföretag genom ett beslut enligt 18 § ålägga ett företag med betydande marknadsinflytande en skyldighet att ordna roaming på vissa geografiska områden, om det teleföretag som anhåller om rätt till roaming inte har ett eget GSM-nät i området eller en avtalsbaserad rätt till roaming i ett annat GSM-nät och om minst 20 procent av befolkningen inom hela koncessionsområdet för det teleföretag som anhåller om roaming är permanent bosatt inom täckningsområdet för företagets tredje generationens mobilnät. Med geografiska områden avses ekonomiska regioner enligt 7 § lagen om regional utveckling.

Den rätt till roaming som avses i 2 mom. kan beviljas ett teleföretag endast en gång.

Teleföretag som Kommunikationsverket ålagt den skyldighet som avses i 2 mom.

skall iaktta 35 §, om inget annat överenskomms om villkoren för roaming.

35 §

Villkor för nationell roaming

Roaming varar högst åtta år. Roaming upphör inom varje geografiskt område senast två år efter att ett tredje generationens mobilnät som ägs av ett företag med betydande marknadsinflytande täcker minst 80 procent av området.

Kommunikationsverket skall i sitt beslut definiera på vilken radioteknisk nivå den förutsättning som avses i 1 mom. uppfylls. Roamingavtalets upphörande fastställs vid behov genom ett beslut av Kommunikationsverket. Kommunikationsverket kan förlänga de tidsfrister som avses i 1 mom. för ekonomiska regioner med en invånartäthet på högst fem invånare per kvadratkilometer.

Det teleföretag som anhåller om roaming skall ersätta ett företag med betydande marknadsinflytande för kostnader som uppstått då GSM-nätets förmedlingskapacitet utökats, om förmedlingskapaciteten på grund av roaming permanent måste utökas med mer än 10 procent.

Rätten till roaming gäller alla kommunikationstjänster som företag med betydande marknadsinflytande tillhandahåller i GSM-nät, om det inte är tekniskt omöjligt.

36 §

Skyldighet att ordna internationell roaming

Nätföretag som har betydande marknadsinflytande och koncession i ett mobilnät är skyldiga att förhandla om internationell roaming med andra nätföretag som etablerat sig inom en EES-stat.

Kommunikationsverket kan på ansökan av ett annat teleföretag som etablerat sig inom en EES-stat genom ett beslut enligt 18 § ålägga ett företag med betydande marknadsinflytande en skyldighet att ordna internationell roaming.

37 §

Prissättning av överlåtelse av nyttjanderätt och sammankoppling samt övriga villkor

Kommunikationsverket kan genom ett beslut enligt 18 eller 19 § ålägga ett teleföretag en skyldighet att prissätta den ersättning som skall tas ut för överlåtelse av nyttjanderätt, roaming eller sammankoppling så att ersättningen i enlighet med 84 § är antingen kostnadsorienterad eller icke-diskriminerande eller kostnadsorienterad och icke-diskriminerande samt att även i övrigt iaktta icke-diskriminerande villkor.

Kommunikationsverket kan ålägga ett teleföretag med betydande marknadsinflytande en sådan prissättningsskyldighet som avses i 1 mom. även om teleföretaget inte åläggs en skyldighet gällande sammankoppling eller nyttjanderätt.

38 §

Begränsningar för skyldigheter

Trots att en skyldighet införts med stöd av 23–30 § och 36 § finns skyldigheten inte om föremålet för nyttjanderätten är i teleföretagets eget bruk eller behövs för teleföretagets eget rimliga framtida behov.

5 kap.

Teleföretagets skyldigheter vid sammankoppling

39 §

Teleföretagets skyldigheter vid sammankoppling

Teleföretag är skyldiga att förhandla om sammankoppling med andra teleföretag.

Kommunikationsverket kan genom ett beslut enligt 18 § ålägga ett företag med betydande marknadsinflytande en skyldighet att koppla samman ett kommunikationsnät eller en kommunikationstjänst med ett annat teleföretags kommunikationsnät eller kommunikationstjänst

Kommunikationsverket kan genom ett beslut enligt 19 § ålägga även andra företag än företag med betydande marknadsinflytande en sådan skyldighet som avses i 2 mom., om teleföretaget administrerar användarnas förbindelser till ett kommunikationsnät och det är nödvändigt att införa skyldigheten för att det skall kunna säkerställas att en sammankoppling av kommunikationsnäten är möjlig.

Teleföretag som Kommunikationsverket har ålagt sammankopplingskyldighet skall iaktta 40–42 och 45 §, om en överenskomst om sammankopplingskyldighetens innehåll inte annars kan nås.

40 §

Sammankoppling

Sammankoppling skall ske vid den punkt som det teleföretag som anhåller om sammankoppling anvisar, om det inte är tekniskt oändamålsenligt eller orimligt för det sammankopplingskyldiga teleföretaget.

Sammankopplingen skall utföras så snabbt som det tekniskt är möjligt.

Den ersättning som tas ut hos ett sammankopplingskyldigt teleföretag för användningen av ett telefonnät som ägs av det tele-

företag som anhåller om sammankoppling får inte vara orimlig.

41 §

Sammankoppling av internationella teletjänster

Telekommunikationen till utlandet skall styras till en internationell teletjänst via en fjärreteletjänst som väljs av det teleföretag som tillhandahåller den internationella teletjänsten.

Från varje allmän internationell teletjänst skall ordnas tillträde till samtliga lokalteletjänster.

42 §

Sammankoppling av mobiltjänster

Telekommunikationen mellan ett mobilnät och andra kommunikationsnät skall styras via en fjärreteletjänst som väljs av ett teleföretag som tillhandahåller mobiltjänster.

43 §

Ersättning för användningen av telefonnät

Ett teleföretag skall särskilt prissätta ersättning som tas ut hos ett annat teleföretag för användningen av telefonnätet till att upprätta en förbindelse, när förbindelsen upprättas från teleföretagets telefonnät till det andra teleföretagets telefonnät (utgående trafik).

Utgående trafik behöver dock inte prissättas särskilt om förbindelsen upprättas från ett mobilnät till ett fast telefonnät eller till ett annat mobilnät eller från ett fast telefonnät till ett fast telefonnät inom samma teleområde utom om förbindelsen har valts med prefix eller förhandsval.

Ett teleföretag skall särskilt prissätta ersättning som tas ut hos ett annat teleföretag för användningen av telefonnätet till att upprätta en förbindelse, när förbindelsen upprättas

från det andra teleföretagets telefontät till teleföretagets telefontät (inkommande trafik).

Inkommande trafik behöver dock inte prissättas särskilt om förbindelsen upprättas från ett fast telefontät till ett mobilnät.

44 §

Förbud mot mängdrabatter

Den ersättning som tas ut för sammankoppling av telefontät får inte vara beroende av den mängd telekommunikation som förmedlas.

45 §

Uppbörd av teleavgifter

Ett teleföretag som har ingått anslutningsavtal är på begäran av ett annat teleföretag som tillhandahåller kommunikationstjänster skyldigt att till ett kostnadsorienterat och icke-diskriminerande pris ta ut det andra teleföretagets avgifter eller lämna det andra teleföretaget de uppgifter som behövs för uppbörden av avgifterna. Det teleföretag som ingått anslutningsavtal skall beredas en skälig övergångstid innan det teleföretag som tillhandahåller kommunikationstjänster börjar ta ut avgifter.

Information om abonnentnumret till en anslutning som omfattas av betalningsskyldighet skall överföras medan en teleförelbindelse pågår. Om det inte är tekniskt möjligt att överföra informationen om abonnentnumret, är det teleföretag som ingått anslutningsavtal skyldigt att lämna sådana uppgifter som behövs vid faktureringen till det andra teleföretaget eller, om detta inte är möjligt, utan ersättning ta ut avgifterna.

6 kap.

Numrering

46 §

Teleområden

Kommunikationsverket bestämmer om indelningen av Finland i teleområden.

Indelningen i teleområden skall vara ändamålsenlig. När teleområden bildas skall i synnerhet beaktas mängden telekommunikation som bedrivs inom ett visst område, hur den är inriktad, kommunikationsnätets tekniska konstruktion samt en så effektiv numeranvändning som möjligt.

47 §

Kommunikationsverkets föreskrift om numrering

Vid tilldelningen av nummer och prefix i televerksamheten skall en klar och effektiv numrering eftersträvas samt de internationella förpliktelserna i fråga om numrering och prefix beaktas.

Kommunikationsverket kan utfärda närmare föreskrifter om numrering. Genom Kommunikationsverkets föreskrifter bestäms hurdana nummer och prefix som får användas i televerksamheten och för vilket ändamål de skall användas. I en föreskrift av Kommunikationsverket om numrering kan dessutom bestämmas om det geografiska användningsområdet för nummer och prefix.

Om domännamn på Internet bestäms särskilt.

48 §

Numreringsbeslut

Kommunikationsverket beslutar om nummer och prefix som tilldelas teleföretag och

andra personer.

Nummer och prefix skall delas ut så att teleföretag och andra personer behandlas så rättvist som möjligt med hänsyn till omfattningen och arten av deras verksamhet.

Kommunikationsverket skall fatta beslut om tilldelningen av nummer eller prefix (numreringsbeslut) inom tre veckor efter att ämbetsverket tagit emot ansökan. Om ett nummer eller prefix har ett exceptionellt ekonomiskt värde, kan numreringsbeslutet dock fattas inom sex veckor från det att verket tagit emot ansökan.

I ett numreringsbeslut kan innehavaren av nyttjanderätten till ett nummer eller prefix förpliktas att ta numret i bruk inom en skälig tid.

Ett numreringsbeslut kan fattas tills vidare eller för en viss tid som är ändamålsenlig med hänsyn till den tjänst som tillhandahålls. Kommunikationsverket kan i numreringsbeslutet bestämma att numret skall användas för att tillhandahålla en viss tjänst samt förena användningen av numret med andra villkor som behövs för att en klar och effektiv numrering samt användarnas intressen skall säkerställas.

49 §

Numreringsavgift

Teleföretag och andra personer som får ett nummer eller prefix är skyldiga att för användningen av numret eller prefixet betala en fast avgift som täcker kostnaderna för administreringen och övervakningen av numreringen till Kommunikationsverket. Avgiftens storlek fastställs enligt hur stor andel av den tillgängliga nummerstrukturen det ibruktagna numret förbrukar. Närmare bestämmelser om avgiftens storlek utfärdas genom förordning av kommunikationsministeriet.

50 §

Återkallande av nyttjanderätten till nummer eller prefix

Kommunikationsverket kan genom ett beslut återkalla nyttjanderätten till ett nummer eller prefix

1) om innehavaren av nyttjanderätten till numret eller prefixet inte betalar den avgift som ansluter sig till numreringsbeslutet,

2) om numret eller prefixet används i strid med numreringsbeslutet eller

3) om numret eller prefixet inte har tagits i bruk inom skälig tid efter numreringsbeslutet eller om användningen av numret eller prefixet har upphört,

och innehavaren av nyttjanderätten till numret eller prefixet trots uppmaning inte rättar sitt förfarande inom en månad.

Nyttjanderätten till ett nummer eller prefix kan även återkallas, om det finns något annat motsvarande mycket vägande skäl med avseende på en klar och effektiv numrering eller användarnas intresse och innehavaren av nyttjanderätten till numret eller prefixet har beretts möjlighet att inom en månad föra fram sin uppfattning i saken.

51 §

Skyldigheter i anslutning till nummerportabilitet

Ett teleföretag som verkar i ett telefontät är skyldigt att utan dröjsmål sörja för att en användare som ingått anslutningsavtal med företaget om denna så önskar kan behålla sitt telefonnummer vid byte av teleföretag som tillhandahåller fasta anslutningar inom teleområdet eller mobiltelefonanslutningar.

Teleföretag får inte hos användarna ta ut ersättning för nummerportabilitet som genomförts till ett annat teleföretag. Ett teleföretag får dock hos ett annat teleföretag ta ut en engångsersättning som motsvarar kostnaderna för sådan nummerportabilitet som avses i 1 mom., om det tekniska utförandet av

nummerportabiliteten medför kostnader av engångsnatur. Engångsersättningen får dock inte vara så stor att den hämmar användningen av tjänsten. Kommunikationsverket kan i enskilda fall besluta om engångsersättningens maximibelopp.

Teleföretag har inte i 1 mom. avsedd skyldighet att genomföra nummerportabilitet när användaren byter från en fast anslutning i telefonnätet till en mobilnätanslutning eller från en mobilnätanslutning till en anslutning i ett fast telefonnät.

Det teleföretag som ursprungligen överlätit det portabla numret och det teleföretag som tar emot numret delar lika på de samtalskostnader som eventuellt orsakas av nummerportabiliteten.

Ett teleföretag som överlätit ett portabelt nummer och ett teleföretag som tagit emot det portabla numret delar lika på de eventuella samtalskostnader som föranleds av nummerportabiliteten.

Teleföretag som verkar i ett telefonnät är skyldiga att för sin del sörja för att användarna har tillgång till en allmän, täckande och avgiftsfri informationstjänst som gäller portabla telefonnummer.

52 §

Tekniska bestämmelser om nummerportabilitet

Kommunikationsverket kan utfärda tekniska föreskrifter om nummerportabilitet.

Kommunikationsverkets föreskrifter kan gälla

1) telefonnummer som av tekniska skäl är befriade från skyldigheten att tillhandahålla nummerportabilitet,

2) det tekniska genomförandet av nummerportabilitet,

3) styrningen av samtal till portabla nummer,

4) informationstjänst som gäller portabla telefonnummer,

5) andra härmed jämförbara tekniska förutsättningar för nummerportabilitet.

53 §

Telekommunikation inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet

Teleföretag som verkar i ett telefonnät är skyldiga att för sin del sörja för att det från stater som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet är möjligt att ringa också till andra än geografiska nummer som används i Finland, om det är tekniskt och ekonomiskt möjligt.

Teleföretag har inte den skyldighet som nämns i 1 mom., om samtalets mottagare av kommersiella skäl har begränsat samtal från vissa geografiska områden.

Kommunikationsverket kan meddela närmare föreskrifter om tekniska åtgärder som behövs för att skyldigheten i 1 mom. skall fullgöras.

54 §

Allmänt utlandsprefix

Teleföretag som verkar i ett telefonnät är skyldiga att för sin del sörja för att användarna kan ringa till utlandet med hjälp av det allmänna utlandsprefixet 00.

Kommunikationsverket kan meddela närmare föreskrifter om tekniska åtgärder som behövs för att skyldigheten i 1 mom. skall fullgöras.

55 §

Allmänt nödnummer

Teleföretag som verkar i ett telefonnät är skyldiga att för sin del sörja för att användarna avgiftsfritt får kontakt med det allmänna nödnumret 112.

Kommunikationsverket kan meddela närmare föreskrifter om tekniska åtgärder som behövs för att skyldigheten i 1 mom. skall fullgöras.

56 §

Allmän nummerupplysningstjänst

Teleföretag som verkar i ett telefontät är skyldiga att för sin del sörja för att användarna har tillgång till en allmän och täckande nummerupplysningstjänst till ett skäligt pris.

Företag som tillhandahåller nummerupplysningstjänst får inte gynna ett teleföretag på bekostnad av ett annat teleföretag eller annars handla på ett diskriminerande sätt vid behandlingen av nummeruppgifter.

Kommunikationsverket kan meddela närmare föreskrifter om tekniska åtgärder som behövs för att skyldigheten i 1 mom. skall fullgöras.

57 §

Tillhandahållande av telefonkatalogstjänst

Teleföretag skall sörja för att kontaktinformation om namn, adress och telefonnummer till en användare som ingått avtal om användningen av en anslutning i ett fast telefontät eller ett mobilnät samlas in och publiceras i en allmänt tillgänglig, heltäckande telefonkatalog som kan fås till ett skäligt pris och som uppdateras minst en gång om året. Telefonkatalogen kan vara i tryckt eller elektronisk form.

Företag som tillhandahåller telefonkatalogstjänst får inte gynna ett teleföretag på bekostnad av ett annat teleföretag eller annars handla på ett diskriminerande sätt vid behandlingen av kontaktinformation.

Om användarens rätt att förbjuda att kontaktinformationen lämnas ut bestäms särskilt.

58 §

Utlämnande av kontaktinformation

Teleföretaget och ett företag som ingått avtal om upprätthållande av den kontaktinformation som avses i 57 § med det skall på be-

gäran lämna ut den kontaktinformation som avses i 57 § till ett annat företag i en form som är användbar med tanke på uppgörandet av en telefonkatalog eller tillhandahållandet av nummerupplysningstjänst. Kontaktinformationen skall lämnas ut till ett kostnadsorienterat pris och på icke-diskriminerande villkor.

Teleföretaget och ett företag som ingått avtal om upprätthållande av kontaktinformationen med det är skyldigt att offentliggöra uppgifter om det pris som tas ut för överlämning av kontaktinformation.

Om användarens rätt att förbjuda att kontaktinformationen lämnas ut bestäms särskilt.

7 kap.

Användarens rättigheter

59 §

Användarens rätt till anslutning i ett fast telefontät

Teleföretag med betydande marknadsinflytande i ett fast telefontät inom ett visst verksamhetsområde är skyldiga att inom sitt verksamhetsområde oberoende av geografiskt läge och till ett skäligt pris tillhandahålla anslutningar till ett fast telefontät på användarens stadigvarande bonings- eller vistelseort.

Om ett sådant teleföretag som avses i 1 mom. inte existerar, har det teleföretag vars marknadsandel mätt i antalet anslutningar är störst på det aktuella området den skyldighet som avses där.

De telefonanslutningar som tillhandahålls skall vara sådana att det är möjligt att ringa och ta emot närsamtal, fjärrsamtal, utlandsamtal och andra normala samtal samt att sända och ta emot telefax från dem. Telefonanslutningarna skall ytterligare möjliggöra ändamålsenliga Internetförbindelser.

Teleföretag skall leverera en telefonanslutning inom en skälig tid från beställningen.

60 §

Rätt att vägra ingå avtal om anslutning till ett fast telefontjänst

Ett teleföretag har rätt att vägra ingå avtal om anslutning till ett fast telefontjänst med en användare, om användaren har åtalats eller under det senaste året dömts för störande av post- och teletrafik med hjälp av ett teleföretags anslutning eller om användaren har obetalda, förfallna och ostridiga skulder för användningen av ett teleföretags anslutning som avses i 59 §.

61 §

Förhandsbetalning, säkerhet och saldobegränsning som krävs av konsumenten

Teleföretag har rätt att avkräva konsumenterna en skälig förhandsbetalning eller säkerhet för avgifterna i avtal om anslutning till telefontjänsten endast om det finns en särskild anledning till detta som beror på förutsägbar insolvens eller någon annan därmed jämförbar omständighet.

Teleföretag har på grund av det särskilda skäl som avses i 1 mom. rätt att utöver förhandsbetalning eller säkerhet dessutom ställa en skälig saldobegränsning som förutsättning för anslutningsavtal.

62 §

Användarens rätt att välja leverantör av telefontjänst

Teleföretag som verkar i ett fast telefontjänst och som av Kommunikationsverket på det sätt som avses i 17 § utsetts till företag med betydande marknadsinflytande är skyldiga att bereda användarna möjlighet att både samtalsvis med hjälp av ett prefix och genom att använda ett förval som vid behov kan förbås med ett prefix använda de tjänster som en

leverantör av telefontjänster tillhandahåller i telefontjänstområdet. Teleföretag får ta ut en engångsersättning som motsvarar kostnaderna för förval hos användarna. Engångsersättningen får dock inte vara så stor att den hämmar användningen av tjänsten. Kommunikationsverket kan i enskilda fall besluta om engångsersättningens maximibelopp.

Om konsumenten vill spärra mottagningen av en telefontjänst, får telefontjänsten tillhandahålla konsumenten endast en sådan spärrtjänst som är rättvis med hänsyn till de konkurrerande telefontjänsterna.

Kommunikationsverket kan genom ett beslut enligt 18 § ålägga företag med betydande marknadsinflytande som verkar i ett mobilnät en sådan skyldighet som avses i 1 mom. i fråga om utlandssamtal.

Kommunikationsverket kan meddela närmare föreskrifter om tekniska åtgärder som behövs för att den skyldighet som nämns i 1 och 3 mom. skall fullgöras.

63 §

Användarens rätt till parallellanvändning av anslutning

Användaren har rätt att koppla en terminal till flera anslutningar samtidigt.

Kommunikationsverket kan meddela närmare föreskrifter om tekniska åtgärder som den rättighet som avses i 1 mom. förutsätter.

64 §

Användarens rätt till tonval och identifiering av anropande nummer

Teleföretag som verkar i ett telefontjänst är skyldiga att erbjuda användarna tonval och en tjänst med vars hjälp den som tar emot ett samtal ser det anropande numret innan han svarar på samtalet.

65 §

Teleföretagets skyldighet att förmedla samtal inom det europeiska nummerområdet

Teleföretag som verkar i ett telefontät är skyldiga att mot ersättning förmedla alla samtal som rings till det europeiska nummerområde som definierats i en allmän standard.

Kommunikationsverket kan meddela närmare föreskrifter om tekniska åtgärder som behövs för att den skyldighet som avses i 1 mom. skall fullgöras.

66 §

Offentliga standardavtalsvillkor och prislister

Teleföretag är skyldiga att för avtal om anslutning till telefontätet göra upp standardavtalsvillkor och tillämpa dem när avtal ingås med konsumenterna.

Teleföretag är skyldiga att offentliggöra standardavtalsvillkoren och prislister över tjänsterna så att de är lättillgängliga för användarna utan ersättning.

Teleföretag skall sända standardavtalsvillkoren och prislister till konsumentombudsmannen och Kommunikationsverket för kännedom.

67 §

Avtal om mottagande av kommunikationstjänster

Avtal om anslutning till telefontätet och andra avtal som gäller mottagande av kommunikationstjänster skall ingås skriftligt. Avtal kan också ingås elektroniskt förutsatt att innehållet i ett elektroniskt avtal inte ensidigt kan ändras och att parterna har tillgång till avtalet.

I avtal skall teleföretagets namn och kontaktinformation specificeras.

I ett avtal skall åtminstone överenskommas om

- 1) avtalets giltighetstid,
- 2) arten av de tjänster som tillhandahålls samt typen av underhållsservice,
- 3) leveranstiden för anslutningen,
- 4) prissättningsgrunder eller prislister för tjänsterna,
- 5) förfarandet vid uppsägning av avtalet och grunderna för uppsägning,
- 6) påföljder för ett eventuellt fel eller dröjsmål,
- 7) användarens rätt att få uppgifter om hur fakturan är sammansatt,
- 8) hur användaren skall informeras om ändringar i avtalsvillkoren,
- 9) vilka rättigheter användaren har om avtalsvillkoren ändras,
- 10) påföljder vid försummelse av avgift,
- 11) användarens rätt att framställa en anmärkning om teleräkningen,
- 12) teleföretagets rätt att sluta tillhandahålla tjänsten eller begränsa användningen av tjänsten.

I avtalet skall dessutom nämnas konsumentens rätt att föra en tvist om avtalet till konsumentklagonämnden för avgörande.

Avvikelse från bestämmelserna i detta kapitel får inte genom avtal göras till nackdel för konsumenten. Bestämmelserna i 71–75 § och 78–80 § i detta kapitel tillämpas på andra användare än konsumenter endast om inget annat har överenskommit.

68 §

Användarens rätt att välja leverantör av innehållstjänster

I villkoren för avtal om anslutning till telefontätet och om mottagande av andra kommunikationstjänster får inte användarens rätt att välja leverantör av innehållstjänsten begränsas.

69 §

Rätt att ansluta terminaler eller kommunikationsnät till det allmänna kommunikationsnätet

Teleföretag får inte hindra användare från att ansluta radio- och teleterminalutrustning som uppfyller kraven i radiolagen eller avkodningsutrustning eller televisionsapparater som uppfyller kraven i denna lag till det allmänna kommunikationsnätet.

Teleföretag får inte hindra användare från att ansluta ett sådant internt kommunikationsnät i en fastighet eller byggnad som uppfyller kraven i denna lag till det allmänna kommunikationsnätet.

Ett teleföretag får inte förutsätta att sammankopplingen av ett internt kommunikationsnät i en fastighet eller en byggnad med det allmänna kommunikationsnätet får utföras endast av en person som valts av teleföretaget.

Användarna får inte ansluta annan utrustning än radio- och teleterminalutrustning som är funktionsduglig och som överensstämmer med kraven i radiolagen till det allmänna kommunikationsnätet.

70 §

Förbud mot uppbindning

Priset på terminaler i mobilnät eller tillhörande nyttigheter får inte vara beroende av om användaren också skaffar mobilnätanslutningen från försäljaren.

71 §

Ändring av avtal

Teleföretag får ändra avgifter enligt ett sådant avtal som gäller en sådan anslutning som avses i 59 § och andra avtalsvillkor endast

1) på grunder som individualiserats i avtalsvillkoren förutsatt att avtalets innehåll inte som helhet väsentligt ändras,

2) med stöd av en lagstiftningsändring eller ett myndighetsbeslut som grundar sig på en sådan,

3) av någon annan särskild orsak om förhållandena väsentligt har ändrats.

Teleföretag har dessutom rätt att göra sådana mindre ändringar i avtalsvillkoren som inte påverkar avtalets centrala innehåll.

Användaren har rätt att säga upp ett anslutningsavtal och ett annat avtal om mottagande av en kommunikationstjänst med omedelbar verkan, om teleföretaget meddelar att avtalsvillkoren kommer att ändras.

Teleföretag skall underrätta användarna om ändringar i avtalsvillkoren och om deras innehåll senast en månad innan de ändrade villkoren träder i kraft.

Om ett teleföretag upphör med sin verksamhet skall det meddela detta till Kommunikationsverket senast en vecka innan det upphör med sin verksamhet.

72 §

Begränsning av användningen av en anslutning på grund av teleföretaget

Ett teleföretag kan tillfälligt utan användarens samtycke stänga en anslutning till telefonnätet eller begränsa dess användning, om åtgärden är nödvändig på grund av bygg- och underhållsarbete på nätet. Avbrottet skall göras så att det orsakar användaren minsta möjliga olägenhet och om detta skall i mån av möjlighet informeras i god tid på förhand.

Om en anslutning på grund av bygg- eller underhållsarbeten på telefonnätet eller ett fel i kommunikationsnätet har stängts mer än 48 timmar under en kalendermånad, skall teleföretaget på begäran gottgöra användaren anslutningens grundavgift för en månad eller betala en motsvarande skäligen ersättning.

Skyldigheten till gottgörelse enligt 2 mom. finns dock inte, om felet beror på

1) ett naturfenomen eller någon annan övermäktig orsak och teleföretaget dessutom

visar att det inte genom rimliga åtgärder har kunnat reparera felet inom 48 timmar,

2) vållande av användaren eller någon annan som använt anslutningen, eller

3) terminalens eller inomhusnätets bristfälliga funktionsskick.

73 §

Stängning av anslutning och begränsning av användningen på grund av användaren

Ett teleföretag har rätt att begränsa användningen av en telefontjänstanslutning eller stänga den, om användaren inte har betalat en avgift som förfallit till betalning.

Teleföretaget har dock inte rätt att stänga anslutningen, om

1) beloppet av den avgift som förfallit till betalning är mindre än 50 euro,

2) den förfallna avgiften ansluter sig till mottagning av en annan tjänst än en kommunikationstjänst,

3) användaren betalar den förfallna avgiften inom två veckor från det att betalningsuppsmaningen sändes,

4) konsumenten visar att orsaken till den uteblivna avgiften är sjukdom, arbetslöshet eller någon annan därmed jämförbar orsak som inte beror på honom och den förfallna avgiften betalas inom en månad från det att betalningsuppsmaningen sändes, eller

5) användaren framställer en anmärkning mot teleräkningen före förfallodagen och betalar den ostridiga delen av räkningen inom utsatt tid.

Teleföretaget har också rätt att stänga en anslutning eller begränsa dess användning, om

1) användaren har försatts i konkurs eller myndigheten har konstaterat att han annars är insolvent, och användaren inte ställer rimlig säkerhet,

2) användaren trots uppsmaning inte iakttar övriga avtalsvillkor, eller om

3) användaren har åtalats för störande av post- och teletrafik genom anslutningen.

I de fall som avses i 2 mom. 1 punkten kan teleföretaget ställa en rimlig saldobegränsning för användningen av anslutningen.

74 §

Öppnande av stängd anslutning

Ett teleföretag skall på användarens begäran öppna en anslutning till telefontjänstanslutningen med stöd av 73 § eller upphöra att begränsa dess användning genast när det inte längre finns grunder för begränsning av användningen eller stängning av anslutningen.

Teleföretaget har rätt att ta ut en skälig avgift för att öppna en anslutning eller avbryta en begränsning av användningen.

75 §

Hävning och uppsägning av anslutningsavtal

Ett teleföretag har rätt att häva ett avtal om anslutning till telefontjänstanslutningen, om

1) anslutningen med stöd av 73 § har varit stängd minst en månad och förutsättningarna för stängning fortfarande finns, eller om

2) användaren har dömts för störande av post- och teletrafik genom anslutningen.

Teleföretaget skall skriftligen häva ett anslutningsavtal. Teleföretaget skall förvarna användaren om att anslutningsavtalet kommer att hävas.

Användaren kan muntligen säga upp ett anslutningsavtal. Användaren har rätt att säga upp ett anslutningsavtal som gäller tills vidare så att det upphör inom två veckor efter uppsägningen. Teleföretaget skall sända en skriftlig bekräftelse på uppsägningen till användaren.

76 §

Teleföretagets skyldighet att stänga en anslutning

Ett teleföretag skall utan dröjsmål stänga en anslutning eller förhindra användningen av en telefon, om användaren, polisen, ett försäkringsbolag eller ett annat teleföretag uppger att mobiltelefonen eller det smartkort som används vid administreringen av mobil-

telefonen har försvunnit och anhåller om att anslutningen skall stängas eller att användningen av telefonen skall förhindras.

77 §

Teleföretagets skyldighet att begränsa användningen av en anslutning

Ett teleföretag, vars telefonanslutning används av ett annat teleföretag för tillhållande av kommunikationstjänster eller som tar ut avgifter för ett annat teleföretags räkning, skall på begäran spärra användningen av det andra teleföretagets kommunikationstjänster, om

- 1) det finns förutsättningar enligt 73 § för detta, och
- 2) det teleföretag som anhållit om spärrning inte själv kan förhindra att kommunikationstjänsten används.

78 §

Teleföretagets rätt att begränsa användningen av en anslutning för mottagning av en annan tjänst

Ett teleföretag har rätt att spärra användningen av en annan tjänst än en kommunikationstjänst, om användaren inte inom två veckor från det att betalningsuppmaningen sändes betalar en räkning som förfallit till betalning för den andra tjänsten.

79 §

Användarens rätt att begränsa användningen av en anslutning

Ett teleföretag skall på användarens begäran utan ersättning spärra användningen av en anslutning för andra tjänster än kommuni-

kationstjänster och utgående trafik från anslutningen till en viss trafiktyp, om det tekniskt är lätt att genomföra spärrningen. Om spärrningen senare avlägsnas på användarens begäran, får teleföretaget ta ut en avgift för åtgärden.

Kommunikationsverket kan meddela närmare föreskrifter om vilka spärrkategorier för utgående trafik från en anslutning användarna åtminstone skall erbjudas samt föreskrifter om det tekniska utförandet av spärrtjänster.

80 §

Specificerad teleräkning

Teleföretaget skall avgiftsfritt och om räkningen överstiger 50 euro utan begäran specificera räkningen för användningen av en telefonanslutning. Av räkningen skall utan svårighet framgå åtminstone följande faktureringsposter:

- 1) lokalsamtal och nätersättningar för samtal som avses i 2–4 punkten,
- 2) fjärrsamtal,
- 3) internationella samtal,
- 4) mobilsamtal,
- 5) grundavgifter,
- 6) textmeddelanden, bildmeddelanden samt andra meddelanden,
- 7) dataöverföringstjänster.

Teleföretaget skall oberoende av räkningens storlek utan begäran och avgiftsfritt specificera avgifter för andra tjänster än kommunikationstjänster i räkningen.

Av en specificerad räkning får inte framgå samtal till kostnadsfria nummer.

Användaren har rätt att på begäran få en icke-specificerad räkning.

81 §

Information om ändringar i numreringen

Teleföretagen skall effektivt och i god tid informera användarna om numreringsändringar som gäller telefontätet. Användarna

skall underrättas om ändringar av telefonnummer senast sex månader innan ändringen träder i kraft.

82 §

Skyldighet att offentliggöra uppgifter om tjänsternas kvalitet

Kommunikationsverket kan genom sitt beslut ålägga ett teleföretag en skyldighet att offentliggöra jämförbara och aktuella uppgifter om kvaliteten på de tjänster teleföretaget tillhandahåller.

I beslutet skall anges vilka uppgifter som skall offentliggöras och på vilket sätt de skall offentliggöras. Uppgifterna kan bl.a. gälla leveranstid för anslutningar, felfrekvens per anslutning och väntetid för reparation av fel.

83 §

Tillämpning av konsumentskyddslagen

På rättsförhållandet mellan konsumenten och teleföretaget tillämpas dessutom konsumentskyddslagen (38/1978).

Konsumentombudsmannen övervakar standardavtalsvillkorens lagenlighet ur konsumentskyddets synvinkel.

8 kap.

Prissättning och tillsyn över prissättningen

84 §

Kostnadsorienterade och icke-diskriminerande villkor

Med kostnadsorienterade pris avses pris som med hänsyn till kostnaderna och verksamhetens effektivitet är skäliga. Vid be-

dömningen av skäligheten skall även beaktas en skälig avkastning på kapitalet, vilket påverkas av teleföretagets investeringar och riskerna i anslutning till dem.

Med icke-diskriminerande villkor avses villkor som berör teleföretag som är i samma situation på samma sätt. Om ett teleföretag använder en viss tjänst själv eller tillhandahåller den för sitt dotterbolag eller någon annan sådan aktör, skall det tillhandahålla motsvarande tjänst till motsvarande pris även för konkurrerande teleföretag.

85 §

Förhandsbetalning och säkerhet

Teleföretag kan av andra teleföretag kräva skälig förhandsbetalning eller säkerhet för ersättning som skall betalas för överlåtelse av nyttjanderätten eller för sammankoppling.

86 §

Utredningsskyldighet och kostnadsredovisning i fråga om prissättning

Om ett teleföretag eller ett sådant företag som avses i 58 § i denna lag eller i ett beslut av Kommunikationsverket åläggs en skyldighet att iaktta kostnadsorienterad eller icke-diskriminerande prissättning, är teleföretaget och ett sådant företag som avses i 58 § när Kommunikationsverket behandlar ett prissättningsärende skyldigt att visa att det pris som företaget tar ut för en produkt eller en tjänst är kostnadsorienterat och icke-diskriminerande.

Kommunikationsverket är inte bundet till de principer som teleföretaget följt vid kostnadsredovisningen vid bedömningen av om prissättningen är kostnadsorienterad.

87 §

Kostnadsredovisningssystem

Kommunikationsverket kan genom ett beslut enligt 18 § ålägga ett företag med betydande marknadsinflytande en skyldighet att använda ett kostnadsredovisningssystem, om det behövs för att prissättningen på partimarknaden eller detaljmarknaden skall kunna övervakas.

Teleföretaget får själv välja vilket kostnadsredovisningssystem det använder. Teleföretaget skall för Kommunikationsverket göra upp en beskrivning av kostnadsredovisningssystemet, av vilken framgår åtminstone kostnadernas huvudtitlar och de regler enligt vilka kostnaderna fördelas.

88 §

Skyldighet att övervaka kostnadsredovisningssystem

En sådan godkänd och oberoende revisor som avses i revisionslagen (936/1994) skall granska teleföretagets kostnadsredovisningssystem i samband med revisionen av teleföretaget. Revisorn skall göra upp en revisionsberättelse som lämnas till Kommunikationsverket.

Kommunikationsverket skall årligen offentliggöra en berättelse om hur de kostnadsredovisningssystem som avses i 87 § följs i de aktuella teleföretagen.

89 §

Särredovisningsskyldighet

Kommunikationsverket kan genom ett beslut enligt 18 § ålägga ett företag med betydande marknadsinflytande en skyldighet att i sin bokföring särredovisa funktioner i anslutning till uthyrning av nyttjanderätt eller sammankoppling från teleföretagets övriga utbud av tjänster, om det behövs för att pri-

serna för uthyrning av nyttjanderätten eller sammankoppling skall kunna övervakas.

Kommunikationsverket skall i sitt beslut specificera vilka uppgifter som skall utredas genom särredovisningsförfarande och huvuddragen i särredovisningsförfarandet. Särredovisningsskyldigheten skall vara skälig med hänsyn till teleföretagets storlek och verksamhetens art.

Särredovisningskalkyler skall lämnas till Kommunikationsverket.

Teleföretagets revisorer skall granska särredovisningskalkylerna och ge ett separat utlåtande om dem till teleföretaget.

9 kap.

Teleföretagets skyldigheter i anslutning till biträdande av myndigheter

90 §

Teleföretagets skyldighet att ha beredskap för undantagsförhållanden

Ett teleföretag skall genom beredskapsplanering och förberedelser för undantagsförhållanden sörja för att dess verksamhet fortgår så störningsfritt som möjligt även under sådana undantagsförhållanden som avses i beredskapslagen (1080/1991) samt vid störningar under normala förhållanden.

91 §

Prioriteringsfacilitet och prioriterade anslutningar

Med prioriteringsfacilitet avses en sådan egenskap hos en telefoncentral och en växel som anslutits till den samt ett serietelesystem som gör det möjligt att ge telekommunikation från vissa anslutningar i ett fast telefontät företräde framför telekommunikation

från andra anslutningar eller nummer. Prioriteringsfaciliteten får endast användas under sådana undantagsförhållanden som avses i beredskapslagen samt vid störningar under normala förhållanden.

Telefoncentraler i fasta telefontät skall utrustas med prioriteringsfacilitet.

Teleföretagen får inte bjuda ut prioriterade anslutningar till allmänheten.

Kommunikationsministeriet fastställer de användargrupper vars anslutningar prioriteras på det sätt som avses i 1 mom.

92 §

Nödlägeskoppling

Med nödlägeskoppling avses ett system där telekommunikation från andra än prioriterade anslutningar i ett fast telefontät tillfälligt kan spärras för att prioriterad trafik skall tryggas.

Bestämmelser om användning av nödlägeskoppling under sådana undantagsförhållanden som avses i beredskapslagen utfärdas genom förordning av statsrådet. Om användningen av nödlägeskoppling vid störningar under normala förhållanden bestämmer Kommunikationsverket.

Telefoncentraler skall utrustas med nödlägeskoppling.

93 §

Närmare bestämmelser om beredskap

Närmare bestämmelser om den beredskapsskyldighet för teleföretag som avses i 90 § kan utfärdas genom förordning av statsrådet. Bestämmelserna kan gälla sådan organisering av kommunikationsnäten som behövs för att ledningen av och säkerheten i samhället eller näringslivets funktionsförmåga skall tryggas.

Kommunikationsministeriet kan meddela anvisningar om teleföretagens beredskapsskyldighet liksom även anvisningar om allmän beredskapsplanering.

Kommunikationsverket kan meddela närmare tekniska föreskrifter om teleföretags beredskapsskyldighet. Föreskrifterna kan gälla:

1) prioriteringsfacilitetens och nödlägeskopplingens tekniska egenskaper,

2) anslutning av prioriteringsfacilitet och nödlägeskoppling till en telefoncentral,

3) handlingar som ansluter sig till tryggande av teleföretagets verksamhet och tjänster vid undantagsförhållanden,

4) tekniska åtgärder för att minimera skadliga verkningar av kränkningar mot data-skyddet,

5) frekvensanvändning, samt

6) andra därmed jämförbara tekniska frågor.

94 §

Beredskapskostnader

Ett teleföretag har rätt att få ersättning för beredskapskostnader ur den försörjningsberedskapsfond som avses i lagen om tryggande av försörjningsberedskapen (1390/1992) endast, om kostnaderna med hänsyn till arten och omfattningen av teleföretagets verksamhet är avsevärda eller, om kostnaderna orsakas av upprätthållandet av ett datasystem över prioriterade abonnenter och kostnaderna orsakas av de tekniska nyttigheter som beställts på kommunikationsministeriet begäran.

Om ersättning för kostnader bestämmer kommunikationsministeriet.

95 §

Teleföretagets skyldighet att utrusta sitt system för teleavlyssning och teleövervakning

Teleföretag skall utrusta sina kommunikationsnät och kommunikationstjänster med sådana tekniska hjälpmedel och egenskaper att den teleavlyssning och teleövervakning som avses i tvångsmedelslagen (450/1987),

polislagen (493/1995) och konventionen om ömsesidig rättslig hjälp i brottmål mellan Europeiska unionens medlemsstater, som in-gicks den 29 maj 2000 i Bryssel, är möjlig att genomföra.

96 §

*Tekniska krav på teleavlyssning och tele-
övervakning*

Den myndighet som utför teleavlyssning eller teleövervakning skall till Kommunikationsverket lämna en framställning om vilka funktionella krav kommunikationsnät och kommunikationstjänster skall uppfylla.

Kommunikationsverket beslutar i enskilda fall om vilka tekniska krav som skall ställas på hjälpmedel eller egenskaper som används vid teleavlyssning eller teleövervakning efter att ha hört teleföretaget och den myndighet som nämns i 1 mom.

Teleföretag skall sträva efter att tekniska hjälpmedel och egenskaper installeras i ett kommunikationsnät eller en kommunikationstjänst innan kommunikationsnätet eller kommunikationstjänsten tas i bruk.

97 §

*Avgiftsfrihet för skyldighet att lämna ut upp-
gifter i anslutning till myndighetsverksamhet*

Teleföretag skall till en myndighet avgifts-fritt lämna uppgifter som de förfogar över och som behövs för att myndigheten skall kunna utföra sin lagstadgade uppgift att upp-rätthålla allmän ordning och säkerhet samt räddningsverksamhet enligt vad som särskilt bestäms därom.

98 §

Kostnader för biträdande av myndigheter

En myndighet ordnar på egen bekostnad ett system med hjälp av vilket den kan ta emot och behandla sådana uppgifter som avses i 97 §. Myndigheten svarar även för kostnader för anslutningen av systemet till ett kommu-nikationsnät.

Teleföretag har rätt att av statens medel få ersättning för omedelbara kostnader för inve-steringar i, användning och underhåll av sy-stem, utrustning och programvara som skaf-fats enbart för de behov som myndigheten uppgett. Teleföretag har rätt att av statens medel få ersättning även för omedelbara kostnader som orsakas av en åtgärd som myndigheten förordnat. Kommunikations-verket bestämmer om ersättning för kostna-der.

Teleföretag får inte använda system, ut-rustning eller programvara som bekostats av myndigheten för sin kommersiella verksam-het.

99 §

Särskilda bestämmelser om myndighetsnät

På myndighetsnät tillämpas inte 3–5 kap., 51 § eller 7 och 8 kap.

Kommunikationsministeriet fastställer vilka användargrupper som har rätt att använda ett myndighetsnät.

Teleföretag skall på begäran utan ersättning ansluta ett myndighetsnät till det allmänna kommunikationsnätet. Teleföretag som verkar i ett myndighetsnät har inte rätt att få ersättning för telekommunikation från det all-männa kommunikationsnätet till myndig-hetsnätet. Ett teleföretag som verkar i det allmänna kommunikationsnätet har rätt att få ersättning enligt teleföretagets prislista för te-lekommunikation från ett myndighetsnät till det allmänna kommunikationsnätet.

10 kap.

Utläggning av telekablar

100 §

Rätt att lägga ut telekabel

Om teleföretagets rätt att lägga ut telekablar för ett samhälles eller en fastighets behov på ett område som ägs eller innehas av någon annan bestäms i markanvändnings- och bygglagen (132/1999).

Teleföretagets rätt att lägga ut telekablar samt därtill hörande anordningar, smärre konstruktioner och stolpar på ett område som ägs eller innehas av någon annan kan enligt vad som föreskrivs i denna lag även vara grundad på ett sådant beslut av kommunens byggnadstillsynsmyndighet som avses i markanvändnings- och bygglagen.

101 §

Allmänna mål för utläggningen av telekablar

Telekablar skall i mån av möjlighet läggas ut på ett sådant vägområde som avses i lagen om allmänna vägar (243/1954) eller på ett sådant allmänt område som avses i fastighetsbildningslagen (554/1995).

Vid utläggningen av telekablar skall gällande planläggning och övriga planer för användningen av områdena samt landskaps- och miljösynpunkter beaktas.

Utläggning eller underhåll av telekablar får inte orsaka sådan olägenhet eller skada som kan undvikas till rimliga kostnader.

102 §

Telekabelplan

Om parterna inte når en överenskommelse om utläggningen av en telekabel på ett områ-

de som ägs eller innehas av någon annan, skall teleföretaget göra upp en plan för utläggningen av telekabeln (telekabelplan).

Telekabelplanen skall innehålla följande handlingar:

1) en karta, som anger var telekablar och konstruktioner i anslutning till dem är belägna,

2) en karta, där fastigheterna på området har märkts ut för varje by eller stadsdel,

3) en handling, som anger när och hur telekablar samt anläggningarna och konstruktionerna i anslutning till dem skall byggas,

4) en utläggningsplan, av vilken framgår hur telekabelstråket skall märkas ut i terrängen.

103 §

Offentliggörande av telekabelplan

Teleföretaget skall lägga fram telekabelplanen offentligt. Teleföretaget skall dessutom publicera ett meddelande om telekabelplanen i en tidning som är allmänt spridd på orten. I meddelandet skall nämnas vilka fastigheter planen gäller. I meddelandet skall dessutom nämnas att fastighetens ägare och en person, vars rätt eller fördel planen gäller, har rätt att framställa en anmärkning om telekabelplanen inom en viss tid.

Telekabelplanen skall som vanlig brevförändelse sändas till alla fastighetsägare och andra personer, vars rätt eller fördel planen gäller, för kännedom.

104 §

Utlåtande om telekabelplan

Teleföretaget skall inhämta utlåtande om telekabelplanen av kommunen och den regionala miljöcentralen samt enligt behov av andra behöriga myndigheter.

105 §

Anmärkning

En fastighetsägare eller någon annan vars rätt eller fördel telekabelplanen gäller har rätt att framställa anmärkning hos teleföretaget inom 30 dagar från den dag då telekabelplanen offentliggjordes i enlighet med 103 §.

106 §

Byggnadstillsynsmyndighetens beslut

Telekablar samt anordningar i anslutning till dem, smärre konstruktioner och stolpar kan läggas ut på ett område som ägs eller innehas av någon annan, om man överenskommer om utläggningen. Om överenskommelse inte nås om utläggningen och utläggningen inte annars kan ordnas på ett tillfredsställande sätt och till skäliga kostnader, kan kommunens byggnadstillsynsmyndighet på ansökan av teleföretaget genom ett beslut ge teleföretaget denna rättighet, om telekabelplanen uppfyller de allmänna målen enligt 101 §.

Kommunens byggnadstillsynsmyndighet kan samtidigt bestämma att beslutet skall iakttas innan det har vunnit laga kraft. Har besvär anförts över beslutet, kan besvärmyndigheten förbjuda verkställigheten av beslutet tills den har avgjort besvären.

Ändring i ett beslut av byggnadstillsynsmyndigheten enligt 1 mom. söks genom besvär hos förvaltningsdomstolen i enlighet med 190 § markanvändnings- och bygglagen.

107 §

Rätt att utföra byggarbete på någon annans område

Om det är nödvändigt för att telekabelplanen skall genomföras, får ett teleföretag med en rättighet som baserar sig på ett sådant beslut som avses i 106 § 1 mom. utan ägarens

eller innehavarens tillstånd fälla träd och andra växter på området i telekabelplanen, förse byggnader och konstruktioner med nödvändiga utrustningar samt utföra andra byggarbeten på området. Teleföretagets personal har i detta avseende rätt att röra sig på enskilt område och att placera ut behövliga märken i terrängen.

Teleföretaget skall i andra än brådskande fall bereda områdets ägare och innehavare möjlighet att själv utföra de åtgärder som nämns i 1 mom.

Teleföretaget skall sätta området i skick efter arbetet.

108 §

Ersättningar för men och skada

Fastighetens ägare och innehavare, kommunen i egenskap av ägare och innehavare av allmänna områden samt staten i egenskap av ägare och innehavare av allmänna vägområden har rätt till full ersättning för men och skada som vållats av åtgärder som avses i 107 §.

Ersättningsyrkandet skall framställas hos teleföretaget inom ett år efter det menet eller skadan uppkom. Om överenskommelse om ersättningen inte nås, avgörs saken i den ordning som anges i lagen om inlösen av fast egendom och särskilda rättigheter (603/1977).

109 §

Ersättningar som betalas enligt inlösningslagen

Om det för dragande och underhåll av telekablar behövs större befogenheter med avseende på annans egendom än vad som nämns i 107 §, avgörs saken i enlighet med lagen om inlösen av fast egendom och särskilda rättigheter.

110 §

Övervakning av utläggningen av telekablar

Kommunen skall inom sitt område övervaka att de mål som avses i 101 § iakttas vid utläggningen av telekablar.

Kommunen skall vid behov samordna utläggningen av teleföretagens telekablar så, att de mål som avses i 101 § uppnås även när bygg- och underhållsarbeten på mer än ett teleföretags telekablar utförs på kommunens område.

111 §

Arbete som äventyrar telekablar

Innan jordbyggnadsarbete, skogsarbete, vattenbyggnadsarbete eller annat arbete som eventuellt äventyrar telekablar inleds skall den som utför arbetet för att undvika skador ta reda på om det finns telekablar på området.

Teleföretaget skall avgiftsfritt lämna upplysningar om var telekablar är utlagda.

Teleföretaget skall lämna uppgifter och anvisningar som behövs för att faror skall undvikas till den som utför arbetet.

11 kap.

Utlämnande och offentliggörande av uppgifter samt skyldighet att höra

112 §

Utlämnande av uppgifter till myndighet

Teleföretag är på begäran av kommunikationsministeriet eller Kommunikationsverket skyldiga att samla in och att utan hinder av affärs- och yrkeshemligheter lämna ut uppgifter som behövs för styrningen och övervakningen av televerksamheten till kommu-

nikationsministeriet och Kommunikationsverket. Uppgifterna skall lämnas utan dröjsmål, i den form som myndigheten begär och avgiftsfritt.

Den skyldighet att samla in och lämna ut uppgifter som nämns i 1 mom. gäller även andra företag som förfogar över uppgifter som är nödvändiga och relevanta för televerksamheten och de myndighetsuppgifter som nämns i denna lag.

Kommunikationsministeriet och Kommunikationsverket skall på företagets begäran uppge syftet med uppgifterna samt motivera begäran om utlämnande av uppgifter.

113 §

Utlämnande av sekretessbelagda handlingar till Konkurrensverket

Utöver vad som föreskrivs i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999), har kommunikationsministeriet och Kommunikationsverket rätt att lämna ut en sekretessbelagd handling som det har tagit emot eller upprättat i samband med skötseln av uppgifterna i denna lag till Konkurrensverket, om det är nödvändigt för skötseln av Konkurrensverkets uppgifter.

114 §

Användning av handlingar från utländska myndigheter

Kommunikationsministeriet eller Kommunikationsverket får använda en sekretessbelagd handling som tagits emot från en utländsk myndighet endast för det ändamål som den utlämnats för.

115 §

Utlämnande av uppgifter till kommissionen och andra EES-stater

Kommunikationsministeriet och Kommunikationsverket är skyldiga att på begäran av kommissionen och tillsynsmyndigheten i en annan EES-stat lämna ut de uppgifter som behövs för tillsynen över kommunikationsmarknaden.

Utöver vad som föreskrivs i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet, har kommunikationsministeriet och Kommunikationsverket rätt att lämna ut en sekretessbelagd handling till och yppa en sekretessbelagd uppgift för kommissionen och tillsynsmyndigheten inom telebranschen i en annan EES-stat, om det behövs med hänsyn till tillsynen över kommunikationsmarknaden.

116 §

Uppgifternas konfidentiella karaktär mellan teleföretag

Ett teleföretag får använda uppgifter om ett annat teleföretag som det erhållit i samband med överlåtelse av nyttjanderätten i 4 kap. eller sammankoppling i 5 kap. endast för det ändamål för vilket det har lämnats till teleföretaget. Uppgifterna får vid teleföretaget behandlas endast av personer som ovillkorligen behöver uppgifterna i sitt arbete. Uppgifterna skall även annars behandlas så att inte det andra teleföretagets affärshemligheter äventyras.

Ett teleföretag som genom ett förfarande som strider mot 1 mom. orsakar ett annat teleföretag skada är skyldigt att ersätta den skada som förfarandet orsakar.

117 §

Kommunikationsverkets och statsrådets publiceringsskyldighet

Kommunikationsverket skall offentliggöra de beslut som avses i 3–5 och 8 kap., beslut om indelning i teleområden, numreringsbeslut och avgöranden i tvistemål mellan teleföretag så att de är tillgängliga för teleföretag och användargrupper.

Statsrådet skall offentliggöra meddelanden om att en koncession är ledig att sökas och koncessionsbeslut på det sätt som avses i 1 mom.

118 §

Skyldighet att höra

Företrädare för teleföretag och användare skall ges tillfälle att framföra sin uppfattning om ett meddelande om att en koncession är ledig att sökas, beslut om teleområden och numreringsbeslut som på ett betydande sätt påverkar kommunikationsmarknaden innan meddelandet om att koncessionen är ledig att sökas kungörs och beslutet utfärdas.

Koncessionshavare samt företrädare för teleföretag och användare skall ges tillfälle att inom en månad framföra sin uppfattning om en ändring av koncessionsvillkoren eller återkallande av koncession.

Om Kommunikationsverkets beslut enligt 3–5 och 8 kap. har en betydande inverkan på kommunikationsmarknaden, skall det ge företrädare för teleföretag och användare tillfälle att framföra sin uppfattning om beslutsförslaget.

Om myndighetens skyldighet att höra bestäms till övriga delar i lagen om förfarandeförfarande (598/1982).

12 kap.

Övervakning, påföljder och avgörande av tvister

119 §

Allmän styrning, utveckling och tillsyn

Den allmänna styrningen och utvecklandet av televerksamheten hör till kommunikationsministeriet. Kommunikationsverket har till uppgift att övervaka att bestämmelserna i denna lag och bestämmelser som utfärdats med stöd av den iakttas.

Statsrådet skall säkerställa att verksamhet som anknyter till teleföretagens regleringsverksamhet och statsrådets ägarskap eller bestämmanderätt strukturellt skiljs åt på ett effektivt sätt.

Kommunikationsministeriet bistås av delegationen för kommunikationsförvaltningen. Delegationen har till uppgift att följa verksamheten inom kommunikationsförvaltningen, ta initiativ till utvecklande av kommunikationsförvaltningen och ge utlåtanden. Delegationen för kommunikationsförvaltningen består av en ordförande, vice ordförande och högst 16 andra medlemmar, som utses av kommunikationsministeriet för tre år i sänder. För varje medlem skall dessutom utses en personlig suppleant. I delegationen skall ingå företrädare för kommunikationsministeriet och för företagen och sammanslutningarna samt de centrala användargrupperna i branschen. Delegationen sammanträder på kallelse av ordföranden eller vice ordföranden. Om delegationen gäller i övrigt vad som bestäms om kommittéer.

120 §

Samarbete med konkurrensmyndigheterna och konsumentmyndigheterna

Kommunikationsministeriet och Kommunikationsverket skall vid skötseln av uppgifter enligt denna lag vid behov samarbeta med

konkurrensmyndigheterna och konsumentmyndigheterna.

121 §

Vite och interimistiskt förordnande

Om någon bryter mot denna lag eller bestämmelser och föreskrifter som utfärdats med stöd av den, och denna trots uppmaning inte inom en skälig tid, minst en månad, rättar sitt förfarande, kan Kommunikationsverket ålägga honom att rätta sitt fel eller sin försummelse. Skyldigheten kan förenas med vite eller hot om att verksamheten avbryts eller att den försummade åtgärden utförs på bekostnad av den som gjort sig skyldig till överträdelsen.

I fråga om vite, hot om avbrytande och hot om tvångsutförande gäller vad som bestäms i viteslagen (1113/1990).

Om ett fel eller en försummelse orsakar allvarlig skada på marknaden eller verksamheten i kommunikationsnäten, kan Kommunikationsverket besluta om behövliga temporära åtgärder utan att vänta på att den tidsfrist som avses i 1 mom. skall gå ut. Ändring i ett sådant beslut får sökas särskilt på samma sätt som i ett sådant beslut av Kommunikationsverket som avses i 1 mom.

122 §

Påföljdsavgift

Ett teleföretag som bryter mot en skyldighet som ålagts företaget med stöd av 18–20 § och inte trots uppmaning inom skälig tid, minst tre månader, rättar sitt förfarande, kan debiteras en påföljdsavgift. Påföljdsavgift får inte debiteras, om förfarandet inte har någon betydande inverkan på marknaden eller, om det med hänsyn till tryggheten av konkurren-

sen annars är uppenbart omotiverat att debitera en påföljdsavgift.

Påföljdsavgift behöver inte debiteras, om teleföretaget för motsvarande gärning eller försummelse har debiterats eller kommer att debiteras en sådan konkurrensbrottsavgift som avses i lagen om konkurrensbegränsningar (480/1992), nedan *konkurrensbegränsningslagen*.

När påföljdsavgiften fastställs skall arten och omfattningen av förfarandet, dess varaktighet samt den konkurrensbrottsavgift enligt konkurrensbegränsningslagen som debiterats teleföretaget för motsvarande gärning eller försummelse beaktas.

Avgiftens storlek är minst 1 000 euro och högst en miljon euro. Har gärningen eller försummelsen mycket omfattande verkningar på marknaden, får nämnda belopp överskridas. Avgiften får dock utgöra högst fem procent av teleföretagets omsättning för tillhandahållandet av nät och tjänster för elektronisk kommunikation under föregående år.

Påföljdsavgiften skall på framställning av Kommunikationsverket bestämmas av marknadsdomstolen. På behandlingen av ärendet i marknadsdomstolen tillämpas de bestämmelser i marknadsdomstolslagen som gäller behandling av ärenden enligt konkurrensbegränsningslagen. I övrigt tillämpas förvaltningsprocesslagen (586/1996) på behandlingen och utredningen av ärendet. Påföljdsavgiften skall betalas till staten.

Påföljdsavgiften verkställs utan dom eller beslut under iakttagande av vad som bestäms om indrivning av skatter och avgifter i utsokningsväg (367/1961). Rättsregistercentralen sörjer för verkställigheten av avgiften. Närmare bestämmelser om verkställigheten av påföljdsavgiften kan utfärdas genom förordning av statsrådet. I statsrådets förordning kan bestämmas om

- 1) vilka verkningar besvär över påföljdsavgiften har för verkställigheten,
- 2) fastställande av påföljdsavgift i högsta förvaltningsdomstolen,
- 3) återbetalning av påföljdsavgift,
- 4) andra motsvarande omständigheter som är relevanta för verkställigheten av avgiften.

123 §

Förbud mot verksamhet

Om ett teleföretag trots de påföljder som avses i 121 och 122 § allvarligt och på ett väsentligt sätt bryter mot eller försummar att iaktta bestämmelserna i denna lag eller bestämmelser som utfärdats med stöd av den och inte trots uppmaning inom en skälig tid, minst en månad, rättar sitt förfarande, kan Kommunikationsverket förbjuda teleföretaget att utöva televerksamhet.

Kommunikationsverket kan i de fall som nämns i 1 mom. förbjuda teleföretagets verksamhet helt eller delvis.

Om återkallande av koncession bestäms i 12 §.

124 §

Kommunikationsverkets inspektionsrätt

Kommunikationsverket har rätt att göra tekniska inspektioner i teleföretag för att övervaka skyldigheterna i denna lag och i bestämmelser och föreskrifter som utfärdats med stöd av den. Även ett sådant myndighetsnät eller separat nät som avses i denna lag kan vara föremål för en teknisk inspektion.

Kommunikationsverket har rätt att göra en ekonomisk inspektion i ett teleföretag, om teleföretaget inte har fullgjort den skyldighet som avses i 112 § eller om de uppgifter som lämnats med stöd av 112 § är bristfälliga och det finns skäl att misstänka att teleföretaget på ett väsentligt sätt bryter mot denna lag eller mot bestämmelser eller föreskrifter som utfärdats med stöd av den.

Kommunikationsverket har i samband med en sådan inspektion som avses i 1 och 2 mom. rätt att få tillträde till teleföretagets utrustningsutrymmen och övriga utrymmen samt att få tillgång till de handlingar som behövs för övervakningsuppgiften.

En sådan inspektion som avses i 1 och 2 mom. får inte förrättas i utrymmen som omfattas av hemfrid.

125 §

Handräckning

Kommunikationsverket har rätt att få handräckning från polisen, tullmyndigheterna och gränsbevakningsväsendet vid skötseln av uppgifter enligt denna lag.

126 §

Avgörande av meningsskiljaktigheter vid Kommunikationsverket

Anser ett teleföretag eller en person, vars rätt eller fördel saken gäller, att någon handling i strid med denna lag eller bestämmelser som utfärdats med stöd av den, kan teleföretaget eller personen föra saken till Kommunikationsverket för prövning. Kommunikationsverket kan också på eget initiativ ta saken till prövning.

Kommunikationsverket skall avgöra ett i 1 mom. avsett ärende senast inom fyra månader efter att ärendet blivit anhängigt. Tidsfristen gäller inte exceptionellt omfattande ärenden. De skyldigheter som i samband med avgörandet av ärendet åläggs parterna skall stämma överens med bestämmelserna i denna lag.

Kommunikationsverket skall främja samarbetet mellan teleföretag och sträva efter att i första hand genom förhandlingar lösa meningsskiljaktigheter mellan teleföretag.

Om förlikningen inte leder till resultat inom fyra månader skall Kommunikationsverket på någondera partens begäran fatta beslut i ärendet inom fyra månader efter att förlikningen upphört.

127 §

Ändringssökande

I ett beslut som kommunikationsministeriet och Kommunikationsverket har fattat med stöd av denna lag får ändring i enlighet med

förvaltningsprocesslagen sökas genom besvär hos förvaltningsdomstolen. Kommunikationsministeriet och Kommunikationsverket kan i sitt beslut bestämma att beslutet skall iakttas trots att ändring har sökts, om inte besvärsmyndigheten bestämmer något annat.

Kommunikationsverket har rätt att genom besvär söka ändring i ett sådant beslut av förvaltningsdomstolen som avses i 1 mom., genom vilket förvaltningsdomstolen har upphävt kommunikationsministeriets eller Kommunikationsverkets beslut eller ändrat det.

Ändring i beslut som kommunikationsministeriet och Kommunikationsverket fattat med stöd av 16–20 § och 126 § 5 mom. samt beslut av marknadsdomstolen, kommunikationsministeriet och statsrådet får i enlighet med förvaltningsprocesslagen sökas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen. Kommunikationsverket kan i sitt beslut föreskriva att beslutet skall iakttas trots att ändring sökts, om inte besvärsmyndigheten bestämmer något annat.

13 kap.

Allmänna bestämmelser om kommunikationsnät och kommunikationstjänster

128 §

Kvalitetskrav på kommunikationsnät och kommunikationstjänster

Allmänna kommunikationsnät och kommunikationstjänster samt kommunikationsnät och kommunikationstjänster som ansluts till dem skall planeras, byggas och underhållas så att

- 1) telekommunikationens tekniska standard är god,
- 2) näten och tjänsterna tål normala klimat-, mekaniska, elektromagnetiska och andra yttre störningar som kan förväntas,
- 3) de fungerar så tillförlitligt som möjligt även vid sådana undantagsförhållanden som

avses i beredskapslagen och vid störningar under normala förhållanden,

4) användarnas eller andra personers data-sekretess, dataskydd eller andra rättigheter inte äventyras,

5) användarnas eller andra personers hälsa eller egendom inte äventyras,

6) näten och tjänsterna inte orsakar oskäliga elektromagnetiska eller andra störningar,

7) de är kompatibla och vid behov kan anslutas till ett annat kommunikationsnät,

8) terminaler som uppfyller kraven i radiolagen vid behov kan anslutas till dem,

9) de vid behov är kompatibla med televi-sionsapparater som uppfyller kraven i denna lag,

10) debiteringen är tillförlitlig och exakt,

11) tillgången till nödtjänster är tryggad på ett så tillförlitligt sätt som möjligt även vid störningar i nätet,

12) teleföretaget även annars förmår fullgöra sina skyldigheter eller skyldigheter som ålagts företaget med stöd av denna lag.

129 §

Föreskrifter om kommunikationsnät och kommunikationstjänster

Kommunikationsverket kan meddela föreskrifter enligt 128 § om kvalitetskrav på kommunikationsnät och kommunikationstjänster samt om kompatibilitet. Föreskrifterna kan gälla

1) elektroniskt och fysiskt skydd av kommunikationsnät,

2) kommunikationsnätets konstruktion,

3) prestanda i kommunikationsnät och kommunikationstjänster,

4) sammankoppling, kompatibilitet och signalering,

5) tekniska egenskaper hos anslutningspunkter i kommunikationsnätet,

6) fysiskt skydd för ett utrustningsutrymme som hör till kommunikationsnätet,

7) tekniska egenskaper hos kabeltelevi-sionsnät, antenssystem och centralantenssystem,

8) synkronisering av digitala kommunika-tionsnät,

9) tekniska egenskaper hos abonnentför-bindelser,

10) säkerhet och störningsfrihet i kommu-nikationsnät,

11) tekniska egenskaper hos televi-sionsnät som tar emot bredbildstelevisionstjänster och bredbildstelevi-sionsprogram,

12) innehållet i och strukturen hos inled-ningssidan till en elektronisk programguide,

13) förfarande vid fel och störningar,

14) debiteringens tekniska utförande,

15) tjänster som tillhandahålls användarna,

16) underhåll och uppföljning av prestanda samt nätverksadministration,

17) teknisk dokumentation,

18) effektmatning, klassificering i viktig-hetsordning, säkrande och reservvägsarran-gemang,

19) styrning och säkrande av nödkommu-nikation,

20) standarder som skall iakttas,

21) andra härmed jämförbara tekniska krav på kommunikationsnät eller kommunika-tionstjänster.

130 §

Bestämmelser om separata nät

Kommunikationsverket kan meddela före-skrifter även om tekniska egenskaper hos så-dana kommunikationsnät som inte har kopp-lats samman med det allmänna kommunika-tionsnätet (separat nät), om det behövs för att en störningsfri kommunikation skall säker-ställas.

Om skyldigheten för innehavaren av ett se-parat nät att vidta åtgärder för att undanröja en störning gäller vad som bestäms i 131 §.

131 §

Skyldighet att undanröja störning

Om ett kommunikationsnät eller en utrust-ning orsakar fara eller störning för kommu-

nikationsnätet, utrustningen, kommunikationsnätets användare eller någon annan person, skall teleföretaget eller någon annan innehavare av kommunikationsnätet eller utrustningen omedelbart vidta åtgärder för att korrigera situationen och vid behov koppla bort kommunikationsnätet eller utrustningen från det allmänna kommunikationsnätet.

Kommunikationsverket kan i det fall som avses i 1 mom. bestämma om korrigeringsåtgärder samt bortkoppling av nätet eller utrustningen.

132 §

Tekniska föreskrifter om televisionsapparater och avkodningssystem

Kommunikationsverket har rätt att meddela föreskrifter om televisionsapparaters tekniska egenskaper för att säkerställa deras kompatibilitet.

Kommunikationsverket har rätt att meddela föreskrifter om tekniska egenskaper hos avkodningssystem för att säkerställa deras kompatibilitet.

133 §

Bestämmelser om terminaler

Om radioanläggningar och teleterminalutrustningar som skall anslutas till det allmänna kommunikationsnätet bestäms i radiolagen.

Teleföretag skall offentliggöra uppdaterade tekniska specifikationer av till vilka gränssnitt i det allmänna kommunikationsnätet teleterminalutrustning kan anslutas. Av specifikationerna skall med tillräcklig noggrannhet framgå sådana uppgifter på basis av vilka teleterminalutrustning kan tillverkas och med vars hjälp de tjänster som tillhandahålls via gränssnittet kan användas.

14 kap.

Särskilda bestämmelser

134 §

Skyldighet att distribuera programutbud och tjänster

Teleföretag som tillhandahåller nättjänster i kabeltelevisionnät är skyldiga att utan ersättning distribuera i nätet

1) sådana allmännyttiga televisions- och radioprogramutbud som avses i 7 § 1 mom. lagen om Rundradion Ab och som inom gränserna för den kapacitet som har anvisats Rundradion Ab i enlighet med radiolagen fritt kan tas emot i den kommun där nätet är beläget,

2) special- och tilläggstjänster som ansluter sig till dessa programutbud och som fritt kan tas emot.

Ett sådant teleföretag som tillhandahåller nättjänster i ett kabel-tv-nät är skyldigt att till högst ett kostnadsorienterat pris distribuera i nätet

1) sådana televisions- och radioprogramutbud som fritt kan tas emot som tillhandahålls i den kommun där nätet är beläget med stöd av en riksomfattande programkoncession enligt 7 § 1 mom. lagen om televisions- och radioverksamhet,

2) andra televisions- och radioprogramutbud än sådana som fritt kan tas emot som tillhandahålls i den kommun där nätet är beläget med stöd av en riksomfattande programkoncession enligt 7 § 1 mom. lagen om televisions- och radioverksamhet,

3) material som redigeras för ett program som ingår i programutbudet, reklam som anknyter till programutbudet samt andra motsvarande tjänster som hör till programutbudet.

Teleföretag behöver inte i syfte att fylla distributionskyldigheten göra sådana förbättringar som ökar nätets distributionsförmåga som kräver betydande ekonomiska investeringar.

Oavsett denna paragraf har teleföretag dock ingen skyldighet att distribuera om kabel-tv-

nätets distributionsförmåga är i teleföretagets bruk i dess egen tv- eller radioverksamhet eller om det behövs för detta ändamål med tanke på företagets eget rimliga framtida behov.

De programutbud som avses i 1 mom. och 2 mom. 1 punkten jämte tjänster i anknytning till dem skall avgiftsfritt tillhandahållas användaren. Utan hinder av detta moment kan teleföretag som tillhandahåller nättjänster i ett kabel-tv-nät kräva en rimlig avgift av sin användare för upprätthållande av nätet.

Programutbud och tjänster som avses i 1 och 2 mom. skall avgiftsfritt tillhandahållas användaren i oförändrad form och samtidigt som den ursprungliga sändningen.

135 §

Skyldigheter för innehavare av immateriella rättigheter till avkodningssystem

Innehavaren av immateriella rättigheter till ett avkodningssystem som används i ett digitalt televisions- och radionät skall när denna beviljar ett företag som tillverkar avkodningssystem dessa rättigheter tillämpa rättvisa, rimliga och icke-diskriminerande villkor.

Innehavaren av immateriella rättigheter får inte ställa sådana villkor för beviljandet av nyttjanderätten som hämmar användningen av avkodningssystemet tillsammans med andra utrustningar eller system eller försvårar den, om inte villkoren behövs på grund av utrustningens säkerhet eller någon annan teknisk orsak.

136 §

Skyldigheter för teleföretag som använder avkodningssystem

Teleföretag som använder avkodningssystem är skyldiga att sörja för att avkodnings-

systemen inte hindrar distributionen av andra företags televisions- och radioprogramutbud och anknytande special- och tilläggstjänster i ett digitalt televisions- och radionät. Teleföretag som använder avkodningssystem är vid behov skyldiga att till ett kostnadsorienterat och icke-diskriminerande pris tillhandahålla andra företag sådana tekniska tjänster som ovan nämnda distribution kräver.

Skyldigheterna i 1 mom. finns dock inte, om det är tekniskt oändamålsenligt eller annars orimligt för teleföretaget att fullgöra skyldigheten.

Teleföretag som tillhandahåller avkodningssystem skall särredovisa den verksamhet som avses i 1 mom. från teleföretagets övriga verksamhet.

Sådana teleföretag som avses i 1 mom. är skyldiga att sörja för att det är möjligt att övervaka överföringen i kommunikationsnät.

137 §

Teleentreprenad

Med teleentreprenör avses en fysisk eller juridisk person som i avsikt att idka näring bygger eller installerar ett sådant internt kommunikationsnät i en fastighet eller en byggnad som skall anslutas till det allmänna kommunikationsnätet eller underhåller det.

Teleentreprenören skall göra en skriftlig anmälan till Kommunikationsverket innan verksamheten inleds. I anmälan skall lämnas kontaktinformation om teleentreprenören och en uppskattning av vilken dag verksamheten kommer att inledas. Kommunikationsverket skall underrättas om förändringar i uppgifterna i anmälan och om att verksamheten upphör.

Teleentreprenören är skyldig att betala en fast avgift som motsvarar kostnaderna för tillsynen över teleentreprenaden till Kommunikationsverket. Närmare bestämmelser om grunderna för fastställandet av avgiften utfärdas genom förordning av kommunikationsministeriet.

138 §

Skadeståndsskyldighet

Ett teleföretag, som uppsåtligt eller av oaktsamhet handlar i strid med skyldigheter som införts med stöd av 18, 19 eller 20 § är skyldigt att ersätta ett annat teleföretag för den skada som det tillfogat detta.

Skadeståndet omfattar en ersättning för kostnader, prisskillnad samt annan direkt ekonomisk skada som orsakats av teleföretagets verksamhet enligt 1 mom.

Skadeståndet kan jämkas, om fullt skadeståndsansvar bedöms som oskäligt tungt med tanke på förseelsens art, skadans omfattning, parternas situation och andra omständigheter.

Rätten till skadestånd preskriberas, om skadeståndstalan inte har väckts inom tre år från det att näringsidkaren fick kännedom om eller borde ha fått kännedom om att en skada har uppstått.

Vid prövning av en talan som avses i 1 mom. kan domstolen begära utlåtande av Kommunikationsverket.

15 kap.

Ikraftträdelse- och övergångsbestämmelser

139 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 20 .

Genom denna lag upphävs kommunikationsmarknadslagen av den 30 april 1997 (396/1997) jämte ändringar. Teleföretagens rättigheter och skyldigheter som grundar sig på den kommunikationsmarknadslag som upphävs förblir dock alltså i kraft tills Kommunikationsverket första gången gör en marknadsanalys enligt 16 § i denna lag och till följd av den ålägger teleföretag rättigheter och skyldigheter enligt denna lag. Vid behov skall upphörandet av sådana skyldigheter för teleföretag som bygger på den kommunikationsmarknadslag som upphävs fastställas

genom ett separat beslut av Kommunikationsverket.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

140 §

Tillämpning av vissa tidigare bestämmelser

Paragraf 24 § i kommunikationsministeriets beslut om sammankoppling av teleföretags telenät och teletjänster (1393/1997), som reglerar resttrafik, tillämpas fram till den 31 december 2003.

På behandlingen av ett förvaltningsärende som är anhängigt när denna lag träder i kraft tillämpas de bestämmelser som gäller vid ikraftträdandet.

Den teleområdesindelning som gäller vid denna lags ikraftträdande förblir i kraft tills den ändras i enlighet med 46 § i denna lag.

Bestämmelserna om påföljdsavgift tillämpas på gärningar och försummelser som sker sedan lagen trätt i kraft.

Utän hinder av 134 § denna lag skall ett teleföretag som tillhandahåller nättjänster i ett kabel-tv-nät fram till den 31 augusti 2010 utan ersättning distribuera:

1) sådana programutbud som avses i 2 mom. 1 stycket i nämnda paragraf som distribueras med stöd av en riksomfattande programkoncession som är i kraft när denna lag träder i kraft, samt

2) material som redigerats för ett visst program som ingår i programutbudet, reklam samt andra motsvarande tjänster som anknyter till programutbudet.

141 §

Övergångsbestämmelser om nätkoncessioner

Koncessioner (*nätkoncession*) som är i kraft vid denna lags ikraftträdande gäller under den beviljade koncessionsperioden. På nätkoncessioner som gäller vid denna lags ikraftträdande tillämpas bestämmelserna om återkallande av koncession i 12 §.

Ett företag eller ett annat samfund som tillhandahåller sådana nättjänster som avses i 4 § 2 mom. i ett myndighetsnät som fungerar innan denna lag träder i kraft skall inom två månader efter lagens ikraftträdande ansöka om nätkoncession enligt 4 § 2 mom. I nätkoncessionsansökan skall läggas fram en utredning om användargrupperna i det aktuella myndighetsnätet. Kommunikationsministeriet godkänner dessa användargrupper, om de uppfyller de förutsättningar som nämns i 2 §.

142 §

Övergångsbestämmelser om vissa utredningar och anmälningar

En utredning om användargrupper i andra än sådana myndighetsnät som avses i 4 § 2 mom. skall lämnas till kommunikationsministeriet inom sex månader efter denna lags ikraftträdande. Kommunikationsministeriet godkänner dessa användargrupper, om de uppfyller de förutsättningar som nämns i 2 §.

Teleföretag som när denna lag träder i kraft har gjort televerksamhetsanmälan enligt gällande kommunikationsmarknadslag är skyldiga att göra televerksamhetsanmälan enligt 13 § i denna lag till Kommunikationsverket inom två månader efter lagens ikraftträdande.

En teleentreprenör som när denna lag träder i kraft har auktorisation för teleentreprenad enligt gällande lag är inte skyldig att göra en sådan anmälan som avses i 137 § 2 mom. till Kommunikationsverket.

143 §

Tillämpning av bestämmelser om påföljdsavgift och tillsynsavgift

Bestämmelserna om påföljdsavgift tillämpas på gärningar och försummelser som sker sedan lagen trätt i kraft.

En sådan tillsynsavgift som avses i 15 och 137 § tas ut från och med den 1 januari 2004.

2.

Lag**om ändring av lagen om televisions- och radioverksamhet**

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen den 9 oktober 1998 om televisions- och radioverksamhet (744/1998) 42 §, sådan den lyder i lag 490/2002,

ändras 3 § 1 mom., 4, 6, 7 och 9 §, 11 § 2 mom., 12–15 §, 16 § 2 mom., 20 § 3 och 4 mom., 22 § 3 och 5 mom. samt 34 §, 36, 37 och 41 §,

av dessa lagrum 7 §, 11 § 2 mom. samt 20 § 3 och 4 mom. sådana de lyder i nämnda lag 490/2002, samt

fogas till lagen en ny 7 a, 7 b, 10 a, 11 a, 15 a, 20 a och 36 a § samt till 40 § ett nytt 2 mom. som följer:

3 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på televisionsverksamhet som utövas av en i Finland etablerad fysisk person eller sammanslutning eller stiftelse, om verksamheten utövas i en eller flera stater som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller som är part i europeiska konventionen om television över gränserna (FördrS 87/1994) samt på vidareändring av televisions- och radioprogram i sådana fall som avses i 38 §.

hjälp av radiovågor som utbreder sig fritt, om den televisionssändare som används i verksamheten har en strålningseffekt på högst 1 kilowatt eller om radiosändarens strålnings-effekt är högst 50 watt.

På utövande av sådan televisions- eller radioverksamhet som avses i 7 § 2 och 3 mom. tillämpas inte 10 och 11 §, 13 § 1 och 2 mom. eller 14, 16 och 17 §.

6 §

Etablering i vissa undantagsfall

En utövare av televisionsverksamhet som inte har etablerat sig i en stat som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller i en stat som är part i den europeiska konventionen om television över gränserna, anses ha etablerat sig i Finland, om denna

1) använder en radiofrekvens som har upplåtits enligt finsk lag,

2) inte använder en radiofrekvens som har upplåtits enligt finsk lag, men använder en satellitkapacitet som tillhör ett finskt företag, eller

3) inte använder en radiofrekvens som har upplåtits av Finland eller en satellitkapacitet som tillhör ett finskt företag, men använder en satellitupplänk belägen i Finland.

4 §

Begränsningar av tillämpningsområdet

Med de undantag som anges i 19 och 38 §, tillämpas denna lag inte på

1) verksamhet, inom vilken sändningarna kan tas emot endast i en läroanstalt, ett sjukhus, ett hotell eller i andra motsvarande byggnader med anknytning till verksamheten,

2) verksamhet i telenät, där programutbudet samtidigt kan följas via högst 2 000 anslutningar,

3) tillfällig analog verksamhet som varar högst tre månader och som förmedlas med

7 §

Rätt att utöva televisions- och radioverksamhet

För utövande av televisions- eller radioverksamhet i ett sådant markbundet masskommunikationsnät som avses i 2 § kommunikationsmarknadslagen (/) skall koncession i andra fall än de som avses i 2 och 3 mom. sökas hos statsrådet (*programkoncession*).

Koncession för radioverksamhet som pågår högst tre månader i ett analogt markbundet masskommunikationsnät som avses i 2 § kommunikationsmarknadslagen skall sökas hos Kommunikationsverket. Kommunikationsverket skall bevilja koncession, om radiofrekvenser kan anvisas för verksamheten och det inte finns grundad anledning att misstänka att sökanden bryter mot denna lag eller någon annan lag som gäller televisions- och radioverksamhet.

Koncession för utövande av televisions- eller radioverksamhet i ett sådant digitalt markbundet masskommunikationsnät som avses i 2 § kommunikationsmarknadslagen skall sökas hos Kommunikationsverket, om

1) verksamheten pågår högst tre månader, eller om

2) verksamheten per vecka pågår högst fyra timmar.

Kommunikationsverket skall bevilja koncession för sådan verksamhet som avses i 3 mom., om det inte finns grundad anledning att misstänka att sökanden bryter mot denna lag eller någon annan lag som gäller televisions- eller radioverksamhet.

7 a §

Rundradion Ab:s rätt att utöva televisions- och radioverksamhet

Rundradion Ab får utöva analog allmännyttig televisions- och radioverksamhet utan koncession på de frekvenser som har anvisats bolaget i den plan för användning av frekvensområden som avses i 6 § radiolagen (1015/2001).

Rundradion Ab får utöva digital allmännyttig televisions- och radioverksamhet utan koncession. Statsrådet är skyldigt att sörja för att bolaget får tillgång till den mängd kapacitet i ett markbundet televisions- och radionät som det behöver i denna verksamhet och att bolaget kan använda den på ett ändamålsenligt sätt. Om teleföretagets skyldighet att reservera en tillräcklig mängd av ovan nämnda kapacitet bestäms närmare i 10 § 3 mom. kommunikationsmarknadslagen.

7 b §

Anmälan till Kommunikationsverket

Om annat utövande av televisions- och radioverksamhet än det som avses i 7 och 7 a § skall innan verksamheten inleds göras en anmälan enligt 15 § 1 mom. till Kommunikationsverket.

9 §

Koncessionsmyndighet

En sådan koncession som avses i 7 § 1 mom. ledigförklaras och beviljas av statsrådet. Kommunikationsverket beviljar en sådan koncession som avses i 7 § 2 och 3 mom. Kommunikationsverket behöver inte ledigförklara koncessionen.

10 a §

Ansökningsavgift

Koncessionssökande är skyldiga att i samband med en sådan koncessionsansökan som avses i 7 § 1 mom. betala en avgift på 2 000 euro till staten.

Koncessionssökande är skyldiga att i samband med en sådan koncessionsansökan som avses i 7 § 2 och 3 mom. betala en ansökningsavgift på 100 euro till Kommunikationsverket.

11 §

Koncessionsbestämmelser

 Koncessionsmyndigheten har även rätt att meddela bestämmelser som gäller

- 1) utsändningarnas regionala hörbarhet eller sebarhet,
 - 2) sändningstiden per dygn, och
 - 3) sändningstekniken och överföringskapaciteten.
-

skall fatta beslut om återkallande inom två månader efter anmälan.

Överföring av koncession inom en koncern mellan moderbolaget och ett dotterbolag som är helt i dess ägo betraktas inte som en sådan överföring av koncession som är förutsättningen för återkallande. Koncessionsmyndigheten skall omedelbart underrättas om en sådan överföring.

Om koncessionshavaren försätts i konkurs, upphör koncessionen omedelbart att gälla.

11 a §

Ändring av koncessionsbestämmelser

En koncession kan på ansökan av koncessionshavaren eller med dennas samtycke och även i övrigt ändras medan den är i kraft, om det är nödvändigt av en särskild orsak som beror på den tekniska utvecklingen eller en väsentlig förändring i verksamhetsbetingelserna för den koncessionsberoende verksamheten.

12 §

Giltighetstiden för koncessioner

Koncession för televisions- eller radioverksamhet kan beviljas för högst tio år. Koncession för sådan verksamhet som avses i 7 § 2 mom. och 3 mom. 1 punkten kan dock beviljas för högst tre månader och för sådan verksamhet som avses i 2 punkten för högst ett år i sänder.

13 §

Överföring av koncession

En koncession som har beviljats för televisions- eller radioverksamhet får inte överföras på någon annan, om den faktiska bestämmanderätten i förhållande till koncessionshavaren förändras. Anmälan om förändrad bestämmanderätt skall inom en månad göras till koncessionsmyndigheten. Statsrådet

14 §

Hur koncession förfaller

En koncession som har beviljats för televisions- och radioverksamhet förfaller, om sådan regelbunden verksamhet som koncessionen avser inte har inletts senast inom sex månader från början av koncessionsperioden eller om den regelbundna sändningsverksamheten har avbrutits för längre tid än 30 dygn och det inte är möjligt att för detta ange något särskilt vägande skäl som ansluter sig till verksamhetsbetingelserna och godkänns av koncessionsmyndigheten.

15 §

Anmälan om verksamhet

En anmälan som avses i 7 b § skall innehålla följande uppgifter:

- 1) utövarens eller dennes ombuds namn, firma, kontaktinformation samt utövarens hemort,
- 2) det område där verksamheten utövas,
- 3) en allmän beskrivning av det programutbud som tillhandahålls eller planeras, och
- 4) den plats där de inspelningar som förutsetts i radioansvarighetslagen (219/1971) kan ses eller höras.

Kommunikationsverket skall på begäran av den som utövar televisions- eller radioverksamhet inom en vecka ge en bekräftelse på att det har tagit emot en anmälan om verksamheten.

Om förändringar inträffar i de uppgifter som avses i 1 mom., skall detta utan dröjsmål anmälas till Kommunikationsverket.

15 a §

Skyldighet att upprätthålla beredskap för undantagsförhållanden och att förmedla meddelanden från myndigheter

En utövare av televisions- eller radioverksamhet med sådan koncession som avses i 7 § 1 mom. skall genom beredskapsplanering och beredskap för undantagsförhållanden sörja för att verksamheten fortgår så störningsfritt som möjligt även vid sådana undantagsförhållanden som avses i beredskapslagen (1080/1991) samt vid störningar under normala förhållanden. En sådan utövare av televisions- eller radioverksamhet som avses i detta moment är också skyldig att utan ersättning förmedla meddelanden från myndigheter till allmänheten, om det är nödvändigt för att rädda människoliv eller egendom eller trygga verksamheten i samhället.

Närmare bestämmelser om den skyldighet som utövare av televisions- eller radioverksamhet har enligt 1 mom. kan utfärdas genom förordning av statsrådet. Bestämmelserna kan gälla sådant utövande av televisions- eller radioverksamhet som är nödvändigt för att rädda människoliv eller säkerställa ledandet av eller säkerheten i samhället eller näringslivets funktionsförmåga.

Kommunikationsministeriet kan meddela anvisningar om den skyldighet som utövare av televisions- eller radioverksamhet har enligt 1 mom.

Utövare av televisions- eller radioverksamhet har rätt att ur den försörjningsberedskapsfond som avses i lagen om tryggnad av försörjningsberedskapen (1390/1992) få ersättning för kostnader som orsakas av en skyldighet enligt denna paragraf endast om kostnaderna med hänsyn till den utövade televisions- eller radioverksamhetens art och omfattning är avsevärda och orsakas av tekniska nyttigheter som beställts på begäran av kommunikationsministeriet. Om kostnadsersättningar bestämmer kommunikationsministeriet.

3 kap.

Programutbud

16 §

Europeiskt programutbud

Närmare bestämmelser om hurdana program som överensstämmer med rådets direktiv 89/552/EEG om samordning av vissa bestämmelser som fastställts i medlemsstaternas lagar och andra författningar om utförandet av sändningsverksamhet för television och artikel 6 i Europaparlamentets och rådets direktiv 97/36/EG om ändring av det förstnämnda direktivet och som skall anses vara i 1 mom. avsedda europeiska program utfärdas genom förordning av statsrådet.

20 §

Utövande av ensamrätt

Vid behov regleras genom förordning av statsrådet vilka evenemang som i Finland på grund av sin samhällseliga betydelse är sådana att sändningarna av dem skall förmedlas till Finlands territorium på ett sådant sätt att en betydande del av allmänheten kan följa dem i en fritt mottagbar form, helt eller delvis, som antingen direkt eller bandad sändning. En televisionssändning av ett sådant evenemang av samhällselig betydelse som avses i detta moment anses vara förmedlad till en betydande del av allmänheten, om 90 procent av befolkningen kan ta emot sändningen utan att betala någon separat ersättning.

Om en utövare av televisionsverksamhet som har utverkat ensamrätt inte själv genomför en sändning som avses i 1 mom., är utövaren skyldig att överlåta sändningsrätten som gäller evenemanget till en annan utövare av televisionsverksamhet, om denne begär det minst sex månader innan evenemanget börjar. Den utövare av televisionsverksamhet som överlåter sändningsrätten har rätt till full ersättning för överlåtelsen.

20 a §

Förfarande för utövande av ensamrätt

Har en överenskommelse om en sådan överlåtelse av sändningsrätt som avses i 20 § 4 mom. inte nåtts, kan en utövare av televisionsverksamhet som har utverkat ensamrätt eller en utövare av televisionsverksamhet som anhållit om rätt till överlåtelse i enlighet med 20 § 4 mom. föra ärendet till Kommunikationsverket för behandling senast tre månader innan evenemanget börjar. Kommunikationsverket kan besluta vad som skall betraktas som full ersättning enligt 20 § 4 mom. Ersättningen skall bygga på de priser som betalas för motsvarande rättigheter på en konkurrensutsatt marknad. Kommunikationsverket kan även ställa tekniska villkor för överlåtelsen i sitt beslut.

Ett sådant beslut som avses i denna paragraf kan förenas med vite på det sätt som bestäms i viteslagen (1113/1990).

4 kap.

Reklam, teleköpsändningar och sponsring

22 §

Placeringen av reklam och teleköpsändningar

Sändning av långfilm och för television gjord film samt annat audiovisuellt verk får avbrytas en gång under varje period på 45 minuter, om verket pågår mer än 45 minuter. Ett extra avbrott är tillåtet, om verket pågår minst 20 minuter längre än två eller flera fullständiga perioder på 45 minuter.

Televisionssändningar av religiösa evenemang får inte avbrytas av reklam eller teleköpsändningar. Nyheter och aktualitetsprogram, dokumentärprogram, religiösa program och barnprogram får inte avbrytas av reklam eller teleköpsändningar, om programmet pågår mindre än 30 minuter. Om

programmet pågår minst 30 minuter, tillämpas bestämmelserna i 1–4 mom.

34 §

Allmän styrning och utvecklande

Kommunikationsministeriet sköter den allmänna styrningen och utvecklandet av televisions- och radioverksamheten.

36 §

Tvångsmedel

Om en utövare av televisions- eller radioverksamhet eller något annat teleföretag som avses i kommunikationsmarknadslagen bryter mot denna lag eller med stöd av den utfärdade bestämmelser, kan tillsynsmyndigheten ge utövaren en anmärkning och ålägga honom att avhjälpa ett fel eller en försumelse. Ett beslut kan förenas med vite på det sätt som bestäms i viteslagen.

I fråga om de i 35 § nämnda bestämmelser vars efterlevnad övervakas av konsumentombudsmannen iaktas 2 kap. 7, 8, 9 och 10 § konsumentskyddslagen samt marknadsdomstolslagen (1527/2001).

36 a §

Påföljdsavgift

En utövare av televisions- eller radioverksamhet som handlar i strid med 3 eller 4 kap. och trots uppmaning inte inom den tid som den tillsynsmyndighet som avses i 35 § bestämt rättar sitt förfarande, kan debiteras en påföljdsavgift. Påföljdsavgift får inte debiteras, om förfarandet inte har någon nämnvärd inverkan på uppnåendet av målen för denna lag eller om det med hänsyn till tryggheten av målen annars är uppenbart omotiverat att debitera en påföljdsavgift.

Vid fastställandet av påföljdsavgift skall arten och omfattningen av förfarandet samt

dess varaktighet beaktas.

Avgiftens storlek är minst 1 000 euro och högst en miljon euro. Om gärningen eller försummelsen har mycket stora verkningar för uppnåendet av målen för denna lag, får nämnda belopp överskridas. Avgiften får dock utgöra högst fem procent av omsättningen för den koncessionsberoende verksamhet som utövaren av televisions- eller radioverksamhet bedrivit under föregående år.

Påföljdsavgiften skall på framställning av den tillsynsmyndighet som avses i 35 § bestämmas av marknadsdomstolen. På behandlingen av ärendet i marknadsdomstolen tillämpas marknadsdomstolslagen. I övrigt tillämpas förvaltningsprocesslagen (586/1996) på behandlingen och utredningen av ärendet. Påföljdsavgiften skall betalas till staten.

Påföljdsavgiften verkställs utan dom eller beslut under iakttagande av vad som bestäms om indrivning av skatter och avgifter i ut-sökningsväg (367/1961). Verkställigheten av avgiften sköts av Rättsregistercentralen. Om verkställigheten av påföljdsavgift kan utfärdas närmare bestämmelser genom förordning av statsrådet. I statsrådets förordning kan bestämmas om

- 1) de verkningar besvär över påföljdsavgift har för verkställigheten,
- 2) fastställande av påföljdsavgift i högsta förvaltningsdomstolen,
- 3) återbetalning av påföljdsavgift,
- 4) andra motsvarande omständigheter som är relevanta för verkställigheten av avgiften.

37 §

Återkallelse av koncession och avbrytande av verksamhet

Tillsynsmyndigheten kan återkalla en koncession som har beviljats för televisions- eller radioverksamhet eller bestämma att en sådan verksamhet som avses i 7 b § skall avbrytas helt eller delvis, om

- 1) utövaren av verksamheten trots åtgärder som bestämts enligt 36 § eller 36 a § allvarligt och upprepade gånger bryter mot denna lag eller med stöd av den utfärdade bestämmelser, eller om

- 2) den radiofrekvens som verksamheten enligt koncessionen förutsätter inte längre kan anvisas för verksamheten.

Återkallande av koncession med stöd av 1 mom. medför inte såsom åtgärd ersättnings-skyldighet för staten.

40 §

Ändringssökande

— — — — —
Ett sådant beslut av Kommunikationsverket som avses i 20 a § kan verkställas trots att ändring har sökts, om inte besvärsmyndigheten bestämmer något annat.

41 §

Rätt till information

Kommunikationsministeriet och Kommunikationsverket har rätt att av utövare av televisions- och radioverksamhet samt sådana teleföretag som avses i kommunikationsmarknadslagen få sådan information som behövs för skötseln av uppgifterna enligt denna lag, utan hinder av vad som bestäms om sekretess på annat ställe i lag.

—————
Denna lag träder i kraft den 20 .

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

En koncession (*programkoncession*) som är i kraft när denna lag träder i kraft, gäller under den beviljade koncessionsperioden. På en programkoncession som är i kraft vid denna lags ikraftträdande kan dock tillämpas bestämmelserna om återkallande av koncession i 37 § i denna lag.

Ett förvaltningsärende som är anhängigt när denna lag träder i kraft behandlas i enlighet med de bestämmelser som varit i kraft vid denna lags ikraftträdande.

Bestämmelserna om påföljdsavgift tillämpas på gärning eller försummelse som skett sedan lagen trätt i kraft.

3.

Lag**om ändring av lagen om statens televisions- och radiofond**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 9 oktober 1998 om statens televisions- och radiofond (745/1998) 3 §, 4 §, 10 § 3 mom., 13, 14, 15, 17 och 19 §, 31 § 1 mom. samt 33, 35 och 37 §, av dessa lagrum 3 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 491/2002, samt
fogas till 9 § ett nytt 2 mom., varvid de nuvarande 2 och 3 mom. blir 3 och 4 mom., samt till lagen en ny 35 a § som följer:

3 §

Statens televisions- och radiofond samt avgifter som avsätts till fonden

För det syfte som anges i 1 § finns statens televisions- och radiofond som står utanför statsbudgeten och som förvaltas av Kommunikationsverket.

Till statens televisions- och radiofond avsätts de televisionsavgifter som tas ut för användningen av en televisionsapparat, retroaktiva televisionsavgifter, dröjsmålsavgifter, kontrollavgifter, kostnader för indrivning av avgifter samt de koncessionsavgifter som tas ut hos dem som utövar televisionsverksamhet jämte dröjsmålsränta.

nens utfall. Kommunikationsverket godkänner och undertecknar fondens bokslut och lämnar den till kommunikationsministeriet för fastställande.

För att granska fondens förvaltning, ekonomi och räkenskaper tillsätter kommunikationsministeriet årligen två revisorer. Av revisorerna skall den ena vara antingen i lagen om revisorer inom den offentliga förvaltningen (467/1999) avsedd OFR-revisor eller –sammanslutning och den andra antingen OFR-revisor eller –sammanslutning eller i revisionslagen (936/1994) avsedd CGR-revisor eller –sammanslutning. Revisorerna skall avge en revisionsberättelse för varje räkenskapsperiod.

9 §

Anmälningsskyldighet

4 §

Bokföring, bokslut och revisorer

I fråga om fondens bokföring och bokslut iakttas lagen om statsbudgeten (423/1988) och med stöd av lagen utfärdade bestämmelser. Bland fondens bokslutskalkyler skall också finnas en kalkyl över dispositionspla-

En anmälan skall göras till Kommunikationsverket innan en televisionsapparat tas i bruk. Anmälan om ibruktagande av televisionsapparat träder i kraft den dag då den anländer till Kommunikationsverket eller vid

en annan, senare tidpunkt som användaren uppger.

apparaten har använts. I avgift indrivs härvid likväl minst 60 euro.

10 §

Kontrollanter

I samband med kontrollen skall på begäran av kontrollanten ges uppgifter om televisionsanvändaren, om antalet televisionsapparater som används och var de finns, om den tid televisionsapparaten är i bruk och om andra omständigheter som behövs vid indrivningen av televisionsavgiften. Straff för lämnande av oriktiga personuppgifter döms enligt 16 kap. 5 § strafflagen (39/1889), om inte strängare straff för det bestäms någon annanstans i lag.

13 §

Dröjsmålsavgift och indrivningskostnader

Har televisionsavgiften inte betalats senast på den utsatta förfallodagen, indriver Kommunikationsverket förutom televisionsavgiften en dröjsmålsavgift på fem euro. Dröjsmålsavgiften indrivs för varje försenad televisionsavgift.

Har en försenad televisionsavgift, retroaktiv televisionsavgift eller kontrollavgift trots betalningsuppsmaning inte betalats, tar Kommunikationsverket utöver avgiften ut indrivningskostnader i enlighet med 10 § lagen om indrivning av fordringar (513/1999). Indrivningskostnaderna kan dock tas ut endast när avgiften indrivs för första gången.

Dröjsmålsavgift eller indrivningskostnader tas dock inte ut, om inga åtgärder har vidtagits för att driva in den försenade avgiften förrän den har betalats.

14 §

Retroaktiv televisionsavgift

Hos den som använder en televisionsapparat utan att göra anmälan enligt 9 § indriver Kommunikationsverket dubbel televisionsavgift för högst ett sådant år då televisions-

15 §

Utsökning av avgifter

Televisionsavgifter, retroaktiva televisionsavgifter, dröjsmålsavgifter, kontrollavgifter och indrivningskostnader kan indrivs utan dom eller beslut på det sätt som bestäms i lagen om indrivning av skatter och avgifter i utsökningsväg (367/1961).

17 §

Återbetalning av televisionsavgift

Av en betald televisionsavgift återbetalas eller gottgörs den andel som förblir oanvänd och som räknas från den tidpunkt då Kommunikationsverket har fått anmälan om att användningen av en televisionsapparat har upphört. Från summan avdras en återbetalningsavgift på fem euro. Avgiften återbetalas inte, om det belopp som skall återbetalas är mindre än fem euro efter det att återbetalningsavgiften har avdragits.

19 §

Rätt att få och lagra uppgifter

För indrivningen av televisionsavgifter och övervakningen av att denna lag följs har Kommunikationsverket rätt att få och lagra följande uppgifter:

1) ur befolkningsdatasystemet uppgift om fysiska personers namn och adress, modersmål, personbeteckning och ändring av dem samt om dödsfall,

2) enligt avtal fysiska och juridiska personers adresser ur Posten Finland Abp:s adressregistersystem, samt

3) enligt avtal uppgifter om fysiska och juridiska personers telefonnummer och annan motsvarande kontaktinformation ur teleföretagens kundregister.

31 §

Bemyndigande

Kommunikationsverket har rätt att meddela närmare föreskrifter av teknisk natur om omständigheter som gäller betalningen av koncessionsavgiften och om lämnandet av uppgifter som hänför sig till den fakturering som ligger till grund för avgiften och om övervakningen av att avgifterna betalas.

33 §

Vite

Om en koncessionshavare enligt 23 § bryter mot denna lag, kan Kommunikationsverket ålägga honom att rätta sitt fel eller sin försummelse.

Kommunikationsverket kan förena sitt beslut enligt 1 mom. med vite enligt vad som bestäms i viteslagen (1113/1990).

35 §

Kontrollavgift

Hos den som använder en televisionsapparat utan att lämna en anmälan enligt 9 § inrättas en kontrollavgift på 100 euro.

Kontrollavgiften debiteras av Kommunikationsverket. Avgiften behöver inte debiteras, om det kan anses den tid televisionsapparaten har använts utan att anmälan gjorts är kort eller om det annars kan anses oskäligt att debitera kontrollavgift. Kontrollavgiften kan dock inte utan särskilda skäl lämnas odebiterad på grundval av att användningstiden är kort, om det konstateras att televisionsanvändaren även tidigare har använt televisionsap-

paraten utan att göra anmälan enligt 9 §.
35 a §

Delgivning

Ett sådant beslut om återkallande av anmälan om ibruktagande, retroaktiv televisionsavgift eller kontrollavgift som avses i denna lag kan delges vederbörande per post. Om inte något annat visas, anses delgivningen ha skett den sjunde dagen efter att beslutet postades. I fråga om delgivning skall i övrigt iaktas bestämmelserna om delgivning i förvaltningsärenden (232/1966).

37 §

Handräckning

Kommunikationsverket har rätt att få handräckning av polisen för verkställigheten av denna lag samt bestämmelser och föreskrifter som utfärdats med stöd av den.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

Ett förvaltningsärende som är anhängigt när denna lag träder i kraft behandlas i enlighet med de bestämmelser som varit i kraft vid lagens ikraftträdande. Ett beslut som Kommunikationsverket fattat om återkallande av anmälan om ibruktagande, retroaktiv televisionsavgift eller kontrollavgift till följd av en försummelse av anmälningsskyldigheten enligt 9 § som konstaterats innan denna lag träder i kraft och till följd av andra omständigheter som inträffat innan lagen träder i kraft och som kräver ett lagenligt beslut kan efter det att lagen trätt i kraft delges den betalningsskyldige televisionsanvändaren i enlighet med förfarandet i 35 a §.

4.

Lag**om ändring av lagen om Rundradion Ab**

I enlighet med riksdagens beslut ändras i lagen den 22 december 1993 om Rundradion Ab (1380/1993) 6 § 1 mom. 9 och 10 punkten, 7 a § 2 mom. och 8 §, av dessa lagrum 7 a § 2 mom. och 8 § sådana de lyder i lag 492/2002, samt fogas till 6 § 1 mom., sådant det lyder delvis ändrat i lag 746/1998, en ny 11 punkt samt till lagen en ny 8 a och 12 a § som följer:

6 §

Förvaltningsrådets uppgifter

På förvaltningsrådet ankommer att

- 9) övervaka att bolagsstämmans beslut verkställs,
 10) sammankalla bolagsstämman och bereda de ärenden som skall behandlas vid stämman, samt
 11) årligen avge en berättelse om bolagets verksamhet till riksdagen.

3 kap.

Bolagets uppgifter

7 a §

Särredovisning av utbudet

Med särredovisning avses i denna paragraf att för de särredovisade funktionerna per räkenskapsperiod skall uppgöras resultaträkning och för allmännyttig verksamhet dessutom balansräkning. Resultaträkningen och

balansräkningen, som skall kunna härledas ur bolagets bokföring, skall i tillämpliga delar göras upp enligt bokföringslagen (1336/1997).

8 §

Övriga uppgifter

Bolagsstämman kan besluta att ändra bolagsordningen så att bolaget kan bedriva även annan verksamhet än allmännyttig verksamhet enligt 7 §. Denna verksamhet skall i bokföringen särredovisas från den allmännyttiga verksamheten.

8 a §

Särredovisning av nättjänster

Om bolaget tillhandahåller sådana nättjänster som avses i 2 § kommunikationsmarknadslagen (/), skall det i bokföringen särredovisa verksamhet i anslutning till tillhandahållet av nättjänster från den övriga verksamheten.

Kommunikationsverket övervakar att denna paragraf iakttas. Bolaget skall på Kom-

munikationsverkets begäran lämna sitt bokslut samt resultaträkningarna och balansräkningarna för de särredovisade funktionerna jämte bilagor till verket.

5 kap.

Särskilda stadganden

12 a §

Berättelse till Kommunikationsverket

Rundradion Ab skall årligen före utgången av april lämna en berättelse till Kommunika-

tionsverket om den allmännyttiga verksamheten under föregående kalenderår. I berättelsen skall lämnas sådana uppgifter som behövs för Kommunikationsverkets tillsyn över televisions- och radioverksamhet. Kommunikationsverket skall avge ett utlåtande om berättelsen till statsrådet före utgången av september.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

5.**Lag****om ändring av 2 § lagen om kommunikationsförvaltningen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 29 juni 2001 om kommunikationsförvaltningen (625/2001) 2 §, sådan
den lyder i lag 493/2002, som följer:

2 §

Kommunikationsverkets uppgifter

Kommunikationsverket har till uppgift att
1) sköta de uppgifter som enligt kommuni-
kationsmarknadslagen (/), radiolagen
(1015/2001), lagen om posttjänster
(313/2001), lagen om televisions- och radio-
verksamhet (744/1998), lagen om statens te-
levisions- och radiofond (745/1998), lagen
om integritetsskydd vid telekommunikation
och dataskydd inom televerksamhet

(565/1999) samt lagen om förbud mot vissa
avkodningssystem (1117/2001) ankommer
på Kommunikationsverket, samt

2) sköta andra uppgifter som ankommer på
Kommunikationsverket enligt andra be-
stämmelser eller kommunikationsministeriets
föreskrifter.

Denna lag träder i kraft den 20 .
Åtgärder som verkställigheten av lagen
förutsätter får vidtas innan lagen träder i
kraft.

6.**Lag****om ändring av 25 i § upphovsrättslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i upphovsrättslagen av den 8 juli 1961 (404/1961) 25 i § 1 mom., sådant det lyder i lag 748/1998, som följer:

25 i §
Teleföretag som tillhandahåller nättjänster i kabeltelevisionsnät får utan hinder av denna lag via ledning för allmänheten vidaresända verk som ingår i sådana radio- och televisionsutsändningar som avses i 134 § kommunikationsmarknadslagen (/) samtidigt med den ursprungliga sändningen och utan att den ändras.

Denna lag träder i kraft den 20 .
Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

7.

Lag**om ändring av radiolagen**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i radiolagen av den 16 november 2001 (1015/2001) 1 § 3 punkten, 2 § 1 mom., 4 § 9 punkten, rubriken för 5 §, 6 § 2 mom., 7 § 2 mom., 8 § 2 mom., 10 § 2 och 6 mom., 12 § 6 punkten, rubriken för 3 kap., 19–22 §, 24 § 1 mom. 5 punkten och 2 mom., 26 § 3 punkten, 27–29 §, 31 § 1 mom. 2 och 4 punkten, rubriken för 32 § samt 2 och 3 mom., 35 § 2 mom., 39 § 1 mom. 3 och 4 punkten och 41 § 1 mom. samt

fogas till 4 § en ny 3 a-punkt, till 6 § ett nytt 3 mom., varvid det nuvarande 3 mom. blir 4 mom., som följer:

1 §

Lagens syfte

Syftet med denna lag är att

3) skapa betingelser för en så fri rörlighet för radioanläggningar och teleterminalutrustning som möjligt,

3 a) teleterminalutrustning utrustning som för sändning, bearbetning eller mottagande av information är avsedd att via ledning, per radio, optiskt eller på något annat elektromagnetiskt sätt vara antingen direkt kopplad till en anslutning i det allmänna kommunikationsnätet eller att direkt eller indirekt kopplad till en anslutning i det allmänna kommunikationsnätet fungera med det allmänna kommunikationsnätet,

2 §

Tillämpningsområde

I denna lag föreskrivs om radioanläggningar och teleterminalutrustning, utsläppande av dessa på marknaden, saluföring, innehav och användning av radioanläggningar samt planering av användningen av radiofrekvenser och anvisning av dem för olika ändamål.

9) *bedömningsorgan* ett organ som en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet har utsett för i denna lag avsedda förfaranden för bedömning av radioanläggningars och teleterminalutrustnings överensstämmelse med uppställda krav och som staten i fråga har anmält till Europeiska gemenskapernas kommission som utsett organ.

4 §

Definitioner

I denna lag avses med

5 §

Ansvariga i stället för radioanläggningens och teleterminalutrustningens tillverkare

6 §

Användning av radiofrekvenser

Statsrådet fastställer en plan för användning av de frekvensområden som anvisas för koncessionsberoende televerksamhet enligt 4 § kommunikationsmarknadslagen (/) samt koncessionsberoende televisions- och radioverksamhet enligt 7 § lagen om televisions- och radioverksamhet (/). Kommunikationsverket bestämmer om fördelningen till användare av de frekvensområden som anvisas för andra användningsändamål.

Innan statsrådet fastställer användningsplanen skall representanter för teleföretag och andra användargrupper inom frekvensområdena beredas tillfälle att bli hörda om planen. Statsrådet skall granska användningsplanen på nytt, om fler frekvenser kan anvisas för sådan koncessionsberoende verksamhet som avses i 2 mom. eller om den instans som nämns i detta moment framställer en motiverad begäran i fråga om granskningen.

7 §

Radiotillstånd

Radiotillstånd för innehav och användning av en radiosändare behövs inte, om radiosändaren fungerar endast på en samfrekvens som Kommunikationsverket har fastställt för den och om dess överensstämmelse har säkerställts i enlighet med denna lag. Kommunikationsverket kan meddela föreskrifter som begränsar användningen av radiosändaren och som är nödvändiga för att frekvenserna skall användas effektivt och ändamålsenligt samt för att förebygga eller avhjälpa störningar.

8 §

Tillståndsvillkor

I tillståndsvillkoren för radiosändare med stora risker för störningar kan bestämmas att sändaren inte får tas i bruk förrän Kommunikationsverket på basis av granskning har godkänt ibruktagandet. Kommunikationsverket fastställer vilka typer av radiosändare som anses föra med sig stora risker för störningar och meddelar närmare föreskrifter om granskningsförfarandet och om inställning av sändarna och andra liknande förutsättningar för godkännande av ibruktagandet.

10 §

Beviljande av radiotillstånd och frekvensreservering

Radiotillstånd beviljas för högst 10 år åt gången. Radiotillstånd för radiosändare som används för utövande av koncessionsberoende televerksamhet enligt 4 § kommunikationsmarknadslagen eller televisions- och radioverksamhet enligt 7 § lagen om televisions- och radioverksamhet (744/1998) beviljas dock för högst 20 år åt gången.

Om sökanden har för avsikt att utöva koncessionsberoende televerksamhet enligt 4 § kommunikationsmarknadslagen eller koncessionsberoende televisions- eller radioverksamhet enligt 7 § lagen om televisions- och radioverksamhet, kan radiotillstånd eller radiofrekvensreservering inte beviljas, om sökanden inte har behövlig koncession.

12 §

Återkallande av radiotillstånd och radiofrekvensreservering

Kommunikationsverket får helt eller delvis återkalla radiotillstånd eller radiofrekvensreservering, om

6) en koncession enligt 4 § kommunikationsmarknadslagen upphör att gälla, eller om

3 kap.

Utsläppande på marknaden av radioanläggningar och teleterminalutrustningar

19 §

Import, försäljning, saluföring, demonstration och användning

Till Finland får importeras i försäljnings- eller överlåtelsesyfte eller i Finland hållas till salu, säljas eller överlåtas endast sådana radiosändare vilka uppfyller de väsentliga krav som anges i denna lag samt föreskrivs med stöd av den och vilka är försedda med nödvändiga märkningar och åtföljda av en upplysning om användningsändamålet och av en försäkran om överensstämmelse.

Till Finland får importeras i försäljnings- eller överlåtelsesyfte eller i Finland hållas till salu endast sådana radiomottagare vilka uppfyller de väsentliga krav som anges i denna lag samt föreskrivs med stöd av den och vilka är försedda med nödvändiga märkningar och åtföljda av en upplysning om användningsändamålet och av en försäkran om överensstämmelse.

Till Finland får importeras i försäljnings- eller överlåtelsesyfte eller i Finland hållas till salu, säljas eller överlåtas endast sådan teleterminalutrustning som uppfyller de väsentliga krav som anges i denna lag samt föreskrivs med stöd av den och som är försedd med nödvändiga märkningar och åtföljd av en upplysning om användningsändamålet och

av en försäkran om överensstämmelse.

Också andra radioanläggningar eller teleterminalutrustningar avsedda att släppas ut på marknaden i Finland än de som nämns i 1–3 mom. får ställas till påseende, om det genom en tydlig märkning klart anges att anläggningen eller utrustningen inte kan släppas ut på marknaden eller tas i bruk förrän det har säkerställts att den uppfyller de väsentliga kraven enligt 20 §.

En radiosändare får inte användas för radiokommunikation om det inte säkerställts att den uppfyller kraven enligt 20 eller 24 §. En radiosändare får dock användas för radiokommunikation, om rätten att använda den har godkänts på det sätt som avses i 7 § 4 mom. eller om Kommunikationsverket har beviljat ett radiotillstånd som avses i 7 § 1 mom. för innehav och användning av radiosändaren för forskning och utveckling som gäller radioanläggningar.

20 §

Väsentliga krav

En radioanläggning och teleterminalutrustning skall uppfylla följande väsentliga krav:

1) krav som gäller skydd av människors hälsa och säkerhet, inbegripet elsäkerhetskraven så som särskilt bestäms om dem, utan tillämpning av spänningsgränserna,

2) skyddskraven i fråga om elektromagnetisk kompatibilitet, så som Kommunikationsverket bestämmer,

3) kravet på effektiv användning av radiofrekvenser och omloppsbaneresurser i syfte att undvika skadliga störningar.

Kommunikationsverket meddelar vid behov närmare föreskrifter om sådana väsentliga särskilda krav på radioanläggningar och teleterminalutrustning i fråga om vilka Europeiska gemenskapernas kommission har utfärdat ett beslut som förutsätter verkställighet.

21 §

Säkerställande av överensstämmelse

Att en radioanläggning och teleterminalutrustning överensstämmer med kraven skall påvisas genom

- 1) intern produktionskontroll,
- 2) produktionskontroll som omfattar särskild provning av radioanläggningar och teleterminalutrustning,
- 3) intern produktionskontroll som omfattar särskild provning av radioanläggningar och teleterminalutrustning och utlåtande av ett bedömningsorgan som avses i 41 §,

3 a) intern produktionskontroll som innehåller ett utlåtande av ett bedömningsorgan som avses i 41 §, eller genom

- 4) fullständig kvalitetssäkring.

Om tillverkaren av en radiosändare har tillämpat de harmoniserade standarder som avses i 4 § 8 punkten, skall radiosändarens överensstämmelse påvisas genom bedömningsförfarandet enligt 1 mom. 2, 3 eller 4 punkten.

Om tillverkaren av en radiosändare inte har tillämpat de harmoniserade standarder som avses i 4 § 8 punkten eller har tillämpat dem bara delvis, skall radiosändarens överensstämmelse påvisas genom bedömningsförfarandet enligt 1 mom. 3 eller 4 punkten.

Att en radiomottagare och mottagarenheterna i en radioanläggning stämmer överens med kraven skall påvisas genom bedömningsförfarandet enligt 1 mom. 1, 3 eller 4 punkten.

Att teleterminalutrustning stämmer överens med kraven skall påvisas genom bedömningsförfarandet enligt 1 mom. 1, 3 a- eller 4 punkten.

Vid varje förfarande som avses i 1 mom. skall tillverkaren av en radioanläggning eller teleterminalutrustning säkerställa att anläggningen eller utrustningen uppfyller de väsentliga kraven enligt 20 § samt upprätta ett dokument där det försäkras att anläggningen eller utrustningen uppfyller dessa krav (*försäkran om överensstämmelse*). Vid förfarandet enligt 1 mom. 2 punkten skall anläggningen eller utrustningen dessutom genomgå särskild provning. Vid förfarandet enligt 1

mom. 3 och 3 a-punkten skall därtill ett bedömningsorgan som avses i 41 § föreläggas dokumentation om den tekniska konstruktionen som bygger på resultaten från provningen och på det tekniska dokumentet om anläggningen eller utrustningen. Ett negativt utlåtande om dokumentationen om anläggningens eller utrustningens tekniska konstruktion som avses i 5 mom. hindrar inte tillverkaren att släppa ut anläggningen eller utrustningen på marknaden, om den uppfyller de väsentliga kraven enligt 20 §.

Vid förfarandet enligt 1 mom. 4 punkten skall tillverkaren vid planering, tillverkning och kontroll av produkter tillämpa ett kvalitetssystem som är godkänt av ett bedömningsorgan. För övervakningen skall tillverkaren ge bedömningsorganet nödvändiga uppgifter och tillåta kontroll av sina produktions-, kontroll-, provnings- och lagerlokaler. Om kvalitetssystemet inte längre uppfyller de krav som ställs på det med stöd av denna lag, kan bedömningsorganet återta sitt godkännande

Dokumenterna i anslutning till förfarandena för säkerställande av överensstämmelse skall upprättas på finska eller svenska eller på ett språk som godkänts av bedömningsorganet eller Kommunikationsverket. Tillverkaren skall hålla nämnda dokument tillgängliga för de nationella myndigheterna i de stater som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet i minst tio år efter det att den sista radioanläggningen eller teleterminalutrustningen tillverkades.

Kommunikationsverket meddelar närmare föreskrifter om förfarandet för säkerställande av överensstämmelse och de dokument som skall upprättas i samband med det.

22 §

Märkning och information

Tillverkaren av en radioanläggning eller teleterminalutrustning skall förse en i enlighet med 21 § säkerställd anläggning eller utrustning med en märkning så som Kommunikationsverket bestämmer. Radioanläggningen eller teleterminalutrustningen skall åtföljas

förutom av en försäkran om överensstämmelse också av uppgifter på finska och svenska om anläggningens eller utrustningens användningsändamål (*meddelande om användningsändamål*). Uppgifterna skall vara tydligt synliga på anläggningens eller utrustningens försäljningsförpackning och i handboken och av dem skall framgå de Europeiska unionens medlemsstater eller geografiska områden där anläggningen eller utrustningen avses bli använd. Av uppgifterna på teleterminalutrustning skall klart framgå till vilka anslutningar i det allmänna kommunikationsnätet den är avsedd att anslutas.

24 §

Krav som gäller särskilda radioanläggningar och teleterminalutrustning

Vad som bestäms i 20–22 § gäller inte:

5) radioanläggningar och teleterminalutrustning som enbart används för säkerställande av allmän säkerhet, statens säkerhet eller uppdragande, utredning eller förundersökning av brott.

Kommunikationsverket kan vid behov meddela föreskrifter om egenskaperna och den tekniska konstruktionen hos radioanläggningar och teleterminalutrustning enligt 1 mom. samt om förfarandet för säkerställande av anläggningarnas och utrustningens överensstämmelse och om märkningarna på dem.

26 §

Kommunikationsverkets uppgifter

Kommunikationsverket sköter frekvensförvaltningen. Utöver vad som annars bestäms i denna lag skall Kommunikationsverket

3) utreda orsakerna till störningar av radio-kommunikationen samt störningar som en

radioanläggning eller teleterminalutrustning orsakar telenätet, radioanläggningar, teleterminalutrustning eller elanläggningar,

27 §

Vissa andra myndigheters uppgifter

Polisen och gränsbevakningsväsendet övervakar vid sidan av Kommunikationsverket att 15 § 1 mom. och 16 § 1 mom. iakttas. Tullmyndigheterna övervakar vid sidan av Kommunikationsverket att bestämmelserna om import av radioanläggningar och teleterminalutrustning iakttas.

28 §

Uppgifter som skall lämnas till Kommunikationsverket

Utan hinder av bestämmelserna om sekretess har Kommunikationsverket rätt att av radioanläggningens eller teleterminalutrustningens tillverkare, av den som ansvarar för utsläppandet på marknaden, av importören, av försäljaren och av bedömningsorganet få de uppgifter som behövs för övervakningen av att denna lag och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den iakttas.

Den som håller radioanläggningar eller teleterminalutrustning till salu skall på begäran förse Kommunikationsverkets kontrollörer med information om den tekniska konstruktionen hos radioanläggningarna eller teleterminalutrustningen, säkerställandet av överensstämmelsen och överlåtelse.

Den som innehar eller äger en radioanläggning eller teleterminalutrustning är skyldig att ge Kommunikationsverket uppgifter om konstruktionen, användningen och placeringen av dessa och uppgifter som behövs vid in-drivningen av avgifter.

29 §

Erhållande av uppgifter av tullmyndigheterna

Utan hinder av bestämmelserna om sekretess har Kommunikationsverket rätt att av tullmyndigheterna erhålla uppgifter om namnet på den som importerar en radioanläggning eller teleterminalutrustning samt om antalet anläggningar eller utrustningar som importerats och om tidpunkten för importen.

31 §

Kontroll

Kommunikationsverkets kontrollörer har rätt att utföra kontroller för övervakningen av att denna lag samt de bestämmelser som utfärdats med stöd av den följs på en plats där det finns

2) en radioanläggning eller teleterminalutrustning som konstaterats eller som på sannolika grunder misstänks ha fungerat eller fungera i strid med bestämmelserna eller förorsaka störningar,

4) en radioanläggning eller teleterminalutrustning som saluförs eller som skall släppas ut på marknaden.

32 §

Undersökning av radioanläggningar och teleterminalutrustning

Om den radioanläggning eller teleterminalutrustning som har tagits för undersökning uppfyller kraven enligt denna lag och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den och anläggningens eller utrustningens värde

har sjunkit på grund av undersökningen, skall till ägaren på yrkande betalas en ersättning för anläggningen eller utrustningen som motsvarar det gängse priset.

Om en radioanläggning eller teleterminalutrustning på ett väsentligt sätt strider mot denna lag eller de bestämmelser som utfärdats med stöd av den, kan Kommunikationsverket förplikta tillverkaren eller importören att ersätta undersökningskostnaderna och dra bort anläggningarna eller utrustningen från marknaden.

35 §

Handräckning

Om det finns vägande skäl att misstänka att ett brott som avses i 38 kap. 7 § strafflagen eller i 39 § 1 mom. 2 eller 3 punkten i denna lag har begåtts på en plats som omfattas av hemfriden får utan hinder av 5 kap. 1 § 1 mom. och 10 § 1 mom. tvångsmedelslagen (450/1987) husrannsakan och kroppsvsitation företas för eftersökning av lagstridiga radioanläggningar eller teleterminalutrustning eller för utredning av brott.

39 §

*Straffbestämmelser**Den som uppsåtligen*

3) bryter mot bestämmelserna om import, försäljning, saluföring, överlåtelse eller ställande till påseende av en radioanläggning eller teleterminalutrustning eller mot ett förbud som utfärdats då en radioanläggning eller teleterminalutrustning tagits för undersökning, eller

4) bryter mot bestämmelserna om säkerställande av en radioanläggning eller teleterminalutrustnings överensstämmelse eller om den förvaring av dokument som har samband med detta eller mot bestämmelserna om

utsläppande på marknaden, märkning eller meddelande om användningsändamål,

skall för brott mot radiolagen dömas till böter, om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag.

41 §

Bedömningsorgan

Kommunikationsministeriet utser på ansökan ett eller flera bedömningsorgan. Bedömningsorganet har till uppgift att lämna utlåntanden om radioanläggningars och teleterminalutrustnings överensstämmelse, bestämma om särskilda radiotestsekvenser samt godkänna och övervaka kvalitetssäkringssystem för radioanläggningar och teleterminalutrust-

ning. Bedömningsorganet kan utses för viss tid. I ansökan skall sökanden lägga fram de uppgifter som ministeriet har begärt och som behövs för handläggningen av ansökan.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

Utan hinder av 19 § 3 och 4 mom. får radioanläggningar och teleterminalutrustning som har släppts ut på marknaden enligt de bestämmelser som gäller när denna lag träder i kraft användas, saluföras, säljas och överlåtas också på något annat sätt, trots att de inte uppfyller kraven i denna lag eller i de bestämmelser som utfärdats med stöd av den.

8.

Lag**om ändring av lagen om konkurrensbegränsningar**

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till lagen den 27 maj 1992 om konkurrensbegränsningar (480/1992) en ny 10 a § som
följer:

3 kap	(621/1999) har Konkurrensverket rätt att lämna ut en sådan sekretessbelagd handling som avses i 24 § lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet och som det erhållit eller upprättat i samband med skötseln av lagstadgade uppgifter till Kommunikationsverket, om det behövs för skötseln av Kommunikationsverkets uppgifter.
Information om konkurrensbegränsningar	
10 a §	
<i>Utlämnande av sekretessbelagd handling till Kommunikationsverket</i>	

Utöver vad som bestäms i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet Denna lag träder i kraft den 20.

9.**Lag****om ändring av lagen om integritetsskydd vid telekommunikation och dataskydd inom televerksamhet**

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen den 22 april 1999 om integritetsskydd vid telekommunikation och dataskydd inom televerksamhet (565/1999) 18 § 3 mom., sådant det lyder i lag 1148/2001, och
ändras 7 § 2 mom. som följer:

7 §

Tystnadsplikt

Den som är eller har varit anställd hos ett teleföretag får inte olovligen röja vad han eller hon i sitt uppdrag fått veta om innehållet i ett telemedelande eller om de telekommunicerande parternas identifieringsuppgifter, om

inte något annat följer av 3 kap.

Tystnadsplikten enligt 1 mom. gäller också teleentreprenörer enligt 137 § kommunikationsmarknadslagen (/) och den som är eller har varit anställd hos en teleentreprenör.

Denna lag träder i kraft den 20 .

10.**Lag****om ändring av 16 § sjöräddningslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i sjöräddningslagen av den 1 februari 2001 (1145/2001) 16 § som följer:

16 §

Rätt att få uppgifter av teleföretag

I kritiska lägen har gränsbevakningsväsendet rätt att utan hinder av sekretessbestämmelserna av sådana teleföretag som avses i lagen om integritetsskydd vid telekommunikation och dataskydd inom televerksamhet (565/1999), nedan lagen om datasekretess vid telekommunikation, identifieringsuppgifterna för den anslutning och uppgifterna om

den mobilteleapparats läge som nödmeddelandet gäller samt uppgifter om anslutningens abonnent, användare och installeringsadress enligt vad som närmare föreskrivs i 18 § 2 mom. lagen om datasekretess vid telekommunikation samt 97 och 98 § kommunikationsmarknadslagen (/).

Denna lag träder i kraft den 20 .

11.

Lag

om ändring av 8 § lagen om nödcentraler

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 18 februari 2000 om nödcentraler (157/2000) 8 § 11 punkten, sådan den lyder i lag 1149/2001, som följer:

8 §

Rätt att få uppgifter ur register

En anställd vid nödcentralverket har för skötseln av uppgifter som enligt lag ankommer på nödcentralerna rätt att utan hinder av sekretessbestämmelserna för att säkerställa de förberedande åtgärderna i anslutning till ett uppdrag eller skyddet i arbete eller för att stödja enheten i fråga, avgiftsfritt få behövliga uppgifter på det sätt som överenskommits med den behöriga registeransvariga. I detta syfte kan fås

dataskydd inom televerksamhet (565/1999), nedan lagen om datasekretess vid telekommunikation, identifieringsuppgifterna för den anslutning och uppgifterna om den mobiltelefonleapparats läge som nödmeddelandet gäller samt uppgifter om anslutningens abonnent, användare och installeringsadress enligt vad som närmare föreskrivs i 18 § 2 mom. lagen om datasekretess vid telekommunikation samt 97 och 98 § kommunikationsmarknads-lagen (/),

Denna lag träder i kraft den 20.

11) av det teleföretag som avses i lagen om integritetsskydd vid telekommunikation och

12.

Lag**om ändring av 43 § lagen om räddningsväsendet**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 30 april 1999 om räddningsväsendet (561/1999) 43 § 2 mom., sådant det
lyder i lag 1150/2001, som följer:

43 §

Nödcentralernas uppgifter

En nödcentral har för utförandet av sina uppgifter utan hinder av sekretessbestämmelserna rätt att av ett teleföretag som avses i lagen om integritetsskydd vid telekommunikation och dataskydd inom televerksamhet (565/1999), nedan lagen om datasekretess vid telekommunikation, få identifieringsuppgifter för den anslutning och uppgifter om

den mobilteleapparats läge som nödmeddelandet gäller samt uppgifter om anslutningens abonnent, användare och installeringsadress enligt vad som närmare föreskrivs i 18 § 2 mom. lagen om datasekretess vid telekommunikation samt 97 och 98 § kommunikationsmarknadslagen (/). Nödcentralen har rätt att få uppgifterna också genom teknisk anslutning.

Denna lag träder i kraft den 20.

Helsingfors den 13 september 2002

Republikens President

TARJA HALONEN

Kommunikationsminister *Kimmo Sasi*

2.

*Bilaga
Parallelltexter*

Lag

om ändring av lagen om televisions- och radioverksamhet

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen den 9 oktober 1998 om televisions- och radioverksamhet (744/1998) 42 §, sådan den lyder i lag 490/2002,
ändras 3 § 1 mom., 4, 6, 7 och 9 §, 11 § 2 mom., 12–15 §, 16 § 2 mom., 20 § 3 och 4 mom., 22 § 3 och 5 mom. samt 34, 36, 37 och 41 §,
av dessa lagrum 7 §, 11 § 2 mom. samt 20 § 3 och 4 mom. sådana de lyder i nämnda lag 490/2002, samt
fogas till lagen en ny 7 a, 7 b, 10 a, 11 a, 15 a, 20 a och 36 a § samt till 40 § ett nytt 2 mom. som följer:

Gällande lydelse

3 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på televisionsverksamhet som utövas av en i Finland etablerad fysisk person eller sammanslutning eller stiftelse, om verksamheten utövas i en eller flera stater som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller som är part i europeiska konventionen om television över gränserna (FördrS 87/1994) samt på vidare-sändning av televisions- och radioprogram i sådana fall som avses i 38 och 42 §.

4 §

Begränsningar av tillämpningsområdet

Med de undantag som anges i 19 och 38 §, tillämpas denna lag inte på
1) verksamhet, inom vilken sändningarna kan tas emot endast i en till verksamheten ansluten byggnad som används av en läroanstalt, ett sjukhus, ett hotell, ett varuhus eller i en byggnad med motsvarande verk-

Föreslagen lydelse

3 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på televisionsverksamhet som utövas av en i Finland etablerad fysisk person eller sammanslutning eller stiftelse, om verksamheten utövas i en eller flera stater som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller som är part i europeiska konventionen om television över gränserna (FördrS 87/1994) samt på vidare-sändning av televisions- och radioprogram i sådana fall som avses i 38 §.

4 §

Begränsningar av tillämpningsområdet

Med de undantag som anges i 19 och 38 §, tillämpas denna lag inte på
1) verksamhet, inom vilken sändningarna kan tas emot endast i *en läroanstalt, ett sjukhus, ett hotell eller i andra motsvarande byggnader med anknytning till verksamheten,*

Gällande lydelse

samhet eller i dylika byggnader som finns nära varandra, eller om nätet för distribution av televisions- eller radioprogramutbud har högst 250 anslutningar, och

2) televisions- eller radioverksamhet i andra telenät än sådana som huvudsakligen är avsedda för distribution av televisions- eller radioprogramutbud, om verksamheten med tanke på tillämpningen av lagen bör anses vara obetydlig.

Statsrådet meddelar vid behov närmare föreskrifter om hurdan televisions- eller radioverksamhet som bör anses vara obetydlig verksamhet med tanke på tillämpningen av lagen.

6 §

Etablering i vissa undantagsfall

Om inte något annat följer av 5 §, tillämpas denna lag även på utövare av televisionsverksamhet som

1) använder en radiofrekvens som har upplåtits enligt finsk lag,

2) inte använder en radiofrekvens som har upplåtits enligt finsk lag, men använder en satellitkapacitet som tillhör ett finskt företag,

3) inte använder en radiofrekvens som har upplåtits av Finland eller en satellitkapacitet som tillhör ett finskt företag, men använder en satellitupplänk belägen i Finland.

Likväl tillämpas inte 1 mom. i sådana fall då utövaren av sändningsverksamhet har etablerat sig i något annat land som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller som är part i Europarådets televisionskonvention.

7 §

Rätt att utöva televisions- och radioverksamhet

För utövande av televisions- eller radioverksamhet med hjälp av radiovågor som utbreder sig fritt skall koncession sökas hos statsrådet (programkoncession).

I fråga om annan än i 1 mom. avsedd televisions- eller radioverksamhet skall anmälan som avses i 15 § 1 mom. göras till

Föreslagen lydelse

2) verksamhet i telenät, där programutbudet samtidigt kan följas via högst 2000 anslutningar,

3) tillfällig analog verksamhet som varar högst tre månader och som förmedlas med hjälp av radiovågor som utbreder sig fritt, om den televisionsändare som används i verksamheten har en strålningseffekt på högst 1 kilowatt eller om radiosändarens strålningseffekt är högst 50 watt.

På utövande av sådan televisions- och radioverksamhet som avses i 7 § 2 mom. tillämpas inte 10 och 11 §, 13 § 1 och 2 mom. eller 14, 16 och 17 §.

6 §

Etablering i vissa undantagsfall

En utövare av televisionsverksamhet som inte har etablerat sig i en stat som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller i en stat som är part i den europeiska konventionen om television över gränserna, anses ha etablerat sig i Finland, om denna

1) använder en radiofrekvens som har upplåtits enligt finsk lag,

2) inte använder en radiofrekvens som har upplåtits enligt finsk lag, men använder en satellitkapacitet som tillhör ett finskt företag,

3) inte använder en radiofrekvens som har upplåtits av Finland eller en satellitkapacitet som tillhör ett finskt företag, men använder en satellitupplänk belägen i Finland.

7 §

Rätt att utöva televisions- och radioverksamhet

För utövande av televisions- eller radioverksamhet i ett sådant markbundet masskommunikationsnät som avses i 2 § kommunikationsmarknadslagen (/) skall koncession i andra fall än de som avses i 2 mom. sökas hos statsrådet (programkoncession).

Kommunikationsverket innan verksamheten inleds.

Rundradion Ab får utöva analog allmännyttig televisions- och radioverksamhet utan koncession på de frekvenser som har anvisats bolaget i den plan för användning av frekvensområden som avses i 6 § radiolagen (1015/2001).

Rundradion Ab får utöva digital allmännyttig televisions- och radioverksamhet utan koncession. Statsrådet är skyldigt att sörja för att bolaget får tillgång till den mängd kapacitet i ett markbundet televisions- och radionät som det behöver i verksamheten och att bolaget kan använda den på ett ändamålsenligt sätt. Om ett teleföretags skyldighet att reservera en tillräcklig mängd av ovan nämnd kapacitet föreskrivs närmare i 8 § 2 mom. 10 punkten kommunikationsmarknadslagen (396/1997).

(ny)

Koncession för radioverksamhet som pågår högst tre månader i ett analogt markbundet masskommunikationsnät som avses i 2 § kommunikationsmarknadslagen skall sökas hos Kommunikationsverket. Kommunikationsverket skall bevilja koncession, om radiofrekvenser kan anvisas för verksamheten och det inte finns grundad anledning att misstänka att sökanden bryter mot denna lag eller någon annan lag som gäller televisions- och radioverksamhet.

Koncession för utövande av televisions- eller radioverksamhet i ett sådant digitalt markbundet masskommunikationsnät som avses i 2 § kommunikationsmarknadslagen skall dock sökas hos Kommunikationsverket, om

1) verksamheten pågår högst tre månader, eller om

2) verksamheten per vecka pågår högst fyra timmar.

Kommunikationsverket skall bevilja koncession för sådan verksamhet som avses i 3 mom., om det inte finns grundad anledning att misstänka att sökanden bryter mot denna lag eller någon annan lag som gäller televisions- eller radioverksamhet.

7 a §

Rundradion Ab:s rätt att utöva televisions- och radioverksamhet

Rundradion Ab får utöva analog allmännyttig televisions- och radioverksamhet utan koncession på de frekvenser som har anvisats bolaget i den plan för användning av frekvensområden som avses i 6 § radiolagen (1015/2001).

Rundradion Ab får utöva digital allmännyttig televisions- och radioverksamhet utan koncession. Statsrådet är skyldigt att sörja för att bolaget får tillgång till den mängd kapacitet i ett markbundet televisions- och radionät som det behöver i denna verksamhet och att bolaget kan använda den på ett ändamålsenligt sätt. Om teleföretags skyldighet att reservera en tillräcklig mängd av ovan nämnda kapacitet bestäms närmare i 10 § 3 mom. kommunikationsmarknadslagen (/).

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

(ny)

7 b §

Anmälan till Kommunikationsverket

Om annat utövande av televisions- och radioverksamhet än det som avses i 7 och 7 a § skall innan verksamheten inleds göras en anmälan enligt 15 § 1 mom. till Kommunikationsverket.

9 §

9 §

*Koncessionsmyndighet**Koncessionsmyndighet*

Koncessioner ledigförklaras och beviljas av statsrådet. En koncession som beviljas för högst tre månader ledigförklaras inte.

En sådan koncession som avses i 7 § 1 mom. ledigförklaras och beviljas av statsrådet. Kommunikationsverket beviljar en sådan koncession som avses i 7 § 2 och 3 mom. Kommunikationsverket behöver inte ledigförklara koncessionen.

(ny)

10 a §

Ansökningsavgift

Koncessionssökande är skyldiga att i samband med en sådan koncessionsansökan som avses i 7 § 1 mom. betala en avgift på 2 000 euro till staten.

Koncessionssökande är skyldiga att i samband med en sådan koncessionsansökan som avses i 7 § 2 och 3 mom. betala en ansökningsavgift på 100 euro till Kommunikationsverket.

11 §

11 §

*Koncessionsbestämmelser**Koncessionsbestämmelser*

Koncessionsmyndigheten har även rätt att meddela bestämmelser som gäller

- 1) utsändningarnas regionala hörbarhet eller sebarhet,
- 2) sändningstiden per dygn,
- 3) sändningstekniken och överföringskapaciteten, och

4) meddelanden från myndigheterna och verksamhet i undantagsförhållanden.

Koncessionsmyndigheten har även rätt att meddela bestämmelser som gäller

- 1) utsändningarnas regionala hörbarhet eller sebarhet,
- 2) sändningstiden per dygn, och
- 3) sändningstekniken och överföringskapaciteten.

(ny)

11 a §

Ändring av koncessionsbestämmelser

En koncession kan på ansökan av koncessionshavaren eller med dennas samtycke och även i övrigt ändras med den är i kraft, om det är nödvändigt av en särskild orsak som beror på den tekniska utvecklingen eller en väsentlig förändring i verksamhetsbetingelserna för den koncessionsberoende verksamheten.

12 §

12 §

Giltighetstiden för koncessioner

Koncession för televisions- eller radioverksamhet kan beviljas för högst tio år.

Giltighetstiden för koncessioner

Koncession för televisions- eller radioverksamhet kan beviljas för högst tio år. Koncession för sådan verksamhet som avses i 7 § 2 mom. och 3 mom. 1 punkten kan dock beviljas för högst tre månader och för sådan verksamhet som avses i 2 punkten för högst ett år i sänder.

13 §

13 §

Överföring av koncession

En koncession som har beviljats för televisions- eller radioverksamhet får inte överföras på någon annan. Om den faktiska bestämmanderätten i förhållande till koncessionshavaren förändras, skall detta betraktas som överföring av koncessionen, varvid koncessionen upphör att gälla.

Om koncessionshavaren försätts i konkurs, upphör koncessionen omedelbart att gälla.

Överföring av koncession

En koncession som har beviljats för televisions- eller radioverksamhet får inte överföras på någon annan, om den faktiska bestämmanderätten i förhållande till koncessionshavaren förändras. Anmälan om förändrad bestämmanderätt skall inom en månad göras till koncessionsmyndigheten. Statsrådet skall fatta beslut om återkallande inom två månader efter anmälan.

Överföring av koncession inom en koncern mellan moderbolaget och ett dotterbolag som är helt i dess ägo betraktas inte som en sådan överföring av koncession som är förutsättningen för återkallande. Koncessionsmyndigheten skall omedelbart underrättas om en sådan överföring.

Om koncessionshavaren försätts i konkurs, upphör koncessionen omedelbart att gälla.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

14 §

Hur koncession förfaller

En koncession som har beviljats för televisions- eller radioverksamhet förfaller, om sådan regelbunden verksamhet som koncessionen avser inte har inletts inom ett år från koncessionens första giltighetsdag eller om den regelbundna sändningsverksamheten har avbrutits för längre tid än 30 dygn.

15 §

Anmälan om verksamhet

En anmälan som avses i 7 § 2 mom. skall innehålla följande uppgifter:

- 1) utövarens eller dennes ombuds namn, firma, postadress och telefonnummer samt utövarens hemort,
- 2) det område där verksamheten utövas,
- 3) en allmän beskrivning av det programutbud som tillhandahålls eller planeras, och
- 4) den plats där de inspelningar som förutsätts i radioansvarighetslagen (219/1971) kan ses eller höras.

Verksamheten får inte inledas förrän Teleförvaltningscentralen har bekräftat att den har mottagit en anmälan om televisionseller radioverksamheten.

Om förändringar inträffar i de uppgifter som avses i 1 mom., skall detta utan dröjsmål anmälas till Teleförvaltningscentralen.

(ny)

14 §

Hur koncession förfaller

En koncession som har beviljats för televisions- och radioverksamhet förfaller, om sådan regelbunden verksamhet som koncessionen avser inte har inletts *senast inom sex månader från koncessionens första giltighetsdag eller om den regelbundna sändningsverksamheten har avbrutits för längre tid än 30 dygn och det inte är möjligt att för detta ange något särskilt vägande skäl som ansluter sig till verksamhetsbetingelserna och godkänns av koncessionsmyndigheten.*

15 §

Anmälan om verksamhet

En anmälan som avses i 7 b § skall innehålla följande uppgifter:

- 1) utövarens eller dennes ombuds namn, firma, *kontaktinformation* samt utövarens hemort,
- 2) det område där verksamheten utövas,
- 3) en allmän beskrivning av det programutbud som tillhandahålls eller planeras, och
- 4) den plats där de inspelningar som förutsätts i radioansvarighetslagen (219/1971) kan ses eller höras.

Kommunikationsverket skall på begäran av den som utövar televisions- eller radioverksamhet inom en vecka ge en bekräftelse på att det har tagit emot en anmälan om verksamheten.

Om förändringar inträffar i de uppgifter som avses i 1 mom., skall detta utan dröjsmål anmälas till *Kommunikationsverket*.

15 a §

Skyldighet att upprätthålla beredskap för undantagsförhållanden och att förmedla meddelanden från myndigheter

En utövare av televisions- eller radioverksamhet med sådan koncession som avses i 7 § 1 mom. skall genom beredskapsplanering och beredskap för undantagsförhållanden sörja för att verksamheten fort-

går så störningsfritt som möjligt även vid sådana undantagsförhållanden som avses i beredskapslagen (1081/1991) samt vid störningar under normala förhållanden. En sådan utövare av televisions- eller radioverksamhet som avses i detta moment är också skyldig att utan ersättning förmedla nödanrop och nödmeddelanden från myndigheter, om det är nödvändigt för att rädda människoliv eller egendom eller trygga verksamheten i samhället.

Närmare bestämmelser om den skyldighet som utövare av televisions- eller radioverksamhet har enligt 1 mom. kan utfärdas genom förordning av statsrådet. Bestämmelserna kan gälla sådant utövande av televisions- eller radioverksamhet som är nödvändigt för att rädda människoliv eller säkerställa ledandet av eller säkerheten i samhället eller näringslivets funktionsförmåga.

Kommunikationsministeriet kan meddela anvisningar om den skyldighet som utövare av televisions- eller radioverksamhet har enligt 1 mom.

Utövare av televisions- eller radioverksamhet har rätt att ur den försörjningsberedskapsfond som avses i lagen om tryggnad av försörjningsberedskapen (1390/1992) få ersättning för kostnader som orsakas av en skyldighet enligt denna paragraf endast om kostnaderna med hänsyn till den utövade televisions- eller radioverksamhetens art och omfattning är avsevärda och orsakas av nyttigheter som beställts på begäran av kommunikationsministeriet. Om kostnadsersättningar bestäms av kommunikationsministeriet.

3 kap.

Programutbud

16 §

Europeiskt programutbud

Närmare bestämmelser om hurdana program som överensstämmer med rådets direktiv 89/552/EEG om samordning av vissa bestämmelser som fastställs i medlemssta-

3 kap.

Programutbud

16 §

Europeiskt programutbud

Närmare bestämmelser om hurdana program som överensstämmer med rådets direktiv 89/552/EEG om samordning av vissa bestämmelser som fastställts i medlemssta-

Gällande lydelse

ternas lagar och andra författningar om utförandet av sändningsverksamhet för television och artikel 6 i Europaparlamentets och rådets direktiv 97/36/EG om ändring av det förstnämnda direktivet och som skall anses vara i 1 mom. avsedda europeiska program utfärdas genom förordning.

20 §

Utövande av ensamrätt

Vid behov regleras genom statsrådets beslut vilka evenemang som i Finland på grund av sin samhällseliga betydelse är sådana att sändningarna av dem skall förmedlas till Finlands territorium på ett sådant sätt att en betydande del av allmänheten kan följa dem i en fritt mottagbar form, helt eller delvis, som antingen direkt eller bandad sändning.

Om en utövare av televisionsverksamhet som har utverkat ensamrätt inte själv genomför en sändning som avses i 1 mom., är utövaren skyldig att överlåta sändningsrätten som gäller evenemanget till en annan utövare av televisionsverksamhet, om denne begär det minst sex månader innan evenemanget börjar. Den utövare av televisionsverksamhet som överlåter sändningsrätten har rätt till full ersättning för överlåtelser.

(ny)

Föreslagen lydelse

ternas lagar och andra författningar om utförandet av sändningsverksamhet för television och artikel 6 i Europaparlamentets och rådets direktiv 97/36/EG om ändring av det förstnämnda direktivet och som skall anses vara i 1 mom. avsedda europeiska program utfärdas genom förordning *av statsrådet*.

20 §

Utövande av ensamrätt

Vid behov regleras genom *förordning av statsrådet* vilka evenemang som i Finland på grund av sin samhällseliga betydelse är sådana att sändningarna av dem skall förmedlas till Finlands territorium på ett sådant sätt att en betydande del av allmänheten kan följa dem i en fritt mottagbar form, helt eller delvis, som antingen direkt eller bandad sändning. *En televisionssändning av ett sådant evenemang av samhällselig betydelse som avses i detta moment anses vara förmedlad till en betydande del av allmänheten, om 90 procent av befolkningen kan ta emot sändningen utan att betala någon separat ersättning.*

Om en utövare av televisionsverksamhet som har utverkat ensamrätt inte själv genomför en sändning som avses i 1 mom., är utövaren skyldig att överlåta sändningsrätten som gäller evenemanget till en annan utövare av televisionsverksamhet, om denne begär det minst sex månader innan evenemanget börjar. Den utövare av televisionsverksamhet som överlåter sändningsrätten har rätt till full ersättning för överlåtelser.

20 a §

Förfarande för utövande av ensamrätt

Har en överenskommelse om en sådan överlåtelse av sändningsrätt som avses i 20 § 4 mom. inte nåtts, kan en utövare av televisionsverksamhet som har utverkat ensamrätt eller en utövare av televisionsverksamhet som anhållit om rätt till överlåtelse i enlighet med 20 § 4 mom. föra ärendet till Kommunikationsverket för behandling, senast tre månader innan evenemanget börjar.

jar. Kommunikationsverket kan besluta vad som skall betraktas som full ersättning enligt 20 § 4 mom. Ersättningen skall bygga på de priser som betalas för motsvarande rättigheter på en konkurrensutsatt marknad. Kommunikationsverket kan även ställa tekniska villkor för överlåtelsen i sitt beslut.

Ett sådant beslut som avses i denna paragraf kan förenas med vite på det sätt som bestäms i viteslagen (1113/1990).

4 kap

Reklam, teleköpsändningar och sponsring

22 §

Placeringen av reklam och teleköpsändningar

Sändning av långfilm och för television gjord film samt annat audiovisuellt verk får avbrytas en gång under varje period på 45 minuter, om den planerade längden av verket överstiger 45 minuter. Ett extra avbrott är tillåtet, om den planerade längden av verket är minst 20 minuter längre än två eller flera fullständiga perioder på 45 minuter.

Televisionssändningar av religiösa evenemang får inte avbrytas av reklam eller teleköpsändningar. Nyheter och aktualitetsprogram, dokumentärprogram, religiösa program och barnprogram får inte avbrytas av reklam eller teleköpsändningar, om deras programlagda längd understiger 30 minuter. Om programmets längd är minst 30 minuter, tillämpas bestämmelserna i 1–4 mom.

34 §

Allmän styrning, utvecklande och tillsyn

Den allmänna styrningen av televisions- och radioverksamheten samt dess utvecklande och tillsynen över den ankommer på vederbörande ministerium.

4 kap.

Reklam, teleköpsändningar och sponsring

22 §

Placeringen av reklam och teleköpsändningar

Sändning av långfilm och för television gjord film samt annat audiovisuellt verk får avbrytas en gång under varje period på 45 minuter, om verket pågår mer än 45 minuter. Ett extra avbrott är tillåtet, om verket pågår minst 20 minuter längre än två eller flera fullständiga perioder på 45 minuter.

Televisionssändningar av religiösa evenemang får inte avbrytas av reklam eller teleköpsändningar. Nyheter och aktualitetsprogram, dokumentärprogram, religiösa program och barnprogram får inte avbrytas av reklam eller teleköpsändningar, om programmet pågår mindre än 30 minuter. Om programmet pågår minst 30 minuter, tillämpas bestämmelserna i 1–4 mom.

34 §

Allmän styrning och utvecklande

Kommunikationsministeriet sköter den allmänna styrningen och utvecklandet av televisions- och radioverksamheten.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

36 §

36 §

*Tvångsmedel**Tvångsmedel*

Om en utövare av televisions- eller radioverksamhet bryter mot denna lag eller med stöd av den utfärdade bestämmelser, kan tillsynsmyndigheten ge utövaren en anmärkning och ålägga honom att avhjälpa ett fel eller en försummelse. Ett beslut kan förenas med vite på det sätt som bestäms i viteslagen (1113/1990).

I fråga om de i 35 § nämnda bestämmelser vars efterlevnad övervakas av konsumentombudsmannen iakttas 2 kap. 7, 8, 9 och 10 § konsumentskyddslagen samt lagen om marknadsdomstolen (41/1978).

Om en utövare av televisions- eller radioverksamhet *eller något annat teleföretag som avses i kommunikationsmarknadslagen* bryter mot denna lag eller med stöd av den utfärdade bestämmelser, kan tillsynsmyndigheten ge utövaren en anmärkning och ålägga honom att avhjälpa ett fel eller en försummelse. Ett beslut kan förenas med vite på det sätt som bestäms i viteslagen.

I fråga om de i 35 § nämnda bestämmelser vars efterlevnad övervakas av konsumentombudsmannen iakttas 2 kap. 7, 8, 9 och 10 § konsumentskyddslagen *samt marknadsdomstolslagen (1527/2001)*.

(ny)

36 a §

Påföljdsavgift

En utövare av televisions- eller radioverksamhet som handlar i strid med 3 eller 4 kap. och trots uppmaning inte inom den tid som den tillsynsmyndighet som avses i 35 § bestämt rättar sitt förfarande, kan debiteras en påföljdsavgift. Påföljdsavgift får inte debiteras, om förfarandet inte har någon nämnvärd inverkan på uppnåendet av målen för denna lag eller om det med hänsyn till tryggandet av målen annars är uppenbart omotiverat att debitera en påföljdsavgift.

Vid fastställandet av påföljdsavgift skall arten och omfattningen av förfarandet samt dess varaktighet beaktas.

Avgiftens storlek är minst 1 000 euro och högst en miljon euro. Om gärningen eller försummelsen har mycket stora verkningar för uppnåendet av målen för denna lag, får nämnda belopp överskridas. Avgiften får dock utgöra högst fem procent av omsättningen för den koncessionsberoende verksamhet som utövaren av televisions- eller radioverksamhet bedrivit under föregående år.

Påföljdsavgiften skall på framställning av den tillsynsmyndighet som avses i 35 § bestämmas av marknadsdomstolen. På behandlingen av ärendet i marknadsdomsto-

len tillämpas marknadsdomstolslagen. I övrigt tillämpas förvaltningsprocesslagen (586/1996) på behandlingen och utredningen av ärendet. Påföljdsavgiften skall betalas till staten.

Påföljdsavgiften verkställs utan dom eller beslut under iakttagande av vad som bestäms om indrivning av skatter och avgifter i utsvärningsväg (367/1961). Verkställigheten av avgiften sköts av Rättsregistercentralen. Om verkställigheten av påföljdsavgift kan utfärdas närmare bestämmelser genom förordning av statsrådet. I statsrådets förordning kan bestämmas om

- 1) de verkningar besvär över påföljdsavgift har för verkställigheten,
- 2) fastställande av påföljdsavgift i högsta förvaltningsdomstolen,
- 3) återbetalning av påföljdsavgift,
- 4) andra motsvarande omständigheter som är relevanta för verkställigheten av avgiften.

37 §

Återkallelse av koncession och avbrytande av verksamhet

Statsrådet kan återkalla en koncession som har beviljats för televisions- eller radioverksamhet eller bestämma att en sådan annan verksamhet som avses i 7 § 2 mom. skall avbrytas, om utövaren av verksamheten trots åtgärder som bestämts enligt 36 § allvarligt och upprepade gånger bryter mot denna lag eller med stöd av den utfärdade bestämmelser.

Statsrådet kan återkalla en koncession som har beviljats för televisions- eller radioverksamhet även i det fall att den radiofrekvens som verksamheten förutsätter inte längre kan anvisas för ifrågavarande verksamhet.

Återkallande av koncession med stöd av 1 eller 2 mom. medför inte såsom åtgärd ersättningsskyldighet för staten.

37 §

Återkallelse av koncession och avbrytande av verksamhet

Tillsynsmyndigheten kan återkalla en koncession som har beviljats för televisions- eller radioverksamhet eller bestämma att en sådan annan verksamhet som avses i 7 b § skall avbrytas, om

1) utövaren av verksamheten trots åtgärder som bestämts enligt 36 § eller 36 a § allvarligt och upprepade gånger bryter mot denna lag eller med stöd av den utfärdade bestämmelser, eller om

2) den radiofrekvens som verksamheten enligt koncessionen förutsätter inte längre kan anvisas för verksamheten.

Återkallande av koncession med stöd av 1 mom. medför inte såsom åtgärd ersättningsskyldighet för staten.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

40 §

40 §

*Ändringssökande**Ändringssökande*

(ny)

Ett sådant beslut av Kommunikationsverket som avses i 20 a § kan verkställas trots att ändring har sökts, om inte besvärsmyndigheten bestämmer något annat.

41 §

41 §

*Rätt till information**Rätt till information*

Vederbörande ministerium och Teleförvaltningscentralen har rätt att av utövare av televisions- och radioverksamhet få sådan information som behövs för skötseln av uppgifterna enligt denna lag, utan hinder av vad som bestäms om sekretess på annat ställe i lag.

Kommunikationsministeriet och Kommunikationsverket har rätt att av utövare av televisions- och radioverksamhet samt sådana teleföretag som avses i kommunikationsmarknadslagen få sådan information som behövs för skötseln av uppgifterna enligt denna lag, utan hinder av vad som bestäms om sekretess på annat ställe i lag.

En koncessionshavare som får kännedom om en förändring, genom vilken någon aktieägars andel av koncessionshavarens röstetal eller aktiekapital uppnår, överskrider eller underskrider 1/10, 1/5, 1/3, 1/2 och 2/3 av koncessionshavarens röstetal eller aktiekapital, skall omedelbart anmäla detta till ministeriet.

Den som äger minst 20 procent av koncessionshavarbolagets aktiekapital eller röstetal skall när han får kännedom om en förändring, genom vilken någon aktieägars andel av bolagets röstetal och aktiekapital uppnår, överskrider eller underskrider 1/10, 1/5, 1/3, 1/2 och 2/3 av koncessionshavarens röstetal eller aktiekapital, omedelbart anmäla detta.

42 §

Skyldighet att distribuera vissa televisions- och radiosändningar

*Ett teleföretag som tillhandahåller tele-
nättjänster i något annat än ett markbundet
televisions- och radionät är skyldigt att i
talenätet utan ersättning distribuera*

1) sändningar som kan tas emot med sedvanliga mottagningsanordningar i den kommun där nätet finns och som är avsedda

för mottagning i hela landet och som görs av sådana utövare av televisions- och radioverksamhet som har beviljats koncession av statsrådet, samt

2) Rundradion Ab:s sändningar.

Vad som föreskrivs i 1 mom. gäller inte sändning eller tillhandahållande av programutbud via satellit.

Denna lag träder i kraft den 20.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

En koncession (programkoncession) som är i kraft när denna lag träder i kraft, gäller under den beviljade koncessionsperioden. På en programkoncession som är i kraft vid denna lags ikraftträdande kan dock tillämpas bestämmelserna om återkallande av koncession i 37 § i denna lag.

Ett förvaltningsärende som är anhängigt när denna lag träder i kraft behandlas i enlighet med de bestämmelser som varit i kraft vid denna lags ikraftträdande.

Bestämmelserna om påföljdsavgift tillämpas på gärning eller försummelse som skett sedan lagen trätt i kraft.

3.

Lag**om ändring av lagen om statens televisions- och radiofond**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 9 oktober 1998 om statens televisions- och radiofond (745/1998) 3 §, 4 § 2 mom., 10 § 3 mom., 13, 14, 15, 17 och 19 §, 31 § 1 mom. samt 33, 35 och 37 §, av dessa lagrum 3 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 491/2002, samt
fogas till 9 § ett nytt 2 mom., varvid de nuvarande 2 och 3 mom. blir 3 och 4 mom., samt till lagen en ny 35 a § som följer:

Gällande lydelse

3 §

Statens televisions- och radiofond och avgifter till den

För det syfte som anges i 1 § finns statens televisions- och radiofond som står utanför statsbudgeten och som förvaltas av Teleförvaltningscentralen.

Till statens televisions- och radiofond avsätts de televisionsavgifter som tas ut för användningen av en televisionsapparat, retroaktiva televisionsavgifter, dröjsmålsavgifter, kontrollavgifter samt de koncessionsavgifter som tas ut hos dem som utövar televisionsverksamhet.

4 §

Revisorer och bokslut

För att granska fondens förvaltning, ekonomi och räkenskaper tillsätter statsrådet årligen två revisorer, av vilka den ena skall vara antingen av Centralhandelskammaren godkänd revisor (CGR) eller revisor inom den offentliga förvaltningen och ekonomin (OFR).

I fråga om fondens bokföring och bokslut iakttas lagen om statsbudgeten (423/1988) och med stöd av lagen utfärdade bestämmelser. Bland fondens bokslutskalkyler skall också finnas en kalkyl över disposi-

Föreslagen lydelse

3 §

Statens televisions- och radiofond samt avgifter som avsätts till fonden

För det syfte som anges i 1 § finns statens televisions- och radiofond som står utanför statsbudgeten och som förvaltas av *Kommunikationsverket*.

Till statens televisions- och radiofond avsätts de televisionsavgifter som tas ut för användningen av en televisionsapparat, retroaktiva televisionsavgifter, dröjsmålsavgifter, kontrollavgifter, *kostnader för indrivning av avgifter samt de koncessionsavgifter som tas ut hos dem som utövar televisionsverksamhet jämte dröjsmålsränta*.

4 §

Bokföring, bokslut och revisorer

I fråga om fondens bokföring och bokslut iakttas lagen om statsbudgeten (423/1988) och med stöd av lagen utfärdade bestämmelser. Bland fondens bokslutskalkyler skall också finnas en kalkyl över dispositionsplanens utfall. *Kommunikationsverket godkänner och undertecknar fondens bokslut och lämnar den till kommunikationsministeriet för fastställande*.

För att granska fondens förvaltning, ekonomi och räkenskaper tillsätter *kommunikationsministeriet* årligen två revisorer. Av re-

tionsplanens utfall. Fondens bokslut godkänns av Teleförvaltningscentralens direktion och fastställs av statsrådet.

visorerna skall den ena vara antingen i lagen om revisorer inom den offentliga förvaltningen (467/1999) avsedd OFR-revisor eller –sammanslutning och den andra antingen OFR-revisor eller –sammanslutning eller i revisionslagen (936/1994) avsedd CGR-revisor eller –sammanslutning. Revisorerna skall avge en revisionsberättelse för varje räkenskapsperiod.

9 §

Anmälningsskyldighet

(ny)

9 §

Anmälningsskyldighet

En anmälan skall göras till Kommunikationsverket innan en televisionsapparat tas i bruk. Anmälan om ibruktagande av televisionsapparat träder i kraft den dag då den anländer till Kommunikationsverket eller vid en annan, senare tidpunkt som användaren uppger.

10 §

Kontrollanter

I samband med kontrollen skall på begäran av kontrollanten ges uppgifter om televisionsanvändaren, om antalet televisionsapparater som används och var de finns, om den tid televisionsapparaten är i bruk och om andra omständigheter som behövs vid indrivningen av televisionsavgiften.

10 §

Kontrollanter

I samband med kontrollen skall på begäran av kontrollanten ges uppgifter om televisionsanvändaren, om antalet televisionsapparater som används och var de finns, om den tid televisionsapparaten är i bruk och om andra omständigheter som behövs vid indrivningen av televisionsavgiften. *Straff för lämnande av oriktiga personuppgifter döms enligt 16 kap. 5 § strafflagen (39/1889), om inte strängare straff för det bestäms någon annanstans i lag.*

13 §

Dröjsmålsavgift

Har televisionsavgiften inte betalats senast på den utsatta förfallodagen, indriver Teleförvaltningscentralen förutom televisionsavgiften en dröjsmålsavgift på 30 mark. Dröjsmålsavgift indrivs dock inte om inte åtgärder har vidtagits för indrivning av den

13 §

Dröjsmålsavgift och indrivningskostnader

Har televisionsavgiften inte betalats senast på den utsatta förfallodagen, indriver Kommunikationsverket förutom televisionsavgiften en dröjsmålsavgift på fem euro. Dröjsmålsavgiften indrivs för varje försenad televisionsavgift.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

försenade avgiften innan den har betalats.

Har en försenad televisionsavgift, retroaktiv televisionsavgift eller kontrollavgift trots betalningsuppsmaning inte betalats, tar Kommunikationsverket utöver avgiften ut indrivningskostnader i enlighet med 10 § lagen om indrivning av fordringar (513/1999).

Dröjsmålsavgift eller indrivningskostnader tas dock inte ut, om inga åtgärder har vidtagits för att driva in den försenade avgiften.

14 §

14 §

*Retroaktiv televisionsavgift**Retroaktiv televisionsavgift*

Hos den som använder en televisionsapparat utan att göra anmälan enligt 9 § indriver Teleförvaltningscentralen dubbel televisionsavgift för högst ett sådant år då televisionsapparaten har använts. I avgift indrivs härvid likväl minst 300 mark.

Hos den som använder en televisionsapparat utan att göra anmälan enligt 9 § indriver *Kommunikationsverket* dubbel televisionsavgift för högst ett sådant år då televisionsapparaten har använts. I avgift indrivs härvid likväl minst 60 euro.

15 §

15 §

*Utsökning av avgifter**Utsökning av avgifter*

Televisionsavgifter, retroaktiva televisionsavgifter, dröjsmålsavgifter och kontrollavgifter kan indrivnas utan dom eller beslut på det sätt som bestäms i lagen om indrivning av skatter och avgifter i utsökningsväg (367/1961).

Televisionsavgifter, retroaktiva televisionsavgifter, dröjsmålsavgifter, kontrollavgifter *och indrivningskostnader* kan indrivnas utan dom eller beslut på det sätt som bestäms i lagen om indrivning av skatter och avgifter i utsökningsväg (367/1961).

17 §

17 §

*Återbetalning av televisionsavgift**Återbetalning av televisionsavgift*

Av en betald televisionsavgift återbetalas eller gottgörs den andel som förblir oanvänd och som räknas från den tidpunkt då Teleförvaltningscentralen har fått anmälan om att användningen av en televisionsapparat har upphört. Från summan avdras en återbetalningsavgift på 30 mark. Avgiften återbetalas inte, om det belopp som skall återbetalas är mindre än 20 mark efter det att återbetalningsavgiften har avdragits.

Av en betald televisionsavgift återbetalas eller gottgörs den andel som förblir oanvänd och som räknas från den tidpunkt då *Kommunikationsverket* har fått anmälan om att användningen av en televisionsapparat har upphört. Från summan avdras en återbetalningsavgift på *fem euro*. Avgiften återbetalas inte, om det belopp som skall återbetalas är mindre än *fem euro* efter det att återbetalningsavgiften har avdragits.

19 §

Rätt att få och lagra uppgifter

För indrivningen av televisionsavgifter och övervakningen av att denna lag följs har Teleförvaltningscentralen rätt att få och lagra följande uppgifter:

1) ur befolkningsdatasystemet uppgift om fysiska personers namn och adress, personbeteckning och ändring av den samt om dödsfall,

2) enligt avtal fysiska och juridiska personers adresser ur Posten i Finland Ab:s adressregistersystem, samt

3) enligt avtal uppgifter om fysiska och juridiska personers telefonnummer och annan motsvarande kontaktinformation ur teleföretagens kundregister.

31 §

Bemyndigande

Ministeriet har rätt att utfärda närmare bestämmelser och Teleförvaltningscentralen närmare föreskrifter om omständigheter som gäller betalningen av koncessionsavgiften och om lämnandet av uppgifter som hänför sig till den fakturering som ligger till grund för avgiften och om övervakningen av att avgifterna betalas.

33 §

Vite

Om en koncessionshavare enligt 23 § bryter mot denna lag, kan ministeriet eller Teleförvaltningscentralen ålägga honom att rätta sitt fel eller sin försummelse.

Ministeriet eller Teleförvaltningscentralen kan förena sitt beslut enligt 1 mom. med vite enligt vad som bestäms i viteslagen (1113/1990).

19 §

Rätt att få och lagra uppgifter

För indrivningen av televisionsavgifter och övervakningen av att denna lag följs har *Kommunikationsverket* rätt att få och lagra följande uppgifter:

1) ur befolkningsdatasystemet uppgift om fysiska personers namn och adress, *modersmål*, personbeteckning och ändring av *dem samt* om dödsfall,

2) enligt avtal fysiska och juridiska personers adresser ur Posten Finland Abp:s adressregistersystem, samt

3) enligt avtal uppgifter om fysiska och juridiska personers telefonnummer och annan motsvarande kontaktinformation ur teleföretagens kundregister.

31 §

Bemyndigande

Kommunikationsverket har rätt att *meddela närmare föreskrifter av teknisk natur* om omständigheter som gäller betalningen av koncessionsavgiften och om lämnandet av uppgifter som hänför sig till den fakturering som ligger till grund för avgiften och om övervakningen av att avgifterna betalas.

33 §

Vite

Om en koncessionshavare enligt 23 § bryter mot denna lag, kan *Kommunikationsverket* ålägga honom att rätta sitt fel eller sin försummelse.

Kommunikationsverket kan förena sitt beslut enligt 1 mom. med vite enligt vad som bestäms i viteslagen (1113/1990).

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

35 §

Kontrollavgift

Hos den som använder en televisionsapparat utan att lämna en anmälan enligt 9 § indrivs en kontrollavgift på 500 mk.

Kontrollavgiften påförs av Teleförvaltningscentralen. Avgift behöver inte påföras, om det kan anses att televisionsapparats användningstid är kort eller om det annars kan anses oskäligt att påföra kontrollavgift.

(ny)

37 §

Handräckning

Ministeriet och Teleförvaltningscentralen har rätt att få handräckning av polisen för verkställigheten av denna lag och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den.

35 §

Kontrollavgift

Hos den som använder en televisionsapparat utan att lämna en anmälan enligt 9 § indrivs en kontrollavgift på 100 euro.

Kontrollavgiften debiteras av Kommunikationsverket. Avgiften behöver inte debiteras, om det kan anses att televisionsapparats användningstid är kort eller om det annars kan anses oskäligt att debitera kontrollavgift. Om det konstateras att televisionsanvändaren även tidigare har använt televisionsapparaten utan att göra anmälan enligt 9 §, måste kontrollavgiften dock debiteras.

35 a §

Delgivning

Ett sådant beslut om återkallande av anmälan om ibruktagande, retroaktiv televisionsavgift eller kontrollavgift som avses i denna lag kan delges vederbörande per post. Om inte något annat visas, anses delgivningen ha skett den sjunde dagen efter att beslutet postades. I fråga om delgivning skall i övrigt iakttas bestämmelserna om delgivning i förvaltningsärenden (232/1966).

37 §

Handräckning

Kommunikationsverket har rätt att få handräckning av polisen för verkställigheten av denna lag samt bestämmelser och föreskrifter som utfärdats med stöd av den.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

Ett förvaltningsärende som är anhängigt när denna lag träder i kraft behandlas i enlighet med de bestämmelser som varit i kraft vid lagens ikraftträdande. Ett beslut

som Kommunikationsverket fattat om återkallande av anmälan om ibruktagande, retroaktiv televisionsavgift eller kontrollavgift till följd av en försummelse av anmälningskyldigheten enligt 9 § som konstaterats innan denna lag träder i kraft och till följd av andra omständigheter som inträffat innan lagen träder i kraft och som kräver ett lagenligt beslut kan efter det att lagen trätt i kraft delges den betalningsskyldige televisionsanvändaren i enlighet med förfarandet i 35 a §.

4.

Lag**om ändring av lagen om Rundradion Ab**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 22 december 1993 om Rundradion Ab (1380/1993) 6 § 1 mom. 9 och 10 punkten, 7 a § 2 mom. och 8 §, av dessa lagrum 7 a § 2 mom. och 8 § sådana de lyder i lag 492/2002, samt

fogas till 6 § 1 mom., sådant det lyder delvis ändrat i lag 746/1998, en ny 11 punkt samt till lagen en ny 8 a och 12 a § som följer:

Gällande lydelse

6 §

Förvaltningsrådets uppgifter

På förvaltningsrådet ankommer att

9) övervaka att bolagsstämmans beslut verkställs, samt

10) sammankalla bolagsstämman och bereda de ärenden som skall behandlas av bolagsstämman.

3 kap.

Bolagets uppgifter

7 a §

Särredovisning

Med särredovisning avses att för de särredovisade funktionerna per räkenskapsperiod skall uppgöras resultaträkning och för den allmännyttiga verksamheten dessutom balansräkning. Resultaträkningen och balansräkningen, som skall kunna härledas ur bolagets bokföring, skall i tillämpliga delar göras upp enligt bokföringslagen (1336/1997).

Föreslagen lydelse

6 §

Förvaltningsrådets uppgifter

På förvaltningsrådet ankommer att

9) övervaka att bolagsstämmans beslut verkställs,

10) sammankalla bolagsstämman och bereda de ärenden som skall behandlas vid stämman, samt

11) årligen avge en berättelse om bolagets verksamhet till riksdagen.

3 kap.

Bolagets uppgifter

7 a §

Särredovisning av utbudet

Med särredovisning avses *i denna paragraf* att för de särredovisade funktionerna per räkenskapsperiod skall uppgöras resultaträkning och för allmännyttig verksamhet dessutom balansräkning. Resultaträkningen och balansräkningen, som skall kunna härledas ur bolagets bokföring, skall i tillämpliga delar göras upp enligt bokföringslagen (1336/1997).

8 §

Övriga uppgifter

Bolagsstämman kan besluta att ändra bolagsordningen så att bolaget kan bedriva även annan verksamhet än allmännyttig verksamhet enligt 7 §. Denna verksamhet skall i bokföringshänseende organiseras separat från den allmännyttiga verksamheten.

(ny)

8 §

Övriga uppgifter

Bolagsstämman kan besluta att ändra bolagsordningen så att bolaget kan bedriva även annan verksamhet än allmännyttig verksamhet enligt 7 §. Denna verksamhet skall i bokföringen *särredovisas* från den allmännyttiga verksamheten

8 a §

Särredovisning av nättjänster

Om bolaget tillhandahåller sådana nättjänster som avses i 2 § kommunikationsmarknadslagen (/), skall det i bokföringen särredovisa verksamhet i anslutning till tillhandahållet av nättjänster från den övriga verksamheten.

Kommunikationsverket övervakar att denna paragraf iakttas. Bolaget skall på Kommunikationsverkets begäran lämna sitt bokslut samt resultaträkningarna och balansräkningarna för de särredovisade funktionerna jämte bilagor till verket.

(ny)

5 kap.

Särskilda stadganden

12 a §

Berättelse till Kommunikationsverket

Rundradion Ab skall årligen före utgången av april lämna en berättelse till Kommunikationsverket om den allmännyttiga verksamheten under föregående kalenderår. I berättelsen skall lämnas sådana uppgifter som behövs för Kommunikationsverkets tillsyn över televisions- och radioverksamhet. Kommunikationsverket skall avge ett utlåtande om berättelsen till statsrådet före utgången av september.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

5.

Lag**om ändring av 2 § lagen om kommunikationsförvaltningen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 29 juni 2001 om kommunikationsförvaltningen (625/2001) 2 §, sådan den lyder i lag 493/2002, som följer:

Gällande lydelse

2 §

Kommunikationsverkets uppgifter

Kommunikationsverket har till uppgift att
1) sköta de uppgifter som enligt kommunikationsmarknadslagen (396/1997), radiolagen (1015/2001), lagen om posttjänster (313/2001), lagen om televisions- och radioverksamhet (744/1998), lagen om statens televisions- och radiofond (745/1998) samt lagen om integritetsskydd vid telekommunikation och dataskydd inom televerksamhet (565/1999) ankommer på Kommunikationsverket, samt

2) sköta andra uppgifter som ankommer på Kommunikationsverket enligt andra bestämmelser eller kommunikationsministeriets föreskrifter

Föreslagen lydelse

2 §

Kommunikationsverkets uppgifter

Kommunikationsverket har till uppgift att
1) sköta de uppgifter som enligt kommunikationsmarknadslagen (/), radiolagen (1015/2001), lagen om posttjänster (313/2001), lagen om televisions- och radioverksamhet (744/1998), lagen om statens televisions- och radiofond (745/1998), lagen om integritetsskydd vid telekommunikation och dataskydd inom televerksamhet (565/1999) samt *lagen om förbud mot vissa avkodningssystem (1117/2001)* ankommer på Kommunikationsverket, samt

2) sköta andra uppgifter som ankommer på Kommunikationsverket enligt andra bestämmelser eller kommunikationsministeriets föreskrifter

Denna lag träder i kraft den 20 .

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

6.

Lag**om ändring av 25 i § upphovsrättslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i upphovsrättslagen av den 8 juli 1961 (404/1961) 25 i § 1 mom., sådant det lyder i lag 748/1998, som följer:

Gällande lydelse

2 §

Kommunikationsverkets uppgifter

Kommunikationsverket har till uppgift att
1) sköta de uppgifter som enligt kommunikationsmarknadslagen (396/1997), radiolagen (1015/2001), lagen om posttjänster (313/2001), lagen om televisions- och radioverksamhet (744/1998), lagen om statens televisions- och radiofond (745/1998) samt lagen om integritetsskydd vid telekommunikation och dataskydd inom televerksamhet (565/1999) ankommer på Kommunikationsverket, samt

2) sköta andra uppgifter som ankommer på Kommunikationsverket enligt andra bestämmelser eller kommunikationsministeriets föreskrifter

Föreslagen lydelse

2 §

Kommunikationsverkets uppgifter

Kommunikationsverket har till uppgift att
1) sköta de uppgifter som enligt kommunikationsmarknadslagen (/), radiolagen (1015/2001), lagen om posttjänster (313/2001), lagen om televisions- och radioverksamhet (744/1998), lagen om statens televisions- och radiofond (745/1998), lagen om integritetsskydd vid telekommunikation och dataskydd inom televerksamhet (565/1999) samt *lagen om förbud mot vissa avkodningssystem (1117/2001)* ankommer på Kommunikationsverket, samt

2) sköta andra uppgifter som ankommer på Kommunikationsverket enligt andra bestämmelser eller kommunikationsministeriets föreskrifter

—————
Denna lag träder i kraft den 20 .

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.
—————

7.

Lag**om ändring av radiolagen**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i radiolagen av den 16 november 2001 (1015/2001) 1 § 3 punkten, 2 § 1 mom., 4 § 9 punkten, rubriken för 5 §, 6 § 2 mom., 7 § 2 mom., 8 § 2 mom., 10 § 2 och 6 mom., 12 § 6 punkten, rubriken för 3 kap., 19–22 §, 24 § 1 mom. 5 punkten och 2 mom., 26 § 3 punkten, 27–29 §, 31 § 1 mom. 2 och 4 punkten, rubriken för 32 § samt 2 och 3 mom., 35 § 2 mom., 39 § 1 mom. 3 och 4 punkten, 41 § 1 mom., samt

fogas till 4 § en ny 3 a-punkt, till 6 § ett nytt 3 mom., varvid det nuvarande 3 mom. blir 4 mom., som följer:

Gällande lydelse

1 §

Lagens syfte

Syftet med denna lag är att

3) skapa betingelser för en så fri rörlighet för radioanläggningar som möjligt,

2 §

Tillämpningsområde

I denna lag föreskrivs om radioanläggningar, utsläppande av radioanläggningar på marknaden, saluföring, innehav och användning av radioanläggningar samt planering av användningen av radiofrekvenser och anvisning av dem för olika ändamål.

4 §

Definitioner

I denna lag avses med

(ny)

Föreslagen lydelse

1 §

Lagens syfte

Syftet med denna lag är att

3) skapa betingelser för en så fri rörlighet för radioanläggningar *och teleterminalutrustning* som möjligt,

2 §

Tillämpningsområde

I denna lag föreskrivs om radioanläggningar *och teleterminalutrustning*, utsläppande av *dessa* på marknaden, saluföring, innehav och användning av radioanläggningar samt planering av användningen av radiofrekvenser och anvisning av dem för olika ändamål.

4 §

Definitioner

I denna lag avses med

3 a) *teleterminalutrustning* *utrustning som för sändning, bearbetning eller mottagande av information är avsedd att via led-*

9) *bedömningsorgan* ett organ som en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet har utsett för i denna lag avsedda förfaranden för bedömning av radioanläggningars överensstämmelse med uppställda krav och som staten i fråga har anmält till Europeiska gemenskapernas kommission som utsett organ.

5 §

Ansvariga i stället för radioanläggningens tillverkare

ning, per radio, optiskt eller på något annat elektromagnetiskt sätt vara antingen direkt kopplad till en anslutning i det allmänna kommunikationsnätet eller att direkt eller indirekt kopplad till en anslutning i det allmänna kommunikationsnätet fungera med det allmänna kommunikationsnätet,

9) *bedömningsorgan* ett organ som en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet har utsett för i denna lag avsedda förfaranden för bedömning av radioanläggningars *och teleterminalutrustnings* överensstämmelse med uppställda krav och som staten i fråga har anmält till Europeiska gemenskapernas kommission som utsett organ.

5 §

Ansvariga i stället för radioanläggningens och teleterminalutrustningens tillverkare

6 §

Användning av radiofrekvenser

Statsrådet fastställer en plan för användning av de frekvensområden som anvisas för televisions- och radioverksamhet och televerksamhet som är beroende av koncession. Kommunikationsverket bestämmer om fördelningen till användare av de frekvensområden som anvisas för andra användningsändamål.

6 §

Användning av radiofrekvenser

Statsrådet fastställer en plan för användning av de frekvensområden som anvisas för *koncessionsberoende televerksamhet enligt 4 § kommunikationsmarknadslagen (/) samt koncessionsberoende televisions- och radioverksamhet enligt 7 § lagen om televisions- och radioverksamhet (/)*. Kommunikationsverket bestämmer om fördelningen till användare av de frekvensområden som anvisas för andra användningsändamål.

Innan statsrådet fastställer användningsplanen skall representanter för teleföretag och andra användargrupper inom frekvensområdena beredas tillfälle att bli hörda om planen. Statsrådet skall granska användningsplanen på nytt, om fler frekvenser kan anvisas för sådan koncessionsberoende verksamhet som avses i 2 mom. eller om

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

den instans som nämns i detta moment framställer en motiverad begäran i fråga om granskningen.

7 §

7 §

*Radiotillstånd**Radiotillstånd*

Radiotillstånd för innehav och användning av en radiosändare behövs inte, om radiosändaren fungerar endast på en samfrekvens som Kommunikationsverket har fastställt för den. Kommunikationsverket kan meddela föreskrifter som begränsar användningen av radiosändaren och som är nödvändiga för att frekvenserna skall användas effektivt och ändamålsenligt samt för att förebygga eller avhjälpa störningar.

Radiotillstånd för innehav och användning av en radiosändare behövs inte, om radiosändaren fungerar endast på en samfrekvens som Kommunikationsverket har fastställt för den *och om dess överensstämmelse har säkerställts i enlighet med denna lag.* Kommunikationsverket kan meddela föreskrifter som begränsar användningen av radiosändaren och som är nödvändiga för att frekvenserna skall användas effektivt och ändamålsenligt samt för att förebygga eller avhjälpa störningar.

8 §

8 §

*Tillståndsvillkor**Tillståndsvillkor*

I tillståndsvillkoren för radiosändare med stora risker för störningar kan bestämmas att sändaren inte får tas i bruk förrän Kommunikationsverket på basis av granskning har godkänt ibruktagandet. Kommunikationsverket meddelar närmare föreskrifter om granskningsförfarandet och om inställning av sändarna och andra liknande förutsättningar för godkännande av ibruktagandet.

I tillståndsvillkoren för radiosändare med stora risker för störningar kan bestämmas att sändaren inte får tas i bruk förrän Kommunikationsverket på basis av granskning har godkänt ibruktagandet. *Kommunikationsverket fastställer vilka typer av radiosändare som anses föra med sig stora risker för störningar och* meddelar närmare föreskrifter om granskningsförfarandet och om inställning av sändarna och andra liknande förutsättningar för godkännande av ibruktagandet.

10 §

Beviljande av radiotillstånd och frekvensreservering

 Radiotillstånd beviljas för högst 10 år åt gången. Radiotillstånd för radiosändare som används för utövande av televisions- och radioverksamhet eller för radiosändare i mobiltelenät beviljas dock för högst 20 år åt gången.

 Om sökanden har för avsikt att med radiosändaren utöva koncessionsberoende verksamhet enligt telemarknadslagen (396/1997) eller lagen om televisions- och radioverksamhet (744/1998), kan radiotillstånd eller radiofrekvensreservering inte beviljas, om sökanden inte har behövlig koncession.

12 §

Återkallande av radiotillstånd och radiofrekvensreservering

 Kommunikationsverket får helt eller delvis återkalla radiotillstånd eller radiofrekvensreserveringar, om

 6) en koncession enligt 7 § telemarknadslagen upphör att gälla, eller om

10 §

Beviljande av radiotillstånd och frekvensreservering

 Radiotillstånd beviljas för högst 10 år åt gången. Radiotillstånd för radiosändare som används för utövande av *koncessionsberoende televerksamhet enligt 4 § kommunikationsmarknadslagen eller televisions- och radioverksamhet enligt 7 § lagen om televisions- och radioverksamhet (744/1998)* beviljas dock för högst 20 år åt gången.

 Om sökanden har för avsikt att *utöva koncessionsberoende televerksamhet enligt 4 § kommunikationsmarknadslagen eller koncessionsberoende televisions- eller radioverksamhet enligt 7 § lagen om televisions- och radioverksamhet*, kan radiotillstånd eller radiofrekvensreservering inte beviljas, om sökanden inte har behövlig koncession.

12 §

Återkallande av radiotillstånd och radiofrekvensreservering

 Kommunikationsverket får helt eller delvis återkalla radiotillstånd eller radiofrekvensreserveringar, om

 6) en koncession enligt *4 § kommunikationsmarknadslagen* upphör att gälla, eller om

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

3 kap.

3 kap.

Utsläppande på marknaden av radioanläggningar**Utsläppande på marknaden av radioanläggningar och teleterminalutrustningar**

19 §

19 §

*Import, försäljning, saluföring, demonstration och användning**Import, försäljning, saluföring, demonstration och användning*

Till Finland får importeras i försäljnings- eller överlåtelsesyfte eller i Finland hållas till salu, säljas eller överlätas endast sådana radiosändare vilka uppfyller de väsentliga krav som anges i denna lag samt föreskrivs med stöd av den och vilka är försedda med nödvändiga märkningar och åtföljda av en upplysning om användningsändamålet och av en försäkran om överensstämmelse.

Till Finland får importeras i försäljnings- eller överlåtelsesyfte eller i Finland hållas till salu endast sådana radiomottagare vilka uppfyller de väsentliga krav som anges i denna lag samt föreskrivs med stöd av den och vilka är försedda med nödvändiga märkningar och åtföljda av en upplysning om användningsändamålet och av en försäkran om överensstämmelse.

Också andra radioanläggningar avsedda att släppas ut på marknaden i Finland än de som nämns i 1 eller 2 mom. får ställas till påseende, om det genom en tydlig märkning klart anges att anläggningarna inte kan släppas ut på marknaden eller tas i bruk förän det har säkerställts att de uppfyller de väsentliga kraven enligt 20 §.

En radiosändare får inte användas för radiokommunikation om det inte säkerställts att den uppfyller kraven enligt 20 eller 24 §. En radiosändare får dock användas för radiokommunikation, om rätten att använda den har godkänts på det sätt som avses i 7 § 4 mom. eller om Kommunikationsverket har beviljat ett radiotillstånd som avses i 7 § 1 mom. för innehav och användning av radiosändaren för forskning och utveckling som gäller radioanläggningar.

Till Finland får importeras i försäljnings- eller överlåtelsesyfte eller i Finland hållas till salu, säljas eller överlätas endast sådana radiosändare vilka uppfyller de väsentliga krav som anges i denna lag samt föreskrivs med stöd av den och vilka är försedda med nödvändiga märkningar och åtföljda av en upplysning om användningsändamålet och av en försäkran om överensstämmelse.

Till Finland får importeras i försäljnings- eller överlåtelsesyfte eller i Finland hållas till salu endast sådana radiomottagare vilka uppfyller de väsentliga krav som anges i denna lag samt föreskrivs med stöd av den och vilka är försedda med nödvändiga märkningar och åtföljda av en upplysning om användningsändamålet och av en försäkran om överensstämmelse.

Till Finland får importeras i försäljnings- eller överlåtelsesyfte eller i Finland hållas till salu, säljas eller överlätas endast sådan teleterminalutrustning som uppfyller de väsentliga krav som anges i denna lag samt föreskrivs med stöd av den och som är försedd med nödvändiga märkningar och åtföljd av en upplysning om användningsändamålet och av en försäkran om överensstämmelse.

Också andra radioanläggningar eller teleterminalutrustningar avsedda att släppas ut på marknaden i Finland än de som nämns i 1–3 mom. får ställas till påseende, om det genom en tydlig märkning klart anges att anläggningen eller utrustningen inte kan släppas ut på marknaden eller tas i bruk förän det har säkerställts att den uppfyller de väsentliga kraven enligt 20 §.

En radiosändare får inte användas för radiokommunikation om det inte säkerställts att den uppfyller kraven enligt 20 eller 24 §. En radiosändare får dock användas för radiokommunikation, om rätten att använda

den har godkänts på det sätt som avses i 7 § 4 mom. eller om Kommunikationsverket har beviljat ett radiotillstånd som avses i 7 § 1 mom. för innehav och användning av radiosändaren för forskning och utveckling som gäller radioanläggningar.

20 §

Väsentliga krav

En radioanläggning skall uppfylla följande väsentliga krav:

- 1) krav som gäller skydd av människors hälsa och säkerhet, inbegripet elsäkerhetskraven så som särskilt bestäms om dem, utan tillämpning av spänningssgränserna,
- 2) skyddskraven i fråga om elektromagnetisk kompatibilitet, så som Kommunikationsverket bestämmer,
- 3) kravet på effektiv användning av radiofrekvenser och omloppsbaneresurser i syfte att undvika skadliga störningar.

Kommunikationsverket meddelar vid behov närmare föreskrifter om sådana väsentliga särskilda krav på radioanläggningar i fråga om vilka Europeiska gemenskapernas kommission har utfärdat ett beslut som förutsätter verkställighet.

21 §

Säkerställande av överensstämmelse

Att en radioanläggning överensstämmer med kraven skall påvisas genom

- 1) intern produktionskontroll,
- 2) intern produktionskontroll som omfattar särskild provning av radioanläggningar,
- 3) intern produktionskontroll som omfattar särskild provning av radioanläggningar och utlåtande av ett bedömningsorgan som avses i 41 §, eller genom

20 §

Väsentliga krav

En radioanläggning *och teleterminalutrustning* skall uppfylla följande väsentliga krav:

- 1) krav som gäller skydd av människors hälsa och säkerhet, inbegripet elsäkerhetskraven så som särskilt bestäms om dem, utan tillämpning av spänningssgränserna,
- 2) skyddskraven i fråga om elektromagnetisk kompatibilitet, så som Kommunikationsverket bestämmer,
- 3) kravet på effektiv användning av radiofrekvenser och omloppsbaneresurser i syfte att undvika skadliga störningar.

Kommunikationsverket meddelar vid behov närmare föreskrifter om sådana väsentliga särskilda krav på radioanläggningar *och teleterminalutrustning* i fråga om vilka Europeiska gemenskapernas kommission har utfärdat ett beslut som förutsätter verkställighet.

21 §

Säkerställande av överensstämmelse

Att en radioanläggning *och teleterminalutrustning* överensstämmer med kraven skall påvisas genom

- 1) intern produktionskontroll,
- 2) produktionskontroll som omfattar särskild provning av radioanläggningar *och teleterminalutrustning*,
- 3) intern produktionskontroll som omfattar särskild provning av radioanläggningar *och teleterminalutrustning* och utlåtande av ett bedömningsorgan som avses i 41 §,
- 3 a) *intern produktionskontroll som innehåller ett utlåtande av ett bedömningsorgan som avses i 41 §, eller genom*

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

4) fullständig kvalitetssäkring.

Om tillverkaren av en radiosändare har tillämpat de harmoniserade standarder som avses i 4 § 8 punkten, skall radiosändarens överensstämmelse påvisas genom bedömningsförfarandet enligt 1 mom. 2, 3 eller 4 punkten.

Om tillverkaren av en radiosändare inte har tillämpat de harmoniserade standarder som avses i 4 § 8 punkten eller har tillämpat dem bara delvis, skall radiosändarens överensstämmelse påvisas genom bedömningsförfarandet enligt 1 mom. 3 eller 4 punkten.

Att en radiomottagare och mottagarenheterna i en radioanläggning stämmer överens med kraven skall påvisas genom bedömningsförfarandet enligt 1 mom. 1, 3 eller 4 punkten.

Vid varje förfarande som avses i 1 mom. skall tillverkaren av en radioanläggning säkerställa att radioanläggningen uppfyller de väsentliga kraven enligt 20 § samt upprätta ett dokument där det försäkras att radioanläggningen uppfyller dessa krav (*försäkran om överensstämmelse*). Vid förfarandet enligt 1 mom. 2 punkten skall radioanläggningen dessutom genomgå särskild provning av radioanläggningar. Vid förfarandet enligt 1 mom. 3 punkten skall därtill ett bedömningsorgan som avses i 41 § föreläggas dokumentation om den tekniska konstruktionen som bygger på resultaten från provning av radioanläggningen och på det tekniska dokumentet om radioanläggningen. Ett negativt utlåtande om dokumentationen om radioanläggningens tekniska konstruktion som avses i 5 mom. hindrar inte tillverkaren att släppa ut radioanläggningen på marknaden, om den uppfyller de väsentliga kraven enligt 20 §.

Vid förfarandet enligt 1 mom. 4 punkten skall tillverkaren vid planering, tillverkning och kontroll av produkter tillämpa ett kvalitetssystem som är godkänt av ett bedömningsorgan. För övervakningen skall tillverkaren ge bedömningsorganet nödvändi-

4) fullständig kvalitetssäkring.

Om tillverkaren av en radiosändare har tillämpat de harmoniserade standarder som avses i 4 § 8 punkten, skall radiosändarens överensstämmelse påvisas genom bedömningsförfarandet enligt 1 mom. 2, 3 eller 4 punkten.

Om tillverkaren av en radiosändare inte har tillämpat de harmoniserade standarder som avses i 4 § 8 punkten eller har tillämpat dem bara delvis, skall radiosändarens överensstämmelse påvisas genom bedömningsförfarandet enligt 1 mom. 3 eller 4 punkten.

Att en radiomottagare och mottagarenheterna i en radioanläggning stämmer överens med kraven skall påvisas genom bedömningsförfarandet enligt 1 mom. 1, 3 eller 4 punkten.

Att teleterminalutrustning stämmer överens med kraven skall påvisas genom bedömningsförfarandet enligt 1 mom. 1, 3 a eller 4 punkten.

Vid varje förfarande som avses i 1 mom. skall tillverkaren av en radioanläggning eller teleterminalutrustning säkerställa att anläggningen eller utrustningen uppfyller de väsentliga kraven enligt 20 § samt upprätta ett dokument där det försäkras att *anläggningen eller utrustningen* uppfyller dessa krav (*försäkran om överensstämmelse*). Vid förfarandet enligt 1 mom. 2 punkten skall *anläggningen eller utrustningen* dessutom genomgå särskild provning. Vid förfarandet enligt 1 mom. 3 och 3 a-punkten skall därtill ett bedömningsorgan som avses i 41 § föreläggas dokumentation om den tekniska konstruktionen som bygger på resultaten från provningen och på det tekniska dokumentet *om anläggningen eller utrustningen*. Ett negativt utlåtande om dokumentationen *om anläggningens eller utrustningens* tekniska konstruktion som avses i 5 mom. hindrar inte tillverkaren att släppa ut *anläggningen eller utrustningen* på marknaden, om den uppfyller de väsentliga kraven enligt 20 §.

Vid förfarandet enligt 1 mom. 4 punkten skall tillverkaren vid planering, tillverkning och kontroll av produkter tillämpa ett kvalitetssystem som är godkänt av ett bedömningsorgan. För övervakningen skall tillverkaren ge bedömningsorganet nödvändi-

ga uppgifter och tillåta kontroll av sina produktions-, kontroll-, provnings- och lagerlokaliteter. Om kvalitetssystemet inte längre uppfyller de krav som ställs på det med stöd av denna lag, kan bedömningsorganet återta sitt godkännande.

Dokumenterna i anslutning till förfarandena för säkerställande av överensstämmelse skall upprättas på finska eller svenska eller på ett språk som godkänts av bedömningsorganet eller Kommunikationsverket. Tillverkaren skall hålla nämnda dokument tillgängliga för de nationella myndigheterna i de stater som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet i minst tio år efter det att den sista radioanläggningen tillverkades.

Kommunikationsverket meddelar närmare föreskrifter om förfarandet för säkerställande av överensstämmelse och de dokument som skall upprättas i samband med det.

22 §

Märkning och information

Tillverkaren av en radioanläggning skall förse en i enlighet med 21 § säkerställd radioanläggning med en märkning så som Kommunikationsverket bestämmer.

Radioanläggningen skall åtföljas förutom av en försäkran om överensstämmelse också av uppgifter på finska och svenska om anläggningens användningsändamål (*meddelande om användningsändamål*). Uppgifterna skall vara tydligt synliga på anläggningens försäljningsförpackning och i handboken och av dem skall framgå de Europeiska unionens medlemsstater eller geografiska områden där anläggningen avses bli använd.

ga uppgifter och tillåta kontroll av sina produktions-, kontroll-, provnings- och lagerlokaliteter. Om kvalitetssystemet inte längre uppfyller de krav som ställs på det med stöd av denna lag, kan bedömningsorganet återta sitt godkännande

Dokumenterna i anslutning till förfarandena för säkerställande av överensstämmelse skall upprättas på finska eller svenska eller på ett språk som godkänts av bedömningsorganet eller Kommunikationsverket. Tillverkaren skall hålla nämnda dokument tillgängliga för de nationella myndigheterna i de stater som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet i minst tio år efter det att den sista radioanläggningen *eller teleterminalutrustningen* tillverkades.

Kommunikationsverket meddelar närmare föreskrifter om förfarandet för säkerställande av överensstämmelse och de dokument som skall upprättas i samband med det.

22 §

Märkning och information

Tillverkaren av en radioanläggning *eller teleterminalutrustning* skall förse en i enlighet med 21 § säkerställd *anläggning eller utrustning* med en märkning så som Kommunikationsverket bestämmer.

Radioanläggningen *eller teleterminalutrustningen* skall åtföljas förutom av en försäkran om överensstämmelse också av uppgifter på finska och svenska om anläggningens *eller utrustningens* användningsändamål (*meddelande om användningsändamål*). Uppgifterna skall vara tydligt synliga på anläggningens *eller utrustningens* försäljningsförpackning och i handboken och av dem skall framgå de Europeiska unionens medlemsstater eller geografiska områden där anläggningen *eller utrustningen* avses bli använd. *Av uppgifterna på teleterminalutrustning skall klart framgå till vilka anslutningar i det allmänna kommunikationsnätet den är avsedd att anslutas.*

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

24 §

Krav som gäller särskilda radioanläggningar

Vad som bestäms i 20–22 § gäller inte:

5) radioanläggningar som enbart används för säkerställande av allmän säkerhet, statens säkerhet eller uppdagande, utredning eller förundersökning av brott.

Kommunikationsverket kan vid behov meddela föreskrifter om egenskaperna och den tekniska konstruktionen hos radioanläggningar enligt 1 mom. samt om förfarandet för säkerställande av anläggningarnas överensstämmelse och om märkningarna på dem.

26 §

Kommunikationsverkets uppgifter

Kommunikationsverket sköter frekvensförvaltningen. Utöver vad som annars bestäms i denna lag skall Kommunikationsverket

3) utreda orsakerna till störningar av radiokommunikationen, störningar mellan radioanläggningar samt störningar som en radioanläggning orsakar telenätet, teleterminalutrustningar eller elanläggningar,

27 §

Vissa andra myndigheters uppgifter

Polisen och gränsbevakningsväsendet övervakar vid sidan av Kommunikationsverket att 7 § 1 mom. och 15 § 1 mom. iakttas. Sjöfartsverket övervakar vid sidan av Kommunikationsverket att 15 § 1 mom. och 16 § 1 mom. iakttas. Tullmyndigheterna övervakar vid sidan av Kommunikationsverket att bestämmelserna om import av radioanläggningar iakttas.

24 §

Krav som gäller särskilda radioanläggningar och teleterminalutrustning

Vad som bestäms i 20–22 § gäller inte:

5) radioanläggningar och teleterminalutrustning som enbart används för säkerställande av allmän säkerhet, statens säkerhet eller uppdagande, utredning eller förundersökning av brott.

Kommunikationsverket kan vid behov meddela föreskrifter om egenskaperna och den tekniska konstruktionen hos radioanläggningar och teleterminalutrustning enligt 1 mom. samt om förfarandet för säkerställande av anläggningarnas och utrustningens överensstämmelse och om märkningarna på dem.

26 §

Kommunikationsverkets uppgifter

Kommunikationsverket sköter frekvensförvaltningen. Utöver vad som annars bestäms i denna lag skall Kommunikationsverket

3) utreda orsakerna till störningar av radiokommunikationen samt störningar som en radioanläggning eller teleterminalutrustning orsakar telenätet, radioanläggningar, teleterminalutrustning eller elanläggningar,

27 §

Vissa andra myndigheters uppgifter

Polisen och gränsbevakningsväsendet övervakar vid sidan av Kommunikationsverket att 15 § 1 mom. och 16 § 1 mom. iakttas. Tullmyndigheterna övervakar vid sidan av Kommunikationsverket att bestämmelserna om import av radioanläggningar och teleterminalutrustning iakttas.

28 §

Uppgifter som skall lämnas till Kommunikationsverket

Utan hinder av bestämmelserna om sekretess har Kommunikationsverket rätt att av radioanläggningens tillverkare, av den som ansvarar för utsläppandet på marknaden, av importören, av försäljaren och av bedömningsorganet få de uppgifter som behövs för övervakningen av att denna lag och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den iakttas.

Den som håller radioanläggningar till salu skall på begäran förse Kommunikationsverkets kontrollörer med information om den tekniska konstruktionen hos radioanläggningarna, säkerställandet av överensstämmelsen och överlåtelse.

Den som innehar eller äger en radioanläggning är skyldig att ge Kommunikationsverket uppgifter om konstruktionen, användningen och placeringen av radioanläggningen och uppgifter som behövs vid indrivningen av avgifter.

29 §

Erhållande av uppgifter av tullmyndigheterna

Utan hinder av bestämmelserna om sekretess har Kommunikationsverket rätt att av tullmyndigheterna erhålla uppgifter om namnet på den som importerar en radioanläggning samt om antalet anläggningar som importerats och om tidpunkten för importen.

31 §

Kontroll

Kommunikationsverkets kontrollörer har rätt att utföra kontroller för övervakningen av att denna lag samt de bestämmelser som

28 §

Uppgifter som skall lämnas till Kommunikationsverket

Utan hinder av bestämmelserna om sekretess har Kommunikationsverket rätt att av radioanläggningens *eller teleterminalutrustningens* tillverkare, av den som ansvarar för utsläppandet på marknaden, av importören, av försäljaren och av bedömningsorganet få de uppgifter som behövs för övervakningen av att denna lag och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den iakttas.

Den som håller radioanläggningar *eller teleterminalutrustning* till salu skall på begäran förse Kommunikationsverkets kontrollörer med information om den tekniska konstruktionen hos radioanläggningarna *eller teleterminalutrustningen*, säkerställandet av överensstämmelsen och överlåtelse.

Den som innehar eller äger en radioanläggning *eller teleterminalutrustning* är skyldig att ge Kommunikationsverket uppgifter om konstruktionen, användningen och placeringen av dessa och uppgifter som behövs vid indrivningen av avgifter.

29 §

Erhållande av uppgifter av tullmyndigheterna

Utan hinder av bestämmelserna om sekretess har Kommunikationsverket rätt att av tullmyndigheterna erhålla uppgifter om namnet på den som importerar en radioanläggning *eller teleterminalutrustning* samt om antalet anläggningar *eller utrustningar* som importerats och om tidpunkten för importen.

31 §

Kontroll

Kommunikationsverkets kontrollörer har rätt att utföra kontroller för övervakningen av att denna lag samt de bestämmelser som

Gällande lydelse

utfärdats med stöd av den följs på en plats där det finns

2) en radioanläggning som konstaterats eller som på sannolika grunder misstänks ha fungerat eller fungera i strid med bestämmelserna eller förorsaka störningar,

4) en radioanläggning som saluförs eller som skall släppas ut på marknaden.

32 §

Undersökning av radioanläggningar

Om den radioanläggning som har tagits för undersökning uppfyller kraven enligt denna lag och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den och anläggningens värde har sjunkit på grund av undersökningen, skall till ägaren på yrkande betalas en ersättning för anläggningen som motsvarar det gängse priset.

Om en radioanläggning på ett väsentligt sätt strider mot denna lag eller de bestämmelser som utfärdats med stöd av den, kan Kommunikationsverket förplikta tillverkaren eller importören att ersätta undersökningskostnaderna och dra bort radioanläggningarna från marknaden.

35 §

Handräckning

Om det finns vägande skäl att misstänka att ett brott som avses i 38 kap. 7 § strafflagen eller i 39 § 1 mom. 2 eller 3 punkten i denna lag har begåtts på en plats som om-

Föreslagen lydelse

utfärdats med stöd av den följs på en plats där det finns

2) en radioanläggning *eller teleterminalutrustning* som konstaterats eller som på sannolika grunder misstänks ha fungerat eller fungera i strid med bestämmelserna eller förorsaka störningar,

4) en radioanläggning *eller teleterminalutrustning* som saluförs eller som skall släppas ut på marknaden.

32 §

Undersökning av radioanläggningar och teleterminalutrustning

Om den radioanläggning *eller teleterminalutrustning* som har tagits för undersökning uppfyller kraven enligt denna lag och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den och anläggningens *eller utrustningens* värde har sjunkit på grund av undersökningen, skall till ägaren på yrkande betalas en ersättning för anläggningen *eller utrustningen* som motsvarar det gängse priset.

Om en radioanläggning *eller teleterminalutrustning* på ett väsentligt sätt strider mot denna lag eller de bestämmelser som utfärdats med stöd av den, kan Kommunikationsverket förplikta tillverkaren eller importören att ersätta undersökningskostnaderna och dra bort anläggningarna *eller utrustningen* från marknaden.

35 §

Handräckning

Om det finns vägande skäl att misstänka att ett brott som avses i 38 kap. 7 § strafflagen eller i 39 § 1 mom. 2 eller 3 punkten i denna lag har begåtts på en plats som om-

fattas av hemfriden får utan hinder av 5 kap. 1 § 1 mom. och 10 § 1 mom. tvångsmedelslagen (450/1987) husrannsakan och kroppsvisitation företas för eftersökning av lagstridiga radioanläggningar eller för utredning av brott.

fattas av hemfriden får utan hinder av 5 kap. 1 § 1 mom. och 10 § 1 mom. tvångsmedelslagen (450/1987) husrannsakan och kroppsvisitation företas för eftersökning av lagstridiga radioanläggningar *eller teleterminalutrustning* eller för utredning av brott.

39 §

Straffbestämmelser

Den som uppsåtligen

3) bryter mot bestämmelserna om import, försäljning, saluföring, överlåtelse eller ställande till påseende av en radioanläggning eller mot ett förbud som utfärdats då en radioanläggning tagits för undersökning, eller

4) bryter mot bestämmelserna om säkerställande av en radioanläggnings överensstämmelse eller om den förvaring av dokument som har samband med detta eller mot bestämmelserna om utsläppande på marknaden, märkning eller meddelande om användningsändamål,

skall för *brott mot radiolagen* dömas till böter, om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag.

39 §

Straffbestämmelser

Den som uppsåtligen

3) bryter mot bestämmelserna om import, försäljning, saluföring, överlåtelse eller ställande till påseende av en radioanläggning *eller teleterminalutrustning* eller mot ett förbud som utfärdats då en radioanläggning *eller teleterminalutrustning* tagits för undersökning, eller

4) bryter mot bestämmelserna om säkerställande av en radioanläggnings *eller teleterminalutrustnings* överensstämmelse eller om den förvaring av dokument som har samband med detta eller mot bestämmelserna om utsläppande på marknaden, märkning eller meddelande om användningsändamål,

skall för *brott mot radiolagen* dömas till böter, om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag.

41 §

Bedömningsorgan

Kommunikationsministeriet utser på ansökan ett eller flera bedömningsorgan. Bedömningsorganet har till uppgift att lämna utlåtanden om radioanläggningars överensstämmelse, bestämma om särskilda radiotestsekvenser samt godkänna och övervaka kvalitetssäkringssystem för radioanläggningar. Bedömningsorganet kan utses för viss tid. I ansökan skall sökanden lägga

41 §

Bedömningsorgan

Kommunikationsministeriet utser på ansökan ett eller flera bedömningsorgan. Bedömningsorganet har till uppgift att lämna utlåtanden om radioanläggningars *och teleterminalutrustnings* överensstämmelse, bestämma om särskilda radiotestsekvenser samt godkänna och övervaka kvalitetssäkringssystem för radioanläggningar *och teleterminalutrustning*. Bedömningsorganet

Gällande lydelse

fram de uppgifter som ministeriet har begärt och som behövs för handläggningen av ansökan.

Föreslagen lydelse

kan utses för viss tid. I ansökan skall sökanden lägga fram de uppgifter som ministeriet har begärt och som behövs för handläggningen av ansökan.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

Utän hinder av 19 § 3 och 4 mom. får radioanläggningar och teleterminalutrustning som har släppts ut på marknaden enligt de bestämmelser som gäller när denna lag träder i kraft användas, saluföras, säljas och överlåtas också på något annat sätt, trots att de inte uppfyller kraven i denna lag eller i de bestämmelser som utfärdats med stöd av den.

8.

Lag**om ändring av lagen om konkurrensbegränsningar**

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till lagen den 27 maj 1992 om konkurrensbegränsningar (480/1992) en ny 10 a § som
följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

3 kap

3 kap

Information om konkurrensbegränsningar

Information om konkurrensbegränsningar

(ny)

10 a §

*Utlämnande av sekretessbelagd handling
till Kommunikationsverket*

Utöver vad som bestäms i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) har Konkurrensverket rätt att lämna ut en sådan sekretessbelagd handling som avses i 24 § lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet och som det erhållit eller upprättat i samband med skötseln av lagstadgade uppgifter till Kommunikationsverket, om det behövs för skötseln av Kommunikationsverkets uppgifter.

Denna lag träder i kraft den 20 .

9.

Lag**om ändring av lagen om integritetsskydd vid telekommunikation och dataskydd inom televerksamhet**

I enlighet med riksdagens beslut upphävs i lagen den 22 april 1999 om integritetsskydd vid telekommunikation och dataskydd inom televerksamhet (565/1999) 18 § 3 mom., sådant det lyder i lag 1148/2001, ändras 7 § 2 mom. som följer:

Gällande lydelse

7 §

Tystnadsplikt

Den som är eller har varit anställd hos ett teleföretag får inte olovligen röja vad han i sitt uppdrag fått veta om innehållet i ett telemeddelande eller om de telekommunicerande parternas identifieringsuppgifter, om inte något annat följer av 3 kap.

Tystnadsplikten enligt 1 mom. gäller också auktoriserade teleentreprenörer enligt 12 § telemarknadslagen och den som är eller har varit anställd hos en teleentreprenör.

18 §

Utlämnande av uppgifter till myndigheter

Utan hinder av 7 § eller av vad användaren har avtalat med teleföretaget om hemlighållande av identifieringsuppgifterna eller uppgifterna om mobilteleapparatusens läge, är teleföretaget skyldigt att till nödcentralerna, polisens alarmeringscentraler, sjöräddningscentralerna och sjöräddningsundercentralerna lämna

1) identifieringsuppgifterna för den anslutning från vilken nödmeddelandet har kommit och som det gäller, samt uppgifter

Föreslagen lydelse

7 §

Tystnadsplikt

Den som är eller har varit anställd hos ett teleföretag får inte olovligen röja vad han eller hon i sitt uppdrag fått veta om innehållet i ett telemeddelande eller om de telekommunicerande parternas identifieringsuppgifter, om inte något annat följer av 3 kap.

Tystnadsplikten enligt 1 mom. gäller också teleentreprenörer enligt 137 § kommunikationsmarknadslagen (/) och den som är eller har varit anställd hos en teleentreprenör.

om anslutningens abonnent, användare och installeringsadress, liksom även om det kända läget för den mobilteleapparat från vilken nödmeddelandet kom, och

2) uppgifter om det kända läget för den mobilteleapparat vars användare är föremål för nödmeddelandet, om användaren av anslutningen enligt den myndighets motiverade uppfattning som tagit emot nödmeddelandet är i uppenbar nöd eller omedelbar fara.

Den myndighet som tar emot nödmeddelanden genomför och upprätthåller på egen bekostnad en teknisk lösning för mottagande av de uppgifter som avses i 2 mom. Teleföretaget är skyldigt att avgiftsfritt ge de uppgifter som avses i 2 mom.

Denna lag träder i kraft den _____ 20 .

10.

Lag**om ändring av 16 § sjöräddningslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i sjöräddningslagen av den 1 februari 2001 (1145/2001) 16 § som följer:

Gällande lydelse

16 §

Rätt att få uppgifter av teleföretag

I kritiska lägen har gränsbevakningsväsendet rätt att utan hinder av sekretessbestämmelserna av sådana teleföretag som avses i lagen om integritetsskydd vid telekommunikation och dataskydd inom televerksamhet (565/1999), nedan lagen om datasekretess vid telekommunikation, i anslutning till ett nödmeddelande få identifieringsuppgifter för anslutningen och uppgifter om mobilteleapparats läge samt uppgifter om anslutningens abonnent och användare samt installeringsadress enligt det som närmare föreskrivs i 18 § 2 och 3 mom. lagen om datasekretess vid telekommunikation.

Föreslagen lydelse

16 §

Rätt att få uppgifter av teleföretag

I kritiska lägen har gränsbevakningsväsendet rätt att utan hinder av sekretessbestämmelserna av sådana teleföretag som avses i lagen om integritetsskydd vid telekommunikation och dataskydd inom televerksamhet (565/1999), nedan lagen om datasekretess vid telekommunikation, identifieringsuppgifterna för den anslutning och uppgifterna om den mobilteleapparats läge som nödmeddelandet gäller samt uppgifter om anslutningens abonnent, användare och installeringsadress enligt vad som närmare föreskrivs i 18 § 2 mom. lagen om datasekretess vid telekommunikation *samt 97 och 98 § kommunikationsmarknadslagen (/),*

Denna lag träder i kraft den 20 .

11.**Lag****om ändring av 8 § lagen om nödcentraler**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 18 februari 2000 om nödcentraler (157/2000) 8 § 11 punkten, sådan den lyder i lag 1149/2001, som följer:

Gällande lydelse

8 §

Rätt att få uppgifter ur register

En anställd vid nödcentralverket har för skötseln av uppgifter som enligt lag ankommer på nödcentralerna rätt att utan hinder av sekretessbestämmelserna för att säkerställa de förberedande åtgärderna i anslutning till ett uppdrag eller skyddet i arbete eller för att stödja enheten i fråga, avgiftsfritt få behövliga uppgifter på det sätt som överenskommits med den behöriga registeransvariga. I detta syfte kan fås

11) av det teleföretag som avses i lagen om integritetsskydd vid telekommunikation och dataskydd inom televerksamhet (565/1999), nedan lagen om datasekretess vid telekommunikation, identifieringsuppgifterna för den anslutning och uppgifterna om den mobilteleapparats läge som nödmeddelandet gäller samt uppgifter om anslutningens abonnent, användare och installeringsadress enligt vad som närmare föreskrivs i 18 § 2 och 3 mom. lagen om datasekretess vid telekommunikation,

Föreslagen lydelse

8 §

Rätt att få uppgifter ur register

En anställd vid nödcentralverket har för skötseln av uppgifter som enligt lag ankommer på nödcentralerna rätt att utan hinder av sekretessbestämmelserna för att säkerställa de förberedande åtgärderna i anslutning till ett uppdrag eller skyddet i arbete eller för att stödja enheten i fråga, avgiftsfritt få behövliga uppgifter på det sätt som överenskommits med den behöriga registeransvariga. I detta syfte kan fås

11) av det teleföretag som avses i lagen om integritetsskydd vid telekommunikation och dataskydd inom televerksamhet (565/1999), nedan lagen om datasekretess vid telekommunikation, identifieringsuppgifterna för den anslutning och uppgifterna om den mobilteleapparats läge som nödmeddelandet gäller samt uppgifter om anslutningens abonnent, användare och installeringsadress enligt vad som närmare föreskrivs i 18 § 2 mom. lagen om datasekretess vid telekommunikation samt 97 och 98 § kommunikationsmarknadslagen (/),

Denna lag träder i kraft den 20 .

12.

Lag**om ändring av 43 § lagen om räddningsväsendet**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 30 april 1999 om räddningsväsendet (561/1999) 43 § 2 mom., sådant det
lyder i lag 1150/2001, som följer:

Gällande lydelse

43 §

Nödcentralernas uppgifter

En nödcentral har för utförandet av sina uppgifter utan hinder av sekretessbestämmelserna rätt att av ett teleföretag som avses i lagen om integritetsskydd vid telekommunikation och dataskydd inom televerksamhet (565/1999), nedan lagen om datasekretess vid telekommunikation, få identifieringsuppgifter för den anslutning och uppgifter om den mobilteleapparats läge som nödmeddelandet gäller samt uppgifter om anslutningens abonnent, användare och installeringsadress enligt vad som närmare föreskrivs i 18 § 2 och 3 mom. lagen om datasekretess vid telekommunikation. Nödcentralen har rätt att få uppgifterna också genom teknisk anslutning.

Föreslagen lydelse

43§

Nödcentralernas uppgifter

En nödcentral har för utförandet av sina uppgifter utan hinder av sekretessbestämmelserna rätt att av ett teleföretag som avses i lagen om integritetsskydd vid telekommunikation och dataskydd inom televerksamhet (565/1999), nedan lagen om datasekretess vid telekommunikation, få identifieringsuppgifter för den anslutning och uppgifter om den mobilteleapparats läge som nödmeddelandet gäller samt uppgifter om anslutningens abonnent, användare och installeringsadress enligt vad som närmare föreskrivs i 18 § 2 mom. lagen om datasekretess vid telekommunikation *samt 97 och 98 § kommunikationsmarknadslagen (/)*. Nödcentralen har rätt att få uppgifterna också genom teknisk anslutning.

Denna lag träder i kraft den 20 .